

644
1975/4

საქართველოს
ეროვნული ბიბლიოთეკი

3

1975

დედაო, დაო, საგრფოვ ძვირფასო,
შენი წარსული მწარე წყლულია,
ყოველი ტანჯვა საქართველოსი
შენი ცრემლებით გამორწყულია.

მშვენიერება ტურფა შენებრი
სამშობლოს ედემს არა ჰყოლია,
თავისუფლების ვეფხვთა დედაო,
წინ შენი სახე მათ წასძღვლია.

არვის მისცემენ შენს წმინდა მანდილს,
მგვრიანი ფეხით რომ გადასთელოს;
არ გასწირავენ შენს იავნანას,
კერას, სამშობლოს და საქართველოს!

გიორგი ლეონიძე

ବିଜ୍ଞାନ

214

ବୀଜଗାନ୍ଧୀ ପାତ୍ରଙ୍କାଣ୍ଡିକ ପାତ୍ର

୨୩୦୨୨

୩

ମାର୍ଚ୍ଚି

1975

ଟ ୧୦୧୦୬୦

ଶ୍ରୀ. କା. କୌଣସି ପାତ୍ରଙ୍କାଣ୍ଡିକ ପାତ୍ର

ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ-ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ-ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ

ପାତ୍ରଙ୍କାଣ୍ଡିକ ପାତ୍ରଙ୍କାଣ୍ଡିକ ପାତ୍ରଙ୍କାଣ୍ଡିକ ପାତ୍ରଙ୍କାଣ୍ଡିକ ପାତ୍ରଙ୍କାଣ୍ଡିକ

ଶ୍ରୀ ମହିମାନାଥ ଶ୍ରୀ. ମହିମାନାଥ
ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ. ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ
ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ. ଶ୍ରୀମତୀ ମହିମାନାଥ

20633610

ପ୍ରକାଶକ, ପ୍ରକାଶକ

გამარჯვების 30 ფელი

- 86.** ბინო თათარიშვილი. გეზისძილი. გავრჩელება.
დასაწყისი, „ცისქარი“ № 7, 1974 წ.

‘ଆମେ ତାଙ୍କାତଳିଗ

- 104.** 3360 ჩეივაპი. უორს 31316500000 გარე სახილი

三〇六〇三〇四〇

110. ଲୋକର ପ୍ରାତିକାରନାଳିଲୁହ. ଶବ୍ଦରେ କିମ୍ବାରେଣ୍ଟି ଦୀର୍ଘ-
ଜୀବ ଅଜ୍ଞାନରେ
 111. ତାଙ୍କର ପେନ୍ଦାର. ଏକିକିମ୍ବାଲ୍ ତାଙ୍କରେ ତାଙ୍କରିଷ୍ଟଙ୍କର-
କୁ ଲୋକରକୁରିବି ସଂଖ୍ୟାବ୍ରଦ୍ଧିତି
 129. ପୋକାଙ୍କ ପୋକାଙ୍କ. କମାଲୁଲୀ ପାପିଶି ପାନ୍ଦଗା-
ନୀରି ଖାଲିକିରିବି ତାଙ୍କରିବାରେ
 135. ପଦରା ତର୍ଫାଲାଳିଲୁହିଲୁହ. ଏକାଟ ପାଲୁକରିଶ ଧନ୍ତି-
ପ୍ରାଚିଶରିଶ ଆପିଶିବା
 138. ପାରାପାର ପାରାପାର. ଯକ୍ତିକିରିବି ଧାରାପାରିଲୁହ କାଳ-
ଟା କାର୍ଯ୍ୟକାରିଲୁହ ଧାରାପାରିବା ଆଶାବିଧ
 142. ପାଲିପାଲ ପାଲିପାଲ. କମ୍ବ ପାଲିପାଲକିରିବି
 150. ପାରାପାର ପାରାପାରିଲୁହ. „ଦୂର ଧାରାପାରିବି“ କାହାକିରି
 158. ପାରାପାର ପାରାପାରିବା

ჭაბუ აშიაჯიში

დათა თუთაშეია

6 თე ან 60

ჭიგნი მიორი

ცალი ნათოვიზრი

— ეგა შე ყველაფერი ჩემი თვალი-
თა ვნახე! შენთვის როგორც უთქვამთ,
ეგრე არ იყო. როგორ იყო და... ჩემზე
ადრე არავის დაუნახია. ჯერ მე დაეი-
ნახე, ბაღებზე გამორბოდნენ. წინ ლა-
მაზ-კოლა მოდიდიდა, უკან მეგრელი
მოსდევდა — ისა, დათა.

ახლა, როგორ დავინახე. ყაზარმები
ზემოლან, გორაქე აგურხანა იღვა,
ეხლაცა დგას. სპარსელისა იყო. მაშინ
იმ სპარსელთან დარაგად ვიყავ, აგურ-
ხანას ვუდექი. ჰოლდე, და ვნახე რომა
გამორბიან. კვირა დღე იყო. დილითვე
თვალი მოკვარი, სალდათმა ყაზარმებ-
თან ორი პატიმარი მიიყვანა, შეშას მი-
უყენა; ხერხავდნენ, აბობლენენ და შექ-
ქონდათ. ბალებში რომ დავინახე, მა-
შინევ მიტხვდი, გამოჩვარვიან და გარ-
ბიან-მეტეი. თოლი მხარშე შექონდა.
იმათვეს მესროლნა — არ ივარგებდა;
რა იცის კაცმა, აქწება ძმები ჰყავთ, ან
ნათესავები... რა ჩემი საქმე იყო, მე
აგურხანას ვუდექი. არ მესროლნა —
არ ივარგებდა, გამაქანებლენ და თავს
შეტეხის ციხეში ამომაყოფინებდნენ —
მიმრბოლავი პატიმრები ნახე, თოფი

გქონდა და არა იღონეო-რათ ავდექი
და ჰაერში გავისროლე. კიდევ გავტენე
და კიდევ გავისროლე: ორი თოფი გა-
ქცევის ნიშანია. ისე გამოვიყვანე, რო-
მა არც მიმრბოლავ პატიმრებს ევსრო-
ლე და არც თავი წავიყრულე. ვახმისტრის
გასაგონად დავცალე — დასდგომოდა
და ედევნა... არც მწვადი დავწვი — და
არც შამუშრი. მაშა!

პირველი დავცალე — იმ სალდათმა
რომელიცა სოვლემდა და ვისაც გამო-
ეპარჩენ — გამოილვიძა და იმანაც ორი
დაცალა. ყაზარმილან ვახმისტრი გა-
მოარჩა. ერთი კი დაიყვირა და კიდევ
სამი სალდათი, მეძალლე და ძალლი გა-
მოციცდნენ. აგრე უცხათა, კაცოლ! ვერ
წაულენ-მეტეი. ამის გაფიქრება მო-
ვასწარი და თავისი ვახმისტრით გამარ-
თული სალდათები უკვე თავეცვეში გა-
რბოდნენ. ძალლმა კვალი კუნძებთანვე
აიღო და მიჰყვა. ისე ძალუმად მიღიო-
და, ლამის თასმა გაეწყვიტა. ერთი სიტ-
ყვით, კვალშე სიჩბილით მისდევდნენ,
მაგრამა სანამ ესენი წყალს მიაღვნენ,
ლამაზ-კოლა და თუთაშხია, ცოტა აკლ-
დათ, შეა მტკვარში იყვნენ.

ვახმისტრი, როგორც მიმრბოდა, არც
გაჩერებულა, წყალში შეტოპა, ლაჭე-
ბამდისინ შევიდა; ჩექმები დაუმშიმდა

და მაშინა ტრიტ ჩილი დაშინული ტერიტორია. მამაცხონებული, რასა ფერობდა, საღამის უნდა ევ-ლო!.. ცოტა ხან იგრე იდგა, მერე ისევ ხმელზე გამოტომა, სალდათებს დაუ-ყვირა, ესროლეთო! სალდათებმა ჩაი-მუხლეს და ერთი ისეთი ბაგამუგი ატე-ხსეს, რომა!..

გაქცეულებმა ჩაყვინთეს. ჩაყვინთეს და ესენიც მოეშვნენ სროლასა. ლამაზ-კოლამ ამოვყინთა, ვახმისტრს გამოს-ძახა, ალარ მესროლოთ, ვპრუნდებიო! ქალაქელ ქურდა რა ჰქუა ესწავლება, რა. სალდათებისენ გამოსჭრა და ალარც ესროლეს.. ისე კი, იმ ლამაზ-კოლას დარჩი ნაკლებათა ჰქონდათ, თვალი წყალზე ეჭირათ, თუთაშიას ეძებდნენ.

ვახმისტრმა ლამაზ-კოლას გასძახა, მეგრელი რაღა იქნაო. ქურდი მიბრუნდა და და დაიყვირა, — დათა!.. გამო, მე მომელავენო!

დათა არსად იყო, ლამაზ-კოლამ ისევ ნაპირისენ გამოსწია, მაგრამა წყალს ქვევით მიჰქონდა და სალდათებიც ნაპირ-ნაპირ წაფრატუნდნენ: ცა-ლი თვალი ლამაზ-კოლაზე ჰქონდათ, თან თუთაშიას გამოჩენას ელოდნენ. ერთი კი გავიჭიქრე, უთუოდ ტყვია მოხვდა და მოკვდა, ან დაიჭრა. და დაიხრჩო-მეოქვი. გინახახას?! ამოვინთა და მერე სადა — გაღმა ნაპირს ალარცერი უკლია ვახმისტრმაც დაინახა, ნაბიჯს უმატა და ისევ დაიძახა, — ეს-როლეთო! ისევ სროლა აუტეხს. ეჭე-ჰე-ჰე, რა ამბავი ატყდა, კაცონა!

მტკვარი ადიდებული მოზიოდა, თუთაშია შორს იყო, ერთიც არ მოხვდა. ისევ ჩაყვინთა და მორჩა!

ამობაში ლამაზ-კოლა წყალს კიდევ ქვევით ჩაეტანა. სალდათები ისევ დაი-ძრნენ, ლამაზ-კოლას დასახვედრად გა-სწიეს. მარტო მეძალე ჩამორჩა — ძოლო ალარ მისდევდა და იმიტომ. მე-ძოლო ქვევით ეწეოდა, ძალის ძალი ზევით კენ იწევდა. ძალის ძალი და ძალი მე-ძალე. მერე მეძალე გაწურა, წიხლი დაუშინა. რაღა იზამდა ძალი, დაპყვა და ძუნდულით წავიდნენ.

ლამაზ-კოლა ფეხზე დადგა, ხელები მაღლა ასწია, გამოტომა. მეერდში კონ-დახი დაკვერცეს, წაქციეს, პირევე დაა-წვინეს. ვახმისტრმა მეძალლეცა და ძალ-ლიც ლამაზ-კოლას დაუყენა, სხვები თან გაიყოლა და ისევ ნაპირს ჩაჰკვენენ.

იმ აგურხანას უჩემოდ რა მოვი-დოდა და სპარსელიც რაღა ეხლა მოვი-დოდა?.. დავადე თავი და ნაპირზე ჩა-ვედი, მეც იმ სალდათებში გავერიე.

„ვირს რომ ზურგი აპქავდება, მე-წილევილეს მიაუგებაო“ — მეც ისე მო-მივიდა, ეხლა ნახე შენა: გაეერიე და სალდათებიც აყაყანდნენ; დათა თუთაშ-ხია, გაღმა ნაპირზე ბეჭობი იყო, იმაზე იდგა ჯიშინი მამალივითა. ლოინგშე-მოყრილი იდგა. მერე უბეში ხელი ჩა-იყო, სვანური ქუდი ეხურა ხოლმე, ის ქუდი ამოილო, გაწურა და დაიხურა. დაიხურა და ცას აპერდა.

ლრუბლიანი იყო, სცრიდა.

გამიკვირდა, რაღას უდგას-მეთქი. სალდათებმა ისევ დაუშინეს. დათა თუთაშია მიტრალდა, შიმალში შევი-ლა. წყნარად, დინჯად მიდიოდა, თით-ქოს, ტყვიას არა და ქოქოლას აყრია-ნო.

წავიდა!

ამათ რაც ვაზნა ჰქონდათ, ერთია-ნად დასწევს და ვერ კი მოარტყეს. წა-ვიდა და წავიდა!

ვახმისტრი მომიტრიალდა, თვალე-ბი გამდმიტეარკლა და დამიყერია, — შე სვოლოჩო, ჰაერში რას ისროდი, ამათთვის გესროლნაო!

ვაშე სკავაროდიე-მეთქი...

ახ, სკავაროდიეო?! — ერთი ისეთი სილა გამაწნა, მე და ჩემმა ღმერთმა, აგურხანაში ვყოფილიყავ, იქ გავიგო-ნებდი. გამაწნა და დააყოლა, — რაზ, სკავარადაო!

ახლა მეორე ლოყაში გამაწნა და დააყოლა, — დვა სკავარადაო!

ხელები სახეზე ავიფარე, იქნება, შე-ვეცოდო და მომეშვას-მეთქი. შევეცო-დე, მაშ, რა იყო — მუცელში წიხლი ჩამცხო, სანამ წყალში ტყაპანს მოვა-

დენდი, — ტრი სკავარადაო, დამაყოლა
და ლამაზ-კოლასკენ გახწია.

აგურხანაში აველ, სამოსლის გა-
შრობას მიყეა ხელი...

ମାଧ୍ୟମ କିନ୍ତୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ჰერუა ვიხმარე, რომა შეტყ აღარ შეიძლებოდა, თორემაა..

როგორც გიამბე, სწორედ ეგრე იყო
ჩემზე უკეთ ეგ ამბავი ორავინ იცის, იქ
ვიყავი.

ପ୍ରକାଶକ ସାହିତ୍ୟ

ვარსკვლავთმეტყველებისა და ას-
ტროლოგიის საიდუმლოებებით გატა-
ცებული არასოდეს ცყოფილვარ. ამ
უქელეს მეცნიერებებს კულტურიშის
თანრიგს ვაკუთხებდი. ალბათ, ასეთი
წინასწარგანწყობის გამოისირბით არის,
რომ ღრმებდე არაფრერი გამეგება მათი.
მიზებდავად ამისა, განსაუზორებით სამ-
სახურიდან გადადგმის შემდეგ, ვარსკ-
ვლავებიანი ცა ჩემი ფიქრების მუდ-
რივ თანამავალი გახდა. როცა მოვლე-
ნები და შთაბეჭილებები მჯგნილენე,
როცა კოთარებაში გაჩვევა და სწორი
დასკენის გამოტანა მიძნელდებოდა, მა-
შინ ლურჯ ცაზე თორმეტ ზოდიაქოდ
დამჭრა სამყაროს აკცერდოდ, იდუ-
მალ ცურუ სიმბოლოებში ადამიანთა ხა-
სიაფებისა და ურთიერთობების ან-
ლოგიებს ვეკებდი. ეს, თოთქს თავშე-
საცევარი და გასართობი, წვრილმა-
ნებში დაფლულ მთავარის პოვნას მია-
დგინებდა, ფიქრთა ნისლიდან მეაფიო
სურათების გამოტანაში შეველოდა.
ღლესაც რომად მწარეს, რომ ვარსკვ-
ლავთა სამყარო მიწვერ საქმეებზე გა-
ცილებით მეტ გავლენას ახდენს, ვიდრე
ჩენ გვეკინა.

ჩემი აგარაკის აივანი, თოტქოს გან-
ზრაა, ისეა განლაგებული, რომ საჩუქ-
რელაში — მოყალათებულს კაბადონის
თვალიკურების. სურავილი უნგბლიერ
გეწვევა. სანამ მე შევიძენდი, აგარაკმა
ორი მფლობელი გამოიცაალა. რამდე-
ნადაც ვიცი, ვერც ისინი სძლევდნენ
ცის ციმციმით ტკბობის მოთხოვნილე-
ბას და ზაფხულის სალამოებს აივანზე,
მყუდრო მარტოობაში ატარებდნენ.
აგარაკის ახლანდელი მფლობელების-
თვისაც მომიკრავს თვალი — დას აპ-

ყურებენ ხოლმე, როცა აივანზე მარტონი არიან.

ათას ცტრას ცტრა წლის მისი თავ-
დებოდა. აიგნენე ვიგევი. ღამის ათ
საათს მიტანებული იყო, მალე საკახშ-
მონ შესვლას გაპირებდა. ეტლის ხმა-
ური გავიგონე. მარტოხელა, სამსახუ-
რიდან გადამდგარი კაცი ვიყავო, სტუ-
მარი შედარებით იშვიათად მყავდა, თუ
სანდრო კარიძეს არ მივლებთ შედევ-
ლობაში, და გამიკვირდა, რომ ეტლი
სწორედ ჩემს ჰიშეართან გაჩერდა. მა-
სური სტუმარს გაეგება და უმაღ მაც-
ნობა, — პოლკოვნიკი მუშინი ზარანდია
ბოდიშს იძლის წინასწარ გაუფრთხი-
ლებლად სტუმრობისთვის.

სალიან გამეხარდა და სრულიად არ
გვეკვირვებია მისი მოსვლა. არ გმ-
კირვებია იმიტომ, რომ მუშინი ზარან-
დია ბუნებით გულწრფელ და კეთი-
ლისმსურველ ადამიანად მიმაჩნდა. კა-
ცის სიკეთეს სამუდამოდ ისახობებდა,
თუ ვინმე მოეწონებოდა, თავის კეთილ-
განწყობილებას გულუბრყვილოდ უმ-
ცულვნებდა. გამეხარდა კი იმიტომ, რომ
ჩემი მაშინდელი მდგომარეობის კაც-
თან მუშინი ზარანდიას მხლობოდ კეთი-
ლი გული. მოიყვანდა, ჩემი იმედიმინდე-
ლი ცხოვერების ავკარგისადმი ინტერე-
სი — სხვა არაფერი.

ბევრი კისაუბრეთ. მუშინი ზარანდია
საინტერესო თანამოსაუბრე იყო ყო-
ველთვის, მაგრამ ახლა, ათას ცხრაას
წელს იგი უკვე ისეთი მუშინი ზარანდია
გახლდათ, როგორსაც, შეიძლება ოქ-
ვას, პირდაღებული ვუსმენდი. ნურვინ
ოთვარებს; თოვლი, ვარამითამართ სა-

მექშს ჩამოშორებულია პროფესიულ ინფორმაციას მოკლებული მოხუცი გენერალი ვიყავი და ამიტომ საშორიბი ვნოქავდი კულა ფერის მელანს. ეს — თავისთავად, და მთავარი კი ის არის. რომ ჩემი სტუმარი ერთდროულად იყო ორი სრულიად სხვადასხვა ბუნების ახალი ამბების კულაბა: მან იცოდა მთელი მსოფლიოს კულა პოლიტიკური ჭორი და კულა სახელმწიფოს სამთავრობო კულუარების მრავალი საიდუმლოება, ერთი მხრივ, ხოლო რუსეთის იმპერიის სამეფო კარის სრული, ყოველდღიური ქრონიკა, მეორე მხრივ, ამაში გასაკების არაშერი იყო — მუშანი ზარანდია საგარეო პოლიტიკურ დაზერებას ხელმძღვანელობდა, მაგრამ ამგვარ თანამოსაფრების ძლიერ იშვიათად მისვარიდა ვინმეს ღმერთი — ეს ხომ ასეა. იმდრინილელ ჰეტერბურგში იყო ერთი იმ შეიდ კავთაგან იყო, ვისაც იმპერატორთან პირადი აუდიენციის უფლება ჰერსონალურად ჰქონდა მინიჭებული. არ ვიცი, რამდენად სარგებლობდა მუშანი ამით, მაგრამ, ცხადია, საჭიროების შემთხვევაში მისი უდიდებულესობის გაღვიძებასაც კი არ მოერიდებოდა. შეენიშნე კიდევ ერთი სინტერესონ რამ. მუშანი ზარანდია დიდი მოწიწებითა და ღრმა ინტერესით ლაპარაკობდა უავგუსტესი ოჯახის კულა ჭევრზე, მათ ცხოვრებაზე და ნათევამის ინტონაციაში მონის თაყვანისცემა იგრძნობოდა. აღვილი შესაძლებელია, რომ სამეფო კარის მიმართ ამდღნად მლიქვნელური დამოკიდებულების ფორმა ჩემი გადაღვიმის შემდეგ დამყვიდრდა და უმაღლესი თანამდებობის პირებს სხვა გზა არ ჰქონდათ — უნდა მიეღოთ და აღდეს რულებრივა იყი, მაგრამ მუშანი ზარანდია ამას სიამოვნებით სჩაღიოდა და არა მოვალეობის გამო თუ იძულებით. მე ეს მოვლენა მისი ხსიათის არსებით ცვლილებად მივიჩნიო. არანაკლებ გასაოცარი იყო ჩემთვის ისიც, რომ სახელმწიფო აპარატის საშუალო რანგის მოხელეთა შორის გავრცელებული ერთი თვისება

მუშანი ზარანდისაც უქსშენოდა. ლუკა რავა იმაზე, რომ სამასახურებრივ ჭარინაურებას მოწყურებული ადამიანები უღრმეს ინტერესს იჩენენ ყოველგვარი გადაადგილებების, დაქვეთებებისა თუ დაწინაურებების, ან ასეთი მოსალოდნელობების მიმართ. მნიშვნელობა არა აქვს, ვინ როგორ ფორმებში მიღეავნებს ამს, ვინ და როგორ ნიღბავს თავის დამკუიდებულებას. მთავარია, რომ ასეთი ცნობების, ჭორებისა თუ შესაძლებლობების გარამუშავება უკიდურესი აზარტით, გაცხოველებული ცნობის მიყვარულობით, სულის აფონინგით ხდება. ჩემთან სამსახურის პერიოდში მუშანი ზარანდისათვის თანამდებობრივი ცხოვრების ეს მხარე არ არსებობდა, მას ამისთვის არასოდეს ეცალა. ახლა, კუსმენდი მას და ენდავდი, როგორ ჩაკყოლოდა. იმ ჩამორევ ძალას, რომელიც მისი ინტერესების ჩარჩოებს მიღმა მოქმედებდა. პირადად მის სამსახურებრივ მდგრმარეობაზე რაიმე გავლენას ვერ მოახდენდა და არც იმის თქმა შეიძლებოდა, რომ იმ კორ-ამბავის ცოდნა მუშანი ზარანდის პროფესიულად სტირებობდა. მომენტენა, რომ მამამისის — მაგალი ზარანდის წინასწარმეტყველება: — უმაღლეს თანამდებობაზე კეთილი განჩრდას ხედებით გასული ბევრია და სიკეთე შენარჩუნებული არავინ — მუშანი ზარანდის შემთხვევაში გამართლდა. იგი უკვე მკაფიოდ გამოხატული კარისკაცი იყო.

ჩენი საუბარი, თითქმის მიწურა, როცა გაბეჭდე და თბილისში ჩამოსალის ნამდვილი მიზეზი ვყითხე. განმარტების ბურუსში დათა თუთაშხიას სახელმა გაიერვა, მაგრამ ჩემთვის ესაც საემარისი იყო, რომ მეგრძნო — დათა თუთაშხიას საქმეს ზარანდისათვის საღვეოსალდაც არ დაუკარგავს მნიშვნელოვნობა. და აქ გამახსენდა, ერთხელ სანდრო კარიძემ გაკვრით, ცალი ყბით მითხა, — დათა თუთაშხია ცოხიდან გაქცევის შემდეგ ცოტ-ცოტა პოლიტიკაშიც ერევო. გამიერვა, რომ ამა-

ვეან ცნობის მუშინი ზარანლიბა, მაღალი თანამდებობით გამოწვეული სულიერი ცვლილებების შემდეგ, გულგრილად კერ შეხვებოდა. ჩემი მიხვეულის დამალვას არ ვცდილვარ. პირიქით, ამ აქცენტს გაფასე ხაზი და გამოვთქვი გაკვირვება, იმით, რომ ზარანლის საგანგებოდ მოუკლია თუთაშების საქმის თვის და აჭვიც, თუ რამდენად გამართლებული იყო დათა თუთაშების ესოდენ დაქინებული დევნა და ისიც საკუთარი ბიძაშვილის მხრიცა.

მუსაიფი გვიან ღამემდე გაგვიგრძელდა, ზარანლია ჩემთან დარჩა. უკვე დაწოლის წინ იყო, მითხრა:

— ნება მიბოძეთ, თქვენი ბრწყინვალება, მიტოვებულ თემს დავუბრუნდები. ჩემი პროფესიული და სამსახურებრივი რეპუტაცია კერ შეირყევა და კერც განმტკიცდება იმით, თუ სახელმობრ ვინ დაიკერს დათა თუთაშების და დაიჭირენ თუ არა მას საერთოდ. მაშასადამე, ჩემი მხრივ კარიერისტული განზრახვები მოსალონები არ არის.

— სწორი ბრძანებაა! — რისთვის განაახლა ეს ლაპარაკი?

— თქვენ მაინც ხომ მოგეხსენებათ, გრაფ, რომ ჩემთვის მთავარია გონივრულად წარიმართოს ესა თუ ის საქმე და პარაგათარი მნიშვნელობა არა აქვს იმას, თუ წარმატების შემთხვევაში დაწით თავს, ვინ დაიმშვენება.

— რამდენიმე რაღდენი ვიცი სხვათა შეერდები, რომელიც შენ გეკუთხოდა, მუშინ... — მაგრამ დათა თუთაშების დატერა-დაუჭერლობაზე რატომ ამას-გილებს ყურადღებას?

— მაშასადამე, თუთაშების წინააღმდეგ ჩემი რამე მოქმედება არც თავმყვარეობასა თუ პატივმოყვარეობას შეუძლია გამოიწვიოს. რჩება საღისტური მიღრეკილებები, რაც, ვიმედოვნებ, ჩემს ხასიათში არასოდეს შეგინიშვავთ. ზარანლიამ რეაგირება დამაცადა.

გავიცინ, მაშინ პოლკონიკიმა მსჯლობა განაგრძო:

— თქვენი ბრწყინვალებავ, ამ საქ-

მეს-სხვა, გაცილებით ზოგადი და ამაღლებული ასცემტიც გააჩნია. თქვენ ეს, რა თქმა უნდა, მოგეხსენებათ. უნდა გვიმეორო.

— ბრძანეთ. ძალიან საინტერესოა! — რაღაცის მიჩრებალვა სურდა.

— მე იმ პრინციპით ვხელმძღვანელობ, რომ ნამდვილმა ოდამიანმა ბოროტებას არა მარტო უნდა სძლიოს, არამედ სიეთედ უნდა აქციოს იგი!

— რა თქმა უნდა, მუშინი, თუკი ამის შესაძლებლობა გამოჩინდება! — ცხადი და ნათელი იყო, რომ მან დათა თუთაშების უკვე დაუგო რაღაც ჭოჭოხეთური ხაფანგები!

როგორც ერთხელ, ოთხის-უთო წლის წინ, ისევ მომეჩენა, რომ მუშინი ზარანლია სავარელში გორგალივით იზო და ყელი ჰქონდა მოღერებული.

დიახ, ხაფანგები, მაგრამ, სახელდობრ, რა ხაფანგები?.. აქ მესისირებამ მოულოდნელად მომაწოდა ერთი დეტალი, რომელიც, იღარც კი მახსოვდა, სად ან ვისგან მქონდა გაგონილი: ბეჟუნი ცერტიამ — დათა თუთაშების ახალგაზრდობის საუვარელმა, თავის შეიძლს, სახელად გუდუს, პატარობაშიავ დაუქმირავ რუსულის მასწავლებელი, ვინმე ბიქტორ სამუშაია, რომელიც შემდგომში ბიჭს ლათინურსაც ასწავლიდა. ამ ბიქტორ სამუშაიზე მითხრეს,

— პოლკონიკიმა კნიაზეემა მუშინი ზარანლიას დავალებით გადმოიბირაო. დათა თუთაშების ხელში ჩაგდების მიზნით სხვადასხვა დროს გადმობირებულთა რაოდენობის აღნუსხვას საგანგებო ბუღალტერი ესაჭიროებოდა, ხოლო მიღებული შედეგი ნულს უდრიდა და ამ ცნობას ჩემშე არავითარი შთაბეჭდილება არ მოუხდენაა. მიუხედავად ამინა, მომდევნო შესაძლებლობისთანავე

— წინასწარი განზრახვით კი არა, სრულიად უნდღიუდ — ამ ცნობის შევსება-დაზუსტება მოვინდომე და კადევ ზოგი რამ გავიგე: გულუსთვის

პაზარ აპილივიზი

დათა თუთაშების

ტოლ ბიჭებს რამდენჯერმე უთქვამთ, — ნაბიჭებარი ხარო, დათა თუთაშხიას ბუში ხარო! გუდუ მაშინ უკვე თორმეტ-ცამეტი წლის ბიჭი იყო, თავისი ხასიათი ჰქონდა — უსიტყველი, გულჩათხობილი და, ჩანს, დედისთვის არაფერო უკითხავს, მაგრამ კარგა ხნის შემდეგ განმარტებისთვის თავისი მასწავლებლის, ბექტურ სამუშავისთვის მოუმართავს. მასწავლებელს ასე აუხსნას: დათა თუთაშხია დაუნდობელი ყაჩაღი და შევლელია. დედაშენი უყვარს, თქვენთან მოდის ხოლმე და დედაშენს, მიუხედავად იმისა, რომ სტულს იგი, მის სტუმრობებზე შეშით ვერაფერი უთქვამს. ნაძირალა თუთაშხია მით სარგებლობს, თქვენთან დადის, და დედაშენსაც და შენც სახელს გიტეხავთო. დიდი შთაბეჭილება ჩემზე არც ამ ტექსტს მოუხდენია. რა შეიძლებოდა მოპყოლოდა ამას? მეტი-მეტი ის, რომ დათა თუთაშხიას მისვლას გუდუ ბერტია რაიმე საშუალებით პოლიციას შეატყობინებდა. ეს იყო და ეს. ასეთი შეტყობინებებით პოლიციელისტებს ყურები ჰქონდათ გამოჭედილი, მაგრამ რა?..

არც მაშინ მწევევია სურვილი, გამეგონ და არც ახლა გამაჩინია იმის გაანალიზების უნარი, თუ ქარიშხალივით რატომ შემომაწყდა მუშან ზარანდიას, მაშინ ჯერ კიდევ ჩემთვის უცნობი, გეგმების ჩაშლის დაუკეტებელი წყურვილი. მასხავს, გუნებაში ხელებიც კი გადავითვნილე და გავითვერე: — ჩემი გამოზრდილი ლევევი ხარ, მევე მოგივლი-მეთქი, ბატონო სატანავ!.. ეს უკვე გადაწყვეტილება იყო და გადაწყვეტილებასთან ერთად, როგორც მთელი სიცოცხლის მანძილზე, ახლაც უკიდურესი სიფრთხილის გრძნობა ამიმუშავდა: არ შეიძლებოდა, ზარანდიასთვის, თუნდ სრულად უნიშვნელო, ეჭვის საბაბის მიცემა! მეორე მხრივ, ხელთ ისეთი არაფერი მეონდა, საიდანაც მოქმედების დაწყება შემეძლო. მეტი ინფორმაცია მესაჭიროებოდა, მაგრამ კითხვების მიცემა გამორიც-

ხული იყო — ზარანდია განზრახვებას აღვილად მიმიხვდებოდა. მრჩებოდა მხოლოდ ის, რომ იქნებ თვით სტუმარს ეთქვა ჩემთვის საგულისყურო რამ. საუბრის ეს ეტაპი თემის შეცვლას მოითხოვდა და გვითხე:

— ვაზინის თუ იცნობთ, მუშანი, ალექსეი ვაქტოროვიჩის? ხომ არსად შეგვედრიათ, ან ასეთი გვარისთვის ხომ არ მოვიკრავთ თვალი? ამჟამად კა თრამოცდათი წლის კაცი უნდა იყოს, ორმოცდათომეტისა.

— ვაზინი?.. ვე, ვიაზინი! — ზარანდია დაფიქრდა და მკითხა: — ვინ არის ეს ვიაზინი?

— ჩემი ერთადერთი დის შვილია. მამა ბავშვობაშივე გარდაცვალა; დედა — გიმაზიის უკანასკნელ კლასში ყოფილისა. მაშინ პარიზში ვცხოვრიბდი. გავიწვიე და უმაღლესი განათლება იქ მიიღო. ზოლოვგი გაბლავთ. კერძოდ, ორნიტოლოგი. — მუშან ზარანდიასთვის ის არ მითქვამს, რომ ვიაზინი ოცავერთი წლის ასკილან ჩენენი სამსახურის საიდუმლო აგნენტი იყო. — ერთობ ცნობილი ორნიტოლოგი გახტავთ. თვის ტროზე მთელი ევროპის მუშეუმებეს აწვდიდა სხვადასხვა კონტინენტებზე მოპყებული ფრინველების ფიოტულებს. ხუთი წელიწადა მისი აღარაფერი ვიცი. უფრო ახლობელი ნათესავი სხვა აღიავინ მყავს.

— არა, უავ, ევეთი არავინ შემსვედრია... — ზარანდიამ როიალს შეხედა და მკითხა: — ეს როიალი პალისანდრის ხისაა?

როიალი პალისანდრისა არ იყო და იმწამსვე მიგხვდი, რომ ჯერ ერთი, ჩემი დისტული ისევ საიდუმლო სამსახურშია და მეორე ის, რომ ამჟამად იგი არგენტინაში ან ბრაზილიაშია — პალისანდრის ხე მხოლოდ იქ იზრდება. არა-მეთქი, ხელი გავიქნიე და ახლა, როგორ მეკითხა, — ხომ არ დაცოლშვილდა ამ ხუთი წლის მანძილზე-მეთქი?..

— შარშან, გრაფ... ამას წინათ ენისეიზე მომიხდა ყოფნა. გრანდიოზულია,

საოცრებაა, და, წარმოიღინეთ, იმ უძლიერეს აღგალებში ას კვალრატულ კერძებ ერთი მოსახლე მოდის!

— ამა! დამიზუსტა, ამეამად ბრაზილიაში — დიდი მდინარის ქვეყანაში ჭერაც მარტოხელაა — ერთი მოსახლეო, და ეს ცნობები ახალია, — შარშან კი არა, ამას წინათაო! დღემდე არ მესმის, რა პროფესიულმა, თანამდებობრივა ან სხვა რამ სპეციფიურმა პირობებმა გამოუმუშავეს, და ამასთან ესოდენ მოკლე ხანში, ლაპარაკის ზემომოყვანილი მეთოდი, საერთოდ რაში სკირდებოდა იგი და კერძოდ, ჩემთან ურთიერთობაში, მაგრამ ფაქტია, რომ ასე ლაპარაკობდა. უწინ თუ იგი, ჩემთანაც კი, ლაპარაკობდა მხოლოდ იმას, რის თქმაც საქმისთვის იყო საჭირო (რა არა, ვთქვათ, იმას, რისი თქმაც შეიძლებოდა, ან, მით უმეტეს — რის თქმითაც დაშავდებოდა), ახლა ლაპარაკობზა ბევრს, დაუზარებლად, თითქოს კველაფერს და, ამასთან ერთად არაფერს ლაპარაკობდა — რა თქმა უნდა, პროფესიის ნიუანსებში ღრმად ჩაუხდავი მსმენელის გულისყურისთვის არაფერს. სხვა სიტყვებით: ის, რისი თქმაც მას სურდა, ნათქვამის ქვერექტში უნდა მეტებნა.

— ვიაზინზე საუბარი ამოიწურა. ვატყობილი, ზარანდისა საღერლელი ჰქონდა აშლილი, რაღაცის თქმა სწყუროდა და ეს სალაპარაკო დათა თუთაშიას სფეროს განეკუთვნებოდა. ქვეცნობიერება ასე მკარნახობდა და არც მოვტყუებულვარ. მე მისთვის საშუალება უნდა მიმეცა, სასურველ თემას მიახლოებოდა...

— როგორ გონია, მუშანი, ეგ თანამდებობა უმაღლესია შენთვის თუ უზრუნდები სიმაღლეების პერსპექტივაც გაქვს? — ვკითხე და კიდევ ერთხელ გამიელვა, რომ ამ კაცს, ერთობ ხანგრძლივი ურთიერთობის მანძილზე ხან „თქვენობით“ მივმართავდი, ხან „შენობით“ და ამ მოვლენის არც კრიტერიუმისა გამეგებოდა რამე და არც მიზეზისა.

ზარანდია პატარა ხანსაჩუმაღ იყო, ფიქრობდა და მერე მითხრა:

— ჩემი იმპერიის პირობებში, ჩემი წარმომობისა და ეროვნების კაცითვის, თანამდებობა, რომელიც მიჰილავს — უმაღლესია. მიუხედავად ამისა, ეხლაც დარწმუნებული ვარ; რომ შრომა და ერთგულება, ბოლოს და ბოლოს, ყველა დამტკოლებას გადალახავდა... სიმართლეს გეტყვით, ასც ვაპირებდი...

სტუმარი დადუმდა.

— გადაითვირე?..

— ამას წინათ, გრაფ, შუვალოვების დიდი გვარის საძვალე ვნახე, — მითხრა ზარანდიამ პატარა ხნის ფიქრის შემდეგ — გადათელილი, უპატრონონ სამარები. სევდიანი სანახაობაა... აა, თუნდაც... სტეპან ივანოვის შეშეოვსკისთანა დიდოსტატი, მისი პროფესიული ტალანტის მეორე მოლვაშე რუსეთის იმპერიაში ბოლო სამასი წლის მანძილზე გეგულებათ ვინმე? იგი სიცოცხლეშივე სტულდა ყველას და არც სიკვდილის შემდეგ მოჰკლებათ აუგადეს მისი საფლავიც კი აღარ არსებობს, ყველა დაივიწყა და თუ როდისმე ახსენებდნა — მხოლოდ, როგორც ვერაგობის უმაღლესიობასა და სატანას. მე ვერასოდეს შევძლებდი ტახტისთვის იმდენი სამსახურის გაწევას, რამდენიც შეშეოვსკიმ შესძლო... ჩვენს შემდეგ, თქვენონ ბრწყინვალებავ, ისეთი არაფერი რჩება, რაც მომავალთაბებს მაგალითად გამოადგებოდეს.

— ჩვენ შემდეგ, ბატონონ ზარანდია, პირუთვნები სამსახური და სახელმწიფო, ანუ უმაღლესი სიკეთე რჩება! სახელის უკვდავება კი გმირის ხევდრია...

— და არა მისი, ვინც გმირის სახელს ქმნის! არა? — სიტყვა ჩამომართვა ზარანდიამ.

— რას გულისხმობთ?

— იმას, რომ თვით ქრისტესგანაც კი არაფერი დარჩებოდა, თუდას იგი

ოცდათ ვერცხლად რომ არ გაეყიდა. ქრისტეს ტრაგიულმ, მნიშვნელოვან-მა აღსასრულმა მის უკვდავებას და აღარებას უდიდესი სამსახური გაუ-წია. ის აღსასრული იუდას შეგნებული საქციელი იყო — წინასწარ განზრახული საჭირო შედეგის მისაღებად აღ-სრულებული საქმე. მე ეს მტკიცედ ვა-რწმუნო.

— შეშეოსკის, როგორც ჩანს, ეგ მტკიცე ჩრდენა არ გააჩნდა, თორემ პუ-განივა და რადიშჩევს ჯერ ოცდათ ვერცხლად გაჰყიდდა და მერელა გმოი-ძებდა მათ საქმებს! — დღესაც არ ვიცი, შევძელი თუ არა აღშფოთება და-მემალა.

ზუშინ ზარანდიამ შშეიდად შემო-მხედა და ისე გადაიტანა საუბარი სხვა თემზე, როგორც ამას მხოლოდ ფანა-ტიკისი გააქეთებდა.

შეორე დღეს, გავისტუმრე თუ არა ზარანდია, მსახური შიომღვიმში სანდ-რო კარიძესთან ვაფრინე. დაუყოვნებ-ლივ მოვიდა. ერთად შევუდექით იმის მოფიქრებას, თუ რა ზომები უნდა მი-გვეღო, უპირველეს ყოვლისა, დათა თუთაშების გასაფრთხილებლად და მე-რე ზარანდის გეგმის გასახებად და ჩა-საშლელად. ამ საუბარში აღმოვაჩინე, რომ მუშინ ზარანდიამ ჩვენთან განკებ, მხოლოდ მისთვის ცნობილი მიზნით თქვა ის, რაც თქვა, ან სხვაგვარად რო-გორ უნდა მეფიქრა, როცა ჩემი დისტუ-

ლის ამბავი და აღგილსამყოფელი ვა-ლისანდრებით, ენისეებით, ას კვადრა-ტულ ვერსზე ერთადერთი მცხოვრე-ბით მაცნობა და დათა თუთაშების „ბო-როტი“ საქმეების „სასკეთედ“ ქცევის განზრახვა კი პირდაპირ მომახსენა. რა იყო ეს — გამოწვევა, შებმის სურვი-ლი? ვთქვათ, მე ღირსეულთა რიცხვე-დან, ერთადერთი კაცი ვიყავი ვისი ჯობნა და დამარტება მან ან კერასო-დეს შესძლო, ან არასოდეს მოინდომა და ახლა, თავისი უთვალავი გამარჯვე-ბების რუკაზე ამ თეთრი ლაქის შეეს-ბის ჭია შეუჩნდა? ვთქვათ-მეოთქი, მაგ-რამ საიდან უნდა სცოლნოდა, რომ მე დათა თუთაშების გადარჩენის სურვილი აღმეტვებოდა და გამოწვევას მიეკ-ლებდი?

ხანგრძლივი თათბირისა და განსჯის შემდეგ გადაეწყვიტეთ, რომ სანდრო კარიძე დათა თუთაშების სანახავად და-სავლეთ საქართველოში გადაიღოდა და აცნობებდა, რომ ახალი საშიშროე-ბა მოელის, მაგრამ მუშინ ზარანდია არ უნდა ხსნებულიყო, ცნობა ჩემი სახე-ლით იქნებოდა მიწოდებული. მე კი თბილისში ზარანდიას განზრახვებში უნდა ჩამეხედა.

ეს იყო ჩემი პირველი სერიოზული ნაბიჯი, საყუთარი სურვილით გაეტე-ბული საქმე იმის წინააღმდეგ, რასაც მოელი სიცოცხლის მანძილზე წარმო-ვადგენდი.

ვასო გოლერძიშვილი

— მეგონა რომელია! ძობა იმის კა-ცი არ იყო ეთქვა და არ გაექეთებინა. განა ერთხელ და ორგერ უთქვამს, სა-ცა შემხედება — იქ მოვალავო! ნა-სწავლი კაცის ნახვა და თავისი დაობ-ლების მოგონება — ერთი იყო. ჯერ იმას მიამბობდა ხოლმე ყაჩაღებმა ოჯა-ხი. როგორ დაურბიეს. მერე იმს იტყო-და, ეს ამბავი არ დაგვმართოდა, მაგა-ნები ქუთაისში გაზავნას მიპირებდა, გიმნაზიაში უნდა მესწავლა, ეხლა ნამ-დვილი მხატვარი ვიქნებოდი. ხატვა

ძალიან უყვარდა. ეხერხებოდა კიდეც, ჩემზე უკეთ ეხერხებოდა. ეხლა მხატ-ვარი ვიქნებოდი, ამას იტყოდა, ცოტა ხნით გაინაპებოდა, თვალებში სისტემა მოაწვებოდა და ბოლმით ჩაილაპარა-კებდა ხოლმე:

— ტყის კაცი, სად უნდა ვნახო!... — ამის თქმაშე კმილების დაკრაჭუნება იცოდა.

განა არ გამეგებოდა ვისა გულისხ-მობდა, მაგრამ მაინც ვეკითხებოდა:

— ვისა, კაცო?!

— რამდენჯერა მაქვს ნათქვამი...
ერთი გასული კაცია — დათა თუთაშ-
ხია.

თურქე ის თუთაშხას ძობას მამის
დუქანში იმ აბავის შესტრებია და ხელი
დაუბანია, არავისი არა ვიცი-ჩაო. ძო-
ბასთვის ყური დაგვდო, თუთაშხას
მაშინ ორი სიტყვა ეთქვა, ყაჩალები და-
შოშინდებოდნენ და არაფერიც არ მო-
ხდებოდა, არა, თუთაშხას სახელი
დიზა ჰქონდა დავარწნილი, მაგრამ იქ
როგორ იყო და როგორ არ იყო — ამი-
სი რა გთხოს. ერთი სიტყვით, ძობა
თავისი მამისა და დის სკველილში
ბრალს უფრო თუთაშხას სტებდა, ვი-
დრე იმ ყაჩალებს. ესცე არაფერი, თა-
ვად მხატვარი აღარ გამოვიდა და ამა-
საც თუთაშხას აბრალებდა. ძობას გუ-
ლის ჭავრი ეს უფრო იყო. სულ იმის
ნატერა ჰქონდა, ნეტავი სადმე შემა-
ხვედრა და მე ვიცოდე და იმანაო! თი-
თქოს ჰქონათმყოფელი კაცი იყო და —
მხატვარი არ ვამოვებით, გიურვითა
ჰქონდა აჩემებული.

შენ ამბობ, ძობა რახან გამდგარი
კაცი იყო, მცველობას არ იცისრებ-
დათ. მაშ, კოლა ქათამაძე თუ გამდგა-
რი ქურტი იყო და არავისთონ საჭმეს არ
ქვერდა — რა, დიაკვნად დაზღა თუ მე-
არნეობა დაწყო! ყოველნაირ საჭმეს
ეწეოდა, დაგავიწყდა?.. არა, რა მალ-
შალე გეკიათხები, დაგავიწყდა-მეთქი?
სხვა რა გახსოვს, რომ ეს გახსოვდეს...
ესეც იქნი იყოს, ძობასთან ჯიბრიანი
და თვისინათქვამი ქვეყანაზე მეორე
ალარ შემზედრია... ბაქოში ეკატარინ-
ები მოვქერით და იმ საქმეზე დავვი-
შირეს. ძობა პირველი ლილანვე მოს-
დგა, სულ ის იძახა, მე მარტო სალება-
ვები ვიშოვნე, შეგაზავე, დავბეჭდე და
სხვა არაფერი მიქნია, ბრალი არაფერში
მიდევს, უნდა გამიშვათო. არა, მეტი
რათა უნდა გაეკეთებინა, ყალბი ფუ-
ლის მოკრა სხვაც კიდევ რამეა?.. მანი-
უესტმა გვიშველა, თორება...

მერე და, მე შენ გეტყვი, ხელი
აუკრძალდებოდა. ძობას, თავის ღრო-
ზე, კაცის მოკვლაში და ბატქინის დაკვ-

ପାଠ୍ୟଶବ୍ଦ ନିରକ୍ଷଣକାରୀ
ଏତେ ପାଠ୍ୟକାରୀ

და: „ბავშვისა ჰქითხეს, რა გატირებსო? გამიღის და ვრიძირო“.

ეს ყველაფერი იქნა იყოს. რომელი წელი იყო, ესლა საიდანლა მეხსომება... ა, საქულა-მშედელია რიყეში ორი დუქანი რომ გააღო? — ორთავე ერთ გაყილებაზე. არ მასხველო?

მოიცა, ერთ რამეს გეტუყვი — მოვა-გონდება. დუქნები ერთმანეთზე, ესე, ას, ასოც ნაბიჯზე იქნებოდა. საქულამ აპრები კედელზე კი არ აკვრევინა — ქვაფენილის გარდი-გარდმო გადმოა-შვერინა. აპრაზე ერთი მხრიდან ეწე-რა: „კუზნეც-საქულ ზღვეეს? ? ?“ მე-ორედან — „ზღვეს!!!“. სიტყვაზე, მუხ-რანის ხიდის მხრიდან მოღიხარ; პირ-ველი დუქნის აპრაზე წაიკითხავ: „კუზ-ნეც-საქულ ზღვეეს? ? ?“ გაივლი და მეორე დუქნის თავზე — „ზღვეს!!!“. გინდა მეტების მხრიდან წაიმოსულიყა-ვი, მანც ისევ ისე წაიკითხავდი. არ გაგონდება?.. აბა, რა ვწნა!

ყური მიგდე. მეტებისქენ რომელიც დუქანი იყო, იმაში ქვრივი გოგო მუშ-ობდა, მხარეულს ეხმარებოდა. მართს ეძახდნენ. ეეჭ, ეშხიანი, ლამაზი ქვრი-ვი იყო!.. იმ მართს კვარალდი და სა-ლამონბით, თუ ამფსონებს არსად გა-დავკებოდი, ერთთავად იმ დუქნში ვიზექი. მე იქ დროს გატარებდი და ძობა საღლა ჭანდაბას იქნებოდა, გა-დაბმული ძმაკაცები ვიყავით. არა, ხე-ლობასაც ერთს მივდევდით — ვმხატვ-რობდით. სამხატვრი საქმე არ იშოვნე-ბოდა — ვკალატონბდით. ერთხელაც, გაზაფხული დგას, მე და ძობა იმ დუ-ქნში ვსხედვართ. საღლამხანია. მგონი, რომ ცხრასსვიდი, ან ცხრასარვა წელი იყო. ვსვამთ, პურსა ვჭამთ, დროს ვატა-რებთ. მეღულუკები უკავენ, ცოლავა მღერის. მაგარი მომღერალი იყო: იმის სიმღერისთვის საიდან რა ხალხი არ მო-დიოდა... იმის ვამბობდი, ბლომა მუშტა-რია, ერთი მაგიდალაც ცარიელი, ჩვენს ვეერდზე რომელიც დგას — ისა. კა-რებში შეატანისაზე მაღალი კაცი გა-მოჩნდა. კარგა რიგიანად ეცვა. იზგა, იჭარობას ათვალიერებდა, მერე გა-

მოსწია და ამ ერთ თავისუფლად შეგვ-დას მიუჯდა. შევხედე და ვიცანი: სანამ შემოვიდოდა დუქნის გასწვრივ — რამ-დენგერმე იძრ-ჩაიარა, თვალი მაშინ მოვეარი და ჭამხასომდა. აქეთ მოვისე-დე — ძობა იმ კაცს ისეთნაირად შეს-ცერების, მაშინვე ტანმა მიგრძნო, რამე დავიდარაბა უნდა ატეხილიყო. ამ დროს იმ კაცაც გამოხედდა, ძობას შეეყარა. ისე მომენტენა, რომ შეკრთა, მაგრამ ბევრი არაფერი შესტყობის და რაც შე-ეტყო, იმასაც მალე მოერთა. ეგ იყო და ეგა, სხვაში არაფერში გაყიდულა. მე-რე სხვაგან გაიხედა, კიდევ სხვაგან გა-იხედა და მასხურს ხელი დაუქნია, მო-დი, მომხედეო.

— რას მიაცილდი, მაგისი გალიბან-დი მოვეწონა თუ ჩიხის თარგი?! —

ძობამ ჩანგალი აიღო, ხელში ატ-რიალებს, ფიქრობს, თან თვისისთვის რაღაცას ლაპარაკობს, მაგრამ ვერ მე-ყურება.

— რასა ბუტბუტებ, კაცო, გამაგე-ბინე, რაღა! — გუმანით უკვე ვიწო-დი, რაღაცნაირად იყო საქმე.

ძობამ იმ კაცს კიდევ ერთხელ გა-დახედა და მითხრა:

— ის არის!

— ვინ ისა?

ჩურჩულითა თქვა:

— დათა თუთმშია.. კარგა კი ვე-ლარა ვცნობ, მაგრამ ჩემმა მშემ, ის არის!

ერთხელ სიზმარი ვნახე, ვითომ თავ-ზე ათუხუხუხული სამოვარი დამაც-ლეს. გაფუტქეული ვარასავითა ვარ, მდუღარე წყალი კისერში, გულმერდ-ში წურწურით ჩამდის და ვერეთ ვა-ნძრეულვარ — სწორედ ისეთი რამე დამემართა. ეხლა რათა: რათა და, რო-ცა ამენით წელიწადი ძველბიჭობაზე და მამაძალლობაზე ხელი ვაქვა აღებუ-ლი, ლუებაცურს ხელობითა მოულობ, ცხოვრებას როგორლაც მიათრევ და უცბად ციხის სიმყრალე ცხვირში ვე-ცემა — უეჭველია, ფინთად გახდება! ჩემგან ძობას ლალატი არ იქნებოდა; ამდენი წლის ძმაცობას სანაგვეზე

ვერ გადავიდებდი, ყველაფერში მხარე უნდა ძმება. ეს შემოსული კაცი თუ მართლა თუთაშია იყო, ძმა არ დაიშლიდა — ან ერთი მოკვდებოდა, ან მეორე... ყურებში ბორკილის უღარუნი გამიღის, თან იმასა ვფიქრობ, რა ვქნად როგორ მოვიქცე, რომ ეს შარი ძმასაც აცდეს და მეცა-მეთქი.

— სულ იმას აბობდი, გინდა მოხარშული მაჩვენონ, მაინც ვიცნობო...

— ეგრე მეგონა... რამდენი ხანი გავიდა! მიმავიწყდა... კაცო, პატარა ბიჭი ვიყავი. ვაჲ, ის არის თუ არა?!.. ის არის — რა!

— რაც შენ ჩემთვის გიამბნია — ეს ის კაცი არ უნდა იყოს. ერთი ნახე, ალმეანგის ნოქარსა ჰვავს! — ესე ვთქვი, მაგრამ ერთი მე ვიყავი მირზევების პრიეტშიურ და მეორე ის — ალმანგის ნოქარი.

— დათა თუთაშია ცხენის და მაუზერის კაცია... მა ქალაქურ სამიერონში რა საქმე უნდა ჰქონდეს?!.. ნახე, თვით ანაირად უჭირავს, მართლა ქალაქელი გეგონება. არა და ის არის!.. მოიცა, შენ ეს კაცი ან აქ, ან სხვაგან — საღმე, გინახავს?

კინაღმ ვთქვი მინახავს რომელია, ბაზრის ძალისით ერთოთავად აქა გდია-მეთქი!

— არ მინახავს.

ძმა აღვა, სიკა-მიყიტანთან მივიდა, დაბრუნდა და მითხრა:

— ამბობს, ამ დუქანში მაგისი შემოსვლა ეს პირველიაო.

უნდა გვიხარ ანაირი გაფაციცებული იყო ძმა. მინადირე არა ვარ, არც ძალებისა გამეგება. რამე, მაგრამ კვალზე დამდგარა მექებარი მინახავს — და ძმაც სწორედ ისე იყო; სკამზე ვეღარ ისვენებდა, ბორგავდა, ხან იმას ამბობდა, — ეხლა თუ წამივიდა ვეღარასოდეს შეეხდებით; ხან იმას, — ვნახოთ და ის არ იყოს!.. მე ჩემი სადარდებელი მქონდა: დამეშალა, ნუ იზამ-მეთქი?.. გამინაპირებდა, უჩემოდ რასა და როგორ მოიმოქვედებდა — სასაჩართლოზელა გავიგებდი. ძან ცუდ დღე-

ში ჩავარდი, რომ შეტი ალარ იქნება. ისე ვიყავი, ვითომ თაგვი წისქვილი მედგა — ხან რასა ვფიქრობდი, ხან — რას. აზრმა გამიელვა, ავდგები და ძმას ვეტყვი: ნეტავი შენა! ზიხარ, ლამის დამალი ხამოვივიდეს, ის არის თუ არაო? მიდი და ჰკითხე. რამეს ხომ ვეტყვის? რასაც ვეტყვის, იმაზე შეეტყობა ვეტყლური-მეთქი. გულში რა მეონდა: თუ ეს კაცი მართლა თუთაშია იყო, მაშინ უშველუში იმალებოდა. და თავის ვინაობას ცოცხალი თავით... არ იტყოდა — ეს ერთი. მეორე ისა, რომ ძმაბასგანაც გაგონილი მქონდა თუთაშია დიდი უშმაკი კაციათ და ძმაბა თქმაც არ იყო საჭირო, ზედფე ეტყობოდა რა ხილიც იყო — ისეთებისას აებდაუამდა, რაშიაც მოინდომებდა, იმაში დაარწმუნებდა. კინაღმ გავბრიყვნდა და ვუთხარი, მიდიომეთქი... კაცი როცა შეწუხებულია, ათას რამეში შეცდება. ნახე: ძმამ უჭვი საიდან აიღო, ეს კაცი თუთაშია არისო? გარეგნობით იცნო, არა? გამოლაპარაკებოდა — შეიძლება ცოტათი ხმითაც ეცნო...

სანდო ამ გაწამულიაში ვიყავი, დუქანში ახვრები შემოვიდნენ. სამნი იყვნენ... ვაჲ, კარგია, ქვეყანა იმათ არ დარჩათ. დაილუპებოდა!.. ისეთი ხალხი იყო, რაც მამაპაპას ათასი წელიწადი უშენებია — სამ დღეში დააგვრევდნენ. „დედა ნახე, მამა ნახე — შევლი ისე გამონახეო“; ჩარჩებმა, ქორვეტრებმა ფულები იშოვნეს; ბეჭმენები და არშინები გადაყარეს, ვითომ კაცები გახდნენ. თვის ლევებს გუვერნატები და ბონები დაუქირავეს. აქეთ — სწავლა, იქთ — პიანინო! აღამიანობა ვიღამ ასწავლას — ბონამ, დედ-მამა? ჯერ ერთი, არც ესმით, რომ კაცია ცალკე სასწავლებელია. მეორე — იმ დედ-მამას აღამიანური თავისთვის რა აქვს, შვილს რა უნდა შესძინოს?.. თხუთმეტი-თექვესმეტი წლისანი ქუჩაში გამოლიოდნენ, მარაქაში ერეოდნენ — დაპატებით როგორი ჯიშიცა ჰქონდათ, იმ-

პაგა აპილავიაზი

დათა თუთაშია

ნაირ საქმესა და საქციელს როგორა ხვეტავდნენ, აური აი, როგორც ხარაზ-მა თავისი დაზიანდან ანდამატით ლურ-ს მნენით ახვეტოს — ისე. განა კარგსა სწოლობდნენ? რაც რამე ფინთია — იმასა სწოლობდნენ. ეს იმიტომა, რომ ცუდი სისხლისანი იყვნენ. რიგიანი კა-ცის შვილი, სიტყვაზე, ხელოსანი კა-ცისა, თავისი ალალი შრიმით პურის მჭამელი კაცისა, რაღა თქმა უნდა, რომ რაც კარგია, იმას აიღებს, ცუდს არ წაეკარება — სისხლი იქნება ეგეთი... რო-გორები იყვნენ! ახვრებისთვის არც კა-ნონი იყო, არც სამართალი. უმშეოსა ნახვდნენ — გავიხირია, არაფრისთვის აწყენინებდნენ, წიხლით ჩასთელავდნენ. მჯობი გამოტინდებოდთ, ან თუ თავისი უხეირბით კანონში გახევეო-დნენ — მამები იქ არა ჰყავდათ! ფული იყლდათ თუ გავლენა და ნაცნობობა?.. ხედავ — მოდის, მოიტყლარება, გინ-და ასი წლისა იყავი, ერთი გოჭით არ გაგეცლება. ეეჭ, ღმერთს ვენაცალე, ერთი დრო არავის შეარჩინა!

როგორც არია!.. იმას ვამბობდი, სა-მი ახვარი შემოვიდა-მეტქი. დგანან ვა-ფხრილები, ადგილს დაეძებენ და ად-გილი კი არ არის. თითო ისეთი დედას ბიჭია, შეაყენ — სამოცლაათი, ოთხ-მოცი თუმთისა მარტო ტანსაცმელი ჩა-მოვა. ჯიბეშიც კიდევ სხვა იქნება. ეხ-ლა, ახვრები რისთვის მოვიდნენ! სად-ლაც ჩაუცეცხლით და ცოლაკას სიმ-ლერისთვის არიან მოსულები და ვერე-კი სხდებიან. ეს ამბავია, ტაშიკოლა შე-მოვიდა, ახვარს ხელი გაუშეირა, მო-წყალება სთხოვა. ახვარმა ჯიბიდან რა-ლაც ამოილო, ხელში ჩასჩარა, მოუჭი-რა, მუჭის არ ახსნევინებს. ტაშიკოლა ყვირის, ახვრები სიცილით იხოცებან. მთელი ღუქანი იმათ მაიმუნბის შეს-ცემერის; ზოგი იცინის, ზოგს ვერ გაუ-გია საქმე როგორ არის. ტაშიკოლამ ბოლოს ახვარს ხელი ძალისძალად გა-მოსტაცა, დაიქნა, ვითომ დაფუფქეული ჰქონდა და იატყეზე პატარა ბაყაყმა მოადინა ტყაპანი... ძობა ისეთია, დანა დაარტყა — წვეთი სისხლი არ გადმო-

უვა. ამნაირი რამეები ეჭავრებინდნენ. ძობას კაციც იმ ამბავს შეჲყურებს; არც იცინის, სახეზე არც ის ეტყობა, რომ სწინდეს რამე. საცოლავ ტაშიკოლას პირი დაუღია და თვალებს აქეთა-ძირი აცეცებს. მაშ, სხევას რას იჩაშეს!.. აი, ეგეთები იყვნენ ახვრები: საცა-საწყალ-სა და უმშეოს ნახვდნენ, იმათი მხარ-რულება და დროს ტარებაც ერ რყო. მა-გათი პატრინის ღელა!.. მეორე ახვარმა ტაშიკოლას კაბუკანი მისცა, მესამემ პაპიროსი ამოიღო, პირში ჩაუდო, მთა-კიდებინა კიდეც. ტაშიკოლამ გახსარა — პაპიროსი მდიდრების რამე იყო, ძი-რი ღირდა, მაღლობა თქვა, ახვრებს ვა-ეცალა და სხვა მაგიდებს დაუარა. ცო-ტრა ხანში ძობას კაცთანც მოვიდა. ამან სკამი გამოუშია, დასვა, საჭმელი მის-თავაზა, ღვინონ დაუსხა. ტაშიკოლამ თა-ვისი პაპიროსი მაგიდის კიდეზე ჩამო-დო, საჭმელ-სასმელს მიაწვა. იქით ვა-ვიხედე — ახვრები ძობას კაცსა და ტაშიკოლას ჩუმჩუმად გამოცყურებენ, რაღაცის მოლოდინში არიან. ძობას კა-ციც გაფაციცებული ჩანდა — ხან ახვ-რებს გახედავდა, ხან თვალებს მაგიდა-ზე დაატარებდა, ჰაერსა ყნოსავდა, თითქოს რამე იწვოდა და ვერ ვაეგო, სუნი საიდან მოლიდა.

ახვრებში რამელიც უფროსი იყო, იმან შალიკო-მსახური მიიხმო, ყურში რაღაც უთხრა, თვალით ძობას კაცის-კენ მიიჩნენა და სამმანეთიანი მისცა. შალიკო-მსახურმა ფული გამოართვა, თავი დაუქნია, — კარგიო, აქეთ გომს-წია. სანამ შალიკო მოვიდოდა, ძობას კაცმა ტაშიკოლას პაპიროსი ცხვირთან მიიტანა, უსუნა და ახვრებისკენ ჯვრი-ანი თვალით გაიხედა.

შალიკო-მსახური მოვიდა, ძობას კაცს უთხრა:

— ბატონო-ჩემო! სტუმრები მობრ-ძანდნენ, ადგილები არ გვაძეს და თქვენს მაგიდას თუ დაუთმობთ აგერ; ა, სამ მანეთს ვთავაზობდენ... ჩემგან ნუ გეწყინებათ ნურაფერი. მსახური ვარ.

ძობას კაცმა. შალიკოს სიტყვებზე ტაშიკოლას მხრითოლავ პაპიროსს ისევ უსუნა და დინჯად ჩააქრო. როგორ ჩააქრო, იცი? ჭერ თითებით ცეცხლი გაა-გდებინა, მერე მაგიდაზე დაცემული წვეთი იძოვნა, ნამშვავი იმ წვეთი ციმ-ციმად დაადო, დარწმუნდა ჩარია და ჯიბეში ჩაიდო. როგო ამაებს მორჩა შა-ლიკოსთვის მაშინდა მოიცალა:

— მარტო რომ ვიყო — სხვაა მაშინ. ორნი ვართ და უნდა დავვითხო ამ კაცს. წადი, ბიძიკო, და ცოტა ხანში მოდი ისევ.

მსახურმა ულვაშებში ჩაიცინა:

— მას რა უნდა კითხოთ, ბატონი! ეს მათხოვარია, ტაშიკოლაა. შაური რომ მიცენ, მუხრანის ხილამდე კინტოურის ცეკვით მივა!

ახერხებს მოლოდინი ჰქონდათ, წარბ-შეკრულები იყურებოდნენ.

— წადი, ბიძიკო. მოდი ისევ და გე-ტყვი მერე, — გაუმეორა ძობას კაცმა და თავის საქმეს მიჰყვა, შალიკოსთვის ური აღარ უთხოვებია.

— ყყალმაყალი ატყდება, ეს კაცი ხელიდან წამივა, თორემ ვინდ თამამ-შევის შეიღები იყენენ, ამ ახვრების ოთხში ამოყვანას გაყურებინებდი! — ჩაილაპარაკა ძობამ და გადააფურთხა.

ტაშიკოლა ჭამა-სმას მორჩა, ხელე-ბი გადააფურნიტა, წასასვლელად მოე-მზადა. ძობას კაცმა სათუთუნე მიართვა. მათხოვარმა ნახა, ჩემი წასელა არა-ვას ექვარებათ, თუთუნი გაახვია, ფეხი ფეხზე გადაიდო, რიგიანად მოიკალათ და გააბოლა.

ძობას კაცის საქციელი, სიმარტლეს ვიტყვი, მომეწონა. ვიჯერი, ვფიქრობ-დი, ნეტავი მერე რას იზამს, რას მოი-მოქმედებს-მეტვი...

დუქეანში ზახარ კარპოვიჩი შემოვი-და. ზახარ კარპოვიჩი გახსოვს!.. ასლა-მაზოვი. არ გახსოვს. ელამ კარაპეტას ბიჭი. რანაირ ბეჭედს გინდა, გერბიან ქაბალდს გინდა, რასაც გინდა, იმას გა-გვეთებდა. მოგავრონდა?: „ზახარ კარ-პოვიჩი“ — იმისმა მზემ!.. კაცად ვინ

აგდებდა?! ეგრე იმისთვის შეარქვეს, შორიდან დაგნახა — მინისტრი გე-გონებოდა: შლაპა, გალსტუკა, ბუნები-ანი ჭობი, ფეხზე გამშები... ახლო, ნა-ხავდი, ყველაფერი დაძებილ-გაწყა-ლებული ეცვა, იმის ტანისამოსს მექვე-ლმანე უფასოდ არ წაიღებდა. თავის თავს ატყუებდა, რაღა. პო, შემოვიდა, დუქანი მოათვალიერა, დახლის ბოლო-ში დადგა. სამზარეულოს კარი ღია იყო, ვიღაცას ხელი დაუქნია, — გამო-დი, საქმე მაქვსო. მარო გამოვიდა, ჩემი ქალი. ზახარ კარპოვიჩმა ყურადღირში რაღაც უთხრა, მიტრიალდა და დუქნიდან გა-ვიდა. მე ეს საქმე არ გამქვირვებია — ჩემი მარო და ზახარ კარპოვიჩი კარის მეზობლები იყვნენ, მაგრამ ძობას კაც-მა იმათ ჩურჩულს ისეთნაირი თვალი ესროლა... უნდა ვენახა, როგორი.

ძობა კი ღიინოს ეძალება, თვალებ-ში სისხლი აქვს მოწოლილი.

— ჲა, ძობაგან, რა კაბეჩიით იბლ-ვინები, განა რა მოხდა? — ისე ვეტ-ნები, რომ გავამხიარულო და თანაც კუშანი გაუუგო. — რასა ფიქრობ, რა-ზე მოგიშეენა!

— რასა ვფიქრობ? რასა და, ნახე, მარჯვენა ჯიბეში რევოლუციი უდევს. მე რით მივიღე?.. ცარიელა ხელებით მივიღე?!

ცოვმა იოლმა დამასხა. ეს ნათქვამი იმნაირი იყო — ძობა თავის სიტყვას აღირ გადაუხევდა, თუნდ ეს კაცი თუ-თაშები კი არა, გაბრიელ მთავარანგე-ლობი ყოფილიყო. როგო კაცონ მოუ-ლი სიცოცხლე და ათას რამებში ერ-თავ ხარ, ერთ სიტყვაზე იმისი ყველა-ფერი დაკავანივთ იცი. ეგრეა... არუ-თინოვის შეიღლში გორგა მათაშეიღლმა და ბიჭებმა ოცდაათი ათასი აიღეს და მერე საქმე ისე წაგიდა, რომ ყველამ კატორლაში ამოყო თავი. ძობამ ეჭვი, მეთულსხე ჩიხო იყო, იმაზე იიღო, ამან გასცაო. ვეუბნები, — ვინ გითხრა, საიდან იცი მაგისი გაცემულები არიან,

ზაგუა აშირებიში
დათა თუმაზია

თუ სხვისი და რას ერჩის, რათ უნდა
მოკლა-მეტქი. ძალად ვინ ჩამაგდო,
ვისი ტყი-ტომარა ვიყავი — ორი წე-
ლიწადი იმ საქმეს უტრიალა და ერთ-
ხელაც გამომიცხადა, — ნაღდად ვიცი,
ის ბიჭები მაგისი ჩამოილები არანინ.
ეხლა, როგორ გითხრა, რანაირად ვეხ-
ვიწე! ააგდო ქვა და შეუშვირა თავი, —
მაგნაირი კაცის სიცოცხლე არ აქნე-
ბაო, იპოვნეს მეთულუხე ჩიხო თავეგა-
ჩეხილი. ძმბას ვერაფერიც ვერ გაუ-
გეს. ესეთ საქმებში ბედი ჰქონდა-მეტ-
ქი, აყი გითხრა. ის მეთულუხე ჩიხო
იყო, ავი საქმე სხვას გაუკეთა. ჩვენ
გვერდით კაცი იჯდა, მე კაცის ნახვას
ძმბა მთელი სიცოცხლე ნატრიოდა,
თავისი ოჯახის ამომგდებად მიაჩნდა და
გაუშვებდა? არ გაუშვებდა და, ბედი
ისეთი რამეა, დღეს — გაგცინებს,
ხვალ?

— რანაირი გულვარარმლიანი კაცი
ხარ, ძმბა! — სხვა რა უნდა მეთქვა.
თავისას მაინც არ დაიშლიდა, მოსახდე-
ნი უნდა მომზღვარიყო. ეხლა მარტო
იმისი ფიქრი მქონდა, რომ საქმე სუფ-
თად გაეკოტებულიყო.

სამზარეულოდან მარო გამოიშუ-
რა, ძმბას კაცთან მოვიდა და უთხრა:

— თქვენ რომ ელოდებით, იმ კაცმა
შემოგითვალათ, შინა ვარ, მოდითო!

თუთაშხამ მაროს თავი დაუჭნია და
სთხოვა, მსახური გამომიიგზავნეო.

შალიყო-მსახური მოვიდა.

— მოგვეცი ის საში მანეთი, რომ
გვაძლევდი და დაუცლით ადგილს! —
უთხრა ძმბას კაცმა.

შალიყომ ფული ამოილო, გაუწოდა.

— დადე მანდ! — ძმბას კაცმა თი-
თით ანშნა, საღაც უნდა დაედო.

მსახურმა ფული მაგილაზე დადო.

— რამდენია ჩვენზე?

შალიყომ იანგარიშა, თქვა რამდენიც
იყო.

ძმბას კაცმა დანახარჯი გადაიხადა
და ტაშიერას უთხრა:

— აიღ ეგ ფული. შენია ეგ საში
მანეთი... აიღ და წალი მალე, თვარა

წაგართვან, იქნება, ისეთი ხალხი ჩამოი-
ვა ხალხი.

ტაშიერამ ფული ჭიბეში იტულა
და მოუსცა.

ახვერბი ნაყილი ადგილისკენ წამო-
ვიდნენ. ძმბას კაცი ჯერაც არ ამდგა-
რიყო — თავზე წამოადგნენ.

— ვითომ რაო, შენმა თავის გახეთ-
ქიმ, ჩვენი ფული ბარძაყზე გიყმენდა? —
თქვა უფროსმა ახვერბა.

ძმბას კაცმა ის ხალხი ცივი თვალე-
ბით მოარა, წამოდგა და უბასუხა:

— თქვენი აღარ იყო, ჩემი იყო და
მიცეცი, ვისაც მინდოდა!

ეგ იყო — მიბრუნდა და კარისკენ
გავმართა. როცა დუქნილან გავიდა, ერ-
თმა ახვარმა ძალიან მშარე გინება თქვა
და გმომეკიდა. მეორემაც წამოიწია,
მაგრამ უფროსი რომელიც იყო, იმან
მხარზე ხელი დადო, დასვა:

— ყალბაყალი — არ გინდა! დაა-
ქოთაქებს და მოვა.

ძმბამ თვალი მიქნა. წამოდევქით,
ჩვენც იმ კაცებს მიყვევით კარში გა-
სცლა იყო, გვესმის, ახვარმა ძმბას კაცს
უძახის, — დადექიო! ძმბას კაცი გაჩერ-
და, მობრუნდა:

— რა გნებავთ, ბატონო!

ახვარმა სილა გააწნა და დააყოლა:

— ეს არის, სხვა არაფერი!

ის ახვარმა კაი ვირი იყო და მაგა-
რისა სთხლიშვ.

— კარგია, მეტი თუ არაფერი! —
თქვა ძმბას კაცმა, მიბრუნდა და წავი-
და.

— ვაძ! — ახვარმა და ძმბამ ერთ-
და თქვეს ესა.

ძმბას კაცმა თხუთმეტი, ოცი ნაბი-
ჭი გაიარა. ახვარი ხელახლა გამოეკი-
და, ისევ დაუყვირა, — დადექიო! იმან
ნაბიჭს უკლო. ახვარი უკვე ზედ იყო
მისული, ძმბას კაცი მოულოდნებულად
შემოუტრიალდა, მუცელზე რევოლვე-
რი მიაჭირა. ახვარმა რაღაცა ხმა მოო-
შვა და ხელები მაღლა წაიღო.

— ჩამოუშვი! არ უთქვას არავის,
ხელები მაღლა აწიერ!

ახვარმა ხელები ჩამოუშვა.

— რა გინდა ჩემებან? ბიძიეო? — წყნარად უთხრა ძობას კაცმა. — ყველაფერს ვერ იყიდის. კაცი იმ ქვეყანაზე უდიდეს ეს მინდოდა, გაგეო, იმიტომ მეცეცა. შენი ფული მათხვერას. ჭერ იქ ამლანდეთ. მერე დამეწიე და სილა გამარტიული. არ გითხარი არაფერი. ერთი, რომ არ მეცალა შენთვის. მეორე ის, რომ ვაპატე, გამოფხაზლდება და მისედება: გლახალ რომ იქცევა, ვითქმრე. არ მეშვები მაინც. კაცმა თუ გაპატა, არ უნდა გეგონოს, ვითომ სუსტია და იმტომ დაგითმო. ა, უყურე, ჩემს ხელში ხარ და რასაც მინდა, იმას ვიზამ. მინდა — გაგლანდავ, მინდა — გაგლახავ, მინდა — მოგვლავ, მინდა — ამას მოგუშვენებ ბოლომდე. იუფებს თოფის წამალი და იმ სიცილს, აგრე, ამ ხალხან ერთად ვიცინებ შენ და შენს ამანაგებს თქვენთვის რომ გინდოდათ, — ძობას კაცმა გულის ჯიბიდან ტაშიერობას პაპიროსის ნამწვავი ამოიღო. — გააღე პირი! მასე... მოუკიდე ყეცხლი!

ახვარმა ისეთი ფაციულცი ატეხა, გვგონებოდა ცეცხლი ნამესტნიკისთვის უნდაო.

— რასაც მინდა, იმას ვიზამ. ჩემი ნებაა ყველაფერი. რატომ, თუ იცი? იმიტომ, ბიძიეო, რომ ძალაა ჩემს ხელში!... გადააგდე მაგ სიბინძურე! გამოიღე პირიდან, რომ გელაპარაგები!.. მასე... რას ვიზამ, თუ იცი? კიდევ გაპატიებ! წადი, აჩლა, ეცადე დაივიწყო მასეთები და შენც თუ გაწყვენინა ვინგებ, გახსოვდეს, პატება აჯობებს მავირის გადახდას. წადი, ახლა!

ძობას კაცი ახერის წასვლას ელოდა. ახვარი იდგა, აზრზე ვერ მოსულიყო.

— წადი ახლა, რომ გუბნებიან! — გაუმეორა. ძობას კაცმა და თავის გზას გაუდევა.

ახვარმა თავი ჩალუნა, ნელი ნაბიჭით დუქნისკენ აიარა.

დროვმა ჩამოარა, იქაურობა ბრაგა-ბრუგით აიკლო.

— ნახე? — ვთქვი მე. — მაგაზე ცუდი კაცობის თქმა. იქნება?

ძობამ თითქოს გამოილვებათ. სახე-ზე ხელები მიისც-მოისცა, კბილები და-კრაჭუნა და მითხრა:

— ეგ ეხლა ზახარ კარპოვიჩთან მი-ლის. შორიახლოს მიპყე. შევიდეს. გა-რეთ დამელოდე. შინ მივალ, იარაღს წამოვიდებ. თუ გამომსწრო, კიდევ მიპ-ყევი, გაგე საზა დგას. არსად დაგეცარ-გოს! მიღა.

ძობამ მეტებისკენ გაპერა.

ზახარ კარპოვიჩი ჩულურეთში იდ-გა. რომელ სახლში იდგა, იცი? გეო ასლამაზოვის სახლში... მაგასაც მოგა-გონებ. ქალაქში ერთი ჭალარა, წითური კაცი დაგიიდა, ზურგზე ერთთავად ტომარა უკიდა საცა აგურსა ნახავდა, იმ ტომარში სდებდა, შინ მიპქონდა. ლამაზი, მოხდენილი კაცი იყო, მაგრამ ჰკუა აკლდა. მალ-მალე იტყოდა ხოლ-მე:

გეო ასლამაზოვ,

სახეშითელო, ლამაზო!

შენ გიფი ეძახე — ეგრე თითო-თითოდა მოგრივებული აგურებით ჩუ-ლურეთში ორ თახანი სახლი აიშე-ნა. ზახარ კარპოვიჩი გეო ასლამაზოვის ძმისწული იყო. ბიძის სიკვდილის შემ-დეგ ის სახლი მექვიზრებით მიიღო. ერთ თახაში თავად იდგა, მეორეს — აქირავებდა. იმ მეორე თახაში ჩემი ქვრივი მარო ცხოვრიბდა. მარასთან ყოველ დღემეორე, დღემესამე დავდი-ოდი, გზაც კარგა ვიცოდა, სახლიცა და ძობას კაცს აჩხენად მივდევდი. ძა-ლიან ნელა, ფრთხილად და ეშმაკურად მიდიოდა. ეტყობოდა, იმისც ეშინდა, ხომ არავინ ამეკიდათ და იმისიც — ვზა არ ამერიოსო. თვალი შორიდან მეტირა. როგორც უნდა ევლო — იქ უნდა მი-სულიყო... ესე გულდაჭერებითა — ვარ და იმაობაში დამეკარგა ჭერ აქეთ-იქით ვაცეცე თვალები. მერე ვივარაულე, იქ-ნებ წინ წავიდა და სიბნელეში ვერა ვერდავ-მეთქი. ფეხს ივუჩერე. მაინც არა ჩანდა. ეგრე ძენძულ-ძენძულით ზახარ კარპოვიჩის სახლსაც მივალექი,

მაგრამ ძობას კაცისა კვალიც არსად
იყო. დავაღებული დირ და დავდექი. რაღა
მექნა!

ცოტა ხანი გავიდა, არ ვიცი უკან
რამ შიმანედა. მივიხედე და ძობას კაცს
თვალი მოვკარი. თვალი მოვკარი-მეთ-
ქი, იმიტომ ვამბობ, რომ ნაპერწკალი-
ვით გავარდა და გაქრა. კინაღამ იყო,
თავში ხელი შემოვიკარი, მივხვდი, მო-
მატყუა; შემამჩნა უკან რომ მივდევ-
და, დამემალა, წინ გამიშვა და თავად
გამომყავა. კვალდაკვალ მე მივდევდი და
საქმე ისე შემობრუნდა, რომ ის გა-
მომყავა.

ამ მშბავს კარვი მოფიქრება სჭირ-
დებოდა. ყური მიგდე, რანაირ დღეში
ჩავდარტი. ძობას კაცმა ზახარ კარპო-
ვიჩთან მისული და ბრინჯივით დაბნე-
ული მნახა. ახვართან ლაპარაკის დრო-
საც შემნიშვა. საქულა მშეღლის დუ-
ქანში მეცა და ძობაც გვერდზე ვეჯე-
ჭით. ლაპარაკი არ უნდა, დარწმუნდა,
რაღაც ინტერესი გვქონდა, მაგისგან
რაღაც გვინდოდა. ეხლა აქ, ზახარ კარ-
პოვიჩის სახლთან ვიღევი — არც იქნა
მივდიოდი, არც აქეთ ვიძეროდი. ძობას
კაცი ამ სახლში შეგმოსვლელი იყო?
ქული შეეგდოთ, გამოსატანად შევიდო-
და? ესეც იქნა იყსს; ორავეც ვიკო-
დით, რომ ერთმანეთს ვუთვალთვალებ-
დით. გამოვდევნებოდი? ჭერ საკითხა-
ვი ის იყო, ვინ ვის გამოედევნებოდა!
დავწეროდი? იმას იარალი ჰქონდა, მე
ხელცარიელი ვიყავი. მქონოდა კიდეც
იარალი, დავწეროდი კიდეც — რა მე-
თქვა, რა მინდა-მეტექი?.. გულზე მაინც
რაღაცნაირიდ მსუბუქად ვიყავი. ალ-
ბათ იმიტომ, რომ რახან მიგიხვდა წი-
ვიღოდა, გაგველებოდა, შარს გადავ-
რჩებოდით.

რამჟენი ვიფიქრე, იმაზე უკეთესი
ვერაფერი მოვიფიქრე, რომ ამ ჩასური-
ლი საქმისთვის თავი მიმერბებინა, ზა-
ხარ კარპოვიჩთან შევსულიყავი და სა-
ნამ ძობა მოვიღოდა ძობას კაცის ნამ-
დვილი ვინაობა, ძალით იქნებოდა თუ
ნებით — ვამეგო.

ამაზე მერეც ბევრი ვიფიქრე ხოლ-

მე და მუდამ იმ შზრამდის მიკვდილი
რომ სწორად გადავწყვეტე. შეიძლება,
იმდენი ტკინი არა მეონდეს, რომ უკა-
თხის რამე მოვიგიტრო, მაგრამ, ნალ-
დია, იმისთანა საქმეში კვლა კაცი ისა
მოიქცეოდა.

უკან არც მიმიხედია — დავადე თა-
ვი და ზახარ კარპოვიჩის ალაყაფის
კრიჭა შევაღე. ერთ-ერთი ფანჯრიდან
შექმნა ვიწრო ზოლი სცემდა — დარა-
ბა კარგა არ იყო ჩაეტილი. კარზე მივა-
კაუნე თუ არა, თახაში სინათლე ჩაქ-
რა: დაიმალა ზახარ კარპოვიჩი! რახნ
დაბარებულ კაცან დათქმული კაკუნი
ვერ იცნო, დამალვა არჩია.

კიდევ დავაკაპუნე.

ხმა ვინ გამცა!

— კარპოვიჩ, გააღე, ვიცი, შინა
ხარ. ნუ გვშინია, ვასო ვარ, ვასო! —
ხმადაბლა შევძახე.

რაღას იზამდა:

— კტო ტამ?

— გააღე, ვასო ვარ!

— კარები შეეგუშალა, ვასოვან. მა-
როს კარები — ტიადომ! თანაც, ჭერ
შინ არ იქნება, დუქანშია!

— კაცო, გააღე-მეთქი, საქმე მაქვა!

კარპოვიჩმა ეხლაც არ გააღო:

— ვალოან, პაულისტა, სხვა ღრმა
მოდი! ეხლა თახაში ასობა მყავს... ქა-
ლი, რაღა!

— კარპოვიჩ! — ძალიან გავბრაზდი,
რომ მეტი არ იქნება. — თუ გამიღება,
ალალად ვამბობ, საქმე მაქვა, კვითხაე
და წავალ. თუ არ გამიღება, კარს შე-
მოვიტონ, მაგ შენა ქალით დავიწყებ და
კარპოვიჩით მოვრჩები!

— ნი მაგუ! — თავისაზე დადგა, მა-
მაძალლო.

— მაშინ წიხლი ავიქნიე, კარის გვერ-
დით ფანჯარა იყო, იმისი შუშა ლაშა-
ლუშით ჩამოვიღე.

— ატ-კრივიაუ!.. აღარ ვატეხო. ატ-
კრივიაუ!

ნათქვამი არა ჰქონდა — კარი ღია
იყო!

— პრაშუ, ბატონონ!

სანამ თახაში ფეხი შევდგი, კარპო-

ნი პასპორტი უშოვნე, ბეჭედი უქენი
და აქ მე შევამსხვებ რა გვარზეც საჭირო
იქნებაო, კლიანტს ჩესტი! ჩემი საქ-
მე — ენიჭეა ი პეჩატ. მეტი არაფერი!

ამნაირ საქმეებში უგრეცა ხდება,
უციცლდი, მაგრამ აზრზე მოვედი, რომ
ძობას კაცი ხელიდან წავივიდა, ბრაზი
მომედო, წამოვეტი, გოხი ავშიე, კარ-
პოვიჩი წინდაწინ დაიყლავნა და ამ
დროს, ჟუპლუზ — ძობას კაცმა კარი
შემოალო!..

გოხი დავუშვი, გავშრი. გავშრებო-
დი, მაშ, რა იქნებოდა! ჭრ ერთი, არ
მოველოდი. მერე, რა დასამალია, რაც
მე თუთაშებია მქონდა გავინილი, იმი-
სი ნახევარი ყოფილიყო მართალი —
მიდი და ნუ გაშრები! ამასაც თავი გავ-
ნებოთ, იმდენ რამებში გამოვლილ
კაცს კარი ღია უნდა დამჩრენოდა?..
ერთი სიტყვით, ტუტუციეთ ვიყავი და
სულ ის ფიქრი მქონდა, ნეტავი არ მო-
სულიყო-მეთქი. კაცო, პირდაპირ სა-
კვირველია, მთელი საღამო ვერაფრით
ვერ გამეგო, რა მინდულა: თუ დავი-
ნახები, რომ ძობას კაცი ხელიდან წა-
მივიდა — ბრაზი მახჩიბდა, — ეს რა-
ნაირად დამემართა-მეთქი! თუ თვალ-
წინა მყავდა და უციცლი, ვერსად .. წა-
გვივილდა — ნეტავი დაიკრგოს, თვა-
ლით აღარ ვნახო-მეთქი! შიში არასო-
დეს არა მცოდნია — ელდა ვიცოდი.
მაშინაც შიში არ იყო, ელდა მეცა. იმ
ელდამ გადამიარა თუ არა, გაეიფერე,
— ეს კაცი აქაურობას ეხლავე თუ არ
გაეცალა, საცაა ძობა მოვა და სისხლი
დილვრება-მეთქი.

ძობას კაცი მოვივახლოვდა. ხან მე
მიყურებდა, ხან პირქვე წაწოლილ ზა-
ხარ კარპოვიჩს.

— პირშოლ! — კარპოვიჩს იმისი
მოსვლა ისე გაუხარდა, მეგონა, ახტე-
ბოდა და თავით ჭერს იტანდა...

მავიდიდან ისკუპა, ნიფხავ-შერანგი
ჩაიცვა, ფეხები შარვალში გაუყარა,
თვალის დახამამებაში ისე იყო, გინდა
რატეზე წამოგყვებოდა... თავისი გამა-
შებიც კი გაიკეთა ცირქში ერთი კაცი
ვნახე, ბარე ასნაირი ტანისამოსი ხუთ

წუთში გამოიცვალა. კარპოვიჩის სი-
მარდე იმ კაცსაც კი შეშურდებოდა.

— პირშოლ, გალუბები! — კარპო-
ვიჩს კუთხეში სკივრი ჰქონდა მიღმუ-
ლი, იმ სკივრს დაეჭავგურა, გამოწევა
დაუპირა.

— ვინ ხარ და რაში გვირდება ჩემი
ვინაობა? — მეითხა ძობას კაცმა.

ის „ინკიზიცია“ და „პირაზოლი“
თავიდან ბოლომდის მოსმენილის
ჰქონდა და ნახულიც! ერთი წუთით ვა-
ვულვდი, მაგრამ თავს დრინზე მოვე-
რიე და თავად მე ვკითხ:

— დათა თუთაშხია ხარ?

ზახარ კარპოვიჩმა ამ ვეარ-სანქლის
გაგონებაზე სკივრს ხელი გაუშვა, ზეღ
ჩამოვდა და ძობას კაცს პირდალებული
მიაციდა.

— კატორლაში თუ ხარ ნამყოფი? —
მკითხა ძობას კაცმა.

თავი დავიქმნიე, — ნამყოფი ვარ-
მეთქი.

— რაზე მოგცეს?

— ყალბი ფულის მოჭრაზე... — ამ
კაცმა ხელში მიყვანა და თავის ნება-
ზე მატრიალებდა. დავაძირე მეტვაზე —
რა შენი საქმეა, ვიყავი კატორლაში, თუ
არ ვიყავი! თქვი, თუთაშხია ხარ, თუ
არა-მეთქი და ამის მაგივრად რა
ვთვევი?.. საიდან იცი-მეთქი?

— ბირკოლი გაქვს ნათერევი. სია-
რულში გეტყობა.

მდია და მარტო იმას კი არ უყურა
საით მიყდიოდა, ან სად მოვედი. ისიც
შეინიშნა, რომ კატორლაში ნამყოფი ვარ.
ეხლა იმასაც შემეცითხებოდა, სად რა
საქმები მიკეთებია და, ვინ იცის მა-
თქმევინებდა კიდევ. მერე თავს მატა-
რებელზეც გამაცილებანებდა, ხურჭი-
ნებს ვაგონში ამატანინებდა, აბაზის მო-
მცემდა და გამომისტუმრებდა...

— თუთაშხია ვარ. დათა თუთაშხია
ვარ. რა გინდა მერე!

— ძობა ძიგუა გახსოვს?

— კი მახსოვს. ის იყო, შენ რომ
გახლდა?

— ის იყო.

თუთაშებია... დაფიქტდა. მერე თვალი თვალში გამიყარა. და თქვა:

— მერე?

— მერე ისა, რომ საცაა შემოვა. შენ მოსაკლავად მოვა... დაუნდობელი კაცია, უკან არ დაიხევს. აბა, რა გი-თხრა, რომელი დაასწრებო, მაგრამ სის-ლი დაიღვრება, ნალიდა.

კარპოვიჩი სკივრიდან ნაგენივით წმინდარდა:

— შოო!.. ჩემ სახლში უბიისტვა?!. სკელ საქმეში გინდათ გამხვიოთ?!. პო-ლიციუ პიზავუ. გარადავოი!?.

— წყნარად!..

— დაჯე, ფარმაზონობას მოეშვი, შე-ნი...
ზახარ კარპოვიჩი თავის სკივრშე დაუშვა, გაინაბა.

თუთაშებიამ პატარა ხანს იყუჩა და შომბარენდა:

— ჩემი მოკვლა უნდა ძობა ძი-გუას?.. რატომ?

— ევ ოქენე არმა უკეთ იცით.

— რა ვენა მერე მე, რას მეტყვე, როგორ მოვიტცე?

— გაათავე შენი საქმე და აქედან წალი, სანამ მოსულა!

თუთაშებიამ ჩაილაპარაკა:

— ვიფიქტებ მე.

ჯიბილან სამი ასმანებთანი ამოილო, კარპოვიჩის გაუშროდა და უთხრა:

— მომეცი ის... რისთვისაც დამი-ბარე.

კარპოვიჩი რისი კარპოვიჩი იქნებოდა, ყოველნაირი საქმიტან თავისი ხე-რი არ გამოეტანა; რა უთხრა, არ იტყ-ვი?..

— იმ კაცა შემოგითვალათ, მარტო კინეცა არმოცი თუმანი მიზისონ და ბე-ჭედიც ათი თუმანი — სულ რამდენიც თუ თუმანი უნდა, ნაკლებში არ იქნება! კლიანუს ჩესტიუ, აბან საქმე ცოტა სხვანაირად წავიდა, მე ჩემ კომა-სიონებზე ხელი ამიღია, არაფერიც არ მინდა. ნი კაპეკი ბოლშე!

გაწუშებულმა ჩარჩებმა იციან — საქონელს გაჩვენებენ, მოგირივდებიან, ფულის მოსატანად წახვალ. დაბრუნ-

დები და გეტყვებან... მე საქონლის პატრონმა, მაგ ფაში გეღარ მოგცემო, მიდენი და ამდენი უნდაო. საქონლის პატრონი თავაზ არის, მაგრამ გატყობის, ინტერესში ხარ, მეტი აგძვებდა. რის კა-ცი, რომელი კაცი, რომელი კამისონე-ბი და ბეგბიო... კარპოვიჩმა დაინახა, ეჩქარებათ, ოც მანეთზე ლაპარაკს არ დაიწყებენ და ფანჯები დაყარა. გუ-ლი მომივიუა, მაგრამ დარდი არაფრი-სა მეონდა; ოლონ ეს კაცი აქაურობას მალე გასცლოდა, კარპოვიჩს გინდ ასი თუმანი გადაეხდევინებინა.

თუთაშებიამ ჭიბები ღიმილ-ღიმი-ლით ამოიბრუნა, კიღევ რვა თუმანი მოაგროვა.

— ჰა ესეც. არ მაქვს მეტი, თვარა არ გალაპარაკებდი, მოგცემდი.

— ნი მაგუ, გალუბჩიკ. თორმეტი თუმანი მე-დავალო? ნი მაგუ!

კაცო, საქმე ჭამებზე ეკუთა, ეს კი-დევ აქ — ნი მაგუო? ეგეც არ სყოს, გავუჩე, კარპოვიჩს რის იმედიცა ჰქონ-და. რისი და, ვასოს ამ კაცზე-მეტად ეჩქარება, ამოილებს და მომცემს! მეონდა კიდევ — არ მიკცემდი: მიკ-ცემდი კი არა, ვფიქტობდი, თუთაშებია წავა, დავრჩები და ზახარ კარპოვიჩს იმ ფულს ან სულ წავართმევ, ან ნახე-ვარში ჩავუდგები-მეთქი. უარესის ღირ-სიც იყო.

— კაი, აბა, იყოს ეს ოცდათვერამეტი თუმანი შენთან. წავალ და მოვიტან კი-დევ თორმეტი თუმანს მე. — თუთაშებია ფული მაგიღაზე დაყარა, მე მითხრა: — ძობამ დამიცადოს პატარა ხანს, მთ-ვალ უსათუოდ მე, — და კარისკენ გა-წია.

თუთაშებიას დაბრუნება და ძობა-თან შეყრა მინდოდა?!. არა და, სსეთი კაცი ჩანდა, უეჭველად დაბრუნდებო-და... ვისკუპე, ჯოხს ხელი ვტაცე. რა სანაც ვინმე რამის თქმას შემსწრებდა, კარპოვიჩის დავუშინე. თანა კუემ, თან მუხლებით თავისი სკივრისკენ მითხ-

ჰაგზა აგირვივიპ დათა თუმაშია

ხავს. თანაცუცემი, ქათან თავისს სკივრს ეჭიგურება. სკივრს სახურავი ახადა, ქაღალდებში განვეული პასპორტი ამოილო — მე მაინცა კუმე. მაგრიდაზე დადო — მაშინდა მოვეშვე. იმოდენა ხანი ვცემე — არც დაკლანილა, არც კრინტი დაუძრავს, ვითომ ვერცა გრძნობდა! ეს იმიტომ, რომ ნამდვილი შიში ნახა, სიცვლილი დაინახა, არტისტობის იშტა გადაუვარდა.

— რატომ ქენი მასე. მეც შემეძლო ეგ, თუ საჭირო იქნებოდა, — მითხრა თუთაშებიმ.

— კაცო, რატომა ვქენი და აიღე ეს შენი პასპორტი და წადი, რალა!..

სიტყვა გამიშტდა: თვალებში დავუნახე, არსად არ იყო წასვლელი, კეუამ მითხრა, ამ კაცის წასვლა არ იქნებოდა, ეს კაცი ვერავისა და ვერაფერს ვაეჭეოდა.

თუთაშებიმ მაგიდასთან სკამი მიიღვა, დაჯდა და კარპოვიჩის ნახელავს დაუწყო თვალიერება.

ვისაც გმოოცდია, კვერს დამიკრავს — გაჭიანურებულმა შიშმა და საფრთხემ გაპარეა იცის. გაპარეა როგორ? ერთი ისეთი საათიც დადგება, რომ ხელავ, სიკვდილია თუ რაც არის, ფეხებში გებლანდება, ერთვავად შენთანა ტრიალებს, მაგრამ ამ დროს შენ რაზე ფიქრობ, იცი? რაზე და, ვთქვათ ბალლობაში კარგი ჭილა კოჭი გეინია და გაგონდება, მტკვარზე საბანაოლ იყავი, ის ჭილა წყალში გადაგივარდა. ან კიდევ, თოთხებზე იყურები და ვიკვიჩს, ბრჩებილები აყვაებული გენდა ხოლმე. ეხლა ცვავილები ჩავიქრა, საღ წავიდა?.. სიკვდილია თუ რაც არის, ამ დროს ფეხებში დაგიძრება, მაგრამ შენთვის უკეთ სულერთია მოვა, თუ არ მოვა, მოხდება, თუ არ მოხდება... აი, მანარ გუნებაზე დავდექი.

მიერთი, მეც იმ პასპორტში ჩავიხედე. თუთაშებიმ პასპორტი გამომიშოდა, — შენცა ნახე, ვარგა თუ არაო. კარგი ნახელავი იყო. კარპოვიჩი სუფთავ მუშაობდა, ნიჭი ჰქონდა — რაც მართალია, მართალია.

რაღაც გაჭირაჭულება გუფეგონი, მაგრამ იმ გუნებაზე აღარ ვრყავი, რამეც-თვის უური მეტხვეგინა. სამაგიროს, კარპოვიჩი დაფაურდა. ხან საით მიაწყდა, ხან — საით მერე სკივრს ისევ აქხადა თავი..

— ვიღაცა მოდის! ძობაა, ჩემმა მზემ!.. ამაზე რიგირი აღგილი არსადაც არ იქნება, ნასინჯი მაქვს! — კარპოვიჩის შიშისგან უბა უკანკალებდა.

თუთაშებიმ ახდილ კიღლისს გადახედა, დაინახა შიგ ეპატიუებოდნენ და გაიცინა. პასპორტი უბეში შეინახა. სა-თუთუნე ამოილო, აპხადა.

ზახარ კარპოვიჩიმა არც აცია, არც აცხელა — სკივრში ჩაძერა და ხუფი ზედ დამიხს.

თუთაშებია პაპიროსს ახვევდა. გამეცინა, — ეს რა კაი ხალხში ჩავვარდი-მეტექი, და კარში გავეღი. ჭიშკრამდის შუა გზაზე ძობა შემომეყარა.

— სად არის! — ფეთანივით იყო, არყის სუნი ამოსუიოდა.

ძობა საქმეზე მიმავალი, მოგეკლა, სასმელს არ გაეკარებოდა. გამიყვირდა, არყი ძაში დასჭირდა-მეტექი.

უველავერი უვამბე, ისე უვამბე, არც დამიკლა რამე და არც მომიმატებია. ის მკვლელობა და დავიდარაბა მინდოდა თუ არ მინდოდა, იმარი ძმა-კაცობაში ტყუილის უფლება არც ერთს არა გვერნდა, ვერცა ცოტება. ძობა გულდასმით მისმენდა და როგორც მაძღარმა ქათამა ნაგმაზიდან ხორბალი ამოკენენს, ჩემი ნათქვამიდან თოთო-ოროლა რამეს ისე კენკავდა და ხმელაბლა იმეორებდა:

— თავად აგელევნა?.. იცოდა შიგ იყავი და მაინც შემოვიდა.. დათა თუთაშებია ვარ, მერე რა გინდაო?.. უთხრი, ძობა შენ მოსაქლავად მოდის, წალი აქაურობას გაერიდეთ და არ წავიდა?.. ეხლავე მოვალ, იმ თორმეტ თუმანსაც მოვიტანო?.. მოვიღოდა, ნაღლია.. კარპოვიჩი, სკივრში ჩაძერიო?.. მანდა ზის და მელოდება? არ წავი. მაგის წასკლა არ იქნება!..

სათქმელს მოვრჩი. ძობა იდგა, ფიქ-

რობდა, მალე მას სახეზე ჟელა, ისკვამდა.
— ამდენი ხნის გულისნაცეპზე კაც-
მ-უარი როგორ უნდა თქვას! — მარტო
ეს ჩილაბარა და ისევ ფიქრს მიძ-
ევდა.

მე რატომ მაც ჭუთაისელი ბუქოსეკი
შომაგონდა და იმშე დავიწყე ფერი,
რომ სწორედ მოიქცა, როცა ზახარ კარ-
პოვის თუთაშისა გვარ-სახელი დაუ-
მალა და სუფთა პასპორტი გააკეთები-
ნა. ზახარ კარპოვიჩი წურბელა იყო,
ფულს მარტო საბუთების კეთებაში კი
არ შოულობდა... მა მავაზე ხუთა ექ-
ვის წლით აღრე ჩიორაძეს ინჯინირის
დიპლომი გაუკეთა. ჩიორაძე არიფი
იყო, დიპლომი ზახარ კარპოვის შევ-
სებნა. მერე იმ „ინჯინირმა“ კარგი სა-
მასური იშვინა, მოვარადერეობა დაი-
წყო და სახაზინო საქმეებზე გამდიდრ-
და კაუცი. მაშინ ზახარ კარპოვიჩმა,
ძალლისუბელი ნიკა და ხარჯუხელი
არამა იყვნენ — შანტაჟისტები, იმათ
უთხრა, ჩიორაძეს ყალბი დიპლომი

ექვს, მიზით ფულები წაართვით. ყა-
ლბი დიპლომის წყალობით გაინქინე-
ბულსა და გამდიდრებულ კაცს სხვა
რა გზა ქვენდა?.. ან უნდა საქმე გა-
ჰსნენდა და მთავრობაში და დიდებულ-
ბაში გარეულ კაცს ყალთაბანდის სახე-
ლი დავარწნოდა, ან შანტაჟისტებისგან
ფულით უნდა დაეგსნა თავი: სამასი
თუმანი გადაიხდა! კარპოვიჩის, რო-
გორც საქმის მიმკერძო, ამი თუმან ერ-
გბოლა, ესე იყვნენ მორიგებულები.
ოცი თუმნის მეტი არ მისცეს, ოთხოცი
თუმანი გადაულნეს. კარპოვიჩისთვის
იყო თუმანიც ნაჩიქარივით იყო, ვა-
ჩიუმდა. გინდ არ გაჩიქმებულიყო — რას
ძიამდა! შანტაჟისტებმა, რახან გზა და-
ისწავლეს, ჩიორაძესთან მალ-მალე მი-
დიოდნენ ხოლმე. ისიც აძლევდა. ერთ-
ხელაც იყო „ინჯინირმა“ ძალლისუბ-
ელ ნიკას ორი ტყვია ესროლა და მო-
კლა. ჩიორაძეს არაფერიც არ უქნეს,
მთელი თავისი დღე და მოსწრება ფუ-
ლი ნიჩბითა ხეეტა. ეხლაც ცოცხალია,
ბინების დალალბას ეწერა. ხალხი
ჰყავდა, რას გაიძერებდნენ! ხარჯუხე-

ლი. არამა დაიჭირეს, მეტორდა მისცეს
და აღარც დაბრუნებულა...

ვიდენი, ამ საქმის ასავალ-დასავალ-
ზე ვფიქრობდი და ამ დროს ზახარ კარ-
პოვიჩის კარი გილო, თუთაშია გარეთ
გამოვიდა, დადგა. მოვარე ცაშე ზის,
იქაურობას ანათებს, შუაზღვე გეგონება.
თუთაშია გულხელდა კრეფილი დგას.
ძობა მისჩერებია, თველს ვერ აშორებს.
ესე ცოტა ხანძა გაარა. მერე ძობამ
ჯიბილან რევოლვერი დაძრო, არი
ტყვია ზედიზედ გაისროლა, შეტრიალ-
და და ეზობან გვარდა.

დაღმართებში გარბოდა. წყნარი ღა-
მე იყო, ფეხების ტყაბატყუბი კარგა
ხანს. მოლიოდა. თუთაშია ისევ იქ იდ-
გა, ისევ ისე იდგა. დავიძარი, მივედი,
შევათვალიერე.

ილლაში რევოლვერი ჰქონდა გა-
ჩრილი, ტარი კარში იყურებოდა.

— პარშ გაისროლა ორივე, —
მითხრა თუთაშიამ.

— წამოვედი.
სამი თუ თხო თვე გავიდა. ერთ-
ხელ კაბეებზე ვართ გასული, ჭერებსა
ვხატავთ. ძობა კარგ გუნდებაზეა, მღე-
რის. სხვათაშორის ვკითხე, — როგორ
გამოიიდა, რომ არ მოყალი-მეთქი.

— ეგოთ კაცის მოკვლა არ შეი-
ძლებოდა!

— მაშ, რაღად ესროლე?
კარგა ხანს იყო ჩუმად. რა ვიცი,
რას ფერობდა. მერე ყალამი სალებავ-
ში ჩააწო, დაბერტყა და მითხრა:

— არც ის იქნებოდა, რომ არ გამე-
სროლა!

— სიმღერის იშტა გადაუხარდა, სალა-
მომჭის ხმა აღარ ამოუღია.

ერთი კვირის შემზევა, ისევ დუჭანში
ვისხედით, ჰურსა ვეპამდით. ერთი ვანუა
იყო სოლოლაკელი, მახორეს ეძახდნენ. მოვიდა, ჩვენ სულას მოუჭინა. ძობასა
სთხოვა, ერთი-ორი დღით რევოლვერი
მათხვე, შეიირდებაო. ძობამ უარი
უთხრა, არანაირი იარაღი აღარა მაქვ-
სო. მახორეამ არ დაიჭერა, მაგრამ რას

იზამდა — მიბრუნდა და წავიდა. მართალი ვითხის, მაშინ შეც ისე მეგონა, თავიდან მოშორა-მეტქი. არა, იმის შემდეგ ძობამ ბარე ოცდახუთი წელი-

წალი იცოცხლა, ბოლომდღის შეკულტობადავრჩით, მაგრამ იმის ხელში იარაღი არც დამინახია და არც გამიგონია, რომ ჰქონდა.

გრაფი სეგელი

ალარასდროს ალარა ჰქონდა.

აგვისტოს დასწყისში დათა თუთაშნიამ ინგური აირა, სეანეთში გადავიდა, მულაში გუჯერიანებთან სამი დღე დაპყო. მეოთხე დღეს რეირაჟზე გზას გაუდგა. დამე ზედ უღელტეხილზე გაათენა. მერე ბალყარუეთში გადავიდა, ბაქ-სანის სათავეები და მიმღვიმი ხეობები მოიარა; ძმადნაფიც აბრაგა, ბილალ ზანქშის ექებდა. ბილალის ნათესავება თუთაშნიამ მეგზურად უმცროსი ბიძუშვილი გააყოლეს, ჩეგმის ხეობაში გადაიყვანეს, ძმადნაფიცს შეაცველდეს. აბრავებმა სათქმელი თქვეს. ბილალმა ბიძუშვილი წაიყვანა, ჩეგმის ხეობას. ბარისკენ ჩამყვა, სამი დღის შემდეგ, ჭერ-კილევ გაზატხულზე მუქამედ გუტეს თავლებილან გამოყვანილი და ლისკენის ტყეებში საიმედოდ გადამალული ულაყი, დათას მოვგვარა.

თუთაშნიას იმ ულაყის შევენება და სახელი განონილი ჰქონდა, მაგრამ ასეთს მაინც არაფერს მოელოდა. ისე მოეწონა, რომ ერთიანად აცახცახდა, მოახტო, იქამდე იჯირითა, სანამ თვათნაც გამოეცალა ორაქათი და ცენტსაც.

ბილალი ისეთ ასაქში იყო, რომ ცენტი, მხედრის ხელოვნება, იარალი, ჩუბინობა და შემართება თვით ღმერთის ლირსებებად მიაჩნდა. უკვე ჭარმაგი, სახელგანთქმული აბრაგისა და კეთილშობილი ცხოველის ერთმოთლიანობა ნახა, აღტაცებამ თუ სიამაყებულში ცრემლი მოაბინა. როცა თუთაშნია ჩამოხტა, ბილალმა აღზენებულსა და სახეგაბრწყინვებულ ძმადნაფიცს სინანულით უთხრა:

— ამ ულაყზე ჭდომა ქვეყანაზე მხოლოდ შენ გეკუთვნის, ალლაპსა ვფიცავ! დათა!

სახლში შევიდნენ, ნიკრიან არაეან-

გრაფი

ში ჩამბალი ხამპალებით შენაყრუნენ, მოსასვენებლად წამოწვენენ. ბილალმა მოქრძალებით თქვა:

— სისუსტეში არ ჩამომართვა: უმცროსი ძმა ვარ, რაც არ გამეგება — უფლება მაქვს გეოთხო. ვისთვისაც ულაყი მიგვავს — შენი მტერი. სანამ ეგ კაცი გამოჩნდა, რამდენი წელიწადი გზიეს?! მაინც, როგორც გონილდა, ისე დალიოდა. მაგან ყოველ ნაბიჯზე სიკვდილი დაგინვეღრა. ეხლა ფეხაშადორი ათას თუმნიან ცხენს მიიღებს. ეს საქმე როგორ არის?

თუთაშნიამ ბალყარული არ იცოდა, მაგრამ ბილალი დელით ქართველი იყო, ცოტაოდენ ქართული გაეგებოდა და ძმადნაფიცებს ერთმანეთისა ესმოდათ. რაინდობისა და ძმადნაფიცების წესების მიხედვით ჭერ შეკითხვისგან თავშეკავება იყო საჭირო, მაგრამ რაკილა კითხვა მიიცემოდა, მაშინ პასუხის გაცემის გზაც უცილებელად უნდა მოძებნილიყო. თუთაშნია გუნებაში შესაფერი სიტყვებისა და გამოთქმების ძებნას შეუდგა, კარგი ხანს იფიქრა. და მიუკო:

— ის კაცი მტერი არ არის ჩემი. ამ ქეყანაზე ყველა თავის საქმეს აკეთებს, ბილალ. თავის საქმეს რომ აკეთებდეს და ყველასოფოს სასარგებლო გამოუდიოდეს — ასეთი კაცები ნამტერანი ცოტაა ჭერ. მაგირეში; თავის საქმეს რომ აკეთებს და ყველა სხვებისოფოს ზიანი რომ გამოდის — ამისთანა კაცებითა საკუთ ქვეყანა. მტრად უნდა ჩავთვალოთ ყველა ცუდი კაცები, აბა?

— მართალი სიტყვაა, ძმობას გეფიცები!

— წესიერი კაცობა და ნამდვილი აბრაგის ის კი არაა, ისინი ვალევდნენ და ჩვენ კარგად ვემალებოდეთ. პირი-ქითაა: წესიერი კაცი ცუდი კაცებისგან

მოტანილ ზიანს უნდა დევლეს და სარგებლიად ქცევდეს უნდა. ასე თუ არ იქნა, რა ფასი ექნება მაშინ მაღვას და გაქცევა-გამოქცევას!

— მაჰმალის სიბრძნეს ამობ, ვალიაპი, ბილლაპი!

— სხვა დრო იყო მაჰმალის დრო, ბილლალ, მათ ასე არც მაჰმალს და არც ქრისტეს არ უთქვაშას. დღევანდელი დროის, ჩვენი ცხოველების ნათქვამია ეს. — თუთაშება დაღუმდა, იფაქრა და განაგრძო: — იმ გზაზე თუ დაღვა კაცი, რომ აუარება ცული საქმეებიდან ცოტა მაინც გადააკეთოს კარგ საქმედ, მაშინ ცული კაცების მტრად მიჩნევა არ გამოლება და გეტყვი რაომ. ის ცული კაცები მოელი ქვეყანაა, თითქმის. მტრად თუ ჩათვალე — ქეთ შენ დარჩები და იქით ყველა ისინი ერთად და გაჭობებენ უცხველად. ეს — ერთი. მეორე ის, რომ თვითონ კაცი რომ ებრძოლო, ათს აჯობე, თუ გრძა — ეს ცხოვრება კრუხივით ჩვეულს ცულ კაცებს და ათვეს მაგიტ მოძებნება სხვა ცული კაცები უცბად; გამოვა, რომ ამრავლებ და კი არ ამტრიტ სიგლახეს. მესამეა კიდევ: როგორიც გინდა იყოს საქმე, სიყვარულით თუ არ მიუღევი — ვერ მოერევი. კაცი მტრად თუ ჩათვალე, შეგძლება და მისი მოტანილი ზიანის კარგ საქმედ გადაკეთებაში სიძულვილი ვერ გამოვადგება ამხანგად. მიტრმაა მტრად რომ არ უნდა ჩათვალო ცული კაცები, მან ჩაგვალოს მტრად, გრძის, გებრძოლის, ის მდევრი იყოს, შენ დევნილი და ხალხი შენს საქციელს მიბაძავს, შენს მხარეს დაიჭირს მაშინ. ცულ კაცს ნურც მტრად ჩათვალი, ნურც მოყვარედ. მის გაუცხებულ საქმეს და მის მოტანილ ზიანს უნდა ხედავდე — არაფერს სხვას. ამას უნდა დევლე და კარგ საქმედ აქცევდე. სხვები დაინახავენ, კარგმა გლახას აჯობაო, მოგბაძევენ თვითონაც, უკეთესი გახდებიან, ვიდრე იყვნენ, გამრავლდება პერთ ხალხი და გაუცხირდება ავ საქმეს. ესაა ამრავის ვალი და ყველა კარგი კაცის ვალი. ასეა ეს.

— მართალი სარტონი — მართალი სარტონი საქმეებია, ალლაპის მოღმა, — თქვა ბალალმა ცოტა ხნის ფიქრის უმჯდევე.

— მონაფირე ხარ შენ და გიხევებს მიტომ ჯობი, რომ გზები იყა მათი. ის კაციც მასე დამჯევს მე: ამზენი წელი-წაზია მიყურებს — დაისწავლა ჩემი გზები და ასავალ-დასავალი. მახეს მიგებს ცულგან. გასაც ცხველები და გისაც საც დაედივარ — აფუჭებს იმ ხალხს: ზოგს ფულაზ ყალულიას; ზოგს შიო ითანხმებს გაცემაზე, ზოგს თავისით გათანხმებულს პოულობს და ჩემს სადევრად იყენებს. ბოროტებას სჩა-დის, მოკლედ. აბრავი ვარ მე, ჩემი ვალია, მაინც იმ გზებით ვიარო და მისი განაფუჭერი გადავკეთო. ვართ ასე: ის თავისის შერება და მე ჩემს. ს ასეც უნდა იყოს ეს. ახლა ცხენის ამბავს გერტყვი. იმ კაცმა სამი წლის წინ იკოუპ მისთვის ძლვენი რომ უნდა მიმერთმავა. განხრას ისეთ ხალხში ვთქვი, ამბავს რომელიც მიუტანდა. ყველაფერი იკის მან: ვის ცხენია, ვინ მოიპარა. და რა გზებით უნდა მივიყენო საქართველოს ში. თუ ხედავ, ჩემი კიდევ ერთი გზა მე თვითონ გავაგებინე — გააკეთოს თავისი საქმე. არაფერი არ გამოუვა ისეც. თვითონ თუ ვერ დარწმუნდა, რომ ვერ მჯობნის და თუ ვერ მიხვდა რაომ ვერ მჯობნის — ხალხი დარწმუნდება და ერთხელ კიდევ დაინახავს, ავი საქმე: კარგ საქმეს რომ ვერ აჯობებს საბოლოოდ. იმას რომ წუხარ, ბილალ, რრი ათას თუმნიანი ცხენი არამარა მისთვის — ვერ დაიტოვებს ის კაცი ნაპარავს. გაის გაზაფხულზე, გზები რომ გაიხსნება, პოლოციის ხელიდან მიიღებს მუჭამელ გურე თავის ლურჯას.

ბილალს ხე აღარ დაუმრავეს, ღრმა ფიქრებში იყო.

თუთაშებიან ღამე გაათენა. აღრინ დილით ძმაღნაფიცისა და მისი ბიძა-შვილების თანხლებით გზას გაუდგა. ორ დღეში უდელტეხილამდე ააღწიეს. ბილალმა გამოთხოვების დროს უთხრა:

— ଲୁହରେ ସାତ୍ତ୍ଵକୀୟାଳୁପ ମେତ୍ରିକ୍ସ୍‌ପାର୍ଟି, ଏହା-
ତା, ମିଳନାବୁ ଗ୍ରେଜ୍‌ର୍‌ପାର୍ଟି!

თუთაშებია მულაბში გაღმოვიდა,
ოქტომბრის ბოლომდე ისევ გუჯეფია-
ნებთან სტუმრობდა. მასინძლები გა-
მოზამორებას ეხევშებოლნენ; მაგრამ
აჩრავს თავისი საქმეები ჰქონდა. ხარ-
ნალისკენ დაეშავა. იქ ერთი ციხეში შე-
ძენილი მეგობარი ჰყავდა — ბივენტი-
იალქანიძე, ხარნალში იჯრით აღდული
დუქანი ეჭირა, წელიწადზე მეტი იყო
ერთმანეთი არ ენახო.

მისი ნაცდვილი გვარი ჯოუჩებე იყო. სიქაბუუშვილე გადაწყვიტა, უკუღმართი ბეჭილბალი განვებამ გვარზე დამატოლათ და იალქანიძე დაიჩინა. ამ იალქანიძეს ორმოცი წლის ასკისთვის თოთმის მთელი აუსეთს იმპერია და ბევრი უცხო ქვეყანა ჰქონდა. მოვლილი, ალბათ ისეთ ხელმბა არ არსებომდა, რომელიც მოუსინჭავი დარჩინოდა, მაგრამ შის მთავარ ღირსებას მაინც ის შეაფენდა, რომ რვა თუ ცხრა სახელმწიფოს საცყრბებილებში იყო ნაჯდომი და ყოველთვის ერთია და იმავე მიზეზის გამო: „უწესო“ კაცებს კერ იტანდა, უს ძეტიური შეუტყიანებლობა ყოველთვის პატიმრობით როდი თავდებოდა — იალქანიძე ხანდახან გაქცევითაც შეეღლდა თავს. გაქცევას ცხოვრების თავიდან დაწყება-დალაგება მოსდევდა, ხოლო ეს კი, პირველ ხანებში მაინც, გაჭირებასთან და ზოგჯერ შიმშილთანაც იყო დაკავშირებული. კაცმა სიმართლე თქვენი, იალქანიძეს არც ბედი სწყალობდა. ერთხელ, ასალ გვანეაში სამოთხის ფრინველზე მონადორე ინგლისელს შეუმხანგდა. სანადირო ადგილები კუნძულის სირტებში, „კეშმარიტი კაცების“ ტომის ტერიტორიაზე იღლი და სამოთხის ფრინველის ფრულებით ვაჭრობა იმ დროს ახალ გვანეაშე ძალით საჩიუან რამელ ითვლებოდა და შემხანგებულებსაც რიგიანდ მისდიოდათ საქმეები. მოვალეობები ასე ჰქონდათ განაწილებული: კარტრიანიტი ნალირობდა. იალქანიძეს ნანადირევი ქალაქებს ჩაქონდა, მეფეოტულებს

ଶୁଭ୍ରଷ୍ଟେତ୍ରକୁ। ଶ୍ରୀନୀଳ ହିତେଶସ୍ଵର୍ଗଶ୍ରେଣୀ ପିଲାମର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ
ନୀଲର ନାନାଦୀର୍ଘବିରାଳନ ଫଳିତାବଧିରୂପ
ଶୁଭ୍ରଷ୍ଟେତ୍ରକୁ ନାହିଁରୁଥାରୁ କ୍ଷୁଣ୍ଡରୀରୁ
ଶେ କାର୍ତ୍ତିକାରାତ୍ରିରୁ ସାକ୍ଷେତ୍ରରେ ନନ୍ଦାବ୍ରଦ୍ଧିରୁ
ଏବାଳର ନାନାଦୀର୍ଘବିରାଳନ ହିତେଶାତ୍ରାନାଳ ବର୍ଜନ-
ଦ୍ୱେବିରାଳନ, ଅନ୍ତରେ ମିଳିବ ହୁଏ ଶବ୍ଦରେ
ଶୁଭ୍ରରାନ୍ତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତରୁଲ୍ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରୟୋଗିତ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-
ଜୀବି, ରାମଜୀନିଂଦ୍ର କ୍ଷାଲାକୃତି ହିତେଶରୁ, ଶାଶ୍ଵତ-
ଦ୍ୱୀପ ମହାବାହାର, ଉତ୍ତର-ଦେଖିତ ଲୁହକନିଂଦ୍ରି ପା-
ଦାଯ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତରୁଲ୍ଲିଙ୍ଗ ମେତ୍ରଲୋକରୁଙ୍କ
ଶଶୀ-ଶଶୀ ଗୁରୁଶିଖରାଳ, ଅନ୍ତରୀତୀକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରୁ
ଦାନ ଦୁଲ୍ମୁଖରୁଙ୍କ ଏବଂ ଅନ୍ତରୀତୀକରଣ ଗାନ୍ଧିର,
ଅମୋହିନ୍ଦ୍ର, ରନ୍ଧ ରାମଜୀନିଂଦ୍ରି କ୍ଷମିତାନିଂ-
ଦ୍ରିବ ତାତ୍ତ୍ଵର ପ୍ରେଶମାରୀରୁ କାପ୍ରେବିତ ତାତ୍ତ୍ଵରି
କରିଲୁଛୁଗୁଣି ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠରୁ ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମି, ରାମିତ
ବିନ୍ଦୁ ମେହିଲ୍ଲେଖୁଣ୍ଡନି ଅଳ୍ପରେ ଦିକ୍ଷାତାରା
ପରମାର୍ଥରୁଙ୍କ — ତେବେରୁ ଅଭାବିନ୍ଦବିଦ ତା-
ପ୍ରେବି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାଲୋର ଅନ୍ତରୀତୀକରଣ
ରାମଜୀନିଂଦ୍ର ପାତରୁନ୍ଦା, ଶୁଭ୍ରଷ୍ଟେତ୍ରକୁ ପା-
ଲିଙ୍ଗରୀତି ଅଭିନଦ୍ରି ଏବଂ ତେବେରମେତ୍ରି ତେ ଶା-
ପ୍ରେବିନିଂଦ୍ର ପାତରୁନ୍ଦା, ରନ୍ଧ ଗାମିନିର୍ବାଚି
ଏବଂ ଦୁଲ୍ମୁଖରୁଙ୍କ, ରନ୍ଧ କାର୍ତ୍ତିରାନିତିର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ଦେଇଲିଛି ମିଳି କ୍ଷମିତାନିଂଦ୍ର ବର୍ତ୍ତାଳି ଏବଂ ମିତ୍ର-
ଦ୍ୱେବିରାଳନ — ଶାଶ୍ଵତାମାରି ପୁତ୍ରରୁହେ, ଗାତର-
ବିଶୁଦ୍ଧିଲ୍ଲେଖ, ମାଘରାମ ଅନ୍ତରୀତୀକରଣ ଶାକ୍ଷେତ୍ରରୁ
ଦାନକଣ୍ଠି ଶ୍ରୀରାମନିଲି ପୁତ୍ରର ସାକ୍ଷେତ୍ରରୀ ନା-
କ୍ଷେତ୍ରରୀ ମିଳେବାତ ଶାଶ୍ଵତାମାରିତାନିର୍ମାଣ
ରାତ୍ରେରୀ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟୋମରେ ଏବଂ, ରନ୍ଧବରିତ ତେ-
ତାନ ଅଭିନଦ୍ରି, ଦ୍ୱେବିନିଂଦ୍ର ଏବଂ ମେହିଲ୍ଲାର ଏବଂବିନ୍
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତରୁଲ୍ଲିଙ୍ଗ ପିଲାମର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପିଲାମର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ
ପିଲାମର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପିଲାମର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପିଲାମର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ

იალგანიძის ცხოვრება ერთანად
ასეთი ან მის მსგავსი ფაორეაუგებისგან
შეღვებოლა. რომელიმაც პატიმრობის
დროს იგი მინვდა, რომ პოლოს და ბო-
ლოს ყველაფერში თვითონ, ჟკეთ
ვოჭვათ, მისი ხასიათი იყო დამნაშავე.
რახან წარსული და მომავალი ჯდომების
მიზეზი ერთნაირი და ერთადერთი
ქქნდა, მის აზროვნებაში ყველა ჯდო-
მებმა ერთი დიდი ჯდომის სახე მიიღო.
რახან კარში ცხოვრებაზ არა და
გამომართლა, ხოლო საბურობილებში,

ჩინელი და ციუმებლი, კანონში თმის რერეზა — ბის წყალი მით გადა მუდა საყოველ-
თა პატივის ცემით სარგებლობა და „რიგინი“ კაცების დახმარების სა-
შუალებაც მუდა გაჩნდა, მის აზროვ-
ნებაში სიცოცხლე ერთ დიად, მარა-
ტიულ დღომად და არცთ მთლად უარ-
ყოფით მოვლენად ჩამოყალიბდა. ბუ-
ნებით ნიციერმა ისიც შენიშვნა, რომ
გასაცირში სასაცილო მეტია, ვიზრე სა-
მწუხარო. სიცილი და მხიარულება დას-
ჩიმდა. ყოველივე ამის შედევად იალ-
ქანიძე ქვეყნიერებას უზარმაზარ სა-
პერიტილედ თვლითა და მისთვის სულ-
ერთი იყო, ცენტრალურ აფრიკაში მძი-
ებით ივაჭრებდა, თუ ტამბოვის საგუ-
ბერნით სატრასალოში ძალების გი-
შებზე იმუსაიტებდა საქმეში ჩახელულ
„წესიერ“ კაცებთან.

დათა თუთაშენა და იალქანიძე ცი-
ხეში ერთად კარგა ხანს ისხდნენ. მთა
ხასიათი „უწესო“ კაცების პუნქტში და
უნგარიშმბაში დაემთხვა. ეს სრულიად
საკმარისი ოღმინდა იმისთვის, რომ
ყოველ მოთგანს თავისი თავი მეორეს
მიმართ ყველაფრის ვალებულად ჩაე-
თვალა და ამ ვალებულების უზრუტი-
ნელი ასრულება გარდუვალ აუცი-
ლებლობად მიეწნია.

ისე მოხდა, რომ იალქანიძე შეწყ-
ნარება მიიღო. ცინიდან ვასვლის წინ
თუთაშენას უთხრა:

- არ ვთავინო, მალე მოვალ.
- ვეღო მომისწრებ, ალბათ.

იალქანიძეს ეს იდეა არ მოეწონა,
მეგობრის უდავიდარაბოლ გათავისუფ-
ლების იმედი ჰქონდა. აქ კი გაქცევის
სუნი დატრიალდა. ციხეს, პატიმრობას
თავისი წესები აქვს, თუთაშენაც თუ-
თაშენა იყო. ამიტომ იალქანიძე ძმა-
კაცის გადაწყვეტილების შეცვლას არც
ცდილა. პატარა ხანს იფიქრა და თქვა:

— ჩიცეში ბიძა მყავს. ქმუხაძეა
ისიც, კოსტა ქვია. მეხაშეა. ჩემი ად-
გილსამყოფელი მას ეცოდინება. კაცი
ვართ...

— კაცი ვართ, — კვერი დატკრა
თუთაშენაში.

— უნტრალურ პუნქტში მტკიცებათ
ვაჭრობისა არ იყოს, ბიკენტი იალქანი-
ძე სარნალშიც აღვილობრივს თუ გზად
გამვლელ „მოსახლეობას ემსახურებო-
და“, „უწესო“ კაცებს ეომებოდა და
ციხეში გასამგზავრებლად შერჩეული
ბარხანა შეუდა მზად ჰქონდა.

უკვე დაღამებული იყო, როცა დათა
თუთაშენა ბიკენტი იალქანიძის დუ-
ქანს მიუახლოვდა და რაღაც ყავანს
მოპერა ყური. ცხენს საღავე დაუმოკ-
ლა, მიაყურა; ღამის სიწყნის ში ხმაუ-
რი შორ მანძილზე ისმოდა, მაგრამ გარ-
კვევით მანც ვერაფერი გაიგონა. გზა
შიმალინ ხევზე გადარებოდა. აბრაგმა
ხევზი შეუხვა, ცხენები დააბა, ყაყა-
ნისკენ ჩუმი. ნაბიჯით გაემართა.

დუქანს რე ჩამოუდიოდა. რუს გაღ-
მა რამდენიმე ძეწნა იდგა. თუთაშენა
ჩრდილს შეეფარა, ალიაქოთს დაუწყო-
ყურება.

ვიღაც ზომაზე მეტად ნაქეიფარი
კაცი დუქანში შესასვლელად წევდა. ამხანაგები აკავებდნენ. კაცი ბიკენტი
იალქანიძის აივნის მუშტებს უქნევდა,
უშვერი სიტყვით ილანძლებოდა, ათა-
ნაირ შეურაცხმყოფელ წამებასა და
სხვადასხვა ხერხით სიკვდილს ემუშრე-
ბოდა.

— მალაქია, წალი სახლში, თუ კაცი
ხარ, ნუ გამომიყვან გარედ! — მოისმა
აივანზე გამომავალი ღია კარილიან.

თუთაშენა ბიკენტი იალქანიძის ბო-
ხი ხმა იცნო.

— იალქანიძე, გამოდი თუ ვაჟეკაცი
ხარ! ცოცხალი თუ წამიხვედი, როგორ
ფერდებს შეიტან უკან მაგ შენს ბუნაგ-
ში, იმასც ვნახაგ! — მოუგო გარედან
შეფორის თავმა და ამხანაგების ხელიდან
დასხლტომა სცატა ისევ.

— ვალიკა და, მეორე რომ ხარ
მანდ, ლებელი კაცი, შენი სახელი არ
ვიცი... გადამეტა და უნდა გავლახო
უეპელად, მაგ მამალლი! კარგად და-
იჭირეთ, სოფელში არ გამექცეს, თვარა

ისეებ თქვენ მოგაუვანინებთ და უველას გადაგითვლით წეპნებს!.. აგრე, ა, ამას ჩაეყითხავ, ნამეტანი კაი ღუქსია და გამოვალ პლავე. არ გაგიშრეთ ღმერთი, არ გაგემცეთ!..

მოჩხუბარმა რეალური საშიშროება იგრძნო და სასწრაო დაცხა. სიჩუმე ჩამოწვა. ავინის ჰეჭშ, ღუქანში შესასვლელი კარის ზღურბლზე. ჩია კაცი გმირნდა. დადგა, გულხელი დაიკრიფა, ერთბაშავ დაშოშმინებულ შეუოთის თავს ნიშნისგებით დაუწყო ყურება — ძლევამოსილი სარდალივით იდგა!.. მალაქია ჩეუბისთავი, შალიკა და ლეპელი კაცი ტყვედ დანებებული მეციხოვნეებიერით მობუზულიყვნენ.

თუთაშხიამ ჩაიცინა.

— კაი, გეყოფა ახლა, მალაქია. შენს დარიკის და შენს შეილებს გაფიცებ, წმოღრ, თუ კაცი ხარ, — შეეხვეწა. შალიკა..

— ასთიონ-ბატონო, — თავაზიანად ჰეკთხა ზღურბლზე შემომლება — ჩია კაცს ლეპელმა კაცა. — რამხელაა ის ლექსი, იალქანიძე რომ კითხულობს?

ასთიონმა ჩელილით ანიშნა, ერთი ციცქნა არის, არავეს, ახლავე გამოეკა და რა დღლები გაწევთ. მალე დავინახავო.

ხმა აღრიცავის დაუძრავს. შალიკიამ რუზე გადაგვებულ ბოგას მიაშურა. ჩია კაცის გესლობინ ხარხარი გაბრუნებულებს ქრქოლასავით დაწირა.

— გიქნერთი იალქანიძე, გამიგონე, რა გოთხა — ჭაიძახა რეს გაღმიდან მალქების. — ამ შენი იუდა ასთიონას გულმისტებს დუქნილა — რომ დამოხხოვე, მაგის ლიქას არ ვარ მე. ამას ენა მისჭი ამხანაგება ტახეში ამოგლიჯეს, არ იცი შენ. საკაიაცოდ არც შენთან არის მოსული და, სანობ რაცა უბედურებს გათავგილებულს, თავი მოაჭირი შენი ხელით. გირჩევ მე!

ჩია კაცი ქვას დასწევდა, მალაქიას-კენ ასროლა და დუქეანში მიიმალა.

— მალაქია-ბატონო, მოიცადე ერთ წამს, საქმე მშექს! — ხმაზაბლა შეესმიანა თუთაშხია.

მალაქია გაინაბა, ლანდს მიაჩერდა.

— რისთვის ამოგლიჯეს ენა? სად იყო ეგ?

დაბრეული მალაქია უკრაბდ გაშრმტ-ტყვრალ კაცს პირილია შეცემურებდა. სანამ ელდას მოერია და თავს დაუფლუნ კარგა ხანი გავიდა.

— გაგონილი თუ გაქვთ, კროპოტ-კინში ვაჭრის ლახაზ რომ მოწყვეტებს და დოდი სიმდიდრე რომ წაილდს? — ჩუმალ, საიდუმლოსავით თქვა მაღლებრაშ.

— მერე?

— იმ ვაკართან იყო ასთიონა. ლაქიად, ყაჩალებს მან ასწავლა, ჩემს ბატონს ბევრი ფულები აქვს შენანკული აქ და აქო. რომ დატრირიალეს ის ლეტიშ-რისხეა, მივიდა პოლიცია, დაიჭირა პათონა პოლიციაში. ალაპარაკეს, თქვენ ყაჩალები, დაიჭირეს ისინიც. იმ სხვებმა ამოჭრეს ენა ციხეში...

— უუუ!.. — აბრაგს გაეცინა. რა იცი შენ, ნამდვილად მაგ თუა?

— გაშინ იქ ვემსახურობდი. მეჯინ-ბედ ვიყავი მშრის უფროსთან და ვრცი მეგ ამბები... ცხრა თვეს არ ვყოფილება რა ლერაში. მოვიარე დღეს. აგრე არ ყავს ბიექტი იალქანიძეს ასთიონა!.. მოვუქციე ყბა, გათასისებულს, და გმიმაგლო დუქნილან იალქანიძემ ტალ-ლივით. მაგას გრნია... არ იცის მაგან, ბევრი იყო მეღუქნე აქ. ზოგი თავისით გაიქცა და ზოგმა ჭირი მოგვამა. ასეთი აღვილია ხარნალი. არ იცის ეს იალქანიძემ...

— კაი, მაღლობელი ვარ. მშვიდობით იყენებო ყველა — თუთაშხიამ თავისი ცხენებისენ გასწია.

წყაროს ზემოდან, ბორცვზე ძეველი საყდრის ნანგრევი იღგა. თუთაშხიამ იქ სამალაცი იცოდა. თოფი და ხანგალი შეინახა. ორი მაუზერი ჰქონდა — ხურგინში აქეთ-იქით ჩაილაგა, ცხენები წაიყვანა და დუქნისენ წავიდა.

ფლოევის ხმაზე დუქნიდან ასთიონამ გამოიხედა.

— დაბინავე ცხენები, დავრჩები ამღამ აქ, — უთხრა თუთაშხიამ.

მსახურმა სადავეები ჩამოართვა და სტუმარი გულდასმით შეათვალიერა.

სრუმარს ეს გადამეტებული ცობის-
მოყვარეობა არ გამოპარვია.

— სად არის ბიკენტი? — ჰქითხა
თუთაშებია.

მსახურადა ხელით ანიშნა, ავერ იმ
რთაშია, სადაც ეს კიბე აღისო და
ცერენები თავისიკენ წაიყვანა. თუთაშებია
კბებს აცყვა, წამით აივანზე შეჩერდა,
მსახურს თვალი გამოაყოლა.

იალქანიძე ტახტებ იწვა, პატარა
ლამის შუქზე წიგნს კითხულობდა.

— ბუკენტი, გამარჯობა!

იალქანიძემ წიგნს თვი მიანება,
სტუმარს ახედა.

— ტი-ტუუ! — თქვა მან ხმადაბ-
ლა.

— ტი-ტუ, — დაუდასტურა თუ-
თაშებიამ ისე, თითქოს დიღი ხნის მივი-
წყებული სათაკილო რამ მოაგონეს და
დასძინა: — სიდან გაგხსენდა ეგ?..
მან ცდამაინც მაგ რამ მოგაგონა? ვმ,
ტი-ტუ!..

იალქანიძემ ალარ უპასუხა, მმაკაცს
გადახევა.

— სად ხარ ამდენ ხანს, შე კაცო!

თუთაშებიამ ხურკინი მოიხსნა, ნაბა-
რა დაღო, ჩამოჭდა. საუბარი გაიბა და
როცა ერთმანეთის ასავალ-დასავალს
მორჩინენ, აბრავმა ჰქითხა:

— ის თუ გაიგონე, ერთი მალაქია
რომ იყო აქ და გარედან რომ მოგა-
ყიდა ასთიონაზე, ასე და ისეო?

— გავიგონე, ვიცი მე ეგ. შენ რომ
უკანასკნელად იყავი აქ და პატიმრებს
რომ ამუშავებდნენ ავერ, გზაზე — უფ-
როსი ზედამხედველი ყავდათ ერთი
იმ პატიმრებს — უდიდოვი გვარად.
თერთი თვალები ქონდა. კაცი ეწამე-
ბია — პერს ნუ აქმევდი და წყალს ნუ
დაალევინდებდი ერთ თვეს. მოვიდა. ნა-
მეტანი წესიერი კაცი, გამოცდილი ლა-
ქია თავისუფლდება ჩემთან, ცოლის სა-
ყარელი დაჭრა და მისთვის იჯდო.
მუნჯია, მარა ყრუ არ გეგონის, მშვე-
ნივრად ეყურებათ. გვარი რომ მითხრა,
მივხდა ვისაც ლაპარაკობდა. ვიცოდა,
რისთვისაც იჯდა. ეს სისხლის მსმელი
ზედამხედველი ასთიონას სიბრალულით

მატყუებს-შეთქა, ასე წოდ არ ვიფაქ-
ჩებდი? პოლიციას თავისი კაცის ყო-
ლა ჭირდებოდა ჩემსას. სხვას არ ნიშ-
ნავდა არაფერს უზოღოვის ვირუშაკო-
ბა. ავიყვანე და არის ახლა აგერ.

— სწორად მიხედრილხარ ყველა-
ფერს. პოლიციას ჭირობდა, მარა შენ თუ
გვიროლა?<..

— რაი?

— პოლიციის კაცი ღუქანში.

— მჭირობა, ალბათ, თვარა უარს
ვერ ვეტყოლი, თუ?

თუთაშებიამ მხრები აიჩინა და ისევ
აივანზე გავიდა.

იალქანიძემ სკამები გაიტანა. დასხ-
დნენ.

— თვეში რაშენი ულუფა ხაშლა-
მა ივაჭროს ბიკენტი იალქანიძემ, და-
თვალე და შეგვატყობინეო, ასთიონას
ამისთვის არ შემოგზავნიდნენ — ცხა-
დია ეს, — განაგრძო იალქანიძემ საუ-
ბარი. — მთავრობას რომ ემალება ისე-
თი კაცები თუ ნახო, მოდი და გვითხა-
რიო — არც ამისთვის უნდოდათ ასთი-
ონა აქ. ამ ექვს თვეში ყაჩალიც ბევრი
გაჩერდა ჩემს ღუქანში და სხვა დევნი-
ლი კაცებიც. ასთიონას თვალს და ყურს
არ გამოპარვია არც ერთი, მარა, ე, იმ
ზარულს არ გაცილებია აქედან. ხარნა-
ლიღან ბოქაულამდე ოც ვერსია სრუ-
ლი. პოლიციამდე — სამოცი. უდიდოვ-
მა ასთიონა რომ მომიყვანა, სამი ღლის
მერე გაირეკა თავისი პატიმრები და
წავიდა. რომ უნდოდეს კიდეც, ვის და
როგორ უნდა შეტყობინოს ასთიონმ
რამე? და, როგორი მამალი სულელია,
თუ იცი?.. ჭაშუში არ არის მაგ კაცი,
თვარა, აგერ, მოპირდაპირე ოთახში
ბოდორ ყვალთავა გაჩერებული...

— ვინაა გაჩერებულიო?.. — გაფა-
ციცდა თუთაშებია.

— ბოდორ ყვალთავა, ყაჩალი... —
იალქანიძეს ისე მოუწყდა სიტყვა, ვი-
თომ თავში რამე სტაკებოდეს და იმავ
წამს სახე რაღაც აზრმა გაუნათა.

შავება აპირაჟიზი
დათა თუთაშებია

— მოდლო ჟერლავა!.. — ჩაილა-
პარავა თუთაშხიამ, ერთ ხანს იყუჩა და
ჰქითხა: — მარტო თუ ახლავს ვინძე?

მედუქნე ფქრებიდან გვიან გამოე-
რქვა, პასუხი დაუგვიანდა:

— რა მკითხვა? შენ?.. — მარტო თუ
ახლავს ვინძე? ამხანაგი ახლავს.

თუთაშხიამ ღინჯაღ თქვა:

— ჩამოხრიმილი, მარტო ამ ბო-
ლო თხუთმეტ წელიწადში, ხუთი კაცი
ვიცი მაგ ყვალთავს ამხანაგები და
სროლაში მოკლული რამდენია. ვიდეგ!..
ნამეტანი გაფუჭებული კაცია; რომ
მოიხელთებს პოლიცია საღმე — ამხა-
ნავს შეუტოვებს ხელში ეგ და იძარე-
ბა თვითონ. ამითა ცოცხალი და ამის-
თვის დაყავს ამხანაგები თან.

ჩალქანიძემ გადააფურზა, ლანძღვა
დააყოლა და იმავე ფიქრს გაჰყავა, რო-
მელიც წელი ყვალთავს ხსენებაზე ეწ-
ვია.

— რაზე ფიქრობ, ბიყენტი? — ჰკი-
თხა თუთაშხიამ.

— რაცდა გავიფიქრე. მერე იყოს
ეს. ასთონზე უნდა გითხრა ჭერ. ჭა-
შუშაღ არ არის შემოგზავნილი, ვთქვით
უკვია...

— ტუტუცია, ამბობ. პოლიციიაც
იცის ეგ. ტუტუც კაცს ჭაშუშაღ არ
აიყვანენ ისინი, — ჩაურთო თუთაშ-
ხიამ.

— არ აიყვანენ, მართალია. აბა, ჭინ
არის, თუ იცი?.. შევლელია სანამზე შე-
ვიღებდი, იქამდე მივწედი ამს: შევიღე,
პატარა ხანმა გაიარა, გავაგზავნე. სო-
ფელში საქმეზე და ბარებ გაუშენერიკე.
საწამლავი უშპონე, მამაძლინ!

— უყურე შენ!.. რაც მეტი ტუტუ-
ცია კაცი, მით უფრო იოლად კლავს
ადამიანს. კარგად შეურჩევით; — გა-
მარტო თუთაშხიამ.

— ახლა ხომ გვესმის, რისთვის შეი-
როდა ეგ კაცი აქ? მე რომ უარი მე-
თქვა, სხვაგან ჩაასაფრებდნენ. რას გაე-
ხდებოდი მაშინ? ვერაფურებს.

— სწორად მოკლეულხარ, — ხმა-
დაბლა თქვა თუთაშხიამ.

აბრაგი ცას ასცეროდა. ჩალქანიძე

ფიქრობდა. სიჩრემე ქარგა ხატაკი მომდევ
რღვეული.

— ელეს ვაჩუქე ერთხელ, ჩემს დას,
საკაბე: ამ ცას გავდა სწორედ, — ჩაი-
ლაპარავა თუთაშხიამ ნაღველინად. —
ასეთი ლურჯი იყო და მარგალიტები
ეყარა ზედ ამ ვარსკვლავებივთ — ზო-
გი დაბლი და ზოგი პატარა.

ჩალქანიძის ფიქრები მუნჯი მსახუ-
რის გარშემო ტრიალებდნენ. უპირვე-
ლესად ყოვლისა იმის გაგება სწურრო-
და, იცნო ასთონამ თუთაშხია, თუ
ვერ იცნო? ამაზე ლაპარაკის სალერდე-
ლი აეშალა, მაგრამ თავს იყვებდა, მე-
გობრის სულ სხვაგვარ ფიქრებში შეჭ-
რას ერდებოდა.

სიმ ჩამოიქროლა, ქედებზე შეუ-
ნიდ ტყეებიდან ხმელი ფოთლის სურ-
ნელი მოიტანა.

თუთაშხია, თითქოს, მიხვდა ჩალქა-
ნიძის წრიალის მიზეზს და უთხრა:

— ძალიან დამაცემირდა, მარა მე ვარ
თუ არა, ვერ დარწმუნდა, მეგონია.

ჩალქანიძემ გაიცინა.

— კა ხანია გასული მას მერე. ცი-
ხეში წვერს ატარებდი და გაპარსული
ძნელი საცნობი ხარ ახლა. ამ სიბრელე-
ში მაინც რას გიცნობდა... რამდენ ხანს
იყავით ერთად?

— ორ თუ სამ დღეს. გაიგეს პა-
ტირებმა მაგისი ამბავი და შეშინდნენ
უანდარები, მოკლევენ. წაიყვანეს სა-
ითღაც... ის ცხენი მოვიყვანე, ბიყენტი
მე.

— რას ლაპარაკობ!.. აბა, გაგიგა
ვინაა ის კაცი! მითხარი, თუ მა ხარ...

თუთაშხიამ ჩიბუხის გატენვას კარ-
გა ხანი მოანდომა. მერელა უთხრა:

— სანდო კაცის ნათევამია, მარა
სხვა ადგილიდანაც უნდა გავიგონ და მა-
შინ დავიწერებ საბოლოოდ. ამ ჩაელა-
ზე უნდა ენახო ის კაცი... — თუთაშ-
ხიამ იალქანიძეს შეხედა, მეტად გატა-
ციცებული მოლოდინი დაინახა და დას-
ძინა: — ჩემი მამიდაშვილი — მუშინ
ზარანდა!

ჩალქანიძემ თავი ჩაქინდრა, დააყო-
ვნა და ჩაილაპარავა:

— სხვანარიად არც მგონებია, დათა.
ვერ გითხარი... მამიდაშეილია!

ქარი გაძლიერდა, აცივდა. ჩუმად
ისხდენ, იქამდე ისხდენ, სანაც იალქა-
ნიძეს გაურკოლა:

— ხომ არ შევიდეთ შინ?

სკამები წამილებს, კარი დახურეს.
თუთ შეიანგ გაზეთი აიღო, თარიღი ნახა,
სათურები ჩაათვალიერა და კითხვებს
შეულეა.

— ამ კარს გავალებ, თვალია შევწყობ-
დებით, — მეღუჯნებ სასადილო დარ-
ბაზის კარი ყურტამდე გამოაოო.

დუქანი ორ სართულანი იყო. პირ-
ელი სართული სასაღილო დარბაზს,
სამშარეულოს და სხვა სათავსოებს ეჭი-
რა. მეორე სართულს საცხოვრებელი
ოთახები შეადგენდა: სიგრძლოვ სამ-
სამი იყო განლაგებული და სიგანეზე
ორ-ორი ოთახები ვიწრო შინაგან აი-
კანზე გამოიდინდა. ავან ირგვლივ შე-
მოვლებულ ქანდარს გავდა, დარბაზს
გადაყურებდა და ძირს ჩასასვლელად
ოთხივე მხარეზე კიბეები ჰქონდა. ლიად
დატოვებული კარიდან აივნებისა და
სასაწილო დარბაზის დიდი ნაწილი მო-
ქმნილი იყო. დარბაზს ჭალზე ჩამოყიდებული
კანკები ანათებდა. მუშატარს თუ-
სურნა მისი მავიღის სიახლოეს კე-
ლელზე დაკიდებულ პატარა ლამპისაც
აუნებდნენ ხოლმე.

— მაგ ის ყვალთავაა, შენ რომ მე-
დუქნის ოჯახის დაბრედვის ამბავი მიამ-
ბე? მერე მისი ბიჭი რომ შეგხვდა
თბილისში, ხომ?

— კი, ის არის, რა ხნისა უკვე, ღმერ-
თმ იცის; თავისი დღე და მოსწრება
ძარცვას, გლევს, ნაშოვარი თითქმის
ჟამ რჩება სულ — ამხანაგების ბეჭ-
ობალი გითხარი მე შენ. რისთვის ჭი-
რია და რას უხერხებს ამდენ ქონებას —
მეტყოდეს ვინმე! საცულა იქნება შოკლა-
ვინ მაგასაც და ჩიარა უქმად ამდენმა-
კელობ, ძარცვამ და სიმღიდორის გროვე-
ბიდ. ძნელი გასაგრძია ეს.

ତୁମାରେବୀର କେଲେବି ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କା,
ଛଳାପ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ମିଶ୍ରଭର୍ମନଙ୍କା । ନାଲ୍ମାନିଦ୍ଧେ
ଏ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କାରୁଧୀରୀ, ଦୂରତା ଦ୍ୟାନ୍ତିଷ୍ଠିତ ।

ରୀଦାପିଲ ଏଣ୍ଟିନ୍-ଡାଇନ୍‌କ୍ରେମ୍‌ବେଳେ ରୀ. କାରାମୁହୁ-
ଶୀ ପିଲ ଗାରିତୁଲୋ. କାର୍ତ୍ତାରା କାନ୍ସ ପାଇବ,
କାନ୍ସ ଗାରିଷ୍ଟିତୁଲେବିଲ୍‌ଲେବା ମିଳିଲେ, ଲେବ
ମାଗିଲୁବ ମିଳିଲୁବ ରୀ ମିଳିଯାପୁ ମିଳିରତ୍ତା:

— ამ შინდოდა, შენი შეწუხება..
შეიძლება, ხმაური ატყვეს აქ...

თუთაშიას გაქეთისტვის თვალი არ
მოუცილება, მცირედი დუმილის შემ-
დეგ მიუგო:

— ଏତ୍ଯୁଦୟି, ତଣ ଜୀବିରୀଳା

— ४३०

აბრაგმა თავისი ხურჯინი ხელმისა-
წვდომზე მიითრია და კითხვა განაგრ-
ძო.

მოპირდაცირე თახიდან ორი კაცი
გამოვიდა. ორივეს მაუზრები ეკიდა,
ძვირფასი ქამარ-ხანჯლით დაწვენებუ-
ლი ჩოხები ეცავთ.

— ତୁ ପରାଣୀ? — ଶ୍ରୀକିରଣ ରାମ୍‌ଜିନୀ
ଦେବ ତୁମାଶେବା, ଶାନ୍ତି ସତ୍ୟମର୍ଯ୍ୟର ପିତୃ
ହାତିଲାଙ୍ଗନ୍କୁଣ୍ଡରେଣ୍ଟିବା.

— კი. დაბერებულია ძალიან, მაგ
ისასირებული. დათა ჩოჩია, მეორე.
უთმეტი წელი კატორდა გაათვავდ მა-
ს. ჩომოვადა, იყო ერთ ხას ჭყუით
დავ ახლა, მოუნახავს, როგორც იქ-
თავისი წილი სიკედილი. არც კა-
რიღდედ ენდა ღმერთს და ახლა კა-
ს თას ეპიკ შაურად მოვიტანს, თუ
პირდა. როდის მოვიზნინ არ?

— ვიცნობდი ახალგაზრდობაში ჩო-
ას მე, — თქვა თუთაშეიამ. — ერთი
ას გართ თითქმის.

იალქანიძემ სტუმრებისკენ მიმავალ
ასთონის მოჰკრა თვალი; ზეზე აღგ
რა თოთხაშიას უთხრა:

თამა ამინიჭიბ
ლათა თურავსა

— მიეცედავ იქაურობას და მოვალ ახლავე.

ბიკნტიმ კიბე ჩაირპინა, სამზარეულოში შევიდა, ზაქარია-მზარეული დაარიგა, ასეთი და ასეთი უნდა გითხრა ასთონისა თანდასწრებით და ასე და ასე უნდა მიპასუხონ. მზარეული, ჯერ იყო, უცბად ვერ მიუხვდა და როცა მაუხვდა, პასუხის გაზეპირება გაუჭირდა, მაგრამ მაინც ყველაფერი მოვარდა, იალქანიძე სამზარეულოდან გამოვიდა, სტუმრებს ეახლა, საღამო მშვიდობისა უსურვა. შემდეგ საჭმელ-სასმელი ჩამოუთვალა, რას ინტებოთ. როდესაც შეკვეთის მიღება დამთავრა, ასთონია წაიკოლა, ისევ სამზარეულოს მიაშურა.

— თბახი მოიტანე, ასთონა! — უთხრა იალქანიძე მსახურს, ღუმელთან მიეიდა, ქვაბებს ხუფები ახადა, ჩაიხედა.

ზაქარია-მზარეული კუთხეში რაღაცას საქმიანობდა, ხელები გადაიბანა, მეღუწენესთან მოვიდა და ჰკითხა:

— რას მიირთმევენ?

იალქანიძემ ჩამოთვალა და როცა ას-თონმა თბახი მოიტანა, ზაქარია-მზარეულს ჰკითხა:

— იქთ რომ ზის, ჩემსკენ პირით რომ ზის, ისაა დათა თუთაშებია, ხომ?

— რა ვიცი მე, როგორ დაჭდა. ვერ ვხედავ აქიდან, — შეთანხმებისამებრ მიუგო მზარეულმა. — გაიწი პატარაზე, შემახედე.

ასთონმა ყურები სცეკვიტა, დასადებად გამზადებული თბახი ჰკერში გაუშეშდა. იალქანიძეს ეს არ გამოპარვია, მაგრამ არც არაფრით შემჩნია.

— დათა თუთაშებია ისაა — პირგაბარსული. ბოდლო ყვალთავა — მეორეა, ცანკარა წვერიანი. — თქვა ზაქარიაშ და საქმეს მიჰყო ხელი.

— რა არიან, ნეტავი, ასე დაუჭირავი და მოუხელთხებელი! — ჩაილაპარაკა იალქანიძემ.

ასთონა გონს მოეგო, ზაქარიას გაღმოლავებულ ულუფებს დასწედა, თბახზე გადაიტანა.

— კარგად ემსახურეთ. მაგათი ჯაჭ-

ლანის თავი არ მაქვს, ასთონა მსახურებული შაილე, ალექსანდრეული ჩამოსული ხი. თბახს ზაქარია მიუტანს. პატარა კასრიდან ჩამოუსხის. აბა, ჰე — ყოჩალდა!

მსახურს ეინ იცის, გული უფანცას ქალებდა, ალექსანდრე გასვლა, საწამლავის მოტანა და ღვინოში ჩასხმა როგორ მოვახერხოთ და, აკი, იალქანიძემ შეუწყიდ ხელი განზრავის შესრულებაში. ამიტომ იყო, რომ ასთონამ ერთობ-საგანგებო მზადყოფნითა და ხალისირ გაარგენინა ორი ყელმოლერებული სურა.

იალქანიძემ ცოტა ხანს შეიცადა, ასთონმა დაბრუნება ივარაუდა და ზაქარია-მზარეულს უთხრა:

— აბა, მზად არის თაპახი, ხომ? წაილე ახლა, დანარჩენი დახლიდან წაიყოლი და მიართვი.

— ბიკნტი... — თქვა მზარეულმა, შეკყომინდა, მაგრამ ცნობისმოყვარეობამ სძლია და მაინც ჰკითხა: — გაფოცებ, მართლა დათა თუთაშებია მაგ კაცი?

იალქანიძემ პასუხად მხოლოდ თვალები დაუბრიალა, სამზარეულოდან გავიდა, კიბე აიარა და თავის ოთახში შევიდა.

— ისე ეტყობა საქმეს, რომ რომ უნდა ფატრიალდეს მალე, — თქვა თუთაშები, გაზეთო გადადო და ტახტზე წამოწვა.

იალქანიძე ფანჯარასთან აიტუზა, სიპნელეს ჩახერდა.

თუთაშებია ძმაკაცს დაკვირდა, ღელვა და შეფოთი შენიშვა. თეოთონაც ჩაფიქრდა და როცა სიჩურე გაგრძელდა — გაემასხრა:

— ფერი წაგსცილია, ბიკნტი-ბატონი ტი-ტუ, ტულუშის ამბავი რომ შემომაგებე სალის მაგივრად — ახლა ისეა საქმე, მგონია, მე დამჭირდეს შენი მობრუნება. — თუთაშებიამ ხმამაღლა გაიცინა.

— ტი-ტუ! — თითქოს მიხვედრა დაუდასტურა მეტუნდუკებ.

იალქანიძეს, ეს ერთი სიტყვა, არც თუთაშებიას მოსცვლით გამოწვეულმა უკავია.

ცცვიფრებამ ათქმევინა და არც დევნილ
კაცთან ერთად მოსულმა შესაძლო, სა-
ფრთხემ. უბრალოდ, მისი შესხიერება
აღმარინებს რამებ სასაცილო ფათერა-
კის მეშვეობით ინახავდა. მასაცის და-
ნახვისას, ბიკენტი იალქანიძეს რატომ-
ლაც ვინმე ტულუში გაახსენდა. ეს კა-
ცი მათთან ერთად იჯდა. იალქანიძე ცი-
ნებში იმ დროს ფერშლად იყო. ტულუში
ერთ საღმოს საფრანშლოში კბილის
ტკიფოლმა მიიყვანა. იქ თუთაშხია დაწვ-
და, იალქანიძესთან მუსაიფობდა. ბი-
კენტის არც კბილის მკურნალობისა გა-
ეგბოდა რამე და, სატუსალის პირო-
ბებში საამისო ხელსაწყოც საიდან უნ-
და ჰქონდა. ამიტომ ავადმყოფს რა-
ლაც გამაყუჩებელ დაალევინა. ტულუ-
ში მალევე დაბრუნდა, ისევ მტკიცა, ლა-
მის მოვკედლო. იალქანიძემ კვლავ გამა-
ყუჩებელი მისცა, მაგრამ ტულუშმა ყო-
ველ ათ წუთში მოსელა არ შორშლა —
ამომგლიცე, მომაშორეო! იალქანიძეს
ერთი უხეირო მაშის მეტი არაფერი
ჰქონდა. ის მაშა უჩვენა, აუხსნა, ჩა-
ტრერეული სისტანის კბილია, ძალიან გე-
ტყინება და იქნებ ვერც ამოლება მოვა-
ხერხოთ. ტულუში თავისაზე დადგა,
ამომგლიცეო. რადა იქნებოდა, — იალ-
ქანიძემ ავადმყოფი ტაბურეტზე დასვა,
მაშა წინსაფრით გაშმინდა და თუთაშ-
ხას სთხოვა:

— მოღი, თავი დაუჭირე, ფართ-
ხალს დაიწყებს, მარა არ გაუშვა, სანამ-
დე არ გეტყვი. მაგრად უნდა დაჭირო!
ავადმყოფმა პირი გააღო. დათა თუ-
თაშხია ცალ მკლავში ტულუშის თავ-
შებლი მოიქცია, მეორეში — ტულუ-
შის ხელები. იალქანიძემ ჯერ მაშა ვერ
მიუყენა. როცა მიუყენა და მორევე
სცადა, მაშინ ტულუშმა გაიბრძოლა და
მაშა დასხლტა...

— მაგრად დაიჭირე, კაცო, რა გა-
თხარი მე შენ!

— მიჭირავს, კაცო, და მოსაკლავდ
ხომ, არ მოგიცა ეს აღმანინი?!

თუთაშხიამ ტულუშს ირთავე მკლა-
ვი შუბლზე შემოხევა, მოუჭირა და
ისეთ სალტეში მოაქცია, რომ ტულუშმა

იფიქრა, თავი კაცალოვით გაშისკდებაონ ბევრი იწია — მაინც ვერაცერს გახდა, მაგრამ ვეღარც იალქანიძე მოერია საჭ-
მეს.

— რას იქენები მანდი?.. მოკვდა კა-
ცი! — გაწყალებული ხმით ჩაილაპარა-
კა თუთაშხიამ.

— შენ რაღა დაგემართა, კაცო!..
ამას ტკივა თუ შენ? ყაზაზე მიზრდი-
ლი, ოხერი. ვერ დავძარი, ხომ ხედავ!
გეჭიროს, არ გაუშვა!.. არც მაშაა საამ-
კბილო, დასწყევლოს ღმერთმა, თუუშე!

— იალქანიძემ მშვიდე დაუტურთხა და

ოპერაცია განაგრძო.

ტულუშმა ირმავ ტკივილს ვეღარ
გაუქოლო, იალქანიძეს ორთავ ხელებით
მავაში ჩაუტრინდა. სწორედ ამ დროს
კბილის ფესვმა ტკაცი გაილო, მოი-
რყა, მაგრამ იმ გაწა-მაშიაში მაშა ისეც
დასხლტა. ავადმყოფმა ცარიელი პირი
დაიგულა თუ არა — საზარელი ხმით
იკილა:

— ტი-ტუუuu!!!

იალქანიძეს სამ სართულიანი ლან-
ძლვა დასრულებული არ ჰქონდა, რომ
დათა თუთაშხის გული ცუდად გაუ-
და, სახეზე მკვდრის ფერი დაედო, მუ-
ხლები აუკანკალლა. ტულუშმა დრო
იხელთა, თავს უშველა. თუთაშხია ტუ-
ლუშის სკამზე დაეშვა.

იალქანიძემ დონიჯი შემოყარა, გა-
ფითრებულ ძმაცაც დახედა, ბოლმია-
ნად თქვა:

— ა, ყაჩალი, აბრავი, ქვეყნის დამა-
ქუცელი! ვააი! შენი დაკლული ქათა-
მი არ ვთქვი მე! — და მის მოსულიე-
რებას მიჰყო ხელი.

მას შემდეგ ჩამდენი წელიწადი იყო
გასული, მაგრამ თუთაშხია ახლაც გა-
ტაცებით, შენიშვნებით, წვრილადებით
ყვებოდა ამ შემთხვევას. იალქანიძეს
ხმაც არ დაუძრავს, ასთითხას მოსულას
ელოდა, სიბნელეს იყო ჩაჩრებული.

— რამხელა ცხვირი ქონდა ტუ-
ლუშს, თუ გახსოვს! — აღარ ეშვებო-
და თუთაშხია.

ზავა აპირაცია

და თუდაშება:

იალქანიძე ფანჯარის სწარაულ გა-
მოეცალა. ქვემოდან თავლის კარის გა-
ხუნი მოისმა.

— რანაირად ჩამაცივდა, თუ გახ-
სოეს — ამომგლიხე, მომეკლა და გადა-
მაშენია! — გამოეხმაურა იალქანიძე,
მაგრამ ხმა იღნავ უკანკალებდა, ცხადი
ყო, ამაზე არ ფიქრობდა.

მაგიდას მიუჭდა, თვალი სასადილო
დარბაზში გადააპრა.

სტუმრები ვახშამს შეექცეოდნენ და
მაღამალე სამზარეულოსკენ იყურებო-
დნენ — ალბათ, ლეინის მოლოდინში.

სასადილოში შემოსავლელმა ქარ-
მა დაიჭირიალა. ასთონა სტუმრებთან
მიერიდა, სურები მაგიდაზე დაუდგა.
მთელი სიცოცხლის მანძილზე ლაქიდ
ჟონის ჩვევამ თავისი გაიტანა: მაგი-
დასთან შეყოვნდა, რამეს ხომ არ მი-
ბრძანებენ და როცა აღარაუერი
უთხრეს, სამზარეულოსკენ გატრირა-
და.

ჩოჩიამ ღვინო დასხა, ამხანაგს ფი-
ალა მიუხახუნა, სულმოუთმელად გა-
დაცრა. ყვალთავაშ ნახევარზე ნაკლები
მოსეა, ფრალა მაგიდაზე დადგა. მსა-
ხურს ეს არ დუნახავს, ამ მომენტში
სამზარეულოსკენ მიდიოდა. მუნჯი სა-
მზარეულოში შევიდა. სათვალთვალოდ
მოხერხებული აღვილი შეარჩია.

იალქანიძეს გაზეთი ეჭირა, ვითომ
კითხვაში იყო გართული. ისე იჯდა, რომ
სტუმრებსაც კარგად ხედავთა, სამზა-
რეულოში მოწრიალე ასთონასაც.

თუთაშხამ იალქანიძეს შესცემოდა,
ცდილობდა გარკვეულიყო, თუ რა ხდე-
ბოდა.

ჩოჩიამ ყვალთავას რაღაც უთხრა.
ყვალთავამ უპასუხა. იალქანიძეს არ გა-
უგონა, მაგრამ მიხედვა: ჩოჩია ამხანაგს
ეკითხებოდა, ფრალა რატომ არ დაცა-
ლეო.

მუნჯი სტუმრებს გულის ფანცე-
ლით გამოჰყურებდა. ვერაფრთ ვერ
გაეგო, ღვინოს რატომ არ სეამღნენ.

ცოტა ხანმა გაიარა, ჩოჩიას მოუ-
ლოდნელად სახის ფრალი ეცვალა, გა-
ფითრდა. რაღაცის აქმა დაპირა; ტუ-

ჩებს ამოძრავებდა, მაგრამ კამაჯილი
ერთი ბეგრაც არ ამოსცლია. ბოლო
ყვალთავამ ამხანაგს თვალი სციდა, წა-
მით გაირინდა და დაიძახა:

— მარილი არა სუფრაზე. მარილი
მოგვიტრენოს ვინმები!

სამზარეულოდან ქურდულად მო-
მზირალი მუნჯი გაშეშდა, მუხლები აუ-
დაგდავდა, თავს ვერ მოერია. იდგა. მა-
შინ ყვალთავა სამზარეულოსკენ მი-
ბრუნდა და კვლავ დაიძახა:

— რას გაჩერებულსარ მანდ! არ
გესმის, რას ველაპარაებიან?

ასთონა მყისევ მოსწყდა ადგილს,
დარბაზში გამოვიდა, დახლიდან სამა-
რილე წამოიღო და სტუმრებს მოართ-
ვა.

დათა ჩოჩიას თვალები დახუჭული
ჰქონდა, სკამზე ოდნავ გადახრილებუ,
გადავარდნას ალარაფერი უკლდა. ყვა-
ლთავამ თავისი ფარალ შეასწო. მაუზე-
რი ამოიღო და მსახურს მოკლედ უთხ-
რა:

— დალიყ!

მუნჯმა ჯერ ჩოჩიას შეხედა, შემდევ
ღვინთ სასეს ფიალს, მერე ბოლო
ყვალთავას და დაიღრიალა. იმ წამსვე
გავარდა. მსახური ძირს დაეცა, ხელის
დაშველებება სკადა. ყვალთავამ კიდევ
ერთი დახახალა.

თუთაშხამ ხურჯინიდან მაუზრები
სწრაფად ამოიღო და იალქანიძეს ჰქი-
თხა:

— რა ხდება აქ?

— ტილიანი იალქანიძე! შენი ფეხით
ჩამოეტრიე მანქედან, ეს ღვინონ დამი-
ლიყ, ფერა ყინწის კვრით ჩამოგიყვან
და იმ პილიცის საღლერძელოს დაგა-
ლევინებ, შენ რომ მოგისყიდა! — მო-
ისმა დარბაზიდან.

თუთაშხამ აიგანზე გასასვლელად
გაიწია. იალქანიძემ დაბწრო, კარს ფე-
ხი მიჰკრა, ურდული გადაადო და კე-
დელს აეკრა.

— შხამი დაალევინა ასთონამ! —
თქვა მედუქნებ.

დარბაზში. კიდევ გავარდა, ტყვიამ
ბიკენტრის ოთახის კარი გამოიტანა, მარ-

ჭვენა კედელზე ღრმა ღარი დატოვა და
მიიყარგა.

— იალქანიძე, ჩამოეთრიე, არ ამო-
მიყვანო მანდ! — კვლავ მოისმა ყვალ-
თავას ხმა.

— სამი ტკვია გაისროლა უკვე; —
ჩაილაპარაკა თუთაშებია და იალქანიძეს
ჰეთხა: — შენ თუ იცოდი?

— ვიცოდი. მე მოვატყუე. პირგა-
პარსული რომაა, დათა თუთაშებია არის-
მეთქი! — მიუგო მეფუნდუკემ და ჭიბი-
დან იარაღი ამოილო.

— მაგას თუ აპირებდი, მოვალე
იყავი, გეთქვა!.. მე ხომ ვერ გეითხავ-
დი! ჯერ წესია საქმე და მერე საქმეა
საქმე!..

— იალქანიძე, გაალე კარი! — დაი-
ძანა ყვალთავამ კარის იქიდან და კიდევ
ორი ტკვია დააყოლა.

— ხუთია უკვე, — აღნიშნა თუ-
თაშებიამ.

— წაეთრიე აქედან! — უპასუხა
იალქანიძემ.

ოთახის კარი ერთიანად იყო და-
ცხრილული. თუთაშებია და იალქანიძე
უსველრად იდგნენ, არაუერი დაშავე-
ბიათ. აბრაგმა ბიკენტი მიახველა
ყვალთავას მაუზერში ირი ტყვიალა და-
რჩაო. იალქანიძემ ანაშნა, ქვევიდან მო-
ვულიო, ოთახი ფეხაკრეფით გაიარა,
გარეთა კარში გავიდა, სიბნელუში გაუ-
ჩინარდა.

თუთაშებიამ ურდული შესნა, კარი
გაღო.

ყვალთავა და დათა თუთაშებია პი-
რისპირ იდგნენ.

ყაჩაღს ძირს დაშვებული მაუზერი
ეჭირა, ენა ჩავარდნილი შესცემეროდა
თუთაშებიას.

— რა გინდა, ყვალთავა! — ცივად
ჰეთხა: თუთაშებიამ.

— ოხხებ! — აღმოხდა ყვალთავას,
კიდევ პატარა ხანს უყურა თუთაშებიას,
თვალები მილულა და კედელს მიეყრ-
ჭნო.

იალქანიძე კიბეზე ფეხაკრეფით
მოიპარებოდა. კედელს იყო აკრული,
ყაჩაღი მიზანში ჰყავდა ამოღებული.

იყანები ამოვიდა, ყვალთავა ახლო
მანძილიდან ხახა — თარაღი ქაშაჩში
გაირტო.

ყაჩაღს ნელ-ნელა მუხლი მოეკვეთა,
იატაკზე დაჭდა. მერე სული მოითქვა,
თავი აწია, თვალი გახილა.

— ოხხ! — ისევ ამოიხილა და
ძლიერს თქვა: — დათა-ბატონო, მითხა-
რი, ხომ არ იცოდი ეს... ხომ არ იცო-
დი!

— არ ვიცოდი! — მტკიცედ მიუგო
თუთაშებიამ.

ყვალთავას ჩალურჯებული ტუჩები-
ლიმილმა წაუგრძელა. ყაჩაღი პირალმა
დაეცა, მაუზერს ხელი გაუშვა, იარაღი
აივნიდან გადავარდა, დარბაზის იატაკ-
ზე დატანა ბახანი.

ჩოჩის გვამი სკამიდან გადაქანდა.

თუთაშებია კარის ზღურბლზე გულ-
ხელდაკრეფილი იდგა. მხარით დოლაბს
იყო მინდობილი, სასადილო დარბაზს
გადაჰყურებდა. ხანგრძლივი დაძაბუ-
ლობის შემდეგ იალქანიძემ, აღმათ, სი-
სუსტე იგრძნო, კიბის პირველ საფე-
ხურზე ჩამოჭდა და ზურგით კედელზე
მიყუდებულმა თვალები ჭერს მიაბივ-
ნა.

მძიმე სიჩუმე იყო.

თავლაში ცენტრა დაიჭიბევინა —
ისევ ღუმილი ჩამოწევა.

სამზარეულოდან რაღაც ფაჩურმა
მოაწია, იალქანიძეს თავისი მზარეული
მოაგონა.

— ზაქარია, ნუ გეშინია. გამოდი! —
დაუძახა მეღუწევემ.

მზარეულმა კერძების სარქმლიდან
გამოიჭვრიტა. მერე კარის ზღურბლზე
შემოდგა ფეხი, დარბაზი მოათვალიე-
რა, აიგანს ამოხედა.

— ამოდი ქ, რომ გეუბნები! — გა-
დაჭრით იყო ნათქვამი.

მზარეულმა ზღურბლი დატოვა,
სწრაფი ნაბიჯით წამოვიდა, დარბაზის
შუაგულში ანაზდად გაშეშდა. პატარა
ხანს იდგა, გვამებს უცეირა. შემდეგ

პაზა აპირებული
დათა თუთაშებია

ზურგი იბრუნა და კიბეს აპყავა. აივან-ზე გასცლას რამდენიმე საფეხურიდა უქლდა, როცა გულალმა მწოლიარუ ცვალთავა დინიახა. კვლავ გაშეშდა და პირი დააღო. მზარეული ერთიანად ფქვილში იყო ამოგანგლული. იალქანიძე მიხვდა, რომ მისმა ხელქვეიმა პირველი გასროლისთანავე საკუჭნაოს მიაშრა, ფქვილის ტომრებში ჩიმალა.

— ბიკენტი... ამდენი მცვდარი, კაცი?!.. ცველა ჩვენია ესენი?.. — ჩაილაპარაკა ზაქარიამ.

თუთაშებიამ გაიღიმა, ოთახში შეპრუნდა.

— მამაშენ დიმიტრისია ნახვარი, — მიუგო მეცუნდუკემ. — სანამდე ბოქაულთან ჩავალ, სანამდე იქედას პოლიციას ამოიყენან, სამი დღე მანც გავადა და გაფუჭედებიან ესენი. მიწაში უნდა შევინახოთ. ბარი წაილე, სამივე რომ ჩაეტევა, იმხელა საფლავი გაჭირი. დილა ადრიან წავალ მე. უნდა დავმარხოთ იქმდე.

ზაქარია ზანტრად მიტრალდა, კიბეები ჩაიარა, დადგა, იფიქრა და მეღუჭნეს უთხრა:

— რას გეტყვა, იცი?.. ალექსანდრე რომ ზარულის ორმის სათხრელად გყავს დაყენებული, ხომ გათხარა ნახევარი უკვე? იმაში ლამაზად ჩაეტევა სამივე, ასე კვიქრობ მე.

იალქანიძეს ეს წინადადება ჰქონაში დაუჭდა.

თუთაშებია ფიქრმა არ მოასვენა, გარეურუზედა ჩიეძინა. ძილში — სიზმარმა აღარ დააყენა. ბევრი სიზმარი ნახა. ყველაში შავი კაცი დადიონდა, მოწამლული ღვინით საესე სურა ეჭირა, გამელელ-გორმელელს ასმევდა; ზოგი კვდებოდა, ზოგი — არა. როცა იალქანიძემ გააღვიძია, მზე კარგა წამოწეული იყო. მაგიდაზე საუზმეული ელაგა. უკვე ჭავადა ისხდენ, თუთაშებია მზეზე გაფუნილ, კარგა დაუმუშნილ ტანისა-მოსს მოჰქრა თვალი და მმაკაცს ჰკითხა:

— ციხის ტანსაცმელი გასამზეურე-

ბლად რომ გაგიკიდია... ჩაჯდება ჩამოვარდნების რებ ისევ?

— გადაკარგვა არ მინდა არასგზით — ხეტიალი მომბეზრდა. ჩავდები, ვიქ-ნები ერთხანს და გამომიშვებენ, აბა რას იზამენ! — მოუგო იალქანიძემ.

შუალდე გადასული იყო. მმაკაცები გზაჯვარედინზე შეჩერდნენ. თუთაშებია გამომშევიდობებისას თქვა:

— რად გვირია შენ, მარა შევუთვლი მაინც ხალხს, იქ — მოგაირონ. თვეზე მეტს თუ მოგიხდა გაჩერება, ფული მოგიყვა.

— მექვს ფული.

თუთაშებია დფუმდა. იალქანიძე ჯერ ლიმილით შეცყურებდა მეგობარს. მერე, რატომდაც გული აუჩუყდა, თვალებზე ცრემლი მოადგა. დაკითხვის იქმში ეწერა, — ანაზღად გულმა მიგრძნო, რომ უკანასკნელად ვხედავდიო. ასე იდგნენ, იალქანიძე თავს მოურია და მმაკაცს უთხრა:

— რატომ მოვიგირინე, ნეტავი?.. სულ არ მოხდებოდა წუხანდელი ამბავი!.. დაგინახე და მიტომ გავაკეთო... ვერ ულაპარაკობ სწორად!.. შენთან რომ ვარ, ისეთი მინდა გავაკეთო, რამე... შენს გვერდით რომ არის, ყველას ასე უნდა ეს... ვინც გიცნობს, რა ხარ...

იალქანიძემ მარცხნივ აუხვია. თუთაშებია ენგურს ჩაპყავა, ბარში საქმეები ჰქონდა. მიდიოდა. ხან თავის ცხენზე იჯდა, ხან ბილალის მოგვრილ ლურჯაზე.

ზუგდიდი მხარმალცხნივ დატოვა, გეზი სამურჩაზანისენ აიღო. შუალამის ხანს ნოკვ ბასილაის სარქმელს კენჭი ესროლა. მოპირადაპირე მოსახლის — მოსე ჯაგალიას ძალლებმა უჟფა ასტრებს, პატრიონს უცხო კაცის გოლოენენ ამცნეს. ნოკვ ბასილაიამ მხრებზე ახალუხი წამოისხა, სტუმარს გამოეგება.

— მოხვედი?..

— გამარჯობა შენი, ნოკვ. კატა თუ გყავს სახლში? — უთხრა აბრაგმა.

— კი.

— პარკი გექნება, რამე. ჩასვი შიგ და მომიყვანე აქ. ერთი ლობითს სარი

ବ୍ୟାର୍ତ୍ତେ ଶ୍ଵର୍ଗକୁ ଦିଲ୍ଲି ଦିଲ୍ଲି ନାହିଁ ଏହାର
ପାଇଁ ଅମ୍ବାଯାରୀ ତାନ୍ ଅମ୍ବାଯାରୀ ଦ୍ଵାରାପରିରୂପି-
ଦ୍ଧିତା କାର୍ତ୍ତା... ରାମେ ଦ୍ଵାରାରୀ ଶ୍ଵର୍ଗକୁ କାନ୍ଦି-
ଥୁ, ଅର୍ଥାତ୍ ମିଶ୍ରାଜୀର୍ଣ୍ଣା ଦ୍ଵାରାରୀ!

— ဆုတေသနပိုဒ် ရှိသွေ့ချုပ်များ ဖြစ်လေ့လိုက်နော်၊
မာက္ခာမဲ တွေ့တာမီးပါဝါ ပျော်ရေး မီးပါဝါ အံဂာ-
လာပါဝါ စွာဖို့ပါဝါ ကျော်စွာ ဘာနိုင်ရေး ပုံစံ
ဘမ်းပုံစံကျော်စွာ အပဲရာဂဲ ပုံစံနှင့် ပုံစံဂဲ၊ မီး-
ပျော်ရေးပုံစံလုပ် စွာဂါဏ်ပါဝါ မီးပါဝါပါဝါ၊ စွာဖို့ပါ-
ဝါပါဝါပါဝါ တွေ့တာလုပ်ဖွားလုပ် မီးပါဝါ၊ မီးပါဝါ
ပီးပါဝါပါဝါ တွေ့တာမီးပါဝါ မီးပါဝါပါဝါ၊ မီးပါဝါ
ပီးပါဝါပါဝါ တွေ့တာမီးပါဝါ မီးပါဝါပါဝါ၊ မီးပါဝါ
ပီးပါဝါပါဝါ တွေ့တာမီးပါဝါ မီးပါဝါပါဝါ၊ မီးပါဝါ

— ମନ୍ସେ, ଦାଳଳୀ ତୁ ବାର, ହାତିମ ଏକ
ପ୍ରେସ ଦା ଅଣାମିବାନ୍ତି ତୁ ବାର, ନନ୍ଦ ଫ୍ରେଶିଂ
ହାତିମ ଡାରିବାର, ନେଟ୍ରୋଜନ?

გაგალია დაიბნა, ვეღარაფერი გა-
ხერხა.

— მეჯინიბევდ უნდა იყო ნამყოფი.
მგონია? მოსე-პატონო, — ჰეითხა თუ-
თაშეია?

ვაგალიამ საგრძნობი დრო მოანდო-
მა იმის ვარაუდს, თუ რას ნიშანავდა ეს
შეკითხვა, ან მასხრობა იყო თუ არა.
თავი ვერაცერს მოუბა და სწორი პასუ-
ხი არჩია:

— ჩვილმეტ წელიწადს ვიყავი სა-
გინიბოში დაბუძებულისთან!

თუთაშენა საფარისუან გამოვიდა,
ლობეზე შეხტა, მოხერხებულად ჩამო-
გდა.

— ცხენის მოვლა კაი გეორგინება,
აბა. ადექტი ახლა, მოსე-ბატონო, მოდი
ახლოს. სათქმელი მაქვს შენთან. დათა
ირ, თუთაშეია.

ჭავალიას კინალამ გული გაუსკდა,
მაგრამ მეტი რა გზა ჰეონდა — აღგა,
ასტერიავად მივიღა.

— აგერ, ცხენი მოვიყვანე, ერთი.
ასეთი საქართველოში არ არის მეორე
და მოვლა ჭირია კარგი, საქმის მცოდნე
კუადის ხელი უნდა. ა., ოცდასუთი მანე-
ზე შენ აგრძელობი!

• გაგალიას ხან სიზმარში ეგონა თავი,

— მასე. დღისით არ გამოიყვანონ
გარეთ. აქამებ და ასევი. მოუსარე. კაცი
მოვა შენთან ჩემი სახელით. გეტუვის
ვის უნდა მიუყვანონ და როდის უნდა
მიუყვანონ ცხენი. გამეორე, რაც გე-
ლაპარაკე, თუ კაცი ხარ!

აბრაგამი ჭავალის ისტოც კარგად და-
ასწეულა, თუ რა და როგორ უნდა
ეთქვა იმ კაცისთვის, ვისაც ცხენს მოუ-
ყავნა.

— გამოდი გარეთ და წაიყვანე!

— ნუ გვეკონება, მოსკ, შენი ამბავი
არ ვიცოდე. სამ მანეთს გაძლევს პო-
ლიტიკა თვეში, ნოკო ბასილიასთან ღა-
მე მისული კაცები დაიხსომე და გვი-
თხარიო. მიპატიებია, მარა მოქმედი მაგ
ვლახა საქმეს. სიბერეში სამ მანეთად
ნუ გაყიდი სინდიკის. წადი, ახლა წაიყვა-
ნე. ცხენს მოუარე და თავს მოუარე, კა-
დევ!

ჭავალიამ ცენტ წაიყვანა. ღათა თუ-
თაშნიამ ნოკო ბასილაიას ღამე მშვიდო-
ბისა უსურება და გასწია.

თუთაშებია რომ წინასწარ დაუზევე-
რავად და მდგომარეობის შეუსწავლე-
ლად სახლში არაი ისთან შევიღოდა,
მით უმეტეს იმ სახლში, სადაც უშინ
იგი ორჯერ იქნა ალყა შემორტყმული,
ამის მოფიქრების, არც დიდი ჭიუა უნ-
დოდა და, არც ვაპირებ ასეთი რამ მუშ-
ნი ზარანდის სიბრძნეში ჩამოვართვა.
მოულოდნელი ის იყო, რომ მან სა-
ხელობრი ეს მომენტი გამოიყენა თავისი
სასაჩვენებლოდ. თუთაშებია ბექტუნი ჰერ-
ტიასთან მისვლამდე მისი სახლის წი-
ნასწარ დასაზევრად და მდგომარეობის
შესასწავლად. რა თქმა უნდა, იმ არე-
მარეში ყველაზე მოხერხებულ ადგილს
შეარჩევდა. ასეთი ადგილი ის ბექობი
იყო, რომელიც ბექტუნი ჰერტის სახლს
თავს წამოსდგომოდა და, სადაც შარუ-
ხას პატარა წისქვილი იდგა. ისიც
ცხადა, რომ იმ ადგილებში თუთაშ-
ხია მხოლოდ ღამით გამოჩენდებოდა.
დაზევრას ღრრ უნდა, თვალის ერთი
გადავლება არ კმარა; გამოდის, რომ
აბრავი წისქვილის ბორცვზე კარგა ხანს
დაჟყოფდა. მეწისქვილის ძალიც კა-
რგა ხანს იქნებოდა შეშფოთებული უც-
ხო კაცის ხანგრძლივი, საეჭვო სტუმ-
რობით და პატრონს მისახვედრს მია-
ხვედრებდა, ან გააფაციცებდა მაინც.
ამის შემდეგ ყველაფერი ზარანდისა
შეირ გადაბირებული მეწისქვილის
ლირსებებსა და შესაძლებლობებზე იქ-
ნებოდა დამკიიფებული. ზარანდიას-
თვის იდეალურ შემთხვევაში იგი აბ-
რავის მოკვლის მოახრებდა. უარეს
შემთხვევაში — პოლიციას დროულად
აცნობებდა, — თუთაშებია ბექტუნი ჰერ-
ტიასთან არისო. წისქვილის პატრონი
შარუხა — ღრმად მოხუცებული კაცი,
პოლიციასთან თანამშრომლობაზე ახალ-
გაზრდობაშიც უარს იტყოდა, დევნილი
კაცის გაცემას არასეგზოთ არ იყისრებ-
და. მისი გადმინირების ცდას აზრი არ
ჰქონდა. ზარანდიმ ამ საყითს სხვა
გადაშევეტა მოუნახა — შესაზერ კაცს,
ვინმე ბონის ხუთასი მანეთი მისცა, შა-
რუხისა წისქვილი შესასყიდვინა. ამ კაც-
მა თუთაშებია გარეგნობა კარგად იცო-

და. ავი ჭითავა მოიყვანა, პალორ დაა-
ბა და წისქვილში დაბინებული. იმ წვე-
მიან ღამეს, როცა თუთაშებიამ ჯაგალის
ცხენი მიაბარა, მეწისქვილურ ბონიმ თა-
ვისი მოლოდნის მეოთხე თვე აათავა.

თუთაშებიამ თორმეტი ვერსი გამო-
იარა, ღამის ორსა და სამ საათს შეა-
პირდაპირ წისქვილის ბექობს მოაღდა.
ძალიმა ალიაქთო ატეხა. ბონია ტახტ-
ზე თვლემდა, ქოფავის ყეფამ გმოა-
ღვიძა. თუთაშებია გახელებული ქოფა-
კისგან ათიოდე ნაბიჯის დაშორებით
ლობის სარი მიწაში ჩარწო, პარკიდან
კანწერ პატარ წაბმული კატა ამოიყვა-
ნა, საჩხე დააბა და წისქვილისკენ გას-
წია.

ბონიამ გაიფიქრა, ნეტავი ვინ უნდა
იყოს და სწორედ ამ დროს წისქვილ-
ში თუთაშებია შემოვდა. დამხვდლერმა
მოსულს ჭრაქი მიანათა, აბრავი უმალ
იცნა. მეწისქვილეს რევოლუციი თავ-
თით ჰქონდა, მაგრამ ვერაფერი გაბე-
და — იცოდა, ასე, პირისპირ სროლას
თუთაშებიას ვერ დასწრებდა. ან იქნებ
სახტად დარჩე და აზრად მსგავსიც არა-
ფერი მოსულია.

ქოფამა კატა იყნოსა, რალა დაა-
შოშმინებდა, ქეცეს ხრიალი გაქერძათ,
სარეველა კავანებდა. თუთაშებიამ ნაბა-
დი მოიხადა, კედელზე კაპი ნახა, ზედ
ჩამოჰკიდა და ბონიას თავზე წააღდა.

— ჩამწიე პატარაზე, ბონია, დავჭდე
მინდა, — თქვა თუთაშებიამ.

ბონიამ სასთუმლისკენ გადაიჩინა. აბრავმა საწინააღმდეგო მხარეს მიუ-
თითა. მეწისქვილე უსიტყვოდ დაემორ-
ჩილა, სასთუმლიდან ტახტის ბოლოსკენ
გადაინაცვლა. თუთაშებია უაჭდა, მარც-
ხენა ბარძაყთან მცვრივი საგანი იგრძ-
ნო, სასთუმალში ხელი შეყო, ახალთ-
ახალი, ფეხზე შეყენებული რევოლუცი-
რი გამოიღო, დახედა და ძალიან გუ-
ლიანდ გაიცინა: სიხარული, ალბათ,
მიხეედრის დადასტურებამ მოჰვერა. ბონია
იატავშე პირკვე დაემხო, აბრავს
ცრემლით შეემუდარა:

— დათაბატონო, შემაცინეს, გა-
ვირევებამ მაჯობა. ნუ მომელავ, ნუ დაა-

დებ ჩემი ცოლ-შვილის ცოდვას. გრტყ-
ვი ყველაფერს... ნუ მოქმლავ და ჩემშე
ერთგული არ გეყოლება ქვეყანაზე კა-
ცი!..

— ერთგულება რომ შეგიძლია, კერ-
დაც მაგას მე — მიუღო თუთაშებამ. —
აღექი ახლა და ჭორვოზე დაჯექი მა-
ნერ. მოსაკრავაზ არ მოასწორას მი-

ბონიამ უნდო ღიმილით ჰკითხა:

— აბა, რისთვის მოხველი დათა-ბა-
ტონო?.. — და პასუხის მოლოდინში
აბრაგას მიაშტერდა.

ତ୍ରୁଟାଶ୍ଚିନ୍ଦ୍ର ଗୀତପ୍ରକଳ୍ପଃ

— რას გპირდებიან ამ საქმეში, ბონია?

ბონიამ ჯერ თავს მოსულებება
გაიზირახა. შემდეგ გაიფექრა, რომ ეშ-
მაჟანისთ ცერაფერს გახდებოდა და
ჩაილაპარაკეა:

— შესვეოლი მიყიდეს, ქოფავი მომცეს, თუთხმეტ მანეთს მიხდიან თვეში კიდევ და... — ილაპარა უმტყუნა, ენა წატბორჩიდა, დაღუმდა.

— ପ୍ରାଚୀନତାଙ୍କାରୀ!

— ხუთ ათასს მომცემლნენ კიდევ,
რომ მომეკალი, მაშინ! — ძალისძალად
ამოსურა მან.

— ଏହା, କୁଣ୍ଡ ଶର୍ମାଲୀ ମଙ୍ଗସୁଲୀଙ୍କାତ
ଶେର୍ପ ରୂପ ମାତାପୁ, — ତ୍ଯଜା ତ୍ୟଗକାରୀ,
ଫାନ୍ଦିଲ ଲାଜୁକିରଣ ରୂପ କ୍ଷେତ୍ରକାଃ — କାହାର
ମଙ୍ଗୁଳାଙ୍କୁ କାହାର ମଙ୍ଗୁଳାଙ୍କୁ?

ბონიამ ლინგად გაიქნია თავი:

— ახლა მასწავლებ სროლა, ამ საქ-
მისთვის... ქოთაისში.

— არასოდეს რომ არ გაგიკეთებია
და არც იცი რაა, ისეთ საქმეზე რამ
მოგაცილებია ხელი. შე ვაკლ!

— გაჭირვებამ და უბედულობამ,
დათა-ბატონი. გასულ შემთარს სახა-
ლი იყო. ორი მიცვალებული გავიტანე
ფაცხილან. წლისთავი მოზის, ავერ და
ქა არ დამიღვია საფლავზე ჭერ... ჩე-
მი სიმინდი და მოხავალი ორ თვეს ყოფ-
ნის ჩემს ოჯახს. ოთხი შვილი მყავს,
გოგოებია კველა. გაზრდა თუ მოხერხ-
და მთავ, ვინ წაიყვანს უმშიოვოდ! —
ონიას ყოლში კრიმლი მოაწევა.

გაეწყვიტა. წისქვილის ქვეშიდან წყლის
სკვდიანი ხრიალი ისმოდა.

— ეს ძალი შენს ამხანგებს ყეფს,
ალბათ, დათა-ბატონო. უთხარი, შემო-
ვიდნენ... ამ თავსხმაში, ძნელია.

თუთშებიამ ყური ას ათხოვა, ლაპა-
რაკი დაიწყო, მაგრამ ბონია უცდად
ვერ მიხდა, მას ელაპარაკებოდა აბრა-
ვი თუ თავისთვის ხმამაღლა ფექრობ-
სა:

— მეცნიც მისი ლეკციების შიმშილს
გამოყავს საშოგარზე. მშეირი და გამ-
წარებული მგლის ფიქრი მარტო ის კ-
არა, კინებ შევჭაპოთ. მიმასკი ფიქრობს
მგლით, ისეთი შევჭაპო, რომ არ დამას-
ტროს და აქით არ შემჭამოს, მაგრამ
მეტი ფიქრი არ იცის მგლიმა. ნადირია
და შიტომ. კაცი აღამინის შეილია და
იმის ფიქრიც უნდა ქონდეს, ისეთი
შევჭაპო, რომ ჩემი სიცოცხლე ჯობდეს
მის სიცოცხლეს. ასე ეს. — დათა
თუთაშებია დაფიქრდა, თვალებში შე-
მოსტრერებულ მეწისევილეს შეხედა და
განაგრძო: — შენ რომ ხარ, მისთანა
კაცის გახარებისთვის არ ლირლეს გვეტ,
მე რომ ვარ მისთანა კაცის მოკვლა, ბო-
ნია, და თუ გიომირია ამაზე.

— କି ମିଟ୍‌ଫ୍ରିନ୍‌ଗା, — ଡାସାଲାଟ୍‌ରୁର୍ଦ୍ଧା
ମେହିନୀକୁଳେମ ପ୍ରାଚ୍ଯଲାଙ୍ଘିତ୍ବରେ ମିଳିବାରେ
ମିଳିବାରେ ଅଭିନନ୍ଦିତ ପାତ୍ର
କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

— მერმე? — ამ საქმეს ასე უნდა შეხედოს კაცმა, დათა-ბატონო... — თუთა შეიას შვეიცალბინება იქმა და კილომ მეტის-შვეიცალს შიში გაუქარწყლა და მცსა-ფის იშტა მოჰვარა. სათქმელი მცირე-ოდნენდ დუშმილის დროს ჩამოიყალიბა და განაგრძოს: — რაც შენ გინდა და გვირჩა, დათა-ბატონო, ყველაფერი გაქვს უკვე და ოლარაფერი ოლარ გინდა და ოლარ გვირჩა აწი. რაც მე მინდა და მჭირია — არაფერი ას მაქვს ჯერ. შენ ყველა გულის ნადები ასრულებული გაქვს შენი — ასე მგორია მე, თვალა,

კიდევ რომ გინდოდეს რამე — სიმდიდრე, სახელი ან პატივისცემა, პლატფორმა აისრულებდი იმასაც. ჩემის გოგოებს პატარ-პატარა საყანე მიწები და ცოტა-ოდენი ფული თუ არ გაცა მზითვად, ვინ წაიყვანს ისე?! ჩემი ძაბუნისთანა ქალს ამ სამტრზაყანოში მეორეს ვერ ნახავდა ადამიანის თვალი. ბოდიში და ძეგნა ქალს დამსგავსა დარღმა და შიმშილმა...

ბონიამ კიდევ გადაყლაპა ყელზე მომდგარი ცრემლი, ამოიხენება და თავისი ნალაპარაკევის დასკენა თქვა:

— ახ მგონია მე, რომ ჩემისთანა კაცის გაჭირებას თუ ეშველება რამე შენისთანა კაცის სიკედილით... დათა-ბატონო, ქვეყანაზე ქვეიანი კაცის სახელი გაქცეს, იცი შენ, მოგლავს ბოლოს და ბოლოს ვიღაც მამაძალი და მდიდარს და ბეჭდინერს თუ ერგო ის ფული — ღმერთი და სამართალი სად იქნება მაშინ!?

— შენ რომ გეითხოს კაცმა, ბონიალორისშვილო, გლახა და ბორიტი კაცია დათა თუთაშია, თვარა მოვიდოდა შენსას, შენი გოგოების შემხედავს გული აუჩუყდებოდა და გეტყოდა, — ა, თოფი, მოქალი და მზითვევი გაუშევ შენს ანგელოზებსია..

აბრავი დინგად მისწვდა ტახტზე მიგდებულ რევოლვერს და იატაჭზე, ფეხებთან დაუდო ბონიას:

— მაგრა გაქცეს და მესროლე!

ბონია მოიუნტა.

— თუ იმის გეშინია, რომ სროლას დაგასწრებ — წამოვწვები ამ ტახტზე, მოგიქცევ ზურგს და მერე მესროლე.

ბონიამ თავი გაიწია და ჩაილაპარაკა:

— სხვას ვფიქრობ მე, დათა-ბატონო...

— რას!

— ამხანაგები გვავს გარეთ... მოსისხლე კი არ ვარ შენი, რომ ოღონ მოგლა და მერმე ყველაფერი სულერთი იყოს ჩემთვის. ცოცხალს მჭირია ფული. რომ გესროლო, ცოცხალს დამ-

ტოვებენ ისინი? — ბონიამ ხელი კამპუ მიაშეირა.

თუთაშიას მეწისქვილის ნათქვაშია ღიმილი მოვგვარა:

— ჩემს სიკედილზე მე რომ მიფიქრია, შენ არ გაფიქრია იმდენი; ვერ მომკლავს ვერავინ და ვერ აიღებს იმ ფულს ისე, ხალხმა რომ არ გაიგოს ვინ ქნა და რა ფულად ქნა ეს საქმე. შენ რომ ვეშინა, ის ბეჭისწერა, ახლა იქნება თუ მერე, მოგიწევს მაინც საწევი თუა; ფულს შენს ოჯახს ჩააბარებენ და რა გინდა მეტი?..

— ცოცხალი თუ აღარ ვიქენი, ჩემი გოგოების მზითვევი... — ბონიამ ხელი ჩაეჭინა.

— შენთვის გინდა ის ფული, გოგოები არაფერ შუაშია, მაგრამ იმდენი ხარბი ვერ ხარ, ქონების გულისთვის ნამდვილ ხიფათში რომ ჩაიგდოთ თავი. წიგნი წვერითხე, მეკობრებზე იყო დაწერილი. მეკობრები ზღვის ყაჩალებია. აუარება ქონებას აგროვებენ. ერთი სამეფოს საყიდლად კმარა ის ქონება, მარა ვინ იქმარა! მაინც ძარცვავენ, გლეგენ, იხოცებიან ბოლოს და ოხრად ჩეხებათ სადღაც უბედურობაში გადმალული სიძღიდრე. რა ხალხია თუ იცი ის შეკობრები? სიყვარულის ხალხია: ხიფათი უყვართ, იმის ფიქრი უყვართ, სადღაც გადასაქარგვში დიდი ქონება რომ აქვთ დამალული. ფული არ უყვართ იმ კაცებს, ფულის შორინა უყვართ, შორენ! რაც სიძღიდრეს შეუძლია იმის სიყვარული რომ ქონდეთ, ხომ დაანებებდნენ მეკობრების თავს და გაინაპირებდნენ სამშვიდობოზე? სულელი კაცის სიყვარულია ის სიყვარული, მარა მაინც სიყვარულია, სხვები სისახტეს ეძახიან ამას; სისახტე რაა უფრო ესმის ხალხს და მიტომ. გინდ: შენ ფულის შორენა, მარა რა გაკლია თუ იცი? ხიფათის სიყვარულს არ ვამზობ, არ გაქცეს და არც უნდა ქონდეს შენი ჯიშის კაცს, მარა ფულის სიყვარული მაინც გმართებს იმდენი, რომ მისი გულისთვის ხიფათში ჩაგარდნის არ ვაშნოდეს. არც ეს გაქცა. ქუთასში სკი-

მონ საპყარაძეა ერთი — ხარაზი. ორ-მოცუ წელიწადია აღანაიას სახლის სარ-დაფში ზის და წალებს კერავს. გოგოე-ბი ექვსი გამოზარდა სკიმონმა ამით. ჭველა გაათხოვა და დააბინავა და საჩ-დაფილან არ ამოდის დღესაც. მასავით კატი კაცი თუ იქნი, უშზითვოდ წაი-კუანენ შენს გოგოებს, ბონია, სიხარუ-ლით წაიყვანენ, მაგრამ ამისვისი არ დამიწყია ეს ლაპარაკი, სხვა მაქვს სა-თქმელი. ჩექმები შემიერა ერთხელ. აწონა სასწორზე — გირვანქაზე მე-ტი გამოვიდა და არ გამომატანა არას დიდებით. ამაზე ფილიმონა ტაბა-ტაძემ თქვა, საქმის დიდი სიხარ-ბე აქვს საპყარაძესო. სიხარბე არა-ფერ შეაშია აქ. თვისი საქმის სიყ-ვარული აქვს სკიმონს. ზოგს გონია სა-ყვარული მარტო ცოლ-შვილის, დედა-კაცის, ფულის და სუკის წვადის შეიძ-ლება. შენ რომ გიყურებ, ბონია, არც შენი მიცვალებულების სიყვარული გაქვს, არც შენი გოგოების და არც იმ შენი ძაბუნიასი, ძუქა ძალლ რომ და-ამსგავსე, თვარა კაცის კვლაში ნაშოვ-ნი ფულით არ დააპირებდი შენი მიცვა-ლებულების სამარეზე ქვების დადებას, ცოლისთვის დაზაიების ყიდვას, შვილე-ბისთვის მზითვის გაწყობას. როცა სი-ყვარული არ გაქვს, ვერც კაცს მოკლავ მაშინ; სამშობლო თუ არ უყვარს ადა-მიანს, მტრად მოსულ კაცს ერ მოკ-ლავს ის... მაგრამ ეს ამბები შენისთა-ნებისთვის ძნელი მისახველრია, ბონია.

მეწისქვილე ერთიანად ალეშილი და აწურული იქდა. მერე გესლიანად ჩაი-ცინა და აბრაგს ჰკითხა:

— შენ თუ გიყვარს რამე, დათა-ბატონო, სიყვარული თუ გაქვს?

თუთაშენიამ მეწისქვილის კილოს ყუ-რი არ ათხოვა, დაფიქრდა და მიუგო:

— ილაგიანი ქოფაყი გყოლია. არ გაჩერებულა, რომ მოკედი მას მერე. ქარა, დაისცენოს, თვარა ჩაეხლიჩება ჩმა.

თუთაშენიამ რაღაც ივარაუდა, წამო-ფა და გარედ გავიდა.

შვიმას გადაელო, ცას ლრუბელი ვა-

დაჰყროდა, მიღამოს მოეარე ანათებდა. აბრაგი ზღურბლთან დადგა, სიბნელეს თვალი მიაჩინა, გარემო რიგიანად მოა-თვალიერა და დაღმართს ჩაჰყვა.

თუთაშენია რომ დაბრუნდა, ბონია ხეიმირში საქევას ყრიდა. მეწისქვილემ კარის ჭრალზე მიიხედა, აბრაგის ილ-ლიაში მბორგავ სულიერს დაკვირდა. ერთხანს გახევებული იყო. მერე ტომა-რა ბოლომდე ჩაცლა, ძირს ჩამოვიდა. თუთაშენიამ კანჭზე ბაწარ შებმული კა-ტა იატაზე დასვა. წისქვილი თვალი მოავლო, რევოლუცერი ვეღარსად დაი-ნახა და ბონიას შეხედა.

— სასოფუმალში შევინახე ისევ, — ჩაიღუდუნა მეწისქვილემ. — კვალში გამოგყენენ, ეგბა და რომ შემოვიდნენ და მყოთხონ, ხომ უნდა ვოქვა, მზად ვარ, აგრე იარალი და მოხერხებულ დროს ველოდები-მეთქი. ასე თუ არ ვენი წამართმევენ წისქვილ...

ქოფაყი დაცხრა.

კატამ ქურქი გაიბერტყა, მყუდრო ადგილი იპოვნა, ჩაითბუნა და თვალუბი მილულა.

— ამ კატით გამაფუქე და გამომ-ტეხე, დათა თუთაშენია, ხომ? — სინა-ნულითა და ღვარბლით ჩაილაპარაკა ბონიამ. — მაგას ყეფდა ჩემი ძალლი და მე ამხანაგები მეგონა შენი.

— მედალი კაცი ხარ, ბონია და თა-ვი სიცრუით გინდა დაიმშვიდო — მიე-შემაკა თუთაშენიამ და მიტომ ვერ მოვ-კალი! გაიხსენე: ჯერ ხომ გამოტყდი და მეხვეწე, ნუ მოქმედავ და მერე მო-გხვდა გუნებაზე შენი ქოფაყის აურ-ზაური. არაფერი შეაშია მაგ კატა და შენთვის არ მომიყვანას აქ. ამ წისქვილ-ში საკაიაცოდ რომ არ იყავი მოსული, ამის მხეველრის არ ჭირდებოდა სოლო-მონ ბრძნენის ჭკუა და არც კატების ტა-რება ამ სიშორეს.

— აბა, რაზე აყეფე ქოფაყი ამდენ ხანს, დათა-ბატონონა?!

— სხვა კაცებს მოიყვანს შენი ძალ-ლის ყეფა აქ. ამ სოფელში შენსავით

ჟაჟა აშილჯიგი

დათა თეთაშვილი

ଭ୍ରାତାଙ୍କରୁଙ୍ଗବ୍ୟବୁଲ୍ଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୀନ ଏଣ୍ ଯୁଗରେ
ଶୁଦ୍ଧର୍ଜନିମ୍ବ ହେଉ, ଏହି ଶ୍ରେଣ୍ଟିଲ୍ଯୁବା ହେଁ. ଲା-
ମ୍ବ ଯୁଗ, ଏଠିବାତ ମାତ ଦା ଯୁଗରୁ ହୀନ ହା-
ମୋଲ୍ଲିବିଦା, ଯୋଗିର୍ହେସ, ରାମ ଦ୍ଵାନ୍ତରୀଣ ମେ-
ତ୍ରିଶିଖିଗିଲିଲି ଦାଳମା ଫ୍ରେଙ୍ଗାନାଂ ଦା ବିନ୍ଦୁ
ଯୋଗିର୍ହେସ, ତୁମାଥେବା ତୁମା ମନୁଷ୍ୟାନ୍ ଦା
ଶାନ୍ତି ହିବାତୁରୁଙ୍ଗବ୍ୟବୁଲ୍ଲାନ୍. ବାନାମଦ୍ରେ ଦାଳମା
ଯୁଗରୁ, ବେଳ୍ପ ହେଠି ବେଳ୍ପ ବନ୍ଦମ୍ବଦ୍ଵାରା
ଫାରଶି, ବିଶିଳନ୍ତ, ପାଠାଲି ବ୍ୟାପାତ ବ୍ୟାଲିଶି
ଦା କୃତ ଅତାବ ମାନ୍ଦେତ ଫାରାନ୍ ବାତ୍ରିନ୍ଦରଦ୍ଵାରା
ଶେବନ୍ଦୁଶ୍ରୀତ. ଏବା, କ୍ରମାବ୍ୟ ହୀନ ବାହୀରିଦା,
ଏ କ୍ରମାବ୍ୟ ଦ୍ୱାରିବ୍ୟବେନ, ଏଲବାନ ତୁମାରି
ତୁମାଥେବାନ୍. ମହିମାରୁ କାପି ବ୍ୟବଦିଶମତ-
ପ୍ରାର୍ଥନା ଦା ପ୍ରାର୍ଥନାବାନା ଧ୍ୟାନାବ୍ୟବିତ;
ବେଳ୍ପ ମନୋବ୍ୟବେନ୍ଦ୍ରିୟ, ବାନାମଦ୍ରେ ସମ୍ପାଦନ
ଏବଂ ଅମ୍ବାଲ୍ଲା ଦା ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନାବ୍ୟ, ଏବା ଯୁଗ-
ଯୁଗରୁ ଶେବନ୍ କ୍ରମାବ୍ୟ. ଏ ମହାଲାଇ, ତୁମା-
ରା ଦାଵିଧିବ୍ୟବଦିଶ ହେତୁବାନ୍ ଦା ଯୁଗରୁ
ବ୍ୟବଦିଶ ମେତ୍ରୀ ଏ କ୍ରମାବ୍ୟ ହିମିତ ତ୍ୱରଣିତ. ମହା-
ଲାଇକ ମେତ୍ରୀ, ଏ, ଶେବ କୃତ ମାନ୍ଦେତ.
ଏ ମହାକ୍ଷେତ୍ର ମେତ୍ରୀ, ଗାମନାବ୍ୟବେନ ବାତ୍ରିକାନ୍.

ბონის მართლა არ უნდოდა ფულის გამოტომევა. თუთაშეიამ შენიშნა ეს და უთხრა:

— სხვა ამბავში სულერთი იქნებოდა აიღებდი თუ არ აიღებდი ამ ხუთ მანების. ჩემგან მოთავაზებაც იქმარებდა და და დასარჩენი შენ გეცოლინებოდა. ახლა ისეა საქმე, რომ თუ არ აიღე, მარტო მოთავაზებას არ აქვს აზრი. რომ გამომართვა, ისაა საჭირო. ჩაიდა ჯიბეში. ის ხალხი დაიხსოვე კუელა, ვინც აძირად და ხეალ დიღლაადრიან ძალლის კუფის მიზეზი გეითხოს.

მეწისქვილემ ფული გამოართვა,
უბის ჭიბიდან ქისა ამოილო, გახსნა და
ხუთმანეთიანი შიგ ჩაგდო.

— იცოდე, ბონა, არ მომატყუო,
თვარა ისე მოვაწყობ საქმეს, რომ ამ
წისქერილადან პანჩურს ამოგვრავენ და
მზითვის სა გითხრა, ღომიც მოვენატ-
რებათ შენვ და შენს კოკომბსაც.

ଶ୍ରୀନାଥ ଲାଗୁଣ୍ଡଳୁ

— ହାତୀ ମନ୍ଦିରେ, ଲାକା ଅଶ୍ଵତ୍ତାଶ୍ଵଙ୍କ,
ସେ କ୍ଷେତ୍ର ମାନ୍ଦେଇବି.. ଫାଳ୍ଗ୍ର ଶୁଜାନ. ଏହି ମନ୍ଦିର
ଓ ପୁଣି, ଏହି ଶ୍ରୀରାମ ମଧ୍ୟ ପାରେ ଥିଲା, ଯିନି
ମୋର ଲାଗୁଣାକୁ...

— სსსუ, წყნარად, ბონია! — შეკ
წყვეტინა აბრავმა. — მარტო მაგისთვის
არ მომიცა. ჩინხელე შიგ!

მეწისქვილემ ისევ ქისაში ჩაიხედა
— გყორდა შეა თა ითბრია; თავინახავ

თუთაშინად ნაბაღი ჩამოილო, მელავ-
ზე გადაიყიდა. მეწისქვილეს თვალები-
დან ცრემლები სცვიოდა.

— დათა თუთაშეია, მოგეკალი ბარებ და ისე წასულიყავი, — გულ-წრფელად, ხელიპინით თქვა ბონჩამ.

— ნუ ლაპარაკობ სისულელებს!

ମର୍ବାକୁଳାସିପ ହନ୍ତ ଯୁଗ, ଏହି ମର୍ବାକୁଳାସିପ
ମାନ୍ଦିପ, — ଶ୍ରୀନାରାଜ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କ, —
ଶ୍ରୀରାଜ କାର ନେମି ଓ ନେଇ ଗମନିବା, କାନ୍ତିମଦ୍ଦ
ପ୍ରସ୍ତରାଳା ଶ୍ରୀରାଜ ମର୍ବାକୁଳାସିପା, ନେମି କ୍ଷେତ୍ରକ
ଶ୍ରୀ ସ୍ଵପ୍ନକାଳୀନ ଶ୍ରୀରାଜ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ନିର୍ମାଣ,
ପାଇଲାର୍କ ଶ୍ରୀ ନିର୍ମାଣ ଶ୍ରୀ ଦନ୍ତକାନ୍ତି ସିପାହି-
କ୍ଷେତ୍ର, ମାଗରାମ ଶ୍ରୀଲୁଧର୍ମପୁରାଳୀନ କାର ଲା-
ଶ୍ରୀଲୁଧର୍ମପୁରାଳୀନ କାର କ୍ଷେତ୍ରକାଶେଜନ୍ତେଜ୍ଞା
ଅର୍ଥାତ୍ ଉପିନ୍ଦର୍ମୁଖ, ଗାନ୍ଧିବାଦ ଉପିନ୍ଦର୍ମୁଖଙ୍କାଳୀନ
ଗାନ୍ଧିନ୍ଦା ଅର୍ଥାମିନ୍ଦା, ମିଶ୍ରଙ୍କଙ୍କାଳୀନ ଉପିନ୍ଦର୍ମୁଖ,
ଦନ୍ତକାନ୍ତି.

ତୁଟାଶ୍ବିନାମ କାର୍ଲ୍ ମିଶ୍ରରୀ. ମେଣ୍ଡି-
ଫ୍ରୋଲ୍ଦେର ତୁଗାଲ୍ ଗ୍ରାମପାଳା ଲା ଶ୍ଵର୍ଗ କାର୍ଲ୍
ତାନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଉତ୍ତରା:

— ལྡାତା-ଦାର୍ଶନିକ, ମଣିକୁଳେ ଗ୍ରହ
ଚିତ୍ରକୁଳେ, ସାତକିମ୍ଭେଲୀ ମାନ୍ଦ୍ରାଷ ରାଜାଙ୍କି.

აბრაგი შეჩერდა, მეწისქვილეს კა-
მოხედა.

— ქუთაისში ვინ მელაპარაკებოდა
და ვინ დამითანხმა ამ საქმეზე, თუ იცი?
თუთაშეია დაბრუნდა.

— ဒေဝါ?
— မြှုတာဝါစိုး ရှင်စာဌမျှော်စိုး ဘဇ္ဇာ

სიც იყო იქ, მარა ხმა არ დაუძრავს მას. მამიღაშვილი მელაპარაკებოდა — შენი, მუშანი ზარანდია. სხვა გვარი მოთხრა, ეს და ეს კაცი ვარო. ეფონა, არ ვიცოდი ვინც იყო. მისი პოლკოვნიკობაც — ვა.

ცოდი და პეტერბურგში რომ დიღზე
უიზუა-კაცია, ისიც მუშნიმ მაყიდვია ეს
წისქვილი შარქენასგან.

დათა თუთაშია გაჭვავებული იდგა,
მაგრამ ეს სულ ათიოდე წამს გაგრძელ-
და. აბრაგმა ჭრაქს ხელი დაავლო, ბო-
ნიას სახეში მიანათა, თვალებში ჩახედა
და ჰეითხა:

— როდის იყო ეგ?

— ინგისის თვეში.

სიჩუმე ჩამოვარდა.

— მართალი ლაპარაკობს, — თავის-
თვის თქვა თუთაშიამ და ჭრაქი ად-
გილზე დაბრუნა.

აბრაგმა ფიქრობდა. მეწისქვილე
ერთხანს ჩუმად იყო. მერე ხმაბდლა
ჩალიაპარაკა:

— ძალიან ვერაგი კაცია მუშნი ზა-
რანდია, დათა-ბატონი. ტიტი სიფრთ-
ხილე გმართხებს, დიდი!

— მუშნი არ მდევნის მე, მისი უფ-
როსები მდევნიან და თანამდებობა
აქვს მუშნის ისეთი, რომ იძულებულია
მთა ბრძანება. შეასრულოს. მუშნი
ჭკვიანი კაცია, დიდი კაცია. მისთანა
ორი, სამი ყავთ მაგათ, მეტი არ ყავთ,
იკოდე ეს. სიფრთხილე არ მაკლია მე.
სიკედილმა თუ მიწია, გაუზრთხილებ-
ლობის ბრალი არ იქნება, განვების ნება
იქნება.

თუთაშიამ კარი გააღო. კატაშ
ზღურბლზე გადასწრო და პირდაპირ
ნიკა ბასილაიას სახლისკენ მოჰკურცხ-
ლა.

— ჯიშიო! ჯიში ამათი თქვი შენ, თუ-
თაშიების! — ჩაილაპარაკა ბონიამ.

აბრაგმა წისქვილს შემოუარა, დაღ-
მართი ჩაირბინა, ბექუნ პერტიას ღო-
ბეზე გადატერა. უკანი კიბე ფეხაკერებით
აირა, კარი შეაღო. დერეფანში ბნელო-
და. აბრაგმა კედელს ხელი გააყოლა,
კარი მოსინჯა და მიაკაუნა. კარგა ხანს
ახაფერი გაფაჩუნებულია. ცოტა მოიცა-
და, სახელურს დავლო ხელი, შესვლა
დაპირა. მოპირდაპირე მხრიდან იატა-
კის ოლნავი გაჭრიალება მოისმი. მაშინ
თუთაშიამ ხმიშე მივიდა და იმ კარს მი-
აყურა, საჩდანაც ჭრიალი მოსწევდა. ისევ

სრული სიჩუმე იყო, მაგრამ აპაგაც
კარს იქით განაბული აღამისანი ტანითა
და ალლოთი ივრაძო. უცხო ხომ არავინ
არისო, გაუცელვა. დერეფანის ბოლოში
ფანგარის გახედა. აერდან მოვარე — არა
ჩანდა. მხოლოდ კაკლის ტოტები ცო-
ციმებდნენ ვერცხლისფრად და უფრო
იქით, ეზოს გადამა ხეხილებში სცელი
ფაცხები მიუწოდებულიყვნენ. რატომძაც
თავისი ჭოგი და როდისღაც ბუღალ
განზრახული მოზვერი ქორა მოაგონდა.
ქორა წინაპრებივით შავი, ფერდზე
თეთრ ვაშლიანი, ტანადი იყო. ენგბისგან
ამღვრეულ ვეება ცისუერ თვალებს აბ-
რიალებდა. აბრაგმა მოგონებას შეკლი-
მა, კიდევ ცოტა ხანს უმზირა წარმოლ-
გენაში აღმდეგარ მახანიან ბუღას; რომე-
ლიც ახლა ახალქალაქელ მალაკებს
ჰყავდათ და დაკაუუნა.

— ვინ ხარ მანდ! — გაისმა კარს
იქიდან გულუნას ხმა.

თუთაშიამ შეხმიანება დააპირა,
მაგრამ იატაშევით ხრინწანმა ყვინჩი-
ლამ წიმოყივლა. ვრძლად, ნაშევარ-
ნაწვეტად, ალბათ პირველად ყიოლა.
თუთაშიამ სიჩუმეს მოუცადა და ხმა-
დაბლა თქვა:

— დათა ვინ, გამიღე!

— მობრძანდი, — მცირედი დაყოვ-
ნების შემდეგ უბასუხა დამხვდურმა.

რაზმ დაიჩაკუნა.

დათა თუთაშიამ ოთახში შევიდა, კა-
რი ჩაირახა, იქვე, ზღურბლთან დადგა,
გულუნა პერტიას გააყოლა თვალი.

ბიჭმა ღიად დატოვებული დარბა
დახურა, ბუხართან მივიდა, ნალექრდა-
ლი მოქეპა, სული დაუბერა. სტუმრის-
თვის არც შეუხედია, ზანტად იქცეოდა,
თითქოს, მხოლოდ იმიტომ სჯემიანობ-
და, რომ ვინმე აძალებდა.

დათა თუთაშიამ ბიჭს ზემოდან დაჰ-
ყურებდა, რაღაცას ფიქრობდა. მერე
ნაბადი დაბინავა და ჰეითხა:

— ირა წელიწადია, არ ვყოფილ
ვარ აქ... რამდენის ხარ ახლა შენ?

— თოთხმეტის ვარ, მეთხუთმეტეში...
ში, — მიუგო გულუნა პერტიამ, კე-
დელს ძევლი ქალალდი ჩამოახია და
ისევ ნაკვერჩხლებს შეუბერა.

მიფიცხებულ ქალალს ალი მოე-
დო.

— თოთხმეტის, მეთხუთმეტეში...
კი, მასე იქნები. — თუთაშხა გულდას-
მით ათვალიერებდა ქალალდის ალით
პირსახე განაზღებულ ბიჭუ.

სტუმარ-მასპინძელმა იქამდე უყუ-
რეს ერთმანეთს, სანამ ქათლლი მთლად
ჩაიწვა და კელავ ჩამობნელდა.

— ჭრაქი აანთო, ლამპა არ არის სა-
ჭირო, — თქვა თუთაშხამ.

ბიჭმა კედლიდან ისევ ჩამოხია ქა-
ლალდი, ცეცხლი წაილო, სანთელს მო-
უკიდა და გაინაბა. ზურგით იდგა, სან-
თლის ალს დასხერებოდა.

• აბრაგმა ოთახი დათვალიერა.

— პატარა იყავი მაშინ შენ; ამ ორ
ოთახში მასწავლებელი ქალი ცხოვ-
რობდა ერთი, თიკო ერქვა, თინაოთინ,
ორბელიანი იყო გვარად... — დიდი
ხნის წინანდელი ხიფათიანი ღამე და
მდგმურის თავგანწირული ეშმაკობა გა-
ახსენდა. — ბეჩუნია სად არის, გულუ?

— ინდოურები გადღნა გასყიდად
გუშინ. მოვა დილით.

თუთაშხამ ბუხარს ჩაუარა, კრეტ-
საბმელი გასწია, მეორე ოთახში შეიხე-
და. ფანჯრაში მოვარე იყურებოდა,
იქანებოდას მყრთალ სინათლეს ჰუენდა. აბრაგმა ყველაფერი დაწერილებით მო-
იგონა: სად იდგა თიკო ორბელიანის სა-
წლი, რომელ ადგილას იყო კედლებზე
აკრული თვითონ, როცა ორბელიანის
ქალი კაზაქებსა და მათ იასაულს ეომე-
ბოდა. ისიც მოაგონდა, რომ ავერ იქ.
მასწავლებელი მეერდში ჩაეკონა და
სწორედ ამ დროს ბეჩუნიმ ფანჯარაში
თავისი ნაკვერჩხლისისფრად მოვარეორე
თვალებით შემოახათა.

აბრაგმა თავი დააქიცინა, შემოტრი-
ალდა.

ბიჭის კარგი აღნაგობა და თავისი
ასაკისთვის საკმიოდ ბრგვ შეხედულება
ჰქონდა. დაეინებით იყურებოდა, თით-

ქო, ცდილობდა აპრავის არც ეოთხო
სულ უმნიშვნელო მოძრაობაც კი არ გა-
მორჩიენლდა.

— კი, — თქვა თუთაშხამ. — მო-
დი, ახლა ბუხარი გავაიციქოთ. სკელი
ვარ მთლად, გავაშროთ ტანსაცმელი და
ვილაპარაკოთ პატარა. ლამიანად უნდა
გავიდე ძერდან მე.

თუთაშხამ იიალი იყარა, ხელმი-
სწვდომად დააბინავა. ჯორჯიშე ჩამო-
გდა და განდას შეუდგა. გულუნამ ნა-
კვერჩხალს ხელი ჩხირები დააყარა,
სული დაუბერა. ცეცხლი მალე აგიშგი-
ზდა. თუთაშხამ წინდები, პატები და
წულები ცეცხლს მიუმარჯვა. პერანგი
მუხლებზე დაიფინა, ხალათი ბიჭს გაუ-
წოდა:

— ა, მომეხმარე, თუ კაცი ხარ.

ბიჭმა ხალათს შეუბლვირა, ჯორჯი-
ინად გაიჩინა, ტუჩები მობუზა, ბუ-
ხარს წარბშეკვრით ჩააჩრდა.

თუთაშხა გაოცდა:

— შე კაცო, სტუმრის დახვედრა
და პატეისცემა მასეთი ვინ გასწავლა,
ნეტავი!..

ამ ნათქვამში გულუს რაღაც ენიშ-
ნა, შეკრთა, აბრავს მყისევ თვალი თვა-
ლში გაუყარა, მაგრამ იქ ეჭვის ნატა-
მალიც კი ვერ დაინახა. პირიქით — რა-
ღაც სიბო იგრძნო. ელდამ გაუარა,
გულშე მოეშვა, დამშვიდდა. როცა და-
მშვიდდა, მაშინ იმასაც მიხვდა, რომ
დიდი ხნის განზრახული გულლი და-
ხევედრის მაგიერ დაგუბებულ სიძულ-
ვილს აქვთა, სტუმარს მკახედ მოექცა
და სწორედ ამით შეეძლო მისთვის რა-
მე ეპვის საბაბი მიეცა. მისი სიფრთხი-
ლე გაემაცვილებინა. ბიჭმა იცოდა, შე-
მობრუება მართებდა, თორებ შეიძლე-
ბა ყველაფერი ჩაფუშლიყო. ხალათს
უკვე ორთქლი აუციდა და მას კი ვერას-
ვით ვერ დაემორჩილებინა თავი, აბრა-
გისთვის გულთბილი რმ, ან თუნდაც
ორიოდ მშეიღი სიტყვა ეტქვა. იმის ში-
შიც ბორკავდა, რომ უდიერობიდან
გულთბილობაზე მკეთრად გადასვლა
სტუმარს შეაფრიანებდა და ალბო
ისიც, რომ იშვიათი გამჭრიახობით და

ეშვაკობით ცნობილ აღამარქს მასპინძლის გულითადობაში უნებლიერ გამედავნებული მცირედი სიყალეც კი არ გამოეპარებოდა. ამ ფიქრმა ისე შეაწუხა, რომ ჭორუოზე თავი უხერხულად იგრძნო, აწრიალდა. თუთაშებიმ ბიჭის მოუსვერობა შენიშნა და ცოტა ფიქრის შემდეგ უთხრა:

— შეგაწუხე, გულუ. გავაშრობ ნაბაზს და წავალ მალე მე. წვრილად დახეტეილი ხმელი შეშა თუ გაქვს საღმე?.. ფიცხი ცეცხლი ჭირია ნაბლის გაშრობას.

ბიჭის ქრუანტელმა დაუარა, ტანში შეზრიალებამ მხერები აუბორგა.

— გაუყიბული ხომ არ ხარ შენ? — თქვა თუთაშებიმ. — მე გავალ და მოვიტან. ხად გაქვს?

— აგრე ძაქვს, პატარა ოთაში. კარში გასვლა არ მომიწევს. მოვიტან ახლავი.

თუთაშები ჩატანა შეუდგა.

— გიორგობისთვეს ხარ დაბალებული, მშეილოსანი ხარ ჩემსავით! — თქვა აბრაგმა.

გულუნა პერტიამ მაშა აიღო, ბუხაში მუგუზლები მოაწესრიგა, დინჯად აღგა და ოთახიდან გავიდა. დერეფანში ერთი წამით შეჩერდა. მერე მოპირდაპირე ოთახის კარი შეაღო, შეშის თავარიდან ჭინჭმი გახვეული რევოლვერი გამოიღო. გულმა დაგადაუგი აუტეხა, სუნთქვა შეეკრა, მაგრამ ეს სულ ცოტა ხანს გაგრძელდა; თავისი მოდგმის სიშევიდე და გადამწყვეტობა მიღევე ეწევია, იარაღს ჭინჭმი შემოაცალა, ჩახმახუ შეეყენა, უბებში შეინახა და სიბნელეში წვრილი შეშების მოფათურებას მიჰყო ხელი. არჩევდა, იატაჭე ჟყრიდა, ხმაური სწყუროდა!

იატაჭეშ საქათმეში ისევ მამალმა დაიყიდა. მეზობლისამ ხმა მოსცა. ბიჭმა შეშას თავი მიანება, დაფიქრდა, წაიჩურისულა:

— გათენდება მალე. გათენებას არ დაუცდის ეგ...

კარგა მოზრდილი იღლია შეშა წაიღო და ბუხას მიაშურა.

დათ თუთაშებია უკვე ჩატმული იყო. ჩიხაზე ქამარ-ხანგალს ირტყამდა. სკამები დაედგა, ზედ გადაფარებული ნაბაზი ცეცხლისთვის მიემარჯვევინა.

ბიჭმა შეშა დაყარა, რამდენიმე ცალი მუგუზლებზე დაალაგა და სულის შესაბერად იქვე ჩაცუცქდა. ბუხართან მისაღვიმი აღარსაიდან დარჩა.

— მიმიშვი, ერთი. ნახე სულის შებერვა როგორი ვიცი მე, — აბრაგმა ბიჭს მხარზე ხელი დაუთათუნა.

ბიჭმა წამოდგა, დაიხია. თუთაშების გორკო მიიჩინა, ზურგს უკან მდგომ ბიჭს ლიმილით ახედა, დაიხარა, ცეცხლს გრძლად, მძლავრად შეუბერა. გულუ პერტიამ ხელი უბებში შეიყო, რევოლვერი გამოიღო, აბრაგს თავში დაუმიზნა და სახსლეტს დაწვა.

გავარდა. ჩახმახი კვლავ დასაცემად იყალყა, თოთქოს თავში მარგილი დასცეს, შუბლით ბუხრის ფილას ეძერა თუთაშები და ხელისგულებით იატაჭე დანდობილი წამით გაქვავდა. ბიჭმა ისევ დაუმიზნა, მაგრამ სროლა აღარ დასცალდა; თუთაშებიმ რაღაცნაირად ისე კუპა და ქერ ზეზე ამართულიც არ იყო, რომ გულუ პერტიას იარაღი ხელთ ჭეონდა.

ისინი სამიოდ ნაბიჯზე პირისპარ იდგნენ, ერთმანეთს შესცემერონენ. დათა თუთაშების სახე უკადურეს განცვიურებასა და ყრუ, სასიკვდილო ტკივილს გადაებრიცა. გულუ პერტია მხოლოდ გაფაციცებული იყო. მთელი არსებით სიცოცხლის შენარჩუნების გზას, გამოსავალს ეძებდა. იგი არავითარ დაბნევის, შეშს და მით უმეტეს პატიების მუდარს არ ამჟღავნებდა.

— რა ქენი, ბიჭო, ეს!.. — დაიკვენესა თუთაშებიმ, შუბლი მოისრისა და სინანულით გაიმეორა: — რა ქენი, ვუდუნა, ეს!

კეფიდან კისერში ჩაუონილი სისხლის სიგრძილემ აბრაგს ხელი ჭრილობაზე მოასმევინა. ტკივილმა უმატა. თუ-

თაშნიამ წარმოეული ჩევოლევრი ქა-
მარში გაიტო, აცახცახებული ხელე-
ბით ღოლბანდი დაეცა, ჭრილობა შეი-
ხვა. სისუსტე მოურია, სკამზე დაეშვა.
თაგჩაქინდრული იჯდა, რატაქს დასცე-
როდა.

ბიჭის ბურჩის სიახლოესს მიყუდე-
ბულ თოფა-იარალს სციდა თვალის; ვერ
მისწვდებოდა, შეაზე პატრიო იჯდა.

— არ შეიძლება ჩემი სიკვდილი
აქ, — ჩაილაპარაკა დათა თუთმშიამ.

ბიჭი ვერაფერს მოხვდა.

აბრაგმა თავს ძალა დაატანა, წა-
მოიწია, ადგა. ტკივილმა დააკენესა, ორ-
თავ ხელები საფეხქლებში იტაცებინა.
ასე იდგა, სანამ ტკივილმა უკლო და
თავბრუს ხევეა მოეშვა. მერე ბუხართან
მივიღა, თოფ-იარალი აისხა და ისევ
გაინაბა.

— რომ მოაფიქრებინა ეს!.. მაჯობა
მაინც; — ჩაილაპარაკა მან მცირე დუ-
შირის შემდეგ და დასძინა: — გუდუ-
ნა, დედაშენ არ უთხრა, რომ ვიყავი
და მესროლე. ცოდვა.

ბიჭი ჩუმად იყო.

დათა თუთმშიამ გასასვლელი კარი
გამოიალო, ზღურბლებზე შედგა, ბიჭს გა-
მოხედა და ოქვა:

— ფული არ გამოართვა. გაფარვა-
ლებს და წაგახდებს ის ფული... — სიტ-
ყვა. პირზე შევმია, იფიქრა და დასძინა:
— მე ვიზამ მაგას! გვამს რომ ვერ
იპოვნია, ისე ვიზამ. ფულს აღარ მოვ-
ცემენ მაშინ!

აბრაგი ორლობებს ზღვის მიმართუ-
ლებით გაჰყევა.

გუდუ პერტია კარს იყო მიჩერებუ-
ლი, ადგილიდან ფეხი არ მოუცელია.
მერე ტრუსის სუნმა იღნავ გამოაფხიძ-
ლა. ბუხარს გახედა, ავურგურებულ
ცეცხლს მიაჩერდა. დრო გავიდა, გონე-
ბა თანდათნ დაეწმინდა და საოცრად
მკაფიო ჩრდენა ეწვია იმისა, რომ თუ-
თაშიას ნათევამი კცელაფერი უკლებ-
ლივ, ზუსტად უნდა შეესრულებინა...

ბიჭი ნაბადს ეცა, ძირს დაგდო, ალ-
მოდებული ადგილი ფეხით ჩაექრო, ია-
ტაქზე სისხლის პატარა გუბე დაინახა;

კუტალი წყალი და ტილო შემოიტა-
ნა, აწმინდა, მორეცა. იქაურიბა გულ-
დასმით დაათვალიერა, სტუმრის ყოფ-
ნის სხვა რამ კვალს თვალი ვერსად
მოჰქმდა. ახლა ნაბადი დაეცა, იღლა-
ში მოიღო. ტილო და კუტალი წაიყო-
ლა, მოთხოვდა გავიდა. ცოტა ხანში და-
ბრუნდა, მუგუზლები დაშორდა, ცეც-
ლი დააცხრო და ლოგინზე ჩამოგდა.

ფიქრობდა. კცელაფერი თავიღან
გაიხსენა, გაიმეორა, აწონ-დაწონა.

— სად წვეიდა ამ ღამეში!.. — ჩაი-
ლაპარაკა თვაისოვის.

ბიჭმა რატომლაც გადაწყვიტა, რომ
აუცილებლად, უსათუოდ საკუთარი
თვალით უნდა ენახა ის ადამიანი, ვის-
თანაც დათა თუთმშია მივიღოდა. ზეშე
წამოიჭრა, ჭურთაჟში ხელი გაუყირა და
კარში გავარდა.

ჭიშმარის ზღურბლს გადასცდა, დად-
გა, დამეს მიაყურა. ჩამიჩუმი არსაიდან
ისმოდა; არც ფეხის ხმა, არც ძალის
ყეფა, არც სხვა რამ ისეთი. რაც მიმა-
ვალი კაცის კვალზე დააყენებდა... ად-
გილს მოწყდა, მარჯვნივ გაიცეა. ცო-
ცოდათი ნაბიჯი გაიჩინა, გაჩერდა,
შეტრიალდა და საწინააღმდეგო მხარეს
მოჰქმურცხლა. არც პირველ არჩევანს
ჰქონდა რამე გამართლება, არც მე-
ორებს; ორივე შემთხვევაში აღლო მიო-
ძრავებდა და დარწმუნებული იყო, რომ
სწორ გეზზე იდგა.

მიჩრებოდა. ხან სულის მისათქმელად
ნაბიჯით მიღიოდა. სმენად იყო ქცეუ-
ლი, თვალთხევეს ძაბავდა, რომ მო-
ძრავი რამ სიბერელეში შორიდანვე დაე-
ნახა.

მიქორის აღმართი იათავა. ქედან
სოფლადე ლარიკით სწორი შარა ეშ-
ვებოდა. შუა დამართება რაღაც ლანგი
შენიშვნა.

თუთმშია იყო?..

ბიჭმა გზიდან გადაუხვია, ჯაგებში
გადავიდა. იცოდა, აბრაგი სწორად
ვერ იცლიდა. შორიდან შემოვლა, გა-
დაწრება და მიქორის ბოკროთნ ჩა-
საფრება განიზრახა. ხომ უნდა ენახა,
ვის მისდევლა, იქნებ სხვა იყო ვინმე?

ସ୍ଵାତମ୍ବର ପାଦିତା, ନାଶକର-ନାଶକ ରାହା,
ଶ୍ଵାସକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ମର୍ମିଳା, ଗୁର୍ବାଦ ମରମାଗଲୀ ଲା-
ନ୍ତି ଖେଳ କିଛୁଟ ଶୋର୍ଷ ଯୁଗେ, ଏହା ଶୋର୍ଷରେ
ପାଦମର୍ମଳମ୍ବ ମାଲ୍ଯାଜୀବ ନେନ୍ତୁଥାବ ସାମ୍ବେଦନୀ
ରହିବା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାତ୍ରାରୀ ଅନାଥ ଶ୍ରେଣିନ୍ଦ୍ର ମିଳିଗୁ-
ମିଳିଲା, ଶ୍ରେଷ୍ଠର ମଧ୍ୟ ଉପରେ କୁଣ୍ଡଳକର୍ମଦ-
ରୀ, ଶିଶୁମା ଶାଙ୍କାରୀ ଲାଗ୍ରାହୀ, ଶାମ୍ବେଦନୀକୁ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃତିଲିଙ୍କ ଦିରାମ ହିଂଦୁ, ଶିଶୁମା ଲାହୁ-
ଚିତ୍ତ ତାଲିତିବାଲୀ.

მგზავრი ნელი, უმწეო ნაბიჯით მოდიოდა. ჩერტვებოდა, ხევებს ეყულებოდა, ისევ წინ მოიწევდა. ბიჭი დარწმუნდა, ეს ძალი დათა თუთმშიი იყო.

— მიქორში მიღის, — გაუელვა მას.
— ვისას მიღის მიქორში?..

დათა თუთაშებიამ სამშეღლოსკენ
ვაღმოუხვევა, მალაქიას სარკმელზე მია-
კუჭნა.

ბიჭი განციფრდა. მალაქია ნინუა
აქეთ ჩამოვლილ, ან მიქორელ ბავშვები-
თან სათამაშოდ მოსულ გულუნას ისე
არ გაუშვებდა, რომ არ გამოლაპარაკე-
ბოდა და რაიმე არ ეჩიქებინა: კამფეტი,
თოხი, აბზინდი. ცენტის, ან ხარის და-
ცედვაში ხომ ფულს ან სულ არ ართ-
მეტდა, ან, თუ უცხო შეესწრებოდა ვინ-
დე, ნაცევას უანგარიშებდა ხოლმე...

დათა ოუთაშენიამ ხელმეორედ და-
კაკუნა. ოთახიდან ფაჩიფუჩი მოისმა და
სარკმელი გაიღო.

— მე ვარ, მალაქია, — დაიჩურჩუ-
ლა თუთაშხიამ.

— ახლავე გაგიღებ კარს.
— ვერ შემოვალ, მაჩქარება ძა-

ଅର୍ଦ୍ଧାବ୍ଦ ଶାର୍କମିଳନାବ୍ ଓହା ଯନ୍ତେ

— ავად ხომ არ ხარ, დათა? რანაირ
ამაზე მელაპარაკები, თუ იცი?

— ଫଳଲୀଳର ବାର ନାହିଁତାଙ୍କା ଧନାଳୀ
ମେ ତାତରିଳିର ଫ୍ରେଲୁକା ମେଲାନ୍ଦେବା, ଶାମ-

უნდში უნდა გადავიდე, — საქმე მაქვს
ქ... — ოფიციალურ სული მოითქვა და
კანაგრძო: — ჩას. გთხოვ, ახლა: მოხე
დაგალია უნდა ნახო ამ დღეებში. ცხენი
შეას დატოვებული მისთან. ნოვმერია

କେଣା, ଦ୍ୟୁମ୍ବିଶ୍ଵରଶୀ ମୁଖ୍ୟନୀ ହାରୁନଙ୍ଗା ହାତ
ଥିଲା, ଘରଲୋପିଲା କୁରାର୍ଥିଲାଣ୍ଡି ଏହିତ ଦା କୁରାର୍ଥି
ଲାଇମି ଏହିବ୍ରଦ୍ଧା ଉଚ୍ଚାତୁଳାଦା ହେଲି ଡାର୍କନ୍-
ବେଲୁଲା ଫ୍ରେନ୍ କୁରାର୍ଥିଲାମି ମିଉସାନାନ୍‌
ମୁଖ୍ୟନୀ କାଗଳାଲାମି ଡାନ୍ଦାରହେନି ବାଜିଗ୍ରାମି
ମାଜ୍ଜେ ମେ, ରା ଉତ୍କରାସ ଦା ହଙ୍ଗମାର ଉତ୍କରାସ,
ମାଦାମାଲମା... — ତୁମାତିଥିବାମ ନ୍ଯା-
ମୋକ୍ଷନ୍ତେବା, କ୍ଷେତ୍ରବିଦି ସାମ୍ରାଜ୍ୟଲେବିଶୀ ପର୍ତ୍ତା-
ପା — କୁରାର୍ଯ୍ୟନା କ୍ରାତ୍ୟେବତାନ ଲାଲାଶରୁକ୍ତେ,
ତୃତୀଯିବା ସାତାତର୍କାତିଥିବାକୁ.

— ଏହାର ଏହା ଗାନ୍ଧିଶ୍ଵରେ, ଦାତା, ଗୋପୀରୁ ଶ୍ଵରୀଙ୍କୁ... ଏହା ଏହାର ଏହା ଗାନ୍ଧିଶ୍ଵର, ଏହାର ଏହା ଶ୍ଵରୀଙ୍କୁ... — ଶେଷୁଥିଲା ବାଲାକୀରୀ.

— కొద్ద రాశిసంమేళయైలుచుర్చి, మాటల్పాడి.. గాజప్రాణి, రాశిష్యువ్వలును శోఘ్రాశ్చులామి. తాగి మర్తున్గా, గామిస్కండ్రు లూచిమిని, జా, చ్ఛావాల భ్రమ. వెంగించిని నుపుగె, అంచి.

— ମହେନ୍ଦ୍ରଙ୍କା ମନ୍ତ୍ରପ୍ରସ୍ତର ଲମ୍ବର୍କତମା... —
ଶ୍ରୀମତୀବାର୍ତ୍ତାଙ୍କ ମହେନ୍ଦ୍ରଙ୍କା ମନ୍ତ୍ରପ୍ରସ୍ତର

ଲାତା ତ୍ୟତାଶକ୍ତିର ପରିମା ଗାଲାଗିଲା,
ଦେଖିବାରୁ ବାରିବାରୁ ହେଲାମାତ୍ରାଙ୍କିରିବାରୁ।

— မာလျော်စာ ပိုင်ဆိုမ ဘုရား ဖွံ့ဖြိုးဖွံ့ဖြိုး
လဲ! — သာဝါဟန်ဟန်လာ ပိုဒ်မ၊ ဤတေသနပါ
မျှကြပါရာ လေ မိမိအကျင့် ပြုခြင်း.

დათა თუთაშხიამ ნაევსაბმელს კვერ-
დი აუარა, მარცხნივ ნაპირ-ნაპირ წავი-
და. ბოლაზის ზღვისგან კვება ფრევებით
აფატურული ნახევარულენდული ჰყოფლა.
თხემისკენ ბილიკი მიიკლავნებოდა; სა-
ღლი კაცისთვისაც კი შძიმე სავალი იყო.
დათა თუთაშხია, სანამ აღმართს შეუ-
დგებოდა, დასასვენებლად დაჯდა,
მჭდომარეობ დაკრა გრძნობა. როცა
თვალი გაახილა, გათენებული იყო, მა-
გრამ მშე ჯერ არ ამოწვერილიყო. ძალა
მოიკრიფა, ადგა, ტკივილმა და თავგრძელს

სიკვდილი მაღლ მოვალა. დათა თუ-
თაშხას ყუჩებში ზარი აგუგუნდა. სე-
ულმა უკანასკნელად წამრიბორგა, გა-
ძვალა, ნელა, უილაჭოდ დაცურდა და
კლდეს მისწყდა.

ხევებმ კინალაშ სუკ ძრჩ დასტა. თხე-
მამდე ნახევარ გზა ჰქონდა ოვლილი —
ფეხი რაოდას წამოლო, ცუდად, უხერ-
ხული წაიქცა. ამის შემდეგ ზეზე აღარ
მძღორა, დარჩენილი მანძილი ხოხვით
აირა.

განაპირა ქიმზე ფიჭვი იდგა. იმ
ფიჭვამდე მიხოხდა, მკლავის სიმსხო
ფესვებში ჩაჯდა და თვალები მილულა.
ქვევით, მის ფეხთით კლდეს გაცოფე-
ბული ზღვა ძალუმად აწყდებოდა, ზოგი
ტალდა ისეთი იყო, გრძნობამისდილ აბ-
რიგა შეფი სახეზე ეპურებოდა.

ძირს, ბოლაზისპირა მინდორშე უკვე
საქონელი ბალახობდა. მენახირე გა-
კვირვებით ამოჰყურებდა კლდის ქიმზე,
ფიჭვებს ქვეშ მოკალათებულ კაცს. დაუ-
სტევინა, ამოსხახა კიდეც, მაგრამ ვერა-
ფერი გააგონა, თუთაშხია შორს იყო.

აბრაგა ერთხანს მზის ამოსელის
უყურა. მერე ყაბალახი მოიხსნა, წელზე
შემოირტყა, შიგ ქვების ჩალაგებას მიჰ-
ყო ხელი და პირთმდე გაავსო. სა-
კინძე შეისწნა, უბე ქვებით გაიტენა,
შარვლის ტოტებშიც ქვები ჩაილაგა. ასე
დატერიტული გვამი ვეღარასილებს ამო-
ტივტივდებოდა. როცა ამ საქმეს მორ-
ჩა, მხარელივ გაღაკიდებული კარაბი-
ნი მოიხსნა და ზღვაში გადააგდო. ორი-
ვე მაუზერი, გუდუს რევოლუცირი, ხან-
ჭალი და აჭარული ბებუთიც ზედ მია-
ყოლა. კლდის პირზე მიჩინჩდა, გულალ-
მა დაწვე, გაინაბა, თითქოს სიკვდილის
ფეხის ხმას მიაყურა. ახლა მხოლოდ
გრძნობის დაკარგვა იყო საჭირო და
გვამი თვითონ გადაჩეხებოდა.

მხოლოდ რამდენიმე წამით მოაკით-
ხა ფიქრის უნარმა, ეფემია-წინამძღვა-
რი და მისი ნათქვემი მოაგონდა:
„—ბოლომდე დამწვარი სანთლის ნალ-
ჯენთი თავისთვალაც მშვენიერებაა და
იმ მშვენიერებასც გვაგონებს, — რაც
რბილად მოუკმიტ, მაგრამ წყვდიალის
შემანგრეველი ძალა იყო“. დათა თუ-
თაშხამ უეცრად მოსულ მოვალებას
სევდრანი ჩალიმება მიაგება და ვარდის-
ფრად აკიაფებული კაბალონი კვლავ ჩა-
შვდა.

●

იურიდიული ფაქტის დალგენის საქ-
მეს გენერალი სუხოტოლსკი თვით ჩა-
უდგა სათავეში, მაგრამ სასურევლი შე-
დეგი ვერ მიიღო. გუდუ პერტის ჩვე-
ნების თანახმად თუთაშხია მხოლოდ და-
იტრა და სხვა მოწმეთა ანალოგიური
ჩვენებების უქონლობის ვამო, ესეც
საეჭვო ვაძლა.

მენახირეს, რომელმაც შეაგარებუ-
ლი უცნობის კლდეზე ასვლისა და
ზღვაში გადავარდნის ამბავი სოფელში
მიიტანა, მამასახლისი მეორე დღესვე
ასყვა შემთხვევის აღგილზე, მაგრამ სი-
კვდილის დამადასტურებელი რაიმე ნი-
შანი ვერ ნახა და ასეთი რამ არც შემ-
დგომში ყოფილა აღმოჩენილი. ამას
ვარდა, მენახირე კეჭა ნაკლული იყო.
ამიტომ ნაამბობი ჯერ თანასოფლელებ-
მა არ დაიწერეს და ხელისუფლებას არ
შეატყობინეს, შემდეგ კი მისი ჩვენება
გამოიიქამ ვერ ჩათვალა საჩქმუნოდ.
თუთაშხას გვამის და მის მიერ ზღვა-
ში გადაყრილი რალაც საგნების საძებ-
ნელად ბათუმიუნ მყვინთავები ჩაიყვა-
ნეს, მაგრამ იმ ადგილში ზღვა მეტისმე-
ტად ღრმა გამოიდგა. მყვინთავებმა
ფსკერამდე ვერ ჩააღწიეს და ვერაფერი
იმოვნეს.

მეორე მხრივ მშეღელი, რომელმაც
დათა თუთაშხია ერთ-ერთმა უკანასკ-
ნელთაგანმა ნახა და თვით გუდუ პერ-
ტიაც, ვინც დათა თუთაშხას და მშეღ-
ლის ლაპარაკი მოისწინა, დაუინებით
ირწმუნებოუნენ, რომ აბრავი თურქების
ფელუკით სამსუნს გაემგზავრა. იმ ღა-
მეს ბოლზიდან ფელუკა მართლა გა-
ვიდა, მაგრამ არ ემთხვეოდა ერთი რამ:
დათა თუთაშხა მის გასვლას ვერ მიუ-
სწრებდა. ამგვარად, გამოძეება ჩიხში
მოექცა, საჭმე ვერ დაიხურა.

ეს იმ შემთხვევათაგანია, როდესაც

ფაქტში ყველა დარწმუნებულია, მაგრამ მისი იურიდიული დაზარულება კერძოდ და კინონით გათვალისწინებულ ვადაზე აღრე ფაქტი მომხდარად კერძოდ ჩაითვლება. დათა თუთაშების მტრები, კეთილისმსურველები, კულტურებრივი — ყველა ლრმად იყო დარწმუნებული, რომ აბრაგი კვლავ ცოცხალია სა სამართლამათი გამოცხადდებოდა. მაგრამ მისი ერთი კურიოზული შემთხვევა მოჰყავა: ბიქტორ სამუშავა, ანუ პრეს, რომელმაც გულუ პერტია თუთაშების მოსაკლავად მოამზადა, დამისი იარ, სამ საათზე ვიღაცმ ენერგიულად დაუკავუნა. ნამინიარევმა და დაფეხულმა მასპინძელმა პერტია, — კინ ხარ და რა გინდაო. სტუმარმა ხმადაბლა მიუვო:

— თუთაშები ვარ, ძალის შვილ! ბიქტორ სამუშავას პული ვაუსკდა და იქვე მოკვდა.

პირადად მე ეჭვი არ მეპარება, რომ დათა თუთაშები სახელფობრ იქ და ისე მოკვდა, როგორც მენახირე ამბობდა.

მუშნი ზარანდიასთვის თუთაშების ამბავი, რა თქმა უნდა, დაუყოვნებლივ გახდა ცნობილი, მაგრამ არ აჩვარებულა, საქართველოში დეკემბრის დასწყისში ჩამოვიდა, ანუ იმ დროს, როცა მისი წინააღმდეგ ვარაუდით დათა თუთაშებისთვის დავგაბულ ერთ-ერთ მახსეს თავისი დანიშნულება უნდა შეერტოვნინა. ჩამოსვლის ოფიციალურ მიზეზად ზარანდიამ ახლო მეგობრის, სვიმირ გულის ქორწილი დაასახელა.

თბილისში ჩამოსვლისთვის პოლკოვნიკმა თუთაშების საქმეში ჩახელული თანამდებობის პირები მიიწვია, ყველას სათითად მოუსმინა. შეკითხვა არასთავთვის მიუცია. ორი საათის მანძილზე შებლი არ გაუსხნია, არც კინმესთვის თვალი გაუსწორებია. ქუთაისში ჩაეიდა, ციხიდან იალქანიძე მოაყვანინა, დიდხანს ესაუბრა. მის წინააღმდეგ აღმრთულ სისხლის სამართლის საქმეს გაცინ, გამოიტენის შეწყვეტა, პატიმრის გათვალისწიფლება ბრძანა და სვიმონ გულისკენ გაემგზავრა.

ქარწილის მეორე დღეს ერთმა კაცმა გულის ეზოში გასაოცარი სილამაზის ცხენი შეიყვანა, მუშნი ზარანდიას მიართვა და თუთაშების დანაბარები კადასცა. პოლკოვნიკმა სინამულით განაცხადა, — აბრაგი შეცდა, ძლევი მე არ მეკუთნისო. ცხენი პოლიციამ წაიყვანა.

ცოტა ხნის შემდეგ პოლკოვნიკმა ორი კაზაკისა და მეგზურის თანხლებით თუთაშების შესაძლო სიკვდილის აღვიღისებ გასწია.

სამძებრო საქმეში ცნობილია, რომ დანაშაულის აღგილს საკუთარი მიზიადულობის ძალა აქვს და ბოროტმოქმედი თავისი დანაშაულის აღგილზე, აღრეთ თუ გვიან, უსათუოდ მივა. „აღგილის მაგნეტიზმის“ სხვაგვარ გამოვლინებას შევეყრისის აღპებში შეეხედი: ოტელში გვეჩერდი. მეზობელი ნიმერში მხცივინი ინტინერი იდგა. ავდარმა და გვაყოვნა და დაგვაახლოვა. გამოიჩევა, რომ ოთხმოცს გადაცილებული მოხუცი ინტინერი მთებში მივარგული, არც თუ მნიშვნელოვანი ხიდის სანახავად მიღილდა. მისი ასეისოფელის ესოლენ ძნელი მგზავრობის ნამდვილ მიზანს ვერ მივცვა და გამნარტება კოხოვა.

— ნახელავამ მიხმა — მითხრა მოხუცმა ლიმილით. — ჩემს მიერ შენებულ ხიდებში, ეს ყველაზე მახვილგონერი ქმნილებაა!

გონია, რომ მუშნი ზარანდიას მოულოდნებლი სურვილიც „აღგილის მაგნეტიზმით“ ასესწება. პოლკოვნიკმა კაზენი კვემოთ დატოვა, მეგზური გაიყოლა, კლდეზე ფეხით ავიდა. მეგზურმა მენახირის ნამბობი ზუსტად გაუმეორა და ის აღგილიც აჩვენა, საიდანაც დათა თუთაშების გვამი ზღვაში გადავარდა. მუშნი ზარანდია გულხელდაკრეფილი იდგა, რაღაც ზე ფიქრობდა. მერე მოტრიალდა და დაღმართს ჩიპყვა.

შემდგომში მუშნი ზარანდიას ავადმყოფობა მელაქეოლის მძიმე ფორმებაზეა ასილებიზე დათა თავთაშები

ბით უაწყო და სამიოდე წლის მერე რა-
ლაც სხვა უკურნებელი სენითა და სიკვ-
დილით დამთავრდა. რამდენაზუც შევძე-
ლი დამეფგინა, მელანქოლია მას საქარ-
თველოდა პეტერბურგში ამ ფაბრუნე-
ბის შემდეგ დაწყო. არ მინაა დაუსა-
ბუთებელი დასკვნების ავტორის შთა-
ბეჭილება მოვახდინ, მაგრამ თავს
ვერ შევყავებ და ვიტყვი: ამ უდავოდ
დიდი ტალანტის ადამიანს თავისი შე-
საძლებლობების საზომად დათა თუთა-
შხია ჰყავდა! თუ დაუშვებთ, რომ
ადამიანს აჩვებობისა და მოლვეჭეობის-
თვის ცოცხალი მაგალითი სჭირდება
და მუშნი ზარანდისათვის კი ასეთი
ეტალონი დათა თუთაშხია იყო, მაშინ
ისიც კნონზომიერად უნდა ჩავთვა-
ლოთ, რომ დათა თუთაშხიას სიკვდი-
ლის შემდეგ მუშნი ზარანდიაც უნდა
შასულიყო ამ ქვეყნისაა — მით უმე-
ტეს, რომ მან თავისი სულიერი ცხოვ-
რების მოდელი საკუთარი ხელით მოს-
პო.

ეს ჩანაწერები დასრულებულ სახეს
ვერ მიიღებენ, თუ ერთ გარემობასაც
არ შევეხე. ჩემი ღრმა რწმენით, უკა-
ნონოდ შინბილნი უმრავლეს შემთხვე-
ვაში ენერგიულ, მოხერხებულ, აქ-
ტოურ აღამიანებად ყალიბდებიან. დას-

ტურისთვის ისტორიაც გამოუაწევდება
სინამდვილეც. გვიზუ პეტრია, მაშივე
მასწავლებლების აღიარებით, ნათელი
გონებისა და კარბი ნიჭის პატრონი
იყო. მან ბავშვობაშივე დადი მდელვა-
რება იწვნია, უმაგალითო სულიერი
ტრავმა გადაიტანა, გამოიწროთ. მე
მუდამ ვფიქრობი; ორმ განვება ამ
ადამიანს მნიშვნელოვანი მომავლის-
თვის ამზადებდა. ზემოთ მოთხრობილი
ამბების შემდეგ შეტისმეტად ფიცხელ-
მა, სოციალური წინააღმდეგობებით
აღსავს ისტორიულმა პერიოდმ გან-
ვლო. ნიჭიერ, მხნე აზამიანებს მიზნის
მისაღწევად, სახელის მოსახვევად კარ-
გი პირობები შეექმნათ. მართალია, სამ-
სახურიდან დიდი ხნის გადამდგარი ვი-
ყავი, მაგრამ საქართველოში ვცხოვობ
და მოვლენათა მსელელობას, ადამიან-
თა ბიოგრაფიებს დღუშდე დაზი გუ-
ლისყრით ვაღვენებ თვალს. გვიზუ
პეტრიას სახელი ... არსა შემხვედრია.
ამას წინათ შემთხვევა მომეცა, იქაურ
კაცოან ბეჩიუნი პეტრია და მისი შეილი
ვიკიოთხ. საღლაც გადასახლებულან, სა-
მშობლოსთან ყოველგვარი კავშირი გა-
უწყვეტიათ და მათი ამბავი არავინ
იცის.

დასასრული

თოშელა ქანაკოვალე

ზ ე ნ ი პ ა ზ ი თ

ერთი ნაბიჯი, კიდევ ერთი ნაბიჯი დარჩა
და ამ წყველიაღში დასადგმელი ტერზისა არ ჩანს.

არ ძალებს წევიმას, თუმც ბობოქრობს ის მოელი ძალით,
ამოგვირეცხოს ამღვრეული სული და ოვალი.

არღარა შეგვრჩა, ყელს გვწვევს მხოლოდ ბალღამი მწარე,
სიკვდილის გვლზე ალბათ მასაც დავანთხევთ მაღვ.

შენ ჩვენგან წატველ სანუკარი ფიქრებით, ნიკოს,
ციცაბო აღმართს დღეს უშენოდ მიღყვებით, ნიკოს.

მიღყვებით აღმართს დააბულნი, მჯიღშეერულები,
შურისძიების ცეცხლით იწვის ჩვენი გულები.

და კვლავ ჩვენთან ხარ, კვლავ მზადა ხარ რომ დაიგრვინო,
პარტიასთან ხარ, — მას სიცოცხლე უძღვენი, ნიკოს,

შენ სადღაც ბაღში დაგაწვინეს დასაძინებლად
რა დაგაძინებს, კვლავ ჩვენს ბრძოლას უძღვები, ნიკოს.

იმ გზას, რომელზეც შენ დაეცი, გაგრძელებთ სხვები,
მოგალ ცრემლს შეგწმენდ, რომ შეხედო განოიადს გზებით.

ამ გზას, უმიმდესს, განუყოფელს ხალხის გულისგან,
ბრძოლით მიღყვებით ბედნიერი გაზაფხულისკენ.

ნიკოს, მე ცრემლებს აღარა ვღვრი და როცა მოგა
იმ გზაფხულის ვარდფურცლობა და სხივთა თოვა,

შენს მწირ სამარეს მოვაშერებ, დაგირგავ დაფნებს,
მოვუკლი დავრგავ, ზეავუშვებ ტყის მწვანე აფრებს.

შერე იმ ტყეში ბულბულები მოფრინდებიან,
აქნწეროებზე ვარსკვლავები ჩამოსხდებიან.

ქედეხრელები თუნდ ყელამდე ცეცხლში ჩავდგებით,
რომ ხვალ ელადა მეტრდს იქსებდეს მზით და ვარდებით.

ბევრი თაობა აღგიშრდია, არ დააომლებ,
როგორც მესაჭე, წარუძღვები წინ იმ თაობებს.

ეს ის გზა არის, რომელიც შენ გვიჩვენე, ნიკოს, რომელიც ახლა აღმართებზე ქარციცხლად მიქცეს.

ამ აღმართს დავძლევთ და იმ გზაზე ამაყად ივლის თავისუფლება, თავისუფალ ელადის შვილი.

მისი მახვილით განდევნიან მონობის წყველიადს,
ცეკვით მიუვლენ პართენონის ნანგრევებს ზვიადს;

ბეღლინერებას გამოსჭედენ მათი ხელები,
შენ გზას მორთავენ ყვავილებით და სიმღერებით.

იძინე მშვიდად! სამშობლო რომ უკვდავი იყოს,
შენს ფიქრს და ანდერს აღვასრულებთ, ძვირფასო ნიკო!

ნიკოს მოვედი ავეროფის ბნელი საქნიდან,
სადაც მზის სხივიც ვერ შემოდის ვიწრო სარქმლიდან.

ძნელად იხსნება მისი რკინის ქარები, ნიკოს...
მოვედი, უნდა დაგიხუჭო თვალები, ნიკოს.

თვალთაგან ჩემთა ცრემლის წყარო მიიღე, ნიკოს, უკანასკნელი ჩემი კოცნა მიიღე, ნიკოს;

გრამოსის სისხლით დალბობილი ბერძნული მიწის
ეს ერთი მუჭა მიიღე, ნიკო...

შენგან ნაჩვენებ უმართლეს გზას შეეკრულვართ ფიციო,
სამშობლოსათვის ბრძოლის წმინდა წყურვილით ვიწვით;

ვიწვით და ვიცით, რომ ამ გზაზე არ დავმარცხდებით თავისუფლების ქედუხრელი ჯარისკაცები.

თარგმნა თეიმურაზ ჭავჭავაძის.

ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶେଷ ଟିପଣ୍ୟକୁ ମତା କାର, ଏହି ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟନାଳୀରେ,
ମାର୍ଗାଲ୍ଲିନ୍ତିଗୁଡ଼ ନାଟ୍ୟଲୋ ଫୁସ୍କ୍‌ରିଟ,
ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପାର୍ଶ୍ଵକଲାଙ୍କାର ଇନ୍ଦ୍ର ମୁଖିନଙ୍କାର
ଦ୍ୱାରା ଏହି ପରିଚ୍ଛାଯାଦି ମଧ୍ୟମିଲ୍ଲି ଉପ୍ରେରିତ.

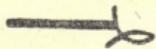
შენ სალი კლდეც ხარ, ზღვისპირს რომ იცავს,
და ხარ შეუტრაც, რომ ებრძეის ტაროს...
ნაზი ჩეუტრომით ამომდი ფიცარს,
თაროს რანდავდო, წიგნების თაროს.

იქნებ შეფერა ფიქრი ბრძნენაცის
ზღვათა მიმოხრამ, ტალღების რგალმა,
მშობელ ხალხისთვის სტრიქონს ძერწავდი
და ვაზის ტოტი იხმარე კალმად.

იფოთლებოდა ლექსი ნამყენი, —
სად ამოლტილა ძელქვა ასეთი;
გლოცავენ შეიღონი — მოამაყენი
და მათ გუგებში ჩანს აფხაზეთი.

შენი სიმღერით მოდის მდინარე,
მარგალიტიერი ნათელი ფსკერით,
შენ ხარ მაღალი, შენ ხარ მყინვარი,
და არ იღლები მამულის ცეერით.

თარგმნა ნული გაბრიელები.

ღღეს ყველაფერში სიცოცხლეს ვწედავ,
 რადგან გაშაფხულს ბრძოლა სწადია,
 მქერდით გავიტან ყველაფერს ერთად,
 დასტურ, დაძლევის წელიწადია!

ისევ მოვარდა იანვრის ქარი,
 რა აკაცია და
 როგორი ურცხვი,
 რეინის ურდულით
 ჩაკეტა ქარი
 და იმის შემდეგ
 არავის გუცდი.

მოაქლრიალებს სექტემბერი ზანზალაგებს
 და შემოდგომა — აკეარელი სავსე ფერგბის
 იბლანდება მაღალ ხეთა ეპნწეროებში.
 მძლევარმა ისევ გადმოპფინა წითელი თმები,
 საღლაც შორეული დაქორწინდნენ ფერადი მთები
 ღრუბლებმა მნათობს მიაფიტხეს უაფერი მხრები
 და გვიმრიანშიც გაყუჩდა სიო —

ტყუბისცალი ზღაპრული ქალის,
 (რით გავიმეტო ჩემი წარსული
 და უსასრულო იმედი ხელის...)
 ყოვლად შემძლეო,
 შენ მომეცი იმდენი ძალა,
 რომ აქ დავტოვო ჩემი გულის
 ერთი ნაწილი.

କାହାରେ

ଯେହିଦ ଏହି ଲୋକଙ୍କା, ମାଗରାମ
ମେନାତୁର୍ଜବନ୍ଦା ଗାଗରା...

ଗାନ୍ଦା ରାମିର ତୁପଦିଲ୍ଲି,
ଗାନ୍ଦା ରାମିର ମିଥିର୍ଜ,
ଏନ ମନ୍ଦିରନ୍ଦିରା ମଫିର୍ଜ,
ଏନ ସିଯୁଗାରୁଲ୍ଲି, ରାମିର —

ଯେହି, ଏହି କାହାରେ,
ଗାଗରାଶିପ ଗାଗରାସ ଗନ୍ଦାତୁରଂବ.
ଗାମନ୍ଦାରେହା ଯେଲି

ଏହିଦା ଲଲିଗାନଦେଲି
ମର୍ଦ୍ଦିବ୍ରଦ୍ଦିବ ଲର୍ଦୁଦେଲିଗିତ ଏହିଗ୍ରେ...
ଯେହିଦ ଏହି ମନିବାଶିବ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ!

ସାତାବ ଚାପାଲ ଝେର କି
ମହେଶ ମହେଶିବ ଗର୍ଭଦେହି.
ମନମେନାତୁର୍ଜବା ଏଲବାତ,
ଏହି ଗାଲୁମିମୁଲ୍ଲି ମତେବି.

ଚଲିବାସ ଗନ୍ଦାତୁରଂବ, ଯତିଗ୍ରାମ ଶାକଲମି —
ଚଲିବିତ ଶାଖୀ କର୍ମପାନମି.

କାହାରେ

ଶୁରି ମିଶ୍ରଦେହା, ମେସାଲମିହା,
ଶୁରି ଅଛେବ ମନ୍ଦିରିତାଲି.
ଯଦେହ ମେନାତୁର୍ଜେଶାଗେହା,
ଯଦେହ ଗୁଲି ମନ୍ଦିରିତାଲି,

ଓତ୍ତରିଠାଲିବ, ଯଦେହ ସିଲକଳିବ,
ଯଦେହିତ ଶିରାବାଦ ଗାହାଶିବିଲିଲି —
ଶିରକ୍ଷେତ୍ରିଲିଶାବାନ ଯଦେହ ଶିଳ୍ପିନା,
ଯଦେହ ଲମ୍ବା ଗାହାଶିବିଲିଲି...

ଲାଲୁହେବାଦ ଦାଶ୍ଵେବିଲା ସିନ୍ଧିଶ୍ରୀ
ମନ୍ଦିରମିପିଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀପତିଲିଶିଶ୍ରୀ ସିନ୍ଧିଶ୍ରୀ.
ଲାଲୁହେବିଲ ମେନାତୁର୍ଜିଦାନ ଗିମିଶ୍ରି —
ଦାଶ୍ଵମିପିମିଶ୍ରିବ ଶ୍ରୀପତିଲିଶିଶ୍ରୀ ସିନ୍ଧିଶ୍ରୀ.

ଶାଶ୍ଵତଶ୍ରୀଦ ମିଶ୍ର ଗାରଦିଶିଶ୍ରୀ ଶାଶ୍ଵତଶ୍ରୀ,
ଶାଶ୍ଵତଶ୍ରୀ ଶେଶୁବେଲିବ ଶ୍ରୀର ଦାଶ୍ଵେବିଲିଶ୍ରୀ...

ଶାନ ମହେଶିବ, ଶାନ ଶାଲାଲିଶ୍ରୀ ଶାଶ୍ଵତଶ୍ରୀ —
ଶାନ ଶାଶ୍ଵତଶ୍ରୀ ଶାନ ଦାଶ୍ଵେବିଲିଶ୍ରୀ.

କାହାରେ ଯେହିମିହିମି ଯୋଜିରି ଯେହିଦ ସିନ୍ଧିଶ୍ରୀ,
କାହାରେ ଯେହିମିହିମି ଯେହିଦ ସିନ୍ଧିଶ୍ରୀ.
କାହାରେ ଯେହିମିହିମି ଯେହିଦ ସିନ୍ଧିଶ୍ରୀ...
କାହାରେ ଯେହିମିହିମି ଯେହିଦ ସିନ୍ଧିଶ୍ରୀ...

ლალი პრეზენტი

გოლო ღამე

აფთიაქში მარტოდმარტო ლარჩე-
ნილმა ბიჭმა კადელზე მიყიდებულ
ბრძყელ საათს ახედა და მაშინვე, დიდ-
მა ისარმაც მედილურად, ჯიუტი სიზუ-
რით გადაინაცვლა მომდევნო ხაზზე.
კი, მედილურად, თითქოსდა ბიჭის გა-
მოსაგავრებლად, ხოლო ენა რომ ჰქო-
ნოდა, უშპელად იტყოდა: მე სულ ცა-
რიელ აფთიაქშიც შემიძლია ყოფნა, მე
არავინ არ მცირდება.

კარგახნის შეღამებული იყო, კაცი-
შვილი აღარ ეკარებოდა აფთიაქს და
ყველაფერი ახლა ამ კედლებს შეინით,
გარდა ამ მეტინარა ისრისა, ბიჭს თანა-
უგრძნობდა, ყოველ შემთხვევაში, ისე
ეწევნებოდა მას. პატრიონის მოლოდინ-
ში თავშადებული ძალივით თვლებდა
სიჩუმე: მამა კი ჯერაც არ ჩანდა. იცო-
და მან ვერაბის დრო, ის ხომ მოელი
დღეობით შესვენებლად მუშაობდა: დებულობდა რეცეპტებს, ამზადებდა
წამალს, აპრუნებდა ხურდას; კველა-
ფერს ისე გვლობგინებოთ ეკიდებო-
და, ბიჭი ზოგჯერ მცვეანობდა კიდეც
ამ ხალხზე, აფთიაქზე, წამლებზე, ასე
რომ ინაშილებდნენ მამის ყურადღებას
და ეგბე, შვილის აქ ყოფნასაც ავიწ-
უებზენ. კველა ეცოდებოდა მამას, კი,
ბიჭი დარწმუნებული იყო მის გულ-
კეთილობაში. როცა, სასურველი წამა-
ლი არ აღმოჩნდებოდა აფთიაქს, მა-
შინ სათვალეს იხსნიდა. მამა,

გრძნობით შეათვალიერებდა იმედგაც-
რუებულ უცნობს, საღმე, სხვა აფთია-
ქში მიასწავლიდა, ანდა ორიოდ სიტყ-
ვით გაამისნევებდა, სამერმისოდ შექ-
პირდებოდა შოგნას. ხდებოდა ისიც,
რომ სხვათაშორის ჩაიკითხვდა იგი
რეცეპტს და უბრალოდ იტყოდა: არ
არის. იშვიათად, მაგრამ მაიც ხდებო-
და ასეთი რამ. მაშინ ბიჭმა იცოდა, —
რალაც არ იყო რიგზე, რალაც უპირდა
მამას. ავიზრდებოდა მამის სახესრებ-
დაბურცულ, წვრილ თათებს. ეს თი-
თები უბნევინენ ბიჭს ხალათის ლი-
ლებს, უსწორებდნენ თმას, დილაობით
ორიოდ ვერცხლის ფულსაც სთავაზობ-
დნენ სკოლის ბუფეტისათვის. ნერ-
ვიულობის შემდეგ თთები ერთიანად
უკანკალებდა მამას. მაშინ კი განსა-
კურებით უყვარდა ბიჭს ისინი, უყ-
ვარდა და ეცოდებოდა კიდეც. მეაფ-
თიაქს ეძახდა ხალხი მამას. მეაფთია-
ქებ თქვა... მეაფთიაქს დაავვიანდება?
მეაფთიაქის იმედად!.. და ათასი რამ ეს-
მოდა ბიჭს მამაზე. თვითონ მას კი მე-
აფთიაქის ბიჭად იხსნიებდნენ. ღალაც
უხარიდა, მის სახელს მამას რომ კვა-
შირებდნენ, თუმცა ზოგჯერ ბეზრდებო-
და ყველაფერი, რადგანაც ყოველთვის
გრძნობა, — ხალხი მათი მოხსენიები-
სას უპირველეს მნიშვნელობას აფთიაქს
ანიჭებდა.

ერთადერთი, ვინც იფთიაქში სახე-

ମିରାକାରୀଙ୍କ ଦିଶେ, ଯୁଗ ମାତ୍ରା, ଅଲ୍ଲାପ ମନମିଳିବେଳିଟ ଏଲ୍ଲଙ୍ଘା ଠାର ତାଙ୍କିଲୋ
ଶାକେଲିସ ଗାଘର୍ଣେବାକୁ, ଉପରେ, ଆପିଲ୍‌ଏବେଲ୍‌ଲାଙ୍କ ଗ୍ରେନିମାନ୍‌ବା ଖେର ହାଜାର ଶ୍ଵରାଙ୍କ ନନ୍ଦା-
ବିଶ ଚାରିଶିଳ୍ପ କାରିଶି ଫେରିଶେମନ୍‌ଦିଗମ୍ବଲା,
ଗାନ୍ଧାରିପ୍ରେବିତ ହାତିକ୍ଷେରି ଶିଥରେ କାରିଲେ
ଲାହୁଖଣ୍ଟିବୁନ୍ଦି, ବାଦିଶ୍ଵରିବୁନ୍ଦି, କାଶିଲେ, ଶିରାତ୍ମାଦ-
ରିମ ଦାସୁଲିଲେ ଅତୀକାଶ ଓ ମାନିନ୍ଦା ଶ୍ରେ-
ନ୍ଦିଷ୍ଟଙ୍କ ଉତ୍ତମ୍‌ଭେଦ ବିକାରିଲେ ପାଦମାନାକରୁଣି
କ୍ରେଡଲୁବେଠି, ମାଲାଲି, ଗାମିନପ୍ରେବୁଲି କେ-
ରି, ଓ, ଖେର ଅରାଜ୍ୟରୀ ପରିପ୍ରେକ୍ଷଣରୂପରେ,
କ୍ରାଲାନ୍‌କ୍ରାନ୍‌କ୍ରେବୁରୁଲା ସିନ୍‌ହିମ୍‌ରେ, ଶିନ୍‌ହିମ୍-
ଦିଶୁମାଲି, ମନଦାରାଙ୍ଗେ ମନ୍‌ଦିନିରିତ ଗା-
ନ୍ଦେବେଶୁଲା, ମାଗରାତ ମାନିନ୍‌ତ ମ୍ୟାନ୍‌ତ ଶିନ୍‌ହିମ୍-
ରେ, ଗିଳିନ୍‌ଦେବିନ କାରି ମାନିହେରିଲା, ଏହେବ
ଶୈଖିମିଳୁଲିପୁଣ ବିନିମ୍ୟ, ମନ୍‌ଦିନିକେ ମେତାତ୍ମା-
ଙ୍ଗେ, ମାନିନ ଦିଶେ ତାମାମାଦ ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ଗ୍ରାଵି-
ଲିନ୍ ଏରିଯେ ନନ୍ଦାବି, ଶ୍ଵରାଙ୍କ ଦ୍ୟାରେବନ୍‌ଦିଶ
ଗାସିଲୁଲିପୁଣ, ମନ୍‌ଦେବିନ ମାତା, ତାମାମାଦ ମନ-
ସିରିନ, ତୁ ଅରା ଅସ୍ତ୍ର, ଶ୍ଵରାତ୍ମିକ ଶ୍ଵେତଶଳିନୀ
ଗାସିଲୁଲିପୁଣ ମାତି — ମାମିଲ ଅର-
ଧନ୍‌ର୍ଯ୍ୟନିରି ହେବୁଲାନ୍ତି, ଏବଂ କେବଳ ପରିବା-
ରେତ ଦାରୁଙ୍ଗେ, କିମ୍ବା, ଶ୍ଵରାଙ୍କ ମନ୍‌ଦିନିମି-
ନ୍ଦା.

აფთიაქის სპეციალური სუნი, ავად-
მყოფის სუნთქვასავით მიღებული, შეგ
ცხვირში უძრავებოდა ბიჭს, ვერ იქნა-
და ვერ შეაჩვია ყნისვა ათასნაირ

მალთა შეზავებულ არომატს, გადას თეთრ ხალას რომ აკონებდა ყოველ- თვის. ზის იგი ამ სუნით დაგეშილი, მოლოდინის ხიბლით დაყურსული, ოთახებს შეუ შირმაჩამონსნილი გასა- სკლელის წინ, საიდანაც მოჩანს მეფე- თიაქის სამუშაო მაგიდა: მუდას ერთდა, იმავე ადგილს მდგომი საწინი, წვრი- ლი, წვრილი ერთიძეწო გორაკებიანი, კოლხები, სინჯარები, ფხვნილიანი ლა- მაზი ქილები. ტრიალაზე კი, გამზადე- ბულ ბოთლებს მიწებებულ, ფერად რეცეპტებზე წაჭერილი უცხო გვარე- ბი. „ამ წამლების იმედად არიან, მერე- და რატომ არ წაიღეს? დილით კველა წამლი ალაგდება ალბათ. დალევან, და გადარჩებან“.

უფრო და უფრო სია- მაყით აავსო მამის სიყვარულმა. წარ- მოუღებელი იყო მის გარეშე აქაურო- ბა. რა მოხერხებულად ახვევს ფხვნი- ლებს ერთზომაზე დაჭრილ სუფთა ქა- ღალდებში, ასე გამოპარკვა მხოლოდ მეაფთიაქეს შეუძლია.

კედლებზე ისევ გირტი სიზუსტით
ბრუნვადა ხაზიდან ხაზზე მოხტუნავე
წამების მზომი კენტი ისარი. უაზროდ
მოეჩვენა ბიჭს ცდა, კართან კი — სი-
ჩქმე... სიჩქმე. ამიტომაც, სწრაფად
გაძრავ მაგიდებსა და წამლის ყუთებს
შორის, უკანა ოთახიდან გასულმა ჩა-
ყრუებული აივნიდან ჟენერა მობი-
ნაღრეთა ფანჯრები. ბროლის ჭალინ
სახლში ისევ ენთოთ მომწვანო, ლამაზი
შუქი. ეს ბინა მალივ სართულზე იყო
და იქიდან ადვიცანები ყოველთვის
მხარსშემოთ ჩანდნენ. მაგრამ ვერავინ
შენიშვნა ახლა ბიჭმა, ფრთხილად. შე-
პარვით მიღიალდა, თითქოს თავისივე
ჩრდილს უფრთხისით, ფეხებთანეე რომ
იწყებოდა და ოლაგა-ოლაგ დაღრუტ-
ნულ, მომპალ ფიცრის იატაზე მახინჯ
ლაქად მისრიალებდა. დერეფნის ბო-
ლოში, მოშლილი კედლის მოპირდაპირ
კარსშემოთ, შემინდელ ჩარჩოში სი-
ნათლე იდგა. ამ კარზე უშნოდ გადღაბ-
ნით, უნი წითელი გამარტინი აქ-

ପ୍ରକାଶନ କମିଶନ

სენებდა იმ დროს, როცა ვერადა ვერ ატყვდა ციფრებს ფურცლის კოხტა უგრედებში, ნაწერიც როგორდაც, ალაგ-ალაგ დაცერებული გამოსდიოდა.

ის იყო, შედგა, მაშინვე კარს მიღ-მა ჩახველება გაისმა. ეს მამა იყო, იც-ნო შვილის ფეხის ხმა, რეგი ყოველთვის რაღაცით ანიშნებდა ბიჭის თავის სიახ-ლოვეს. იკოდა, რას მთასწავებდა ეს ჩახველება, ანდა სახლში, კარზე კაკუ-ნის შემდეგ, სანამ ბიჭი საკეტს გა-ხსნიდა, რატომ იხოცავდა მამა ცხვირს ხმაურით. ინანა — რად არ ეყო მოთ-მინება, ცოტაც და, ხომ დაბრუნდებო-და მამა. ისევ უკან გაედევნა დერე-ფანს. მერქე, კარის ხმაზე თავმოტრია-ლებულმა, როცა თვალი მოჰკრა, რო-გორ გასხლტა სინათლის ჭავლი და ძველისძველ მიმექიულ თვერიზე გადა-მსხვრა. აღარ შეჩერებულა, ჩათვე-ბულ, დამეულ ჩრდილებს უკან დაძრულ ნაბიჯებს კუტრბოდა ახლა. ეს გაქცევა იმედს ნიშნებდა ბიჭისათვის, ყველაფ-რის ტოლფასი იყო ეს გაქცევა.

აფთიაქში დაბრუნდებულმა, საწო-ნის ციცქა გირავების შეგროვება დაი-წყო, მაშინვე კი გაიზიტრა: ეგებ არ ესიმონოს მამას მის მაგიდს რომ ვე-ხები. წინა ოთახში გადადა, მოლოდინის ნეტრარი ვანტდისაგან შეერეოლებული ტანით მიეკრო ქუჩაში გამავალ ვიტრი-ნას. უხილავ, მხოლოდ წარმოსახვით ასებულ სივრცეს გაქცა, თითქოს წო-ნა დაკარგვა, ისე შეცურდა და განზავ-და სიმსუბუქეში, ასე ძალუმად რომ დაპატრიონებოდა ახალ ქვეყნიერებას. პნიშნელობა დაპკარებს საგნებმა, ის მეტიარა სათაც კი აღარ გახსნებას მანამ, სანამ წამიერ ნეტრებაში გაი-გვებული სივრციდან თანდათან არ მოჩნდა. ბინდით დატანილი, ერთმანე-თზე მჭიდროდ მიგიფრული პატარ-პატა-რა ნავებობანი, რკინიგზის საღვურისა და ტვირთის საწყობის უკანა, ყრუ კე-დლები. მკვრიე სიმსუბუქით, თითქოს-და ეს-ესაა, ძევლისძველ, დროებისა-გან ჭუჭყისფრად ქცეულ კედლებს გა-მშვირვალეს გახდისო. უფრო ახლო —

კენტ-კენტად მღვიმი, მოწყვენილი გამამა პაროსთა იღნავ წადრებილი წვერები, ზეზეულად მძინარე ხეთა ლამაზი სი-ლუეტები, ალერსს რომ მოჰკვეულენ. მერე კი ბნელს მიჩვეულმა თვალმა გა-რკვევით გაარჩია ქუჩის გადაღმა, ათხ-რილი გზის კიდე-უ-იდე, ოღონისორი სავალზე მობარძაცე კაცი. ხელები წინ გაეშვირა, თავი აეწია, ანათხარის გაღ-მოლას ლამბდა, მაგრამ წაბარბაცდა. უწესრიგოდ ლუმინისცერებულ მიწის-პირზე ალვა-ალაგ ჩავარდნილ ღამის რომელიდაც ჩრდილს შეერთო მისი სხეული. ბიჭი დაიძაბა, მოლოდინი და-დარავდა ირგვლივ, ამ მოლოდინს უნ-და ვაცალკვებინა კაცი სიბნელისაგან, საჩინა გაეხადა.

ისე გაერთო, არც გაუგია მამის და-ბრუნება. რიყის ქვის ხუსლაზე, გაუ-რკვეველ, მასიურ წერტილს მიაგინა შეხრა. ამ აღგილს ქუჩის მერთალი ნა-თება სულაც არ უჯვებოდა. სწორედ აქედან წამიმიმართა მორყალული, მუქი სილუეტი.

— ჯუნო! — დაიძახა მამამ უკანა ითახილან და მაშინვე მინაც გაწერარუნ-და. — მკონი შენი ძილის დროა. ახლა-ვე აზიდულებ ჩაის და მიწერი. ხომ გინდა ჩაი. ჯუნო! არ ვესმის?

წამით ვაკვირვა ძახილმა, მაგრამ სმენამ კი არა, მოელმა მისმა არსე-ბამ მიიღო ეს ახლობელი, თანშეზრდი-ლი ხმა და ჯუნომ მექანიკურად უპა-სუხა:

— მესმის.

— ხომ გინდა-მეტეში ჩაი, — ღილი-ნივით გამიერის მამამ.

ჯუნომ უკანასკნელად შეატლო თვა-ლი, როგორ იუერთხავდა კაცი მუხლის-თავებს და სწრაფად მოტრიალდა. მა-მისაჟენ აჩქარებდა საკუთარი გულის-ფეთქე, ახლა საუეთქელებშიც რომ ბა-გუნად შეიგრძნობდა ბიჭი. მამა უკვე წინა ოთახში გამოსულიყო, აფთიაქის სალაროს გაფრენებაზე, ვიტრინას მი-ყრინნობილს ჩაის საღურარი. კოლბა ეწირა და შეიღის მობრუნებისთანავე, როცა მათი შეხრა ერთმანეთს შეხვდა,

მეაფთხოვებ საგანგებოდ იყოთხა: „რა მოხსეა ჯუნი? მამის თეთრი ხალათის საღილებრივ გამორჩეულ ძაფს მიწვდა ჯუნი; მიაწყვიტა, მერე ძაფიანი ხელი ქუჩისკენ გაიშვირა და ნაძალადევი სიშევებით თქვა: იქ ვიღაც ბარბაცებს, მოერალია ლებათ. ახლა ორივენი ერთად უყურებდნენ. კაცი ხელებგატოტილი, ხელი მიღიონდა ქვემოთ, საავეჯო კომპინატის მიმართულებით.

— ბრძაა, — თქვა მამამ, — შესაძლოა გზა დაებნა. თუ გინდა, გადი, შემოიყენე.

და ჯუნის მხარმა მამის გამხდარი ხელის სიმსუბურე ალერსივით მითვისა. ხოლო, სანამ პასუხს მიიღებდა, ბიჭის სახეზე გამოფენილ შეცტანების გასაქარვებლად დაუმატა მან: ნუ გეშინაა, ბრძები არავის ერჩიან, მე აქედან გიყურებ.

შიში არც მოფიქრებია, რა მოსატანი იყო შიში, როცა იგი მამის გვერდითა, მაგრამ რა უნდა ეთქვა უცნობი და ისიც ბრძა... უცნაური ეჩვენა მამის დავალება, სულ მოლო ტრაზა კიდევ უფრო უცნაურს რომ ხდიდა: ხელი მოჰკიდე და თვითონ წამოგვება. გაიფიქრა: მამას ჰერინია, მეშინია, იმიტომაც ამჟანს ლაპარაკობს „გასამნევებლად“. ერთბაშად გატრალდა კარისაკენ, დონგად გავიდა ქუჩაში. „ეშინია მაგრამ ას სურს გამეღავნება! — მეყულუად გაუელვა ქუჩაშე გადამვალი ბიჭის თვალთვალისას მეაფთხოვეს. ამ წუთმა პირველად აგრძნობინა, რა შეუმნეველად გაჩენილიყო მის შეიღმი მამაკაცი. ახლა დაგალვოვებულ კაცობას მიჰყავდა ჯუნი გაურკვეველი, მანამდე განუცდელი შეხვედრისაკენ, ეს კაცობა გულდაგულ ამტკიცებდა თავითავს, კარში ჩამდგარი მეაფთიაქის დასაჯერებლად, ფხიზელ მზერას რომ ატანდა მიმავალი შეიღლის სილუეტს.

უფრო და უფრო დაჭრებულად მიდიოდა ჯუნი.

აბა, ესც იმ დროს ჰეავს, ის დაუკიციარი დღე რომ შეაერწიშა, რათა მეაფთიაქისათვის დღევანდელობის

სწრატმეოლობა მიეხვედრებინა. იმ დრო იყო საწყისი ყველაურისა, რაც მოხდა შემდეგ და თეთრი პალატის სახით ჩარჩა მეხსიერებას. იმ დრომ დაიწყო საბეღლისწერო ვანაჩენი ჯერ კიდევ იმ წუთიდან. როცა იგი ავადმყოფი ცოლის სასოფტმალთან იჯდა და მძინარეს სუნთქვას აყურადებდა. ფიქრიან გარინდებას მოეცვა ქალთა საწოლები, თუმც მცირე ბიძგი და წამში მოირვეოდა ეს სიჩუმე. რომელიმე, შედარებით ოპტიმისტი ქალი კონსულტანტის როლს გაითამაშებდა, რამდენჯერმე გაიმეორებდა, გულდასმით ახსნიდა ერთსა და იმავეს, ჩამოარიგებდა დიაგნოზებს, გასამნევებელ რჩევა-დარიგებასაც არ დაიცემულდა. მისი მისუსტებული, ავადმყოფური ხმა სათითად მიეფონებოდა სწორულთ, მერე სხვებიც აპუკებოდნენ ამ ხმას და ლაპარაკით დათრუნავლენ ეჭვს, პურსავით გაღიტენენ იმედს.

„საოცარია, — ენას ასვენებენ“.

ჭერს მიბეჭინილი ფანჯრებს მიღმა, წაწვეტილ კლდეს შემდგარ ცაზე გაღლესილი ღრუბლის მოყვითალო ნაგლეჯების დაკავშირება სცადა გონებით, რათა რაიმესათვის მიემსგავსებინა. მერე დაიღლა ას წელგამართული ჯდომით, უხმაუროდ მაჩინა სკამი კედლი-საკენ, ხელები გულზე დაკრიფთა, ზურგი და თავი კედელს მიაყრდნო, ისე დაუწყო შეკავშირება ღრუბლებს.

თეთრი პალატის დიდი, ბრიალა ფანჯრები კაცის თვალში სულ მეტად ამხელდა ავადმყოფობას, ქალების სხეულში ჩაბორებულს, თითქოსდა თავისებური სუნ და გემო რომ დაჰკრავდა და თვითეულს საკუთარ ჭერად უხდიდა თავისივე ფიქრს. უშეველებელ წერტილს წაგავდა ითახ. ავადმყოფი ცოლის სუნთქვას დააყურადა.

— გააღვიძეთ, რა უშავს, ისედაც სულ სინაცს! — კუთხის საწოლიდან თავი წამოჰკო თმაგაშლილმა ქალმა,

ლალი გამდიდა
გოლო დღი

გადმოიზნება, მაწენის ქილა გამოიღო დაბალი ტუმბოდან.

უნიათოდ გაიღმა კაცმა, ხელები ჩამოიღო, უხერხულად დაილაგა კალთაზე. — დააცემადა: გაუიორებული, გალული სახე, შეთხელებული ტუჩები, თვალის ჭრილებთან მოშემუშენილი კანი... ნუთუ ეს იყო მისი ცოლი? ასეთი შეცველილი და გაუცხოებული, სულ მასე ესეც აღარ იქნებოდა. რა ქნას, წაიყვანოს სახლში, როგორც პროფესორმა უჩჩია, თუ ფაახენინის აქ, სანამ თუით ეს ლოგიონი არ გამოიტანს უკანასკნელ განჩენის. სახლის მოგონებაზე გვლი გაეწურა, რატომდაც მისმა ყოველმა კუთხე-კუნკულმა სასაფლაო მოაგონა. ავსმომას-წავებლად ჩაუდგა გონებას ქალის კაბებით გამოტენილი ტანსაცმლის კარადა. მერე წყლის კიბო წარმოიდგინა. დავკარჩხულებულებანი, მაზრჩენი ფორმის. სხვანაირი კიბო მის შემცნებაში არ არსებობდა. აი, დაცვევიან კაბებს, ზაბლოტავენ, ბულრაობენ კარადის კედლებზე.

უნებლიერ წასწია ხელი, ქალის მელავს შეახო. და რაკი სწრაფად მოუზიშლდა ავატრიკო, ქმრისკენ გადმობრუნებულმა ხელისგულებით გადარტკიცა თმა, სარჩების ჩამაგრებას მორჩა, ბალიშიც მოხერხებულად მოწყო თავევეშ, რაკი მას ჯერ კიდევ შეეძლო ეგრძონ, რომ ქალია და გულდაგულ შეესწორებია საბამურის საკელოზე მოყოლებული მაქმანი. შეეძლო მშვიდი, ფიქრილი მზერა მოევლო ითახისათვის და მერე ამ მზერას ოდნავ უკმაყიფლო იერი მიეღო ფანგრის ცალ მხარეზე მიჰუკეული, უფერო ფარდის ხიბლშეძენილ ნაოჭებზე წამიერი შეყონებისას და რაკი ამ მზერაში მოხერალუ ფიქრს არც ზღვარი გააჩნდა, არც რამე კონკრეტული მიზანი, რადგანაც უბრალოდ ვერ იმაღლებოდა იგი, — როგორც აღრიან გაზაფხულზე გაქურთნულ ტყეში გამოპენტილი ტყემლის თეთრი სიმარტოვე, ნიზი, სილამაზეშ შენიღბული მწუხარება — მთ-

ვარღნილი სიოსაგან მოტანილი; ამიტომ გერ ისევ გრძელდებოდა ასეტილგად შეწვეული ყოფა, ადამიანებს აუცილებლად რომ მიაჩნიათ და სიცოცხლეს უწოდებენ.

საწოლისაცენ დაიხარა კაცი, ცოლის მხარის დაუახლოვა სახე და თუმცა იცოდა, ახავითარი მნიშვნელობა არ ჰქონდა არც კითხვას, არც პასუხს, მანც თქვა:

— როგორა ხარ?

ბუდებში ჩამძრალი თვალები ქმრის შუბლს მიაპყრო ქალმა, რაც იმას ნიშანვდა, რომ კაცს ოფლი უნდა შეეწინდა. სანამ ქმარი ამ უსიტყვით თხოვნას ასრულებდა, მოპირუაპირ საწოლზე, ნაოპერაციები ვალდებულის გვლდაგული, ენერგიული მოძრაობა დაიკირა ქალმა. ავაღმყოფი საზამოროს კანის ნაკრებს აგრძელდა თევზზე.

— შენ რა, სამსახურში არ წახველი?

ისე ღროვალად მოხდა ეს გაფირვება, ცოტა არ იყოს, დაიბნა კაცი, თუმცა ელოდა მსგავს შეკითხვას. უნდა უპასუხოს, სასმოხდილმა გონებამ დაძაბევა იწყო. მთავარია, დაარწმუნოს რომ ასე სკობს. აგრე, რახანია, აოპერაციას ერთდება ქალი, ახლა კი... რა დააბრალოს, რით გაამართლოს პროფესორის უარი. მაგრამ დუმილი ყველაფერზე სახიფათოდ და ეჭვისალმდერელად მიიჩნია. ამიტომ, ნაძალადევი მხენობით, სასწრაფოდ გამედრავნა გონებაში მოშენდარი პირველივე აზრი:

— კამე რამე?

თავისცე ხმამ დაამშვიდა. თუმცა საქმე ამით არ გათავებულიყო, მაინც არ უალოდებია ცოლის პასუხს, სწადდა, არ გაეშა საუბრის ძაფი, თვითონ უაპატრონებოდა, მაგრამ ვერაფერი მოიფიქრა საგანგებო. ვიღაც მნაცველი შემოვიდა მაშინ ითახში, თავიზიანი სალამი თქვა და მოხუცი ავაღმყოფის საწოლთან ჩამოჯდა. მალევე დაირღვა შემოსულზე მიქცეული უურადღების ერთიანობა, თავიანთ თავს მიუბრუნდა ყველა. ქალმა ნელა გააცოცა ხელი,

ქმრის მაჯას მოუსვა თითები. უმშევრ
იყო ეს ხელი, ასე სრულად რომ მოჩან-
და მაშე ქორწინების რგოლი. რატომ
ეგონა კაცს, რომ მხოლოდ სიბალული
ეკავშირებდა მაშინ ცოლთან, უცნაუ-
რად გაუცხოებული გრძნობა იყო ეს
და გამოწვდილი ხელიც თითქოს სმუ-
დამ დამშეიღობებას მოაწევებდა.
ჭრინ წარმოადგა, კინაღამ დაახრიო
ყელში მოდგენილმა ცრემლმა.

— რა მოიტანე? — ტუმბოზე და-
ლებული პარკით დაინტერესდა ქალი.

ქმარმა დიდობროვანი ატამი ჰმოილო,
ჭიბის დანით დაუწყო თლა.

— ჩვენი ეზოსია! — იცნო ქალმა.

დაეთანხმა, ნელა დაუქნია თავი და
ნაძალადევად გაუღიმა. არ შეუტჩნევია
კოლს ყასიდი ღმილი, ოლონდ, რო-
გორც საერთოდ ავადმყოფს სჩევენია,
ამონიხრა, — მომზეტრდა აქაურობა, —
დაიწურუნა და გათლილი ატამი. ჩა-
ჭირია.

— წაგიყვან, თუ გინდა, სახლში იმ-
კორნალი:

— სახლში?

ქალის გაკვირვებაში სანახეცროდ
შეშეც ერთა.

— ჰო, — აჩურებულდა კაცი. საგან-
გაშო არაფერი პლოტნიდა, ოქრაცია-
არ არის აუცილებელი, პროფესორი
ველაპარავე და დაითინანმე, ჩამე ისე
თი რომ გვირდეს, კიდე ჰო...

ქალი გაჩუმდა. ექ მოსვლის დღი
დანცვე სახლში დაბრუნებას ოცნებობს
აი, თადა უძინ და...

— სახლში? — გაიმეორა ჩქმად —
ბალიშვილან წამილია, იდაყვით დაეყრ-
ლონ საწოლს, ქმრის მუხლებს დაპტე-
რდა. მას სუსტი, ძლევამოჩირდი მუხ-
ლები მორჩილად მიეტყუპებია ერთმა-
ნეთზე. ოდესლაც უთოსაგან დამჩნეუ-
ლი ზოლი მთლად გადასვლოდა ჭარ-
ვალი.

— ରୁା ୨୮୩୦ — ଜୟେଷ୍ଠ ମୀର୍ଗୀ, ଦୀପତି ଫେ

ଲୋହିଙ୍ଗ ମିଳନ ତାଙ୍କୁ, — ଏହେ କଷ୍ଟରୀତିରେ କଷ୍ଟରୀତିରେ
ଶଖବଦୀ...
ଶଖବଦୀ...

— მისმინე, — თოქოს დღი საი-
დუმლოს ახელსო, ხმა მოგუდა, კიდევ
მეტად მოიხარა, — გავიგე, შინაური
წმილებით მეურნალმას ვიღაც, ხო, ხო,
შეფეგიანადაც. — თვალი ჩაუკრა და
მეტი დამაჯერებლობისათვის გაიღმია
კიდეც. ისევ გაიმართა წელში, პალტა
შეზეერა. მთლად გაკრეფილიყენ ჭა-
ლები, მხოლოდ ერთი ავადმყოფი დარ-
ჩენილიყო, იოლად რომ მოუხვდა კაცს
გაკვრვებას და არ დააყოვნა:

— ეზოში გავიდნენ, ჰერს მაინც
გადაყლაპავენ. მეც წავალ აწი.

— პო. — დაეთანხმა კაცი, — აქ
მძღვანელი ჰარტია

— ଲୁହେ ଶ୍ଵେତିଶ୍ଵେତୀ ଶନଦା ମନମି-
ପ୍ରସବନ୍ଦ, — ଗୁଣଧର୍ମ୍ୟନ୍ଦା ସାକ୍ଷେ ଅଜ୍ଞା-
ମ୍ୟନ୍ତ୍ରେ, ବାହୀକାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୟାନିତରୀକା ଶାଶ୍ଵତଲୀପି-
ତାକ୍ଷେ ମିଶ୍ରନ୍ତିଲୀପି କ୍ଷାଲାତକ୍ଷାବା. — ଶ୍ଵେତି-
ନ୍ଦିନ୍ ଏବାଲି ପ୍ରେତୀଶ୍ଵରି ପ୍ରେତି ପ୍ରେତିରାତ ଦା-
ଶବ୍ଦକାରୀଧୂଳି ଚିନ୍ତିବା, ଗ୍ରନ୍ଥରେଣାଲୀ!..

— ମିଶ୍ରିବା? — ମାରତଳା ଫଣିନ୍ଦ୍ରେଖୀ-
ଲା ପାତ୍ର.

— არა, გოგო, მაჟრამ ისეთი ეშმაკია, რომ არ ვიცი.

გაულიმა, ღიმილით ჩამოიხსნა ლა-
პარაკის იშტაზე მოსული, ცოლს მიუ-
ბრუნდა:

საწოლზე წამოჩდარმა ავადმყოფება კი, ცოლ-ქმრის საუბრის მოსმენისას, ქამრის გაკვანძვა გაატანურა, მერე ცნობისმყვარეობაში სხლია და გაკვირვებით, თითქოს თავზარდაშეცემის რამ გაიგო, იკითხა: ტანსაცმელი რადგინდა?

— მიმყავს, — აუხსნა კაცზა,
სახლში გავაგრძელებთ მკურნალობას.

— အ!.. — မိုးကြော မြဲလျှော့ပို့၊ ၇ဗ္ဗာ
ဒိုက်လွှော ဒြောခံ ပုံစံပါ လာတနိုင်၊ လာမ-
လျော်နှော်မျှ မိုးမိုး ဂာလှာအိုး စာဒို အျိုးတ-

ମୁଦ୍ରଣ ପରିକାଳୀନ
ବିଷୟ ପତ୍ର

იქით: — მე კი, უპტერაციონდ ფეხს არ გავაღდები აქედან, ძლივს გადაწყვეტე და... მერე ხალათების ულილ ბორტები ნერვულად მოქანა, მჭიდროდ მოიკვალთა ტანჩე, მოკრძალებული სიფრთხილით წავიდა კარისაკენ, ასე მიცვალებულის ცხედრის გარსშემოვლისას დაღიან ადამიანები, ისინი რატომ-დაც უფრთხისან ამ ღრის საკუთარ ფეხის ხმას, ანდა, რცხვენიათ, ეგებ იმ უზმელი ფიქრისა და განცდის, რასაც გარდაცვლილის სიახლოვეს გრძნობენ.

— ხედავ?! — უთხრა ქალმა ქმარს, როცა მარტონი დარჩენენ, — რა არის გაჭირვება, ქვად აქცევს ადამიანს.

— მაგისტერის ალბათ აუცილებელია. ახლა მეტი დამაჯერებლობა იყო მის ხმაში, თვითონვე ეუცხოვა ეს ნიღაბი, შესაძლოა, წამშივე ისევ რომ ჩამოხსნოდა. ამიტომ, ასე მოამთავრა ყველა-ფეხი:

— რომელი კაბა მოგიტანო?

მაგრამ მის გონებას ახლოსაც არ გაჰქარებია ცოლის პასუხი, თვალმა აღიქვა მხოლოდ, რა გულდასმით აუხსნა მან მოსატანი კაბის ფერი თუ მოდა. მერე ისე ჩაიარა საავადმყოფოს გამაბეჭრებელი კიბები, ხეივნიანი ეზო, ისე გავიდა ქუჩაში, თითქო თვითონ კი არა, ვიღიცის ლანდი მოძრაობდა მის მაგიერ. მალე ეს ლანდიც შეერწყა ქუჩის ორმტრიალს, მანქანებისა და ადამიანთა ნაკადებს. დარჩა მხოლოდ აზრი, ურჩად რომ დაუსხელტა ქუჩის რიტმს, გამოცალკევდა და მძიმე ბანგივით, ზანტად ჩაწვა გონებაში საღმოზე ფიქრი. საღამოზე, როცა შინ მიიყვანდა ცოლს კი არა, მის ნასახარს და ამაღამილან მათ სახლში გაათენებდა და დააღმებდა სივალილი. ყველაფერი გადაწყვეოდა შიშად და ლოდინად, სანამ თვით ლოდინიც არ დასრულდებოდა.

და აյრ, კარგახანია დასრულდა ყველაფერი, ასე სწამდა მეაგთიაქებს. ახლა კი, რა დაემართა, ქუჩაში მარტოზმარტო მიმავალი შევისის კაცობაში შესულმა ნაბიჯებმა რად შეანჭრია. იაზრა, — ამის შემდეგაც რაღაც სხვა იწ-

ყებოდა, რომ ეს დროც უშეულოდა მოდა მერმისს. არაფერი არ ზრდებოდა განსაკუთრებული, ამა რად სწადდა ხმა-მაღლა, ყველის გასავონად ეყვირა: ჩე-მი ბიჭი კაცია უკვე! კაცია!

ისე გულგრილად ეძინა ქალაქს, რეინიგზის საღურიდან გარკვევით ის-მოდა დიქტორის ხმა.

ბიჭი კი დაფერებულად მისღევდა მოფორჩელე მგზავრს. „აბა, რას მო-ხერხებს!“ მაშინვე ტელეფონში დარეკა და მეაგთიაქე კარში შებარუნდა.

ორიოდე ნაბიჯი აშორებდა ჭუნოს კაცისაგან, ერთაშემაც რომ შედგა, მდევ-რისენ გაშვერილი ხელები ჩამოყარა, მტყუანი, ატირებული ბავშვიერთ გა-ხევდა. ქანდაკებასავით იდგა უცნობი. მოლოდინის ნატამალსაც არ უმართ-ლებდა ჭუნოს მისი კუშტად შეკრულ-ბაგები, თანაგრძნობის არავითარი სურეილი არ ჩანდა სინათლეშართმეუ-ლი უცხო კაცის პოზაში. მოეჩენა, ეს კაცი მთელი სხეულით იყურებოდა თითქოს. უხილავი, ჩაბნელებული თვა-ლებით ქვენდა დატარული ტანი და ამ უხილავი წარმოგვენამ მსწრაფლ დაა-ცარიელა სამყარო, ცასა და მიწას შეუ-მარტოდმარტო შეატოვა პავშეი ბრძანა, მერე მეწაც იძრა, ამოტრიალუა, აის-ლიტა ქვეყანაზე დარჩენილი ორად თრი ადამიანი და ინერციამ უჩევეულ სი-მსუბუქე მიანიჭა სხეულს. მაგრამ უც-ნობის ხმა ისევ მოუბრუნა ჭუნო რეა-ლობას.

— ვინ ხარ? — იყითხა კაცმა.

სიმეკრე დაინახა ბიჭმა ამ ხმაში, საბოლოოდ გაუქრა ჭერ ისევ იმედად მშეუტავი სითამაზე, აქემდე რომ დაგე-რებულად მოიყოლია. სინანულმა დაუ-ლორ ბატქ გული, სინანულმა და ცოტა-ოდენმა შიშმაც. რადგან კაცი საჩეუბ-რად შემხატებულს ჰგავდა. ისე დაძაბა სხეული, თითქოს ეს-ესა ისხლეტდა და ნაფირივით დაცხერებოდა მშევარს.

— მე ჭუნო ვარ, — თქვა ბიჭმა და იგრძნო მისმა ხმამ აღნავ შეაჩბილა კა-ცის სიყერცე. გაბედა თქვა აზრი, აქეთ მომავალმა, მთელი გზა რომ აკორწი-

ბულნი და სულაც არ ჭირდებათ თვალებზე ერთმანეთის დასახახად.

— ვიცი როგორი სახცე გაქვს, მეზღვაურს ჩამოჰგავხარ ოდნავ, — ამბობს ენდი და თითებით ფრთხილად უსინჯას ყერიმალებს, ცხვირს, ქვედა, შესქელებულ ტუჩს. რატომლაც თვალებს ტოვებს.

— შენ რა, გინახავს მეზღვაური? როგორი, როგორი ეჭვიანი კოთხვა.

უარის ნიშნად თავს გააქნევს ქალი და იგი ხედება ქალის უარს, იმასაც, როგორ უკვირს ენდის ეს აღმოჩენა. დაუჭერებელია, მარგამ ხომ მართლაც არასდროს უნახავს მას მეზღვაური. ბრძებს კარგად ესმით ერთმანეთის, მალე ქრება ყოველგვარი ეჭვი, ენდი კი ამბობს: ჩვენ ხომ ყველაფრით ვხედავთ — გონებით, სმენით, ხელებით, იცი? სინათლე ალბათ არ იკარგება, აღამიანს სხეულში ელვრება სინათლე. მერე, მდუმრედ სხედან ერთმანეთის სიტყვის მომლოდინენი, მთელ სხეულზე აწყდებათ ბალის გადაღმა, მთავარი ქუჩიდან ავარდნილი გუგუნი, წამის რაღაც გაელვებაში ნამდვილად უმაღლიან ბედს, რომ ვერ დაინახავენ თუნდაც მცირედ საგანს გარეშემო, საყაროს ყოველგვარი მტცერი მათთვის ისევე შეუცნობელი და შორეული დარჩება, როგორც ის პირველყოფა, რამაც შემზევ, ღრუის დახმარებით მოძრება მათი სხეულები, სიცოცხლე უწილადა, და რაც ისეთი განენებული და დამოუკიდებელი იყო ახლა ყველაფრისაგან, ისე უცნაურად მიმატებული უსასრულობას, რომ მათ ნამდვილად სკეროდათ — იმ უცნობ სინათლეს ინახავდა ეს სხეულები, თავისი მღვრიერი წიალიდან გარეთ, პო, გარეთ აშუქებდა. მაგრამ, ბოლოს და ბოლოს სინათლეც რას წარმოადგენდა? იქნებ მხოლოდ იმის შეგრძებას, თუ რა ინტერესით დაათვალიერა სკამზე მსხდომი ბალიდან ფეხათრევით გამომავალმა უცნობმა. მაგრამ, ხომ იგრძნეს ეს მზე-რა, ეს ინტერესი და ისიც, — კაცი რომ იყო უცნობი და ზანტაც მიაბო-

ტებდა მოღანტული. მაში, რაღოს კომუნიკაცია თვალის ნათელი ეგებ რწმენას იძინა, რომ ამ სკამზაც ხომ შეიძლება იგრძნოს, რარივ უყვარს ერთმანეთი უსინათლო კაცას და ქალს. თვითეულს არასდროს უნახავს მეორის სახე, არ ალქემის თმისა და თვალის ფერი, მაგრამ გრძნობენ ისინი... ვრძნობენ. უხარით, ხალზე უხარით, ასე კარგად რომ იცნობენ ერთმანეთს.

... მაგრამ, საჯდაა ის ნეტარი თავდაჯერება... სწრაფად ჩააღლვა გონებას წარსული. ესეც აწმყო: ოლარ თავდება ნეტარი ეკლელი, მაინც რა ხელმა შესძლო ამიღენა მიწის გათხრა. მოეჩვენა: თვითონ კი არ მიღიოდა წინ, არამედ კი დალი. მის ხელისგულზე ბლაგვად გარზამავალი ეკლელი გარბოდა უკან და ეს ფიზიკური შეგრძებება იყო ახლა ერთადერთ მაკავშირებელი მთელ სამყაროსათან, ქუჩასთან, ყველა ნაცნობთან, უცნობთა ფეხის ხმებთან, იმ თავდასაცავ აზრთან, საშეველად რომ შეეფარა ამ გაყურსული ღმების ბრელ კალთას, დატუმსული ბავშვივთ გაბურული, თავისაც თავს უგანყდებოდა, საკუთარ უძლურებას სციდა, მაგრამ მყარად ამზადება უსამართლობასთან შესარიგებელ ფრაზას: მე მიყვარს! მიყვარს!

აქ გათავდა კედელიც. აგორავებულ მიწაყრილს მიწყდა უსინათლო, მუხლებით მიებგინა დაფერხუბულ საყრდენს, ხელები ზემოთ აკოცა და მთელი ტანით გადაწყვა. წამიერი მისვენებისას სხეულმა იგრძნო, სულ იოლად მოშლებოდა მიწა. ამიტომ ხელ-ფეხს რაც შეიძლება სიღრმეში აფლობდა, ჩქარ-ჩქარა ინაცვლებდა მოსაჭიდებელ აღვილებს, რათა მორტეულ ნაყარს უკანვე არ ჩაეცურებინა. თხრილის თავზე მოკცეულს ცხვირ-პირი მიწით გავსებოდა, სწრაფად გამოაფურთხა და მაშინვე მიწის გემომ გამოუშატა პირი. საშინელი გემო პქონდა მიწას. დაიჭყანა, გბილები ერთიმეორეს, დააჭირა ზიზლით, შიგ ჩარჩენილმა ნატევენის ღრუშიალში კისრის ძარღვები ჩაუსერა.

ცივი ურიალი მოაწეა ყვრიმალებთან, ცრემლმა ამოუცირთავა შიგანი, გაბოროტებულმა, ანგარიშმიუცემლად დაიწყო მიწის ღვევეა. ეს იმ გრძნობას ჰვაფდა, როცა ქუჩაშე, ადამიანთა მბრუნავ მორევში მოხველრილი, წინგა-შვლილი ხელებით ცდილობდა განაპირებას. ქუჩა მისთვის წარმოადგენდა ადგილს, სადაც მუდამ უნდა ეძებნა კედლები, ანდა აგორაზოობით მოგადოებულ გადასასვლელზე შემდგარს გაწვრთნილი სმენით დაუყურადებინა ტრანსპორტის მოძრაობისათვის და მოთმინებით აეტანა ვინ-მე ტლუ მძღოლის ჟანრდავა, რომელსაც წარმოადგენაც არა აქვს, რომ ბრძები სასეირნოდ არ დაფიან, რომ ისინი გარკვეული ადგილიდან იმისათვის იძერიან, რათა გამიზნულ ადგილს მაღლიონ და დროის ამ მნიშვნელოვანი, ვიზრე სავალს გალევენ, მათთვის არ არსებობს უფრო მნიშვნელოვანი და სახითაო რამ, ვიზრე ეს გზა — ადამიანებით გავსილი, ათახთახებული.

მერე კი, თხრილს რაკი თავი დააღ-წია, ორიენტაციადაკარგული უაზროდ დაადგა საკალს. დაცარიელებულ ქუჩას გამჭრალ ფეხისხმებთან ერთად მიეჩქმალა თავისი სახე. სხეულმა დაიბრუნა გრძნობელობა. ნაბეგვი სხეულით აღი-ქვემდა უსინათლო მიწის ყოველ მტკაველს, სადღაც, შორს სივრცეში გახე-ვებულ შენობებს, ამ ბიჭის სუნთქვა-საც კი. რა უნდა, რატომ თავს არ და-ნებებს ეს ღლაპი? სახე წამოენთო კაბს, ქვედა ყბა ბრაზმა აუცაცეას. ბიჭი კი მაინც დგას და უცექრს. ისევ წავა თავის გზით, აბა, გაბედოს ლაწი-რაქა, გაბედოს ოლონდ, გაპევეს და ნახავს მერე სეირს... კვლავ ხელისცე-ცებით განაგრძო სვლა, გამახვილებულ სმენას მაშინვე ბიჭის ნაბიჯიც დაეწია. მღუმარედ აღვენებული ბიჭი ფიქრს კინძავდა: ეთხოვ, წამოვიდეს ჩვენთან, ჩაიზე დავცატიქებთ, შეგვიძლია გრძელ სკამზე დავაძინოთ, ჩემ ძეველ პალტოს ჭავაფარებ, დარწმუნდება, რომ მამა ძალზე კეთილია, აუცილებლად მოგვი-

შინაურდება. ნეტავი სად ცხოვრობს, ან როგორი სახლი აქვს? იქნებ სულაც არა აქვს სახლი. მე ჩემს თავგადასავალს მოუყვები. (ბიჭი უცხო კაცისათვის მოსაყოლი თავგადასავლების მოძევას ლამიბდა, მაგრამ ვერაფერი გააწყო და პირელად აღმოაჩინა: — თურმე არ ჰქონია თავგადასავალი). არა, უმჯობე-სია სხვაგარად გავართო. სუ მაგალი-თაღ: დავუხატავ რამეს. მაგრამ მაინც რას? მამაჩემის ხელებს. ნეტავი თვი-თონ თუ იცის მამისის ხელების ხატ-ვა?

ფიქრმა, ის-ის იყო, თითქოს გადა-ვიწყა ბიჭის მასასა და უცნობს შორის მყარად ჩამდგარი, უხილავი ჯებირი, რომ სუკან მოტრიალებულმა კაცმა მთე-ლი ხმით იღრიალა:

— მომწყდი თავიდან, თორემ გაგ-ხეთქამ ცემით! მომცილდი! შე ლაშირა-კო!

შეფრთხა, მოულოდნელობამ დაა-ბნია ბიჭი და მაშინ უსიამო წინაგრძნო-ბით გაუცხოვებულმა, ბავშვისათვის უჩ-ველოდ ბოლოგარეულმა ეჭვიანშია ხმამ გამომწვევად იკითხა:

— ეს გახეთქამ შენ?

— ნახავ ვისც.. ახლავე თუ არ წაეთრევი აქედა!

ახლა კი... დაავიწყდა ბიჭის აქ მო-სელის მიზანი, აფთიაქში დატოვებული მამა, ისიც — პატარა რომ იყო, და ძა-ლიან მოუნდა უცხო კაცთან პირისირ შებმა, როგორც სურს, ისე რომ აცემი-ნა ეს უმაღლრი... მაგრამ როგორ? და-დებთან არასოდეს უჩხუბინა. ქვას ხომ არ დაარტყამს. ქვის სროლა გიუების საქმეა. ამიტომ:

— შენ თვითონ წაეთრი აქედან. — შეეპასუხა გაგულისებული, — რას და-ბორიალობ ამ თხრილებში. ხო, ხო, თუ სიკეთე არ გსურს, გადავარდი და მო-ტეხე კისერი.

მხედვდა, მის სიბრმავეს გულისხმობ-და ბიჭი. მით უმეტეს, თუ იცის ბრმაა, რას ერჩის, რად არ დაეხსნება. ერთი

ლალი გრევადა
გოლო დად

ჟელში მოაფიქრობინა, გასრისაც მავ უზენად დღის. გასრისაცხა! რა უნდათ, გაუ-შვან თავის გზით, ვის რას უშავებს, ვი-სია ეს ცოდვის შვალი, პატრონი არ უავს?

— მომცილდი, შე უპატრონო! —
ასევე უფარია კაცმა.

— მე უპატრონო არა ვინ. შენ კა,
თუ კეუით არ მოიქცევი, დავუძახებ
ჩემს პატრონს და ნახავ რაც მოგივა.

— ჰეუპნები, შემომაკვდები, ბავშვო, შემიამცვედები!

გიდრე ალი-კვალ შეშლილი ბიჭი პა-
სუხს ახანგებდა, ჯერაც შორიდან ჩენილ
ავტომანქანის ქროლვაში მოზეიმე შუქ-
ფრუნების მრადვილობა სრიალით გადა-
უჩა ქუჩას, გადაანათა ბნელით დაფე-
რილი, კიდე-კიდე მიყორილი დამბები,
გზისირი, რიყის ქვითა და საგანგებოდ
მოზიღული მსხვილი მიღებით დაჭორ-
ვილი. მიყმენდილმა შუქმა მსწრაფლ
გაანაძოა ბინდი, ამოდოშნა სივრცე
მობარგანავე უსინათლოს ირგვლივ,
მთვარის ბაკმივით შემთადგა დაჭინე-
რულებივით გაღინიშნებულ, ერთმა-
ნეთის მტრულადეცეულ კაცა და
ბავშვის, მერე უცებვე, მათრახივით მო-
იქნია კუდი სინათლის ჭავლმა და როცა
ასევე დაშირიბინდდა, დაიძირა ქუჩა,
ჭუნოს წარმოსახვამ განმეორებით ამო-
ტვიფრა ლელეხი ბინდიდან მეხსიერე-
ბით დაუნეცებული, ის-ისაა ხილული, —
კაცის გამტერებულ თვალებში ჩამჭე-
ული მტრული სიცოცე, რასთანაც ველა-
რაფერი შეარიგებდა. მოხდა ის, რაზე-
დაც არ უფიქრია ბიჭის, ამიტომაც ძალ-
შე გამაინიშნებელი იყო კაცის ქცევა.
ისინა ახლა მტრები იყვნენ, ნამდევილი
მტრები. ჭუნოს არაფრის გამოსწორება
აღარ შეეძლო. პოდა, უკეთურად ჩაი-
ცინა ბაჭმა, აბასტად მიეჭრა კაცს, მო-
რუშებულ სახეში შეაფურთხა. ეს იყო
მისი პროტესტი, მეტის არაფრის გაკე-
თება არ შეეძლო. ხოლო როცა უსინათ-
ლო დაიხარა, ხელისფათურით მოსინ-
ჭა ღორღი, ადგილზე პრუნეთ, თავისი-
ვე ირგვლივ ხელისფულით მობეკნა მი-
წა, ბიჭი მიხვდა, რომ იჭი ქცას ეძებდა

ასე გულადაგულ. მოიხელთა, მარგრენვა-
კიდეც, ცალ ყელაცზე მკერდთან აიზრ-
ხლა, მერე წამიმართა, გალურსა, თი-
თქოს სახუნდართან ნაღისს უსაფრდე-
ბაო, მაგრამ, რავი ბიჭი გახევებულ,
მეისე სიჩუმეს შერწყმოდა, აზრი არ
ჰქონდა სროლას.

ცხადი იყო კუნისათვის, რასაც
უპირებდა ეს გულმრუდი კაცი. გაეგავ-
და, უცნაურმა გაოცებამ შეიძყრო ბიჭი.
მალე გაოცებაც გაქრა და მან უბრა-
ლოდ, უმური მასწავლებლის მიერ
დღიურში ჩაწერილი ორიანით გამო-
წვეულ უსიამით განცდასავით აღიქვა ეს
მოულოდნელი, უცხო მტრობა. მერე,
სწორედ იმგვარად, როცა ერთი სული
ჰქონდა, მთელი კლასის შესახედად და-
სკუანვოდა მასწავლებლის ზურგს, წარ-
მოედგინა ღლიურს დაშტერებული მა-
მის შეშუროთებული სახე და გული
იმითთა მოეხებინა, რომ ეს ხომ მაინც
შესძლო, — კყანვით მიეზონ სამაგი-
რო ადამიანისთვის, ვინც არადა არ
აპატია სიზარმაცე. პო, მსგავსი განცდა
იყო ახლაც. მხოლოდ იმ ვანსხავებით,
რომ თავდაგერებულ, მტრიცე უპირატე-
სობას გრძნობდა უსინათლოზე. არ გაი-
ნდრევა სულაც, თუ ბიჭია, დაუმიზნოს.
ლახტობანას თამაშის უინი მოეძალა.
ვერა, ვერ უნდა მოარტყან.

— სად ხარ, შე ძალლის გაგდებუ-
ლო! — ავედოთად ვასკრა კაცმა კბი-
ლებში.

ამას ელოდა, მეტი არც არაფერი
უნდოდა ჭუნოს. ახლა საბოლოოდ გა-
დაწყვიტა, არ ეტყოდა კაცს უკან ადევ-
ნების მიზეზს. ეტყოდა კი არადა, მოე-
ჩენენა, თითქოს არც არსებობდა ეს მი-
ზეზი. შერისძიება! პირველად ეზიარა
თავის სიცოცხლეში ამ განცდას ბიჭი.
ეს ღამე თითქოს მისი ალსრულებისა-
თვის იდგა, მაგრამ, როგორ? რა გზით?
არც ქონდა ამაზე ფიქრის დრო, ისე
სწრაფი იყო კაცის სიავით გამოწვეუ-
ლი რეაქცია.

— კუკუ! — ჩიუმად, შეკაეგებულად
გაეგმიანა ჭუნო და სანამ კაცი მის სამ-
ყოფელს ალიქვამდეს, სანამ ქვას მოა-

წევდა, ბიჭი მარჯვე ნახტომით მოინაცვლა აღგილი. ორი სროლა მოჰკვდა ერთმანეთს. გაავებული, დაუნირპესი ხელი კაცის გარდაუვალ სურვილს ასრულებდა. „არ მხოგავს..“ ჯუნი მხოლოდ ახლა შეხედა სინაშეუილეს რეალური თვალით, კონკრეტულ იქრაა და ფრიმას რომ ანიჭებდა იმ უცნობ შურისიებას და არაუერს აღარ შეეძლო მისი შეცვლა. ისევ გაეხმანა ბიჭი სიჩუმეში გამჭერილ მოლოდინს კაცისას. ახლა ისე დაცუნებით, შეცვლილი ტონით იყო ნათევამი — „ეუკუ“, რომ თვით ბიჭაც გაუკვირდა, საიდან მოვიდა ამდენი ირონია. წინანდელზე სწრაფად მოხდა სროლა, მაგრამ ისევ აიცდინა ბიჭმა. მიაგნო, მიაგნო იმ უცნობ გზას, გიუს დაამგანა კაცი, საკუთარ უძლურებით აბრლდებულ გიუს, ბიჭის ხმას გამოწვენებულ ქვას ლამისა თვითონაც რომ გადმოყოლოდა. ჯუნის რამდენიმე ნახტომში გამოიუთავდა კაცს ქეები და ამთავ გამორიცებული, ქველაც ქეელ უსუსურობას რომ შერჩა, იქვე შორიახლოუან, წუთისოთვის რისხვად იშილადა ბიჭის სიცილია უგუნური, ხერკე ნაბიჭვრის ზეიმი, ალბოთ უტიტრად რომ უთვალთვალებდა სიბრძანეში ჩასახლებულ სიცოცხლეს, რისი არსებობის უფლებაც მოპოვებული. განტეტკებული იყო. სწორედ ამ უფლებებს თუ დასკინოდნენ ახლა, აბუჩად იგდებდნენ და უკვირდათ, როგორ მოვიდა უკვლაუერი აქამდე. რით შეინახა თავი ამ ბუტაფორიულმა კაცმა. მართლაც ბუტაფორიად მოჩერენა მთელი თავისი ყოფა უსინათლოს: დამის, სიცოცხლის, მთელი სამყაროს არსებობის უაზრობა ლანდად კანკალებდა ბიჭის ცინიკურ ქირქილში, საშიშ, შეუგუებელ ლანდა, უფრო შეტეც, — გაცილებით ულმობელ და მსახერალ გარდუვალობად, კიდრე იყო უკერავერი, რაც იმ ერთ ღმენში ბედმა უწილადა კაცს. იყვირა, მთელი ძალით იყვირა უსინათლომ, ხელები წაიშინა თავ-პირში, სახეაცყრბილმა, უაზრობ დაიწყო ერთ ადგილს ბრუნვა, მერე ერთ-

ბაშად მოსწოდებულ აღგილი, თლილიმოდებულ გარაბანცალბა, ქუჩის განვარდუ მოძრულწ, ისეთი მიმართულება აიღო, უცილებლად ვიწრო, ქვით მოკენცალ აღმართს მოებმებოდა. უჩუმჩად უყურებდა ბიჭი. მნ იცოდა ეს გზა. გრძელი აღმართი კოპიტის ხეებთან თავდებოდა, მერე მკვეთრ დაქანებას ხევისაც კუნ და ქალაქში შემოსასელელ უართო შარაგზამდე მიქვინდა სავალი. „ნეტვ სად მიდის ის შარა? — დაინტერესდა ბიჭი. ახლა მაინც რომ დაუახახოს, მთაბრუნოს, აუხსნას მისი შეცვლმა და დაავლიანოს? მაგრამ სანამ გადაწყვეტილებას მიიღებდა ბიჭი, სულ ახლოდან, შეებასავით ეწვია თავისი სახელი, — მამა ეძახდა. გათავდა! — დაუძერა ორჭოფულ ფიქრს, მსწრაფლ გამოწრუნდა უკან, მამისკენ, ერთადგრძო გამართლებისკენ. ხოლო როცა მამა გავიკირებით წარმოსტვა — ჯუნი.. შეიღს თმაზე მოუფათურა ხელი, მერე ის იყო, ბიჭს მოეჩვენა, თითქოს რაღაც უნდა ეკითხა მამას, ძალა აღარ ეყო ჯუნის, სიტყვის წარტქმის უნარი წაერთვა თთქოს, მხედველობაშ უსამოდ გაფშვნა მამის მკრთალი სილუეტი, — მანინგი, მოკანკალე კონტურებით ჩარჩენილი ბიჭის აცრებლებულ თვალშე და ჯუნის სწამდა — სწორად გაიგებდა მამა მის ტირილს. მართლაც არაუერა უკითხავს მეაფთიაქეს, უმძრახად მის-ჯევდა ასლოინებულ შეიღს.

მერე, ნეონის ღიმშარეცხილი შეკით ჩაყუდროებულ აფთავების უკან თანამშე იჯდა ჯუნი და იმის გამო, არაუერს რომ არ ეკითხებოდა მამა, სულ მეტად უჩეოლდებოდა გული. ასეთი უსიტყვით თანხმობით ადამიანი შეიძლება გაფილებ კიდეც. გაბრაზდა მამაზე: მამაშ კი მშვიდად თქვა:

— ნუ ტირი, შენ უკვე კაცი ხარ. კაცს არ შეშვენის ტირილი.

კი დაუჭერებს, ნამდვილად დაზერებებს მამის აზრს, ალბათ უკვე კაცია. მაგრამ ნუთუ ერთ ღამეს შეეძლო კა-

და ეჭითა ბავშვი: თითქოს განსაკუთრებული არაფერი მომხდარიყოს, მაგრამ ჩაც იყო, მიხვდა, მხოლოდ მას ეხებოდა, მას და სხვას არავის. ეგებ იცოდა ეს მამამ. არა, ჯუნო სულ სხვაგვარად ფიქრობდა ახლა მამაზე. ეპვი აიტუშა მათ შორის და თავდაყირა დააყუნა ჟველაფერი. „ეგებ არც ჟველაფერი“, „ანდა“ ამ „ანდამ“ რამდენი ჩამ შეიძლება ჟეცვალოს. არა, სისულელებს ფიქრობს, რა არ მოუვა თავში გაძრაშებულ ადამიანს. ეს შეუძლებელია, მაგრამ მართლაც რომ გამართლდეს ეპვი? ერთი წუთით არ უნდა მაშინ სიცოცხლე ჯუნოს. რამ აფიქრებინა, რატომ შეეჭვდ მამის სიმხდლეში? სისულელე. ბოლოსდაბოლოს, ის კაცი ხომ ბრძან იყო. მაღლობა ღმერთს! ცდება ბიჭი, ცდება! ცდება!

მაშინ, რა ხდება, რამ გახადა ეს კაცი შეიღისადმი გულცივი. ესმის კი ჯუნოს, რა არის გულცივობა? არაფერი არ ესმის მას ახლა. თანაგრძნობა უნდა. მაგრამ რისი თანაგრძნობა უნდა ამ სულელ ბავშვს?

კიდაც კრალა კარი შემოაღო, მოსულს გაეცება შეაფთიაქე, გულის-შომწყვლელი სიცივე გაიყოლა შისმა კალთებდანენეულმა ხალათმა. გაიგონა ჯუნომ, ტელეფონზე დარეკვა რომ ითხოვა მოსულმა. ისევ შემობრუნდა მამა, ჯუნოს ფეხებთან მდგარ ელექტრონურიდან ათუხთუხებული კოლბა გადმოდგა, მერე ჩაის სამზადისს მოჰყვა. ამ ხნის განმალობაში კი, ტიხარს მიღმა თვალსმიტარებულ კაცის ხმას უსმენდა ჯუნო. წყვეტილად, გაუგებრად ლაპარაკობდა უკნობი, მოჭრილ პასუხებსა და ნახევრად გაურკვეველ კითხვებს იძლეოდა. შეწყდა ხმა, ძევე კარის ჭრიალმა დაამშვიდობა აფთიაქს ღამეული სტუმარი.

— წავიდა? — იყითხა მამამ.

ჯუნომ თვალი შეავლო, ჩევულებისამებრ, როგორ თხლად, კოხტა ნაჭრებად ჭრიდა პურს მამა, წამოდგა, ტიხარს დატანებულ გასასვლელში თავი გაჰყო, მალევე მოტრიალდა და:

— ვინ იყო მამა სი კაცი? — ინტერესით იყითხა.

ისე წარმოსქვა „მამა“. იგრძნო, ბოლიშ იხდიდა მზრუნველი მზერის; პურის კრით დაძაბული ხელების, მოღლილი მოძრაობის, მთელი ქვეყნის წინაშე. და ჯუნომ წამიერად, სანამ მეაფთიაქე პასუხს მიაგებდა, გაიფიქრა: „კიდევ კარგი, ადამიანებს ერთმანეთის განაფიქრი არ ესმით.“

— რა ვიცი, მგზავრი იქნებოდა, შუქი დაინახა და ჩვენთან შემოვიდა, — უპასუხა მამამ.

— გაიგე რას ლაპარაკობდა?

— მგონი, არც ლაპარაკობდა შვილ.

კვლავ დაჭირებული ტონი და ის გამაღინიანებელი, უნდობი გულგრილობა. ისევ აუჩილდა ბიჭს გული, როცა მამამ ჩაი დაასხა და შეილისათვის საგულდაგულოდ დაწყო დანისპირით კარაქის წამია პურის თხელ ნაჭერზე. რა თქმა უნდა, არ გაჭირვეულდება ახლა ჯუნო, თუნდაც კარები ალაგალაგ სქლად ესვას. სრულებით არ სურს ჭამა, მაგრამ მამის ხელით გამოწვდილ პურს უხმოდ ილებს. როგორ გაეს ეს ხელი ჯუნოს ნახატებს. ხელების მთელი კოლექცია აქვს სახლში, არავინ ალაგებს ნახატებით გამოტენილ უჭრებს. ისინიც არიან და არიან თავისთვის.

— პურიც მიატანე შეილო, — შეხსენა მამამ რამდენიმე ყლუბი ჩაის ნაძალადევად მოსმის შემდეგ.

ჯუნომ მორჩილად დააქნია თავი. ჟველაფერს უყოფანოდ შეასრულებს, რასაც კი მამა სთხოვს.

და უცებ, გამოუთმეველმა კმაყოფილებამ აავსო იმის გამო, არაფერი რომ არ კითხა მამამ. ახლა ისე ძნელად წარმოედგინა ჟველაფერის სწორად გადმოცემა, მიხვდა — თავის მართლება საშინლად უსიამინ განცდა იყო. პირველად იწილადა ბიჭმა ასე ცხადლივ იმ შეთანხმებული, ჩუმი კავშირით ნაბოძვარი ბედნიერება, რაც მამის წყალობით არსებობდა მათ შორის. ახლა, ეს მიმდომი, ურყევი რწმენა აუარებელს ავა-

ლებდა ბიჭს. არასოდეს აღარ იფიქრებს მამაზე ასეთ სისულელეებს, ცველა-ფერს დაუჭერებს, არ, ამ კარაქიან ჟურ-საც მთლიად შეკამს, ოღონდ, ოღონდ არაფერი შეიცვალოს.

უსმენს ახლა ჭუნო მამის დაწყე-ბულ მონოლოგს: შენ უკვე დიდი ხარ შვილო, აქამდე არც მიფიქრია ამაზე, მაგრამ, დახე. შეუმჩნევლად გაიზარდე. იქნებ აწი, დამამიმბით სახლში დარჩე-ნილიყავი? შენ ლოგინში ჩატბუნდები გემრიელად. არ მოგბეზრდა ყუთებზე წოლა? (არა, არ მოგბეზრდა, ოღონდ მა-მასთან იყოს, ოღონდ... რაჯ მოიფიქრა მამამ ეს უცნაური აზრი, რატომ უნდა, ამდენი ხნის აწყობილი ყოფა ასე უცე-რად შესცვალოს). დილით ადრე აუგო-მას შეჩევული ხარ, ისაუზმებით, სკო-ლაში წახილოდი, უკან დაბრუნებულს შინ დაგიხველებოდი, მერე სულ ერთად ვიქნებოლით. ეს მოხსენებოდა სამ დღე-ში ერთხელ. ჰპ? რას იტყოდი ჭუნო, რად არ მასუხბო? თავდაპირველად, რა ქმა უნდა, გაგიჭირებოდა, მაგრამ შეეჩერდი თანდათან. ასეა. ცველას უჭირს სიახლესთან შეეცემა, მაგრამ მერე ყველაფერი ჩვეულებრივად ეწ-ყობა. შენ აწი დამოუკიდებლად უნდა შეეცლოს ყოფნა. ხო, მართლა, ამ დღე-ბში გიყიდი იმას. რა ქვია?

— ჯინი, — უხალისოდ შეეშველა ჭუნო.

— ოღონდ არ უნდა მოიწყინო უჩე-მოდ.

ბეჭმა ზეღმეტად გამოიტენა პირი და გამწირებით დაუწყო პურს ღვევა-კი მაგრამ, რა უნდა გააეთოს მთელი საღამო სახლში მარტომ? კარს მაგრად ჩაეყრავს. ისე გავა დრო, ერთხელაც არაერთ დაუძახებს „მეაფთოსქის ბიჭს“. თანაკლასელ ემას დაურევავს და ეტყ-ვის: მე სულ მარტო ვარ სახლში, მამა სამუშაოზე. დაფიცებას მოითხოვს? არაფერსაც არ დაიფიცებს, გინდ დაუ-ჭეროს, გინდ არა. გოგო კი არ არას წამდაუწმუნ ითიცოს. თვითონ რომ სულ „დედა მომიკვდეს“ აკრია ენაზე. ცო-ტა მეტიჩარა, მაგრამ, კარგი გოგო

მაინც. ვითომ რატომ არასტრიმ ან გზავნიან მაღაზაში. ცველაფერს ეტ-ვის ტელეფონზე, რასაც მასზე ფქ-რობს, პირველ რიგში დაარწმუნებს, რომ მასზე მეტი წიგნი აქვს წაკითხუ-ლი, საინტერესო ადგილებსაც მოუკვე-ბა თუ უნდა და თუ ბევრს იმატრაბა-ზებს და მაინც კუდაბზიკობას არ მოი-შლის, პირდაპირ მახსლის, რომ სად გოგოს და სად ბიჭის ტვინი. გოგოს არასოდეს არ შეუძლია ბიჭივით კვევიანი იყოს, თუნდაც იმ ბიჭივით, ვისაც ერთი წიგნიც არ წაუკითხავს სახელმძღვანე-ლობების გარდა, იმასაც ეტყვის, რომ თერმეტი წლის გოგოს ამხელა ბანტი აღარ შეუვენის. ხო, მართლა, აკვრიუ-მის თვევებს დააპურებს, სახელებს შე-არქმევს თვითეულს და დაუკირდება, ამა, რითი განსხვავდებიან ერთიმეო-რისაგან. ფეხსაცმელებს გვაუშენდავს საცოდავ მამას, მოელი ღამე წამლების სუნში, სკამზე თვლება რომ მოუწევს. სურათებს გადაექვევს და დედის სახეს კარგად დაიხსომებს, თორემ ზოგჯერ ავიწყდება თითქოს. მერე აღმათ, კი-დევ გამოჩენდება რაიმე თავშესაქცევი.

გარდაუცალი მერმისი, რაღაც ახალ-თან შესხვედრად რომ აზადებს ჭუ-ნის, აფრთხობს, მაინც აფრთხობს, თუმც ხდება, — ესეც მისი წილცვედ-რა, მისი გადასატანი. საოცარ სილბოსა და მგრძნობრობას იძენს ბიჭის სხეუ-ლი, მარტობის სევდას თუ საკუთრი თავის გაუცხვების განუცდელი გრძნო-ბა ერევა მის სხეულს. რატომდაც ახ-სენდება ბიჭს, რამდენიმე ღლეა, რაც ფეხი არ დაუბანია. ეჩვენება, თითქოს თავის თავში ზის ისე, რომ ახლა პირ-ველად უნდა ამოვიდეს, პირველად უნ-და იძილოს ქვეყნიერება. მაგრამ, რაც აქამდე იყო? ეტყობა არაფერი ყოფი-ლა აქამდე განსაკუთრებული. უბრალო თავგდასავალიც კი არ ჰქონას. უცებ ეამა იმ უმაღლე ბრმასთან შეხვედრის გახსნება. ახლა მოდგება და დაშვრი-ლებით აღაღგენს შესიღებაში ყოველ

ლალი გრევაძე

პოლო ბეჭმა

ჭვრილმანს. რა ადგილად შეძლებულა
წარსულის განსაკა. მოეჩენა, თითქოს
ბრძა კაცი იყო მთელი იმ უსამოვნე-
ბის მაზეზი, დადარაჯებული მომავალი
რომ უქადდა. მაგრამ აღარ უნდოდა
ალარაფერზე ფიქრი, დაიდალა, ძილი
მოერია. დაიშალა ყოველგვარი აზრი,
მზერამიბიგენილ, ლუმინისცირებული
კედლის სიგლუვეში განზავდა. ერთ
სხეულად იწყეს გამოლიანება საგნებ-
მა, სინდიფივით არამდგრად, მძიმე სხე-
ულად. შეეფერება ახლა იმ მთლიანო-
ბას, მის უთავობობას მიემატება.
ძალწვეულმა თვალებმა ისევ იხილეს,
როგორ გაბორიტებით გარჩის ბრძა კა-
ცი, ქუჩის განივად მოძრული. არა, შეხ-
ვედრა უფრო ნათელი და დამამასხვ-
რებელია: ვინ ხარ?! — მეცრი, მკუ-
რი ხმა. მერე ხელი, ქვის სასროლად
მოქნეული ხელი, არასოდეს დაავიწყდე-
ბა იგი ჭუნოს. დაგორგილი, აკრილი ქუ-
ჩის მორჩევილი ნასირი თამამად ამეღა-
ვნებს ნასროლი ქვის კარზნას. ერთი-
ორი მჟახე ხმა, დანარჩენი შედარებით
თბილი, ტყაპანის მსავასი ხმიანი.

ჰო, ეს უკვე მამის ხმაა, თბილი, გა-
დამრჩენი ბუჩქნი.

— მოდი, მზადაა საწოლი, თორებ
გთვლემს შვილო. და ჭუნო ხედავს, რო-
გორ ასწორებს მამა თავის ძეველასძეველ
პალტოს ერთმანეთზე მიღმეულ ყუ-
თებზე, ცდილობს, ისე მოხერხებულად
დააფინის, რომ ბიჭი დაკონიძომა ქვე-
შეგებმა არ შეაწეროს. მრავლისმეტყ-
ველი მორჩილებაა მამის მოლლილ სა-
ხეზეც. თვალის გუგები ჩასწითლებია,
ტირილის შემდევ რომ იცის, — სწო-
რედ იმგვარად.

მაიც გულგრილი ეჩვენება ჭუნოს
მამამის და ერთი სული აქვს უთხრას:
— არ მინდა შენი ნაყიდა ჭინსი. არა-
ფერი არ მინდა. ვერა, ვერ ძრავს ენას.
შეჩვეული გარემო თუ უშლის ხელს,
სადაც იგი თვენიერი ბავშეი იყო აქა-
დე. იყო და ისევ ისეთია, მაგრამ ცო-
ტაოდენი ხინგი შეეპარა გულს, გაურკ-
ვეველმა შემთხვევებ თუ ბედისწერამ
შეანგრია ნაჩვევი სიმყუდროვე, დაა-

რდევა ერთფეროვანი. ბავშვობას უადგი-
ვა, ხვალინდელ დღეზე დაატიქო ბი-
ჭი. იცის ჯუნომ. ხვალეც ჩეულებისა-
მებრ შემოიპარება აფთიაქში დილა.
ძისისტრად შეღებილი ვიტრინა აღრინ. მგზავრებს ლანდებივით ჩატრარებს, მე-
ტრიჩარა საათი კი გაერეცება და გაერე-
ცება ღრის, სკოლისაცენ კისრისტებით
გააგდებს ბიჭის. მერე ის ქუჩა, ის ხეე-
ბი, ლიანდაგები, ურთხილად რომ უნ-
და გადაიაროს, რომ გზა შეამოკლოს
სკოლისაცენ. ძევლი ერთფეროვნება
ალბათ ვეღარ შეცელის მამის სურ-
ვილს. საოცრია: ჭუნო უმამოზ! ჭუ-
ნო სახლში მარტოდმარტო!.. მეაფთია-
ქის ბიჭი უალთაძებოდ!.. გადაწყვიტა —
სწრაფად მიწოლილყო, თორებ შესა-
ძლოა, ცრემლიც ჭასცდენოდა. ლოგინს
უნდა ეხსნა ახლა.

ქუჩიდან დაძრული, უცნაური ზმა
სულ უფრო შეეთვისა მენას. წამით
უურები ცეციტა, მამას გახდედ, იგი შვა-
ლის ნასუფრალს მისჯორმოდა, თუმცა
არ ჭამდა, ჭურის ნამცეცები მოვეროვე-
ბინა ხელისგულზე და ერთმანეთზე
ავორგალებდა. უფრო მომძლავრდა მო-
ლაშებე ტალღა. ორივემ იცოდა, რა
ხმაც იყო ეს ხმა. გავიღნენ წინა თახ-
ში, გვერდიგვერდ აეკრენენ შეულებავ
ვიტრინას, უცეცერდნენ, როგორ კისრის-
ტეცებით მოდიოდა ცეცხის ფარის და-
ღრანჯული რივები, ერთმანეთში იხლა-
რთებოდა, ქუჩა ლირიჩორილო შედაპი-
რად ამთლიანებდა უწყინარ ცხოველთა
თეთრ ზურგებს. კარგახანს გრძელდე-
ბოდა სელა, თბილ ტოლსტოურებში ჩა-
მძრალი, სახერგმომარჯვებული მე-
ცხვარები იოლად იმორჩილებდნენ სა-
საკლაოსაცენ წასხმულ ფარას. ხვასტა-
გის სხეულით დახუნძლული ქუჩა აჯა-
ლის უკანასკნელ გზად იქცა მანამ, სა-
ნამ აბურდეული ფარის პოლო ცხვარიც
არ ჩატრარა.

უხმიდ მიწვა ჭუნო მისოვის გან-
კუთვნილ საწოლზე, თვალი მილული.
გამალიზიანებლად ჩასმოდა, როგორ
ხერებდა მამა ჩაის, ნელა ღეჭდა პერს.
თითქოს ეზარებათ. მერე იგრძნო,

ფრთხილად რომ წამოიწია, რაღაცას ვადასწევდა, ხო, კოლხას, რადგან ჩხაკანი გაისმა, ეტყობოდა, გადმოღებისას ხელი დასწევა და ისევ უკან დააგდო ელექტროძეურაშე. დაჯდომაც შეაყოვნა მამამ, ჯუნისაკენ იხედება, შემისას ძალი არ დაუფრთხოს შეილს. ჯუნი კი, ზედასაფარში აქვს ისევ თავი ჩარგული, შეკითხებს რომ იწყებს:

— მამა, შეიძლება ადამიანი ცხვარმა გასრისოს?

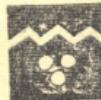
— კალიან სურს ზუსტი, ზუსტი პასუხი, მიმოტო ინტერესით უყურებს მამას, ფინჯანზე დასასხმელად მომიჯაჭვებული მზულრიანი ხელი რატომდღაც ჰერში რომ შეაჩერა, შეყოვნდა, თითქოს მეტველი ღიმილიც გაუკრთა თვალებში. „ღმერთო, რა აზრები მოსდის ამ ბავშვს“. — გაიფიქრა მეაფთიაქემ, თდნავ აიჩეჩა მხრები, შეუბლი დაინაოჭა და მოსავებული ხმით უკასუხა:

— ვინ იცის, ზოგჯერ წვეთიც ახალი ჩობს კაცს.

და ფინჯანში რაერავით, ნელინელ-ჩაუშვა ობივარადენილი წყალი. ეს საზიარო ფინჯანია, მამა-შვილი მორიგეობით სცამენ მაში ჩას.

შეეცოდა ჯუნის მამა. კი არ უყვარდა იგი ახლა, ეცოდებოდა მხოლოდ. თუ თავისთავი ეცოდებოდა? ამდენის ველარ არკვევდა. ოღონდ გადასწევიტა, აღარაფერი ეკითხა, რადგანაც მიხვდა, ეერაფერშე ვერ მიიღებდა გარევეულ პასუხს, უფრო მეტიც, ეგებ არაეითარ პასუხს არა გააჩნდა რა საერთო ბიჭის ვანკულასთან. ეცადა, ძილისათვის მიებარებინა ეს ღამე, კიდევ რამდენიმე საათით რომ დაიტანდა ქვეყნიერებას. მაგრამ ამათდ, — დაღლილი თვალების ჭიბრშე, უფრო მეტად ფხიზლობდა კონება.

და ბიჭმა იცოდა, — ეს სიდხიზლუ რაღაცასთან ამშვიდობებდა სამუდამოდ.

მარტ 2020

ଭାଷାନ୍ତରିକା

ჩქარმა პატარებელმა სკრას ჩაუარა
და შესაცენებლად გორს მიაშურა. ვა-
გონის კართან დგას ცალ მასრზე ზურგ-
ჩანთვე მარკილებული, ქარდაკრული სა-
ხის ვაჟეცი და ხარბად გაჰყურებს მი-
ღამოს.

ნელა ილევა დღე. ის განსაკუთრებული ქართლის საღმოა, როდესაც შორეული მთები ლურჯად იძნდება, ცის დასალიერში ქულა ღრუბლები ალისფრად ღვივდება და ჩამავალი ჭიდს იზიბს სხივებში ოქროსფრად ლივლივებს უწმინდესი მტვერი, მტვერი ახლად აყვავილებული ხეხილისა, ჰერქის რომ სამოსურნელით აცხებს.

მგზავრი ჟედმიბმით აბოლებს ჩი-
ბუხს და გამჭრიახი მზერა ერთი ხედი-
დან მეორეზე გადააქვს.

რამდენი ხანია აქ არა ყოფილა, რამდენი!..

ମାତ୍ରାର୍କେବେଳି ଗାନ୍ଧୀରୂପ ତୁ ଏହା, ଯା-
ଗନ୍ଧିନ୍ଦାଙ୍କ ହିମ୍ବନ୍ତିରୁ, ଲ୍ୟାନ୍‌
ଡାଗ୍‌ବିତ ଡାକ୍‌ରୁଣିଲୋ ଶାଫ୍‌ଗୁରୀ ଗାଢ଼ୀରା,
ଶ୍ଵେତବ୍ଲଞ୍ଚ ହିମ୍ବନ୍ତିରୁଣିଲୋ ତଥା ତିତ୍ତବ୍ରିତ ଶ୍ଵେତ-
ବ୍ଲଞ୍ଚରୀ ଦା କ୍ଷାଲ୍‌ଜୀକ୍ୟେବ ମିମାର୍ଗ ଘନୀବ
ନେଇଲି ନବଦିଗିତ ଗାନ୍ଧୀରୁ, ବ୍ରାହ୍ମିର୍ଯ୍ୟ ଏବ ମିଥ୍ୟାଶ
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଦ୍ୱାରାଦିଗମାତ୍ରା, ନିହାରନ୍ତରୁ, ମାତ୍ରାର୍କେବେ-
ଲିଲି ତାବାଷ୍ଟିପ୍ରେତିଲୀଳ ଶଵଳା ନେଇବେନ୍ଦ୍ର-
ଦିନରୁ, ଅକ୍ଷାମା କି ମିଥ୍ୟାଶ ଦ୍ୱାରାଶିଥିନ୍ତା, ପ୍ରା-
ବିଶିଦ୍ଧିରାମଦ୍ଵାରା ରାତରିଶେବାମଦ୍ଵାରା ମାନନ୍ତ ମିଥା,
ତୁମ୍ପା, ଦ୍ୱାରା ଲାଲିମାଲୀର କ୍ରିଷ୍ଣପି, ଲାଲିମାଲୀ

ნით გული ხომ არავის დაელევა. არავის დაელევა?! დედა!.. უცნაურია დედის გული! ცხრა მთას იქმო გადახვეწილი შვილის გასაჭირს ყველაზე აღრე დედის გული იგრძნობას, შეწუხდება, თთქმის მარტუხებს უკერენო, აფორის ქდება. მაგრამ შვილის სივცდილს ყველაზე ვგანა დედის გული იგრძნობას, იქნებ სულაც არ დაიჯეროს, ვერ იმეტებს ალბათ, ამიტომ ელის, ელის მთელი თავისი სიცოცხლე შვილის დაბრუნებას. ჰოდა, მუდამ, როდესაც შვილი დედაზე ფიქრობდა, იქვე მწვავედ გაუერლებდა — ვაი თუ ეს გული ჩემშე დარღმა გადაიყოლა, ვაი თუ დედა აღარც არისო... ამიტომ არავის აცნობა თავისი ასებობა, არ აცნობა, ეშინოდა ავგებდი პასუხი არ მიერო. იქნებ აზლაც ამიტომ აჭარანურებს გზას, უნდა ნელ ნაბიჯში დრო მოლიოს, მხნეობა დაბრუნოს. ხიდზე შეჩერდა. თვალი მტკვარის აყოლო. მღვრიყ ლიახვი ბალის პირს ჩამოლიოდა, მტკვარში ნელა იშლებოდა.

ଲୋକେ ଦ୍ୱା ମିତ୍ରପାଳଙ୍କି! ଗୀନ ଉପରେ ରାମ-
ଦ୍ରୁଣ୍ଜୀର, ଅଧର୍ମ, ପ୍ରାଦୂଷକଳିବାସ, ଯୁଗିନତ୍ଵାନ୍ତ
ହିନ୍ଦୁକ୍ଷେପଣଳୀ ଲୋକେ ଦ୍ୱା ମିତ୍ରପାଳଙ୍କି ଗା-
ମନୁଶୁଳ୍ଲ ଶ୍ଵରୀ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କାମ. ଅଳ୍ପକ୍ଷ କଣ୍ଠ-
ଦର୍ଶମା ଗାମୁଶୁଳ୍ଲମା ଦାର୍ଢିବାକ୍ଷେତ୍ର ଗାମୁଶୁଳ୍ଲଗ୍ରା,
ଦିଲ୍ଲିକୁ ଗାମୁଶ୍ଵର. ନେତ୍ର ଦ୍ୱା ଅଶ୍ଚିନ୍ତ୍ୟାନି କ୍ଷେ-
ରମ, ଅରଥାତ୍କେଣିଲୋ, କମଳିକେ ନେନବୀ. ମର୍ଦ୍ଦି-

ვალგზის ბრძოლებსა და შრომაში გაყა-
უბულ პაპას რომ ამსაგვეხდა. უჩჩეუ-
ლებივით ჩაგრეხილი ვეება ფესვები,
მიწა რომ გაუხერხვათ, მშეგულად ამო-
სულან. კიდეში ირ დიდ ჭადარს შორის
აწევრილი ალვის ხე დალანდა. პირზე
ღიმილი გადაეკრა, ნაბიჯს აუქეარა და
ახლოს მისულმა გულლაგულ შეათვა-
ლიერა. მისი კენწერონ ასწლოვან ჭაღ-
რებს ასცილებოდა, თავი გამოეხსნა
ორი ბუმბერაზის არტახებილან. ალბათ
უფრო მეტი მშე თუ წყუროდა ალ-
ვას, მეტი ჰაერი, მეტი სივრცე. მგზავრ-
მა ხელები ისე მაგრა ჩასჭიდა ხის ტანს,
თითქოს ლონეში ექიმებაო. ალვის ხე
შეირხა, ფოთლები ააშრიალ, შრიალი
სხვა ხის ფოთლებს გადაედო და მოელ-
მა ტყებ ენა ამოიდგა. მგზავრს ესმის
ალვის ხის, ასწლოვანი ხეების ღულუ-
ნი, მათ ლიახვიც აპყვა, ყველა ერთად
ახმიანდა, ალაპრაკდა: — გახსოვს შენ
და ძმასავით თანშეზრდილი სიკო, პაპას
ვენახის გასხვლაში ეხმარებოდით,
ლერწის აგროვებდით და პატარა კონე-
ბად ჟერგვდით, აბა სასხლივს ვინ გაგა-
კარებდათ ათოოდე წლის ბალებში! შენ
ფეთანს გეძახდა პაპა, სიკოს — ონა-
ვარს. ვენახის ჩრდილოეთის მხრიდან
ალვის ხეების სამწყება მწერევი ჩაუ-
დიოდა, ქარისგან იფარავდა, ნელი სიო
კი ახარებდა ვახს. პო და, აუტყდით პა-
პას, ნერგი ამოეთხარა. წამოიდეთ და
თ აქ დარგეთ. ბანაობის შემდეგ აქ
ვიყვარებთ ამ ორ დიდი ჭადრის ქვეშ
დაკორძილ ფესვებზე ჩამოჯდომა...

„პო, ვეიყვარდა, — ახლა უკვე
მგზავრის გულისხმაც აპყვა ფოთლების
შრიალს, ლიახვის ღულუნს — მახსოვს,
როგორ ვუვლიდით, როგორ ვეუშურე-
ბოდა ამის ტანის აყრა, მტკავლით ვზო-
მავდით, მეტე მწყრთაც აღმა გვეყო,
ზრდაში ვეეჭიბრებოდა. სტუმრად მო-
სულნი აქ მოგვყავდა, გვემაყებოდა

ჩვენი დარგული. მერე... უველაფერი
აირია. ომი... სად არ მიმჩეხა ბედმა და
უბედობამ... სიკო? სიკო რაღა იქნა?! —
ხმამალა იკითხა მგზავრმა. ისევ აშრი-
ალდა ფოთლები, ყრუდ, სევდიანად: —
„არ დაბრუნებულა“, —ჩაესმა მგზავრს,
— „აღარ დაბრუნდება“, — ლიახვმაც
ჩაიდუღუნა.

მგზავრი დამძიმებული გულით მო-
შორდა საყვარელ ადგილს და ლიახვს
რიყე-რიყე აჲყვა. „არ დაბრუნდა!“, —
რამდენი არ დაბრუნდა, რამდენი. არა
შორდებოდა არც ტყეში გაორილი,
არც თავისი ფიქრები...

ღამე ფეხაკეფით მოდიოდა, ჯერ
ხევში ჩაწვა, მერე ნელა შეუდგა ილ-
მართს, მთებს გადაეელო და უკუნი ჩა-
მოწვა, ჩამოწვა და მის კალთის ქვეშ
გაირინდა მთაცა და ბარიც, ოლონდ
ლიახვმა უმატა ხმაურს, თითქოს ყველა
მთის მდინარე მას შერთოდა, მოდიო-
და, მობობოქრობდა, მოღმუოდა. ჯერ
სადღაც დასკარვევიდან მოაღწია მა-
ლალურის ხმამ, მერე სულ ახლოს, თა-
თქოს ადგილი გამოინაცვლა, მგზავრს
უყრითან ჩასძიხა: — შეილო გოგია! შეი-
ლო გოგია! — დედა! გამწარებით ამო-
იგმინა მგზავრმა, რიყის ქვებს გადაეჭ-
ლო, აღმარ ესმოდა მალალურის ხმა,
არც ფეხევეშ ატეხილი ქვების ჭახანი.
მიღიოდა, მიიჩეაროდა. იქნებ წუხდა კი-
დეც არიოდე მტკაველ გზას ამდენი
დრო, რო მოანდომა...

სახლისწინ კაბეჭე ჩამოჯდარ მო-
ხუცს დაპლამებოდა, ხელში საქსოვი
შერჩეოდა და რიყისენ მიმავალ შუ-
კას თვალს არ აშორებდა. არა თვალი
ალარ უკრიდა, უფრო გუმანით ხედავ-
და, და გულში ათასწილ ნათქვამ სიტყ-
ვებს, გულითვე იმეორებდა: — დედა
ენაცვალს, ბალლი მუდა აქედან ამო-
ირენდა ხოლმე, იქნებ ვაჟაციც აქე-
დან დამიბრუნდეს!..

ସ୍ଵର୍ଗ ଶେଷମିଳୁଁ ପାଇଲାନ ଉତ୍ସବ ମନ୍ଦିରରେଣ୍ଟିଲ
 କଥିବାକୁହେଲାଇ,
 ପାଲିତାବାକୁହେଲା
 ରାଜ୍ୟକୁହେଲାଇ.
 ମୈରିନିବେଳେ ଯାଏଲୁଗୁଠିତ ମୁହଁଙ୍ଗଟେବା ଧିଲିସି ଫ୍ରେଙ୍କାରି,
 କା ମୁହଁଙ୍ଗରୁହୁଅ,
 ତା ପୁନରଲ୍ଲୁହୁଅ ପିପିଳାଜୁନ,
 ଖେରମ୍ବି
 ମିଥ୍ରାଶ ଗ୍ରେଟିକମ୍ବି,
 ରାଗନାର ନେହାରା କୁନ୍ତପ୍ରାଚୀ ରାମିଲୁହି?...

四〇九

ତ୍ରିମରନ, ଶୁଣନ୍ତର୍ଯ୍ୟା ମନ୍ଦିରଶି ରାଜାପ ମହିରି,
ଲାମିର ପ୍ରାଣଶିଖି, ପ୍ରାଣଶିଖି, ପ୍ରାଣଶିଖି
କଥିଗେ ପରାନ୍ତର୍ଯ୍ୟା ରାଜାପରି ଚାରିଲୋ ଚାଲି,
ମନ୍ତରପାରିଶାଙ୍କାନ ସିମାଧ ଗାନ୍ଧାରୀଲୋ.
ମତପାର୍ଜ ପାର୍ଜପା,
ତାପିଶାଙ୍କାନ୍ଦାଧ —
ପ୍ରଦାନାପ - ଅନ୍ତର୍ପଦୀ ଶୈତାନିଶ ପରିଷ୍ପରିନିଶାଲୀପା,
ଶୈତାନିଶ ମାରତିପାରିଶ, ଗାମିତାର ପାର୍ଜପାର,
ଶୈତାନି ଲୋପାମହିଶାର ତାପିଶାନିଶ ମିଳନ୍ତାନ୍ଦା.
ଲାମ୍ବାପ ତ୍ରିଲାଲ୍ପାର, ଲାମ୍ବାପ ମିଳନ୍ତାନ୍ଦାପ
ମିଳନ୍ତାନ୍ଦାପ ଲାମ୍ବାନ୍ଦାନ୍ଦାପ.

卷之三

ბა გეექტუროს, ბედედ — ხეთა წეროები,
(ია-გარდა მოგვიტევონ გაწილება)
სამისახლოდ ცოტა არის მღელობები?
ჩამოგესხდეთ ფურდობს დედალ არწივებალ.
უოგნია წასულ რაინდო ფუძე ვმწყებსოთ,
ახი თვალი, ახი ყური დავიშესოთ.
ლხინი გექონდეს დაუთვლელი „ბახალების“,
ვდედდეთ,
გდედდეთ ჩაედგომლად,
გამალებით.
დარცხვენილი მოლოდინი ჩუმად გვდლიდეს
და წეხილიც ხუმრიბაში გადავიდეს,
მოღამდეს და შემოგვესმას ფრთათ ღიღინი,
ამას ქვია,
დღობილებო!
ნართი ლხინი.

୩ ୮ ୩

ନେତ୍ରରୁ ତାଙ୍ଗତାଙ୍ଗେବୁ ଦୂର୍ବଲ୍ଲୟଦୀ ମିନ୍ଦୁରାଜ
ସର୍ବତ୍ରରୁ ଗୋଟିଏ ଶିଥିର ତୁ ଶନତି,
ନେତ୍ର କରିବାରେ ମିନ୍ଦୁର୍ବଦୀ ମିନ୍ଦୁରା,
ସାଗରାଜ ମିନ୍ଦୁର୍ବନ୍ଦୁରୁ ଗାମିବାରି ଶନତି.

ତୃତୀୟ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ମେରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ନେତ୍ର କାହିଁକିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କରନ୍ତାଙ୍ଗରୁ ମିନ୍ଦୁର୍ବଦୀ,
କରନ୍ତାଙ୍ଗରୁ ମିନ୍ଦୁର୍ବନ୍ଦୁରୁ,
କରନ୍ତାଙ୍ଗରୁ ମିନ୍ଦୁର୍ବନ୍ଦୁରୁ,
କରନ୍ତାଙ୍ଗରୁ ମିନ୍ଦୁର୍ବନ୍ଦୁରୁ

ମେରେ କାହିଁକିମ୍ବା ...
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କେବଳ କାନ୍ଦିଲ

ნაპირს დაუსხლტა მღინარის ჟვირთი
და დაეწყო აგისტოს მინდორს;
ისე საგეს გარ ველებით, ზრუნვით
მუხის ფესვებზე მეინია თითქოს.
ყურს ვეგდებ დროის და სიღრცის ფეოქვას,
მეც ყანის მწვანე ჩერებს ვეყრდნობი,
დამალოცვინეთ ირშების ჯელგა,
ამაყანინეთ ხელში უერდობი.
გადავიდაფანავ შეტანა მზის ცრემლებით,
დავაწყალობებ ყანას მოჩიიბან,
გახვითეულ ქუჩებს ჩავუტან თმებით
ფოთოლთა შხეფს და მაწის თბეიგარს.
თუმც ხალინდედლ დღე მზერავს მკაცრად,
მამალებს გალი მწედეცეულ დღეთა,
ვგრძნობ, ასე უფრო ახლო გარ ცასთან,
და უფრო ახლო — მამულის ღმერთთან.

卷二

ელავს და მოგარის ბილიკშე გვიტვებს
ბასრ სიჩემე ხმალივით მჭრელი,
სულგაპენდილინი ვწერდებით ხიდზე
და კიდევ თითო ნაბიჯი გაშევლის.
ელვის უსწრაფეს შევიძლოთ უნდა
შეფრთხოალება განცდილი საზმრით,
მოზიდული გვაქვს სადაცე გულთან
და თითო ბარტყე უბეში გვიზის.

ტყე იცრემლება მეხით ნაკაფი,
მოიზლანენება ჯანლი ორწყებად,
კიდევ დაგვეგძებს თითო ვარსკვლავი,
კიდევ მოგველის თითო ცხოვრება.

ଓৱা লঁয়ালুও সাৰ্কমেলি লামিত,
হেমি নতকি সাঙ্গে অৱস আলা হিট্যোত,
সাঙ্গে প্রাপ্তি নুগৱিৰ লা ফটোলতা হিজামিত

დაღლილმა გრძელმა შეისცნოს იქნებ სარგმელთან, მას უცხო გზაშე ნეტარ იმედუ აუცილიმებს ჭრელი ფრთხები და ნეგდში ტყეთა.

თეატრული

გვოცნი ბალახებს,
სიხარულის ცრემლებით
გნამავ,
გრაკრაგებ ჩემთვის
და ყვავილებს
ვუმღერი
ნანას.
ვეისკისებ ჩემთვის
და კისკისი
უფრთრე
მშევნის,
მივდივარ ჩემთვის,
გზას მივიკლევ
და ვცოცხლობ
შენით.

ა მ ა ნ თ ხ ე

გაღუმპული მთები მომწონს
ჩამავალი მზის სხივებით,
ყველაფერი შენი მომწონს,
როცა ჩემსკენ იმზირები.
აღარ ვსტირ ამ ცასავით,
იმ ცახავით ვიღიმები,
მომწონს ჩემი ლამაზი მზე,
რომ ანათებს ათას ფერად,
მშევნების მზე,
სიცოცხლის მზე
მზე — დარდიც და აღმაფრენაც.

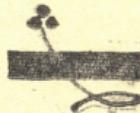

ଜୀବନରେ

ଶେଷ ମନ୍ଦିରାଙ୍ଗ ଫୁଲରେ ଉଚ୍ଛଳିବ
 ଯା ମେ ପର୍ବତୀରେ କୁଳାଙ୍ଗ ଦେଖନୀଏରି,
 ଶେଷ ଶ୍ରୀମାର୍ତ୍ତିଷ୍ଠ ଅଲ୍ଲରୁସ୍ ଲୁହାରୁଲୁଙ୍କ
 ଯା ଲୋକରୂପୀ ପିଲାପିଲା ନାହାନୁଲୁଙ୍କ.
 ଶେଷ ମନ୍ଦିରାଙ୍ଗ ଫୁଲରେ ଉଚ୍ଛଳିବ
 ଯା ମେ ପର୍ବତୀରେ କୁଳାଙ୍ଗ ଦେଖନୀଏରି...

କାହାରେ

ଶେଷ ବ୍ୟାକରିଗିତ ମନ୍ଦିରାଙ୍ଗର ନିର୍ମିତାଙ୍କ,
 ଶ୍ରୀମାର୍ତ୍ତିଷ୍ଠ ପିଲାପିଲା ଦାଖାନୁଲୁଙ୍କ,
 ମେ ଶେଷ ଟଙ୍ଗଲ୍ଲେଖି ସିପୁରାନୁଲୁଙ୍କ ଶ୍ରୀମାର୍ତ୍ତିଷ୍ଠ,
 ଶ୍ରୀମାର୍ତ୍ତିଷ୍ଠ ପିଲାପିଲା, ଏବା ଗାଢାଫୁଲିଙ୍କ.
 ଜାରି କରିମରାଧ ନାନ୍ଦଗେବା କାରତାଙ୍କ
 ଯା ପ୍ରମଦ୍ଦାଶାଶବ୍ଦ ପିଲାପିଲା ପିଲାପିଲା,
 ମେ ମନ୍ଦିରାଙ୍ଗରୁଥ ନିର୍ମିତୁଲ ଶାମତାରୁଙ୍କ,
 ମେ ମନ୍ଦିରାଙ୍ଗରୁଥ ନିର୍ମିତୁଲ ଉଚ୍ଛଳିବ.
 ଯା ବ୍ୟାକରିଗିତ ମନ୍ଦିରରୁଲ ଶିଦିବାଙ୍କ
 ଅଳାର ମନ୍ଦିରରୁଥ ପିଲାପିଲା କାରତାଙ୍କିବ,
 ଶେଷ ଦାଦରୁନ୍ଦଗେବା ଯା ରଙ୍ଗବର୍ତ୍ତ ଚିନାଟ,
 ଦାଦରୁଥ ମନ୍ଦିରରୁଥ ଶ୍ରୀମାର୍ତ୍ତିଷ୍ଠ ଗାଢାଫୁଲିଙ୍କ.

ସାହିତ୍ୟରୀତି ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ...

ଯେ ହେଠି ଲ୍ଲେଜିସି
ଲିମିଲ୍ସ ଓ ପର୍ଯ୍ୟମଲ୍ୟବୁ
ହେଠି କ୍ରେଟ୍ ମେଟ୍‌ପାର୍କ୍‌ରେବୁ
ଅଲାଲ୍ସ ଓ ଫିରିଜ୍‌ଲ୍ୟବୁ
ଯେ ହେଠି ଲ୍ଲେଜିସି —
ପାତ୍ରାରା ଲ୍ଲେଜିସ
ଓ ମିଉବାବ୍‌ଫାବ୍
ଫାଲାଲ୍‌ଲ୍ୟଲ କ୍ରେଲ୍‌ଗ୍ରେବୁ...
ଅଲ୍‌ଗ୍‌ର୍‌ସିତ ମିନରାଲ
ମିଶ୍‌ର୍‌ବ୍‌ର୍‌କ ତଙ୍ଗାଲ୍‌ଗ୍ରେବୁ,
ମିନ୍‌ପିଗ୍‌ଗାର୍‌ଲ୍‌ଗ୍ରେବୁ.
ଯେ ହେଠି ଲ୍ଲେଜିସି —
ପ୍ରାମିନ୍‌ର୍‌ବୁ ମିନ୍‌କ୍ରେଲ୍ସ,
ପାତ୍ରାରା ଡାକ୍‌ଷିବୁ ତରୁ
ଅବ ଫିଲ୍‌ବୁ ମିନ୍‌କ୍ରେବୁ,
ମିନ୍‌ଦଗ୍‌ର୍‌ବୁ ପ୍ରାଗ୍‌ଗିଲ୍ସ ତରୁ
ମିନ୍‌ରାବ ପାଇ୍‌ବ୍‌ର୍‌ବୁ,
ହେଠାବ ମିନ୍‌କ୍ରେବୁ
ଶାହିତ୍ୟରୀତି କ୍ରେନ୍‌ଦ୍ରେବୁ...

ରଥଗତର୍ପ ଫୁଲୋ କ୍ରମିତ ଧାକ୍‌କ୍ରମିତ ସାବଲିଶି
ଫାରିଲ୍‌ଗ୍ରେବୁ ଗାଫାନ୍‌ଫିର୍‌ବୁ ଗାଫାଲ୍‌ଗ୍ରେବୁ
ଓ ମିନିମ ଆକ୍‌ଷିବୁ ମିନ୍‌କ୍ରେବୁ ମିନ୍‌କ୍ରେବୁ ମିନ୍‌କ୍ରେବୁ.

ଅନ୍ଧା ପାତ୍ରାରା ଧାତନ୍‌ଗଲିଲ କ୍ରମିତ
ନୀଳାଲ ଫିଲ୍‌ବୁ ଗାଫିଗ୍‌ବୁ କ୍ରେବୁ,
ଶୁଣୁଥିର୍ପୁଗ୍‌ଲିନ୍‌ଦ ଓ ଶାଶିଶାର୍‌କ୍ରମିତ —

ଓସ୍ ଶେମିନ୍‌କ୍ରେଲ ହେଠି ସିମିଲ୍‌ଗ୍ରେରାଫ
ଓ ପାହାନ୍‌ଫିନା ଫିଲ୍‌ଗ୍ରେଲ ଫରିଶେବିତ
ମିମିରିତ୍ର ହେଠି ମିନ୍‌କ୍ରେବୁ ମାନ୍‌ବ...

ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠିବାନି ହେଠି ଶାମିଶାରି
ଗାଫାଲ୍‌ଗ୍ରେବୁ...

მდიშვარ გიორგიაშვილი

თ ვ ლ ე პ ი ტ ე

ჭერ, დელია, დელია,
ტირიფონის ველია,
ველზე ერთი სახლი დგას...
სახლში არაფერია.

გალაკტიონი

მატარებელი სწრაფად მიდიოდა წინ.
კუპეში იჯდა მაიორი ტრელნიკვერი. მის
პირდაპირ მჯდარ ახალგაზრდა ცოლს
მუხლებზე ეღო თანამედროვე რომანი.

არც წინ, არც უკან, არამედ გვერდ-
ზე და შორს გადარბოდნენ ტრამალები
და ტრელნიკვეს ასე ეკონა, საკმარისი
იყო ხელი გადაყყო და დაიჭერდა და
უკან მოსწევდა მათ.

ტრამალები გარბოდნენ განზე, ხო-
ლო უკან რჩებოდნენ წვრილ-წვრილი
სადგურები.

ვასილ ტრელნიკვეს ბევრი რამ
დაუტოვებდა ცხოვრებაში. მთლად პა-
ტარა იყო, როცა მშობლები გარდაეც-
ვალა, ნათესავები არ შემორჩია და სა-
ბავშვო სახლში გააწესეს ამიტომაც.
ვასილს საოცრად უყვარდა მართლაც
საოცრად კარგი და კეთილი დედ-მამა
და არაფრით არ ავიწყდებოდა ისინი.
არც სხვათა მშობლები შეჯავრებია. პი-
რიქით... იმდენი კარგი მშობელი ნახა
სხვებისა ცოცხალი, საღ-სალამბათ, რომ
პატარა ბიჭს ისეთი გრძნობა ჰქონდა
თიოქისძა უკვდავნი იყვნენ ისინი და
მათთან ერთად მისიანებიც. ვნახავ,

აუცილებლად ვნახავ ოდესმე, თბილად
ფიქრობდა გულში გამუდმებით.

როცა მოიზარდა, სამხედრო სას-
წავლებელში შეიყვანეს. დამთავრა თუ
არა სწავლა, სამხედრო სამსახური დაი-
წყო. ამს მოჰყვა ერთი აღგილიდან მე-
ორეზე ხმირი გადაყყანა და მერე სულ
გარბოდნენ მატარებლები, ხოლო საღ-
გურებზე რჩებოდნენ მეგობრები, ნაც-
ნობები, ჩემოდნები, წვრილ-წვრილი და
დიდრონი სადგურები.

ტრელნიკვემა რომელიდაც დაბაში
შეიჩოთ ცოლი ნატაშა და მალე შეე-
ძინა ვაჟიშვილი. ვიქტორი დააჩქა. ას-
წევდა ხოლმე ხელში ბავშეს და ეტყო-
და — ვიქტორ ვასილევიჩ, პოლკოვნი-
კი გამოხვალ, პოლკოვნიკიო. მაგრამ
ვიქტორს მხოლოდ ბავშვობაში უნდო-
და პოლკოვნიკობა, მერე კი, როცა ყმა-
წვილკაცი შეიქნა, რადიოტრექნიკუმში
ჩაირიცხა და სახლში მოქვენდა ხოლმე
დაუმთავრებელი, აუწყობელი კონსტ-
რუქციები, მავთულები და ათასნაირი
დეტალები. აწყობდა და შლიდა, შლი-
და და აწყობდა რადიობს. მერე ისევ
მიჰქონდა უკან.

განილი საოცრად შეეჩერა ნატაშას მშობლებს. აგრძნომები იყვნენ, ბალიც ჭრილით საკუთარი და ამ ბაღსავით უწყინიანი იყვნენ თავადაც. როცა კი თავისუფალ დროს მოიხელოთ ბეჭდი, ცოლშევილიანად ესტუმრებოდა მათ და სინაბულით ტოვებდა ამ ბაღსა და ბეჭდი ყუჩაზე დამდგარი ხეებივით უწყინარ ადამიანებს.

გამტელებით მივლინებებში უხდებოდა ყოფნა. ხან ორი, სამი თვეით, ხან კი მეტი წელი. გამოუყოფლენ ხოლმე პატარა ოთახს, საღაც იღვა ნიკელიებული საწოლები, კაფელის ან თუნექის დასადგამი ლუმელი, ტრეული ფარები, რომლებიც ფანჯრებზე ვკიდა და პირსაბანი, კედლებზე რეპროდუქტორც ეკიდა ხოლმე. — ვასილს საოცრად უყვარდა ხმამაღლა მოლაპარაკე რეპროდუქტორები და თუ კი რაღიო ამ მხრივ თავის სიმაღლეზე არ იღვა, სულაც გამორთავდა ხოლმე.

ნატაშას მშობლები კიევიდან ახლოს მდგრად დაბაში ცხოვრიბდნენ. როგორ შორსაც არ უნდა გაეგზავნათ ვასილი, მანიც მოაკითხავდნენ დრო და დრო. უფრო ხშირად კი ტრელნიკოვი ნახულობდა მათ.

იგი ხშირად გადაჟყვდათ ერთი ადგილიდან მეორეზე და ყოველ ახალ ადგილზე დალავ ხდებოდა ხოლმე მას დასადგამი ლუმელი, — ნიკელიებული საწოლები, ჩეპარდუქტორები და ჭრელი ფარები, რომლებიც ფანჯრებზე ეკიდა. ტრელნიკოვი სამსახურში გადინდა და დილადრიან, ცოლი იქაურ სახლში რჩებოდა, ვიქტორი კი იქაურ ტექნიკუმს მიაშურებდა ხოლმე.

მალე მეორე შეილი შეეძინა ტრელნიკოვს — სლავა. ახლა მასთან თამაშით ერთობოდა. ფრთხილად აბურთავებდა ქერა ბიჭს და თან ეგონა, მისი დედ-მამა ხედავდა ორთავე შვილიშვილს.

ტრელნიკოვის სახლში, ქერზე ყოველთვის პატარა აბაეურიანი ნათურა ეკიდა. მას უნდოდა ეყიდა დიდი, ფართო აბაეური, მაგრამ მუდმივ ავიწყდებოდა. სურავილი კი დიდ ჭრინდა.

ახლა ეს ნდომა მივიწყებას მიეცა სამსახურიდან მობრუნებულ ტრელნიკოვს ეგონა, რომ ოთახები უფრო ნათელი, თბილი და ფართო გახდა. და პატარა აბაეურით მოსილი წერილი ნათურა თეატრალურ ჭალსავით ანათებდა თოქეს.

ვიქტორი უკვე მოთავრებდა ტექნიკუმს, როდესაც ჭერ ჭებია გარღვევიალი, შემდეგ ბაბუაც მიპყვა შეუღლის ჭავრს. ტრელნიკოვი ჩავიდა დაბაში, დაიტირა ერთიც და მეორეც. მაგრამ მას სამხედრო ფორმა ეცვა. სხვა ფორმა აქცა სცმისა აროდეს. ამიტომ ტრელნიკოვი წელში გამართული ტიროდა. კონტა, რესული მორებისაგან ნაშენი სახლი იმბლად დარჩა. ობოლი ნათესავი შეასახლეს:

ნატაშას მამის დასაფლავების მეორე დღეს ტრელნიკოვმა გულდასმით გაწმინდა ტალახში მოსერილი ჩემები და ჩაჯდა მაქვანაში. უცნაური მძიმე ნალველითა და საოცრი, მართლაც საოცარი იმედით სტრეგებდა სოფელს. განა შესაძლო იყო აღარსაიდეს ენახა ეს საოცრად რბილი და ამავე დროს მედვარი ადამიანები? ვაგონში შეაბიჭა და ისევ გაიქცნენ საღვურები მანამდე, ვიღრე ან გაჩერდა ერთი საღვური, საღაცის უნდა ჩამოსულიყო, მაგრამ მაღალ დაიწყო მომ და მერე საღვურები უკვე აღარ გაჩერებულან.

●

ტრელნიკოვი ჯარში გაიწვიეს, — ვიქტორიც. მამა-შვილი სხვადასხვა ფრთხილზე იბრძოდა. წერილები მოსდიოდათ ერთმანეთისაგან. წერილები მოსდიოდათ სახლიდან. დღეები, თვეები, წლები გავიდა მომს ბურაბში. იდგა დიდი შერკანების მესამე, გადამწყვეტი წელი. შეტევაზე გადასული არმას მიიწვდი წინ, მაიორი ტრელნიკოვი მიუძღვდა თავის რაზეს, მაგრამ სანგრებში, მიწაზე და ქალაქის ასფალტზე სტო-

ეფიზო გიორგაძე
თვლებაზე

ეჭმდა: საბრძოლო მეგობრებს, აშხანა-
ვებს, ნაცნობებსა და უცნობებს.

ტრელნიკოვს სამხედრო ფორმა ეც-
ვა, არასოდეს ისრებოდა წელში და გა-
მართული იბრძოდა. მის ირველი ღიგა
ფრთხოების სიცხე. მეომრებს არ სციო-
დათ ყინვაში.

სკეცბოდოდა ყუმბარები. ფრთხოების
საჩხზე წულონებ წითელი ტუფიები. სი-
ბრძელუ ყოველთვის ხმაურიანი, განათე-
ბული იყო.

ტრელნიკოვს მაგრად და ბოლომდე
ჰქონდა შეკრული კიტელის ღილები და
მუჯდა სწავლა, რომ კოლა ნახედა კიქ-
ტორსა და სლავის, ნატაშას და ყველას,
ვისი ნახვაც ასე ეწადა.

ერთი პატარი გერმანული ქალაქი
იყენება. ნაწილები განათვისუფლებს და
გარისყაცები და ოუიცრები თავისუფ-
ლად დაცემისაბობნენ დაბყრობილ ქა-
ლაქში.

ტრელნიკოვი თავის ფრთხოელ მე-
გობარ ლუიტენანტთან ერთად ქუჩებში
ხერთალისას ეპლესის წააწყდა. ეპლე-
სის კარი და დაწევდა. შეიხედა და კა-
თებორაზე ასული მღვდელი დაინახა.
ღიგა ბრჭყვალა, საეკლესიო სამოსე-
ლით მორთული მღვდელი და ბოსი ხმით
სწირავდა. ჩანდა, სულ არ ინტერესებ-
და რა ხდებოდა გარეთ.

რიგათი მებრძოლი გამოეჭიბა უეც-
რივ ტრელნიკოვს. ღელავდა. ხელში
წერილი გავა. ტრელნიკოვა გადახად
წერილი და გაშემდა. ცოლი იტყობინე-
ბოდა გიქტორის დალუპეს ამბავს. უეც-
რივ სროლა ატყდა მეზობელ სახლი-
დან. გერმანელთა ჯგუფი ვერ გაესწრო
ქალაქიდან, ამ სახლში მიმალულიყვ-
ნენ. აღმოჩინეს, დავნებდითო შეუ-
ფალებს, იმათ კა სროლა გაუჩაღები-
ნა, საშინელი სროლა ატყდა მოპრ-
დაპირე სახლიდანაც იქც ჩარჩენი-
ლუკვნენ გერმანელები. ტრელნიკოვის
თანამებრძოლონი შექუჩნენ, ზოგი
ჩიწვა, ზოგი კუთხეებს მოფარა — და
ახლა ამ სახლსაც დაუშინეს ტუფიები.
სროლა ისმოდა ყოველი მხრიდან. ეპ-
ლესის კარი კვლავ და იყო. მღვდელის

ეტყობოდა, არც სიმშვიდე ჰითტერს სკა-
ლა გარესამყაროს, არც არეულობა.
ღიგა კათედრაზე განწირული, მაგ-
რამ მშვიდი და ბეღლინერი სახით, გა-
მართული სხეულით და ბოსი ხმით სწი-
რავდა.

ტრელნიკოვმა რევოლვერი ამო-
ლო. სიმწრით რამდენიმეჯერ დაახალა-
მიწას და მებრძოლებს შეუერთდა. მთე-
ლი საათი გასტან ბრძოლაშ. ნაწილი
გაწყვიტეს, დანარჩენები განაარალეს
და პატარი ქალაქში ისევ ისეთი სიმშვი-
დე ჩამოვარდა, თოთქოსდა ომი სულაც
არ ყოფილოყოს.

ტრელნიკოვი ამხანავებითურთ დიდ-
ხანს იარებოდა კიდევ ქალაქში. მერქ
ძვირფასი, მაღალხარისხოვანი სასმე-
ლების სარგაფს წააწყდნენ, სხვებიც
შემოუერთდნენ. საჭმელიც იშოვნეს და
ჩაუსხდნენ ღვინოს.

ნაწილში მობრძონდნენ და უმეტე-
სობა გაუხდელად მიწვა.

დილის, როცა გამოეღვიძა ტრელნი-
კოვს, ოზნაც სტკოოდა თავი. სამხედრო-
ები გულასმით იწინდავგრძნენ გომნა-
ტურებსა და ჩექმებს. იღვა 7 საათი.
ცივი ჰერი სახეში სცემდათ მეომ-
რებს, ელოდებოდნენ ახალ ბრძანებას.
— სწორიდით! — გაისმოდა შეძინა-
ლო.

უცელა იქრავდა საყელოებს, წელში
იმართებოდა, ტრელნიკოვიც ასე მოიქ-
ცა. თუმცა გუშინდელ წერილს რა დაა-
ვიწყებდა, მაგრამ უეცრივ საიდანლაც
მოვიდა რწმენა იმისა, რომ აუცილებ-
ლად ნახვდა პატიოსან, კვევან, გულ-
თბილ, მედგარსა და პოეტურ ვიქ-
ტორს. სხევაგვარად ხომ არც შეიძლე-
ბოდა ყოფილიყო.

უეცრივ მან დაინახა ერთი მეორეს
მიყოლებით მომვალი მანქანები, რომ-
ლებზედაც ეწყო თეთრი; ფიტვის ხისა-
გან შეპერილი ყუტები. ძეხვი — ეშა-
რა ზედ. ტრელნიკოვმა იცოდა, რომ
ამ ხის ყოფებში ძეხვი დიდის წესითივით
იყო ჩამავებული. იცოდა ისიც, რომ
თეთრ ხალათში გამოწყობილი მზარე-
ული ლამაზად დაჭრიდა მათ, სხელ-

ଫାନ୍ଦେଲୁଣ୍ଡ ପ୍ରମିଳାନ୍ତରୁଲୁ - ଫାନ୍ଦୁଲୁଣ୍ଡ-ଶବ୍ଦା-
ଫାନ୍ଦୁଲୁଣ୍ଡ ମହାରାଜମେଘରୁ ମେଘମର୍ଯ୍ୟକୁ, ଫାନ୍ଦୁଲୁଣ୍ଡ
ଅନ୍ତରେଖିନ୍ଦ୍ରଜଳ ଲା ଲାଲଲାଲନ୍ଦବିଶବୀ ମିନୋ-
ଲ୍ଲକ୍ଷତ୍ରା ଲ୍ଲାଙ୍ଗେନ୍ଦ୍ରବୁଲୁଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଶବ୍ଦେଶ
ଦ୍ୱାରାତ୍ରିପୁଣ୍ୟାତା - ମିଶ୍ରବେନ୍ଦ୍ରରୀ ଦ୍ଵେବୀଙ୍କ, ଏବୁ
ଲ୍ଲାଙ୍ଗାନ୍କ ମିଶ୍ରବୁଲ୍ଲେ, ମିନୋତ୍ତରୀତିନ. ମନ୍ଦ୍ରବେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ଦ୍ରବୁଲ୍ଲଙ୍କ ଉତ୍ତମାନ୍ତରୀତିକୁ ମେଘ-
ଲ୍ଲେବିତ, ମୁଶିରାଗିତ. - ଶୁଭୁର୍କବ୍ରଦ୍ଧା - ମାତ୍ର
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କିରାଣ୍ଡ୍ରା ଲା ଲାତୁମିଲାପ ଗୁରୁବାନ୍ଧ-
ଦ୍ଵାରାତ୍ରି

ଲା ଫାର୍ମ ଗାର୍ଡମନ୍‌ସଟ, କନ୍ଦମେଲୀପ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଙ୍କ
ଶିଖିମନ୍ତ୍ରାଳ୍ସ ଯୁଗରୀତା.

1

იმერეთის სოფელში მამაკაცები
ცოტადა შემორჩი. ყველა ჭარში იყო
წასული, ბევრი მათგანი ჰაილუბა
ფრთხოებზე. ოჯახებში ისმორა ტირილია.
ტირილენ შვილებს, ქმრებს, დაღუპუ-
ლებს.

სალომეს არავინ დაპკარგვია ოში. უძაწვილქალბაში დაობლდა. შავებს არ იხდიდა. პატიოსნად იქცეოდა გარე-დაც და შინაც უულიდა ლორთქო ტრი-ფოლიატის ღომით გაზშემორტყმულ კარ-მიზამანსა და ოდა სახლს. თავისავე შესაფერ კაზზე გათხოვდა და ახლა ათასჯერ მეტად გატოხტავდა მისი არე-მიზამ. მაგრამ სულ მაღლ გაურკვევე-ლი ავადობის გამო დაეღუპა ქმარი და მეორედ დაობლებულ სალომეს კარძი-ლამის შემოვლებულა ტრიფოლიატის ლობის ეკლებმაც, იმ სალომესი, ძლიერს ჩომ მოიცილა შავები, გახმობა იწყეს და მოწამლული ისრუბივთ... გამოყვეს თავი ბუჩქებიდან.

ଜ୍ୟୋତିଶ୍ଲେଷ୍ମ ଦୂରକାଳ ମଧ୍ୟକାଳୀନ ସାଲଗମ୍ଭେ,
ଶୁଦ୍ଧତା ହିନ୍ଦୁପ୍ରାଣ ଦେଖ, ମଧ୍ୟକାଳ ଦୂରକାଳ
ଯେତିମହିଳାଙ୍କର, କାହାର ଏତକେବେଳ ଘରମାପନ-
ବେଳୁଳ ସାଲଗମ୍ଭେ ତା ତ୍ରିଭୂତମାଲାଙ୍କରୀଳ ଲଙ-
ଘସାଙ୍କ ମଧ୍ୟକାଳୀନ ସିଲବନର କାରାକ୍ଷେତ୍ରରେ,

გრგვინავდა ომი. გლოვონბდა სოფე-
ლი. სიჩუხვილი იყო არამცუ სიმღერა
და სიცილი, ხმამაღლალი ლაპარაკიც კი.
მარტონლენ გოლებრძნენ ხმამაღლა.

ପାତ୍ରକାଳ ଦିନ୍ଦେହ ଏହି ପ୍ରମୁଖବନ୍ଦନ୍ଧେନ
ଲୋକଙ୍କ ଏହି ଗଲାଙ୍ଗାଳି. ତାଙ୍କୁ ଯୁଧବନ୍ଦନ୍ଧେନ
ପାରୁଣ୍ୟକୀୟ, ଶତଭାଲିଙ୍କ ସାଂକ୍ଷରଣାଳି ଘର୍ଭ-
ଭାଇ ପାରୁଣ୍ୟମାଲିଙ୍କ ମିଳନକୀୟ. ମନ୍ଦବ୍ରଜ-
ବନ୍ଦନ୍ଧେନ ଉଚ୍ଚରତ୍ନକଥାକୁ ଶ୍ରେଣି ପାଲନ୍ତୁ
ଦେବୀ. ଅମାନାତ୍ମକବନ୍ଦନ୍ଧେନ ଅଳମାରିବୁ,
ଅମା-
ଲ୍ଲିପିବନ୍ଦନ୍ଧେନ ମଧ୍ୟବାନ୍ତ କେଲୁ, ଅମାରତ୍ନବନ୍ଦନ୍ଧେନ
ଦୁ ଦୁଷ୍ଟାର୍କଶମଦନ୍ଧେନ ପାଦର୍କୁଶଲ୍ଲବ୍ରତ-
କାଳ.

တော်မြှောင်းက အမြန်လောက်ရေး ပါ

ଓଡ଼ିଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାହାର
ଦେଖିଲୁଛାମୁ

ლაპათან მდგრად ტრიფოლიატის სქელი ლობით შემორაგვული ჰდის ჭიშკართან. შავებიანი სალომეს ერთადერთი თეი-მურაზი მცირე ხას იღვანა ნაღვლიანი, ლამზი, რომა თვალებით შეცყურებდა მოძურალთ. მეტა თავად ჩაერეოდა თამშში.

ლამზაზად, მსუბუქად, ფაქიზად და-ჭირითობდა მათ შორის.

ერთ ზაფხულს თეიმურაზმა ფეხი იტკინა. ძვლის ჭლექი დაემართა, ამას ფილტების ანთება დაერთო. იწვა თეი-მურაზი მწვანეთი შემორაგვულ სახლში და ნაღვლიანი თვალებით გაცყურებდა ფანჯრიდან მწვანე ხავერდის მინდობრს.

დაასაფლავეს თეიმურაზი იმ სასაფლაოზე, რომლის გვერდზე გადაშლილ მინდობრებიც ფეხბურთს თამაშობდა. და შავებიანი სალომეს სახლს გარშემორტყმული ტრიფოლიატის ეკლები წამოიშვირა და გაგრად აიყარა უეცრად და-შვებდა და დაცხავდა წაბლის ჩისაგან ნაშენ ლა-სახლიც. ქროდა ქარი. კოლ-მეურნების კანტორის წინ დევნილ მტვერში გახვეულ ბოძთან და იქვე ჩა-მომსხდარ განეთში გახვეულ თუთუნის კვამლით გაბოლილი გლეხების წინ შეჩერდა საბარევ მანქანა. ხალხი მიე-სია.

ორმა სამხედრომ და ერთმა სამოქალაქო პირმა ათი ბავშვი გადმოსვა ძირს.

ბავშვები მტრულად უყურებდნენ უცხო ქვეყნის მტვერს. ისინი ცდილობ-დნენ სახიდან მოეშორებინათ იგი.

სამოქალაქო პირმა განუცხადა ხალხს, რომ ესენი არიან უპატრონო ბავშვები და სთხოვა ყველას, თუ კი სა-ამისო პირობები გააჩნდათ შეეფარები-ნათ ისინი.

ზოვი წამსვე ცივად გატრიალდა უკან. ზოვი მიეტანა ბავშვებს.

სალომემ ერთ პატარა ბიჭს დაადგა თვალი. მიუალერსა და შემდეგ სახლში წაიცეანა. ეს ბავშვი იყო სლავა. ის საბავშვო ბალში იმყოფებოდა მაშინ, როცა ქალაქი დაბომბეს. ბავშვები გა-დარჩენ. მშობლები თითქმის ყველას

დაელუბა. მათ კი თავი მოუყარეს და ლიმა ზურგში გამოიგზივნეს. გადა-ვიწყდა რუსული, ქართული ისწავლა და მალე იგი სიამონებით გორაობდა კოლმეურნებობის წინ აღნილ მტვერში, რომელსაც იგი სულ მცირე ხნის წინათ ასე მტრულად უყურებდა.

ტრელნიკოვმა ერთ პატარა დაბაში ასევ ითხოვა ცოლი. ახალგაზრდად, ცოცხალი ხასიათის ქალი. წავიდა ფრონტშე. ისევ ჩამობრუნდა და შეიტყო რომ სლავა იმყოფებოდა საქართველოში. გამოითხოვა შვებულება, საქართველოში გამოიმგზავრა, ცოლიც თან წა-მოიყანა. საქართველოში იგი მაჟო გრძნობით ჩამოვიდა, თითქოსდა აუცი-ლებლად უნდა ენახ ღოდესმე. და ხე-დავდა კიდეც ახლა. უყურებდა ტრელ-ნიკოვი დიდ, ლამაზ მთებს, ტყებს, მდინარებს, კონტა ხის სახლებს, მაგ-რამ მაიციდამაზც არც ჟვეირდა და არც ძალან ავირდებოდა. ხომ უნდა ენახ ეს ყველავე და სხევაც ბევრი რამ აუცილებლად, ამ, ხედავს კიდეც და კვლავც ნახავს. ასე გრძნობდა, ასე განიცდიდა იგი.

შვილმა ვერ იცნო ტრელნიკოვი. ლაპარაკიც ვერ გაიგო მისი. რამდენიმე რუსული სიტყვადა ახსოვდა მხო-ლოდ. სალომეს ეზოს გარშემორტყმულ ტრიფოლიატის ღობეზე ეკლები წამოიშვირნენ ისევ, ხოლო სალომე კარგა-მოკეტილ ოთახში მუხლებზე დაჩინქილი ეველრებოდა ტრელნიკოვს არ წაერთ-მია მისივის სლავა.

ღიღხანს, ღიღხანს, ძალიან ღიღხანს იღვა უძრავად ტრელნიკოვი. ორთავე ლოყებზე ნაჭრილობებისდაგვარი და-ჩები გასჩენდა. შებლზეც სამი უზრ-მაშარი ღარი გალართხულიყო ნაიარ-ბივით.

შშობლები, ნატაშა, ვიქტორი, ნა-ტაშას დედ-მამა, მეგობრები, ფრონტ-ლი ამხანავები... ყველა ესენი ხომ

უნდა ენახა ღმერდე. მას ფიქრობდა და
ასე გრძნობდა იგი. სალომე კი ოლბათ
ველარასოდეს ნახავდა სლავას. თავად
კი ნახავს, კრილებლად ნახავს, ვიქ-
ტორს, ნატაშას... ყველას, ყველას, და
სკულაპიაც ნახავს ჭეშმარიტად... და
მან დასტოვა სოფელი.

და აი, ისევ გარბოდა შატარებელი.
იგი უკვე უაწლოვდებოდა რუსეთის
ერთ-ერთ დიდ ქალაქს. არც წინ, არც
უკან, არამედ გვერდზე და შორს გადა-
ტბოდნენ ტრამალები და ტრელნიკოვები
ასე ეგონა, საქმარისი იყო ხელი გადაე-

ყო და დაიჭირდა და უკან. მოსწერდა მათ.

გარბოდნენ სადგურები. დედამიწა-
ზე დაბორიალობდა ომის მუხანათური
ტალდა.

ტრელნიკოვის წინ იჯდა მისი ახალ-
გაზრდა ცოლი.

იყურებოდა ტრელნიკოვი ფანგარა-
ში, ინტორებდა მუნდირს, სუფთად გა-
პარსულ პირზე ისვამდა ხელს, იმაზოე-
ბოდა წელში. და ასე ევინა, თითქოს
ახლახან შედიოდა სასწავლებელში,
ცნოვების თითქოს აწყებოდა თავიდან.

ଶ୍ରୀମଦ୍ ତାତାକୁଳାବ୍ଲୟା

ԱՐԵՎՈՒՄ ՅԱՌԵ

2

ଶ୍ରୀ କୌଣସି ହାମି ଗୋପନୀୟ ଦ୍ୱାରା ଶୈଖିତ୍ୱରେ ମିଶ୍ର-
ଶ୍ରୀରମ୍ଭା ଫଳିଷ୍ଟେକ୍ଟ, ଫୋରନ୍ ମିଶ୍ରଫ୍ଲାମ୍, ହାମି ସାମର୍ଜି ପାଇ-
ଗାନ୍ ଏବଂ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଦେଶ ଅଧିକାରୀ ବେଳୀ ଏବଂ ତୁମ୍ଭଙ୍କ
ଶୈଖିତ୍ୱରେ.

ମର ନି ଲୁହେ ସ କ୍ଷେତ୍ର ଲୋକ କାହାରେହେଲୁଗା
ହୁଏଇଲା. ଚିକିତ୍ସାକାଳଶି ଜେବେଳୀ ମିଳିବାନ୍ତି ଶେଷପାଇଁ
ଯଦିଲା ପରା ଲାଭକର୍ତ୍ତାଙ୍କରିବାକିମନ୍ତ କାଳା-ପ୍ରତ୍ୟେକା, ଘୋଷିତ
କାଳରେତ୍ରାଙ୍କାଣିତ ହିଂକୁଶିଥାଇ... ମନ୍ଦିରି ପାଦପରା
ଯାଗରୀତ ଅପରାଧକର୍ତ୍ତା, ରୁକ୍ଷିଦିଶ ଶୈଖିନ୍ଦିପରାଲି
ଲୋକାଙ୍କ ପରା ଶତଳଗହାସତ୍ତ୍ଵିଲି ମିଳିବାନ୍ତି ତ୍ୟାଗ
କାଳରିହିଲିବାକୁ. ପ୍ରାଣ-ବାରାହକର୍ତ୍ତା ଶାଶ୍ଵତ, କାଶ୍ଵର, କ୍ଷେତ୍ରପାତ୍ର
କାଳରେ ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା କାଳରେ ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା କାଳରେ ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା
କାଳରେ ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା କାଳରେ ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା କାଳରେ ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀଙ୍କିଳାମ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କାରୀ ଦେଇଲେବୁ
କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

ვაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ცისკარი“ № 7.
1974 წ.

ପ୍ରକାଶ କରିବାର ମାତ୍ରାରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ହେଲା.

ଯାରୁକାଳ ଏ ହେଲିଗାଲ୍‌ଡେସ, ମିଶ୍ର ପ କ୍ଷେତ୍ରକୁଟୁମ୍ବାର ଅନ୍ଧାର
ଦା ହୋଇ, ଫଳିନ୍ଦାରୁପ ମିଶ୍ରଗାଲ୍‌ଡେସ ଓ ମିଶ୍ରଗାଲ୍‌ଡେସ
କିମ୍ବାଗ୍ରୀଜିକାରୀ ଦେଖାଇଲୁ, ଉଚ୍ଚାବୀ କ୍ଷେତ୍ରକୁଟୁମ୍ବାର
ଲାଙ୍ଘ ପରିହାଲ୍‌ଡେସ ଓ ହେଲିଗାଲ୍‌ଡେସ, ଯଦ୍ବୀଶ୍ଵର ପ୍ରାଚୀ-
ପ୍ରାଚୀ ଲାଙ୍ଘକେବାସ ଓ ଲାଙ୍ଘକେବାସ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ଵର କିମ୍ବା-
କିମ୍ବାଗ୍ରୀଜିକାରୀ”.

ଓদিশ প্রান্তিক প্রদেশ প্রয়োগ করা হচ্ছে। এই প্রক্রিয়া
প্রয়োগে প্রাণীর পুরোটা প্রদেশ সংস্কার করা হচ্ছে। এই
প্রয়োগে প্রাণীর পুরোটা প্রদেশ সংস্কার করা হচ্ছে।

ଲା. ୩ ରୁ ଶିଳ୍ପିରୁକେ ପାଖନିର୍ଦ୍ଦା ଫୁର୍କାରୁ ପା-
କ୍ଷୁଗ ମାତ୍ର ଏହି ଅନେକପ୍ରକାର ତାଙ୍କୁ ସାହାରୁ ଟାଙ୍କୁଗେଣି
ଓ ପ୍ରତ୍ୟାମାନିବାଲୀରୁ ପାଇ ମିଳିବାଗୁଡ଼ିଲୁଗା ଏହିଏ
ଅରକାନ୍ତରେ କାହିଁ ପାଇଲୁଗା ନାହିଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଏହିକାନ୍ତରେ କାହିଁ ପାଇଲୁଗା ନାହିଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଜୀବନକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠିତ୍ବା ଓ ର୍ଯ୍ୟାଳ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ମହା-
ପରିଦ୍ରାଙ୍ଗେ ମୋହିରେଣ୍ଡା ଅନ୍ତର୍ଜାଲ ପ୍ର୍ୟୋଗ କରିଲେଣ୍ଟିରେ କ୍ଷେ-
ଷଳେ, ପିଲାନ୍ତିର ତ୍ୱରାଣୀ ଉପସ୍ଥିତିରେ, ଅମରପୂର୍ବକତା ଏବଂ
ଅନ୍ତର୍ଜାଲର ପରିଦ୍ରାଙ୍ଗେ ଏବଂ ଦେଖିବାରେ ଏବଂ
ଜୀବନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଜାଲର
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଏବଂ

ପ୍ରେସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏହି ନିଯମ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ

ଏହିବୁ ପରିମିଳାଇ ଲାଗୁଣିକାଳୀର ଅଳ୍ପକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଇ ଶୁଣିବାରୁ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

— ଶ୍ରୀମତୀ.. ଅମୋଜନ୍ସା ଏଲଟ୍ରେକ୍ସାମ୍

ଜ୍ଞାନକୁ ରୂପିତାମଧ୍ୟରେବ୍ରାଗିତ ଶୈଖି ଦିଲୋପିଥା...
ଦେଖିଲେବୁଣ୍ଡିଲେବୁ କିମାତ ଘୁରୁଣ୍ଠେ ବ୍ୟାହିଲି... ଯାଏବେଳୀ
ମନ୍ଦ୍ୟାପିଲା ତା ଗମନାପୁଣ୍ୟକିଲେଲା, ମେହିରୁ ଶିଳ୍ପିଙ୍କା ଅନ୍ତର୍ଭାବ
ମତେଲା ତୁମନିଟ ପ୍ରକାଶକରନା...

— ღმერთო ჩემი, — იდგა და ფერწობა
ლოლუა, — ალფეზის ხომ ის ერთადურთი კა-
ცაცა რომელმაც იყის ჩემი ასვალდასვალი...
ძიებშეველამ, ამზღვიდ ენის, მგრძან ვიცი
თვალს რომ გახელს, იმავე ენით მომიტება
ძოლოს, იქნებ ცედელი!.. არა, დღეს ჩემს სო-
ჭალში, ლოლუების ერთგული ალბათ კენტი-
არ აღდია და ალფეზის მერძესვალ ენ არის,
რომ კოში მომიტებარს... საუკუნელ ტებილია,
მხრის ამთავრულ დაბადუმ.

ფარნაშ რევოლუციის ლულა მეწისქვილის
მკერდს გაუსწონა.

ლომეუა გაონებული იტევა... მომეჩევნა თუ
გამორთლა ასე ერთხულია ძლილი კიბისათ —
ფიქტორბა და ვერ გადაწყვეტა შევეღა თუ
გადატორინა მეწაიძევილე.

— მერა მე, მე ვან გადამარჩინს, თხასვით
თომ ჩინმიტყველენ, ალტენია ღმიურვდება და
ხელი შევარცვას თუ? სული ტკბილა, ძმა
ჭილადი არა გონია ვინაიდ უნარებორდებს სიკე
დოლა, ყვილა ის გამოშინება არ მოგლინ დ
ვიმარჯოთ, თორებ სხვას რომ თავს ჭრია
ჭრიას ც კვრათი ხლოებ.

ବ୍ୟାକ କୁହରିତା ଲାଗନ୍ତିରିହାଳିଶେ ଫୁରନ୍ଦିନ ହିସେ
କି କାହିଁଲୁଲୁଲୁହିବି ଯୁଗନ୍ଦି... ଶ୍ରୀଶିଖର୍ମୁଖରେ ଲା ଲା
କଣକ, କାହିଁ ବୁଲ୍ଲିବି ତାଙ୍କରିପ୍ରେସ୍‌ରିକ କିନିକିନ୍ତରୁ ଦ୍ଵିଲୁ
ପ୍ରାଣିବ୍ୟାକ...

• සිංහල මත්‍යාන්, සුප්‍රසාදවුදා, තේගෝලපුරා නෙ

କୁର୍ରିତାନ୍ ପ୍ରାଚୀର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ... ମେରୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାବାଲ ଗଣି ମିଳିଲା
ଏହା ପ୍ରାଚୀର୍ଯ୍ୟ ମିଳିଲାକୁଣ୍ଡରୀଙ୍କ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କା,
ମାନିମିଳାକୁ କିମାନଙ୍କା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ତରାଂଶେ ବିଶ୍ଵ
ମିଶ୍ରାଙ୍କା, ତାତ୍କାଳୀନ ମି ମିଶ୍ରିବାନ୍ତଙ୍କା ଏବଂ ଏତଙ୍କାରେ
ପ୍ରକଳ୍ପିତା... ଏବଂ ଏଲ୍ଲାଖାଜାକାନ୍ ଫଳକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ... ମେରୁ
କିମ୍ବିଶ୍ଵାରୁ ଉତ୍ତରାଂଶ ମିଳିବାଗରେ ସିର୍ବ୍ୟାଗିଲି, ଶିଳ୍ପାର୍ଥୀ
ପ୍ରକଳ୍ପିତ ସାବ୍ଦୀକରଣକୁ ପାଇମିଳାଫୁଲାରୀଙ୍କ, ମୁଲ୍ଲାଙ୍କାଙ୍କା
ପ୍ରକଳ୍ପିତ ପାଇଶ୍ରେଷ୍ଟକୁଣ୍ଡରୀ ପ୍ରକଳ୍ପିତ ତାତ୍କାଳୀନ, କ୍ଷେତ୍ରକୁ
ମାନିମିଳାକୁ ହାତକୁଣ୍ଡର ମିଶ୍ରିବାନ୍ତଙ୍କ ମେରୁକୁଣ୍ଡରୀଙ୍କୁ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ
କୁଣ୍ଡର ମେଲ୍ଲିକୁଣ୍ଡର ମିଶ୍ରିବାନ୍ତଙ୍କା ମେଲ୍ଲିକୁଣ୍ଡରଙ୍କୁ

ლოლუა შინისა და მძიმე ტურისთასგან სა-
შინისა კულტურულ იყა, რაღაც ნაბიჯ გა-
დაგვამდა, მდგრად უტრი კულტურულ მე-
ცის მაგარ თავს ძალას ატანდა... დაჩრუ-
ნებულ იყა, რომ ალფუნის საცოცხლე არ
ეწერა, მაშესაბამე, ენასაც უერ ამილადგმდა,
ხოლო მისდამი ზრუნვა კი ხალხის თვალში
ჩდიდა, გროვდებულა... საც, ვალუტა გა-
დასისლიანებულმა როგორიც იქნა გლინიანებულ-
გამილზეა, ეს კი შემოსლების თვალში ჩიმიტე-
ლა და მიწაზე ურთხილად დააწვინი ალფუნი
მეტსკელილე.

卷一百一十五

ქალაქის სავარგოშენის ქირურგი ჭოტო
ლანდია დელის მხრისა ფარნის სკოლის ბიბი
შეიძლო იყ. სულ ორ თვესა დაუტანის დელის
და მარინაზე ილაზრულად მაინდა ნაცალიამ
წილავანი ფარნის ტრადიციული იყვნენ.
ერთი მარჯვნივ ეწევა ნაცალიას, მეორე მარცე-
ნივ და ასე აწილებდა ძრუს. ჩეილები ამას
ისე შეეჩინებოდა, რომ დედას ძრუს შეცვლილა,
ტირლილ იქანობოდა ალექსანდრი.
ასე და და სილას სკოლშიც ერთად სწორებდნენ.
ორეთვი ნაცალიას დედას ეძახდა და მარ-
ცლიც ისე ძმებივთ იძრულებოდნენ. რომ
სოფელში თოთქმის გადავაწყდათ, რომ ბიბი-
შეილ-მაინდაშეილი იყვნენ.

ତୁ ଏହି କୋର୍ଟରେ ନାହିଁ କାହିଁମିଳି ମହେଲରେ କାହିଁମିଳି
ଏତୁଥୀପିଲାଙ୍ଗ ଶିଳ୍ପିକାଙ୍କ ଶିଳ୍ପିକାଙ୍କ ଧାର୍ଯ୍ୟରେ ଏତୁ
କୁଣ୍ଡିଲାଙ୍କ କାହିଁମିଳିବାକୁ ପାଇଲାଙ୍ଗ କାହିଁମିଳିବାକୁ

ପ୍ରକାଶନ ମାତ୍ରାରେଣ୍ଟର

১৯৬০সঞ্চালক

.....ଏ ଏ ଏ ସି ଶ୍ରୀଗନ୍ଧିପୁ... କୋର୍ମ କରାଇଲାଙ୍କ
ଦୂରମିଳିଲା, ଗାଲାତୁର୍ପିଲା, ଶୁଳମିଳିତମେଲାଙ୍କ
ହିଁଯକଥା.

— არის, მივეგონ! შესძლე, ვერაგო სიკუდილო, არა, არ დაგოთმობ აფასიანს!.. — თითოეული მის წინ სიკუდილის აჩრდილი მდგარეობას, ისე შეევაძათ ჭოტო და წიგნით ხელში წონში გამოიყოდა.

— 7 —
Digitized by srujanika@gmail.com

— ၏ ဟောသ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စံတဲ့ ဒာနလွှာတော်။ —
အမာန်ရာဇ် ဇူနဝါရီ၊ ပုံချိန်လာ ၂၁၈၅၇၀၈၁၉

“କଲାବ୍ୟାଳେଖାରୀ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୋଷିଲୁଙ୍କେତିହି... ଏହି
ବ୍ୟକ୍ତିଗମ ଏହା ତଥା ଅଧିକାରୀ, ମାନୁକ ଏବଂ ଜ୍ଞାନ-

ନେହାରୁଙ୍କ ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ ଶୈରିସକ୍ଷେଣିଲ୍ଲେଖ ଗାନ୍ଧୀନ୍ଦ୍ୟ-
ଚ... ମେହୁତ୍ତ ଲାକ୍ ଓ ଆଲୋପନାକ୍ଷା କ୍ରିତ୍ୟ... ଏହି-
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ ଲାବନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟକରିତା ଫୁଲକ୍ଷମ
ଲୋକଙ୍କ ଅନ୍ତରେ ଉନ୍ନତି ଲୋକଙ୍କିମା... ଏବାଦିପ୍ରକଳ୍ପ ଦା-
ଲାଙ୍କ ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ, ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ, ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ, ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ,
ଏ ଅନ୍ତର୍ଗତି ପ୍ରକଳ୍ପାଳି ହାନି ପାରୁନିବା, —
ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ ରା ଶୈରିସକ୍ଷେଣିଲ୍ଲେଖ ଅଗରନ୍ଦିନିଙ୍କ, ହାନି ତୁମାଙ୍କ
ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ ଶୈମିଳ୍ଲଙ୍କ

ଲୋଳପା ମେରିଲ୍‌କୋଲ୍‌ଏ ଫର୍ମିଗ୍ରାନ୍‌ଟାର ମୋହରୀ, ତଥା ମୋହରୀ, ମେରିଲ୍‌କୋଲ୍‌ଏ ଅନ୍ଧାରା ଲୁହାକେତାଙ୍କ ଲାମାତକେର୍ରେଣିଙ୍କ ପାଠୀରୀ ଲା ପ୍ରସାଦ-ଶୁଭାଲ୍ଲା...

— ସେଇ କାବ୍ୟ ଗୁର୍କିଳିନ୍, କୁଅଳ! ମେ କେବ ଓପା
ର ଲଙ୍ଘିଲାର୍ଯ୍ୟବ୍ଧା ଲିଖିନ୍, ତୁଗଣନ୍ ମନ୍ଦାଲଙ୍କିନ୍
ର ଜାରୀ ହିନ୍ଦ ତା ତୁଗ୍ବ୍ୟାଳୀ, ଉଦ୍‌ଦ୍ୱାବୁଲାନ୍ତିନ ଏଣ୍-
ଭ୍ରଦ୍ରବ୍ୟାଳଙ୍କିନ୍... କୁଅଳ ହିନ୍ଦ କୁମରିନ୍ ଉଦ୍‌ଦ୍ୱାବୁଲାକ୍ଷି
ଲାହାନ୍ଦବୁଲା ଶେନ୍ଦ ପ୍ରାୟ ତା କୁ କୁ... କେନ୍ଦା-
ଏବଂ ତାଙ୍କାର୍ଯ୍ୟକିଳିଲା ଅନ୍ତରେ ମିଶ୍ରିତାବ୍ୟାଗମିନ୍, ହିନ୍ଦିନ୍

ଦେଶକଥାରେ କୀ ପାନିଲାଗୁଡ଼ା... ଆଶ୍ରମ ସବେଳୁଣ୍ଡରୁଙ୍ଗା ତୁମ୍ହି
ଶିଂ ଦାଖାଲୁ ଏକମ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ କିମ୍ବା କୁରିଛିଲୁ ତୁମ୍ହି
ସବେଳୁଣ୍ଡି! ମାର୍ଗରୀତ ରୀ ମନ୍ଦରୀ ମେହରୀ, କାନ୍ଦିନୀ ଦାରିଦ୍ରା
ଜାମ ଏହି ମୃଦୁମିଳି, ରନ୍ଧି ଶ୍ଵର ଶ୍ଵରି ଅନ୍ଧାରିଶ୍ଵରି ଗୁ
ମନ୍ଦରୀଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲାଭି... କୁଳ ଶ୍ଵରୀଙ୍କ ତୁମ୍ହି, ଶବ୍ଦାଶ୍ଵରାଟରୀ
ଶା ମିଥ୍ଯା, ଶ୍ଵେତିଲିଙ୍କ ଶାଳକ୍ରମ, ଶାର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଠାତା ରାଜୀ
ଗର୍ବପ୍ରଭା କେନ୍ଦ୍ରରେ କାମକାରୀଙ୍କୁ ଦ୍ରା ତୁମ୍ହି-ତୁମ୍ହି
ଦୁର୍ଲାଭ କୁଳ ଏହି ଶ୍ଵେତମନ୍ଦିରାବୁଦ୍ଧି, ଉତ୍ସାହାବୁଦ୍ଧି
ଏହି ରୀ ନିର୍ଭେଦିତା.

“ଶାର୍କରାମ... ଏହା, ଏହି ଦୟାଖିଲୀଙ୍କ ଏଥିର ସ୍ଵର୍ଗରେ ପ୍ରିଯ-
ମେ ଓ ପ୍ରେସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲୁ... ଶ୍ରୀ ବିଷୟ ଉଠିଲା କାହିଁମାରିଲୁଣ୍ଟ
କେବୁଳ, ରନ୍ଧର ମେଘକାଳେବୁଳି ଦେଇ ଏହି ପରାମର୍ଶରେ...
ଏହା, ଅପ୍ରକଟିତ୍ବୁ, ପରିଶ୍ରମିଲୁଣ୍ଟିଥିଲା ଜୀବନରୁ, କୁହାନ
ଦ୍ୱାରାନାମ!

ଲୋକଙ୍କା ସାହୁରମ୍ପିତନକୁଣ୍ଡାନ ମାନ୍ଦିପ୍ରଦାମାନ୍ଦି
ପରିମୁଦ୍ରାକାରୀ ହେଲ ଗାନ୍ଧାରିଙ୍କା.

— კოთმ დაფურება ალტურისა! — ფიქ-
რობდა გზადაგზა, — ახლა კეყყანა ისეა წამ-
ხდავი, რომ ვიღაც კაის შეკულე მეტისეკულ-
ელს არ ის არა, უცნობი ვერ ეროდოს... მერე და
ის ლეიტირა, პონდო გულულა მისა ვავა არ
კოფილა! არა, უცნ ჭრიმებ, ჩემი აუგა ალტუ-
რისა სიჩრაშიც რომ წამოცდეს, გაშინაოუ
ჩემა ჩამავლებს ხელს... არც გორუსაგან გამო-
ვა: ჯაშებ; ჩემი ძმა კა, მაგრამ ამათ ერთგუ-
ლი ძალას კოფილა არ მომიშინა, უძრებე კარგი, რომ იმ
დღეს არ მომიშინა, უძრებე კა, მეტ ამძინ-
თვალი და არა მითქვავს რა... უცნ არ მომიკვა-
დე — ისიც დიდ უცნავთია, რომ მისა ხა-
რით პირველ დღესვე ლუკამ ხელი არ ჩამავ-
ლო, და საბო არ მიმაგრიტება... არა, ალტუ-
რისა საკავშირო კოფილა არ უნდა გამო-
იდეს... მეტე, უც კაცი, მეტ მომიშინდები ამ
მანჩას... რავა დაფურება — ვითომ არ დაწუ-
ნორლება ეს დასაცევე კეყყანა!

ରୁଷଗ୍ରହର ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ରିକୀୟ ଉଦ୍‌ଘର୍ଷକାରୀ, ତାନ୍ତ୍ରିକ ମଧ୍ୟ-
ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ମିଶ୍ରମର୍ଦ୍ଦବଳରୁ ଅଛି ଶୈଖର, ସାମନ୍ତ ଏବଂ
ଗମନୀୟବଳରୁ, ଯେତେବେଳେ ଗ୍ରହର୍ତ୍ତ୍ଵପାଇଲାମ କାମକାର୍ଯ୍ୟରୁ-
ଲେ ମଧ୍ୟରେ ରୁଳାଣ୍ଡାର ଏବଂ ଦ୍ୟାନ୍ତିକର୍ତ୍ତ୍ବପାଇଲେଣ୍ଟ,
ସବ୍ରାନ୍ତ ଦ୍ୟାନ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରାଚୀ ଶୈଖର୍ତ୍ତ୍ଵରେ ମଧ୍ୟରେ, ଯିତରେବା
ଏହିରେ ଗମନ ଶାବନ୍ଦିକର୍ତ୍ତ୍ବରେ ଏବଂ ଦ୍ୟାନ୍ତିକର୍ତ୍ତ୍ବରେ, ମଧ୍ୟ-
ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ କାମକାର୍ଯ୍ୟରୁ ଏବଂ ଦ୍ୟାନ୍ତିକର୍ତ୍ତ୍ବରେ, ଯିତରେବା

— ၁၂၀, ဆာဝက မိုးခိုးကျော်ဘဲ၊ စာရွှေ

ମୁଦ୍ରାବଳୀରୁକ୍ତି— କେନ୍ଦ୍ରିକା ମୁଦ୍ରା ଦିଲାବ ପ୍ରେଣ୍ଟିଂ
ଇଲ୍‌ଗ୍, ଶେଲ୍‌ଟ ପ୍ରତ୍ୟା ମନ୍ତ୍ରାଳୟରେଥିବ — ଅନ୍ତର୍ଜାଲ
ଲ୍ୟାପ ଏବଂ ଟାଇପ୍‌ସ୍କ୍ରିପ୍ଟ ମିଳିବାକୁ।

სწრაფად ვეირბინე პატარა ღლმართი და მი-
ვესალმე.

ის ჩემსკენ წამოვიდა, ხელი ჩამომართვა,
მერე ამხელ-დამხედა და მითხრა:

— ძალიან გაწურულხარ, არ გაციდე, ბი-
ჭო... მიდი, აი იქ მუხის ტოტზე ჩემთა ნაბადია

ଓଶିବ୍ରାଙ୍ଗି ଲୁପ୍ତକାନ୍ତ ନୂଦିଲୀ କାଳିନା ତଥିଲି ଅଣ-
ମନିକିନ୍ଦା (ଏହି ପ୍ରାଚୀ ମେ ମନ୍ଦିରକ୍ଷେତ୍ରଙ୍କ ତୁ ନେଇଲୁଗଲାଏ
ଏହି ପ୍ରାଚୀ) । ଶେଷ ମନ୍ଦିରକ୍ଷେତ୍ରଙ୍କ, ପାତ୍ରିତ୍ସମ୍ମାନଙ୍କ
ନେଇଲାମଣି ପାରାଗା ପାତ୍ରିତ୍ସମ୍ମାନଙ୍କ, ମେହିଁ ପାତ୍ରିତ୍ସମ୍ମାନଙ୍କ
ପାରାଗା ଏହି ନେଇଲାମଣି ।

ნაბადიდან რომ გამოვედი, უკვე არ წევმდა,

კახე ლრუბლები მხოლოდ აქა-იქ დაბორია
ლობდნენ... მესიაშვილი, მკერდი მზეს მივუშვი-
რე და გავთბი...

ରାଜ୍ୟର ପରିଷଦୀ କାମକାଳୀଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ପରିଚାରିତ କରିଛି ।

ତାରୁଣ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିରମଳାହାରା ଅଲ୍ପଶକ୍ତି ଶ୍ଵାସବାଦ
ମରାଶାଙ୍କିତୀରେ ମିଶ୍ରମନକ୍ଷା, ମିଳିଦ୍ୱୟ ସ୍ଵରୂପ ଯୁଗ
ମନୋଲିଲୋ. ଧ୍ୟାନଶି ରହି ହୁଏଗଲୁଣତ, ମାନ୍ଦିବ୍ରାତ
ଏବଂ ଆସ୍ତରାଲୁଙ୍କରିଲୁ ମାତ୍ରଥିବୁ ହୃଦୟମଧ୍ୟରେ ନେଇଥିଲୁ
ଦି. ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମନ୍ତ୍ରିକ୍ଷେତ୍ରରେ ମାତ୍ରକୁ, ରହି
ପା କ୍ରମିକାକ୍ଷେତ୍ରରେ ମନ୍ତ୍ରିଲୀପୁ.

— ଏବଂ ଦୁଇଟି ଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାହାରେ ଥିଲା, କିମ୍ବା
ଲାଗି, — ମିଠକେରା ଅଲ୍ଲୁଣ୍ଡିରାମ ଓ ଶାନ୍ତପୁରାଳ୍ ଜ୍ଯୋତିରୀ

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିକା, ଏବେ ଶ୍ରୀମତୀ କୁଳମହିଳାଙ୍କ ଜୀବନରେ ବ୍ୟାପକ ଅନୁଭବ ଥିଲା ।

ହାଲିନ୍ତା ନବାଜିଳୁ ପ୍ରାଚୀନତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଥିଲା ।
ଏହି ଶିଳ୍ପିଙ୍କରୀରେ ମେଳିଲାଏ ସାହାରୁକ୍ତ ଶିଳ୍ପ
ଯିବୁ ଗାଢ଼ିପାଇଲା ଏବଂ ଶର୍ମିତ ଏଣ ପ୍ରେରିତ ତଥା
ଶର୍ମିତରେବାପରିତ, ଅପାଲୁମାତ୍ର ଫୁନ୍ଦି ଶର୍ମିତ
ହେବିଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀମତୀ କଣ୍ଠରୂପୀ ଦେବି ଏହା ଅଭ୍ୟାସିନୀ ହୁଏ, ମାତ୍ରାମି

წაიღე ეს სკივრი — იმ დიდ გზაზე გამო-
გადგება...

ଏଲ୍‌ଫ୍ରେଣ୍ଡିଜାଙ୍କ ଏହି ପାରିଗ୍ରହମାତ୍ର, ନୀତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକର୍ତ୍ତା, କାହିଁଟିମୁଁ ମିଳିବିଶ୍ୱାସମ, ଅନ୍ଧିକାରୀ ଲୋକ କେବିଲ୍‌ଯୁକ୍ତ ମନ୍ଦରଖର୍ବକର୍ତ୍ତା, ଗାମିଲିମିଂ ପାଇଁ ମିଠକରୀ ଯୁକ୍ତିବାଲ୍, ଶାଶ୍ଵତ, ମନ୍ଦିରକଣ୍ଠୀ, ମାତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରୀ ଯାହାରେ ମେଘବନ୍ଧରମ୍ବ ପ୍ରମଦ୍ଦିତ ଏହା ଏହା ସାଥିମେ ଏହାକୁ ପାରିଲାମା ଯାଇରାଗୁଡ଼ିକ ଯାହାକୁ କଣ୍ଠରେ ଲାଗୁଛିଥିଲା ପାର୍ଶ୍ଵରୀତା, ନତ୍ରେ ଶ୍ଵାସ କ୍ରିଯାପଦ୍ଧତି ପାଇଁ ଯାଇଲା ଯାହାକୁ କାହିଁଟିମୁଁ ପାରିବାରିଲା ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପାରିବାରିଲା... ଯେତେ ତୁ କାହିଁ ପାରି ଗାନ୍ଧିଜୀରୁଲା ଏହା କାହିଁ, କ୍ରମୀଲାଙ୍କା, ସିଦ୍ଧାନ୍ତିଲା ଓ ମନ୍ଦରଖର୍ବକର୍ତ୍ତା... କ୍ଷେତ୍ରକୁଠିତ ରୁ ମିଳାଯେବୁ କେବିନିକ ଏହି ଏହାକୁ ତୁ ଏହିକୁ ପାରିବା, ଏହି କ୍ଷେତ୍ରକୁଠିତ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରକୁଠିତ

— ଏହା ଅଶ୍ଵବନ୍ଦିଙ୍ଗ ଲୁପ୍ତୀ ଲୁକିଳ ଏ ଏହାଯି
ରୁ ଶାଖାମେଲୋଇ... କୁହାଇନ ପ୍ରେରଣ ଶ୍ରୀନାଥରୀଙ୍କ... କେ-
ବେଳେ କଥା ଶ୍ରେଷ୍ଠମନେତ୍ରାଙ୍କ ତଥା କ୍ରେପ୍‌ଲ୍ୟାନ୍ ଏବଂ କ୍ରେପ୍‌
ଶ୍ରେଷ୍ଠର୍ଷୀ — ପ୍ରେରଣ ଅଲ୍ଲୁକୁଣ୍ଡାଳ ପ୍ରୁଣାର୍ଥ... ପ୍ରେରଣ
ଉଚ୍ଚ ଅଲ୍ଲୁକୁଣ୍ଡାଳରେ ପ୍ରୁଣାର୍ଥ... ପାଦପାଦିକ୍ଷାର୍ଥ,
ପ୍ରେରଣ ପାଦିକ୍ଷା, ମେଲାଲୋ, ଫଳକୁଣ୍ଡାଳ ପାଦପାଦିକ୍ଷାର୍ଥ...

— କେ, ଯେବେଳ ଶ୍ରେଣ୍ଟିଲୁହା... ଏହି, ମାରତାଳୀ,
କୁଳାଙ୍ଗୁରୁ ଏସିଥି, ମାଗରାମ ଶ୍ରେଣ୍ଟିନ୍ଦାନ ମିଠିମେଘୁଲୁ
ମେନ୍ଦିପ ମାଳୀନ ଗୁରୁକରୁହା, ତିନ୍ଦାମିଳ ଶ୍ରେଣ୍ଟି-
ଗିର ରୁପାନ୍ଧାର, ଦିକ୍ଷି!

— ეს საიდან იცი, ამხანაგო ლუკა!

— როგორ თუ საიდან, აღმასკომის თავშე-
დგომაზე მიტობი ვარ, რომ სოფელში არ ა
ხდება, კულავრები უნდა ყალბის... ამ შე-
იძიო კულა, რომ შემ მეტისკოლებს უთხაოს:
პონდა გულუაზ ჭითალი ლენტი და ლუნისის
სურათი მეტობზე დამტკიცა.

— ମାର୍ଗତାଳିକା, ଏହି ପ୍ରକାଶ

— მაგრამ ის კი არ იცი, რომ ბონდო გულება ალფეზიას შვილი უოფილა!

— ଯା ଯା ଯା, ହେଲି ଶାଶ୍ଵତ ଲୟାଙ୍କୁଷିତା ମିଳି
ର୍କ୍ଷିତ୍ବୀରେ ତୁର୍ମର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରାଚୀନ ଶତାବ୍ଦୀ ପ୍ରାଚୀନ, ଦୀର୍ଘ
ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟାପକ ଉପରେ ଅନୁଭବ କରିଛି ଏହାରେ ତୁର୍ମର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ହେଲି କୌଣସି କରିଛି ଏହାରେ ତୁର୍ମର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଲି କରିଛି ଏହାରେ
ର୍କ୍ଷିତ୍ବୀରେ ତୁର୍ମର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଲି କରିଛି ଏହାରେ ତୁର୍ମର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ହେଲି କରିଛି ଏହାରେ ତୁର୍ମର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଲି କରିଛି ଏହାରେ

— გზები არ გვივარუა, ჩემთვის ზაჲპა ლარი
ბი, ვაძარტახებული სოფული გვაქვს... ასც კა-
რგი რამ იყო, გერ დადანამ, შემდეგ-პრიცეპ-
მა მარადებურა. აი იმ სერჩე, ახლა სულ რომ
მოტორივლებულია, არტე ისეთ მუხლის-შერი-
ალებულია, რომ აფთვალის არ ენახებოდა. უკ-
ვლი ხე იმ სისხლი იყო, რომ ათა კაციც ირ-
ავალ შემჩრდებოდა. მანც კურ შემოუტვლებ-
ნდნენ ხელებში... მერე... დაითანამ ჩალის ფასად
მიძიგია ეს ჩენი სოფულები ცერმანულ კატერა-
ლისტს ვანებ პრიცეპს. მან კა გააშენა სიიშ-
ტას სახულე ქარხნა, უოთად კა კუკურა
ეჭა და მიზან... ჭრა და ჭრა მსხვები;
უშამინთარი კალის ხები. მისი დავეშობი მე-
ბებრები, აი ისეთები, როგორც ფარინ ლო-
ლუას მება იყო, სოფულ-სოფულ დაითანდნენ,
ირაურად უიდულობდნენ ჩემს ნითულარ-
შამაგარ სიმინდს, უძრესნათ ქარხანში და
ძღვისხენ და ხიდგნენ სარტყს, მერე კონკით
მიქმენდნა, იქმნონ კი... პაიდა —
ცემებით უცხო ქვეყნებისაკენ... ბოლ შისტენ,
ბიჭი დიავანივით რომ გვაძები, ძილი არ მო-
გროოს და ამ შიარაჟინინ თავი ვაკავშირი. —

ମେ ଗାଲିଗୋକରଣାର୍ଥୀ... ହୁଅଗର ଗ୍ରେଜେଟର୍ରେଡ଼ାଟ,
ପିନ୍ଡିଙ୍ଗାର ଲ୍ୟୁଗ୍ରା ଶେର ଲ୍ୟୁ ସାନ୍ତ୍ରେଷ୍ଟ୍ରସିଟ୍ ଯୁଦ୍ଧରେ
ଅବଦ୍ୟେ, ହୁମେ ମେ କୋ ଏଠା, ମିଳିବେଶ୍ଵରାମାପ କୋ କାହା
ମିଳାକୁଣ୍ଡିଲ୍ଲୁପ୍ — ପ୍ରେସର୍ଚ୍ ଓ ଶୁଭର ମର୍ଯ୍ୟାଦା
ପ୍ରେସର୍ଚ୍ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କଠି ପ୍ରେସର୍ଚ୍

იმ ფესტებთან ერთეულებს ნაში აპირულებდა
ცარის კაქიაშვილის წყაროს წყალი... თანების იმ წილ
ფესტების ცერემონიას, ისე ნაზად მოწანებულებ-
და იმა.

ରୂପ ମହାଶୟଦ୍, ଶାକ, ସୁଲା ଏବେ ପୁଣ... ଏବେ
ଏ ଏବେ ତୁମିନେବେଳୀ ଅଶ୍ରୁଲୋକି ଶ୍ରୀଜ୍ଵଳା, ମିଥ୍‌
କାନ୍ଦିଗ୍ରହରେବୁ ଏ ଏ ତେବେଳିନ୍ଦ୍ରାରେବୁ ମର୍ଦା ଯେମେହି
ଶ୍ରୀପାରାମିଶ୍ରାଲୀ... ଶ୍ରୀଜ୍ଵଳାର ତୁମ୍ଭେବେଶ୍ଵର ଶ୍ରୀମଦ୍ଭର୍ମି
ନିଲ ଶ୍ରୀକଣ୍ଠେଶ୍ଵର ଶ୍ରୀଵିଷ୍ଣୁ ଶ୍ରୀତମାତ୍ରାଲୀ କାରି କମି
ଶ୍ରୀଚାର୍ଣ୍ଣନ୍ଦନୀବେଶ୍ଵର ଏ ଏ ଶ୍ରୀପାରାମ ଶୁଣି ଗ୍ରାମପଦ୍ମବିନ୍ଦୁ
ଏ, ବେଳେ ପ୍ରସରିବା ଏବେ, ତୁମିନେବେଳୀ ଶ୍ରୀଜ୍ଵଳା
ଏ ଏ ଶ୍ରୀଜ୍ଵଳା ଶୁଣି ଏବେ ଏବେ ଶ୍ରୀପାରାମିଶ୍ରାଲୀ
ଏ ଏ ଶ୍ରୀଜ୍ଵଳାର ଶ୍ରୀପାରାମିଶ୍ରାଲୀ ଶ୍ରୀପାରାମିଶ୍ରାଲୀ,
ଏ ଏ ଶ୍ରୀଜ୍ଵଳାର ଶ୍ରୀପାରାମିଶ୍ରାଲୀ ଶ୍ରୀପାରାମିଶ୍ରାଲୀ

ମିଥ୍ରା ନିର୍ଭୟା — ଗୁରୁତ୍ବିକାରୀ, ଗ୍ରାହକାଙ୍କେପୁଣ୍ଡି
ଯୁଦ୍ଧଶ୍ରଦ୍ଧା, ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ବିକାରୀ ଯୁଦ୍ଧଶ୍ରଦ୍ଧା ମାଲାଗୁରୁଷଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ
ଉଚିତରେ ଏବଂ ଯେବେଳେ, କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ଯୁଦ୍ଧଶ୍ରଦ୍ଧା ଯୁଦ୍ଧଶ୍ରଦ୍ଧାରେ
ଏବଂ ଶୁଭମିଶ୍ରାଲ୍ଲଦ ମିଶ୍ରାକାନ୍ତମିଶ୍ରାକାରୀ, ଶୁଭାର୍ଥୀ ଶୁଭା-
ଲୋ ଶୁଭମିଶ୍ରାଙ୍କ ଗୁରୁତ୍ବିକାରୀ ଶକ୍ତ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଥାଏ ଏବଂ
ମିଶ୍ରାକାନ୍ତମିଶ୍ରାକାରୀ ଶକ୍ତ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା କାରି ମିଶ୍ରମାଜ୍ଞିତ୍ବୀ ।

ଏହି ପ୍ରେରଣାଗ୍ରହଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୀତିରେ, ଦ୍ୱାରାପ୍ରେତ୍ତିବିନିଯାତ... ମା-
ହିଂଦୁ ଏହି କଲ୍ପନା କୁଳମହାଲୋକ ଅଶ୍ଵିନିରୂପାନି ଦ୍ୱାରାପ୍ରେତ୍ତିବିନିଯାତ...

အခိုင်တွင်၊ မြန်မာ့ရှေ့နှင့် ပြုလုပ်ခွင့် ပေါ်လျက် ပေါ်လေ့ရှိခဲ့သူများ
ဖြစ်ပါသည်။

— ဒေဝါ မြတ်သွေးပါ နှစ်ပဲ ရာခိုင်ကြ အောက်
တဲ့ ဒေ၊ ၁၆၅၉ပါ ဒီဘုရားရဲ့ ဒေ ၁၆၇၀ပါ ဒီဘုရား
အောက် ပဲ ပဲ အောက်လွှာပဲ... နှစ်ပဲ မြတ်ပဲ ဒေ ၂၄၁၃ပါ
မြတ်လွှာပဲ ဒေ ၂၄၁၄ပဲ ဒေ ၂၄၁၅ပဲ မြတ်လွှာပဲ... ၂၄၁၆ပဲ ဒေ
၂၄၁၇ပဲ မြတ်လွှာပဲ... ၂၄၁၈ပဲ ဒေ ၂၄၁၉ပဲ မြတ်လွှာပဲ... ၂၄၁၁၃ပဲ ဒေ

မြောက် ရှုက လာ မြို့ပြည်ပျော်ပဲမာ ပူဇ္ဈာန်၊
မြောက်ရှုက သွေးစွာတော်မာ။ စိမ့် မြောက်ဖြောက်တွေပဲမာ
မြောက်ပျော်ရွှေ ဒာရီစားချော်လှစ် စာလျှော့ ကြနော်စ် ဒံး၏
မြောက်ဆုံး ဒါ စျော့ အောင်ရှေ့ချော် ဒုက္ခန်းရွှေ လှောက်ပဲမာ
ဒုက္ခန်း၊ နှင့်ရှေ့ချော်ပဲ နော်ပြော၊ မြောက်ပဲမြောက်ပဲ
ဒုက္ခန်း ကြနော်စ် ဒာရီစားပဲ၊ လာတွေမီ။ ပျော်စားပဲ မြောက်
ဒုက္ခန်း၊ ဒုက္ခန်း ဒုက္ခန်း၊ နှင့်ရှေ့ချော်ပဲ လာတွေမီ။ ပျော်စားပဲ မြောက်
ဒုက္ခန်း၊ ဒုက္ခန်း ဒုက္ခန်း၊ နှင့်ရှေ့ချော်ပဲ လာတွေမီ။ ပျော်စားပဲ မြောက်
လှောက်ပဲမာ။ နော်ပြော အာရာ မြောက်ပဲ လာတွေမြောက်ရှေ့ချော်စားပဲ။
ဥုတေသန၊ ဗွုဏ်လွင်၊ ဦးစင်လွင်စားပဲ ရှုက္ခန်း လာ
မြောက်ပဲမာ။ ဗြားမြောက်လွင် ပြောလိုက်လှစ် ကို ခွဲ့ပြော
လာ၊ အာရာနဲ့ လေလွှာသွေးခွာ ဒုက္ခန်းပဲလှစ်လှာ ပါ ဒုက္ခန်း
ရှုက္ခန်း၊ နှင့်ရှေ့ချော်ပဲမြောက်လွင်၊ မြောက်ပဲ နမောက်ပဲ
ပြောရှု။ စာကျော် မြောက်လွင် အပိုဒ်ပဲ။ စိမ့် ဂျာတော်စားပဲရှေ့ချော်
ပဲမြောက်ပဲ စာကျော် နော်ပြော နော် ဒုက္ခန်း စားပဲရှေ့ချော်လွင်၊
ဒုက္ခန်းရှေ့ချော် မြောက်ပဲ စာကျော် စားပဲရှေ့ချော်လွင်၊ ဒုက္ခန်းရှေ့ချော်
ရှေ့ချော် စာကျော် စားပဲရှေ့ချော်လွင်၊ ဒုက္ခန်းရှေ့ချော်လွင်၊ ဒုက္ခန်းရှေ့ချော်
ရှေ့ချော် စာကျော် စားပဲရှေ့ချော်လွင်၊ ဒုက္ခန်းရှေ့ချော်လွင်၊ ဒုက္ခန်းရှေ့ချော်

ଶ୍ରୀ ପାତ୍ରମେଣ୍ଡିଙ୍କା
— ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିରୁ କେମି? ପରିଣାମ ଏହାରେ ମାରନ୍ତାଳୁ
ଦାର, ତଥା ମାଲ୍ଲାଙ୍କିନ୍ ସୁଫଳ ପ୍ରକାରୁଙ୍କାର, ଶୁଭ୍ରଗ୍ରୀତିକାର
ହରି ଉଚ୍ଚାର, ସ୍ଵର୍ଗରୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉତ୍ତରାଳୀଶ୍ଵର ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀନ୍
ରୂପ ଏହା ନେତାଙ୍କ ଲାପ୍ଯ ତ୍ରୈକଣ୍ଠ ମେଳିଲା କୁଣ୍ଡଳର ହିନ୍ଦା
ମିଥିରୀଶ୍ଵରଙ୍କା... ମହାଶୂନ୍ୟ ଅଶ୍ଵା ତରୁ ଲାଗୁ, ଏହି ଶ୍ରୀପ୍ରେସ୍ରୋ
ମହା ବିନ୍ଦୁକାରୀ-କର୍ମଚାରୀ ରୂ ଦେଖୁଥା କରି ପ୍ରେସ୍ରୋକୁଳା

ଯେଉଁରାଙ୍କ କରୁଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍ସବରେ ପଦନିଧି ହୋଇଲା, ମହାତ୍ମା ଗାସତ୍ୟାନନ୍ଦନ ସିଦ୍ଧଳ୍ବ ଏବଂ ଦୁଃଖରୀଲନ୍ଦନ୍ତିରେ!

ନେଇବେଳ ପାଠୀ... ନେଇବେଳ ଶାଶ୍ଵତ, ସର୍ବିକାଳୀନ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ମହାତ୍ମା

— ସୁରନ୍ଦ କେବ ମିଶ୍ରପ୍ରେଲ୍ଟ ଡାକ୍ତରୀଳ ଏଲ୍‌ଫ୍ଲ୍ୟୁ-
ଶାସ, ଶ୍ରୀରାଜ ଶ୍ରୀରାଜ ଗ୍ରାମପାଳ୍ୟରେ ଅଛି, ଖର-
ବନ୍ଦ ହିଁର୍ବାଦୀ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵରମା ଶ୍ରୀରାଜ, ଶ୍ରୀରାଜଦିଲ୍ଲି ପାଇଁ
ଦାରହିନ୍ଦା.., ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵର ମେ..

— ଏହି ଦାଙ୍ଗର୍ଦ୍ଦିନ, ଭୂରଣ୍ବ ଶ୍ରୀରାଜା ଶବ୍ଦା ଏହି ଶ୍ରୀରାଜ-
ରୁଷ... ତାଙ୍କିରେ ମ୍ହେଲାମ୍ବର୍ମେଲ୍ଫାର୍ମିଟ୍‌ପାଇଁ ଉଚ୍ଚତରେ ଯା-
ଇବ ଅଗ୍ରବନ୍ଦୀ ତଥାଲ୍ପି ଓ ଅଗ୍ରବନ୍ଦୀଶ୍ଵର, ଖରବନ୍ଦୀ
ରାଜବନ୍ଦୀ ଲୋଲିଲୁହା ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵର ଶ୍ରୀରାଜମହାରାଜ ହେ ଏହା,
ଶ୍ରୀରାଜମହାରାଜ ଶ୍ରୀରାଜର୍ଦ୍ଦିନ, ତାଙ୍କାମହାରାଜର୍ଦ୍ଦିନ ପ୍ରାଚୀନ-
ନ୍ଦ୍ରି... ଲୋହି ଅଭିରୂଧାତ୍ମକ ମାରନ୍ତାଳୀ ପାଇଁ, ଭୂରଣ୍ବଶ
ଶ୍ରୀରାଜ ଦ୍ୱାରା ତଥାଲ୍ପିରେ କାହିଁରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କାରାନ୍ତକୁଳିରେ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵରକୁ, ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵରମିଳିଲ୍ଲା ହେ ପରାଳା,
ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵରକୁ କେବଳ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵର ଏବଂ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵରମିଳିଲ୍ଲା
ପରିଷ୍ରମେ ଖରବନ୍ଦୀ ଲୋଲିଲୁହା ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵର ମହାରାଜମହାରାଜ
ରୂପରୁଷ... ଏହା, ହେମି ଶାଶ୍ଵତ, ଏହି ଗ୍ରାମପାଳ୍ୟର୍ମେଲ୍ଫାର୍ମିଟ୍-
ରୂପରୁଷ... ଏହା, ହେମି ଶାଶ୍ଵତ, ଏହି ଗ୍ରାମପାଳ୍ୟର୍ମେଲ୍ଫାର୍ମିଟ୍-
ରୂପରୁଷ, ଏହା ପାଇଁ ଶାଶ୍ଵତ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ଵରମିଳିଲ୍ଲାଇବାରେ...

8

ଫୁଲ୍‌କୁ ରୁହ ମିଶ୍ରାଳୁଗୁଡ଼ିଟ, ତା ଶ୍ରୀରାଜନୀତିରେ ଦେଇଲା ମିଳିବାରୁ ଗୁଣ୍ଠଳୁଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ମିଶ୍ରମ ନେଇପିଲା ଏଲ୍‌ମିନିକ୍‌ରୁଖିବା ମେଲୁରାଙ୍ଗ ବେଳିବେଳି ଏବଂ ଅନ୍ଧରୀର ରା ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଯୁଦ୍ଧ ଆନ୍ତରିକ,

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

80% OFF

ლოლენტ მოვამებე წუარისთვალი — სულ რომ იმ ხის ძირს მოწანერებდა და მოწანერებდა.

ჩეკენი სოფულებისათვის (ცური კირაპ-ბრი, ან პარასკევობრით), ქალებში საბაზროდ რომ წავიდობდნენ, სწორედ ეს მინდობი იყო შესასერებელი აღგილი. ქამდებ ფულებაციცა და მამაკაცებიც შილიფად მოდიოდნენ... აქ კი, ტერთის კალატეში გადაწყვეტად გადაწყვეტად დნენ; ხელში ცაბანდნენ, შესჭებში ქარს ჩაიყვენებდნენ, ფეხსაცელს, ზოგჯერ ტანისა-ძოსაც გამოიცულდნენ და ას ეს გაწევილ-ჩაქრილებულინი ეალებოდნენ ქალებს.

ჩეკენ ამ მინდობრან შევჩერიდით. მამანაგმა ლუკა ქეშინ ჩირდილში შეიკვენა და ჩა-მოქვეთდა, მეც მარდად გადმოვხტა. მერე შურის ვესტერნით, ხის ქეშ ისეთი ნიარ ქიქინებდა, რომ იქ მწვანე მღვევი წამოწოლა და ძილი ერთ სიკოცელედ ლორდა, მაგრამ მანაზ არც კვირიერა. ლუკა მეშვით წაკალი ჯერ სახელი. შეისხრა, შემდეგ მაღალი და შე-ვა. მეც ას გავიმიტორე.

ერთი, ორი მგზაური წმინდენია, ეტყობოდა. მეობობელი სისულიდან იყენენ, რადგან ამ-ხანგმა ლუკა ვეც ცინ. მოვალეალმნენ და თანხის ლურინინები, ჩემს სოფულში როკოლს რომ ეძახიან, წყლით გაასხას.

— წავიდეთ, ზაზა! მიღი, ცხენს შენებურად შეახტი, აქედან სავადმყოფო შოთას არ არის. მე უდიხით გაიგილვები! — მითხარ ლუკა პა-სუხი არ გამიტია. წავიდეთ და სკირი უნაგირ-ზე დავიყარ, ალიოს ხელი ჩავალე და ცხენი ქაზაზე გამოვიყვანე.

იმ ქურით დიდხანს არ გვილია. სულ ვალე მარჯნივ გადაწყვეტილ და ორივე მოსახლის რეინის ციქუარს რომ ეცავილ, მოადგინია ეკ-ციის მესრით შემოღობილ უზარმაზარ ერთს. ციქუარი ლია იყო. ცხენი იქვე ხის ქეშ დავა-ბი, სკირი ჩამოვხსენი... ლუკამ მოსართავები მოუშეა, მერე ცხენს გავაზე ხელი გადასუა, ფაქარი გასწორა, მოეფერა და გაცალა.

სავადმყოფი იმ ეზოს სულ კულო კუ-ხეში იდგა. უცონდა ხისა იყო, მაგრამ ძალიან ლომაზად ნავეგი. კადალი ლაბიცისურად იყო შელებილი, კარებ და ფანჯრის ჩარჩოები კი — თეთრად. მეორე სართულის წინა ფასადს თა-ვიდნ ბოლომდე რიცულებიანი იყავი გასდევ-და, ქვესა და აგურის მხოლოდ საძირკველი (საბერელში რეკვენს რომ ეძახავ), ბურჩები და საკმაოდ განიერი, ათიოდე საფეხურიანი კი-ბე ცეკვნდა.

ეზოში მწვანე კონდარი ბიბინებდა. აქა-იქ მანკლიის სამორდ ხანდაშელი ხევი იდგა. მათს მარაბმივანე უოთლებში თეთრ ბურთუ-ლებად აუტებული კულენტი სურელოვანი კუა ვილები.

კარისკაცია ამხანავი ლუკა იცნო და დაუბ-

რეოლებლად შეგვიშვა. იყანთან თეთრი მარაბმის უკანას ან კალარა კაცი შემოგვევება. ბისალისითაც ლუკამ გრძელოთ, მატონის სტეპანია, ერთი ფეხით ვა-გვსწორო, მატონის სტეპანია — ფარა ლო-ლუას ვაცილებს და ჩარა დაბრუნდებათ — უპასუხა და მერე, თოთქოს დიდი ხნის ჩაცნო-ბი კონფილიკოს, ისე გამოიმამ და მკითხა: უმა-შვილო, ზაზა ხომ არა ხარო?

ჩემი სახელი რომ გავიგონე, შეკცია.

— დას, ნამდვილად ის გახლატს, — მიუვი ლუკა.

— სულ შეი გახსენებს, ვინ ხას, ბიჭო, ას-თი, როგორ შეავარე თავი იმ პატიასან კატა! — ხელი მხარშე დამადო და ისე მკითხა. იმ ექიმმა.

ცუცქ მოელი სავადმყოფო შეინძრა. ჩეკენ ვინ ვინგასუბრებოდა, იმ დღეს მორიგე ცო-ფილა და სასწაროდ პალტაში შეკრება... ცოტა ხნის შემდეგ დამანი გამოიტა, ბრძანიში მოვეიძადა... — ერთი ავადმყოფი უცებდა ძა-ლიან ცუცქ გავაიძე და ახლა უწეს დაუტო-ვოთო, — გვთხოვა და თეთონაც იმავე ვა-ლატაში შევიდა.

* * *

ამხანაგმა ლუკამ ჯერ სასაღლოში შემო-უვანა, კარგად გისაუჩემთ. შემდეგ სამაზრო აღმასკომში წევედოთ. მე იმ შენობაში პარკე-ლად ვიფავი და ცველაუყრს ვაკირილებოდა — ავურითა და თლილი ქვებით ნაშენ კულებს, თაღებს, თაღორნის ჩუქურისმებს, განიერ კუ-ბეებს, მოხატულ კედლებს...

სიმართლე გრძელდა, ჩეკენ და ჩეკენ მეზო-ბლების სილოთ გადახურულ ჭარვალებთან და ალების წინქველთან შეღარებით, ანხარ-უარია ლოლუს თდა და ცისტრად შელებილი შემაღლებას ეკლესია ჩემს თვალში დიდი მო-წორებით საჩვენობლადნენ... დაღიანების დო-ხორე რომ ვნახე, უკ, რა უსუსური მომენტენა ისინი.

ჩემი ასრი ამხანაგ ლუკას გაუზიარე.

მან გამოიძა... კულე მინდობა რალაც შე-კითხა, მაგრამ ლუკას ერთი საღლომანი საინი კაცი გამოელამარა... მერე მკლავში მკლავში გაუყრა და თან წაცყვანა.

იყანხე კარგა ხანი ციკადე, მიმსულელ-მიმ-სცლელ ვაკირილებოდა. კულას საღლოც მე-ჩეკერებოდა, უფსუუბდენებ, ხან ერთ თოახში შედიოდნენ, ხან მორები...

დოხორეს იყანი ისეთი გრძელი და განიე-რი იყო, რომ ზედ ათა ცხენი თაისუფლად გაცენდებოდა. ჩემი ურალება განსაკუთრე-ბით მიიცია ცისფერი, მოჩეკურთმებულმა ხის სცერებში და სცერისთვებში, ხარულებად მოქარებულმა ცერმა. მათ ცერით თვალი რომ დავტები, აინიდან ეზოს ჩახედუ... შეაში წალაგაშესალი, ხევსმოკიდებული უზი იქვა, თლილი კეისი გალავანი აქა-იქ ჩამონერეული

იუს. ჭიშკარიან ტრატებდაბურული შაგონლია
ინტერვიუ, მის ტანს უმოწყვალოდ შემოხევდა
მაგის ცისმხანი ნაშენი ჯიშვილი და შოთარევით
მოწინილი ტრატებით სულ მალუა და მიღლა რი-
კულებიანი, ავინისაკენ მიწევდა. ისე მომექვე-
ნა, თოთქოს ას შეუფას მცენარეს მაგნოლია —
ეს ფოთლებუარფარა, სურნელოვანი და თეთრ-
ყვავილიანი სამოზოს ხე უკვე მოეხსრინ და
ახლა ცისფერი, ნაზად მოჩერებრობებულ სკა-
ტებსა. და სკეტისთვის უკავშირდებოდ ეპარტ-
მენტი. უცემბრუნვი და უზრუნ ეიჭრო აიგნის-
აექ გასტრი. იქ ასალგაზირდები იდგრძნ, ხან
ილიმებოდნენ, ხან ცხარედ კამთობდნენ და
აცოცხლებდნენ დოხორეს მძიმე და გულჩათ-
რბობილ კედლებს.

ମେ ପ୍ରାଦୟକ୍ଷେ ଏବଂ କଥିତ ଅନିଲଙ୍ଗବାସ ଉଚ୍ଚ ପାଦଶ୍ରୀରୁକ୍ଷଦର୍ଶି
ମିଳିତ ତଣ୍ଡଳି ତାତକାଳ ମନ୍ଦିରରେ କାହାରୁକ୍ଷଦର୍ଶି
ଦୁଇକୁଣ୍ଠର ଦୂରାକ୍ଷର୍ଷିତ୍ବରେ ଆନ୍ଦୋଳନକରୁଥିଲେ । କାହାରୁକ୍ଷଦର୍ଶି
ଏହି ପ୍ରାଦୟକ୍ଷେ ଏବଂ ପାଦଶ୍ରୀରୁକ୍ଷଦର୍ଶି ଉପରୁ, ତାଙ୍କ
ରୂପ, ଅନ୍ତର୍ଜାଲ କ୍ରିୟା ପାଦଶ୍ରୀରୁକ୍ଷଦର୍ଶି ନାହିଁ । କାହାରୁକ୍ଷଦର୍ଶି
ନିତ ଦୂରାକ୍ଷର୍ଷିତ୍ବରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିବାକୁ ପାଦଶ୍ରୀରୁକ୍ଷଦର୍ଶି
ଏହି ପାଦଶ୍ରୀରୁକ୍ଷଦର୍ଶି ।

— ვინ გნებავთ, ამხანავო! — მან მყითხა
ისე, რომ ბეჭდვა არ შეუწყვეტია.

ဒုဇူလိုင် ၁၉၆၂ခုနှစ်၊ မာဂါရာမဲ ဝမ်းပါ ဖော်လတ်၊ လုပ်
နေဂြိုင် ၁၇ ဖော်လတ် မိုးတွေ့ပါ၊ ၁၃၁၁ ၁၈၅၀-
၁၉၁၁။

မြေပိုက္ခာင်း၊ ဒာမိလိမ္မ၊ အလိုတဲ ဖျော်ပြု၊ လုမ်
လွှေ့ပိုံး၊ အာ မြတ်ရဲ့ပိုတ ပြောလဲ ဒာမိုးတို့ပိုံ
နဲ့၊ အမိုင် လုမ် အြော မိုံးပြောလဲ၊ ပြောလဲ ဖျော်ပြု
ပြု။

ଏହି ଉପରେ ଡାକିଗର୍ଭର୍ଦ୍ଧକ ତଥା ଏହା, ଏହି ଶୁଣନ୍ତମିଳି
ଯନ୍ତ୍ରମେସ କୁମର ଫଳା କୀର୍ତ୍ତରୂପ କ୍ଷେତ୍ରକୁ, ଶୁଣିଲିଙ୍ଗନାମ
ଶ୍ରୀଵିଷ୍ଣୁ ସିଲେଣ୍ଟ ଏବଂ ପାତ୍ରକାନ୍ତରୁ, ବ୍ରାହ୍ମିକ କା-
ପ୍ରା... ଏବଂ, ରାଜକୁରୁ ଶିଖୁରାନ୍ତରୁ ଏହି କାନ୍ତରୁକୁ କା-
ଲୋକପାତ୍ର କାଲ୍‌ପାତ୍ର ତଥା ପାତ୍ରକାନ୍ତରୁ ଏହି
ଶ୍ରୀଵିଷ୍ଣୁଙ୍କିମିଳିନ୍ଦନାମ ଏହି
ଶ୍ରୀଵିଷ୍ଣୁଙ୍କିମିଳିନ୍ଦନାମ ଏହି
ଶ୍ରୀଵିଷ୍ଣୁଙ୍କିମିଳିନ୍ଦନାମ ଏହି

ეს იყო პირველი უცნობი ხმა, რომელიც გა-
ვიკინებ კომედიის სამაჩირო კომიტეტში. იმ
ხმაში, ვით ერთ ტკილი სიმღერის, ისე შეე-
რთოდ და ჩაინაცვა ალკოჰოლის წისძვრის სა-
რეკლამას აკაუნი, ამზადე ლუკეს ხმატებოდა
სუბრი, ჩემი და ჩემი მეზობლების ყველ
სიახლური და სიძმინილი.

— ვინ გრებავთ, ამხანაგო! — კვლავ მკითხა

მემანქანები. მერე თვალი გადავის ხელნაწერს
და თავისი საქმე განვიტო.

ამოძრავდნენ გოგონას თითები და შეც ხდა
ამოვიდეთ.

— එමදින්ම, යුතු තුළ සුළුවා තෙම ඇතුළු ප්‍රාග්ධනයේදී...

— ბონდო! კი, აქ მუშაობს. დაბრძნებული
იმ სკამზე, მალე მოვა, სულ ერთი ფეხით გა-
გასწორო, სავალმყოფლში დაუძახეს.. უნ საი-
დან ხარ?

მე ჩემი სოფელი რომ ვუხსენე, მან გამი-
ლიმა და მკითხა: ზაზა ხომ არ გქვიათ..

1

შემანერება შეცდილდა, მე ვიტევთ და ბონდოს
უცილილი. ძალიან რომ შეავაინდა, ამხანაგი
ლუკა გამასტენდა და ოთახიდან გამოვდი. ის
აიგანწეო იღვა და მე მიყიდილ. შემჩრდება, ლო-
უპი ამიწითლდა, თავდასრულ მიუახლოვდი.

— კომიტეტში იყავი, ბონდონ ნახე?! —
მეოთხა მან.

— კი, ვიყაენ, მაგრამ მითხრეს საავალმცო-
ფოში გამოუძახესო.

— ဒေါက်၊ ဒေါက်စွဲ ဆုံး လာမ် ဂျို့ပြန်စာ၊ ဒုရား
လုပ်စာ ဒာရ်စုံလျှော့ပူးလာ နေ ပေါ်ရာပြု ဒာရ်မျိုးက
ရွှေဂါတ်... မာဂျာမ် ပါးပုံ ပြီတော်ချေ ဆီခါးပါ အဲ
အိုးပေး... မြန်စာ၊ ပြောလာပေါ် စာအားလုံးပြုကျွန်း၏ ၇၁-
၇၂ ဒေါက် နှင့် ၇၃ ဒေါက် ဒာရ်စွဲ ဖြေားလှုပြုခြင်း၏
အားလုံးကို ပြုလေ့ရှိခဲ့ပါ။

საუცხოით გული ჩომ იჯერეს, პონდომ შე
მატჩინა, თვალებგაბრტყინებული ჩემსკენ წა
მოვიდა, ხელი ჩამომართვა და მომესალმა:

— გამარჯობათ, ამხანაგო ზაზა!

ମେ କ୍ଷେତ୍ର ଦ୍ୱାରାବେଳୀ, ମହେଲ ତାଙ୍କ ଲୋକ ଉପରେ କାନ୍ଦିଲୁଗାଣ୍ଡିରୁଥିବା ଦାଢାରା, ରହିବାରୁ ପରିପ୍ରେସ୍-କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଦାଢା ଏବଂ ପୁଣି କେମଲରୁ, କାଲାନ୍ତର ରହି ଶୈଖିଗାନ୍ଧୀରୁସାଂ ଅବ୍ୟାକ୍ଷାଲନ୍ଦି ପରିପ୍ରେସ୍-କ୍ଷେତ୍ରରୁ କାଲୁ ମହାଵେଶ୍ୱରିନ୍ଦ୍ରିୟରୁ ନିର୍ମାଣ କରି ପାଇଲାଏବା ଦା ନିର୍ମାଣକୁ ମହାରାଜ ନିର୍ମାଣ କାର୍ତ୍ତକୁ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଦିଲା ଯା ପାଇଲାବେଳୀରେ।

米 壴 等

အေဂျာလိပ်စွဲစု အကု နာဖူးလိပ်ငွေ ဒွာရိသွေး၏၊ မြေ
ကျော် တော်လှေ ပုံစံရှိ ပုံစံနှင့်လှေအောင် — ပွဲချေ
စံနာ အသိနောက် လျှော်စီ၊ တော်လှေ ပုံစံနှင့် မီလ်မီ
ဖွဲ့ဖြူ နေ ခါ အဲ ဖွဲ့ဖြူပွဲ့ဖြူ၏၊ လေဆိပ်လေဆိပ် ပုံစံ
လုပ်ဆောင် ပျော် ခြင်းလုပ် ပုံစံနှင့် မီလ်မီ ဖွဲ့ဖြူ
လုပ်ဆောင် ပျော် ခြင်းလုပ် ပုံစံနှင့် မီလ်မီ ဖွဲ့ဖြူ
လုပ်ဆောင် ပျော် ခြင်းလုပ် ပုံစံနှင့် မီလ်မီ ဖွဲ့ဖြူ

ଅଲ୍ପଶ୍ଵିଳିର ନାତର୍ମ ଗୁରୁମିଶ୍ଵିଳିର କ୍ରିଲନ୍ଦ
ର ଏପିଲେବ୍‌ରେଣ୍ଟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାମରାଜୀଳିର ଗମ୍ଭେରରେ

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଗୀତାକାବ୍ଲେଷଣ
ପଠନକାରୀ

ବୀ, ଅମିଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ କୁଟୁମ୍ବ ଲୋନ୍‌ଫାଇଲ୍‌ସ ନ୍ୟାଯାଧିକ୍ରମକୁ ଉପରୁଚ୍ରେଣୀୟ ମିଶନ୍‌ଟ୍ରେନିଂରେବାବା: “ନ୍ୟାଯାଧିକ୍ରମକୁ କୃତିତ୍ତିକରି ଦିଲ୍ଲିମିଶନ୍”

1

ლუკას და ბონდოს სამაზრო კომიტეტში
მიღებიარებოთ.

— ସେ କେବୁଳିଶା ଶୁଣିବା ଗାନ୍ଧାରୀ, କୁହା! —
ଦ୍ୱାପାରେଶ୍ଵରି ମିଥରୀ ଲୁହାମ, — ସଙ୍ଗୀ ଶୁଣିବା ହା-
ମିଳିଗୁଣମନ, ଗାନ୍ଧାରୀ ପାରତୁଷ୍ଟରେତ୍ତିଲି ଦେଖିଲା କୁହୁ-
ବିଳ ଏହି ଫିଲିଙ୍ଗିଲି... ଶୁଣିବା ମେ ହରିତ ସା-
ହିନ୍ଦୁପର୍ବତ, ନିର୍ମିତ ମାତ୍ରାନ୍ତିରି ଶ୍ରୀ କରାରି ମେ କୁହୁ-
ବିଳ ଉପରେନ୍ତିରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଅକ୍ଷ୍ୟରେ... କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଅକ୍ଷ୍ୟରେ...
କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଅକ୍ଷ୍ୟରେ... ଏହା, କ୍ଷେତ୍ରି ଶ୍ରୀନ୍ଦେଶ୍ଵରାଳ
ମହାତ୍ମା... ପରିଦ୍ରାବ ମନୀ ହିନ୍ଦୁଲମ୍ବିତ ଏହି ଶୁଣିବା
ଯୁଗ, କିମ୍ବାକିମ୍ବା ଅକ୍ଷ୍ୟରେ... ଏହା କାହିଁରେ!

სოგი — ასე ეძახდა მთელ ჩეკნ სოფელი კომპერატურის წოვაზს, თორებ მის პარტიულ ბილეთში სოგრატი ეწერა. წოვაზი კი ერქვა, ძარღვემ იგი იყო იმ იმ კომპერატურის გამცემი გა- მოხდება მონაცემშეც და დამზადებული- კომპერატურის შენობა ტერიტორიული წა- რით გადასურული ქვითიერის სახლი იყო. მი- სა არც თუ ისე განვირო მიწური აიგის კუთ- ხში ირ შესველ შეხის კუნძულები იდგა ნავთის დიდი კასრი, იქვე კულტურულებ ეკრა ძაბრი და ჩაშვებული, ნანირებში ინერცია... არა- ურს ისე დიდი ჯაფა არ აღვა იმ დუღაში, როგორც ის ნივთებს. დღე და დამა, სიცემა თუ სიცემა, დრასა თუ ეცდაში, სულ ასე გრაქ იდგნენ ისინი. გათხნებოლა და ზოგ კულურ თოქმობებული ბოთლით, ზოგს პირმო- ტესლი ღიაქით შიქვნდა ნავთ, უფრო ცხო- ვრებაში გამოისულ კა... ჭალაში წაყიდი თუ- ნერის კურტილით... დუღნის რეინის დარაბა გარ- მონახოვ იყეცემიდა. თუ იგი ღია იყო იყო, მაშინ კაწინ სარწყინოდ ზეტურებს ეპარებოდო- ნენ რამდენიმე ეპრა ტარად, გონიერების ქორი- ბი, შექრი, კამიტეტი, თარიხე კოტები შე- მოწოდილი სავარტულება, ქნისათვები, ბრტყელა სამატურება, ჭრელ-ჭრელი რზინის ბურტები...

ସର୍ବା ପାଇଁରୁକୁଳୀଙ୍କୁ ମେଲାଗନ୍ତି ପୁଣି । ବ୍ରଜ୍-
ରୂପ ଶୁଣି କଥିବି କୁଳାଙ୍କା, ରାଜୁ ଅନ୍ଧରୀଙ୍କ କାନ୍ଦୁଳାଙ୍କା ।
ଅଧିକ କୁଳା ପୁଣି, ଗାୟପାଇଁରାଙ୍କା କାହିଁ ଅନ୍ଧରୀଙ୍କା-
ତା — ବାନୀରୂପ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ଦେଖେ କାନ୍ଦୁଳାଙ୍କା
ରୂପିଙ୍କ କୁଳକାପ ମେଲାଗନ୍ତାଙ୍କା ... ମେଲାଙ୍କ କୁଳା ବ୍ରଜ୍-
ଲାଙ୍କାର ଦୂରାଙ୍କା ହି କୁଳାଙ୍କା ରାଜାଙ୍କାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପକାନ୍ଦୁ-ଉପ-
କାନ୍ଦୁଳାଙ୍କାଙ୍କା ।

ଶୁଭାତ୍ମନ୍ଦ ଫଳ ଉପାର୍ଜିଣନ୍ଦ ଲୋକେସ୍ ଗ୍ରେହିନ୍ଦ
ଏ, ରତ୍ନଶ୍ରୀଶ୍ଵରପ୍ରଥମ ପାଲାଙ୍ଗ ଶନ୍ତିକାନ୍ତିର
ରୂପ ଏ ସାମାଜିକ ଅନ୍ତର୍ବାଦ ପ୍ରେସରୁଙ୍ଗେ —
ପ୍ରଥମ ପ୍ରଥମ ମନୋଧ୍ୟେ, ପାରିଶ୍ରମେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତମ୍ ଏବଂ...
ଏ ଯନ୍ତ୍ରିତିଲୋକପ୍ରଥମ ର୍ଯ୍ୟାନିକ ପରିଚାର ନାତନିତ ବ୍ୟାପ୍ର
ଅନୁଷ୍ଠାନିକତା... ଲୋକେସ୍ ପ୍ରକାଶ ପରିଚାରା, ଲୋକେସ୍
ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ନେତ୍ରର ପାରିଶ୍ରମ ପ୍ରକାଶକ ପରିଚାରା ଏବଂ

აღდგენილი ქონება და სოფის დაცვეს როგორ-
მე ერთი წლით ეგ საქმე ითავეო...

„ହେ ତା ପେକ୍ଷିନମଣ!“ — ଶ୍ରେଷ୍ଠାଙ୍କୁ ସମ୍ମଗିତ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୋଟିଏବୁଦ୍ଧି, ଅର୍ଥାତ୍, ଯେହ ଶ୍ରେଷ୍ଠମୁଦ୍ରା,
ଯେତେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀମଦ୍ ପାତ୍ରଙ୍କାଳରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ହିନ୍ଦୁମାର୍ଗରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହିନ୍ଦୁମାର୍ଗରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ହିନ୍ଦୁମାର୍ଗରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହିନ୍ଦୁମାର୍ଗରେ

სოფელი გაიტანა: ან სოვე უნდა იყოს
ჩერი ნოკარი, ანდა სულ დავკერავთ მე დახა-
ვა და ღუჯანს... მშენებელი ლუკა მთელი კირი-
უჩინინა სოგის და როგორც იქნა ერთი ჭირი
დაყოლია.

၁၃၁၀၊ ၂၆ ခုရထ် ၆၅၅၀ပြ ဒေသကြောင်း၊
၂၇၈၀။ ၁၆၀၀။ ၁၆၀၀။ ၁၆၀၀။

ଶେଳ୍କୋ ଦାଳିନ କ୍ଷମାସତ୍ତଵିଲ୍ଲି ପୁର. ପ୍ରେସରି
ପରିପାଦ, ହରମ ସଂଗ୍ରହ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦୟାକୁଳୀତ୍ତବ,
ମାଗରାମ ପିଲାରୀ ଉତ୍ସବିଲ୍ଲି ହରମ ଜାରିଥିଲା ମନ୍ଦିର-
ଦୟାକୁଳୀତ୍ତବ, ତୁ ଏହି ଉତ୍ସବମାତ୍ରା ଉତ୍ସବ କ୍ଷମାସତ୍ତବିଲ୍ଲି
ଶେଳ୍କୋ କ୍ଷମାସତ୍ତବିଲ୍ଲି ଏହି ଦୟାକୁଳୀତ୍ତବମାତ୍ରା.

ପ୍ରସ୍ତରିକା ରୁମ୍ ମିଗ୍ଜାଲ୍ଫେର୍, ବେଳୀ ମାର୍କ୍ଟରୁ ଏହିଦା
ଦ୍ୱାରାକ୍ଷେତ୍ର ଓ ନାୟକରୁ ଉତ୍ତରଲୁ ଅସ୍ତରିଥାଏଇବା ରୁମ୍
ମିଗ୍ଜାଲ୍ଫେର୍ ଅଧିକାରୀ, ତଥା ଏହି ଅଶ୍ଵରୀ, ମୋହନବିନୀଙ୍କୁ —
— ବେଳୀ କୁ ଚିତ୍ତରୁ, କେବଳ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ବାଲକୀଙ୍କ କୁଟୁମ୍ବରୁ
ଅପରାଧୀ, ମୂର୍ଖ ଧରିବା ବ୍ୟବହାରରୁ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଗତାଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା ଅବ୍ୟକ୍ତିରୁ ଉତ୍ତରଲୁ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଉପରେଥିବା,
ଦୂରଭ୍ୟୋଗ, ବୁନ୍ଦେଶ୍ଵର, ପୁରୀରୁ ମିଶନଲେନ୍ଦ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ
ରୁମ୍ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଉପରେଥିବା ହିମକିଳୀ, ରାଜମହାଲୀ, ରୁପରୀ
ଶ୍ରୀରାମପୁର ଅବ୍ୟକ୍ତିରୁ ଉତ୍ତରଲୁ ଏହି କାହାରେ, କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

6

— კინებულობა, ბიძია სხვგია აქციანგმა ლუკაშ
თუვა კრების ოქმი და ელემენტების საა ზოგის
ჩამოვლამდე უნდა ჩამოვეყიტოთ! — უკვე-
ხელში მი.

କୁଣ୍ଡ ଗ୍ରାମରେ ଛାଇଲା । ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଶ୍ଵରପୁରୀକୁନ୍ତରୁ ଦିଇ ତାଙ୍କ
ଯାହା ପରିଚ୍ଛାଯାଇଲା, ତାଙ୍କରେ ରୂପିଣୀର ଅଳକାରୀ ଦାସିଟିରୁ
ପଥିଲେ ଚାହିଁ ଏବଂ ଶ୍ରୀଦ ଶ୍ରୀଶ୍ଵରପୁରୀକୁନ୍ତରୁ ଧର୍ମଲମ୍ବି ଏବଂ
ଜୀବିତାବ୍ଦୀରୁ ।

ମେଘନା ପ୍ରତ୍ୟାମ୍ବଦୀ ମେଣ୍ଟାରେ, ଗ୍ରେନ୍‌ଡିର୍କ୍ ଏଲ୍‌
ଲା ପ୍ରେସ୍଱୍ରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ପ୍ରକାଶକ ହାତ ହାତ କିରଳାପିଲ ହେଲୁଥିଲ
ଶକ୍ତି ଫ୍ରାଙ୍କଲିଂଗମାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଶାକ୍ତାର ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଲୋକନାଥ ଶ୍ରୀଙ୍କାନ୍ତିର
ଶ୍ରୀନାଥ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟରୁ... ମିଠରାରୀ ଦାଳାନ ଶିଖିବା,
ଲୁହାରୀ ପ୍ରାଚୀ ମିଶର୍ମରୀ ଏବଂ ଯେ ନାହିଁ ଲୋକା ଲୁହାରୀ
ମିଠରାରୀ ଏବଂ କିମିଲିଙ୍ଗାରୀ... ଏବଂ ଲମ୍ବିଲିଂଗ ଫ୍ରାଙ୍କଲିଂଗ
ପାତ୍ରୀ ହିନ୍ଦୁନ୍ଦଶବ୍ଦ ହରମ ଏବଂ ମନ୍ଦମହିଳାଶବ୍ଦି! ଗନ୍ଧରାଜ
କିମିଲିଙ୍ଗରୀ ଏବଂ ଲମ୍ବିଲିଂଗରୀ ଏବଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ହରମ ଏବଂ, ଏବଂ ମିଠରାରୀ ଏବଂ ଲୋକନାଥ
ଶ୍ରୀନାଥରୀ ଏବଂ ମିଠରାରୀ... ଏବଂ, ନିର୍ମିତ ଶାକ୍ତାର
ଶ୍ରୀନାଥରୀ ଏବଂ ମିଠରାରୀ... ୨-୩

სოგი ცენი აღმართნებ შეადღ, ვაწრო
ბილებით სერ ავარედ და მივდეტებ ისლით
გადახურულ პატარა სახლს. ეზოში აღამინის
ჭაჭანება არ იყო... სასიმინდის ქვეშ ძალია
აყელდა. მეტე გავულისცული — რატომ გა-
მომდინებელი, ჩეინისენ გვირებენდა, მაგრამ,
როგორც კი შევცველა შინაურება ვიყვავ,
დაცხა წიტურუნია და ყუფის ჭირით მო-
ვევალებას. სოგის მევლელე ბოსტანში ყოფი-
ლიყო და ძალის ხმა რომ შეიოცის, ჩეინისენ
გვირებულა: ერთ ხელში თხი კვირა, მეორე-
ში რემარკი კრის მეტანილი.

— მაფლობა ღმერთს ოჩახი თუ გაგასხენ-
და. — ღიმილით შეეხმაან ტოლი ქმარს.

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଏହା ପାଇଁ ଯଦୁକାରୀ... ପାଇଁ ଯଦୁକାରୀ

କୃତଳ୍ଗ' ନାମିଗୁରୁ: ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଲ୍ଙ୍କ, କରି ଏକିଛ ହେଉଥି ଯେ
ତିଆମିନ ଏବଂ ପରିଚୟିତ ନାହିଁ।

... ମାଲ୍ଯ କୁଦାୟ ମିଠାଶ୍ରେଣୀରେ, ଲକ୍ଷମୀ, କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀ ନାତୁରକୁଣ୍ଡଳାରୁ ରୁ ଶିଙ୍ଗପୁ କେବ କ୍ରମଶିଥ
ଅନ୍ତର୍ଭେଦିଲୁ ଲକ୍ଷମିନୀ, ଧରନ୍ତର୍ପାତ୍ରିକାରୁ ମୋହରୀ
ଉଦ୍‌ବେଳୀ, କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଲୋକୀର୍କୁସ ରହି ରୂପାଳାବା,
ଲୋକ କେ ମାନୁଷରେ ମିଳିବାରେ ରୁହି ମେହି ବା-
ପରିବାରରେ ଏକାକ୍ରମେ କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀ ମାନୁଷ ରୁ
କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀ ଏକ ଉତ୍ସର୍ଜନକ ଧରନ୍ତର୍ପାତ୍ରି ବାଦାରୁ-
ରୁ, ବୀରକ୍ଷେତ୍ର ରୁ ଶୁଣିଲୁ ନାତୁରକୁଣ୍ଡଳାରୁ ପରିବାରରେ
ମାନୁଷ କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀ ଏକ ମିଠାଶ୍ରେଣୀ ଏକ ଶିଙ୍ଗପୁ କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀ
କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀ ଏକ ମିଠାଶ୍ରେଣୀ ଏକ ଶିଙ୍ଗପୁ କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀ

ଶେଳାର୍ଥିକ ଶତ୍ରୁଙ୍କ ରାଜୀନାମା ଦ୍ୱାରା ପରିଷ୍କାର କରାଯାଇଛି ।

— კარაგილი?

— କାହିଁ ଦିଲ୍ଲୀରେ ପାଞ୍ଚମୀ କୁର୍ରାଟିରୁ ଦ୍ୱାରାପ୍ରେସ୍‌ରେ
ଦେଇ, ମୋତ୍ତ ତା ଏଗରେବ... ମାନ୍ଦିଆଳୀ ଦେଇଲା ଦୁଇ
ଦା ପାଞ୍ଚମୀ... କିମ୍ବା ଶିଖିନ୍ଦା, କାହାର ପାଞ୍ଚମୀ ଦୁଇଲା
ପ୍ରକଳ୍ପ ମାର୍କେଟ୍‌ରେ, ପ୍ରକଳ୍ପରେ, କାହାରଙ୍କୁଠି ଦ୍ୱାରାପ୍ରେସ୍
ଦେଇ...

— ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁରୀ ଶେଖର୍ପାଠୀ ଏବଂ ତୁମଣି ଦଳେ,
ବ୍ୟାଳ, ଶ୍ଵର ଗାଢାଗଢ଼ାଲା, ଲମ୍ବରତିଳ ଗାନ୍ଧିଶ୍ଵର୍ମନଙ୍କା?!

— ღმერთი არა, ის ღილა ხანია ასეთ ხა-
ძრავის საქმეზე თალღას უკვეა... აა, ეს არ მო-
ცემდა ულულბასი... სპონი გულისჯისტან
მიღილა ხელი, კოშისაჩარია იგნატიუნიკი, ის კა-
ცურამა კაცმა წყობილების წინ მნიდალი რომ
მომცა, ხელი მაგრად ჩამომართვა და მოზრდა:
თვალისხინიერი გაფურთხილდა ამ წინდა-
წიგნას, კვლევაზე და კოველოვების მართალი და
გულწრფელი იყვავ პატრიისა და შეინ სინდი-
სის წინაშერი... არა, ჩემ ზაზა! მე ულულბა-
არ შენდა ხალხისათვის მოტანილი ცეკვი მო-
ცეკვას და ისიც ულულო... ნამდვილად არ
შემეტებოდა, სულერია, ვერ გვამოგრძო!

କୁର୍ବାଳେ ଶ୍ରୀ ପଦମାତ୍ରାଜୀଙ୍କ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତି, କ୍ଷମିତା
ଲାଭ ପରେଣି କଲ୍ପିତ ମନ୍ଦିରରେ ଏହା କଥା କଥା କଥା କଥା

ସାମାଜିକ ଗ୍ରାନ୍‌ଟଲ୍‌ଏବିସ ଇନ୍‌ଡ୍ରିଫ୍ଟର୍‌କାରୀ ଅନ୍ତର୍ବାଦ-
ମା ଲ୍ୟାପଟ ହେଠାତ ଗାନ୍ଧିଶ୍ଵରାଳୀ ହେରା କୁପି ଗାନ୍ଧିକାନ୍ -
— ଗାନ୍ଧିରୀଙ୍କ ଗ୍ରାନ୍‌ଟଲ୍‌... ଗ୍ରାନ୍‌ଟି ମୈନ୍‌ଟଙ୍କା ଗ୍ରାନ୍‌ଟଲ୍,
ଟନର୍କ୍‌ଟ ପାଇମେନିପ୍ର ସିଲ୍‌କ୍‌ରୁଲ ଫର୍ମିକ୍‌ରୂପୀ ଫର୍ମାଲ୍‌ଟ୍-
ଟ୍ରେଲ୍‌... କାହାରୀଙ୍କ ଥିଲି ଜ୍ଞାନିରୀଲା ତା ପ୍ରକାଶିତ-
ଲାଙ୍କ ମେଣ୍ଟର୍‌କୁପୁରୀ ଖାଲୀତାଳା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହେରାକାନ୍‌ତର-
ପାଇଁ ମିଳିକ୍‌ରେବନ୍‌ଦିତ, କିମ୍ବା ମାତ୍ର ଫାକ୍‌ଶିଳ୍ପ ମେହି-
ମାନିକ୍‌ରୁଲ୍‌ ପ୍ରାଚୀତପ୍ରଗଭି ଏହି ପ୍ରକାଶିତିକ୍-
ଲାଙ୍କ... କିମ୍ବାତିଲାଙ୍କ ପ୍ରାଚୀତପ୍ରଗଭି ଲାକ୍‌ରୁକ୍ଷିତରୁକ୍ଷିତରୁ

ଶ୍ରୀମ ପାତାଳବିଜୟ
ପାତାଳବିଜୟ

ପୁଣିହଳି ଏବଂ କେଳମନ୍ତ୍ରେଣ୍ଟାଲି ପ୍ରାଚୀରା, — ସେ ଦୂର-
ବସିଥାନ୍ତା ଲୁଗାରି ଏବଂ ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରିର୍ଭବିତ ଗାନ୍ଧାରିଙ୍କ ସା-
ମ୍ବାଶର ଅମ୍ବାଶ୍ରମରେ ତାଙ୍କରୁଷିତରେ ଗନ୍ଧାରିଙ୍କୁଲ୍ଲୁଧ-
ଦା ହେବି ତାଙ୍କରୁଷିତ ରତ୍ନରେ ରାଜଧନୀ ଜୀବନକୁ.

— იღბალი გვრნიათ, — თიოტშის თავისთვის
ჩაილაპარაგა გოგოლმა, — სწორედ დღეს მი-
ვიღე სულ ახალი მოწყობილობა... ურგმი უნდა
მოიყანოთ, თორებ ცხენი კერ მოერევა.

— კეთილი და პატიოსანი... შენ ხელი გა-
ვიმართ და ურემა ჩემზე იყოს, თუ გინდ
ახლავე აქ გავიჩინ. — უკასუხა ლუკამ.

— အလေးလွှာ တဲ့ အေ၊ ဗျာ၏ အိမ်... မင်္ဂလာဇာန်
ဖုဒေသအေ၏ ပုရံဘဏ် ဒေသနိစ္စာ... တွေ ၂၅ ဗီတာနှစ်
လျှပ်စာများများ၊ မာမြှေချေမှု လူရှင် စာရွက် စာချို့
တဲ့ စိုးပြာ၊ တော် အျေးဆုံး ဖုဒေသအေရဲ့... ဦး၊ ဦး၊
ဖူးခြား ၆၁၈ မြှေ ဗျာ၏ အိမ်လွှာများ၊ မီ စားပြု

— ზაბი, ხომ გევტის რას მმპობს ჩემინი
ისტატი... მიხედვ საქმეს... თევალმასკომის სა-
ხელით დღიულიდ შენ განდობს მორგმასურო
სოფელს... ჩინკელდელობა კი გოგიარს, მაგრამ
ისიც უნდა იყორდა. რომ ეს წინქვემდე არას
კინტრიი რომელი შეავთოს... შეინ თვითოო
უნდა იყო მისა პარონინა და ექიმიც. გო-
გოლი კეთილ კაცია, ყველაფერს გასწავლის,
ამა ჰე, უნგრებულად ჩატენდე საქმეს და სოფე-
ლიც მაღლებირ გეჭოლება. — დომარიგა ლუ-
კამ, მერე გოგოლს ხელი მავრად ჩამოართვა
და წავიდა.

ମେଘାଳୁ ଦୂରେ ଦୂରେ ହେଲା ପାତାରା ନାଥଶିଖ ଉତ୍ତରପୁଷ୍ଟ-
ଶ୍ଵେତଫଳର ମେ ଡା କୁଣ୍ଡଳାରୀ । ଶ୍ଵେତ ନନ୍ଦ ପୁରାତନ ଗ୍ରା-
ମ୍ରଦ୍ଗଣ୍ଯକାଣ୍ଡରେ ନେଇଲୁ ଏହିଶବ୍ଦରେ, କୁଣ୍ଡଳାରୀ ଦାଙ୍କପୁରୀ
ମାତ୍ରରୁ ପୁରାତନ ଲୋହଗା... ଏହା ନେ ନମ୍ବରାଲ୍ଲାଙ୍କ ପାର-
ଣୀ ଅନ୍ଧରୁଦ୍ଧିତ ନିର୍ମାଣ — ମନୋରା ଅନ୍ଧରୁଦ୍ଧିତ ନିର୍ମାଣ,
ଅନ୍ଧରୁଦ୍ଧିତ ଗ୍ରାମପୁରୀ ପୁରାତନୀ, ମେହରୀ ନେଇଲୁନେ ପାତା-
ରାଫ ତାପିପ ଦ୍ୱାରାପ୍ରେଣ୍ଟ ଏବଂ ଦ୍ୱାରାପ୍ରେଣ୍ଟିବି ।

— გინახავსა?..

— ଶେଷ୍ୟୁଦ୍ଧରେ ତୁଳାନାନ୍ଦ କୁମି ଦ୍ୱାରା ଉପରେ,
ମାତ୍ରାଙ୍କ ବନ୍ଦିଲାଙ୍କ ଅତେବଂଲ୍ଯ ଗୁର୍ବୀରିମେତ ଅସେତି ମାତ୍ର-
ତୁଲ୍ଯବିଦି...
—

— ଅର୍ଥ, ଏହି ଶ୍ଵାଲ ଶ୍ଵାଗା, ଯେତି କୌଣସି ଉଠିଲା
ଫ୍ରାଙ୍କିନ୍ଦା ଅପାରିଣିନ୍ଦା ହେ — ଶ୍ଵାଗରଙ୍କ, ଶ୍ଵାମିଙ୍କ
ସମ୍ବନ୍ଧରୁଥା... ଏହି କାଳିଙ୍କ ମେଘର୍ମହିମାର୍ଥୀ ଲୋକଙ୍କରୁ
ଗପିଲା ଘୋରିଲୁଣ୍ଡା... ତାଙ୍କୁ ଏହି ବୀରଙ୍କିଷଣମେ ଯେତରିକି
ଦୁର୍ବଲିକି ଲମ୍ବ କୈପାରା, ଏହି କାଳୀରେ...

— ვიცი, გამამხოლობელია, ტელეფონის
რომ დადგეს მაშინ...

— ეცოდნია... ყოჩაღ, შენ კარგი რალიო-
ტუქნიი გამოხვალ... აბა, ასლა ეს მავთული
გავეკიმოთ, ხო, ხო, ასე... ფრთხილად, არ ავა-
ბურდოს...

— ნიცებულია, ღლალი გვინიათ, ჩერებ ჭა-
ზა, ღლალი! — ღმისლით მითხრა და ახლა მე-
სამე ყუთს მიუძრუნდა.

— ეს მეტამორფიზა... ელა მოცეკვულს ეს
მახვი თუ არ დაუგვე, ღრუბლებითან თავის
ბორჩას უსუროდ წევნის რადიოს დაუშენეს და
გადავიდებული გადავიდებული არ ვიწოდ მაგრა უსუროს
პირის თავისთვის მიწოდეთ და მეტე ამჟღვნიც
უძრავი, იძლევი იბრჩეულის ცაშე იმ გადარჩეულ
მა, ურტყას და ურტყას ცეცხლი და მახვილი
მიწას... ამაռო დაშვერტა მისა ძალა...

ցե զույց եմածալլա մոլովահայր պահարոց...
Մագ օմքոց մատուցուա դաշտաւըն, համ զաքու-
մուռ պէտքան Մայն Տօնուցամք քաջուղեծա...
...

ଶ୍ରେଷ୍ଠାପ୍ତରେଖାବନ୍ଦ୍ରା ବ୍ୟୋମା ଏବଂ ତାଙ୍କ ସିନ୍ଧିଦା ମେ-
ନ୍ତକେ ପୁରୁଷ, ରୁପା ପ୍ରେସ୍ଲାଫ୍ରାରୀ ଗ୍ରେସିନ୍କ୍ରେ, ଶ୍ରେ-
ଷ୍ଟାପ୍ତରେଖାବନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ନ୍ୟାଳା ଡାରିଶ୍ମନ୍ଦ୍ର, ରୁମ୍ପ ମିଲ୍ରେଜ
ସାଲ୍ଗୁହରୀ ଏବଂ ରୁବ୍ରାରୀ ଏବଂ ଅଲ୍ପରୀ, ରୁମ୍ପିଲ୍ ମତ୍ରେଲୀ
ମିଲ୍ରେଜବିଲ୍ଲମ୍ବା ପ୍ରେସ୍ଲାଫ୍ରାରୀ ପ୍ରେସ୍ଲାଫ୍ରାରୀ ଉଚ୍ଚତକିଲାଙ୍କ ନୀ-
ତ୍ତାପ୍ରେସ୍ଲାଫ୍ରାରୀ ଏବଂ ସାମର୍ଗ୍ରେଜାର୍ଲ ଶ୍ରେଷ୍ଠାରୀତ.

24

ନି ଶାଳାମରେ ଘଟ୍ଟକାର ଶାକଲୁହ ଗ୍ରେଡିନା, ଡି-
ଲ୍‌ଲିଟ ରୂପ ଗମନମେଲୁଗିବା, ଅମ୍ବାଙ୍ଗୀ ଲ୍ୟାଙ୍କ ମାଦି-
ରାତିକାନ୍ ଲଜ୍ଜା, ରାତାପ ମେଲୁଗାରିବ ତଥାଲିମିଲାଗାର
ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ ଅନ୍ଧରେତ୍ରା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଚାର ବାର୍ତ୍ତାରେ ପୁଣିରୂପ.

କାହିଁ ଏଇଲୁଗ୍ରବିନାଟ ରା ବେଳେ ଶୈଖିଲେ ମିଳିବା-
କ୍ରାନ୍ତିର ପାଇସିଲୁଗ୍ରିଯାଂ... ବେଳିରୀରୁଥାଏ କାହାରେବେଳେ,
ଶୈଖିଲେ ରାଜିବିନ୍ଦୀ ରା ମାଧ୍ୟିକାସତାକ ଆବଶ୍ୟକି.

— გინახავს ასეთი შავი თხილისგული? —
სიკილით მოთხრა ლოდამ.

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਵੰਦੀਤ ਅਤੇ ਸਿਵੇਂ ਸੋਤਲਾਈ

გზისკენ შევუხვიდოთ, მზე უკვე ამონდიოდა და
მცედელთა უბანი ახმაურებული იყო...

დავადექით ვიშრო ქუჩას, რომლის თრივე
შხარეს შძივაბივით ჩამოტკიცებული იყო ნახ-

ତେବେଳମହାସ୍ଵରମିଳ ଶୈଖନଦୀ ଡାକିଲାଙ୍କିଳ ନାମିଲାକୁ
ଲାଗିଥିଲା ଶୁଣାରୁମାତ୍ରାରୀ ପ୍ରାଦୂରିଳା ଘେରାଇଲା ଏହାରୁ
ଦିନମିଳ ଶୈଖନଦୀରେ ଥିଲା, ପ୍ରାଦୂରିଲାଙ୍କିଳ ଅନୁଭବ ମେଘରିଲା
ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଥିଲା ଏହାରୁମାତ୍ରାରୀ ପ୍ରାଦୂରିଲା ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ

დილილანვე მთელმა სოულმა, მოყარა თავი ჩევრა კანცელარიის წინ. კვირას დიდი ცხოვდა გვაექსა — უშაუა წინ საღამოს გლოხებს თემატიკაში ყაზალმა, მაგრამ როცა ჰეიტების რა უნათო, რაზე გვანენჯ და გამურა ბულ მარგვლის დღისა, ნიკა კაზალმა მხოლოდ მხერების ანიშნა, მერე გორდაცლილი მამის სულიც დაიტიცა — ამის უსახებ ჩემთვის არ უშენებელობა.

ის დროს იმდენი ახალი რამ ხდებოდა ქვეყნა
ნა და კაცადია, ჩემ სოფელშიც, რომ უკვე და
ასეთ ჟერეტინისადმი ინტერესი ძალიან დიდი
იყო. მეტობრ დილიდნებრ უამრავი ხალხი მოა-
წყდა კაცობრიანობა... მთი სტერეო, რომ სო-
ფელში ხმა გავიარდა ქალაქით ვიდეა გოგოლი-
რადიონი ჩამოსურანა და დღეს ნომრილ სას-
წაულს ვნახავთ — უკაცოდ დაილაპარაებს დ
იმტერებსო...

ମେଲ୍ଲାଙ୍ଗେଶ୍ୱର କାଳୀଙ୍କ ହୃଦୟରେ ତୁ କାହିଁଏବଂ କାହିଁଏବଂ
ଏହି ପ୍ରସାଦରେ, ଗ୍ରାମପାଳେ ଥିଲୁକୁ ତଥାପି ଯାଏ
ମେଲ୍ଲାଙ୍ଗେଶ୍ୱର ଦା ତାନ ଏହି ଅଭିଭାବରେ ଥିଲାମିନ୍ଦିରିଏ
ପ୍ରାଚୀନ ଉତ୍ତରପ୍ରେଲି ପାରାନ୍ତରେରେ ଏହି ବ୍ୟାକାରିତା, ତାଣ
ଦେଖିବା

— ეს რას ნიშნავსო, — იყითხეს გლეხებმა.

— ჰილიან კარგია, მშანავთ ღუვი ტრაქე¹
ტრირი ხომ მოყვიდვან და ეგ არის, მაგრა
ჩვენ მაინც რა უწა გავაეკოთო, რით შეგვიძ
ლია ხელი გაუმართოთ იმ საბორთა მეურნეო
ბაზ! — ეკიდა კინტრირა დურგალმ.

— მუშა ხელს გვთხოვებ... ტრაქტორი

ପ୍ରକାଶ ଟାଙ୍କାରେଣ୍ଡାର୍

ପାତ୍ର ପାତ୍ର
ପାତ୍ରପାତ୍ରପାତ୍ର

କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକାମିନଙ୍କ ଦୟା ଏହି ଶୈୟକା, ଯେହି ଏହି ପ୍ରେସ୍‌ରେ,
ମିଥିଲା ଲାଭପୂର୍ବଗ୍ରହଣ ଶୁରୁଳା ହିଁବି ଫରାଗ୍ରହା, ଖଣ୍ଡବିଲୁ
ଲାଭଗ୍ରହଣ ଲା ପାରାଗ୍ରହଣ ଶୁରୁଳା ହିଁବା ଏହା କୁଣ୍ଡଳ ଅମାଗ୍ରହ-
କା ହିଁବା ଏହାରେ ଶ୍ରୀ-ଶ୍ରୀରାଧାରା, ଶ୍ରୀ-ଶ୍ରୀ ମହାଶୁରମହାଲ୍ଲା ଲା ଲା-
ଶବ୍ଦଗ୍ରହଣ, ଶ୍ଵରାଂତ — ଗମନୀୟଗ୍ରହଣ, ମନ୍ଦିରାନ୍ତରିମୀ ଲା
ଅମାଗ୍ରହଣକାରୀ, ଶ୍ଵରାଂତ — ଗମନୀୟଗ୍ରହଣ, ମନ୍ଦିରାନ୍ତରିମୀ

— յարցա და პატიონსა... უულის საშოვენე-
ლად ფოთში ვაერტოლით ხოლმე და ეგერ უუ-
სისისისში ზუ მოგვიმარტავენ ხელს, ამას რა
სჭიბაძა, მაგრავ ცუდა დროა, მანავ გო ლუკა
ყანა აპლა თუ არ ვაერტოლეთ, მერე სიმნივ
მუხლს ვერ აიყინის, ტარს ვერ ვაიყებოს,
შემდგრაბაზე ჩაითა და ულვაშინი ნაქუჩელა
უვერტება ხელში, ოჯახს დავიმშეებთ — აბლა
სხვა ვლეხება ამოილე ენა.

— ମାର୍କୁ ଲାତ୍ରିମ ଏହି ଶୁଣିବା ପାଇବାକୁ, ଲାତ୍ରିମ ଶୁଣିବା ପାଇବାକୁ ଆଖିବାକୁ! — ଗଲ୍ଲୁକ୍‌କଥିବା ଏହିବୀବିନାଟ ଦା ଅଜ୍ଞେତ ଶୈଖରିଦ୍ଵାରା କଥାକାରୀଙ୍କ ଲୁଜାଳେ...

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତକାଣିକା ହେଉଥିବା ରା-
ତିକାଳୀନ ପାଦପାତ୍ରରେ ଉପରେ ପାଦପାତ୍ରରେ...
ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପାଦପାତ୍ରରେ...
ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପାଦପାତ୍ରରେ...

ଗ୍ରାମଲୋ ପାରୁଣ୍ୟ ନାନାଶିଖ ଶାଙ୍କଳୀଷତାର୍ଥ ଏହା,
ଫଳତୀବାନ ପୂର୍ବ ହେବାରୁକ୍ରୂହେବା ଏବଂ ଯନ୍ମହେବନଦୀ...
ମେ ଯା ନାନାଶିଖ ପାରୁଣ୍ୟକୁଣ୍ଡଳ ଏବଂ ଶୁଣିରୁକ୍ରୂହ ଓ ପା-
ଶୁଣୁଲୁହେବା ନାନାଶିଖ ପାରୁଣ୍ୟ ଗ୍ରାମକୁଣ୍ଡଳବାବ...
ପାରୁଣ୍ୟ ପାରୁଣ୍ୟ ନାନାଶିଖ ଶାଙ୍କଳୀଷତାର୍ଥ ଏହା,
ଫଳତୀବାନ ପୂର୍ବ ହେବାରୁକ୍ରୂହେବା ଏବଂ ଯନ୍ମହେବନଦୀ...
ମେ ଯା ନାନାଶିଖ ପାରୁଣ୍ୟକୁଣ୍ଡଳ ଏବଂ ଶୁଣିରୁକ୍ରୂହ ଓ ପା-
ଶୁଣୁଲୁହେବା ନାନାଶିଖ ପାରୁଣ୍ୟ ଗ୍ରାମକୁଣ୍ଡଳବାବ...

ସୁପ୍ରଦୀ, ତିନିଟେଣେ ଆଶାମିଳ କ୍ଷାପିତେ ଉଚ୍ଛଵାଲ ଡାଙ୍ଗୁଅଳୁଳାଳ, ସିରେତି ଶୁଣିବାରୁ କେବି ଅନ୍ତରୀଳରୁ ହିଁଝାନ୍ତିଶ୍ଵରମା କାପରିଥିବା, ଆଶାନିଶ୍ଵରା ଏଣ୍ଟ-ମାଣ୍ଟ ଡା ଡାଙ୍ଗୁରିଲା.

ମେ ପାଲର ଗାନ୍ଧିସ୍ଵରୂପ, ଉତ୍ତରପାତ୍ର — ଏହାରୁଙ୍ଗ
କେବଳ ଏକ ଗାନ୍ଧାରିଶାଖା-ଅର୍ଥାତ୍, ମାତ୍ରରୁଚି ଉତ୍ସବାଳୁ
ରହି ଦେଖିବାରେ, ଏହିମେଧିବାଳୁ ଦା ଆପଣିଶ୍ରୀଯିବାଳୁ।

୦ ଉର୍ତ୍ତକ୍ଷେତ୍ର ପିଲାଙ୍ଗ ଦୁଇଶରୀନ୍ତିନା ନିର୍ମାଣ ହାତିଥି,
ତିତକ୍ଷେତ୍ର କ୍ଷମାସ ପ୍ରସରିବିଳା ଏବଂ ପିଲାଙ୍ଗର ବିଭିନ୍ନ
ଅଧିକ୍ଷେତ୍ର...

କୁନ୍ତପ୍ରେର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ସାହରୁଦ୍ଧ ଏବଂ କୁନ୍ତପ୍ରେଲାଗିଳି
ଶୁଣିଥିଲା କୃଷ୍ଣ ଶେଖାଶ୍ଵରଙ୍କ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତ,
ଶ୍ରୀମାତ୍ରାଦ ହିନ୍ଦୁମୁଖ୍ୟରୁତ୍ତରୁ, ମୋହିଲା ଲୁପ୍ତାଶ୍ଵାନ ଏବଂ
ଉତ୍ତରା: ନିଜୁମି ରୂପଶିଶ ମନୋଦୁର୍ଘ୍ୟମେ ମୁଦ୍ରାନ୍ତି
କାହିଁ ପ୍ରକାଶିତ

କେଳିବାରେ ପାଇଁ ଆମେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଅନ୍ତର୍ବାଦୀ ଲୁହା ଓ କେବଳ ମିଶିବାରେ ପ୍ରକଟ-
କଣ ଗାସାରଙ୍ଗେ, ତାକୁ ଫୋର୍ମେଲେନ୍ ରୂପଜୀବିତ
ବ୍ୟାକ୍ଷାଶର୍ତ୍ତରୁ ଗଲ୍ଲୁକ୍ ଓ ମିଲିକ୍ରୋଡ୍.

ର୍ଯ୍ୟାଶୀ, ନାପିତାକରତାଙ୍କ ମାତ୍ରତଳ୍ଲା ଉଦ୍‌ଦେଶ ତୁମେଣିବ
ମେଲ୍ଗଲୁଲୋ କୁପା, ମେ ଶ୍ଵର୍ଭୂତରେ ମହାବ୍ରତ ସାଙ୍ଗିତ
ତୁମେ କୁଲା ଓ କୁପାର୍ଥିକୁଠି ମେ ଶୈରନ୍ଦା ଲା-
କୁର୍ରିଶେଇବା, ରଖି ବ୍ୟାନନ୍ଦାଙ୍କୁ ଲାଗୁଲୁଲୁଲୁ-
ବ୍ୟେଷଣ ଶୈରିଜନ, ନ୍ୟାତିରୁଲୁ ଓ ରୂପକ୍ଷେପିଲୁମହାପା କାହା-
କାହା ଶୁଭର୍ଗ୍ୟବିନିତ, ମିତ୍ରାଲ୍ପଦ୍ଧରୁଲୋ ମତିଲାଦ ପା-
ତ୍ରିକାଳର୍ପାତ୍ରାବ୍ଦୁଲ୍ଲା ପୁଅ ତୁମିନେଶିକିଲୁପ୍ତ — ରାତ୍ରି-
ରହ୍ୟିଲିଲି. ମେବଳନ୍ଦ ସାଜୁଲୁର୍ବ୍ରା ଏମହିନ୍ଦିଙ୍କୁ କ୍ଷେତ୍ର-
ଲୁକ୍ଷେବଳୀ... ପାଦନ୍ତରେ ଓ ଶେଇ ପୂର୍ବରେ ଲାନ୍ତରୁମ
ବୁନ୍ଦରୁଲୁ ଦିନ — କୁର୍ରା ଲାକ୍ଷଣିତକଣ ଉଦ୍‌ଦେଶ
ବ୍ୟାକାରୀଙ୍କ ମେବଳଲୁର୍ବ୍ରା ପ୍ରାଣିଶିକିଲୁଲୁ-
ନିର୍ବଳେହିପାପ ଶୈରିକିନ ଓ କ୍ରୂଣାଳିତ ତ୍ରିପ୍ର ରାଜ-
ପାତ୍ରା.

შილიცილებმა კარგად მიჩნარებული მისამართი მიღებული იყო. ნაცისტთან ვარონი უკონის ახალი ნაშინებრევები, ორიოდე ერტ-ლის ფული, ბრილიანტის შეკედი და მაუზერის ტუპიები საჭმეს დაუტეს.

କୁନ୍ତମ ଲ୍ରାନ୍ତରୀ ଦୂରତ୍ବରୀରେ ଦୂରତ୍ବରୀରେ ଏହି ବ୍ୟାଜିତ
ହେବାରେ... ଉପରେରେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ବ୍ୟାଜିତରେ ଏହି ବ୍ୟାଜିତରେ
ଏହି ବ୍ୟାଜିତରେ ଏହି ବ୍ୟାଜିତରେ ଏହି ବ୍ୟାଜିତରେ ଏହି ବ୍ୟାଜିତରେ

3. 00728 800450001

ମହାଶ୍ଵରାଳୁକ ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ ଖେଳାଳୁକ କିମତାଟାଙ୍କ
ମିଥ୍‌ରୋଲ ଶ୍ରେଣୀ ଦାରୀତାପିଲା, ରିମିଲ୍‌ରେ ଡାଇର୍‌
ରିଲୋଗ୍ନ୍ 1942 ଫୁଲ୍‌ମ୍ 7, 8 ଓ 9 ଅପ୍ରେଲମ୍ବୁଦ୍ଧ ଦ୍ୱା
ର୍ବନ୍ଦ ଶିଳ୍ପାଳୋ 808-୩ ଅପ୍ରେଲମ୍ବୁଦ୍ଧ ଶିଳ୍ପାଳୋ ଦ୍ୱାରା
ନିର୍ମିତ ୩-ଏକାରୀଙ୍କ ସାଂକ୍ଷତିକ ରିଜିସ୍ଟ୍ରେସନ୍‌କୁ
ଲ୍ୟୁକ ଲୋକପ୍ରେସ୍ ଲ୍ୟାବାର୍‌ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରକାଶିତ । ଲ୍ୟୁକ
ଲ୍ୟୁକ ଲୋକପ୍ରେସ୍ ଲ୍ୟାବାର୍‌ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରକାଶିତ । ଲ୍ୟୁକ
ଲ୍ୟୁକ ଲୋକପ୍ରେସ୍ ଲ୍ୟାବାର୍‌ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରକାଶିତ ।

ଗୁଣ୍ଡେତର „ପ୍ରକାଶନିକାଳିତମ“, 1967 ଫେବୃଆରୀ

2

— გაუსია, ნემო თეალისჩინო! აეკრ ციფრ
ლულაც გამოჩინდა, ხომ ასე დაგვევით, შემ-
ორდ აქამდე უნდა გამოგვიყენებინ.

— ဒိုက် မြေတွေ့ရင် ပာမီနိုင်လွှာ ပျောစွဲ လျော့။ မြေတွေ့သ၊ ရွှေ အသုတေသနများ။

— ସେଇ ମାର୍କେଟ୍ କାହିଁ କାର ନୀତିମ ଦିନିଲ୍ଲାଙ୍କ, ଲମ୍ବାରୁତିମା ଏଇ ମର୍ଯ୍ୟାନିକିଲାଙ୍କ ଶେଣି ଦାର୍ଶକୀୟ ନୀତିମିଳିବା ପାଇଁବାରେ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଥିଲା.

— ହା ପ୍ରେଣ୍, ମେ କୁଣ୍ଡଳରମା... ଶେର ଶାଖର ଦେ-
ଇଂକାର, ଧନିଙ୍ଗ, ତାଙ୍କ ଗୁରୁତବକଣ୍ଠରୁ, ଏହି କୁଣ୍ଡଳ
ର ପ୍ରମୁଖବୀଳ ଶୁଣୁଣ୍ଟିବେଳେ, ଏହି ସିକ୍ଷାଲିଙ୍ଗ ତାପ୍ତେ-
ଶେଲାଲାଦ୍ଵୀଳ ରାତର୍ଯ୍ୟଶିଥିଲେ.

— მეტე რაა.. შენი სახე და ჩემი შეკლავ
მეტება ჯავშნად, შენი სიყვარული მომცემს ძა-
ლას და მხსრულებ დამტარებს სიყვალისა-
ვაგ... ხომ ასე, ჩემო თინათონ, ჩემთ სიყვა-
რულო..

თინათინი ხმას არ იღებდა, თვალები კუტები-
ლით ჰქონდა სიცვა და ბორიფს შეერდზე მი-
ყრუნობდილა, ბაგრევით ტაროლა.

— ତାଣ୍ଡିକ, ଶେନ ରୁହିଳିଲ ଏଥି ଗନ୍ଧିଦା, ଶୈଳୀ
ଶେ ଦୂରତ୍ଵରେ ନେ ଶ୍ଵାସକୁର୍ମ, ବ୍ୟାନପ୍ରାଣେ! ଉଠନି କ୍ଷିତି
ତିଥିରେ ଏଥି ଶୁଣିଲା ଦୋଷପଢ଼ୁଣ, କିମ୍ବା ମେତ୍ରିଲ ହେବାନ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲା ଲିଖାରୁଲା ଏହି, ଏହି ଶ୍ଵାସେ ଶିଖନ୍ତିରେ
ଶ୍ଵାସ ଶ୍ଵାସ ତତ୍ତ୍ଵରେ ଶ୍ଵାସରେ ଶ୍ଵାସରେ... ଦୂରତ୍ଵରେ
ଦୂର ଶ୍ଵାସରେ ଦୂରତ୍ଵରେ ଶ୍ଵାସରେ ଶ୍ଵାସରେ... ଏଥାରୁ, ଶେନେ
ଏହି ଶୁଣିଲା ଏହିରେ... — ଶାଲ୍ପରୁଶେମଦିଷୁଦ୍ଧ ଅନ୍ତରଙ୍ଗରେ
ରୁହିଳ ଶିଖିଲା ସବ୍ୟାକରଣ ମେତ୍ରିଲରେ.

— ନୀ, ନୀ ଦାଖିଲେଣ୍ଡି, ଦରନ୍ଦର, ମି କେବଳାକିଲ୍ଲା
ଶ୍ରୀରାଧ ପିଲାଇସ୍ଟ, ଶ୍ରୀରୂ ଶୈଳିନୀ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେସିପ୍ରେସି,
ଆମାଲାହିଲ୍ଲାଏ ଫାଇଲ୍ରାଜ୍‌ନ୍ତର୍ମାର୍ଗିବା.

— କେନ୍ଦ୍ରା ଶାର୍, ତିନ୍ଦ୍ରା, ପ୍ରେରାପ ଶାଖାରେ ଦା-
ଲୁହାନ ଫ୍ରାଣ୍ଟରାରୁହାନ... ଶାର୍କରିକ ଲ୍ୟାନ୍ଡ୍ରୋ ଗାନ୍ଧିମ-
ସଲ୍ଲାପ ଗାନ୍ଧିମିନ୍ଦ୍ରାରୁହାନ.

— ფუნქციების და ისე გამოვალ.

— ፩፻፭፻ ዓ.ም የመიስቴራዊ, ክፍል የመኖር?

— ଗୁଣ୍ସ ଶେନାନ ପ୍ରିଯେବ, ତୁ ପ୍ରମାଣିତ
ହୋଇଲୁ ଏହି କାହିଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା.

— ନେମିତି ଗୁଣାଳ୍ପା ଏବଂ ତଥାଳୀପ ଶୈଖ ବିଷୟରେ ଦେଇ
ବିନ୍ଦମାଳା ଏବଂ ବୁନ୍ଦା ଶୈଖରେ ଦେଇ ମେ ଶୈଖରୁକୁ
ଦେଇ.

ଏ କେ କେ ଠଙ୍ଗା. ରାତ୍ରି ଶକ୍ତିରେ ଦା ତିନାଟିନି ଯାହିଁ
ନୁହନ୍ତି ଏହି ପ୍ରସ୍ତରାବଳୀରେ ଶୁଣ ଏ ଠଙ୍ଗା ଆ ଫୁଲିଲାମା

ხე მაღალი არ იყო, ოთხი კაცის სიმღლისა გვიჩვენებით და გვარდილია, ვიღაცას გადაუტელავს. შემ-
დეგ წიფელი ცას გამჭურვა და ორეტები საკ-
მარლ მსხვერი ტანისთვის ვარდაგან შემთხ-
უყავა. ღილებული საჩრდილობელი იყო ის ხე.
თანამზინ და ბორცოც იმ ხის კეცეშ ჩამო-
სხონინ...

କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ნიავე რომ დაიქროლა, ბონდო უკვე ფახტე
იდგა და თინათინს შველოდა წამომდგარიყო.

ମେହେ ଏହି ପ୍ରେସରିଲା, ମିଳିରନ୍ଦା ଲା ମିଳିରନ୍ଦା —
ଦେଖିଲାମି କୁଣ୍ଡଳିଙ୍ଗ ତାତେବିଲା କୁଣ୍ଡଳିଙ୍ଗ...

კორაცხე რომ ეყიდა, მოიხედა და იმ წიგვე-
ლუთან თანამინი დაინარა. ქალს ხელში გრძელ-
ათველი ეკირა და შორისიდნ ეალერჩებოდა
საყვარელ ქმარს, ბონიდო ქუდი მოიხადა და
უეტებინდ.

ମାନ୍ଦ ଏଇ ପରିଧିରେ ମହିଳା ଏଥିରେ କାହାର ଲାଗୁ ହେବାକୁ ବିଶେଷ କାହାର ଲାଗୁ ହେବାକୁ ବିଶେଷ

ბონდომ ქუდი დაიხურა და თავშეცვე სუაშვა.

ଶାନ୍ତିକାଳେ ହାତରେ ଲାଗିଥାଏ ପ୍ରକାଶରେ ଦେଖିଯାଇଛନ୍ତି,
ଏ, ହାତରେ ମିଳିବି ତାଙ୍କାଲେବି ଶ୍ଵେତ ପ୍ରେସରିଟ ସ୍କୁଲ
ଫାଇଲାଲନ୍ତର, ମାଶିନ ମନ୍ଦରକୁଣ୍ଡର ଏବଂ ମିଳିଥୀ
ଖାଦ୍ୟକ ଶିଳ୍ପିଶାଖା ଦ୍ୱାରାଟିବା

10

„ସାର୍ବା କାର, କେମିତି ହୋଇଥାଏଟି ପ୍ରୟେ ନାହିଁ
ତୁମ୍ଭା ଶେଣ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଳ ମିଳିଲାଗି... ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ହେଲା ଗାସମ୍ଭାବ, ଡାକ୍ତରୁଙ୍କ କୁର୍ଦ୍ଦ ଦା ଫାର୍ମ
ଶେ ମନ୍ଦବାଲୀସିଲେ ଶ୍ରୋଗିଦା... ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ମିଳିଲାଗି, ତାଙ୍କ
ଶ୍ରୋଲୁ ଦ୍ୱାରାକ୍ଷେତ୍ର ଦା ତାଙ୍କ ମିଳେଇ ମୁଖୀରୁ ପାଇଲୁଛା
ତାଙ୍କ ଦିନିକ ଶାକଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଶେଣ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଳ
ଶେଣ ଶାକ୍ରୂପ ରୋଗାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶେଣ ଦେଖିଁ ପ୍ରୟେ
ପରି, କେମିତି ଶିକ୍ଷାଗାନ୍ତରୁଙ୍କର ପାଇଁକାର ମନ୍ଦବାଲୀ
ଶେଣ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇଲୁ ପାଇଁଲାଦିଶ୍ଵର ଏମିତି ହାତବାଟୁ ଦା ଗମିତ
ଗପଣ୍ଟିବେଳେ, ମିଳିଲୁ ଅବ୍ରା ଏବା, ରାତ ଅଳ ମିଳେ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ମନ୍ଦବାଲୀଙ୍କ ଶେଣଙ୍କ ତିନଙ୍କଟିବି”

ଓତ୍ୟେର ପ୍ରାଣୀତଥେ ମେଶୁଲିଲି ପ୍ରେରିଲିଙ୍ଗ ଦେଖିଲି.

ବେଳାଶୀ ଶିଲ୍ପୀଙ୍କ ଅର୍ଥ ଶିକ୍ଷୟୁଦ୍ଧରେ ଗ୍ରହଣାଦ୍ୱାରା
ମେଗମର୍ତ୍ତା, ଶ୍ରୀରାଜୁଙ୍କ ମିଶ୍ନେନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କରେଖାରେ
ଲ୍ୟାବ୍ଦତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଲ୍ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାହେବ ହାନିତା ପ୍ରୋତ୍ସହ
ପରିରାଗ ଶମ୍ଭବତ୍ତା ଶ୍ରୀରାଜୁଙ୍କରେ ଶ୍ରୀରାଜୁଙ୍କରେ
ଶ୍ରୀରାଜୁଙ୍କ ପରିବାର ପ୍ରେସ୍ କାନ୍ଦିନୀ ମ୍ୟାନାଫର୍ମର୍କରେ
ଶ୍ରୀରାଜୁଙ୍କ ଏକ ମହିନେ ପରିବାରରେ ଆମ୍ବାରେ
ବ୍ୟାଙ୍ଗନରେ ରାମଭାନ୍ଦୁ କିଶୋରନାୟକ ମିଶ୍ନେନ୍ଦ୍ରରେ
ପରିବାର ସାହେବ ହାନିତା, ରାମଭାନ୍ଦୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଭାବରେ
ଶ୍ରୀରାଜୁଙ୍କ, ଲ୍ଲାପ୍ରା ଓ ପାଇଁନ୍ଦ୍ରାଜ୍ଞବୋ.

ଶୁଣି ମହାରାଜୀ, ବେଶ୍ୟାଲ୍ଲେ କୁଳଶ୍ରଦ୍ଧାଶି ପ୍ରେସରିଲ୍ୟୁବେନ୍‌ସିଙ୍ଗ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାତ୍ରଙ୍କାଳେଷ୍ଟେ, ବୁଲାବୁ କୁଳପ୍ରେସରିଲ୍ୟୁବେନ୍‌ସିଙ୍ଗ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହେବାରେ ବୁଲାବୁ କୁଳପ୍ରେସରିଲ୍ୟୁବେନ୍‌ସିଙ୍ଗ ପାଇନାର୍ଥିବାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି।

ՀԵՄ ԾԱՌԱԿՈՎՅԱԼՈՒ

80501-43055

କ୍ଷେତ୍ରିକୀୟ ଅନ୍ତର ଦା ଲକ୍ଷଣଗୁରୁତ୍ବମା ପ୍ରାଚୀନୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନାକୁ
ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାରେ ଶୈଖିଦ୍ୱାରା ଶୈଖିଶୈନିକ କାଳୀପ — ଏହା
ଯେହି ପ୍ରେସ ଅଧିକିଂ ମାତ୍ରିକ୍ୟବେଳୀ ଏହି ନ୍ୟାୟିକ

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାତ୍ରାଳ ଧରନ୍ଦରଙ୍କ କାହାରେହିଲେ ରାଜନୀତି-
ରୂ ଯୁଗ, କଥାଶ୍ରେ ଲୋକବାନ୍ଦ କୃତ୍ରମ ଯତ୍ନ ମେରୁ ରାଜ-
ବାଚି ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଶୈଖନାଳା.

ბონდის ფრანგულე ქამარი კოტებად ჰეონდა
შემოკერილია, მარცვენა ხელში შესხანა ეჭირა
და სულ მაღლა და მაღლა — მარუხისკენ მი-
აქციორდა.

ନେତ୍ରବ୍ୟାଳମ୍ବି ପ୍ରୀତି ପ୍ରାପନକୁଣ୍ଡଳ

ଶାର୍ମିଳା ପୁଣ ଦେଇଲା ମାତ୍ରାଙ୍କ ପ୍ରାଚୀରୀ କେବେଳା
ଶାର୍ମିଳା ପ୍ରାଚୀରୀ କେବେଲା କେବେଲା
ଶାର୍ମିଳା ପ୍ରାଚୀରୀ କେବେଲା କେବେଲା

ଶେରୁ କ୍ଷୟାଳାଥୀ ଶୈଘ୍ରପ୍ରସରେ, ଶେଇ ଦ୍ୱାଳୀତ
ବ୍ୟାଲ୍‌ପ୍ରେସ୍ ଉପରେଥି ହାନ୍ତ୍ର୍ୟକ୍ଷମତା, ଗୋଟିମିତ୍ତଲାଦ୍ୱାରା ଦା
ସିରିଜାରେ ଦ୍ୱାରା ଶୈଘ୍ରପ୍ରସରିତ ତାଙ୍କରାମିତିରେତେ, ଏହି
ଏକାଶକ୍ଷରତ୍ତା ରୂପ ଯାହାକ୍ଷମାଣୀୟ ହେଉ, ବନ୍ଦି-
ଦେଇ ଶୈଘ୍ରପ୍ରସର୍ତ୍ତା ରୂପି ପାଇଥାରେ, ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପାଇଥାରେ, ରାମ୍ଭର୍ଦିତ ପାଇଥାର୍ଥିତ ପାଇଥାର୍ଦା, ଶୈଖି-
ରୀ ପ୍ରତିକାଳରେ ଶୈଘ୍ରପ୍ରସର୍ତ୍ତା କ୍ଷେତ୍ର ଦା ଅନ୍ତର୍ଭାବ
ଦ୍ୱାରା ପରିପ୍ରକାଶ କରିଥିଲୁକୁ ପାଇଥାର୍ଦିତ ପାଇଥାର୍ଦା
ଗମନିକାନ୍ତର୍ଭାବରେ, ବାହିରୁ ଶେ ଦା ଶେଇ ପାଇଥାର୍ଦା
ଦା ସାଇଦ୍ଵାରା, କ୍ଷୟାଳାଥିର ରହି ଦାଫ୍ତରରୁକ୍ତର୍ଭାବରେ
ଦା, ରା ପରିପ୍ରକାଶ କରି ବାହିରୁକ୍ତର୍ଭାବରେ ଗାନ୍ଧି-
ସମ୍ବେଦି, ବନ୍ଦିକୁ, ଶୈଖି ଶେ ମନ୍ଦବ୍ୟକ୍ତିରୁକ୍ତର୍ଭାବରେ, ଶୈଘ୍ରପ୍ରସର୍ତ୍ତା
କ୍ଷେତ୍ରରେ...

კულტმა. მაშინ მივხვდი, რომ ჩვენი სიახლოეს
დამალული არ იყო.

ଶ୍ରେଣୀ କିମ୍ପାଦିତ ଅଧିକାରୀ, ଶର୍ମିଳା, ଯେ ନ୍ୟାୟିକ
କାନ୍ଦିତ ହେଉଥିଲା, ମାତ୍ରାରେ, ଗୋଟିଏକାଠାର, ବିଶେଷାଳ୍ପରେ,
ଅନ୍ୟାୟିକାଠାର ଶ୍ରେଣୀ କିମ୍ପାଦିତ ଅଧିକାରୀ ଯେ ଏହା କାନ୍ଦିତ
ହେବାର ରୂପ ବ୍ୟାକରଣୀ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରେରଣାରେ... ସେଇଁ ଶ୍ରେଣୀ
ବିଶେଷାଳ୍ପରେ କାନ୍ଦିତ ହେବାର ରୂପ ବ୍ୟାକରଣୀ...

შეულლის წერილს დასჩერებოდა და კითხულობდა ბონდო, პატარა შვილის თითების ჩანახატს კოცნილა?

ମାରୁକ୍ଷିତ ପ୍ରେସ୍-କ୍ରେଟିଳିମ୍ବା ନମାର୍ଥା ଧରନଙ୍କ ଚିତ୍ର-
ଲକ୍ଷ ଗୋଟିଲିଲା ଏବଂ ଦିଲାପୀ ଆସି, ସିରଥିଲିଯି
ସେଇବ୍ୟନ୍ଦା ନାହିଁରତା ନାହିଁଲେବେ.

ନେବାମ୍ବା ଦ୍ୱାରିସିଲିନ ଏହା ତାନ୍ତ୍ରାତାନ ବିଲିଲି ଶ୍ରେଷ୍ଠ
କାମିନ୍ଦୁର୍ଗ୍ରୂପ୍. ବିନ୍ଦୁନ ଶ୍ରୀଲ ମାଲାଲା-ମାଲାଲା ମିଠା
ଶ୍ରୀରୂପ୍. ତୁମ୍ଭ ମନୋରୂପ ଏହା ପ୍ରସାଦିଗ୍ରୂପ କେବାରାଲୁ
ଅଧିକାରୀ ନାହାରାଲୁ ମାନ୍ଦୁରୁ, ନାନୀକ୍ଷାରୁ, ନରଜିଲୁଙ୍କ
ମାତ୍ରାନ୍ତର୍ବ୍ୟାଳୀ ଏହା ନାନ୍ଦୁର୍ଗ୍ରୂପ୍ରସାଦି ପ୍ରସାଦିଗ୍ରୂପ୍ରେ
ନେବାମ୍ବା ନାହାରାଲୁ କାରାଗାର ମନୋରୂପ ତଥାଲୁ, ପ୍ରତି
ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନାହାରୁ ପାଇସୁ... ପ୍ରତିନିଧି ନାନ୍ଦୁରୁ ଯେ
ତୁମ୍ଭାରୁ, ଉତ୍ସବର୍ଧନମ୍ଭେ ନିରାନ୍ତରଣୀ
କାମିନ୍ଦୁ ନାହାରାଲୁଙ୍କ ଗାନ୍ଧାରିତର୍ବାରିନ୍ଦୁ ଏହା ଶ୍ରୀରୂପ୍ରେ
କାମିନ୍ଦୁ, ଉତ୍ସବର୍ଧନମ୍ଭେ ନିରାନ୍ତରଣୀ
କାମିନ୍ଦୁ ନାହାରାଲୁଙ୍କ ଗାନ୍ଧାରିତର୍ବାରିନ୍ଦୁ ଏହା ଶ୍ରୀରୂପ୍ରେ
କାମିନ୍ଦୁ, ଉତ୍ସବର୍ଧନମ୍ଭେ ନିରାନ୍ତରଣୀ

“ ସକାନ ଦ୍ୱାରିବା, କେବଳୀଙ୍କ ନ୍ୟାରିଲୁ ମିଳାଇଗା ଏବଂ ମେ-
ତରୀ ପିଠାରିବା, ମାର୍ଗଚକ୍ରରେ ଖରମ ଏହିଜାଗା ଯାଏ ।

ბონდომ შეისვენა და კიდევ გადაიკითხა
უნიკალურად.

ନେହାନ୍ତି ନେହାନ୍ତିରୀଳି — ଯାଥିଲେ ଗ୍ରଙ୍ଗନ୍ତିକା ନେହାନ୍ତି-
ପାଦି ଓ କୁଣ୍ଡଳିକା ରୂପରେ ଉପଗମିତ ତାତ୍ପରୀର ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ

ମାଘରେ, ତିନିକୁଳ, ଶ୍ରୀମଦ୍ଵୟାଲଙ୍କ ନିର୍ମିତ ତାଙ୍କ, ଏକଲୋ ଧର୍ତ୍ତର ଅର୍ଥ ମାଜୁବିଳ, ଶ୍ରୀର୍ଜୀର୍ଣ୍ଣବା, ପିତ୍ତେବା ମନ୍ଦିର ଯିନ୍ଦ୍ରାଚାର୍ଯ୍ୟ ମେଲାଇନ.

ბიექცამდე ასთოლე ნაბივიღა დამჩრენა. იქ-
ნებ მომაგნონ... მესმის, შენ შეუხნენა — ჩან-
თა ქართველი დადგეოთ. დაუდებ, მაგრამ, ხომ ხედავ
როგორ ატიღდნენ ლრუბლები, მეშინია, ჩემო
კარგო, წერილები არ დამსცელდეს... აფონებს
აკად. ლოდეკეშვ ჟერაცურა, აქეთ-იქით ქვებს
შემოვუზარ, ხს. რა შემართვა, თვალი და
მდრეო, ერთმანეთში. აირან წყიძა, ლრუბლი,
მდრინარ, მთა და ხეიბა. შეწყდა ჟუბანერების
გრალით... მიცეცლე, ხმა ვაძეცია, სადა ხარ,
ჩემო. თინივთ შენ გაბარებ პტარა ბონდოს,
ამა შენ ცი და შემა ქალობაშ!

ମାର୍କୁଶିବ କ୍ଷେତ୍ରାଶୀ ପୂର୍ବ୍ୟ ଲଙ୍ଘନୀ ହେଉରି
ପରିବାସ ଦେଖିବାରେ ପରିପ୍ରେସର୍ ନାମରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେବାରେ ଯାଇ
ପରିବାସ ଦେଖିବାରେ ପରିପ୍ରେସର୍ ନାମରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେବାରେ ଯାଇ

ბარ-ნათესავების ხიდუარულით დაწერილი
თბილი ბარათები.

... ბონდოს კვერ დასცალდა დაეჭირა საპა-
სუხო წერილი. მარტინი იმ დღეს — 1942
წლის აგვისტოს ერთ ღრუბლიან ორშაბათს თუ
საქშეაგათს, და ჩიმიტინერა და მიწი აოთთა

ମେ ହିନ୍ଦାରେ, ମେ ଲୋକୁମ୍ଭା ମେତ୍ରେ 25 ଟଙ୍କା
ମାନକାଲ୍ପନ୍ତି ଶ୍ରେମିନାର୍ଥେ ମାର୍ଗି ମେଧରକମଲ୍ଲେବୀଳ
ଶାଖାଲ୍ପନ୍ତି ଗୁଣ୍ଡାର୍ଜନିଲା ଟିକ୍କାଲ୍ପନ୍ତିରେ.

მა სამეცნიერო წერილში ბონდოს გვარი არ იყოთხება. მარტუში, მეოთხედი საუკუნის გან-
მავლობაში ლოდევეებ რომ ეცენა, ლორ და
ეძმა — უინგასა და ქარიშხალს, შესა და წევ-
ანს ჭურულებას, რომ გადატენილა მსოლოდი რამ-
დენიმებ სიტყვა: „ბონდო... როგორი ხარ... ბიჭი
გვავინინა... მასაც დაეკრის ბონდო. გოგზავნი
მის თითქმის ჩატანას. თინჯოთ. აგვისტო,
1942 წელი“.

ଶ୍ରୀପାତ୍ର ଉଦ୍‌ବ୍ୟାକ, ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗି, ଖଣ୍ଡମର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରୀରାମକ୍ରମ ଶ୍ରୀରାମକ୍ରମ
ଶ୍ରୀରାମ, ଯେ ଶର୍ଵାନୀରୁ ଶ୍ରୀରାମରୁ... ଦେବତାଙ୍କ ଏହି
ଦ୍ୱାରାନେ, ମୌଳିକ-ଚିତ୍ରଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଲାଭପ୍ରଦ ଦ୍ୱାରା ନିନ୍ତକ ଶାସ୍ତ୍ରରୁ
ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀରାମ... ଶ୍ରୀରାମ ଦେଲା ରହି ପଥମୋଲିବା
ଶ୍ରୀରାମରୁକୁ ଶ୍ରୀରାମ ଓ ଲାଭପ୍ରଦ.

კინ პირზე შავი, აქეარგებული ღრუბლები
ვარმოვიდნენ და ჩამობეჭლდა. მცინარეები
ქუძალენ და მოისილუ ღოდებს ზედ ასკა-
დონენდა... ღმერქ დაინინა ითქვებოთ ნა-
კალულები კი არ ჩატარობენ — მცინარეები
საკოლეგიანი ჰობაპარი უყინებანო.

ଓ সান্দেশগুলি থেকে তার প্রতিক্রিয়া হচ্ছে—
ও শুধুমাত্র আসল ব্যক্তির প্রতিক্রিয়া নয়, এটা অন্য কোনো ক্ষেত্রেই নয়।

— ପାଦାରତମ୍ଭେସ, ଏହି ଶ୍ଵାମ୍ଭନ୍ଜ ଫୁଲିଲେଖି ପାଦ
ମଦିଲ୍ଲିଟ୍ରେସ ବେଳେ ଗୋଟିଏ — ଶ୍ଵେତିନକା ଥର୍ମଫଲ୍‌...
ମେହିର କଣ୍ଠା ମେତ୍ଯାକିନ୍ତୁ, ଧୂକରିଲୀ ମୁଣ୍ଡାରୀ ଧାର୍ଦ୍ରି
ପ୍ରାଣକୁଟ ବ୍ୟାପି, ଅନ୍ତରୁ ମରିଥାର୍ଯ୍ୟା, ମରିଥିଲୁର୍ଖ
ଚାପୁପୁରୁଷଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠମା:

— ପେରା, ପେର ମନ୍ଦିରଟିମେ କୁଠରିତ ଫିଲ୍ମାଳା...
ଏବଂ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯାଇବା ମାର୍ଗିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠାବୀ... ଏହିବୀରି...
କେବଳ ଶାଶ୍ଵତାଙ୍କ ନାମରୁଦ୍ଧା, ସବ୍ରତାଙ୍କାନି... ମିଶ୍ରକଣାଙ୍କ

ტყვეის შიტანა იცის... ძრღვე, ყორანო, ჩემი
წერა ხარ!

— ეჭვი, ვინა ხარ, რომ ვარსკვლავს მოსული, მიხვდისფური მშარა რათ ვაცვარი? — უეჭვდა და ჰქოთხა ბონლომ იმ ფრთამოტებილ ყორანს.

— ვინ უნდა ვიყო, ადამიანი ვარ, ვერა ხე-
დავ ციდან რომ ჩამოვფრინდი..

— რას დაეძებ, რა დაგუარვეთა, ყელსაბე-
ლიანი ჩატომშა ხარ?

— მიწა მეძახის, ჩემი საკუთარი მიწა, ცაც-
ხლი მწვავე, უალო და მოუდებარი კუპხლი!

— မျှန်းပါ အာဂါ ဘာမျက်လွှာ ဖြူလွှို့လာ!

— ଯାଏ ମେ, ମେଗରେଇ ଲାଗୁ ପ୍ରଳାପ! ଏହାମିଳନ!
— ହୋଇ ପାରୁଥିଲ ରୂପ କୁଣ୍ଡଳ ଅବସରପତି!

— ဒေဝါရာ မာတ်ကြပ်နဲ့ ပုဂ္ဂနိုင် ရွှေအပြည့်စုံသူများ၊
— ဒေဝါရာ မာတ်ကြပ်ပဲ၊ နီးမံခ ဒေဝါရာ၊ အပာ လုံ ဥပုဒ်

კეხურები და ის კი იწევის, პირს შარიდებს,
ახლოს არ მიყარებს!

— රා දාම්සාගේ සිශේගි, මිශ්චිල ගුණී රිත අදුනු?!

— ამას ნუ მკითხავ... სულერთია, კერ გაი-
ვებ ჩემს გულისხდამს. პირი გამიშრა, იქნებ

— გადმობრუნდი, ზედ შენს ტუჩთან მო-

— ଲମ୍ବାରିତଙ୍କ ନୀଳିମ, ହାନ୍ଦ ଏବଂ ଶିଳ୍ପିମିଳିସ ଫୁଲାନ୍ତଙ୍କ

ରୂପାର୍ଥୀ, ଦୟାକାଳ ମିନିଦା ଲୁହ୍ରେଣ୍ଟାଫ୍ରୋ... ତେ ଗୋଟିଏ
ଦ୍ୱାରା କାହାରେ କାହାରେ... ମାତ୍ରାରେ ରୁ କ୍ଷେତ୍ର, ରୁ କିଲାଟି
ନେ... ରୁଖି ମିଶାଯୁଦ୍ଧ ରୁ ମାଶିନାଟିକ୍ ଶ୍ରେଦ୍ଧା ଦ୍ୱାରା...

— କାହାର ପ୍ରକାଶ?...
— ଆଜି କେବଳ କେବଳିଲା... ଏବଂ, ତୁମିର ମିଳାଇବୁ

— କାହାରୁମ ରୋକରାଯାପ କି ଶେଷିଗରୀ, ଉପ୍ରାଦୀରି...
ନିର୍ଭାବୀ ଲମ୍ବରିକା, ନ୍ୟୁଆରି ପ୍ରୋଲାଂ ମିନ୍ଦିପାଲନ୍ଦେ!

— ქუნებ მომაწოდო!

— ଏହି ଶ୍ରେଣିମାଲା, ପ୍ରକ୍ଷୟାଦିତ ଦ୍ୱାବ୍ରତିନାଲ୍ଲୁଳ୍ଳି
ଶ୍ରେଣିପାଇଁ ଗୁଣିତୀ ମାଜ୍ଯକୁ ଦ୍ୱାବ୍ରତିନାଲ୍ଲୁଳ୍ଳିଲା.

— ხერავი მე... ეს აოც ხელვი ჩაქვს, რომ
პაშაპაშურად გულზე დავიყრითო. ჰერაშია

କନ୍ଦିଗାଲୁଙ୍କ ଅଳ୍ପ କାହା କେତରିଣୁଙ୍କରେ, ଉପସକ୍ଷିତୁଳିତି
କାହାରେ... ମେଳଲାଦ ଏବା ଶୈମରିହା, ବେରିଷ୍ଟୁଙ୍ଗାମିଶ୍ରିତ
କାହାରେବେଳିମୁକ୍ତ ଏବା କାହାରେ ଏବା

— კინა სარ, ასეთი რა ცოდვა ჩაგიძენია,
შე უბედულოა

— ଦେଇବାପାତ୍ର, କୁହାଳୁଟ୍ଟରୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କଣାନ୍ଧୁମ୍ଭୁ
ପାତ୍ର-ଭାରିପ୍ରାତି କିମ୍ବାଗ୍ରାମ୍... କେବୁ ନେଇପ୍ରାତି ପା-
ତ୍ରାଗ୍ରାମୀପାତ୍ର... ଓ, ଲେଖିତିମ ନେମି, ଏ ତ୍ରାଲୀମ ନେଇ-
ପ୍ରାତି ପାତ୍ରିମରା... ସାଦ ଯାଇ, ଅମାନିକ, ଏହିପରିବର୍ତ୍ତ
ନେଇ କ୍ଷେତ୍ରାଲଭକ୍ତ, ନେଇ ପ୍ରେସିଟାନ୍, ନେଇ ଫିଲ୍ମ୍‌କ୍ଷେତ୍ରାଲଭ
ଏକଳେ ପାତ୍ରାଲଭକ୍ତ... କେବୁ, ମୃଦୁରାଜ, କିମ୍ବା ପାତ୍ର-
ମରା... ପ୍ରାତି, ପ୍ରାତି, ମରାପିନ୍ଦରୁ!
— ଏହା ଶେରାପା, ମତାରା ପ୍ରାତିପ୍ରାତି ଏବଂ ପ୍ରାତିପ୍ରାତି
ଶେରାପା ମରାପିନ୍ଦରା...

შე კონტრადი და კონტრადი მიწას... ბარის
პირი ქოთახი რომ შეავარი, ტანში შემა-
ტრუქონდა... ჟეკბრუნდი, გლასა რევას ისე იმ
აუგილას იდგა, მომზრება ანალათნ კვარგუ-
ბოლდა... არ ვიცა რატომ, თყალი დავახურე, ხე-
ლით მოვეჭიდე თიხის ჭურჭელს, სახეც მაგ-
რად შევარცლიდ და ბუღალდან მოვაგდე...
უცებ უხს დამიცდა, ქოთანი ხელიდან გამო-
ვარდა და დამისხრა.

ସ୍ଵର୍ଗାବଳ୍ଲକ୍ଷେ ତୁ ଦୂର୍ଯ୍ୟରୀତିଲ୍ଲେ ଏହିକୁ କଥିବି
ନାହିଁ ପିଛାରେ ମିଳିବାରୁ ଶୁଭମାତ୍ରାଙ୍କ ତଥାଲ୍ଲେ
ବୀରଗ୍ରାଣୀରୁ... ତୁ ମେ ଦୂର୍ଯ୍ୟବାନ୍ଧେ, ତୁ ଖାଗଦର
ମେଜ୍ଜିକୁ ଫିରିବାରୁ ହେଲିଥାଏନ୍ ହାଲାବା ହୁଅଯା ଖାଗଦର

ଶ୍ରୀ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟକ୍ଷିର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଡା ହିନ୍ଦୁପାଳଙ୍କ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାତୀ ଶ୍ରୀ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ, ଶାର୍ଵଲୀପିଲା ଓ ଶାଲାତିଥି ଫିଲ୍ମ୍‌
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମେଗରିନ୍ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀଜିନ୍ଦିନ୍ଦୀ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀରାଜନ୍ଦିନୀ
ପାତ୍ରଶ୍ରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ, ସାର୍ବତ୍ର ଅଧିକ ରୂ-
ପା ଓ ଅଧିକ, ମେଗରିନ୍ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀଜିନ୍ଦିନ୍ଦୀ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀରାଜନ୍ଦିନୀ
ପାତ୍ରଶ୍ରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀଜିନ୍ଦିନ୍ଦୀ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ
ଏବଂ ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀଜିନ୍ଦିନ୍ଦୀ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ ଏବଂ
ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀଜିନ୍ଦିନ୍ଦୀ ପାତ୍ରଶ୍ରୀ ଏବଂ

ପେଶାକୁ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ମହିନେ ଶୁଳ୍କରେ ଦା
ସ୍ଵର୍ଗ ରହି ଶ୍ରେ ଦ୍ୱାରାପାଠୀ, ପାଇଁ ଶ୍ରେଣୀରେ କାହିଁଥାଏ
ଦୁଲ୍ଲାଖ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ସବିସ୍ତରିତ ମେଶ୍ଵରେଲା, କ୍ଷେତ୍ର ପାନ୍ଦିତ ମିଶକାଳୀ
ମିଶକାଳ ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତୀର୍ଥ, ଶ୍ରେମଦ୍ଭଗବତ ତାଙ୍କାମିଶକାଳ
ବାଦାମିଶକାଳ, ଶ୍ରେମଦ୍ଭଗବତ ରହି ଏକ ପ୍ରକାରଟ, ବା
କେ କେବଳ ଦାଶକିରିଦ୍ଵୀପ, ମେହି ଶ୍ରେମଦ୍ଭଗବତ ରହିଥାଏ ଦୂ
ର୍ବ୍ୟାପକ ରହି ମେହି ପିଲାଶ ଦାଶକିରିଦ୍ଵୀପ, ଅମ୍ବଲିତାକ
ରହି ଶୁଭ୍ରକୋଣୀରେ ଉନ୍ନିଦା ବାନାରୁଲୁପୁର.
କ୍ଷେତ୍ର ସାହେବ, କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁବାକୁ ଯି ମାତରା,
ବିନ୍ଦୁରେ, କାନ୍ଦାରେ ପ୍ରାୟେକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେବା,

— ଶାକାରୀ ହାତ ମିଳିଲା, କେବି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପରୁଷ୍ଟୀ
ଲୋ ଦେଖିଲିଲା, ଏହି କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଶ୍ରୂଧାବି ଶ୍ଵରାଙ୍ଗାରୁ
ରନ୍ଧି ଅରିବ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟାରୀ ପ୍ରେମିଲୀ ଦିଲିଲା, ମିଶ୍ରଶ୍ଵରିରେ
ଶ୍ରୀରଜ, ଶୁଣି ଦେଇଲୁଣ୍ଣ.

— ეს შენთან შვიმს, მე კი აბა, ვინ მაღილ-სებს ციურ ნაშაა!

— ଶାନ୍ତିପାରୀରୀ, ପା ଲୁହ ଅନ୍ତିମଦା, କଂଠ ମିଳିବା
ପ୍ରତ୍ୟେକିର୍ଣ୍ଣମା ସିଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରିକ କି ଫୋରନ୍ଟ୍‌ରେସ୍‌ସ... ମାତ୍ର
ଶୈଖିତାନ ରୁ ଲମ୍ବାରିତୀ ଯୁଦ୍ଧପୁରୁଷଙ୍କବା, କୁଠ ଗୁରୁତ୍ବିଲ୍ଲା

— ვერატონით ვერ მიშველი, ვაკედა ჩემიც
მისი მომიყვეთა და ახლა წყალს მიმოტკიცად
კა არა კუნისაც კა არავინ შემიკრავს. შენ
თავად ვინა ხარ, ჩემს გვერდით რათა წყალ
ხარ?..

— ଶାରୀରିକାପି ଦାର୍ଢି... ଦିନ୍ଦେଶ୍ଵରାନ ଏହି ପ୍ରେରଣ୍ଟଙ୍କୁ ଦିଲ୍ଲି ମେଲିଗନ୍ତରୁ, ଶ୍ଵାସ ମୁଠରୁ ଦୁଃଖିତ ପ୍ରଥମ ପ୍ରେରଣ୍ଟଙ୍କୁ ଦିଲ୍ଲି ମେଲିଗନ୍ତରୁ, ଶ୍ଵାସ ଦା ହିଁମା ସିଲ୍ବଲ୍‌ର ଦ୍ୱାରାଳି... ଏହି, ମାନୁଷଙ୍କର ପ୍ରେରଣ୍ଟଙ୍କୁ ହିଁମାର ଦ୍ୱାରାକୁ ଦୁଃଖିତ ହେଲାଏ!

— სახელი რა გქვია, ვისი ვვარისა ხარ!
— ბონდო კულტურა ვარ. თავიდაც ბონდო

— ଅନ୍ତରୀଳରେ ମୋଟିପାର୍ଶ୍ଵଗଠନରେ କଣ୍ଠର ତଥା ଶାରୀ

ბიჭი, მაშინ აზნაური ფარნა ლოლუაც ვიცოდინება.

— როგორ არა, აცხონის ღმერთმა, შემა-
დელაში ასაფლავია, განძი პჰინია შენახულ-
და ვითავა გარემონტებულ ზეთ შეაკონახა.

— ጥቃቁዱ ስጋዊ አን ፈጋይኝም ሰልቶኝነት ተሸልጋል?

— ପ୍ରାଣୀ କଲ୍ପିତ ଧାର୍ମିକାରୀ ଏହାରୁଗୁରୁ
ଜ୍ଞାନିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦିତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ, ଶ୍ଵେତାଳୀ କି କରୁଥିଲୁ
ନାହାନ୍ତିରେ, ଏହିବେଳେ ବନ୍ଦିତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉପରେ
ବିନିମ୍ୟାନରୁ.

— შენ ამბობ, ფარნა ლოლუა შეაღდელაში განისცვენებს... კეთილი და პატიოსანი. ახლა ესეც მითხარი, როგორ დატირებს, ხალხი რას ამბობდა — აუგად ისხნიებუნენ, თუ კუთა-

— କେବଳ ଏହା ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୱକୁ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଆମେ କିମ୍ବା
— କେବଳ ଏହା ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୱକୁ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଆମେ କିମ୍ବା
— ଏହାକୁ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଆମେ କିମ୍ବା

ଶ୍ରୀରାଜ ପାତେଳ ଓ କଣ୍ଠରାଜ

— ೧೫೬೬ ನಿಗದಿಯ ಕು

— ହାତୁମ ଶେର୍ବାରୀ
— କେବଳ ଏହାମିନିକ, ଦୁଇପୁଅ ଏଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଲାଗୁ

ლოცვილ მიწაზე რამდენი ავსული დაძრშის
ჭარბშეუხსნელი, ხალხისგან უარყოფილი, ხა-

ଲ୍ୟାବି ମରିଗଲେବୁଣ୍ଡା... ଅତାପଥିବି କ୍ଷାନ୍ତିକାଳିଙ୍କ ମେତା
ନେଇବାଲ୍ଲେବୀ, ମରାଲାରୀବୀ ଶ୍ରେଣିଙ୍କା ଏଫ୍ଫାର,
ଲର୍ହିଙ୍କାଲାଗ୍ଵାର କାଲାଗ୍ଵାର ଓ ଏଠିର୍ବିନ୍ଦିମାର ଏହ
ଯୋଗ୍ଯବୀକାଳ ମରିବେଲା ମିଥି... ଏହିବେଳେ କ୍ଷେତ୍ର-କ୍ଷେତ୍ର ଏହି

დაძრშის მკვდარ-ცოცხალი ფარინგი დოლუა, ექნებ ჯერ არც მომკვდარა და აყერ ჟენს გვერდით წევს მიწაგადმწყრალი და წყაპონდამზრალი.

— ଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠଲ୍ୟାପ୍ତିରୀଳା, କୁରଣ୍ଦା ଲୋକଙ୍କାରେ କାହାରେ
ଲୋକରେ ମେ ଦା ମିଳିବା କାହିଁରେ ପାପକ୍ରମ ଦାଖରିବୁବିଲୁ
ଦା ଗାନ୍ଧିକାରୀ.

— ସେଇପରିବାରକାର, ମେ ପ୍ରାତିକ୍ଷଣ ହେଉଥିଲାକି
ରୁଗ୍ରେଡ ହେବୁ... ଏହାମେତ ଲଭ୍ୟରେ, ମନ୍ଦିରରେଇଁ ଯେ
କେ, ଅନ୍ତରକାରୀଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ୍କାର, କୁଳର ଅନ୍ତରକାରୀଙ୍କ,
ପ୍ରାତିକ୍ଷଣ ମନ୍ଦିରରେ ଯ ପ୍ରଶଂସନକୁ ମୁଖ୍ୟମୁକ୍ତ
ହେବାକୁ, ଏହାମେତ ହେବାକୁ ହାଲାଗୁ ମାନିବ ପାଇଯାଇବୁ...

— ମାତ୍ର କାହିଁଏ, କାହିଁଏ, ମାନ୍ଦିଲାଟୁଗୁ! — ଦିନଦିନରେ ତାଙ୍କୁ ଶିଳ୍ପିରୁକ୍ତି ହେଲାକାହିଁଏ ଥିଲା ।

შენი თანატრაქი

ვაწო ცხრევაები

პრას გავაჩრდილა მათი სახელი

გავის ერთული თანავარსკლავედი

თვითმურინავი მსუბუქად დაუშვა. ყინულის ლიმბრუადაკრულია მიწამ ფანქრებში შემოანადა.

— უსტ-კუტის აეროპორტი... ჰაერის ტემპერატურა მინუს ოცდათოთხმეტი გრადუსი, — აცხადებს სტუარტესა და ისე იღმენება, თოთქოს თვითმურინავის სალინიდან საგანგიფულოდ ფარგლებულ ტუ-პარში გვაშვებდეს.

ტრაპი მოაწყოს. რიგირიგობით გამოვდივართ... ორთქე რამდენიმე წარში ყინულის მიუცუდებად იქცა და ტანსაცემლებ აპრეცვა-ოლდა.

ეროპორტის მოსაცდელის გვერდით ორი პატრია აფრობუსი დგას. ხელიანთაში, თბილ ტანსაცემლში გვალმიდვინედ შეცუთულმა ქართულ-ერთობის მთიყვანა — ეს მიღის შეტ-კუტშია.

„კეთილი და პატიოსანია“, ვფიქრობ და ბოლო სკაშე ადგილს ვიკვებ... ორი დამერა თვალი არ მომისუავს — თბილის—მოსკოვი—ომსკი—ირკუტსკი—უსტ-კუტი... ირკუტსკიდან მომავლი „ა-24“-შა ერთი ორჯერ გვარიანი შევებანგრძლა და საერთოდ დაკარვე ძილის სურვილი...

ზამ — ეს სიტუაცია რამდენიმე თვეა, რაც გმონინდა პრესის ფურცელებზე, გაისმა ეთერში. ცამბირის მაგისტრალის შეცნებლიბამ, რომელსაც „საუკუნის შეცნებლიბას“ უწოდებენ, — გარდა აურაცხელი შეუახელისა, ინერტუბისა, ტექნიკურებისა — მითიდა უმრავი ცურნალისტი, რეპორტირა, ფორმულუარებისა, საქმე იქმდეც კი მივიდა, რომ ზოგიერთი პრესის შეცავა გამოვიწილი ფაქტებით „გამილიძეა“ თავისი ნაწერები და ბევრი, უშუალოდ შეცნებლიბის მონაწილის სამართლანი გულისწირობა დაიმსახურა.

აქ ჭერ კიდევ მოამზადებული სამუშაოები

მიმდინარეობს. მთელი ყურადღება იქით არის მიმართული, რომ იმ ტერიტორიაზე, სადაც რინიგზი გავლის, შეიქმნას დასახლებული პუნქტები, შემოიტანონ ტექნიკა, გაერთი მისავალი გზები — ჩაც შეაცრი სამთრის პირობებში არ არის ადვილი.

მიმორი, როცა მის მშენებლებზე ჭერ, ვის თვეგანგრძელება მართლც სამაგალითოა — საქორთვის შეტი სიურთხისილე. საქმეს ისევე ვენებს ზედმეტი ქება, როგორც უმართებული კრიტიკა.

ავტობუსი რეინგზის საღაურ სლენასთარან ვაჩრებდა. სასტუმროც იქვე, ას ნაბეჭედება...

დერეფაში ტუვა არ არის. აღმინისტრატორის, რომელიც აღმართ შეტეხდა ამდენი მთხოვნელობა, მუჟაოს ნაცენტრზე გაუკეთებების შეტეხდა: „ავგილო არ ვავჭებ“. დამტებულით, როგორ უსამორინა ამტელა გაზამოვლილი კაისავთვის ამის წაეთხოა. მე შენ ვატუვი და ნითესავთ გადატებენ, ან რამდენიმე ღამით შევითარებს მეგობარია.

აღმინისტრატორთან მიედედი... მას თავი არც აუღია, წარწერაზე კალმით მიმითითა და ქალადების მევეა განვიტრო... ბოლოს მწერალთა კაშშირის მოწოდება მიშველა. ქალა-მა კოპებშეტერული შებალი განსხინა, უშეცელებელ დავთანს დაუწეული ფურცელი. თან ისიც კი მეითხა, — როგორ იმგზავრეთ, ჩენი მხარე როგორ მოგწონთო, — ძალიან-მეტები, — უკ-თხი სიცვათ შეცნებებული კაცის კვალობაზე.

და აი ისიც... პროგრამა მინიმუმი შესრულებულია. მხებებზე ზარტუმოსასმულია ქალა-შეიობა კარგი გაღია და ადგილი მიმიჩინა...

საწლევე შემოწლოლშა „ტექნიკურებით“ ბოლომდე ტებობა ვერც კი მოვასწარი, რომ რაღადატორისა და კედლის შეა ჩაგდებულ პა-

କିନ୍ତୁ ଏହାର ପରିମାଣ ଅଧିକ ହେଉଥିଲା । ଏହାର ପରିମାଣ ଅଧିକ ହେଉଥିଲା କିମ୍ବା ଏହାର ପରିମାଣ ଅଧିକ ହେଉଥିଲା । ଏହାର ପରିମାଣ ଅଧିକ ହେଉଥିଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଲାକ୍ଷ୍ମୀପୁଣି

ჩანთილან ამოვალავე პრესა, სადაც ბაშის
შესახებ ეწერა.

ბაიერალ-მეტრის მაგისტრალი ბაზარის ტბის ნაირებოთან დაწყება და წყარი უკანის მისა-დვომებთან დასრულდება. ჩეინინგისა გავლის რეკტსკის, ჩიტის, ამურის ოლქებს, იაკუ-ტიის, ბურიატის იარინბორის საბჭოთა ს-ციოლისტებრ რესპუბლიკებს, ხაბაროვესის მხა-რეს. ეს იქნება კომბინის „მეორე ლაბალება“, რომლის საშუალებითაც ათვისებული იქნება აღმისავალისა და შორეული აღმოსავლეთის ბუნებრივი სიმძინეები, გაციცლებები მა-კურეული ტაგა, ჯერ უცხაულგამ აღვილებ-ში აღმიანი დასახლდება.

ეს კაველაგორი იქნება და მის ინსტრუმენტთა თავის წყლილს შეიტანს კომპიუტერული ახალგაზრდობა, რომელმაც კომპიუტერის საკუთრივ მეტივიღებელი ყრილობას დაწერს თავისი რეინილდერია:

୪୫ ଶରୀଳତାକୁ ଅନ୍ତର୍ମିଳନେବେ କୁରମୁଣ୍ଡିଲୁଟୁଳ ପାନ୍ଧୁରାଇ,
କୁମାର କୁମାର୍ଯ୍ୟଶିଖିଲୁଗ୍ବଦୀ, ପ୍ରଦେଶ୍ୟବ୍ରତ ଓ କାଲିଶିଖିଲୁଗ୍ବଦୀ
ମହାରାଜାଙ୍ଗବ୍ରତ ମହାବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ ଓ ସାମାଜିକ ରା-
ଜାଗର୍ଣ୍ଣଦୀର୍ଷାବାସ”.

და პირდაპირ კრემლის ყრილობათა სახის-
ლილან გზას დაიღვა...

ରୂପିନୀଧିକା... ଶବ୍ଦାଲ୍ଲଭିକା

ნები პარველი ნაცნობი დასაცლეთ გამის
შენებლობის მექანიზმებული ტრესტის მმართ-
ველი — ვასილ კლადიმერის ხე ეპტუშენი
გამოიღა.

— ମାର୍କୋଲିଆ, ଫେର୍ଗେର୍ଲାନ୍ଡିଆ ଏବଂ ଗ୍ରେଟ଼ବିନ୍ଦିନ ଦ୍ୱାରା
ପରିଷରଙ୍ଗରେ ବାଣିଜ୍ୟରେ ଉପରେ ଥିଲା, ମାର୍କୋଲି ମେଲ୍ଲି ଗ୍ରେଟ଼ବିନ୍ଦି —
ଯେଉଁଳୁହାର୍ସ ଫେର୍ଗେର୍ଲାନ୍ଡିଆ ଦେଶରେ କାମାଗ୍ରାମିର୍ରୀଲା
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ, ମାର୍କୋଲି ଦେଶରେ ମେଲ୍ଲି ଦେଶରେ, କିମ୍ବା
ଯେଉଁଳୁହାର୍ସ ଫେର୍ଗେର୍ଲାନ୍ଡିଆ ଦେଶରେ କାମାଗ୍ରାମିର୍ରୀଲା
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦେଶରେ କାମାଗ୍ରାମିର୍ରୀଲା
ଏବଂ କାମାଗ୍ରାମିର୍ରୀଲା ଦେଶରେ କାମାଗ୍ରାମିର୍ରୀଲା
ଏବଂ କାମାଗ୍ରାମିର୍ରୀଲା ଦେଶରେ କାମାଗ୍ରାମିର୍ରୀଲା

ଶୁଣିଲିମା ଏହି ତଥାରୁ ନିମିଷକୁ, — ଏହି ପ୍ରକଟିକଣା,
ଦିଅ, ପ୍ରକଟିକଣା ହେବ ଯା ଉଚ୍ଚିରୁ ଗମନ୍ୟରୁଖୁବୁଲୁ
ଅଙ୍ଗରୀଲେଖଣି ବିପ୍ରକୃତ୍ୟ ଉଚ୍ଚିରୁ ଶେରିବାନ୍ତିର ଏହି ଅନ୍ତରୀଳ
ଶୂନ୍ୟରେ ଅଭିନିଷ୍ଠା ଏହି ଅନ୍ତରୀଳ

ମାଗନ୍ଦିର ଏହି ଶୈଖାଶିଳନ୍ତ୍ରକ, ଲକ୍ଷଣାର୍ଥି ମାନ୍ଦ୍ର
ଦ୍ୱୟାକାର, କୁଣ୍ଡଳ ଅଳ୍ପ ଦେଖିବାକୁ ମେଲାଯାଇ ଶୈଖାଶିଳ-
ନ୍ତ୍ରକ ଦେଖାଯାଇଲା ମେଲାଯାଇଲା ରୂପ ଉପେକ୍ଷାକୁ ପାଇଁ
ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା
ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା ଦେଖାଯାଇଲା

ସ୍ଵାର୍ଗନ୍ ଓ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିକୁ ଦେଖିଲୁଣିଲୁ ନେଇ
ନେଇଲୁ. ହେଠାଳ ନାମଙ୍କଲାମଲ୍ଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ପ୍ରତି
ଶବ୍ଦରେ ଗ୍ରେଜ୍‌ରୁ ଏହିପରିପାଦିତ ହେଲାମାନୁଷ୍ଠାନରେ
ଦେଖିଗରିଲା ଏହିପରିପାଦିତ ହେଲାମାନୁଷ୍ଠାନରେ

ვასილმა დახვეული ფართე ფურცელი მა-
გიდაშე გაშალა.

ესეი ბამის სწერა

ଶୁଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ ମୋହନ୍ କଣ୍ଠ... ଏହେ ତ ତୁମିଲେନ୍ଦ୍ରି...
ମୁଖିଲାରୁ ଲୁହା... ଅଗ୍ରା, ରୂପନାଥଙ୍କ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରଲୁ—
ରୀନନ୍ଦା, ରୀନନ୍ଦାମିଲ୍ଲ 740 କିଲୋମେଟରରୁ ରୂପନାଥଙ୍କ
ଧନ୍ଦ୍ରାଳ ବାଲ୍ମୀକି ପାଇଁରେମିଲ୍ଲାବ.

— რეინორგზა ფერწერმოით ქილოლზე
გვეკვე, დადასტურ შე სახს ფურცელი ვა-
ონ ტრესას შეამოთვეული — მაგრამ ის
დღეც დაგვეხ, როცა პირველი ელმავალი მია-
კიდებს ტაიგის უძრავებს.

3030 8%
1

უსტ-კუტილან ჩვა საათზე გავედით.

— აქ ორმოცი კვალუსია და იქ რა იქნება, — ამინათ მძღოლი და „ბელმირ კანისას“ ბოლევებს არჩევენ. სტრიქო თოვლზე ხრაშვილი გაირჩია საბურავები, მოსახუევები და მანქანის ფარგლები და კოტები ხის საბლების ფარგლებში იჭრებიან.

— ამ გაცუალ აღგილებსაც დირტუმ ადამიანის ხელი, — მძლოლი ტყისპირებში გადატმერთილ ვეგა მორქებს მიჩევებს — ვერცფრებს იტყვი, დიდი საქმე კეოლება.

ინარე ლენაზე გაღავდივართ

ჩვენებურმა ყინულმა ნინიას ხარსაც კი
ვერ გაუძლო, ჩატყდა, ღვინიას ფეხი მოსტება

3250 6k043d7

ମୁଣ୍ଡା ପ୍ରକାଶନୀଙ୍କ ପାତାରେ ଲାଗିଥାଏଇଛି

ଲୁ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବେଶ୍ୟାଳୁ ଗଲ୍ଲେକ୍ସାପ୍ଟ୍, ଏହି କି କାମିଲ୍-
ନିଶ୍ଚିର ଦ୍ରବ୍ୟାଳିନୀ ମହିନ୍ୟାନ୍ତରେ, ମଦିଗ୍ରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କର
ଯୋଗିଷ୍ଠାତ୍ମକ ଗାଲିନ ଓ ମହିନାରେ, ଯା କୁଣ୍ଡଳୀ-
ଜ୍ଵାଳା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ରୀତରେ ଥିଲା ଏହି ମହିନାରେ କାମିଲ୍-
ନିଶ୍ଚିରଙ୍କ ବ୍ୟାପକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମନୋଧରୀ, ତାତ୍କାଳୀଁ କ୍ଷେତ୍ର-
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ମାଣ ମୌର୍ୟରେ, ଲାଗ୍‌ର୍ୟେପ୍‌ସ କୁଣ୍ଡଳୀ ଓ ଅ-
ଦିଶାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ମାଣକ ବାହୀନରେ ଶୈଳ୍ୟାଳ୍ୟରେ
ଦ୍ୱାରା, ଖାତ୍ୟିତା ଓ କିମ୍ବାରୁତିର ଅନ୍ତର୍ଗତ, ଅନ୍ତର୍ଗତ-
ଦା ଶ୍ରାବଣ, ମନ୍ଦ୍ୟରେ କାଳାବନ୍ଧ ଓ ଶାନ୍ତିଗ୍ରହ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ମନ୍ଦ୍ୟରେ ମହିନାରେ କୁଣ୍ଡଳୀର କିମ୍ବା
ଗାଢ଼ିରୀଙ୍କ ଓ ମେର୍ଗାମିନ୍ ଗ୍ରାମଙ୍କିମ୍ବା, ଅର୍ଦ୍ଧିତ୍ରିଗ୍ରହରେ
ଓ ଶୈଳ୍ୟାଳ୍ୟରେ ନିର୍ମାଣ ମନ୍ଦ୍ୟରେ ମିଶ୍ରିତ
କ୍ଷେତ୍ରରେ...

გავითარეთ რკინიგზის ბოლო საღვური იაკუ-
რიძის. რამდენიმე კილომეტრიც და გამოჩენდება
ზეოთხდინ — ბამის კარიბჭე.

დაიწყე დამარტონ. ტკეცებს თავზე მშე მულებრდა. სტრი სხვები გაიძნენ კაბინის მანაზე, მაგრამ ნისლში ტკეცებული სითბო ვერ აღწევს ჩემის მღვდელე. მშე ნახატეკით ჰყიდიდა ცა-
ზე...

დალმიართი ჩათვდა. ერთხელ კიდევ გადა-
ვიარეთ ლენა და...

— ესეც ზეიონზღაი, — ამპობს მძღოლი...
საკუამტრებიდან ამოსული ბოლი ჰერში
რფანტრება.

ଆବଳ୍ଗାଶିକର୍ତ୍ତବୀ ଏହି ପ୍ରସମ୍ବନ୍ଧରେ ଓ ଶରୀରମଣ୍ଡଳରେ, ଏହିରେ ଉପରିରୀବନ୍ଦ ସାମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁମତିପାଇଲେ ତିବ୍ବାକୁ ମିମାଙ୍ଗୁଳ ହ୍ୟାଙ୍କିନିଗଢ଼ିବା...

№ 1 სამუშაოებლო-სამორტაფ კანტონისათვის
შეკერძოდ. მისაკადელით, განვიზუალიზოს რა
სცად აღმეტებლით აღმიანჩენის თბებითი. იქვე
გვერდით, ზომითის ტანსაცმელს არვებენ.
მხრიბზე თავსაფარის მოსურვებულ ქალი მცირდ
რცხოად ტრადებს, არჩევს სსვადასხვა ზომის
ფასაცმელს, ხელთამოანებს...

ତାଙ୍କରଙ୍ଗା ନନ୍ଦାଶ୍ରୀ ତାଙ୍କରିଗୁଣି କ୍ରମିତ୍ତେତୀଳେ ମହିଦାନି — ନେବା ମିଶ୍ରାଲୀରେ ଏ ଗର୍ଭମେନ୍ଦ୍ରିୟ ଡାକ୍ତରଙ୍କେରୁା.

— კარგ დროს ჩიმობრძანდით. ღლეს სკოლაში მონაცემ სტუმარებით შექვედრა გვადგინდა — ბამის მშენებლებს აფილოვებენ ქურქებით...

— ქართველი ბიჭები?.. მე ერთი იმათგანი ვარ,
ვინც შეიოსზენის მშენებლობის უშესალო მე-
ფეალურებ და მონაწილეა. ჩეკვა ვამყობი და-
ვა-
რებარ რტხინის ბრიგალით. ეს შესნიშვნა კა-
ბეკების სამეცნიერო ასიან მოქალა-
პაში. მატრიკა კაბეკ მრიმით აგრძელებული ავრ
მოიხსევს, საკითხო შენიშვნი მეცნიერებამ მოქალა-
პა, კულისებრივ ათვისინი დაინიშნო.

କେରାଳର ମେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ୟନକୁ ଦେଇଲୁଛି ଏହାର ଧୂଳିଗୁଡ଼ିକ ପରିମାଣରେ ବର୍ଷାଫେରିରେ ପରିପାତା ହେଉଥିଲା ।

ନେଇବ ମ୍ୟାପର କଲିମାର୍ଥୀର ପାଠକଷେତ୍ରରେ ମାର୍ଗଦାରୀ ଉଚ୍ଚଶାଳାରେ ଯାଏ ଗିର୍ଜେଲାସ, ତୁ ସାହୁପାତ୍ରଙ୍କାରୀ

ନାଳ ଗୁଣାଳ୍ପିକ୍ରେଟ୍‌ରୁଲ୍ଯ ଓ ଶୈସିସିଲ୍‌କ୍ରେଟ୍‌ରୁଲ୍ଯ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ମିଳିବା କାହାରେ କାହାରେ ନାହିଁ ।

კანტორიდან გამოვლივართ. ივანე გრიმენ-
კომ ხელებზე დამხედა.

— უხელოთონანგბლოდი? გაგისტირებამ, მიმბლოლ, — მირე თვისისგბი გაძირო და მომაწოდა, — არა უშეის-რა, მე შეჩერებული ვიქ, გაუქმლებ.

უარი არ გამივიდა..

中　　華　　書　　局

შეხვედრა სკოლის შენობაში ჩატარდა

სიტყვით გამოსულებმა იღავაჩარეცს.
რეინიგზის შენებლობის უდიდეს შრიშე
ბაზე, ორი მეზობელი ქვეყნის ჩრკიცე
რობაზე.

ଲାଭତୋରିଲା ଶେଖରେଲାର, ଏକାଳୁଗାଥିରିଲ୍ଲେବିଦିଆ ପାଇଁ
ପାଇଁଲେବ ସାମାନ୍ୟରେ କ୍ରିୟାମହିମା...

საქართველოს
მთავრი № 5

ସାମି ସାତିଲ୍ଲାଙ୍କ, ଫାରାଦା, ମାଗିଲା, ଯେହିଏହିଶ୍ଚ
ସାନ୍ଧିକଟା ଯୁଦ୍ଧପିଲିର ରୁହୁ ଓ ତାମିର ମହାନ୍ଦ୍ରଭାଲ୍ଲା-
ଦିଲୀ ଅମ୍ବାଜ୍ଞେଲୀ ଉପରାନ୍ତେବି — ତୁମ୍ଭା ଘରିଲ୍ଲେ
ଫଳାଲୁହିପରାଣୀ, ତୁମ୍ଭାପିଲୁହିପରାଣୀ ପିଲାନ୍ତିର
ଅମ୍ବାଜ୍ଞେଲୀଙ୍କିରାଣୀ.

კართვის დაცვითობის სიცემის განვითარების ახმა-
ურლენი ბიჭები. გამოილა გენერალი სუკი სამ ება-
რაო.

— ასეთია ჩევრი ყოფა. სისალილოს „დაუჭკვეშირლოზ“. მოგვაკლდა დელის ჰელი. სამაგიტოდ, ცხოვერებას ასწერებთ. — იმიტ

ବୀରା ପାତ୍ର ଶେନଗ୍ରେଲିଙ୍କ ଦା ମୁଖୀଙ୍କ ନାମପିଣ୍ଡିକୁ ମର୍ମା-
ଶିଳ୍ପ ଉଚ୍ଚାଳ୍ପଣ୍ଯକୁ ପାଇଲା.

ସ୍ଵର୍ଗ ଶ୍ରୀକନ୍ତଲଙ୍ଘନିଶ୍ଚ ସାହେବଙ୍କୁସାରି କମିଶ୍ଯାକିଶ୍ଚ-
ହୀଲ ଅଟି ଫାରଗଦ୍ଦିଶ୍ଵରିଲୋ ଶୁଣିଥିବା, କାହିଁତୁଲ-
ପରିଷକଳାଶି କ୍ଷେତ୍ରର ଗାୟତ୍ରିତାଙ୍କୁଦ୍ରାବିଦିଃ

ଗାଲ୍‌ରୁହ ରୁକ୍ଷାଙ୍ଗ,
ପ୍ରାୟ ଶେନ୍‌ଦେଲା,
ମେରାଦ ଲାରଗୁଣ୍ୟାଶ୍ଵିଳି,
ପ୍ରଳଭ୍ୟା ହୀତିରିଶ୍ଵରିଳା,
ନେଇଲାର ଶୁଭପୂର୍ବାଶ୍ଵିଳି.

სომხეთის ბრტყადა დაშალა და ეკოფ ოგა-
ეს იანი, ალექსანდრე სავაიანი, უკრაინელი იაზო-
ლავ ზალაშჩიკი და გრიგორ ლიშბოვი ჩერნი-
სოპერას შემოუტოლნენ.

ამჯერად ბრიგადას ვაჟა შენგელია ხელმ-
ძლვანელობს.

ဒေသရွှေမြစ်တောင်အား — ၈၈၀။၆၂၁၈၄ ဧကလုပ်
ကျော်ချုပ်ရှိနေရာ၊ မြန်ကြော်တောင် 700-၁၅၀၁ ဧကလုပ်
ဒါမီးဘုရားခေါ်၊ ရုပ်ပေါ်လုပ် ပုံမှန်တော်မီ ဖြူစွဲစွာ ဂုဏ်ပြု
— ပေါ်လုပ် မီဝါယာကုသာရေး ရှုံးခိုင်၊ ပေါ်လုပ် —
ပုံပြုပြည့်မီးမြို့ပို့ဆောင်ရွက်မှုမီ။

ମର ମାରିବା ପ୍ରକାଶ ନେଇଲେଣ୍ଡନିମି ପିପାଗିତ

ପେଣ୍ଟର୍‌ଗ୍ରେଲାଇ ରନ୍‌ମ ହାଇକ୍‌ରେଫିଲ, କ୍ଷେତ୍ରପାଦିତଙ୍କା
ଶାଖାବଳୀ ରୁାଙ୍ଗା ଲାଗି ଲାଗିଥିଲା, ମିନାନାରୁ ନିବା ନେ
ପିଲିଶ୍ଚ, ରନ୍‌ମେଲିପା ଶ୍ଵେତଶଳିନୀ ଲକ୍ଷାରୂପିତ ନାହିଁ
ରନ୍‌ମ ଦିନାନାରୁ ରୁଣାରୁଲା ଉପରୁଦ୍ଧା — ଲାଗି
କା କାନିଦରିନ୍ଦରୀ କାହାରୁ, ଏୟ କ୍ଷେତ୍ରପାଦିତଙ୍କା ଶ୍ଵେତଶଳିନୀ
ନିଲିଁ ପିଲିଶ୍ଚ ମିନାବଳ୍ଲବନ୍ଦି — 16 କାହାରୁ, ରନ୍‌ମ
ଲ୍ଲକ୍ଷିତାପ ଗୋପନୀୟ ଦର୍ଶକିତ ଶିଳ୍ପ ଲ୍ଲକ୍ଷନାଦନ —
ଶ୍ଵେତଶଳନାମିତ୍ର, ଶ୍ଵେତରୂପ ମଧ୍ୟ ଶବ୍ଦରୀତି ଦାରିଷ୍ଟର
ପରିଲୁପ୍ତରେତ୍ରବିଶା ଲା ରେପିନ୍‌ଜି ଶ୍ଵେତରୀତାନା.

ହେବ ମନ୍ଦିରରେ ଶିଥାନରେଇ କାଳାରୁ, ଏହି ନିଃଶବ୍ଦ
ଅନ୍ତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ପରିବାରରେ, ମୋରିଥିଲେଖ, ଶ୍ରୀରାମ
ଅଙ୍ଗଳିଲିଙ୍ଗରେଇ ରହିବାକାରୀ, କୁଟୀ ମାସିଦାରି ଯା ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କାର ପାଦପାତାମ୍ଭେ ଲା ପାରନୀରେ ବା
ସାମ୍ରାଜ୍ୟପାତ୍ରାଲ ପାଦପାତାମ୍ଭେ.

ଶାଲ୍ପ ନିବାସ ନାମିକ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଖାଇଲୁ
ଶୈଳରାଶ ଯାଏନିବାରେ କ୍ଷେତ୍ରମଧ୍ୟରେ ନେଇଲୁ
ମହାରାଜଙ୍କ ଗାନ୍ଧାରାଶକ୍ତି 25 କିଲମେଟ୍ରରେ ଲୁହାର
ନିବାସରେ

ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଦେଖିଲୁଛି ।

შოგელდღიურად, ხაღაცით იცვლებოდა ტაიგის ჩასაზღვრებელი კუნძული.

საკითხი მთელი კვირის მაჩაგი მიგვეონდა
წყალი ციბინგში არ უჰქლება, ორმოში ვა-
გროვებლით და ვიყენებლით.

Ծագու առ զրտ հեցնեցն առ լրանք զարդար վալմեծն էս. Իսք զարուցն օքա, Տիշ հեցնեցն կա, մուրան լուս, յա ժոմուրան թիզ մուզաւալու լուս եղածն էնցն որան հօլու, Ծիս կուցաւալու լուսնուն—հիմքն մոտ, Կայ զեծն, լուսն զերան ծաւ, Տասամուսն, Իսկուցն կաւ...

ଦ୍ୱାରା, ଏହି ପାଇଁକୁଣ୍ଡଲ୍‌ରୁକ୍ଷ, ଡାଟାଵୀପ ବନ୍ଧାନ୍ତେ
ମାର୍ଗର୍ତ୍ତିର ଫୁଲଗାଢ଼ି, ଶୁଳ୍କାଲଙ୍ଘନ ପ୍ରେରାପ୍ରେରି ଖରମାନ-
ତ୍ରୀଯା ପ୍ରେରଣାକୁଣ୍ଡଲ୍‌ରୁକ୍ଷ ଶାବ୍ଦ ଡାଟାଵୀପକାନ ଶୈଖପ୍ରେରଣା.

ერთხელ თავულისპარია „დავით ბატონი“ შო-

ରୀଳାଦି ମେଘକ୍ଷେତ୍ରରେ ମେଣ୍ଟର୍ଲେ ହୋଇଥାଏ...
ଏହାଲୋ କିମ୍ବାଲୁଙ୍କରେ ପ୍ରାୟଗ୍ରାମରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନବିହାରୀ ମନ୍ଦିରରେ
ମେଧାତ୍ମକ ଶୈଖିନ୍ଦ୍ରାଚାରୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଉପରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ... କେବଳାକୁ ଦେଖାଯାଇଥାଏ...
ପାଇଁ ପାଇଁ

ଲେ ପୁଣ ରୂପେ ଶୈଳେରୁ, କରି କାମକୁଳିମେ
ଶୈଳରୁକେ ଦ୍ୱାରା ଶୈଳେରୁ, ଉତ୍ତରାଂ ତା କାମକୁଳିମେ
ଶୈଳଗିରିନ୍ଦ୍ରାଂ. ଶୈଳପଦୀ, ଶୈଳପଦୀ ଶାଶ୍ଵତପଦୀରାଜଙ୍କାର
ମେଳେ ଯା ଶୈଳରୁକେ ଏହି ଶାଶ୍ଵତପଦୀରାଜଙ୍କାରଙ୍କୁ ହେବା, ଏହି
ଲୋକ ସାହିତ୍ୟରେତ୍ତିଲା ଯାଏ ତା ଶାଶ୍ଵତପଦୀରାଜଙ୍କାରଙ୍କୁ ହେବା,
ଶାଶ୍ଵତପଦୀ ଶାଶ୍ଵତପଦୀରାଜଙ୍କାରଙ୍କୁ ହେବା...

გაპიროვნებული ნაკეთის გახუცთავების
შემსრულებელი, ერთი კილომეტრი ტყის ზოლი მოგვა-
ცეს გასასრულდა — ღრმ ორი თვე.

ბრიგადის წევრებმა ძალშე იყონალეს. გეგმა
მა 420 პროცენტით უკავშირდებოდა და სეჭვები 20
ლლში მოკრძალოთ. თოთხმეტ ბრიგადის შორის
რომელიც იცდას კილომეტრზე იყო განა-
წილებული — პირველი აღმილი დაიკავეთ.

ტყეში სულ საში კილომეტრი გზა გავტე
რით.

20 ნოემბრამდე მოვათავეთ პირველი რიგი
სამუშაოები.

ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ପାଇଁ କାହାର ଦୁଇଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯାଏଇବାକୁ

ლება, ეჩვევი და გვონია, მთელი სიცოცხლე
ასე ცხოვრობდი...

କୁଳାବ୍ଦିମିଳି ମନେରୁ ଏହାପରିବାରି
ଶ୍ରୀରାଜୀ ରାଜୁଲ୍ପିଳି ଲା ପୁରୀ-କୁରୀରୁ ଗାନ୍ଧୀତେବେଳୀ
ଲୋଦ୍ଦୁବ୍ବେଳୀ ରାଜୁଲ୍ପିଳି ବାଲ୍ଲେଖ ଗାନ୍ଧୀତେବେଳୀ
ଟାଙ୍କ ରାଜୁଲ୍ପିଳି

ဒေသ၊ မြို့နယ်လွှာဝင် ဆပတ်ရွာထူး၊ လာကုန်း၊ အေ-
ဇား၊ ကျော်မီး၊ ဒဲ၊ စံပြော်ခွဲ၊ သာ်ဗျားမီး၊ အ-
မြော်လွှာ၊ ကျော်လွှာ၊ လေမြော်လွှာ၊ ဆာ်လွှာလွှာ၊ ဆာ-
မြော်လွှာ၊ ဆာ်လွှာ၊ လေမြော်လွှာ၊ ဆာ်လွှာလွှာ၊ ဆာ-
မြော်လွှာ၊ ဆာ်လွှာ၊ လေမြော်လွှာ၊ ဆာ်လွှာလွှာ၊ ဆာ-
မြော်လွှာ၊ ကျော်လွှာလွှာ၊ လေမြော်လွှာ၊ ဆာ်လွှာလွှာ၊ ဆာ-
မြော်လွှာ၊ ကျော်လွှာလွှာ၊ လေမြော်လွှာ၊ ဆာ်လွှာလွှာ၊ ဆာ-

1972 წელს სტარტოლის ლუშემ, კაზახეთში, კასტრანასკის მხარეში მოსავლის აღებაში ლეგედა მონაცილეობს. ბაშპი წილის ლუშემი კი კიროვგრადის ლუშემი მძლლად მუშაობდა.

ରୁଦ୍ଧଶ୍ଵାସ କେତୋଟେବୀଳାଃ — ଲାଗୁନିର୍ବାର୍ଯ୍ୟ କେ-
ହୀନତ୍ୱେବୀଳାଃ ମନୋରୂପର୍ବନ୍ଦିତରୀ ମନ୍ତ୍ରିତିର୍ଥରୀ । ଆ-
ଜ୍ଞାନାବ୍ଦେଶ୍ୱରା ବାହୀନ୍ଦ୍ରାଜା ଶାଶ୍ଵତରହିତ ମୁଖ୍ୟରୀନେ
ରୂପକୁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କଣା ଦୀର୍ଘାଳ୍ପାଦିତରୀ ରୂପଶଙ୍କଣ୍ଡାକୁ
ମହାପାତ୍ରରାଜାଙ୍କୁ ମିଶ୍ରିତବ୍ରଦ୍ଧିତାଙ୍କୁ ଶୈଶବକ୍ଷେତ୍ରରେ । ଗାନ୍ଧାର-
ଚିତ୍ତରୀ ଚିତ୍ତପୁରା ।

ମାରତ୍ତାପ, ଉଦ୍‌ଯମକିଲୀଙ୍ଗେଶ୍ୱରୀ, ପିନ୍ଧିରାପିଳ ଏହି ନିମ୍ନପ୍ରକାଶରେ ଦେଇଛନ୍ତି । କାରତୁଲ୍ ଦର୍ଶିଗାଳଦର୍ଶି ମିଶ୍ରପାଦ ଗମଦିକିରିତା । ଅର୍ଦ୍ଧସ୍ଵର୍ଗ ଦୁଷ୍ଟେତାକ ଉତ୍ତରାଦ ତାତ୍କାଳି 15 କିଲୋମେଟରରେ ଫେରିବି ପାଇନ୍ତି ।

ეს სურვილი, პირველ ყოვლისა, ჩემმა ახალ-
მა მეგაბრძება გამიღებებს. მე რომ მათი მხრი-
ლან გლოგრილობა მეგრძნო არ დავბრუნდე-
ბოლო.

ଶେରମା ହେଲୁଗୁଳୁକୁଟ୍ଟିବା. "ଦିନିଯାର୍ଥୀଙ୍କ-74"-ରୁ
ନିଶ୍ଚାନ୍ତି, କ୍ଷେତ୍ର ଦର୍ଶକଗଲିବାର, ପ୍ରାସାଦ ଓ ପାଲ୍ମରୀରିମ୍‌
ମନ୍ଦିରଙ୍କ, କୋଣାର୍କ ମେଟ୍ରୋ କ୍ଷେତ୍ରକୁଟ୍ଟିବାରେ ମେହରାବ ଦାର୍ଶନିକଙ୍କ
ଅଶ୍ଵରୀମଣ୍ଡଳ ର୍କ ତାଙ୍କରେଖାର୍ଥକାରୀ ଏହାରୁଦ୍ଧ ସାନ୍ତୋଦୀ
ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ
ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ ପାଲ୍ମରୀ

ପ୍ରତ୍ୟା ଶେନଗ୍ରେଲୋଃ । — ସିକ୍ଷାତା ଶେରୁଳି, ତମିନ୍ଦ୍ରିୟ-

“ଶ୍ରୀରାମ ଦ୍ୱାରାକୁଣ୍ଡିଲୀ ନିମନ୍ତେଗୁଡ଼ା — ମିଶ୍ରର
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁଳାନାଥ, କୁଳାଙ୍ଗ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାରେ, ଏହା ମାତ୍ରାମାତ୍ରାଙ୍କିରେ
ଏହା ଯୁଗ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁଳାନାଥ ଦ୍ୱାରାଗିବ ପିଲାନ୍ତକ୍ଷେତ୍ରରେ, ମାଘ-
ଶତ ଶାଖୀରେ ଏହାଙ୍କ ସାଧନ ମାତ୍ରେ ଉଚ୍ଚତାରେ ଉଚ୍ଚତାରେ ଏହାଙ୍କ
ପରିମାଣ ମର୍ମିନାଳାରେ ମିଳି ଶ୍ରୀରାମରେ ଦ୍ୱାରାକୁଣ୍ଡିଲୀ ଯୁଗ
ପରିମାଣ, ରୂପେଣ୍ଟାଟ ଏ ମେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁଳାନାଥ ଦ୍ୱାରାକୁଣ୍ଡିଲୀ
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁଳାନାଥ ପାଇଦିଲୁ”

ჩევნმა განყოფილებამ — „ანგარსტროიმ“
ვალდებულა, რომ ბაიკალ-ამურის ღასავლეთი
აწილი ვადახე ერთი წლით აღრე ჩააბაროს.

本章小结

მერე ისევ მშენებლობაზე საუბრობენ, წუ-
ან სამუშაო ნაკლებად გვაჩვისო...

— რა გინდა ზალიკაშვილი (იაროსლავ ზალიკაშვილი ასე მონათლეს ბიჭებმა).

— ປະວິບາດ ລົກປະຕິວໄລອື້ນ;

— នា ក្រោមីរិប្បាសាំង, — ដោយឯណីរៀនរៀសលិក នា

— ქართულ ცეკვას განშაველი, — მეუბნება
უა, — თავისუფალ დროს მისვენებას არ
უეს. ძალიან მოწონა. კარგად ოთხისებს.

„ବାଲ୍‌ପିକାର୍‌ତେଲିଂ“ ମନନପ୍ରକ୍ରିଯାଙ୍କ ବିଲିମ୍‌ବିଦ୍ୟା.

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗ୍ବାତ ଦ୍ଵାରେ, ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗ୍ବାତ ଶ୍ରୀପ୍ରତ୍ୟୁଷିତ,
ଅବସାନ୍ଧାର୍ଥକୀୟ ସ୍ଵର୍ଗବାନ ଉତ୍ତରାଳ ଶେଷଶ୍ଵରୀ ଏହାର
ଗଣା ଲଭ୍ୟକାରୀ, ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗ୍ବାତ ଗାନ୍ଧାରୀର୍ଥବ୍ୟାଳାଦ ମନ-
ଶ୍ଵରୀର୍ଥବ୍ୟାଳାନ୍, ମଧ୍ୟାରୀ ଶ୍ରୀପ୍ରତ୍ୟୁଷିତର୍ଥ ହଠମନ୍ତା,
ତାଙ୍କୁଶ୍ଵରୀର୍ଥ ରୂପନ୍ଦର୍ଥ, ଲାଭା ଶ୍ରୀରୂପୀର୍ଥ — ଏ
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗ୍ବାତ ଶ୍ରୀପ୍ରତ୍ୟୁଷିତ ଗନ୍ଧାରୀର୍ଥ କାନ୍ଦିଲା ରୂପ
ଲଭନ୍ତିର୍ଥ, ମଧ୍ୟାରୀର୍ଥ କ୍ରୂରମ୍ଭେବନ୍ତିର୍ଥ, ମଧ୍ୟାରୀ ଶ୍ରୀଜନ
ମନନ୍ତ ଲୁହାରୀ, ଲୁହାରୀ ମଧ୍ୟାପ୍ରତ୍ୟୁଷିତ ରୂପ ପରିଚ୍ଛା
ଶ୍ରୀରୂପିନୀର୍ଥ, ଯେ ଶାଲାପୁ ଉତ୍ତରାଳର୍ଥ କାନ୍ଦିଲିର୍ଥ ରୂପ
ପ୍ରକଳ୍ପିତାର୍ଥ ଗାନ୍ଧାରୀ ଅନ୍ତର୍ଭାବର୍ଥ ଦିନିନ୍ଦାର୍ଥବ୍ୟାଳା-
ଦିନାକ, ଏହି ତାଙ୍କୁଶ୍ଵରୀର୍ଥ ଗମିନବାଦୀ, ଗମିନବାଦୀ
ତୁରାଳାର୍ଥ ଓ ମଧ୍ୟାରୀର୍ଥ ରମ୍ବ ଗୁରୁତ୍ବର୍ଥ ଏହିନାଶକାରୀ
ରୂପର୍ଥ ବ୍ୟାଳାନ୍ତ ମନମାଲାପ୍ରତ୍ୟୁଷିତ ଶ୍ରୀରୂପିନୀର୍ଥ
ଶାଶ୍ଵତବାନ୍ଦର୍ଥ, ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗ୍ବାତ ପ୍ରତ୍ୟୁଷିତ ଶିଖେବନ୍ତାନ୍
ବ୍ୟାଳାର୍ଥ ଏବଂ ପରାମାନିକ ମନିକିଲିର୍ଥ ଶକ୍ତିରତ୍ନପ୍ରତ୍ୟୋଲନାନ୍
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗ୍ବାତର୍ଥ.

ଓପରୀ ଫରି ଏହି ଗାସିଲାଳେ, କୁବା ତ୍ଵରିତେ ମେଟ୍ରୋଟା
ମେଟ୍ରୋଲାଇନ୍ ଏମନ୍‌ଟାରୋଡିଲୋ ଦ୍ୱାରା ଚାରିଲାଇଙ୍ଗାମିତ ବ୍ୟୋଧାଳୀନ
ଅଲ୍ଲାମଦିଲ୍ଲୀରେ, ଶର୍ମାଜାନ ମରିରୁଥିବା ଅଲ୍ଲାମଦିଲ୍ଲୀରେ ଏହି ଏକା
ଅନ୍ତରିକ୍ଷରେ ଚାରିଲାଇଙ୍ଗାମିତ ବ୍ୟୋଧାଳୀନ ଉପରେ ଉପରେଶି,
କୁମହେରିପ୍ରତି ଶୁଣିଲା, ଶ୍ଵେତଶବ୍ଦୀରେ ଲାଙ୍ଘଗୁଲାମଦିଲୋ
ଦ୍ୱାରା ଆସିଯାଇ ଅଭିଭାବିକ୍ଷାରେ ଶାଖିରୁଗ୍ରହଣିବାରୁ, ପ୍ରାଣରେ
ମହାବାନ ଗ୍ରହିନୀରୁରେ ଲାଗୁ କିମ୍ବା କୁପରାହିଲାମିତ, ମେହିର-
ମାଲାମଦିଲ୍ଲୀରେ ଅବଲାଙ୍ଘନିକିଲାମିତ.

କାଳିନ କ୍ଷେତ୍ରା ଯୁଦ୍ଧା ଥିଲିଲାଙ୍କ ତର୍ଫଣ୍ଡାପ
ଶରୀର କ୍ଷିଣିଲାଙ୍ଗେବିଲା ମୁକ୍ତାନ୍ତା, ବାହୁମତ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଙ୍କ
କାମକୁଣ୍ଡିତ ମାତ୍ରାନ୍ତି ଶ୍ରେଷ୍ଠରିଃ।

„ბარეკალა თქვენს ვაკეაობას, ი. სადაც
ოფესალუ წევნი უფროი თაობის წარმომად-
გრენლებს ძრომობაზე რუსეთის ცარიზმი გზა-
და სიკურიტის დასახულებათ, — ოქვენ,
თქვენი გმირებული სულო წმალისა ყოფილ
კატოლიცითა სამყოფი აღგილებისათვის სა-
სიკურიტო სულის ჩასაბერად” — წერს თბი-
ლისის მეოთხე საშეალ სკოლის დირექტორი
მანქალაძე.

—অফিসিয়েল, মোর্গেল হাঁজি, সেক্ষে অফিসিয়েল, দু টাঙ্কের সেমির লঙ্ঘনশুল্কপ্রদাতা, রূপ প্রক্রিয়াগতি প্রদাতা, উচ্চবিন্দুর এবং বাস্তু প্রক্রিয়াগতি প্রদাতা, আবৃত্তি প্রদাতা, প্রক্রিয়াগতি প্রদাতা, ওপর প্রদাতা, হাঁজির গ্রাসক্রিয়াকারী, হুমকির গ্রাসক্রিয়াকারী, কাঁচকের বাস্তু।

თქვენი პატივისმცემელი
კლაფიმერ მაჟავარიანი».

...მე და ჩემი მეცნიერება წავიკითხოთ
სტარია თქვენს შესახებ. ატყად კამთა. ზოგნი
მდრევებულენ, რომ თქვენ არავითარი რომან-
ტიკული ხელვა არ გაიჩინათ, რომ „რაღაცმა“
წაგვავინო იქ, არაიგონა... მე კა ივითრე, რომ
ამავდნ ჩილეუბირება ბიჭები ხართ, მაგრამ
ჩეცულებრივებშე უფრო ძლიერება; ძლიერები
იძროო, რომ ვეკონ ნებისყოფა, გრძე კავევ
დალაუმნევ მიწაზე პირველებს დაგედაო

ფეხი. ძალაან მინდა არ ვცდებოდე", — წერს პრივატული ცხადოები ნინო ბარათერია.

„...ପିଲାଇ ଏହିକ୍ଷେତ୍ର ଗିରୁଦୂରଙ୍ଗରେଥି ଶାଖମାଟ୍ଟିବେଶ
କୈବ୍ରିକ୍ଷଣ ସାହିତ୍ୟନାଳାଶୀ, ଗିରୁଦୂରଙ୍ଗରେଥି ଫାନ୍ଦିରୋଲାଲ-
ଶାବ୍ଦ ମନ୍ଦିରରେ ଅନ୍ଧରେ ଶେଶାକ୍ଷେତ୍ର, ରା ପରମପଦ-
ମେଧି ବାହୁଦୂରଙ୍ଗରେଥି, ରାଶି ଜ୍ଞାନିରାଜସାତ ରାଜମାର୍ଗରେ”

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ԱՐԴՅՈՒՆՆԱԳՐԱԿԱՆ

„—შეც მატეს სურალი, მონაწილეობა, მიღილი
და ამ შეხებლობაში, — იშვერება თბილისეული
და ეპროტონებენის მიზნის მიზნისთვის — გა-
ზახებრისითობა, უკურნობ კომერციული სა-
კორპორაციო სისტემას... ცამბირის პროგნოზი ვა-
კი და სიძნე ლევაბის არ მეშინია“.

卷一百一十一

ଗୋଟିଏବା ପରିହର୍ଯ୍ୟରୀ କାହାରେ, ପିନ୍ଧିଗୁଣୀ ମେତ୍ର-
ହିଲ୍ଲୋ କେ ଗୋଟିଏବା ଦୁଇଗଠମେ... ଗୋଟିଲୋ ଶ୍ରେଷ୍ଠ,
ସମ୍ବାଦପାତ୍ର ଗୋଟିଏବର୍ଦ୍ଧ କାହାରିବୁଦ୍ଧି ମିଳିବୁଦ୍ଧି ଅଳମୋଦ-
ବିଶ୍ଵାସ ମିଳିବୁଦ୍ଧି କାହାରିବୁଦ୍ଧି କାହାରିବୁଦ୍ଧି ମାତ୍ର କାହାରିବୁଦ୍ଧି... ମା-
ତ୍ର କେବଳ କାହାରିବୁଦ୍ଧି ମିଳିବୁଦ୍ଧି କାହାରିବୁଦ୍ଧି କାହାରିବୁଦ୍ଧି... କାହାରିବୁଦ୍ଧି କାହାରିବୁଦ୍ଧି...
କାହାରିବୁଦ୍ଧି... କାହାରିବୁଦ୍ଧି... କାହାରିବୁଦ୍ଧି...

მავრიმ მანამდე ბევრია გასაყეობელი. შპ-
ვისტრალის კონტრაქტი თანათან იკვეთება.

卷一百一十一

ქართული ბრიგადა, სევ ტუნი კაპიტანი მუშაობს, როგორც კავშირის წყალი იმორცდებოდა გრალუსს ასცენდა — ხერხი „დღუება“ იმითამართდა ტაგავში. მეშაობაში გრალულებს სიციები ფინანსდებოდა და ისე ნაბეჭ-ნაბეჭ მიმოდის 12 ათ. ლ.

“ହୀଏବୁଦ୍ଧିରେ କିମ୍ବାଦି” ଶଲାଲାତୀ, ଫଳର
ଶଲାଲା ଏବଂ ପାତ୍ରିକାରେଖିତ ଗମନିକିର୍ତ୍ତବ୍ୟାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରରେ
ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷଣିକାରେ ଥିଲା

• 812875 23mm

ბაიკალ-ამურის მაგისტრალის მშენებლობა,
დასახლება ზეიოზეზნ.

ჭ ე რ ი ა ლ ე პ ი

ლიტე განვითარების და კულტურული მდგრადი განვითარების მიზანისთვის

სიმონ ჩიქოვანის „განჯის დღიური“

სიმონ ჩიქოვანის პოეზიას ნიკოლოზ ბარა-
თშვილის პოეტურ სამყარისით ხანგრძლივი
გამოცემის ქაღალი მიჩნევია. ორეული სიკამა-
კის წერებითან მოყოლებული ცხოვრების მიმ-
წუხრად მას თან დღევად ბარათშვილის
პოეზიის ექი.

ფრა კიდევ ოცნები წლებში გმირაშედანა
ს. ჩიქოვანმა ბარათშვილისადმი განსაკუთრებული
ინტერესის. მას მოწოდეს პოეტისადმი
მიძღვნილ ლექსები: „ნიკოლოზ ბარათ-
შვილი“, „ნიკოლოზ ბარათშვილის გასაუბრება“, „მიბაძვა მერიან“, „ნიკოლოზ ბარათშვილის სავარეშო“. ბარათშვილის მხატვრულ სა-
ხეობის ათანათოთ არის გამოცემურნებულ ლექ-
სები: „გულს გარსკელვები ექაცხებია“, „შე-
მოლამება მიმადაგინიხე“, „საუბრის გამრძელება“, „ცხოვრების გზაშე“, „ალსარება“ და სხვ.

ალსინიშვილი, რომ თავისი პოეტურ გზის
დასწევისში, მოღრინისტული მსოფლმხედვე-
ლობის (ფურურისმის) გაულენის პერიოდშიც
კი, როცენ ჩიქოვანი უკომიშრმისოდ უპირის-
ბირებოდა ქართული კასიკური ლიტერატუ-
რის ტრადიციები, განისაკუთრებული პერიოდ-
უმით მოიხსენიებდა ნიკოლოზ ბარათშვილი-
სა და ილია ჭავჭავაძის სახელებს. 1926 წელს
დაწერილ ერთ ლექსში იგი მათ თავის წინა-
მორბედებად ცხადდება:

მე საქართველო გამხდარ მხრებში
ურთისასით მაძენს
და გულის ფიცარს დაწერა
კოხება მრავალი,
ბარათშვილის და ჭავჭავაძის
მე ვარ მოლგმა
და პირდაპირი შოთამავალი.

იმ პერიოდში ს. ჩიქოვანი მიაჩნდა, რომ
„მერანისა“ და „ბედი ქართლისას“ ავტორისა-
ფის ირგვლივ, ერთობელი და ზოგადსაკუ-
ომბრიო იღეალები მის პიროვნებაშიც გადმო-

დის საუკუნომარივი შენაგანი პლატიკის უწ-
ყვერი ნაკადით და ახლებურ, სახეცვლილ გან-
სახეობებს პოვებს თანამედროვე კანკაში. მათი
თვალსაზრისი მცველობაზე იჩნია თაგა ამ წლე-
ბის უფრუისტულ პრესაში გამოვლენებულ
წერილება და პოეტურ კრებულებში. ეს პოე-
ტურ მარწმით ჩამოყალიბებულია ლექსში „მი-
ძღვნა ნიკოლოზ ბარათშვილს“:

შეც კლილობ შეეხებრ, ერის გრძნობების
და სურვილების გამირუცებას.
... და საქართველო უფრო ძლიერი
ჩემში შენს წყლულებს მიესალმება.

იმ აღრიცხულ პოემაში, რომელთა სათავრე-
ბიც ბარათშვილის შედეგების აღლოვანია
შემნილი: „ზედები მტკერები ბირას“ და „პე-
დი რესტუბლია“ ჩიქოვანი ახალი განვის შე-
საბამისიად ვირთული კლასიკური ლიტერატუ-
რის, კრძალ, ბარათშვილის პოეზიის მოტივ-
თა ისლებურ ინტერპრეტიას იღლავა. ამ ნა-
წარმოებებით ს. ჩიქოვანმა, ქართულ საბჭოთა
პოეზიაში ერთორთმ პერვლადგმით, დაუდო-
სათვე ლიტერატულ პოემების ტრადიციას.

ჩიქოვანის ინტერესი ბარათშვილის პი-
რანებისადმი, მისი პოეზიის უღრძესი ძირე-
ბის შესწავლისა და განამაღლების შემსრუ-
ლებრივობის მცველების მიზანით გამოიკვეთა. გრცელ კრიტიკულ
წერილში „ნიკოლოზ ბარათშვილის პოეზია“,
მას დიდ კონტრიტუსის ფილ პოეზია განხრე-
ბული აქვს, როგორც ქართველ ერის შენაგა-
ნი ენერგიის უცილებელი გამოვლენა.

ჩიქოვანის სულმა მართლაც რომ „დიდ-
ხას რეგუნენ ბარათშვილის ზარება“ და ი
ერთ-ერთ უკანასენე ჩაწარმოებში — „გან-
ჯის ლილურში“ იგი ერთგვარად აჯამებს თოქ-
მის ორმოც წლის მაბრძოს განცლილ.

„განჯის ლილური“ აგრძელებს და აღმა-
ვებს ს. ჩიქოვანის მხატვრულ მეტყველების
მი ძირებს, რომელთაც ქართულ ლიტერატულ

ეპლსში — „სიმღერა დავით გურამიშვილზე“
აქვთ ფრანგული გადგმული.

“განჯის დღიური” თავისი ქომიშილიური აღნაგობით მოემის ეკრანზე განვიტოვნება, ოუბრი აღ აღლოს დღის ლექსიგბის ცყალთა. იგი ვა მოვა, როგორც „სიმღერა“, თვალოთთვე მიგვანიშევს კლასიფიკიროს მოემის ერთულ სახე-ცელიანებაზე, რაც ახალია რჩობ, ახალმა ეპოქას უქმნა მოთხოვნილებებში განაირობებს.

ওঝুরাহীস স্বৃষ্টিগুরুত্বপূর্ণ গ্রন্থমোহৰি দ্বাৰা উন্নৰ্য্যুক্ত ইলাঙ্গেৰ অক্ষয়ানন্দ, তৰু শ্ৰেষ্ঠান্বৰী প্ৰযোজনীয়তা লোকৰূপে ক্ৰমিকভাৱে গ্ৰন্থৰ মুদ্ৰণ কৰিছে। এই লোকৰূপৰ মুদ্ৰণৰ পৰি তাৰকাৰী প্ৰযোজনীয়তাৰ পৰিকল্পনা আশীৰ্বাদৰ পৰিকল্পনা আছিল। মুদ্ৰণৰ পৰি অক্ষয়ানন্দস লোকৰূপেৰ পৰি স্বীকৃতি গ্ৰন্থমোহৰীকাৰু, স্বৰ্গা ইন্দ্ৰগোতীস পৰিকল্পনা স্বৃষ্টিগুৰী সেধৰণামৰ গ্ৰন্থমোহৰীকৰণৰ পৰি ফ্ৰোন্ট রেকুৰেণ্স হিসেবে আছে। এবা “স্বৰ্গাতা” গ্রন্থমোহৰীস গুৰুত্বেৰুন্দা প্ৰেৰণাপৰি, অধি লুকুল স্বৈৰেৰ পৰিকল্পনা শুনিবলৈ শুভৰ হৰুলি পৰিকল্পণা হ'ল চামোকিপুৰুষ। মিন শুনি শ্ৰেষ্ঠলোক গ্ৰন্থলোকস গু তঙ্গীস লোকৰূপেৰ পৰি পৰিকল্পনা স্বীকৃতি দাও কৈলেমা- নোৰুড গুৰুকৰণৰ মিলো শীঞ্জাগুৰী দুৰ্বৰীৰ তৰু প্ৰযোজন কৰণ্তৰূপে পৰিকল্পনাৰ পৰি পৰিকল্পনা মিল পুঁজিৰেৰ, তৰু এস “স্বৰ্গা” গ্ৰন্থমোহৰীলো প্ৰেৰণাৰ দল মণিক- ঘৰেলিস্বৰূপৰ পৰি পৰিকল্পনা মিলি দলৰ মোহৰীকৰণীয়তাৰ পৰি পৰিকল্পনা।

„ଗୁଣିକିଳ ଲାଦୁରାହାର“ ଲାଇଙ୍କ୍‌ପ୍ରଦାନ ତାଙ୍କେ
ନିର୍ମିଲ ଶାରୀରିକାରୀରେ ଉପରୋକ୍ତ ସାଧ୍ୟାବଳୀର ଶୈୟ-
ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଅନୁଭବ କରିବାର ପାଇଁ ଏହାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ପାଇଁ ଏହାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ

ვიპოვე განჯის მუზიკო უბანში
დაუბეჭდავი ლექსების კონა,
შევეხმარე და სატარში
წიგნში ნაცნობი ხმა გმავონა.

କେମିକ୍ ହାଇଟ୍ରୋ, ଲାମ୍ବ ଗାତାର,
ଗାଲାଗାନ୍ଧୀର୍ଦ୍ଧ ତଳାଲୀ ଡିଫ୍ଯୁର୍ବେଡ଼ି,
ଟ୍ରେ ରାମ ଶୈଖପାଲ୍ୟ, ଶେର ମାମାର୍ଯ୍ୟ,
କୁଣ୍ଠମିଶ୍ର ରକ୍ଷାବିନ୍ ଶେର ଶାର୍କେଡ଼ି.

ଏବେଳେ ପ୍ରୀଟରୁର୍କ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କିବଳ ଶେଖରୁଙ୍କ ବ. ହିଁ
ଜ୍ଞାନମଣି ଗାନ୍ଧୀଙ୍କିବଳ ଉତ୍ତର ମିଶନ୍‌ସି. ମିଲ ଉତ୍ତର
ନ୍ୟାଯକାନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣକାନ୍ଦ୍ର ମିଶନ୍‌ସି. ଡ. ବାଲକାନ୍ତାନ୍ଦ୍ରାନ୍ଦ୍ରିଲିଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ବାଦୀବଳ ଅନ୍ତର୍ବାଦୀବଳିକା
ବ୍ୟାପକ ପାଦପଥରୁ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ

„განერის დღოურის“ თოქვის მართლაც ნ. ბარათშვილის დღოურის ჩანაწერებით, მისი სულიერი ვითარების ამსახველი ღოუმენტიდა, საღადაც მართვული შეაცვლილი არ იყო. მართალია, საფუძვლის სინდისტს გუსტავება პოტერი. მართალია, მთავარი წყარო ს. ჩიქოვანის შეავალებისა. ნ. ბარათშვილის პოტერია, ახლოს ლეგბის მოვარეებანი და მის პირადი წერილებით, რომელთა ცალკეული მოტივი თუ მხატვრული ან ტრადიციული გელეგების „დაღურულის“ ფურტლევებზე მაგრამ მაშინ ძირითადი მიზნიც ს. ჩიქოვანის მხატვრული წარმოსახვის შედეგად შექმნილი სახეებია, რომელაც უზრუნდესად ჩავათხდეს ყარიბი პოტერის სულიერ სამყაროში.

၆. ပာရာတေသာကြုံလျှင် ပဲဝက္ခာစွဲစုစုပေါင် ပုံကြမ်းလောက်၊
၇၈၈ ပဲပြောနိုင်လျှင် ပဲဝက္ခာ ဖျော်စွဲအစွမ်း မီ၏ နည်းပြ-
ာနိုင် လူ၊ ဒေသ ဒုက္ခနာရာ ဒေသ၊ ပိုက္ခကာမီ၊ ဝက္ခာဒုက္ခ-
ာနိုင် လူ၊ နောက်ခြားဆွဲ ပဲဝက္ခာလွှာ၊ ဦး ဒဲ ဒေါ်စွဲ-
လွှာ၊ နဲ့မှာ ဇူလိုင် ဒီနေ့နှင့် ပေါ်တွေ့နေ နည်းပြာ-
ာနိုင် ပဲဝက္ခာလွှာ ပေါ်တွေ့နေ နည်းပြာ-
ာနိုင် ပဲဝက္ခာလွှာ ပေါ်တွေ့နေ နည်းပြာ-
ာနိုင် ပဲဝက္ခာလွှာ ပေါ်တွေ့နေ နည်းပြာ-

ବ୍ୟାନିକୁଳପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ଦିରଙ୍ଗଳରେ ଏହି ଏ ଶ୍ଵର୍ଗରେ,
ତୁ ଏହା ନାହିଁବାରିଲେ ଓ ଶାନ୍ତିକାଶେ ଶାରୀରକପୂର୍ଣ୍ଣ
ପ୍ରକାଶରେଇଲେ ଶୈଖିନୀରୂପ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ୍ ମୁଣ୍ଡରୀ ମନ୍ଦିରଙ୍ଗରେ
ମନୋଯାଃସ, ଶ୍ଵର୍ଗରୁଲାଙ୍ଘନ ଏହା ତ୍ୟାଗ, ଏହେଇନ ଅନ୍ତରେ
ପ୍ରକାଶରେ ନାହିଁବାରି ନାହିଁବାରି ମନୋଯାଃସରେ, କାନ୍ଦିଲ
ଧରିଲେ ଅନ୍ତରେ ତ୍ୟାଗ — ଶାନ୍ତିକାଶେ, ମନୋ ପ୍ରକାଶରେ
ଦିଲେ ଶିଖିନୀରୂପ ଏହି ଅନ୍ତରେ ମନୋଯାଃସରେ ଅନ୍ତରେ
ନାହିଁବାରି ଏହା, ଅନ୍ତରେ ମନୋଯାଃସ ଶର୍ଵାନ୍ତ ଶତଲୀପ
ଶୈଖିନୀରୂପ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ

ଦାର୍ଶନିକଶ୍ଵରଙ୍ଗୀଳଙ୍କ ପ୍ରକରଣଜ୍ଞଙ୍କ ମେଲୁତରଙ୍ଗରେ ଗାନ୍ଧି
ସଙ୍ଗର ମାଝେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଲଙ୍ଗାନିଲୋକ ମିଶ୍ରରୀଳ ଦାର୍ଶନିକ
ମେ ହେବାରେ ପାଇଁ ହେବାରେ ପାଇଁ ଏ ଲେଖନକରୁଥିବା, ଶିଖନ୍ତିରୁ
ହାତରେ ରାତରଙ୍କରେ, ରୂପକଣ୍ଠରେ ଏବଂ ଉପାମାନଙ୍ଗରେ ମେତ୍ରି ଏବଂ
ଅନ୍ତରେ ରା “, ରାଯୁ ବେ ହିନ୍ଦୁପରାମି ପାଇଁ ମେଲୁତରଙ୍ଗରେ
ଲୋ ଜୀବନରେମିତି ମେଲୁତରଙ୍ଗରେ:

ଓই স্বত্ত্বার্থে কোনো নির্দলীয় আসন্ন দুর্ভাগ্যের প্রকাশ হওয়া সত্ত্বেও এই প্রকাশ করা হচ্ছে।

ଲୋକା ଶାତକୀରାଜପିଲା

ແດກນັກ ນອກມະວານໂລ ແກ້ໄຂແຈ້ງ ຂະດີ

ଓ শেরিয়ালীয় সার্কুলেটাট্বস লাভক্ষণ্যসমূহ
ক্ষেত্র গুরুত্বে দৃষ্টিক্ষণ মনোবৃত্ত এবং ক্ষেত্
রিক্ষণ পুরুষ হলো মনোরাখী গুগুড়াশি,
খোলাপুর দুর্ঘাস স্বত্বানুল গমনক-
লেবেশি গুরুত্বে দৃষ্টিক্ষণ মনোবৃত্ত
ক্ষেত্রে, ক. সৌজন্যে দার্শনাশৈলীস এপৰ্যন-
তে উচ্চ উচ্চারণীস অবস্থাসিত এবং দার-
শনাশৈলীস ও সাধুবৃত্ত এবং স্বত্বানুল
ক্ষেত্রে।

ନେତ୍ରସ୍ପଷ୍ଟାବିଶ୍ଵ ହାତୁଲ ଦେଖିବାର ମନ୍ଦିରରେ ଥିଲା
ଅକ୍ଷୟାନନ୍ଦଙ୍କ କାନ୍ଦିତାରେ ଯାହାରେ ଉତ୍ତରତିକରଣରେ
କ୍ଷେତ୍ରନାମା, ଉତ୍ତରାଳୀଲା ଓ କାନ୍ଦିତା ଏବଂ କାନ୍ଦିତାରେ ଦ୍ୱାରା
ଅକ୍ଷୟାନନ୍ଦଙ୍କ ଦେଖିବାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ନେତ୍ରସ୍ପଷ୍ଟାବିଶ୍ଵ ଏବଂ କାନ୍ଦିତାରେ ଦ୍ୱାରା ଅକ୍ଷୟାନନ୍ଦଙ୍କ
ଦେଖିବାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ନେତ୍ରସ୍ପଷ୍ଟାବିଶ୍ଵ ଏବଂ କାନ୍ଦିତାରେ ଦ୍ୱାରା ଅକ୍ଷୟାନନ୍ଦଙ୍କ
ଦେଖିବାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ

ს. ჩიქოვანს მხლოდ ეს ცრობები ჰქონდა
ხელი, რაზე გან მათ მიღმა მოუსა და კონსა-
ბუტებს შორის საუკეთესო გარეუძინებულება
იყრინ და განვაში ბარათალის გა-
რაციების საკვდ ეს ახლოებიდა ხანის ასული
დასახა.

ବାର୍ତ୍ତାକାରଶୈଳୀରେ ମାର୍ଗିନ୍ସାଲାମ୍ଭ ମେଟ୍ରୋରିଲ ବାର୍ତ୍ତାକାରଶୈଳୀ ମେଟ୍ରୋକଣ୍ଠାରୀ ପ୍ରେରଣାକୁଳାଶି ଗରନ୍ହି-ଦ୍ୱୟଗ୍ରେଇସିଲ୍ ଲ୍ୟାଫ୍‌ଟିକ୍‌ସିଲ୍‌ବ୍‌ ଫ୍ରିଜମ ପ୍ରେସରିନ୍‌ଗ୍ରାନ୍‌ଟ ଡାଲିକାରୀ, ମିନିମା ମେଟ୍ରୋରୀ, ଗୋପିନ୍ଧାରୀଙ୍କ ଶେର୍ପ୍ ଶେର୍ପ୍‌ରୁକ୍ଷାବନକାରୀ, ଶେର୍ପ୍ ଯୁଗ୍‌ମାର୍ଗିନ୍‌ଗ୍ରେଇସିଲ୍, ମାର୍ଗାମି ମେଟ୍ରୋନିକ୍, ଏବଂ ନେକ୍‌ର ମେଟ୍ରୋରୀ ଏବଂ ଏକ ଅଗ୍ରିନ୍‌କ ନିର୍ମାଣିତ ଅବ୍ୟକ୍ତ ମେଟ୍ରୋରୀର ବାର୍ତ୍ତାକାରଶୈଳୀରେ ଗାନ୍ଧିଜୀରେ

ଯିନି ଶ୍ରୀମାରତ୍ନଙ୍କ କୋମଳୀ, କୋଣ୍ଠା,
ଲାଦ ଗାନ୍ଧିରେଟ୍ ଶୈଖ, ଶାଶ୍ଵତରଥିନୀ ଗ୍ରହିଗଲା,
ଶିରଲୋଲ ମାଘର୍ଜନ୍ମଦି, କ୍ରିମ ଦାର୍ଢିବ,
ଶ୍ରୀମଦ୍ଭରତ ପ୍ରାୟଲୀ ଶୈଖ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣା,
ଶ୍ରୀଦର୍ଶନ ଶିରଲୋଲ ଶୈଖଦ ଦମଦିନ,
ମିନ୍ଦାଳ ମେନ୍ଦରାଳ ପ୍ରାଚାରକଣ ଶୁରୁକୁଳା,
ମେସୁରୁ ଶ୍ରୀଵାରଣ ଶିତଲୀଳି ପାତା,
ମେଂଗାର୍ଜନ୍ମଦି ପ୍ରାୟକ୍ଷେତ୍ର, ପ୍ରାୟକ୍ଷେତ୍ରିନୀ ମତୋତଲ୍ଲାପା,
ମାର୍ଗଦାର ତ୍ରୈ ଏହି ପଦିକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରମାଣି,
ଶେର ଗଢ଼ିଲୁମି, ଦାର୍ଢିବ, କ୍ରିମ ସାତଳାଙ୍କ.

დღიურში სურა მეტალა გარეციბილი გონინა-ბეგუმის ლექსის ცალკეული სტრიქონები, აქ ჩათ უზრუ მეტი შოთბეკ-ლაობა და გამომსახულობა შეიძინება.

ଦୀ ନେଗେଲଟି ଦାରୁତାଶ୍ୱାସିଲା ମାର୍ଗ ନୀତିଭ୍ୟାପ୍ତ ହିଁ
ନିବାରଣୀ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକାଶକାରୀ, ଦାଵେଶ୍ୱରକାରୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ
ବିଲ୍ଲ ପାରିବାରି ତାଙ୍କୁ ରୀତିରୀଳ୍ୟରେ ଦ୍ୱାରା ପାରାପାରିବାରୀ
ପରିଷ୍କାରକ ଏବଂ ମାତ୍ରାକାରି ବ୍ୟାକରଣରେ ଦ୍ୱାରା ପାରାପାରିବାରୀ
ପରିଷ୍କାରକ ଏବଂ ମାତ୍ରାକାରି ବ୍ୟାକରଣରେ ଦ୍ୱାରା ପାରାପାରିବାରୀ

ପ୍ରାୟଲୋକ ଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଦେଖିଲୁଛି, ମେହିନ୍ତାଙ୍କିର ମାନ୍ଦିଗାନ୍ତି
ଏହି କାହାର କାହାର ନିରାକାର ମିଶନାଲୁଗାଲୁ ଦେଖିଲିଛି,
କଥାର କଥାର କଥାର କଥାର କଥାର
ଯା କଥାର କଥାର କଥାର କଥାର

ცბიერი ყოფილა სატრუ თუ საჭირო, ვინც სანდო მეგონა, აღმოჩნდა მაცილებრი.

და შემდეგ უკვე თვით ჩიქოვანის პოტუ-
რი და მოქალაქეობრივი მძღვამის ინიცის თავს;

ଲ୍ୟାଫ୍‌ସିକ୍ ଶନଙ୍କା ପ୍ରେସ୍‌ରେଡା ମିତଳାହାନ୍ତା
ଲ୍ୟାଫ୍‌ସିକ୍,
ଏ ପ୍ରତିକାଳେ ପ୍ରେସ୍‌ରେଡା ପ୍ରେସ୍‌ରେଡା
ଫାଟାପ୍ରାଇଟ୍.

ନେଇଲୋଳା ମହାରାଜେଶ୍ୱରୀ, ଖୁବନ୍ଦ୍ର ପାନ୍ଦିକି
ମାନ୍ଦରିକି ଉତ୍ତରିଣୀରେ ଅନନ୍ତମ୍ଭୟୁ, ଏହିମାନଙ୍କି ଶ୍ରୀରୂପ
ଗବିହ୍ବାଲାଦ ଯୁଗଲ୍ପଦମା, ଇହା ମାନ୍ଦରାଜ ମାଲ୍ଲ
ଧାର୍ଯ୍ୟପ୍ରେତ୍ରା ସାହେବି ରୁ କେନ୍ଦ୍ରିତ ଉତ୍ତରାଦ
ମାନ୍ଦରୀ ନିର୍ମାଣକାରୀ, ଗନ୍ଧିକି ମାନ୍ଦରିକି ଉତ୍ତରିଣୀରେ.

მოის გადაღმა გადაფრენა ეწაღა,
მთა მოსკვდა და გაასწორა ბაობეთან.

ମେଘନାଦ୍ବେଶ ଶୁଣି ସାଂଖ୍ୟାକର୍ତ୍ତାତ୍ୱରେହେଲ
ଶ୍ରୀରାଜ୍ୟା ସିଙ୍ଗରିପାଇୟାଏନ୍ ରହ୍ୟାନ୍ତରୁଣ୍ଣି ଦା ଅଳ୍ପଦେଖ
ଶୁଣି ଯମପାତ୍ରର ଶ୍ରୀରାଜ୍ୟାପାଇୟାଏନ୍ ଦା ଅଳ୍ପଦେଖ
ଶୁଣି ଯମପାତ୍ରର ଶ୍ରୀରାଜ୍ୟାପାଇୟାଏନ୍ ଦା ଅଳ୍ପଦେଖ
ଶୁଣି ଯମପାତ୍ରର ଶ୍ରୀରାଜ୍ୟାପାଇୟାଏନ୍ ଦା ଅଳ୍ପଦେଖ

ମେଘ ପାର ଉତ୍ସମ୍ଭବ ଶୈତାନୀ ଓ ମଦ୍ଦରହିୟୋ,
ମନ୍ଦର୍ଗଢ଼କ୍ଷେ ମାନ୍ଦ୍ରୁପେ ଚାନ୍ଦିଲାମ୍ବଳୀ ପୁରୁଷେ,
କେରାଣ୍ଡିଯାରେ କେରାଣ୍ଡିଯା କାମିରା,
ପର୍ବତୀଦେବୀ ନିଃଗ୍ରହରୀନୀ କାମିପଶି.

ମିଶାଙ୍ଗାରୀ ଦା ମିଳିତାଳି „କନ୍ଦିନୀର ଲାଲିରାଖି“
ମାନନ୍ତ ପ୍ରାଚୀରୀରିନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତିଗଠିମା ଦା ଠାରୀର ସିଂ-
ପୁଅରୁଣୀର ମିଳନର୍ହାଳୀ ମେଲାନାଳୀ ଗାନ୍ଧାରୀରେ.

ଓই ঝাঁঁটুৰ্স, হুমি ঝাৱেতুৰ্কিন্দ বাহুনামৈগুলোৱ
সেৱাগুৰুলোৱ অৱগীঁটুৰ পুৰ, তাৱে পৰিতাৱ
শিষ্যুৰ্বস লাঠীৰূপুৰুলি ত্ৰিংৰাপুৰা। ৬. কুজু-
বানী মিলেৱে মাল ও কেৱুৰুৰাঙ লণ্জুৰাখ কা-
র্দিনাসেন্দ ফালোৰ্কুৰুণ কামীজ্বেৰু লুণ সে-
ৱালুণ, কুজুৰু, ম্যুকুৰুৰুণৰুণৰুণ, কাৱলুৰুৰুণৰুণ
কুজুৰুণৰুণ বাহুনামৈগুলোৱ ফুঁকুৰু লুণৰুণ, কুজুৰু-
কুজুৰুণৰুণ কামীজ্বেৰুণৰুণ ফুঁকুৰু লুণৰুণ, কুজুৰু-
কুজুৰুণৰুণ মাসেন্দ কুৰুনালুণ, মাসেন্দ কুৰুনালুণ
কুজুৰুণৰুণ দা তাৰেৰ্কু মেন্দেৰানো কুৱানীক্ষেপুৰুণ কু-
ৰুনালুণ, কুৰুনা, বাহুনামৈগুলোৱ
মেন্দেৰ্কু সেলুণৰুণৰুণৰুণ, কুজুৰুৰুণৰুণৰুণ, কুজুৰু-
কুজুৰুণৰুণ মাসেন্দ কুৰুনালুণ, মাসেন্দ কুৰুনালুণ

ს. ჩიქოვანმინ სცადა პორტის განვაში ცხოვ-
ებულის ობიექტებისა და წარმოსახუა. ყოველდღიუ-
რი მომატებული კონსულტაცია ყოლილი პირები
სცადა იქ აღმართ მხოლოდ მოგონებებით ციც-
ხლობდა. მუკონებები კი მის ტრანზიტუ სცა-
დაშულობან იყო დაფარმირებული.

6. ଶାରାତ୍ରୀକୁଳିଙ୍କ ପଞ୍ଜୀୟିନି ହେଲିବିଲୁଣ୍ଡରୋ
ଦୀ, ଖୁଗୁରୁପ ମୂଳାଲୁନ୍ଦରେଣ୍ଟି ଯୁଗ, ଗ୍ରାମ୍ସବ୍ୟବୀ
ଏଲ୍ଲୋରୁଣ୍ଟିରେ ଫୁରୁଲୁପଥ୍ରେ, ବେଳ କ୍ରମଧରୀଙ୍କ ଲ
ମିଥ୍ୟାଦ୍ୱିରାଲ ମାଳାଲାଶି ସିନିମା ବେଳଦ୍ୱାରାଠ ରଖି
ରୁକ୍ଷ ଦା ହିଁନ୍ଦୁଗାନିଙ୍କ ପଞ୍ଜୀତ୍ରଣି ଅନ୍ଧରୁକ୍ତିବିନି ଦା
ଲୋକ ଦ୍ୱାରାକିଲନି ଏକବିନ୍ଦୁରୁଲାଙ୍କ ଉଚ୍ଛବିମହିଳା ପଞ୍ଜମି
ମେଟ୍‌ରୁକ୍ତିବିନି:

ଓৰ ডাঙৰেই ঢিনোভলীৰ ঠৰ্মৰী,
ଖণ্ডকାର୍ଯ୍ୟ ଶାକିଲ କୋଇ, ଜୁଗକିଲ କୋଇ ପତାଳରେ
ପଦମ୍ଭାବ ପାଦକାରୀ, ପାଦକାରୀଣି ପିଲାରୁ,
ଶାକାପ ଶାପୁର୍କାଶ ଦୁଷ୍କଷୁର୍କାଶ ସ ମତପାର୍କ.

ლექსი „პირველი ბარათი სატრუქციანომი მძღვრილი“ ბარათშვილისეულ მხატვრულ სახეთა გამოიხილს წარმოადგენს:

ଶ୍ରୀବ୍ୟନ୍ତ ମନୁଷ୍ସେ ଲାଗି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ,
ପ୍ରିସର୍କାଳ ଶ୍ଵେତବ୍ରତ ଓ ଅଳ୍ପ ଶ୍ରୀମାନ୍,
ଶ୍ରେଷ୍ଠକବ୍ରତୀ ଦୁର୍ଲଭବ୍ରତ ଦୁର୍ଲଭବ୍ରତ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠକବ୍ରତୀତ ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରୀରାଜଙ୍କିଳୀ.

୧୬ ପିଲାଙ୍କରି

ନାଲ୍ମେ ଏହିବା ଶେରିନିତ ମନସବାର୍ହୀ,
ଆ ଗାଲପଦ୍ମ ଶୈଖର କୁରାମିଳନ୍ତେ ତୁମାର
ମୌର୍ଯ୍ୟନ୍ତରୁ ମେରୁକିନ୍ତିରୁ ନେବୁଥିଲେ ଏହିଲିଙ୍ଗ,
ଶୈଖର ବାଲୀ ଦା ଦୁର୍ଘାଟିଶି ମନାରାନ୍ତି
ତୁମରୁତି ଲୋକ୍ୟକୁ ମନୁଷ୍ୟର ମାନିଲୁଣ,
ହେବ ପ୍ରସରିଲୁଣ ତା ଲ୍ଲାବର୍ଗରୁକେ ପ୍ରତିନାନ୍ତି.

మా కొన్సురోలు, నుట్లు, కొవిడ్ ప్రోటో, లోహాలు

ლექსი „უკრ საყურე“ პოეტის ხევლიან
მონალიგს წარმოადგენს, რომელშიც ბარათ-
შვერი, მითოგის, ონინთა არასოდო.

ლექსში აუცხო საყურრე „წარსულის მძაფ-
რი განცლა წარმოლენილი, მასში გარდასულ
ღრმოთ, მოკონტაბათ ნითელი სურათია ალ-
დეგნილი. პირტი, ჩიტოვანის წარმოსახვით,
სატრიუმოს ანტრიუმს ისე ესალმურება, რომ
იგი რეალურ კრძოლებს იწევს მასში თანაცა-
ბარათშევლის „საყურრე“ თავის ღრმის მდევა-
ძლევრი განცლის, უშუალო შთაბეჭილების
შეთავათ შეაქმნა.

სამართლებრივი განკუთხები

ମୋଟାର ନିୟମଗ୍ରହଣ - କୁର୍ରାଙ୍କଳେ ଅଲାପନୀ

ମେ ଲୁହିରେ ଦିଶିମରୀ ପ୍ରକ୍ରିତ ସାଧ୍ୟତାରେ,
ନୁଙ୍ଗାନ୍ତରୁ ପ୍ରେସ୍‌ରେଲ୍, ବାରଫଳେ ଗ୍ରାଫ୍‌ରୋଲିଂ,
ଫାର୍ମାସ୍ଯାର୍କିଟ୍ ଓ ଏ ପାଇଁ ଡାକ୍‌ବ୍ୟାକ୍ —
ଅର୍ଥାତ୍ ବାରଫଳିନ୍ଦ୍ରିୟ ଶୈଳ୍ମଣି ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ।

“ ସାହୁରଙ୍ଗ ଲୋକି ଏଇମୁଖୀଶି ହିନ୍ଦୁଷ୍ଟର ଅ-
ସାର୍ଵଦା ତ୍ରିପଦ୍ମାସ । ଏହାପରି ପାର୍ବତୀଶବ୍ଦ ଏବଂ ଉତ୍ତିଲିଶବ୍ଦ
ଦେଖିଲୁଣ୍ଡରାଃ ।

ମୁକ୍ତିଗ୍ରହିର ପେଣ୍ଠି ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଟ୍ସୁର୍ଲମ୍ବ ଜୀବିଳାନ୍ତ,
ଯେବେ ଏହି ପ୍ରକାଶରେ ଓ ଦ୍ୱାରାଲନ୍ତରେ ଥିବା,
ଶିଖିବା ଫୁରିତାଗାନ୍ଧିଲିଙ୍କ ଫୁରିତରୁହିବାକି
ଓ ମନ୍ଦିର ନିଃଶ୍ଵରିଲାବା ଶେର ମାନୁଷଙ୍କରେବି.

“ନିରାଶ୍ରେଷ୍ଠ” ଶୁଣି ହାମଙ୍କରେଣିମେ ଶ୍ରଦ୍ଧାନ୍ତିକିଗାଙ୍କ
ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ, ଉଲା ପ୍ରକାଶ ନିରାଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲୋକଙ୍କରେ, ବ୍ୟା
ଳା ପ୍ରେସ୍, ବ୍ୟାପକ ପ୍ରେସ୍, ବ୍ୟାପକ ପ୍ରେସ୍ ମେହରାଲିକ୍ରେନ୍,
କଲେଜ୍‌ରେ ଅବସାନିକାରୀ, ଲୋକିଶିଳ୍ପ ଶବ୍ଦରେ ଚାଲୁ
ଅବସାନିକାରୀ ଅବସାନିକାରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ହାତରେ ପାଇଲା
ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଏହାରେ ପାଇଲା ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଏହାରେ ପାଇଲା

შორს ლობე-ყორეს ვედები,
მტანგავს საწუთროს გოდება,
მაგრამ შენ გამახსენდები
და სატყივარი მშორდება.

ହାଇକ୍ରିଲ୍ ଡାକ୍ଟରିଲ୍ ପାର୍କ୍‌ଗୀର,
ସ୍ଟ୍ରୀମରୀଳ ଅର୍ଗ୍‌ରୀସ ଏର୍‌ଗୋଫ,
ସନ୍ତରିଲ୍ ମିଶନ୍‌ର୍ ଓର୍‌କ ଗାଲାପାଦ୍
ରୂ ପ୍ରେରଣାର୍ଥ ରୂପେର୍ବାର.

ବ୍ୟାକରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟାକରଣ ପାଇଁ
ଶିଖିମାରୀ, ବାଦରୀ ନ୍ୟାତ୍ରିକାଳେ ପାଇଁ ଶୁଣିଲୁଛାମୁକ୍ତ
ଶୁଣିଲୁଛାମୁକ୍ତ ପାଇଁ ମନ୍ଦିରାଳୋ — ମନ୍ଦିର ଶାନ୍ତିକାଳେ
ମନ୍ଦିରାଳୋ ଶୁଣିଲୁଛାମୁକ୍ତ ପାଇଁ ପାଇଁ

ଶୁଭେଳ ମେହିନିରୁ ଦିଲ୍ଲୀରୁ
ପ୍ରସ୍ତର, ପ୍ରାୟେ ଯା ତଥାରୀ,
ମେହିନିରୁ ମହିଳାଙ୍କ ଗୀତିରୁଣ୍ଡା
ଯା ପ୍ରସ୍ତର ଉପରେ ଦୋଷରୀ.
ଏହି ରାଜମହିନୀ ଯା ଏହି ପ୍ରାୟେ
ଶେଲୀ ଏହି ରାଜମହିନୀ ଗ୍ରାମୀୟ
ଯା ମହିନିରୁଣ୍ଡା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଶେଲୀ ଏହି ରାଜମହିନୀ.

ଓই শিক্ষাপৰ্যাপ্তি সোজিহীন সোজুরুৰে, কৃত-
দ্বাৰা, কৃতেৰি, পুঁক্ষেৰি আৰু দুষ্কৃতিৰ অৱস্থাৰূ-
পৰ্যাপ্ত কৰিবলৈ লাগেৱৰ্ধণৰ পথে হৰিতৰূপ কাৰ্য-
কৰু ছুলাৰ্পৰ্যাপ্ত আৰু মিঠাপৰ্যাপ্ত গভীৰতাৰূ-
পৰ্যাপ্তিকাৰণ। অসমুপায়ীকৰণ নিৰ্ভেব ও গ্ৰহণযোগ্য
লোকসমূহৰ অন্তৰ্ভুক্তিৰ প্ৰয়োজনীয়। নি-
মুচ্যুৰূপৰাঙ, কৃতিৰূপ, কৃতুল্যতাৰূপৰাঙ
সোজিহীন আৰু দুষ্কৃতিৰ অৱস্থাৰূপৰাঙ

“დოლორისა” ბოლო თავებს: “უცხლება”, “მონაკვეთი განვიშა, ”უცანაკრელი ღირა“, „გა-
მოთხოვება“ ს. ჩიქვანის მხატვრული წარ-
სახვის უცრაონ ბეჭედი აზის. იქ მის მოქა-
ნამდოდგრენილ და პალცხლებულია ბართა-
შელის უცანასკრელი ღირა, სიყვალ-სიცოც-
ლის საბოლოო ჟეფახებ და ცვა სიცვლილის
დასაღვრულება. მა თავებში ილარ ულავრებენ
ძარათაშვილისული ნაცნობი მხატვრული სა-
ხები, თუ კალივადი ფრაზები, იქ უკვე მხა-
ლოდ დასულიანის საკუთრის მხატვრული. ფან-
ტაზია, მისი პოეტური ხალვებია წარმოდგენი-
ლი.

ବ୍ୟାକ୍‌ରୀତିରେ ଶବ୍ଦରେ କଥାକଥା ହେଉଥିଲା,
କେବଳ ମାତ୍ରରେ ଶବ୍ଦରେ କଥାକଥା ହେଉଥିଲା,
କଥାକଥାରେ କଥାକଥା ହେଉଥିଲା,
କଥାକଥାରେ କଥାକଥା ହେଉଥିଲା

ଶ୍ରେଣୀରୁ ଉପକଳ୍ପନାରେ କୌଣସି ହେଲାଏ କଥା-
ଲାଭ ଯାହାରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିମାଣରେ ପାଇଅଛି ତେବେବେଳେ କଥା-
ଲାଭ କଥାରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିମାଣରେ ପାଇଅଛି ତେବେବେଳେ କଥା-
ଲାଭ କଥାରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିମାଣରେ ପାଇଅଛି ତେବେବେଳେ କଥା-
ଲାଭ କଥାରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିମାଣରେ ପାଇଅଛି ତେବେବେଳେ କଥା-

საბრძოლმში დაბრუნება აღიარ ედიტს
პოეტს, ავთმუნოფობამ 1845 წლის 9 ოქტომ-
ბრიამდე გასრანა. 9 ოქტომბერს, იგი მიიცავალა,
ხაზნერლიდ სუნთქმა ისსცეკრს ათალგაზრდა სი-
ცოცხლე, რომინის ხაზუარგადადებელი სწრაფ
და უსასრულობას ელჩოდა.

„గాంధీజి దార్శనికర్త” కొర్తిలు లూస్‌ప్రెస్ట్‌
మింకోల్స్‌ఫ్రెంచ్ మింట్‌హర్డ్‌బాల్ ల్యాప్‌సిట్ శ్రుత్తు గ్రి-
సిథిష్టా“, బెంల్ న్యూ బెంల్ ల్యాప్‌సిట్ శ్రుత్తు గ్రి-
ఎంస్‌ల్యూ లంబ్‌డ్రై డా „గాంధీతథివ్యాప్తా“ శ్రంఖేల జీ-
అప్ శ్రుత్తు గ్రిమ్‌హర్డ్‌బాల్ డాన్‌సాంశ్రాల్స్‌ల్యాప్‌సిట్ ల్యాప్‌సిట్ వి-
ర్లెస్‌సిథిష్టా.

ପାରାମିଶ୍ରବଳୀରେ କୁଲିରେ ଲାଗାଇଥିଲା ଯାତ୍ରୀରିଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତରିତିରେ ହୋଇଲାମ ଶୈଖିନିବା, ଏହି ପ୍ରସ୍ତରିତି ଦିଲ୍ଲୀରେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଥିଲା । ନିର୍ମଳାକିମ୍ବା, ମାତ୍ରାମ ନିମିତ୍ତ ଲାପାଲାରେ ଥିଲା ।

ଓৰ ডাকমানৰা কি শিক্ষণ কেন্দ্ৰুলৈশি,
শ্ৰেণি ডাকগিৰোৱা লৈক্ষিকৰণীস কৰিব।
নুষ্ঠৰ উৎকৃষ্টৰূপ ত্ৰাললিব কেন্দ্ৰুলৈশি
যুৰিস গুৰুশিলোৱাৰ ওৱা ডাকগৱন্ধন।

მეტამე ცხელებამ ისევ იღროვა,
მოლერალს არგუნა საფლავის მღვიმე
და უკვდავება შენ დაგიტოვა,
როგორც ჭრილობა ნაზი და მძიმე.

ପ୍ରାଚୀର୍ଦ୍ଧରେ କୁଳପତ୍ରରେ ମାନ୍ଦିଲାଙ୍କ, ସାତଶାହାଙ୍କ
ଶ୍ଵରିନାଥା ଦୂରାଳ ପ୍ରୟୋଗରେ ଲ୍ୟାକ୍‌ଷିପ୍‌ସିମ୍ କୁର୍ରାପୁରୁଷ, ମାନ୍ଦିଲାଙ୍କ
ରାଜ୍ୟ ଶତାବ୍ଦୀମାତ୍ରରେ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲାଯିବା
ଦ୍ୱାରା କୁଳପତ୍ରରେ ମାନ୍ଦିଲାଙ୍କ ମାନ୍ଦିଲାଙ୍କ କୁଳରେ
ଏବେବିବିଷାଇ ଫଳାଳ୍ୟାଙ୍କ.

ଫର୍ମିଲା ତାଙ୍କୁ ସାମାଜିକ ଲାଇସେନ୍ସ ଦେଲ୍ଲୋ-
ର୍କ୍ସ.

ହିଁର୍ବାଦିନ ମିଠାର ଗାମିପୁଣ୍ୟଶ୍ରୀ ମୋତ୍ତର୍କାଳ
ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ବାରିଲି ମର୍ମାଗ୍ରାଙ୍ଗ ଗ୍ରହିତେଜୀ ମେଘଶ୍ଵରାତ୍ରି
ଦିନ ଶବ୍ଦରୀ ବୁଝିବାରୀ ବୁଝିବାରୀ ମେଘଶ୍ଵରାତ୍ରି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ
ତଥା ଅମୃତାକାରୀ ପ୍ରାଣବିରାମ ପ୍ରାଣବିରାମ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ
ବାହୀନା ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ

„დღიურის“ ლირიკულ გმირს, წუთოსოფლის
აბაოებით გულასერილს, მაგრამ მათნც ლაპაჲა
ოცნებებში მყოფს, ჩიქოვანი ტკიფალით ათქმე-
ენიებს:

ଶୁଭେନ୍ଦୁ ଓ କୁମାର ପାତ୍ରଙ୍ଗଙ୍କ
ପାତ୍ରଙ୍ଗଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ସିଦ୍ଧର୍ମ,
ତା ବିନନ୍ଦିଲୁହାରୀ ମିନନ୍ଦନାରୀ
ମାନିନ୍ଦ ପ୍ରେସ୍ ପାତ୍ରଙ୍ଗଙ୍କ ପାତ୍ରଙ୍ଗଙ୍କ.

ଓ স্তরোচ্চে গৃহস্থিস দৰিয়ন্বালু কল্পৰূপ
ভূলিলসম্মুখীন লক্ষ্যস্থি “বিন্দিসফৈরী সেক্ষে-
লিস” হৰ্মিনিসপ্রেণ্যেৰো:

ଦିନଦିନୀସ୍ତରେଣିବୁ
ଶୁଭରାତ୍ର ଏବଂ ଶୁଭରାତ୍ର ଦିନଦିନ
ରା ଅନ୍ତରେ ଯାତ୍ରାରେ ସିମୁଳପକ୍ଷରେ
ହିନ୍ଦୁଗୀରୁ ଘାଗ୍ରାଯିତ୍ତରିନଙ୍କୁବା.

ଏ ଲ୍ୟାଙ୍କିଶ ଗାନ୍ଧିରୁଳିନ୍ଦ୍ର ଫାରଟ୍ରେଲ୍ପ କାଳୀରେ
କାନ୍ତିରୁଲ୍ଲା ଉଦ୍‌ବିଜ୍ଞାନୀ ଓ ସିଲ୍ବାଲିମ୍‌ପ୍ରେସ୍‌ରୁ ନାହାର,
ରୂପ ପାରିବଳ୍ଲାରେ ଉଦ୍‌ବିଜ୍ଞାନୀ ଚିପ୍‌ରୁଲ୍ଲାରୁଙ୍କ ଏତୋତ୍ତମ
ପାରିବଳ୍ଲାରେ ଥିଲିନ୍ଦ୍ର ଯୁଗଲ୍ଲାରୀମିନ୍‌ପ୍ରେସ୍
ମର୍କିନ୍‌ଗଲ୍ଲାରୁ ଶୈଖାତ୍ମକ ମନ୍ଦିରରୁଙ୍କ ପାରିବଳ୍ଲା
ମାର୍କ୍‌ରୁଲ୍ଲା ଗାନ୍ଧିରୁଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରମିଶ୍ରଣା ଫର୍ମ କାଳୀ
ରୂପତ୍ରେଲାଙ୍କାନ୍:

ბინდის სურათი სოფელი,
ესე თურ მაღ ბინდების
კოკას შიგან რაცა დგას,
იგივე წარმოდინდების.

୬. କିମ୍ବାକଣ୍ଡ ଏବଂ ଶର୍ଷକଳିଦୀର୍ଘ ଓ କାମିକିତିପରିମା ଶ୍ରେଣୀରେ ମେଘଦୁର୍ଗ ଉତ୍ତରେ ସିଙ୍ଗଲିଲ୍ ଶୈଖିରେ ଉଚ୍ଚତାରେ ପରିମା ମାଧ୍ୟମରେ ପରିମାପ କରିବାକାହିଁ ମନ୍ତ୍ରମାର୍ଗ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି।

შინდისფერი ეს საწუთალ
ვის ეჩვენა ბინდისფერი?

მაგრამ სიცოცხლის ბოლო წლებში იგი მარტივ გერ გაექცა წუთისოფლის სწრაფმავლო-

130452 ឧសម្រាប់បង្ហាញ

ମୋଟ ନିର୍ମାଣକାରୀ ପତ୍ରଜୀବି ଏଲୋପନୀ

ଦିଲ୍ ମହାକୁ ଶେଖରଙ୍ଗବାବ ଓ ତାଙ୍କିମି ମିଳିପାନ୍ଧୀଶ୍ଵରି
ଗନ୍ଧର୍ତ୍ତବ୍ଦୀ, ବିନନ୍ଦିଲୋହିଶିର ପାଇମନ୍ଦାଶ୍ଵଲୀ, „ଏବଂ
କିମ୍ବା ଅନ୍ତର୍ମାରିବି“ ଲୋରିପାଶ୍ଵଲୀ ଘରିବିଲେ ସିର୍ପାଣ୍ଡିତ
ପାଇମନ୍ଦାରୀ;

ბინდი მღერის ფამს წამოეწია
და ულრან ლამის ქსელში გვეპი.

სანდერესთა ბინდისცვერის ცისფურში კა-
ლისცვლის ფერწერული კანონშომიერება. ბინდ-
ბურნი რიგადასაც ნიშნავს. (ძ. ს. სახ.) რიგადა-
რი კა ღია ცალკე მოვალეობა, რეტრედისცვერისა და ნის-
ტივით რეტრედისცველი ფერის შექმნებით პრი-
მიერებული. მა ფერწერის ერთ-ერთი მთავარი
კომპონენტის — ცისცვლის გამოყოფა. რაც
ჩინკვენის დახვრილ დარჩეულ ხედებზე
მიუთითობს, ამავე დროს ზუსტ აზრის რიგ და-
ვრენოვანებაც აძლიერს ბართვერილის სულიერ
ის დაზიანებას დასახულს, უღმბელ სერტ-
ორსთან მის მიღლით იდეალების შეჯახებასა და
დამსხვრებას.

ନିର୍ଜନୋବି ଶାକପୁରୀଙ୍କ ପଲ୍ଲୀରେ ଗୁରୁତ୍ବପଦ୍ଧତି ପାଇଲୁଛି ।

სიცემ უმატა, დაიწყო ბოდვა,
ვერ გისხენა მაკოს გვარი,
მხარი ასწია საფლავის ლოდმა
და შემოაღო რთახში კარი.

ეს სტრიქონები შორეულ ასოციაციას იწვევენ
ენდ ხალხური ფილათოფური ლარიკის ისე
ნიმუშებთან, სადაც სიყველი-სიცოცხლის მა-
რალული მძევანეული პრობლემა დასტურო-
ბა. ეს გენერაცია ძალას, პორტური ნაწარმიერებას შეა-
ღვევს და ძალას, პორტური ნაწარმიერებას შეა-
ღვევს და ძალას, პორტური ნაწარმიერებას შეა-

ଲେଖିବା ଶୁଣି ନାହାର,
ଲାମ୍ବି ଲମ୍ବିଯୁଦ୍ଧ,
ଶୁଣି ତିତକ୍ଷଣ ନାହାରିବା,
ଜାଣିବାରଙ୍ଗିବା କିନିବା.

ପ୍ରେରଣୀରୁଲ୍ଲା ଶାକ୍ତେଶ୍ଵରି ମହାନ୍ଦ୍ରାଜାଙ୍ଗାରାଜ ମିଶ୍ର-
ଟାଙ୍କା ନିଶାନଦିଲ୍ଲୀଙ୍କା ଗାନ୍ଧିଫ୍ଲେଡି ଗୋବିନ୍ଦରାଜ-
ପ୍ରେମ, ମାତ୍ରାରୂହାଲିନ୍ଦ୍ରାଜ, ଏ. ଟି. ନେହାନ୍ତାପାତ୍ରାଜୁଲାଚ-
ାନ୍ଦ୍ରାଜାଙ୍ଗାରାଜ”

ପେଶ କରିବାକୁ ନାହିଁ ମିଳିବାକୁ
ଶିଖିବାକୁ ନାହିଁ କରିବାକୁ ନାହିଁ
ଦାଖଲାକୁ ନାହିଁ କରିବାକୁ ନାହିଁ

०६ गोलगः

ଲାଗ୍ବିରୁଙ୍ଗେ ମନୋ ହୁଏକର ଲା ପୁରୀ ମିଶ୍ରଙ୍କା,
ଜୀବିରୁଙ୍ଗେ ଲାଗ୍ବିରୁଙ୍ଗା, ନାଲୁଗ୍ବେଳା ହିଲିନ୍ଦା,
ଶେରିଲୁଲୁଖା ଲାହେ ଲା ମୁରୁଗାଳୁ ଲାଗ୍ବିରୁଙ୍ଗା
ନେତ୍ରିରୁଙ୍ଗେ ମୁରୁଗାଳି ପାଇମୁ ନିକରାନ ମାଧ୍ୟମରୁକ୍ତା,

අග්‍රාමය

ଫୋର୍ମେବ୍ସ ଟାଙ୍କାଲୀ ଅନ୍ଧାଳିଆ,
ସାତ୍ରିଜୁ ଠାର ଡାକ୍ତରୁଣ୍ଡା
ଏ ଗପିଲ୍ ହାରିଲୀ ଅନ୍ଧାଳିଆ,
ରୂପକାଳୀ ଅନ୍ଧାଳିଆ.

„ვარგის ღლიურს“ ისეცი, როგორც პოემას „სიძლეერა დავთ გურამიშვილზე“ შინაგანი მუ-
სიკალური მელოდიურობა, შინაგანი ჩიტერლი
წყობა განიათ, რომელიც მრავალურიონები-
თა და სიმძიმეული გამოიჩინა. ის კი კავკა-
ცულია დაქანონობით ურთისესობისათვის, რა-
ოდ დევლი საზომების ახლებურ ინტერპრეტაციას,
ასაც მელოდიურ ტრანსიცის კონსისტენციას.

କିମ୍ବାନିରୁ ଲେଖିଲା ଶିଳଙ୍ଗାନିନ୍ଦା ମୁଶ୍କୁରାଇରୁ
ଦିଲା ଉତ୍ତର-ପରିପାତୀ ଅପାରାଧୀରୁ କମିଶନରୁ ଥିଲାମଣ-
ଦିଲା ଏହାରୁ ନିର୍ମାନାବୁଲା ଫାରମାନ ଦିଲା ପାହାଦିଲା ଚନ୍ଦ୍ର-
ରାଜ ରାଜ ତଥା ପ୍ରେରଣା ଲେଖିଲା କମିଶନରୁ ମାତାପାତ୍ର-
ରାଜୁରୁ ତଥା ସବୁଦିଲା ମିଳିଲା. ଶିଳଙ୍ଗାନାରୁ, ଏହାଟା
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରଣାକିମି ନିର୍ମାନାବୁରୁ କିମିଶନରୁ ଲେଖିଲା
କିମିଶନରୁ ଏହାରୁ କମିଶନରୁ ଲେଖିଲା ଶିଳଙ୍ଗାନିରୁ
ଏହାରୁ ଏହା ତଥା କମିଶନରୁ, ମିଳିଲାଲୁ ନିର୍ମାନାବୁରୁ
କିମିଶନରୁ ଏହାରୁ କମିଶନରୁ ଲେଖିଲା ମିଳିଲା

ფიტჩერისტული პერიოდის ბევრი თეორიული მოსახურება და ლექსის ერთსაფაული ძიებანი მას სიყვარულის მიღებით გამოიმდებარებოდა. სიკუთრის მშენებელი, რომ აღნეულ კრებულში „მხოლოდ ლექსის“ (1930 წ.) ორგასტრული ლექსილობას სახელმწიფო გეორგიანგული ლექსის ზევი მეტრული სიახლეები ჩიქვანგია გამოიყენა „სიმღერას“ და „აგანგის დღიურში“.

ფიტჩერისტული პოეზიის შედევრის, „ცალას“, რიტმული შეცვლითი გვესმის „დღიურული კვლაში“ და ლექსის ერთსაფაულის სიმღერას. ეს ჩიქვანგისტრტროფიანი ლექსი ნაირნირ რიტმულ და რიტმულ წყალის შეიცავს. დასაწყისი სამი სტრუტი ათმარცვლოვანია, თხრობა დინას ტრანში მიმღილარებას, რაც გართას ულ ღრუთა მოგონებას, სევდის სიდარბასის ლექს თითქოს ესადაგება, კიდეც. შემდეგ მოტლოდნელია გამოგვებების ახალი სტროფი, რომელიც დინას თხრობას მოწყვეტია ამჟარებს. ათმარცვლიანი ირ ტაქსის მარცვება სტროფში რვა და ექსიმარცვლიანი ტაქსი ემიჭნება:

შენ ცენი ჭიჭინს გმაბონებს,
საით მიურტენს, ვერსად მიგალოჩა,
გული მშედება და მაღლებს
შენ სიყვლული.

თუმცა რიტმიკის მხრივ ამ ლექსის სტრული დამთხვევა არა გვაქვს „ცირას“ ერთსაფაულის, მაგრამ მისი ცალმული რიტმული ერთეული და მხატვრული ანტრაციი კა პარალელს პოლიობს „დღიურთან“.

„ცირა“ ფიტჩერისტულის პირნია, სა-და-და, ბგატერიას და სტრუტშემნალობის უკრატერის დაგვირთვის ფონზე გამალიანი, ბურდოვნიალ, მაგრამ მაინც იყვეობა შეინდივით აუ-ვავებული ლომიზი ქალის ანტრაციი, რომელსაც წრბილი წარმენილი შარა კლოდება:

ცირა ცირა, ცირა წარბი, ცირა წაბლი,
წარბენილი ფაქტოტური, ცაკუოხედ, ხილბოგირი.

შარა წარბი წარმენილი.

შარა კი სახევი მოულონებულებით და მიტოო იყორი მორბადებულებით უბლოდეს გასს საყვარელ ქალს: ცირა შინდი — თბობებშე გადატრინდა.

„სიყვარულის სიმღერა“ გარტო ემოციურად კი არ ესატაგება მოელი ლექსის სულს, ქალისაღირი საოუზ ღილოებულებას, არა მეღ ფორმის მხრივაც. „ცირას“ რვამარცვლიანი სტრიქონები:

შარა წარბი წარმენილი,
ცირა შინდი — თბობებშე გაღაფრინდა

ასე გამოინდა „დღიურში“.

წარბი თოთქ წარმენილი,
ბაგე — შინდით დაუკრილი,
ლექსი, ლამე აფრენილი,
შენი ეშხის ნაცვესია.
ფაქტოტურის თვალი აელია,
სატრო არ დაბრუნდა
და გულს დარდი აცვევაა,
როგორც აბლაბუდა.

ჩიქვანგის საცუთარი, არიგინდური პოური ხატები შემოქმედებით უსექოლოგის ამოუსნელი ფაქტოტურების ზემოქმედების ძალით წლების მანძლზე განიცდიდნენ თვითგამეორებას, სახეცვლილებას სხვადასხვავის გარიატიებას და ახალ-ახალ კონტენტებში. თვითგამეორების მხატვრული ხერხი, საზოგადოდ, მოტრის ინტერიულობის, მისი არიგინალობის მანიშვნელობა. ლიტერატურის ისტორია იცნობს ისეთ ხელოვნობა, რომელთაც საფუთარი შემოქმედების ცალკეული მოტოვები თუ მხატვრული სახეები ხანგრძლივად გამოიტარებით თავის ბოტრერ სამყაროში, რომლებიც ძროლურ რიტორულობას ამოტივტივებულან მათ ცნობიერებაში. ეს თვისება ახალითებს ს. ჩიქვანგისაც, რაც მისი მხატვრული აზროვნების ერთ-ერთ თვისებულებას წარმოადგენს.

„აგანგის დღიურში“ ახალი ფორმით გაცეცხლდა დღეცელი, ჰაბურობისდროინდელი თუ შემდგომ, სამწიფის ხანში შექმნალი ნაწარმოებთა ცალკეული ფრაზები და მხატვრული სახეები.

ბარათშვილის პოეზიით შეთანხმებული ჩიქვანგის აღნეული პოემის „ფიტჩერი მიტკრის პირის“ ტრაზეოლოგიური და რიტმული ერთეულების, მოელი სტროფების, ნაცნობი მელოდიები მეორება „დღიურის“ უცელებელი შემცემით და მხატვრული საყვარულის სიმღერაა, რომელიც მარტლაც სიყვარულის სიმღერაა, ეკრეტრინი ჰავევაგიძისაღმი მიძღვნილი:

შენ სავარებულებე ზის პოეზია,
შენ სავარებულებე ზის გაზიფრული,
სულს ვარსკვლევები შემოესა,
ხან მოცხახისე, ხან დაზაფრული.

ქართული ლირიკული პოეზიას ერთ-ერთი ბრწყინვალე შელევრის: „გულს ვარსკვლავები ეფახებიან“ ცნობილი სტრიქონები:

ლიანა უატგრისავილი
ცირონ ჩიკოგანის „განვის ღილირი“

තම්බිං ශාඛලාරා ගාමින්සුලේකිං
එන්. පොත පෙපලුවහි තාපුලුව් සාන්තුදීන්,
පොලු වාත්ස්සයුලාගුවි යුතුවේකාන්.
අංගල කාන්තුවේස්ට්‍රිඩ් අං නැමැන්ද:

දා රුගෝරු සාන්තුදීන් උම්භූව පෙපලුවහි,
පොලු වාත්ස්සයු මේ උම්භූව මිතුවාලි.

කොලං සාම්ප්‍රදා මුද්‍රණවෙළං මුද්‍රාජාත්‍රිතුලා
සාංස් „දෙපාර්තමේන්“:

මිශ්‍රණයාර්, මින්නිත නික් ම්‍රාජිතින්දිස්
තාගාරි,
සාම්ප්‍රදා මිස් මුද්‍රණකාල සාලාමින මුද්‍රණකා,
සාම්ප්‍රදා ඉවෑර්ල් වුවප්‍රාග්‍රා සාවානු ම්‍රාජාරි

දා සුලං ජාපනිස් යුතුවේන්දී මුද්‍රණිරු

සාංස් පොලුවාලු ප්‍රාග්‍රාදාන්:
.....

ලඛන මික්ස්ඩ් දා මිශ්‍රණයාර් සාම්ප්‍රදා මුද්‍රණිරු
සුලං නිමි යුතුවේන්දී මාන.

යේ ගුරාත්සේඩ — „සුලං නිමි යුතුවේන්දී මාන“
දා සුලං ගුපනිස් යුතුවේන්දී මුද්‍රණිරු“, රුම්බුලාපු ලුම් පුද්‍රාවේද ඇවත ගාංගමුලා මිං-
ලාංස්මාන්, ස්ත්‍රීලංකාවේගාරි වාර්තායියා සුම්ඛි-
දෙපාර්තමේන් „සුම්ඛිඳීප්පාලා“:

„දෙපාර්තමේන් දෙපාර්තමේන් මිශ්‍රණයාර්
දා සුලං නිමි යුතුවේන්දී දා මුද්‍රණිරු-මුද්‍රණයාලු
දා මුද්‍රණයාලු උගාලු පොලු මුද්‍රණයාලු තුළුමින්දුරාද යා
අන අතිස් ජාතිමෙශ්‍රාපන මාන්‍යුලු මාන්‍යුලු පුරුෂුලුගෙන්
මුද්‍රණිරු යුතුවේන්දී නිශ්චලමුදුබිස් මිනාගාන ප්‍රමා-
දීජ්‍රාර අතිතාන්.

අන ලඛනුවේ පොලිත සිංහල නිශ්චාන්දිය
යුතුවේද පැවතු ආම්තුපාඨ, රුම් මාන මිලුවේ-
දා ගුදුරාඛන්ද මින්නිද ජාතිමෙශ්‍රාපන දා
වාස්‍යාඛන්ද මින්නිද මින්නිද මින්නිද මින්නිද

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

თამარ ციცელი

ახალი კულტურული უძრავი თანამდებობა ლიტერატურული საზყალი

სულ რაღაც ოცნებელ წლის წინათ მცენრის შეერთებულ სტატებში ფიქრადაც არავის მო-
უსახლეს რომ რასოდრივი კონცლექტი ას-
ტყვაცნაში უზომლდ გამარტინებოდა და ზანგთა
გამოსახული თომქმის რევოლუციად ეცემდა
მაგრამ ახლა ნითელი გახდა, რომ შეკვეთითა
საკონსის გადაჭრა მთელი მცენრის მომავალს
განაცირობდნ.

თანამდებრუოვე ზანგი მშერლები და ზანგურ
ოემები მომუშავე მცენრიელი მშერლებიც იმ
დასკვნამზე მივიღები, რომ მცენრიელ ზანგთა
ბევრი განცულებული მთელი მცენრიელი ხალხის
ბევრისაგან, მათი ტრაგედია — მცენრიელი.
ტრაგედია, მაგრამ რჩევე მხარემ, სანამ ასეთ
დასკვნამზე მივიღოდა, უნდობლიან განიცა-
და, გვევი, ტრაგელი და ყოფანიც, კეცმიარი-
ტერისაკან გზა როულიც იყო და ხანგრძლივიც
საჩი ზანგბეჭი და ოქორკანინგებაც შეკლე-
კონცლექტი გათხოვა მიმღებ საერთო პრობლე-
მები და ხერთო ბევრი დაეხახათ.

50-იან წლებში ზანგ მშერალთა შორის კა-
მათი გაიმართა, ერთმანეთი ებრძოლა იმ მი-
მართულება ზანგურ ლიტერატურაში — ტრა-
ფიციონალისტები და ახალი თაობის წარმომად-
გრნები. რამეთა მიმართულების წარმომადგრ-
ნების უკიდურეს და ლროვა კუვაზე ცნობილი ზა-
ნგი მშერლები რიჩარდ რაიტი და ჯიმიტონ სკუ-
ლის მშერლები. მცენრი მხარეზე ახალი თაობის
მშერლები გამოიყოდნენ, მათ შორის, უპირვე-
ლეს კულტივა, რალუ ელისონი და ჯეიმს ბოლ-
ტონი, რომელმაც ის-ის იყო, პოპულარობ-
მოხვევეს. ეს კამათი არ ასხავდა შეუთავეს-
ხელი მხატვრულ ბოზიცების შეტაქმას —
რაიტის გამარტინი ბოლტონის და ელისონის აფ-
რინცელ შეოქმედებაზე აშერად, კამათი უფრო
ერთიანობით თემის სტრულიად შეუთავესხელმა
ინტერიერული ციფრა გამოიწვია, რაც ახალი ეპო-

ქის სიჩოლულით იყო განპირობებული. კამათი
მწვავე იყო: აბალგაზრდა მშერლები კრიტიკუ-
ლურ ეკიდნებოდნენ წინა თაწელების ზანგურ
ლიტერატურას, არ მოსწონდა მიმართულება
ჰიმელიც მის რაიტია მისცა. ავტორების დაზიან
რომ რაიტის წიგნების გარეშე, რომელებიც ესო-
დენ ჩნიშვნელოვანი და აქტუალური იყო 40-იან
წლებში, თუმცა მათი შემოქმედებაც უკას ერ
მოიყიდა. და მანც ეს პოლემიკა გარდა-
ვალი იყო, რაღაც აბალგაზრდა მშერლები
გრძნობდნენ შეცლილი ეპოქის მთელ სირთუ-
ლეს და მცენრიელ ზანგთა თვითშეკრების ახალ,
უფრო მაღლა დონეს გამოხატულდნ.

თანამდებრუოვე ზანგ მშერალთა შემოქმედე-
ბის მცენრიად შეცლილ ტრინი გასაგებად
აუცილებელია ჩავწევეთ იმ თემებს, პრობლე-
მებსა და კონცლექტებს, რაც 40-იან წლებში
რაიტია და მისცემებიცა ასებს ლიტე-
რატურაში; ჩავწევეთ იმას, თუ რას უარყო-
ფერ ახალი თაობის მშერლები ამ ლიტერატუ-
რაში, რას მოითხოვნენ, რას ასახევნ და რას
აკციურებენ თავითი შემოქმედებით.

რიჩარდ რაიტია დიდი და რთული გზი გან-
ვლო. მის წიგნებში კველიზე სრულად ასახა
ამცენრიკულ ლიტერატურის ის ტრადიცია, რამ-
დის თანამდებობა რასობრივი პროცესი მხოლოდ
ჩავტულ მცენრიელ ზანგთათვის ასწებამდა, მთ-
ართადერთ ინტერესს წარმოადგება, მთელ
მათ სულიერსა და ფინიკურ ტონებებსა განა-
პირობდნ. რაიტი და მის მისცემები ხე-
ლოვნების ავტორების გრძნებას და დიალექტის ას-
ტყვაცნაში მოიცავს. ამ პრიცეპების გამომდინა-
რები, ისინა მოითხოვდნენ, რომ ზანგური თემა-
ტყვისადმი მიძღვნილი ლიტერატურა აშეარა
და არამარტოვნებულად გამოხატული სოცია-
ლური პროცესების ლიტერატურულ ყოფალიყა.
მაგრამ ადანაშაულებდა რა ამერიკას ზანგთა

სოციალურ ჩავერაში, თვით ზანგებს კი სულიერ ხილატები, რაიონი მდრიღინდედ თავის სუვერენის ნაწარმონებებში სულაც არ ჰქოლავდა. ბასოურ თანაბრძნობას ზანგებისამდე. 30-იან წლებში იგი მოუწოდებდა ხალხს არა მოთმონებისაკენ, რომელიც ბოლოს და ბოლოს დაუსასტებდოთ. არა მორჩილებისაკენ, არამედ ბრძოლისაკენ. მემბრონე სულისკვეთობამ ახალგაზრდა მწერალი კომუნისტებთან მიიყვანა. რიტი ცხოვრებით ეს მნიშვნელოვანი მომენტი - აღინიშნული კრებულით „ბორი თომას შეიძლება“ (1938). მოთხოვდები გამსკვალულია მინაგრელთა წინააღმდეგ ბრძოლის მოტივებით.

ლრ გადიოდა. რაიტი ხედავდა, რომ გათავისუფლების დღე ძალზე შეისაა. მას დროიდან ეჩერებდა, რომ ს დღე არ დადგება. მწერალი განტელი იღებს, რომელსაც ემსახურებოდა. 30-იან წლებში, მაგრამ სახისტერიციალიზმის გავლენა განისაზღვრა, მაგრამ ერთი კი ბოლომდე შეინიარჩუნა. უცდლელია: ზანგი მისთვის არ ასებობდა როგორც ცოცხალი ადგინან, რომელსც ჰქონდა საკუთარი ბეჭი და შენაგინი სამყარო. ზანგი მას ტრანზისის და სოციალური უსაბართლობის სიმბოლოდ ესახებოდა, ზანგის ცხოვრება კი დედამწინე წოჭოხეთის გამსახურებდა მინანდა.

1940 წლს გამოიის რაიტის რომანი უმერიეის „შეილი“, რომელშედეაც ზანგი მწერლების მოელი თოპა აღიარდა. კრასიურ ნატურალისტების შეგვასაც, რაიტი თავის წიგნისათვის მასის ექვს სასამართლოს დოკუმენტში, ერთობი, ჩიკვაშმ შემდგარ ლეპოლდის და ლეპბის გამხარებული პროცესის მასალებში. „ამერიკული ტრაგედიის“ შეგვასაც რაიტის რომანის სათარიკი შეითხველის უზრალებას იმ ფაქტზე ამავილებს, რომ რომანის გმირი — მკვლელი ბიგერ თომასი — დადგლობირდა. ამერიკული ცხოვრების პროცედრია. რომანისთვის სკამალ მისცურაცის ჩიკაგოში ცხოვრების პირადა გამოცდილებამ. დაქმინილვი ფრამის ავგინტის მოვალეობებამ მიიყვნა. იგი ზანგთი გეტოში, სადაც აშეარა. ცურ გეტოს გამხარებული გავლენა სამხრეთიდან გაღმოსახლებულებზე. იგი შეხვდა ზანგ მიზარდა ცლების წევრებს. რომელთ შერის ნახა მრავალი ცოცხალი მოდელი, რომელთაგანაც შემდგომში ბიგერ თომასის სახე შექმნა. რაიტის აზრით, ესხინ იყვნენ ველური და უსახლკარი, კულტურული და ბეჭისაც. რაიტი მიმდევად, სულექრან გამოიტევებული იდიონები, კლინიკების, მორგების, საატომორების, გამასტორებების, კოლონიების, ულექტროსამის კანიდოტების. „რიჩარდ რაიტა პირველმა სცადა ჩაწვლომონდებულ აღმანითა მოქლით თაბის ფსიქიკის, თაბისა, რომელიც დაკარგულით გატოს ჭურდმულებში, ამერიკას

ცოვილიზაციის ფუნგციებს რომ წარმოადგინებულია — წერდა ზანგი მწერლი და კრიტიკოს ს. ბრატინი. რაიტმა დაინახ გატო, როგორც ხანგრძლივი ისტორიულ პროცესის პროლეტერა სწორედ მა ამერიკებრივივაში ესახებოდა მას ბავშვის თომისას ცხოვრებაც.

„ამერიკის შეილი“ ძალზე მნიშვნელოვანი ნაწარმოების ზანგურ და, როგორც ბევრი კრიტიკოსი თვლის მთელ ამერიკულ ლიტერატურულ აშშიც. იგი მიზეზი გახდა ხანგრძლივი და გაცხოველებული კამათისა, რომელიც ლემდე არ შემცირდა. ეს წიგნი უკეთ იწვევს კამათს, რაიტ მის ცენტრში სტერეოიდული ზანგია (თვით მისი სახელი „ბიგერ“ ასოციაციებს იწვევს „ზანგურთან“), რომლის მიზრ ჩადგნილ თოთრებინან ქალშევილის მეცველობას, სხვა მიზეზებთან ერთად, სექსუალური მასული ულევს საცეკველად. გეგონებათ, რაიტი შეგვებულად ამწვავებს სიძულვილს როსისტ მეტაცველებში. ამიტომ არ არს გასაკვრი, რომ რაიტის მოწინააღმდეგებში ბევრი ზანგი აღმოჩნდა. მეოთხეველით ნაწილს უკეთდა, რატომ განიზრახა მწერალმა ზანგთა დაცა ასეთი წამებებინან პოზიციებიდან: ნუუ შეცოდების და, მით უმეტეს, პატივისცემის ლირსა მანიაკი მკვლელი, პათოლოგიური პიროვნება, რომელიც საზოგადოებისათვის პოლენიალურ მუქარას წარმოადგენს?

ბიგერი ანტიგმირა. იგი სუსტია, არ ძალის სიყვარული, ერთობება, მეგობრობა, ასეთად დაბიძა, თუ საზოგადოებას მიუძღვის ამაში ბრალი? გარემოს საბაც ბიგერი გაზარდა, რაიტი ხატვას როგორც ცარილია, და უსახს; თეოტრანიანთა სამყაროს, რომელიც ასე ხიბლავს ბაგერს, — როგორც მკაცრს, ცულოსა და მტრულს. ბიგერი გაზარდა ჩიკაგოს ჟურნალის კურენტში. ალწერს რა ბიგერის ცხოვრებას, რაიტი ისტორიურა გამომიჯებებს ის სიზარეს, რომელსაც მრავალი ათასი ზანგი გრძელობას და განიცდის. ამერიკაში. ბიგერის სძულს მისთვის კვეული ცხოვრების ყადა, არ სუსტ რეგისტრის მას. ბიგერა თავის ზიზასა და სიბრაზეს მჩავრელების მიმართ ბიგერი მანიკ ფორმაში გამოხატავს — თუ მკვლელობას იდენტის ნებ-ნება მასში პათოლოგიური თვისებები მეტანდება. ვეტორის მეტე კანიძოვილის ასახვში ერთვარის უზუსტობა ვლონდება.

რომანის საკვამო მომენტი, ვეგონებათ, მკვლელობაა. მაგრამ მკვლელობა და მასთან დაკავშირებული გარემოებინი ფერტიურად გაფურთოებული მეტაფორაა, „მობი-ნილი“ ვეზაპშე ნაღიძობის მსგავსად. რომანი არ უნდა აღვიდვათ როგორც წიგნი მძიმე დანშაულის შესახებ. რომანის ნამდვილი თემა ბიგერის

¹ «Opportunity», June 1940, p. 185.

ცხოვრების ფარული აზრი, რომელიც მისმა და-
ნაშაულობა გამოაღმართა.

კუვე თვით აზრი იმის შესახებ, რომ ვან მოულა თეთრაკანიანი, უდინდეს სიამოვნებას ვერის. ბიგერი გარკვეული გაცებით „შეძრუნებულა“ წარიქვავა.

თამარ ვინდოპუ

აგრძელებული ზოგიერთი თანამდებობის
აღმოჩენას საჭედდები

რაიტის შემოქმედებაზე ეს ტრნდონია გან-
საკუთრებულ შეკვეთად გამოვლინდა 1944 წლის
მცირედ და ის საბოლოოდ გაშემუშავდა კა-
შირი კომისარებულისათვის. იმ წელს რაიტიმ გა-
მოსცა დეკადონური პითხინბა კადავინი
აღტავე შეცილდა. მისი გმირი, რომელსაც
უსამართლო გრალს სდებონენ მკვლელობაში,
პოლიციას საკანალიზაციის მიღებში ემსალება
მოთხოვაში აღწერილი გმირის კოშმარულ
და ყოფლად არსებული და გადადამატა. თკა ი-
გირი დეკადონური არსება, კელური შე-
სის, ირავონებული იმცულების, დანაშაუ-
ლის კომლექსის მსგავრებლი. ბოლოს კეტ-
დანაც იშლება და ქიდგებს ქრისტიანულ მორ-
ჩილებასა და ყოლისმიტევებას. ეს პითხინ-
ბას შემცირებ რაიტს კარის ხის მანძილზე არ-
უერთდებოდა 50-იან წლებში რაიტ რაბიტ-
ინიგ ჭიგნ ჭიგნს, მაგრამ კელუა ეს ჭიგნი
ღრმა პეისიზმითა და სამყინოს ტრაგედიულ
შეცრნებით არის გამსცვალული. საკვდილი და
რაბიტინიგ ჭიგნით აღდრე დაწერილი რომანი
„გაუთავებელი სიშირია“ (1958 წ.) გერვალუამ

⁴ «Canadian Forum», May, 1940, p. 60.

ତାଙ୍କର ଅନୁଭବ

ଏବେଳିପାଇଁ କୁଣ୍ଡଳା ତାଙ୍କସାଧନରେ
ଲୋକମାନଙ୍କରିବାରେ କାହାରି

³ A. Kardiner and L. Livesey, *The Mark of Oppression*, N. Y., 1951, p. 308.

ლი, თუკი ეს საჭიროა დანშაულის დამალურ-
სათვის. რაიტის იგი როგორც არავაცი დახატა
და, თუმცა მშენალი კულონიარი და როგორს
გვითხველში სიბრძლული და დანშაულის
გრძნობა გავიღოძის, ფილობს ბივრის დანა-
შაულში საზოგადოებს წარუდგინს ანგარი-
ში (რაც არ კინგამ დაუკება სიმარტლე), მანც კ
გვითხველი ბივრის შიმარტ სიბრძლულსაც და
ზიზღლაც გრძნობს. „ამერიკის შეილ“ და ამა-
ვე ტრადიციაში დაწერელი ნაწილმოწვება — ასე
სკომდნენ სკითხს: ან შეავიტაროთ სტრუქტუ-
რადაულურა ნუდა შეიცვალოს, ან ზანგი
დიდინილება, არაადამიანად იქცევა, რადგან მი-
სი არსებობს პირობებს მხოლოდ ასეთ სუ-
ლით დოუაც და ცარიელი ადამიანებს შექმნა
შეეძლია, როგორიცაა ბივრ თომასი. „რაიტის
სკოლის“ მშენებელი და, უპირველს ყოვლისა,
თვით რაიტი თავის „ამერიკის შეილში“ ერთ-
გვარ „შარიალებების“ პრიციპს ატარებენ — ის-
ნი არ აღიძებან ზანგს რაგორც ცოცხალ აღა-
მიანს თავისი სულიერი სამყაროს, შინგავინი
კონფლიქტებითა და პრობლემებთ; მათვის
ზანგი — წარმომადგენლია მოტლა ზანგი ხალ-
ხისა, კატეგორია და არა ინდივიდი. სწორედ
ამას უსაცველდურებდნენ 40-იანი წლების მშენ-
ლებს მომდევნო თაობის ზანგი მშენებდნ. ისა-
ნი აღიძება უსლებდნენ 40-იანი წლების მშენელო-
ნა რეალობა.

დღეს ახალი კონკის თავისებურებები და
კანონმდებლობის კულტურასთან გასაგებია —
მწერლისთვისც და მკითხველისთვისც. მა-
შინ კი 50-იანი წლების დასაწყისში, კულტ
არ ესროდა, რომ ზანგრა განხილავისულებ-
ლი მოძრაობა პირებლენიშვილოვან უკარის-
იქ და ამერიკის საკილაურ და სული-
რებაში. რომ იმაზე, თუ როგორ დიანაზა, ა-
სახავ და წარტოლებები მა მოძრაობას, ბევრი
რომ არის დამკიდებული დღევანდველ ამერიკა-
ში, შეკვირინებისა და თეორეანინგრძის ურთა-
ერთობაში. მნიშვნელოვანია, რომ ზანგ მწე-
რლით შორის პიროვნებაში ელისონშია და

ମାର୍ଗିକା

ବ୍ୟାକ ପାଇଁ ଦେଖିଲୁ
ବ୍ୟାକ ପାଇଁ ଦେଖିଲୁ

ბოლდუშინ. და ელორინი, თავის მხრივ, რამდენიმე სპონტანებულობის სივიწრიოების საყვეფური გადასცენი. მის კამატებიც მიღდომისას ზანგისაღმი როგორიც ინდივიდუალიზაცია: იმსა, რომ რაატი მოცულებულ იყო უნარს და ენაზა და ესახა ცხატებება მჟაველი მისი სირთულით. ახალგაზრდა მწერლებს არც ის მოსტონდათ, თუ როგორ ყოფდა რაატი სავარებას და მოცულენებს სარჩესა და უხუცე, როგორ არ შეეკლო რენინა ზანგის ბურგბას და ცხატებაში სხვა რამ, გარდა შიშის, სიძულვილისა და ტანკვასა. ბოლდუშინა სწორებდ აღნიშნა: „ბიგერის ტრავედია ისა, რომ მიღიო მთავრებელობა, რომელიც უარყოფს უჯლებებს მის ცხოვრებაზე, მის არაერთობას ამრეკიცებს.“ გ ბიგერმა მიღიო რასისტების მიერ უშემსინილი სახე ზანგისა ცოდნორც მომარტივდა მარტივისა. იაკვებ ცხოველადა და არა ზანგის განზოგადებული სახე, როგორც ეს რაიტს ჰქონდა ჩაფიქრებული. სურდ რა ზანგის განზოგადებული სახე უშემსნა, რაიტმა ზანგა უნდპლოდ ისე-თად გვიჩვენა, როგორიდაც იყო რასისტების ავადმყოფურ უანტაზისა ესახება. ამვერად, რაატი იმს უწეობდა ხელს, რომ ეს სახე შავი და განვითარებული ამგებილობით და მათვი ბრძოლისაბაზო და პალიტისაც მიღებილობდა ჩემიში. ამტრიმაც უარყოფდა ბოლდუშინი რაატის ტრადიციას (რომელთანაც პირველ ხანებში მოტე საპროცესო რომ ტრატას აიგო-

⁵ Howe, «Black Boys and Native Sons», N.Y., 1963.

⁶ T. Baldwin. *Nobody Knows My Name*. Delta, 1962.

⁷ R. Ellison, «The World and the Jug», in *Shadow and Act*, N.Y., 1964.

„შეიცილოთ, საბრალო რისაჩემ!“ — თქვა
1961 წელს ბოლცინი, გარეულილ შეკრალის რომ ეშვილობებოდა. ამავე დღის, იგი მფლობს ჭარბულ ეპიკებს ეშვილობებოდა ამერიკულ ხანგარ ლტერატურაში — ეპიკას, რომელიც რიტორიკულად ჭარბულს ჩაბარიდა.

ପ୍ରିୟାରୁ ଏଁ ଦିଲାଶୀଳ ମନ୍ଦରାଜୀ କୃତକେ : କିମ୍ବା
ଏ ତୁ ଏହା ପ୍ରିୟାରୁଙ୍କୁ ଯୁଗମାନ ଆସିଥାଏଇରୁ ମିଥ୍ରୀ-
ଲ୍ଲେଖରୁ ପାଇଦିଲୁଗାନ୍ତର ରୀତିରୁ ଦା ମୋ ମିଥ୍ରୀ-
ଲ୍ଲେଖରୁ ଶୈଖରୀଯିତରାଧାରୀ ଗାନ୍ଧିମୁଖୀପାତ୍ରରୁ ଅର୍ଥି-
ପାଇବାରିଲାଗନ୍ତି ? ତୁ ଗାନ୍ଧିମୁଖରୁ ପ୍ରାଣ୍ୟବ୍ୟାହର ଦା
ଦିଲୁଗାନ୍ତର ତାଙ୍କିଲାରିକିମାତ୍ର ଶୈଖରାଧାରୀ ନିର୍ମାଣ-
ଦିଲୁଗାନ୍ତରରୁ ମେଳ ଶୈଖରାଧାରୀ ରୂପ କାହିଁପରିବା „ଲା-

ბას გმობას, მაგრამ მის შინაგან მთლიანობას არ უარყოფს. იგუვე „მეტრიკის შეიღლი“ დას-რლულებული წარმომავლია თავისი ტრადიციულ მსახურობის სისტემის ჟაფრონებში. რამაც ძრე-ლად თუ იტყვი მოლდუნის, კელის, ქოჩის ან ულიაშის წიგნებში. მაგრამ, როგორც უკ-ვე კოტეზო, ამ მსახურულა ერთიანობის ნაკლე-ბობაშიც დაღვისთ ელემენტს ცხედავთ, რადგან 40-იანი წლების ლიტერატურისათვის უფრო ერთსახობა იყალ დამატებასთვის მდგრადი, და არა ერთსახობა. 50-60-იანი წლების შექრანულა მხა-ტორული ერთიანობა მხილოდ იმპერია ვაკიფი-ტა, რომ მთა ერთნირიდან შეკვეთიად და ერთ- ტორულად უარყოფს „რაიტის სკოლის“ ნტე-რალისტურ პრინციპები, შემდგომში კი კულტუ- რა სხვადასხვა გზით წავიდა. ეს ნოთლად ჩანს არა თუ ელიტობრი, ბოლუსინი, საკონსაკრი, მარშალის ან უფროაშის შემოქმედების უცე- რებებს, არამედ მშენისა კა, როცა ვადარებდა უ. მძიმის, ჭ. რეზინის, უ. მოტლის ან უ. გრე- ბეგის წიგნებს, რომელთა შემოქმედება უშეუ- ლოდ „რაიტის სკოლის“ პერიოდს ემინიჭება. მით უფრო მჭიდროა 60-70-იანი წლების ზურ- ბშემოქმედება — ისინი წერებს სხვა- დასხვას პოზიციების გადასახლება. ჩემი წერებ მთა ნაწილში მომდებარე- ში ერთგვარ უცანარებს ცხედავთ თავისებუ- რისა და მისამულის, მსატერიული სმარა- ლის, მოლურის სტილისა და სტრუქტურ- ბისა. ყოველივე ეს ტროგითა და კა- ლა ახალგაზრდა ლიტერატურისათვის და-

ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ

ବ୍ୟାକରଣମୌଳ ଶୁଣିତା ପାଇଲାଯିବାକାରୀ

ଲୁହାରୀରୀମୁଖୀ ପାଞ୍ଚମିଶ୍ର

სისახლი გიგანტი

କର୍ମାଶୀଳ ପାଠ୍ୟରେ ହାନିତାକାଳୀନ ବିଷୟରେ ପ୍ରଦେଶୀ

თას. ჰორაციუსს ბუნებრივად მიაჩნდა ის მა-
ბავი, რომ პოეტმა მასალა სხვადასხვა წყარო-
ბიღან ამოკრიბოს: მითოლოგიიდან, ისტორი-
დან, უკავე უკემნილი ნაწარმოებებიდან, მაგრა
ამავე ღრის იგი ზოთულობს, რომ ნაწარმოები
კომიტეტისა პარმონისად იყოს ამ განუ-
საში უცხო, უცულურებელი ეკიზობლის შე-
ტანა, მწერლის დიდ კოდვად მიაჩნია. სხვათ
შოთის, ჰორაციუსს კვინტილიანე პოეტთა შო-
რის კულაზე უფრო ღირსეულ პოეტად მიიჩ-
ნეს.

ସେଇ ଗ୍ରେନାର୍ଡ ମଣ୍ଡିଲାଇନ୍‌ଟ କୌରାପ୍ରିୟାସି ଏହିତା
ଦେଖିଥିବାଲୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ, ବୀଳାପୁ ଗିର କୌରେତ୍ରି ମନ୍ଦିରାଙ୍କୁଙ୍କୁସ ଉଚ୍ଛର୍ଯ୍ୟବ୍ୟବୀ, ମିଳା କାରିତ, ମନ୍ଦିରଜ୍ଞାନ୍ଧ୍ୟା ପାନ୍‌ଦିଲୁଙ୍କ ଉତ୍ସବରେ କୋର୍କୁଲୁଙ୍କ, ରୂପ ପାନ୍‌ଦିଲୁଙ୍କ
ପ୍ରେମକାଳୀନ ପାନ୍‌ଦିଲୁଙ୍କରେ ମାହିରାଲିଲୁଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠବିଦୀର୍ଘାତିକ
ଫୁର୍କିଲୁଙ୍କବ୍ୟବକାରିତାରେ ବିନାପାନ୍‌ଦିଲୁଙ୍କ ପାନ୍‌ଦିଲୁଙ୍କରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ ପାନ୍‌ଦିଲୁଙ୍କରେ, ତୁ ରୂ ରୂ ରୂ ମନକୋଣିଙ୍କାଙ୍କ
ଲ୍ଲେବାଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠବିଦ କୌରାପ୍ରିୟାସି ମିଥ୍ରାକାଳୀନ୍କ,
ମିଳା
କାରିତ, ମିଥ୍ରାକାଳୀନ୍କ ଏକାପ୍ରାଣୀ ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ
ରୂପ ମିଳାବୁଅବୀସ, ରୂପ ମିଳା କମିନିଲ୍ଲେବା ରୂପ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ
ଲ୍ଲେବା ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ ପ୍ରାଣୀ, କୌରାପ୍ରିୟାସି ଗପିବାକୁଥାଏ
ମିଳାକିନ୍ଦରୀନ୍ଦରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ ମିଳାକିନ୍ଦରୀନ୍ଦରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଗରୀରୀ
ଦୁଇଲ୍ଲେବାଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠବିଦୀର୍ଘାତିକ ଲ୍ଲେବାଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠବିଦୀର୍ଘାତିକ
ଏହିକାଳୀନ୍କ ମିଳାକିନ୍ଦରୀନ୍ଦରୀ ଦ୍ୱାରାକ୍ଷେତ୍ରରେ ପାନ୍‌ଦିଲୁଙ୍କରେ
ମିଳାକିନ୍ଦରୀନ୍ଦରୀ

ზოა არ უეძლება ჭირნდეს არც ერთ სხვა ხალხს.

რომაელები არ იყვნენ დაკილოებულები შემოქმედების ამგვარი უნიკერსალური ნიჭით, მაგრამ მათ შემცველებულობით მიღებს ფასდაუდებელი სიძირდე იქ ზუაპულუ, სუცხონ ჰევერისა, სიღაც ცხონირობა პომერის, რომლის შეფერხებაც კლასიურ ნიტშად თვლიდნენ კველა ტრიის ნაშრომებთა უზრის, კვინტილიანეს აზრით, უეძლებელია არა მარტო პომერისამდე ამალება, არამედ მასთან გატროლებაც კი.

რომაულ ლიტერატურში ეპიკური ეარის ტრადიციების ტანალონ გამგრძელებული გვიალინება პუბლიუს ევროპილის მარნი, რომლის ნაშრომებშიც ნათლად ჩანს რომელი ეპოსი დამოკიდებულება ბერძნულისაგან, იმ დროს რომაელი მწერლებისათვის სრულიად ბუნებრივი მოქლევა იყო ბერძნი პოეტების მიმარტა, ბერძნული სიცეკტის სესხება, ბერძნული ლიტერატურული ეგლების პირდაპირი თარევნა.

ერგალიუსი უნიზელი ვონების მეონე, ღრმა მოაზროვნე შემოქმედი იყო და ამიტომ რაციონალურად გამოიყენა ბერძნი ხალხის დიტერატურული მემკვიდრეობა, თოვქმის შეცნობულად შეისწევლა პომერისისა და სხვა ბერძნი კასაიკების თხზულებები, ისტორიული წერილობითი მეტებები, და მათთვის დაკავშირებული მითოლოგიური მასალები. „ენიონა“ დიდადა დაფლებული ბერძნული წყაროებისაგან, განსაკუთრებით კი, „ილიადა“ და „ოდისესასაც“. ერგალიუსის პოემის პირველი ნაწილი აშერად „ოდისესას“ ამაღავა, „ხოლო შეორე ნაწილი — „ილიადასი“. ცნობილია ცილტრის სიტყვები: „ამბობნ ერგალიუს ჰიმეროსში უექნან და თუ ეს ასეა, იგი მისი ყველაზე საუკეთესო ქმნილებაა“. რომაელმა ეპიკურიმა მწერალმა მშობლიურ ენაზე გაციცხადა პომერისის თხზულებათა მსგავსი ეპეკრი ნაწარმოება. როგორც ცნობილია, „ენიონაში“ ერგალიუსი ავგენტერა ავგუსტის ლეგენდორული წინაძრის ენეასის მოგზაურობა ტრიათან იტალიამდე. თქმულება ენეასის შესახებ ერგალიუსმდეც იყო გარტყლებული. ენეასის იტალიამდე მოგზაურობის ამბავს ჯერ კიდევ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე VI საუკუნეში კვებით ბერძნენ ლირიისის სესტიორეს შემოქმედებაში. მაგრამ არ იწევა სწორი, ერგალიუსი რომ ბერძნი ივტორების პრმ მიმბაბელულად ჩავთვალოთ.

უნდა აღინიშვნოს ერთი ფრიად საინტერესო გარემოება — საბერძნეთში საქმიან გაერცოლებული იყო თქმულება ენეასის შესახებ. ბერძნი სატორიკოსი დიონისე პალიკარნსელი დ. ს. ჩ. წ. ა.) გვაუწყებს, რომ ტრიათანის გმირია ენეას ტრიათ განადგურების შემდევ გადარჩენილი ტრიადელებმა იტალიაში ჩაიყვანა,

დაამარცა იქაური უტლიერესი ტრიმის რუტლების მეფე, რომელსაც ლიკინისა ცოტა მარცხენა როგორც სურდა და თვითონ გამეფდა, მა თქმულებას რომაელი ისტორიებსაც უკერდენ მხარს. ამრიგად, თუ თქმულებას დაუუჯერებთ, რომაელების სახელმწიფო დაურსებით ტრიადელებს, აღმოსაველოს ერთ ერთ უტლიერსა და დარბაძის ხალხს. თქმულების მიხედვით, ენეასის ძე, იულუსმა საუკევლი წაუკარა ერთეულ კველაზე სახელმისამართი რომაულ კვარს, რომლის წარმომადგენლები ხშირად იყვნენ ტრიბუნება, კონსულები. ბერძნები მითის ამგვარი ინტერესებით აუკინებდნ იულიუსს გვარის რომაელ იმპერატორებს, რადგან რომის დრწყინვალე იმპერიის არსებობა არ უეძლებოდნა და კაშირებული ყოფილები მდგრამ წამომაზრობასთან.

ერგალიუსი ბრწყინვალე რეცლმატრიტი იყო. მან ვანააბლა, ვანავითარა, გაათავამერროვა კოველევი ის, რომ ბერძნებისაგან შემოკედებულებოთ მიიღო, შემშენებელი ენეასის უტლიერობის მიღო, შემშენებელი უტლიერი ნაწარმოები გამჭვილული დრამტიუმითა და მაზანდასახულობით. ამავე დროს, წინა პლაზე წამოსწიო რომაელ ხალხის სიღადუ ერგალიუსი ამონჩნდა ბერძნი კლასიკოსების ლისტებული მოწაფე და მშვენიერულ ათენის მიმა პორტური ისტატობა და გამოცდილება. „ენეას“ დაშემატებულ მხოლოდ რომად განსწავლულ, ბუნებრივი ნიჭით და ჯილდობულ პოეტს და ეს მშენებელი თხზულება პოტების სუსალეროდ დიდი შრომის ნაჟოვია. მა ნაწარმოებიდან ჩანს რომ ერგალიუსმა კორგად იკრიდა სამართლის საკრატური წყაროები, ისტორია, გეოგრაფია, მითოლოგია და სერა. ერგალიუსი იმ აღმინით რიცხვს კეტონდა, როგორც შესაბამის პლატონი თავის დროზე ამობდა: „სამოვნებას ლებულობს შეცნირებათა შესწავლით“.

ავე უნდა აღინიშვნოს ისიც, რომ მთელი რიგი კრიტიკოსები და წარსულის მკაფევარები ერგალიუსის პოემის პომერისის პოემების გადამტებადა თლიანი. მაგრამ ერგალიუსის მიმართ სკეპტიკურად აგანუბობდა შეცნირებიც ვერ უარყოფენ მის დიდ ნიჭის და პომერის ლისტებას. იმ დროს, როგორც ერგალიუსი ცხონერი, ორიგინალური თხზულებებს შექმნა ვაკილებით ნაკლებად ფასობდა, ვიდრე ცონბილი სიუკეტის ალებურად, თავისებურად დამუშვება, მისი გამოიღრება თანამეტროვე სიციალური, პოლიტიკური, რელიგიური და ფილისოფიური მოტივებით. ოქტავიანესათვეის მთავარი იყო არსებული წესტყობილების იდუოლოგიური საუკელებების განმტკიცება და პროპაგანდა.

ჩვენ მიზნად არ დაგვისახევ კრეიიდაზე პომერის პომებისა და სხვა ბერძნებულ კლასიკური ლიტერატურული ეგვალების გაელენის

ପ୍ରକଳ୍ପିତ, କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚଗ୍ରାମିକୁ ନେଇବାର ଉଚ୍ଚକାଳୀନୀଙ୍କ
ଦ୍ୱୟେ : “ମୌଲିକ ନେଇବାରେ ;” ଏ ଓ ଏହାକିମାନଙ୍କରେ
ନେଇବାରେ ; ଏହା ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କରେବେ ଶ୍ରୀରାମ ମହାତ୍ମାଙ୍କରେ
ନେଇବାରେ ; ଏହାକିମାନଙ୍କରେବେ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଉଚ୍ଚଗ୍ରାମିକୁ
ବାରାନ୍ଦିଯାକୁଥାରେ ଏହା ପରିମଳା ଦେଖିବାରେ ଉଚ୍ଚଗ୍ରାମିକୁ
ନେଇବାରେ-ନେଇବାରେଲିଖି କେଣ୍ଟିକୁଠାରେ ଅଭିନିଷ୍ଠାପିତା, ମା-
ରାଜନୀକିତାରେ ଏହାକିମାନଙ୍କରେବେ ନେଇବାରେଲିଖି କେଣ୍ଟିକୁଠାରେ
ପରିମଳା ଦେଖିବାରେ ଏହାକିମାନଙ୍କରେବେ ନେଇବାରେଲିଖି କେଣ୍ଟିକୁଠାରେ

ମିଳିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠମଣିଲୀ ଗ୍ରେନିକ୍ଲାବିସ ସାଂଗ୍ରେବା, ଗନ୍ଧାର୍ଯୁତ୍ତା-
ର୍ବେଦିତ, ଫେବୃଆରୀ, ପ୍ରଥମ ଘାସିଗ୍ରେନ୍ଟଲୋଡ୍,
ପାଇରିଟ୍ କୌମାର୍ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରେସିବ୍‌ରେ ଗ୍ରେନିକ୍ଲାବିସ
ଲୋଗାର୍ଯୁତ୍ତାଶେତ୍ରୀ ଫେବୃଆରୀ ମେଟ୍ରୋହେଲ୍ଡର୍‌ବିଲ୍କୋର୍ଗ ରଖିଲୁ
ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲା. ମାତ୍ରମାତ୍ରରେ ନିର୍ଭାବମଣିବ୍‌ରେ ମହାନାରୀ
ମହିମାର୍ଯୁତ୍ତାକୁ ପ୍ରେସିବ୍‌ରେ ପାଇଲା, ତୁମ୍ଭଙ୍କଣ୍ଠରେଣ୍ଟର୍‌ବିଲ୍କୋର୍ଗ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠମଣିଲୀ ଦେଇପାଇଲା, ନିର୍ଭାବମଣିବ୍‌ରେ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଲା

ՀՅՈՒԱՆԻ ՀՈՎԱՅԵՆ

କୁଣ୍ଡଳ ପାତାରୀ
କୁଣ୍ଡଳ ପାତାରୀ କାନ୍ଦିଲାରୀରିତି
କୁଣ୍ଡଳ ପାତାରୀ କାନ୍ଦିଲାରୀ

ზემოთ ონიშენული იყო, რომ ვერგილიუსმა „ენტიდა“ ავგუსტის იმპერიის განსაღილებად ჟერმანი. რომელიმც პორტმა ენგანის მიგზაურობა ტრანზიტი იყო და მათ დამატებული ენტრანტების გამოსახულად გამოიყენა. ვერგილიუსმა ამ როლისელს სხვა მხრივაც მიმართ ვერგილიუსმა. ისევე როგორც ბერძენია ეპიკოსმა, „ენტიდას“ ავტორმაც გაათავამედროვა თავისი პოემა. აკურუშებე წერს: „ვერგილიუსმა „ენტიდას“ მსახალე აფიციანულ არგაზნუარებისან“ გადაღებული ჩას, ენეისისა და დიდონონს რომელი კი ისამონ — მედეას ტრანზიტის მიხედვითა მას სული“ (ძვ. კოლხეთი არგონავტების თქმულებში, თბ. 1964, 58). როგორც პოეტი ისამონისა და მედეას სიყვარულის დრამას ღრმა ფსიქოლოგიზმით, განცდებით ავგაზერს და დიდ ორიგინალურობის ინინს გმირთა ინდივიდუალური სახეების, მოწერდ პირითა ურთიერთობით გადაღებულის აღწერის დროს. პოეტისის მომებებში კი უპირველესა დაგვილი უკირავს შევიზობრიბის მოტივი. ქველუებისათვის მთავრია ქერ სიმამაც და მეგობრობა, შემდეგ კი — მინცნურიბა. მაგრამ პოეტისის დროიდან სიყვარულის თემას ლეტერატურაში დიდი ეკოლურია განვითარდა, ჩაიგანა ამ თემის მიერთებული ჩა ხერხდება. ყოველ ავტორს ამ საკითხში საკუთარი აშრ აქვს და რაგონ სიყვარული მრავალსახოვნაა, მთა თვალსაზრისა და შეცდლებებიც ერთმანეთთასაგან განსხვავდება. ზოგი ამ გრძნობას აიღალებს, ზეპუნებრივი თვალსაზრისა ამერიკა, ზოგი კი მას მხოლოდ მქევინურ მოღვაწენაზე თლეს. ხოლო აზოვის უაზუგადა, რომ სიყვარული მრავალსახოვნაა, მთა თვალსაზრისა და შეცდლებებიც ერთმანეთთასაგან განსხვავდება. ზოგი ამ გრძნობას აიღალებს, ზეპუნებრივი თვალსაზრისა ამერიკა, ზოგი კი მას მხოლოდ მქევინურ მოღვაწენაზე თლეს. ხოლო

ఆ. రుద్రమంల్ని “అగ్నింణుర్మాశి” ఉత్సవంగా తప్పనిసరిగ్గా నేరించాలని అన్నాడు. అందుకొన్నా ఏ తప్పనిసరిగ్గా నేరించాలని అన్నాడు. అందుకొన్నా ఏ తప్పనిసరిగ్గా నేరించాలని అన్నాడు.

ლისათვეს დამახსნიათებული შეატერული ხერხები. მაგალითად, ფართობის გამოყენებული პოტეტური შედარებები, ეპითეტები, პათეტიკა, ოვიდიუსი რომ დიდი ყოფილი გატაცებული არგონატების თმულებათ, იქიდნიც ჩანს, რომ დაუშერი ტრაგედია „მეტაზ“, რომელმაც, სამწუხაოდ, ჩვენმდე კერ მოაწყი. მაგრამ ამგვარი ტრაგედია რომ მართლა არსებობდა, ამის ასატრუქტობის ნარჩობის უფასესება კვანტილიანების მიერ. მეტამორფოზები — გარდამნას, სახეცვლილებას ნაშავას. ოვიდიუსი არ არის ამ ტარის პრაველი დამკვიდრებული. ძეველ საბერძნეთში ლიტერატურის ეს ენრი დიდად იყო გაერტყებული: მას ჯერ კიდევ ჰესიოდე, ელინისტური ლიტერატურის დიდატრიუტური ეპების წარმომადგენერალი იყენებდა, მაგრამ ოსანიშვანია ისიც, რომ ჰესიოდესთან მეტამორფოზების მორიგეობით მითოლოგის ფარგლებს არ სკოლდება. ოვიდიუსი კი ნაწარმოებში მრავალი ამბების სხვადასხვავათ გამოიწვია აქსოდეს. ცნობილია, რომ ოვიდიუს ნაშონი, ისევე, როგორც ვერგილიუსი, ავგუსტის მადიფიცელი, მისი იმპერიის იდეოლოგის გამტრენერი იყო. მაგრამ მორიგეობით მითოლოგიური შოტკებისა, „მეტამორფოზები“ შეატერული ასახვენ პოტეტის დროინდელ სინამდვილეს. ანგვარდ, „მეტამორფოზები“ თავისუფლად შეიძლება მივიყუთონთ ეპიკური ენრის ნაწარმოებებს, მაგრამ ამ ნაწარმოებებში გამოიყენებულია დიდატრიუტური მოტივები. მაგალითად, ამგვარი მოტივი გვხვდება პომების დასა-შეისი, სადაც პოტეტ გვიყენდა ქაოსისაგან სამყუროს შექმნის ამბებს და ნაწარმოების მოლოდში, სადაც პითაგორელთა მოძღვრებაზეა საუბარი.

დიდატრიუტური ეპები მითოლოგიურ თემებს დარგებისათვეს იყენებდა. ჰესიოდეს დროს (VIII—VII ს. ს. კ. წ. ა.) დიდატრია თეოთ ეპების მოთხოვნილებით იყო გამოიყენებული, რადგან ჯერ კიდევ სწამდათ, რომ კლასიკური წინააღმდეგობანი შეიძლებოდა აღმოჩერილებულ სამართლიანობის გარტყელებით და დაწარგვით. თეოთ ჰესიოდე უსამართლომით დაწარგვული კაცი იყო. საკუთარმა კავე მოსამართლეების მოსამართლეების წყალიბო მოთევ კონება წართვა, მაგრამ მიაკაც სწამდა, რომ სიმრთლე და სამართლიანობა არ არის და დამკიდებულია და დაწარგვით. თეოთ ეპიკური ეპები და ლენინის ნაწარმოებში იყო თავის ეპიკურ ნაწარმოებში „სამხრიანი და ლენინ“. ჰესიოდე დიდად განსხვადება პომერისაგან, რადგან მის შემოქმედებაში შეინიშვნება ინფიციულისტური ნაკადის ნაშების, რომაც დასაბამის მისცა ლირიკული პოეზიის წარმოშენებას. პომერისის შემოქმედებაში კი ამგვარი მოტევები გამორჩეულია. ჰესიოდე ეპიკური ენრის ერთგრატი ღირსეული. წარმომადგენერალი იყო და ამტომ ზემდგრი არ იქნება, თუ მოკლედ შევვიხმით მისი შემოქმედების მიზანდასახულობას და პოეტის

შემოქმედების. ამვე დროის, მოვიყენის რამდენიმე მაგალითის, სადაც ცხადდ ჩანს ჰესიოდეს დადატრიუტური ტენცდენიები. იგი იმ შეტანალთა რიცხვს ეკუთხენდა, რომელთავისაც ცხოვრების აზრი შრომაშია, ხოლო შრომას არსებობის აუცილებელ პირობად თვლიდა. ჰესიოდე არ ილაშერებს სიმდიდრის წინააღმდეგ პირი იყო, მისი აზრით, მღიდარი და ღარიბი ადგივიანებით თავის სულ სხვადასხვაგარდ გარჩნების ამ ქვეყნის ხე, სილარიი აღმიანის ართმეცა ღირსებას, საფუთარი თავის რწმენას, სიმდიდრე კა ათავსებს, უფრო დამოუკიდებელს ხდის. სწორედ აյ იწყება ჰესიოდეს დადატრიუტა. იგი აღამიანებს ასწავლის, რომ შეიძლება კაცი უზომინ სიმდიდრის მფლობელი იყოს, მაგრამ დაუტანირებოს ან სისამაგისის გამო მთელი ქონება გათანაბეჭდის და ღარიბ-ზატაკად იქცეს. ამიტომ ადგივიანი გონიერულად უნდა იცხოვოს, აზრიანი გამოიყენოს მთელი თავის რწმენას და აღმიანებ ხდის. ეს აზრი მოდევენ საუცნებებში მრავალი ულოსაფრის გამოირჩია.

ლერთობი და ადამიანები
სამართლიან გმიბენ იმას,
ვინც უქმა ხარგავს დროს, —

ამპოს ჰესიოდე სამუშაოებში და დღეშვილი. ჰესიოდე უსამართლობას უპირისირებს სამართლიანობის მღალალ იღეალს. მისი აზრით, სიმართლე ის ითვებება, რომლიობაც ადგივიანი გონიერულება ცხოველისაგან. შეურიალ მხასის უკერი მძიმელთა შორის კეთილგანუბობას და კარგ უზროვერთდობიყიდებულებას: „ცუდ შეზომები კუშმარიტა წილულია, კარგი კა — განძი“ (346). ჰესიოდეს მიაჩნია, რომ აღამიანთა შორის აუცილებელია შევიბრი, რასაც სარგებლობა კემექვებაში. არამი „მულტული და ქორი“ ჰესიოდე აღლურიტულად გვისატას თავისი დროის სოციალურ მფლობელობას და გულისტრივილობით აღნიშვნას, რომ ღარიბი ადგივიანი, თუნდაც იგი ღიდუ ნეის მქონე იყოს, მანც და გარეულა, რადგან სუსტია და დამკიდებულია ძლიერშე, იმაზე, ვისაც მეტი სიმდიდრე და გალენა აქცის. მართალია, სოციალური უკუმართობის წინააღმდეგ ჯერ კიდევ ჰესიოდემდე იმალებდნენ ხშის, მაგალითად, თერისტები პომერისის თხულებაში. მაგრამ ჰესიოდე უკავე აშრად ცუნდებს პოტეტს არსებული წეს-წყობილების წინააღმდეგ და

ცისანა გიგაზე.
რომაული ვაიოსის განვითარების
ზოგიერთი ტირზიდება

ტეოვრებისაგან მწარედ დაჩაურული სოცია-
ლურ თანამშრომულებიანობას მოითხოვ.

ზემოთ ჩვენ საუბარი კვერცხდა პომეროსის
გავლენის შესახებ კერვალისუსის შემოქმედე-
ბაზე, რომელიც რომაულ ლტერატურაში ეპი-
კური უანრის უდიდეს წარმომადგენლია. გა-
ვისენოთ აგრეთვე ჰესიოდე და ოვიდიუსი. ამ
უკანასკნელის შემოქმედებაში ცხადად შეინიშ-
ნება ბერძნული ლტერატურის, კერძოდ, ჰე-
სიოდეს გალენი. მაგალითად, ჰესიოდესთან
ეხედებით გარდასახვის თემატიკას, რაც უხვად
გამოიყენა ოვიდიუსია თავის „მეტამორფოზებ-
ში“, მაგრამ აქვე უნდა შევნიშოთ, რომ გარ-
დასახვის ეპიზოდები კვრ კიდევ პომეროსთან
გვხვდება, სამეცნიერო ლიტერატურაში ასა-
ხელებრ „ოდისეას“! წიგნს, სადაც ათენის
ოდისეების უახლოესი მეგობრის, მენტორის
სახეს იღებს და ელენება ტელემაქეს. XI
წიგნში პოსეიდონი თესალის ერთოთ მინა-
რედ გადაიკცევა, ხოლო XIII წიგნში ფაფე-
ბის გემს პოსეიდონი კლდედ გადაეცევს.

ჰესიოდეს თვეის ნაწარმოებში „სამუშაონი
და დღენი“ შეტანილი აქვს ფრიად საინტერე-
სო მითი გარდასახვის შესახებ. იგი გიამბობს,
თუ როგორ გაჩნდა ლერთობისაგან უხვად და-
საჩუქრებული პანლორა, მიწისა და წყლისაგან
შექმნილი ქალი, რომელმაც მოკვდავთ იმედის
შეტი აღამაფერ დატოვა.

უსულო ქალის გაცოცლების თემას ოვი-

დაუსთანაც ეხვდებით გაერთისებით, ბერძნულით ნასესხები მთი პიგმალიონის „შუ-
სახემ, სადაც მხატვარს თავისიც ხელით გამო-
ქვანდავებული ქალშვილი შეუყვარდება და
ვენერ მას აცოცხლებს.

„მეტამორფოზებში“ ოვიდიუსი გვაცნობს
ბერძნულიდან, კერძოდ, ჰესიოდეს თხულები-
დან ნასესხებ მითებს, რომელთაც მისთვის და-
მახასიათებელი ისტატომითა და მხატვრული
ხერხებით გაღმოვცემ. ოვიდიუსი ამა შარტო
სამყაროსა და კაცობრიობის ისტორიას გვა-
ცნობს ქონიდან დაწყებული პოეტის თანამედ-
როვე ცხოვრებამცე, არამედ ვაყვება მითი
ოქროსა, ბრინჯაოსა და რკინის საუკუნეების
შესახებ. ეს მითი ჰესიოდესთან გვხვდება. ცხა-
დია, ეს ამბავი ოვიდიუსი ჰესიოდედან ან რო-
მელიმე მისი მიმღევარი პოეტისაგან ისესა
თთავშის შეუცვლელად, რაღაც ისიც ისევე
აიდალებს იქროს საუკუნეს, კაცობრიობის
ცხოვრების საუკეთეს ხანას, როგორც ჰესი-
ოდე და ისევე უმაყოფილო რკინის საუკუ-
ნით, როგორც დიდი ბერძენი ეპიკოსი.

ამრავდ, ჩვენ შეეცადეთ მოკლედ, მაგრამ
ნათლად გვეჩენებინა ბერძნული ლტერატუ-
რის განვითარების ზოგიერთ ტენიცებია კონ-
კრეტული მაგალითები ცხადყოფს, რომ რომა-
ულმა ეპოსმა ათვისა ელინთა ლტერატურუ-
ლი ტრადიციები და ლირიკულად განაგრძო ეს
ჭრა.

ხულა თავისუფლივი

არმან სალაპრუს ანთიფაშისტური კიბეგი

1974 წლის ავგისტოში, საუჩინებელის თეატრ-რაზურმა საზოგადოებაშ გამოჩენილი ფრანგი დრამატურგის, არმან სალაპრუს დრამატურგიული მოღვაწეობის 50 წელი ინებით.

გონიერების აუდიტორი წევრი, თანამედროვე ფრანგული თეატრის კლასიკი — არმან სალაპრუ თითქმის უცნობია ჩევრი მითხვევლითა და თეატრის მოყვარულთავით.

არმან სალაპრუ როგორც მოელნა ფრანგულ დრამატურგაში, მისი პიესების ექრანზე იყო გამა უალესად მრავალფრივონია. სიურალისტური ფანტაზია, კომედია, ფარსი, ისტორიული დრამა და ა. შ. ფრანგი კრიტიკის სკრული რადიო წერადა: სალაპრუს შემოქმედება იძდენა მრავალფრივონია, რომ არლეკინის მოსახლეს მოვალეობენს. რა თქმა წნევა წნევა ეს სირთულე ან გამორიცხავს სალაპრუს დრამატურგის „ენარბიტოი კლასიფიკაცია“ შესაძლებლობას, ოღონის აქ მის თეატრის ნარა-სახითაცაც გასათვალისწინებელი.

აქ შევცდებით განვიხილოთ სალაპრუს დრამატურგის მხოლოდ ერთი ეანჩი — დოკუმენტური დრამა, რომელსაც მან რომ პიესა შეუძლება არ რევერტო თავის შემოქმედების აღრინილ პერიოდში, ხოლო შეორე — ომის პერიოდში.

თანამდებოვე ლიტერატურაში ჩშირად კამათობენ „დოკუმენტური დრამის“ იტელივი, ხელოვნება, კერძოდ დოკუმენტურ დრამატურგია, ფაქტურისა თუ დოკუმენტის „გათვარისებისა“ სხვადასხვა ფორმებისა და საჭარბებებს იცობას. ამ თვალსაზრისით, დოკუმენტური დრამა არაა ჩვენი კორეს აღმოჩენა, დოკუმენტურ მსალაში ეცემულ თანამდებოვე წინებს აერთინებს არა დრამატურგიული პრინციპების ერთობლივა, ან დოკუმენტური მსალას გამოყენება, არამედ ამ პიესში განხილულ პრიმერებით რეალი. დოკუმენტურ დრამაში არსებობთა და ას პრიმედებით გადაწყვეტილი, რომ-

ლებიც დოკუმენტის თუ მაქს ფრანში „ანტე-ლემეტალური დრამის“, სატრაისა და ანუის „ეგზისტენციალური თეატრის“ ძირითად საკითხებად გველინება. აქ (დოკუმენტურ დრა-მაში) მარტოლენ პრიმედების გადაწყვეტილის ფორმა განსხვავებული. მეტაფიზიკურ ალეგორიას უკუმენტური ცეკვლის, ხოლო წარულის ფაქტების ამიზრებისა და ფაქტასაციური, ვარე კაციასა და იონესკოს მითისამგორიების „დოკუმენტისადმის“ სწავლული აქ, უფერროს, აზროვნების ისტორიზმის აღორძინებას უწდა ინიციატივის როგორც შემოქმედისათვის, ასევე აბსტრაქტული მითებისა და კონცეფციებისაგან დაღლილი საზოგადოებისათვის.

არმან სალაპრუს დოკუმენტური პიესა „დო-დამიწა მრგვალია“ დაიღვა 1938 წელს თეატრ „არელუში“, გამოქვეყნილი რეჟისორის შარლ დაულენის მიერ.

პიესის მოქმედება შეასუსტენების ულორენციაში ხდება (1498-1499 წ. წ.). პიესის მთავარ პერსონაებს წარმოადგენს საცავაროლა ცნობილი ულორენციელი დამინიჭილი. სალაპრუ დეილურად აღწერს საცავაროლას ცხილებისა და სამოკლე შეფონების ისტორიას.

პიესის დიდი წერატება ხდება წილად. ეს იყო წლები, როდესაც ეცროპაში ფაშიზმი იმარჯვებდა. ცხადია, სალაპრუს სატრარა შეთხოვებები საუცისი ულორენციელ ტრანსფერებით იქნა. როგორც სატრარა ტრატალიტურ რეჟიმში. სალაპრუ ცდილობდა უფრო ზოგადი ინტერპრეტაცია შეეცა თავის პიესის საფინანსო კრიტიკის მიერ და მატერიალურ მსალაში. ამ დოკუმენტურის სულისა და მატერიალის მიმართ შეადგილ პრიმედების გამოვლით, გადა სატრარა ტრატალიტურ რეჟიმში. იმავე ინტერპრეტაციის სალაპრუ შეეცნავს:

ଅମିତ୍ରମ, କୁର୍ଯ୍ୟାନ୍ତିକ ଅଳ୍ପକରଣ, କ୍ଷାମିଶ୍ରି ସାଲାଗର୍ଜୁସ-
ଟାନ ଘାଗ୍ରାଦା, ରଙ୍ଗକର୍ତ୍ତା ମାତ୍ରଲୋକ୍ଷେତ୍ରରେ କାହାର-
ଶ୍ଵାସ ମିଳିଗୁପୁରୀ ପ୍ରିକାନ୍ତିକ ଉଚ୍ଚତାରେ ସାହେତ-
ଦିଲା, ରମ୍ଭେଲ୍‌ମିଳ ମାତ୍ରକିମିଳ ଉଚ୍ଚତାରେ ଲୁଣାକାରୀ ଅ-
ମେଲ୍‌ଗ୍ରେନ୍‌ଡାର୍ଲାନ୍.

შეორე ჩანაფიქრო პიტისია გმირის სულის
ტრაგედია, ტრაგედია პიროვნებისა, რომელიც
კუცობრიობის წამისიან მძოროვეა ცილინდრი
მას ს საკუთალდღეოდ, მაგრამ ხალხია უშემცირება
და უმატებობა მის მიზანისათვის. სავარაუდოა ასა-
ჭრა ერთეულობას ეზიარება, ისტრიიდან გაცე-
ვით „დაღუშევს თავს“. იგი ტრანსტრენდენ-
ტულს, მარადულ კონფირმაციაში ქრება. „მე
კიდევ ერთ დღის კოცხვერებ დამინიჭებათ. რას ნიშანას ჩემთვის დღეიდან ფლორენცია ან-
და მსოფლიო რა არის ჩემთვის თქვენი ტანჯ-
ა, თქვენ კოდვები კოდვები კოდვები ეს კოდვებია.
ასეთ კი კომენტი დამთანხდა, გაიგო, აზროვ-
ნა ხართ თქვენ. კოველივე რაც იყო, არა-
რაობა. რაც იქნება, ისიც აზრაობა იქნება და
სერტორი კუვლაფერი აზრაობა. არაუგრი არ
არსებობს შეს გარდა. ლერთოო. ერთადერთ
შესაძლებელი გზა, ეს არის გზა ლოთავისაკენ.
ციცირების არსის ძიებაში სალაპრუ დეტერ-
მინისტრი დგება, რამეთვ აეტორის აზრით, მხო-
ლოდ დეტერმინიზმის ძალუშ შეარიგოს სიკ-
ლილის წარმართველი იდეა და სიცოცხლის
მიმართა ამშე.

ପିଲ୍ଲାରୀ, ରାତ୍ରି କଥିଲେଖିଲୁଗମ ଲାଶାଙ୍କଳୁଗ
ଲାନ୍ତରେରାଟୁରାଶି ତ୍ୟାଗିଲେବେଦା — ଏହା
ଶାରିତକ ପରିବଲ୍ଲେଖି ତାନ୍ତରିକରଣରେ ଦୂରାନ୍ତାଶିନ୍ତି-

ଲୋ ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ାନ୍ତେବିଳା, କର୍ମପ୍ରେସ୍‌ବୁ ଶ୍ଵେତଶକ୍ତିଗୁଡ଼ା-
ରାଙ୍କ, ମ୍ୟାରିକ ତାଙ୍କାରି ଶିଖିଦିଲୁଗୁରୁତ ଶ୍ଵେତଶକ୍ତି
କେମିଲୀ ଫ୍ରାଂଚେସ୍‌ଲୁଗୁରୁତିବି ମିଶ୍ରକଲେବି. କିନିର୍ବିନ୍ଦୁବିଳା
ପା ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ାନ୍ତେବିଳା ଶ୍ଵେତଶକ୍ତିଗୁଡ଼ାନ୍ତେବିଳା ମୁହଁବି ଓହୁ
ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ାନ୍ତେବିଳା ଅନ୍ତର୍ଭାବରୁରୀ ଶ୍ଵେତଶକ୍ତି. ମିଶ୍ରକ
ଶ୍ଵେତଶକ୍ତିଗୁଡ଼ାନ୍ତେବିଳା ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ାନ୍ତେବିଳା ଶ୍ଵେତଶକ୍ତି-କେମିଲୀ
ରାଙ୍କ ମିଶ୍ରକଲେବି ଦାଳିତ, ରାମପ୍ରମଳତାବାନ ଶ୍ଵେତଶକ୍ତି-
ଶ୍ଵେତଶକ୍ତି ପାତାଲିନ୍ଦ୍ରାନ୍ତେବିଳା ମିଶ୍ରକଲେବି, ଏହି ଶ୍ଵେତଶକ୍ତି-
ଶ୍ଵେତଶକ୍ତି ଶ୍ଵେତଶକ୍ତିଗୁଡ଼ାନ୍ତେବିଳା ମିଶ୍ରକଲେବି.

ଦୂ, କେନ୍ଦ୍ରଲୋକର, ଲୋକ୍ରାତୁରାମ ଗାନ୍ଧିଜିଲ୍ଲା-
ରୀ ଯେ ହିନ୍ଦୁ ମନ୍ଦିରରେ ପିଠାନ୍ଦୁରେଖିଲା ଶୁଣୁଥିଲେ-
ବିଳ ଶ୍ରୀମତ୍ରପଣବିଦୀ, ରମେଶ୍ବରାଚ୍ଚ ଫୁଲିଶିଳୀ ଶ୍ରୀରାଜ-
ଲାଲିଶ ମାନନ୍ଦା ଶୁଭାଲୟରେ ଶ୍ରୀରାତ୍ରିଲୀଲା. ଲୋକ୍ରାତୁରାମ-
ରୀ ଦୂ କେନ୍ଦ୍ରଲୋକର, ମନ୍ଦିରରେଖିଲା ଯତ ଗାନ୍ଧି-
ଜୀବିଦୀ ମନ୍ଦାଲୁରା ପିଠାନ୍ଦୁପଦ୍ଧତି — ପୁଣ୍ୟତ
ବ୍ରହ୍ମରେତ୍ତା ମନ୍ଦିରରୁ ଯିବ ଶୁଭାଲୟରେ ରମଣିଶୀ,
ରମଣୀଶୀପ ଶୁଭାଲୟରେ ସିଲ୍ଲାଶ୍ରୀ ପିଠାନ୍ଦୁରେଖିଲା ଲା-
ଲାରୀ ଶ୍ରୀକଞ୍ଜନଭାଦ୍ରା.

განსაკუთრებით სინტერესოდ საურანგვეთ-ში შექმნალი ომის სიტუაცია გვევლინება. ერთიანი სხმირი ამ იტომ, რომ დიდ სახელმწიფო თანამდებობა საურანგვეთი იყო ჯერ ნაწილობრივ და მეტე მოთლივად იკუპირებული რეზისტრაციის მიერ, ხოლო, მცდელის მხრივ, იმიტომაც, რომ ძნელია სხვა ისეთი სახელმწიფოს პოვნა, სადაც პრიორესულ დრამატურგიანი, ისევე, როგორც მოელს შემოქმედებითს აზრს, ისეთი სიმღლის და ფილისოთვიური განზოგადების სიღრმისათვის შეიღწიოს, როგორც ეს საურანგვეთში მოხდა. თანაც ეს „ახალი ჭურა“ ცეცხლითა და მხატვრული კი არ დამტკრებულია საურანგვეთში, არამედ თითოეული შეცილებიანდა, უსისტლოდ, როგორც ვერკორი ჭერს „ზღვის მღლამარება-უკა“.

... საფრანგეთმა იარაღი დაჰყარა, მაგრამ ომი ხალხის შევენებაში გრძელდებოდა.

ୟୁରାନ୍ତିକ ଲର୍ମାତ୍ତୁର୍କପଦିଳ ମହେଲ୍ଲାଙ୍ଗେନନ୍ଦିଯି
କଣ୍ଠପୁରୀ ତାପିଶ୍ଵରପୁରରେ ଏକ ଗ୍ରାମ ଗ୍ରାମକ୍ୟାନିତ,
ଶାନ୍ତିରୀତା ଗ୍ରାମକ୍ୟାନିତିଶ୍ଵରରେ:

୧. ଯୁଗା ପାଥିଗ୍ରାମ ତୁରାଜିଲିପିଲ୍ଲାଙ୍କ ଦାମିଲ୍ଲାଙ୍ଗୀ-
ଦ୍ୱାରାଲାବଦିଳ ମଧ୍ୟାର୍ଥ ଯୁରାନ୍ତିକପଦିଳ,
ତାପାନିତା ମିନ୍ଦିନିପାଲିଲ୍ଲାଙ୍କ ତାପିଶ୍ଵରପୁରରେ ଉଦ୍‌ବାଚୀ ରନ୍ଧ
ଏକତ ଦାମୁଦ୍ରିବ୍ରତିଲ୍ଲାଙ୍କ.
୨. ଯୁଗା କଣ୍ଠପୁରୀ ମହେଲ୍ଲାଙ୍ଗେନିଲ୍ଲାଙ୍କ, ରନ୍ଧେଲ୍ଲିପୁ
କିଳାଶିଳା ଦା କାନ୍ଦିତ୍ରୁପିଲ୍ଲାଙ୍କ ଯି ପାତାର୍କାଶିଲ୍ଲାଙ୍କ,
ରନ୍ଧେ-
ଶ୍ଵର କାନ୍ଦିତ୍ରୁ ପ୍ରାଚୀନତାଲ୍ଲାଙ୍କ ସାମାଜିକ ବାନ୍ଧବନ୍ଧୁତାରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠପ୍ରସରିଲ୍ଲାଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠପାଲିଲ୍ଲାଙ୍କ.

3. ესა პოზიცია ევროპულებისა, რომლებიც გრძნობლენენ პასუხისმგებლობას ფაშიზმის არსებობის გამო.

1. *What is the relationship between the two main characters?*

4. ესაა პოზიცია ფილოსოფოსისა, პოზიცია შექროლისა, რომელიც სამყაროს სკერტობრდა ოუზანგრის „აალადობის პირობებში“, პოზიცია ხალხისა, რომელიც საკონცენტრაციო პანაკის

ନେମେରିଲେ ଏକାଙ୍ଗେ ପିଲାଙ୍କାରୀ ହେଲାଯାଇଥାଏବା ଏକାଙ୍ଗେ ପିଲାଙ୍କାରୀ ହେଲାଯାଇଥାଏବା

ପ୍ରିୟା ଲୁହିମାତ୍ରାର୍ଗିର୍ଲାଲ ଶିଳନ୍ଦ୍ରାର୍ଗ୍ରେସିଲାଙ୍କା
ଅଗ୍ରହୀଲାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଂଶ ପ୍ରେସ୍ରେସନ୍କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭଶ୍ଵର-
ସିଦ୍ଧାଂତରେ ଗ୍ରହିଣୀକ୍ଷାତ୍ମକ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ମାପ୍ୟାନ୍ତର୍ବାହିନୀ ଏକ-
ମାତ୍ର ଦିନୋର୍ଧାରାକ୍ଷାତ୍ମକ ଶିଳାନୀତି, ଆଶ୍ରମୀଳି, ଶାକ-
ମିଳିନ୍ଦାରୀବଳୀ, ରାଜନୀତି ଶୈଳମାର୍ଗିକାନ୍ତି ଶୈଳମାର୍ଗିକାନ୍ତି
ଗ୍ରହିଣୀକାର୍ଯ୍ୟ ଲାଭୀ, ମିଲ୍କ୍ୟୁଫାର୍ମର୍କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରହିଣୀରେ ନିର୍ମିତ
ରାଜୀନାମାବଳୀ, ରାଜୀନାମାବଳୀ ଏକାନ୍ତର୍ମାନ ଘୋଷିତ ହେବାକୁ

სალაპრუ ჩეველი ისტატობითა და ფსიქოლოგური საზუსტით წარმოგვილევნ ს სფრანგეთის ინტელეგნციის ს ულიერ, მორალურ მღვმელობას კუპაციის მძიმე წლებში.

1946 წელს საბაკრე თავისი ინტერვიუში წერდა: „თუ კაცობრიობას მომავლი არა აქვთ ცხოვრება საზარელ საფანგან ემსგაეცება. ამი ტომაც მჭირა კაცობრიობას მომავლისა“.

გელიქო გენგელი

ებატერინე გაბაშვილი ქადაგ
პოლიციური განათენის მესახებ

ଶ୍ରୀଜିଲ ଓସିମିମ୍ୟାରନ୍ଦେଲୁଣବି ପେର୍କିଳିଲଙ୍କ ଫାଲିଲ
ମିଶିଯାକୁଣି ମିଳନିଲ, ମିଶିଲୁହୁଲାଙ ତା ଦେଖିଗେବିଲି
ମିଳିଲୁହୁଲାଙ ଓସିଲୁହୁଲାଙ ମେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରକାଳୀନ
ମିଳିଲୁହୁଲାଙ ଦା ଶାକଗୁଡ଼ାଲୁହୁଲାଙ ଶାକଗୁଡ଼ାଲୁହୁଲାଙ
ମିଳିଲୁହୁଲାଙବି ଶ୍ରୀଜିଲ ଏହି ମିଶିଯାକୁଣି ଧରିଦା
ନେବିଲ ଶ୍ରୀଜିଲ ଶ୍ରୀମିଶିଲୁହୁଲାଙରେଲା ଯୁଗ.

ଶ୍ରୀରାତ୍ନେଶ୍ୱର କାଳେଖିବାନି ମେଘରୁଲି ଏବଂ ପ୍ରେରଣାଗର୍ଭ
ଯା ଯାତ୍ରୀରୀନ୍ଦ୍ର ଗାଢ଼ିଶ୍ଵରିଲେ ଲରମାଦ ଗାନ୍ଧିପ୍ରଥାଙ୍କ
କାଳେଖିବାନି ଉତ୍ତରାତ୍ମକ ମଲଗମ୍ବାରୀବାନୀ, ପରିମଳାଙ୍କ
ମନ୍ଦିରରେ ବ୍ୟାହରିଲେବାନି କୋଶମିଶ୍ରାତ୍ମକ ଦେଖିବାକୁ
ପାତ୍ରାନ୍ତର୍ମାନଙ୍କୁ ତୁରାତ୍ମକପାଇସନ୍ତି, ହରାମ୍ବାଲି ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ-
ଲାଭକୁ ହାବିରୁଲ ଏବଂ ବାପ୍ରାତାଙ୍କ ଅଳ୍ପବ୍ୟାପ ଘେରେଲୁ
ମନୀନ୍ତି ଏହିରିବା ବିନନ୍ଦନିବା, ଚାପିବାବିନି ଏବଂ ବ୍ୟାହରିଲେ
ଲେବନ୍ଦମବାନି ମନ୍ଦିରକାଷି ପ୍ରେରଣାକୁ ଦେଖିବାକୁ
ଦେଖିବାକୁ କାଳେଖିବାନି ଏବଂ ବାପ୍ରାତାଙ୍କ ଅଳ୍ପବ୍ୟାପିତି ଏବଂ କୋଶ
କାଳେଖିବାନି ଏବଂ ଶ୍ରୀରାତ୍ନେଶ୍ୱର ଏବଂ କୋଶମିଶ୍ରାତ୍ମକ
ଯାତ୍ରୀରୀନ୍ଦ୍ର ଗାଢ଼ିଶ୍ଵରିଲେ ବିନନ୍ଦନାକିରଣ ଏବଂ କୋଶମିଶ୍ରାତ୍ମକ
କାଳେଖିବାନି ଉତ୍ତରାତ୍ମକ ମଲଗମ୍ବାରୀବାନୀ, ପରିମଳାଙ୍କ
ମନ୍ଦିରରେ ବ୍ୟାହରିଲେବାନି କୋଶମିଶ୍ରାତ୍ମକ ଦେଖିବାକୁ
ପାତ୍ରାନ୍ତର୍ମାନଙ୍କୁ ତୁରାତ୍ମକପାଇସନ୍ତି, ହରାମ୍ବାଲି ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ-
ଲାଭକୁ ହାବିରୁଲ ଏବଂ ବାପ୍ରାତାଙ୍କ ଅଳ୍ପବ୍ୟାପ ଘେରେଲୁ

.....დელაციას კერძონის საუკეთესო ხანა ჩვენი ისტორიას, დელაციებმ უნდა მოუტანონ ხალხს მნიშვნელო, საოცნებო ცოცვების და შეიძლების აზრისად ქეყანა უნდა მნიშვნელოვნებოდეს მუშავედო. ესის სისტემურ დღის გრძელიანია. კელა ერთგვენის წარმომადგენელ ქალს კვალება თავისი ერის წესი და ქველა-ბანი შშის მიმღებური ენით შეათვისებინოს შეიძლება.²

ଫାଲିସ ଅମ୍ବିକିର୍ଣ୍ଣିବାରେ, ମାତ୍ରା ହାନିକରଣିଲ୍ଲାଗି ଶୁଶ୍ରୀମାତ୍ରାକରଣିଲ୍ଲାବିରେ ଏଣ୍ଟାର୍କାପାର୍ଶ୍ଵରେ ଏହି କାମକରଣାରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ମହାବିଜ୍ଞାନୀ ରାଜାକରଣେବାରେ ଶବ୍ଦ ଲାଭ କରୁଥିଲୁଗାରୁଥିଲାରେ ଏଣ୍ଟାର୍କାପାର୍ଶ୍ଵରେ ମିଳିବା ଉଚିତଦ୍ୱାରାବେଳିବା ଲାଭପାରିବାରେ ଏହାରେ ଏଣ୍ଟାର୍କାପାର୍ଶ୍ଵରେ ମାନନ୍ତିରେ

୧୯. ପାଦାମ୍ବରିଲ୍ ସାମାଜିକ୍ ବିନିନ୍ଦା ମହିନିଙ୍କୁ ମାତ୍ରା
ଏହିରେ, ଯେତେ କୋଣ୍ଟ ପାଦାମ୍ବରି ପାଦାମ୍ବରିଙ୍କ ମାତ୍ରାରେଣ୍ଟ
ତଥା ପାଦାମ୍ବରିଙ୍କ ପାଦାମ୍ବରିଙ୍କ ପାଦାମ୍ବରିଙ୍କ ମାତ୍ରା ପାଦାମ୍ବରିଙ୍କ

ლო-განათლებისაკუთ სწავლების და საზოგადოებრივი მოღვაწეობაში მონაცემების სურვილს ყოველმხრივ ასრულდა. სწორედ მათ წინააღმდეგ მათ მიმართული ძალი ავტომატურად ფულია ნაწილშები აუზურებელგადას მოვალეობა. ეს ერთ-ერთ ქილის საზოგადოებრივი განვილის აერთოვას, მათ სამოქმედო ასარჩევის შევერტოვაბისა და უზრდებრივი შესტურების წინააღმდეგ გაილაშებრივა. ოთხეულშემა ჩაეკრილი და სამშენებლო მარჯველდი კალ დედიძის მაღალ ფუნდების ეკრა ასრულებდა. როთხობის მოქმედება გვიჩინ ქეთო ლიტერატურაში, იგი ქცევა უზრინადისებრი, რომელსაც უნდა გადასტუცა — თავისი ნაწარმოები. მის საჭირო ლაპტოპს კი თქანის შევერტი სამინისტრო შეხედრია ნათლად წრ. რომა იგი გატაცებოთ რიმისე წერს, ინ კოსტულბას, გვით მაკარად უბრძონებს მიართვოს ჩა, ყელაბი ვევევი არა გვიგო. მის გამო ქეთო მცირე უკანონოებას იგი მკატა წინააღმდეგობის ხევებს და აღმართებულ ჰყვირის: „წევულა იყვეს, ვინც გარალებული კალა ცოლად შეირთოს რაგორ ვერ ვაიგო, რაგორ ვერ შევისა რომ სამუშაოდ მუდივორ, შევ მშინ ნება ინ გავეს განვირობის მიერე! იორბის მორეების იცურო! ცველა მაგებს ლაგავიშება³“

ଶେଷାନ୍ତରେ, ଶେଷିଲ୍ପରେ ଏହାକିମାନ ପାଇଁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଥିଲା । ଏହାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଥିଲା । ଏହାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଥିଲା ।

କେତେବେ ଶ୍ରୀଲିଙ୍ଗପୁରୀରୁହିଲାଙ୍କ ଗନ୍ଧିକାରୁହି, ଯାଥେ
ଶ୍ରୀରୂପ ଦୁଃଖପୂରୀ ମି ଶରୀର ଅନ୍ତରୀଳରୁଥି, ରହିବ
ପଦଭାଗିନୀରୁଥି ଏବଂ ଶରୀରରୁଥି ଏବଂ ଶ୍ରୀରୂପରୁଥି ରହିବ ଏହି
ପ୍ରକଟନ, ଶ୍ରୀରୂପରୁଥି ଏବଂ ଶରୀରରୁଥି ରହିବ ଏହି
ଶରୀରରୁଥି ସମ୍ମର୍ମପିତ୍ର ଶ୍ରୀରୂପରୁଥି ଏବଂ ଶରୀରରୁଥି
ଶରୀରରୁଥି ସମ୍ମର୍ମପିତ୍ର ଶ୍ରୀରୂପରୁଥି ଏବଂ ଶରୀରରୁଥି
ଶରୀରରୁଥି ସମ୍ମର୍ମପିତ୍ର ଶ୍ରୀରୂପରୁଥି ଏବଂ ଶରୀରରୁଥି

მოსაგარებელად, ძაღვინ წიგნითა უკარისით გადას უნდა გახდეს ქვეყნის მთავრობათ, რომელიც დაც უწინ შეკრეს, აუკავშეს და მოძრავინ-დეს მომავალი ქართველი ერისა".⁸

ସାହୁ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡର ଉଦୟଗରେ ପାଇଲା
କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ମେରାଦିଆ ମାତ୍ର ନାହିଁ
ପାଇଲା ଦେଖି ଏହିକଥାରେ ମନମଳେମାତ୍ରାଙ୍ଗେ କୁରୁ
ଲୋକ ଯାହିଁ ମେରାମି କାମକୁରୀଲୀପି ଯୁଗ । ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗର୍ଭ
ଲୋକ ମନରେଇରୁଛି ମାତ୍ରାଙ୍ଗ ଦ୍ଵାରାଙ୍କିଲାଯାଇଥିଲା
ଏହିକଥାରେ ଲାଭିବାରେ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ କିମ୍ବା କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ

ეს განმშველმა ღრაბით შეიღებისათვის 1897 წ. საკუთარ სახლში, გაბანონ შესახევევში, უსასყიდვით დაბრინა ე. ჭ. პროფესიული სკოლა, მით სურათი ერთის შეჩინები, ღრაბის ქალათის მიერა ელემენტური განთვალის, მეორეს შეჩინები კი, ბოლო მოელო ქალაბის უსაბურად ყოფნისათვის. „წევენ საზოგადოება თუ მოახერხებს, რომ მა უთვალავ უსაქმით ქალთა მოახდენს ცოტა-დენი მუშა, რიგონა, აპილისან ხელისარ ჰარის ჰარი მე გურიან უმნიშვნელო საქმე არ იქნება“,⁹ — წერდა იგი, — რაც მაშინდელ პირობებში უზღდესი საქმის წამოწყების პირებელ სიგანალს მოაქავენდა.

პროფესიული სკოლის დაარსების საეკითხო
პირველი დაწყეტილი წერტილი წარმოიშვა, მაგრამ სა-
თავმმართვის სახსრების უქრანილობის გამო, ქარების
მატერიალური დოსტანტურისათვის სააღდგილო-
მულო ბანქის მიმართება, რომ ინიციატივის
უკავშირი იყო. ანსტრასა თუმანიშვილი-
შერეოთლისა იღნიერს სააღდგილომულო ბანქის
მდგრადი განვითარებაზე უკავშირილის გამოსკლას ქალთა
პროფესიული სკოლის დაარსების შესახებ. ერთ-
ხურგაბაზე, რომელიც ბანქი სკოლის მოგაბას
უნაშილებდა, ისინიც დაერტიქნენ. უკავშირი-
ლო განვითარება და საბუთოინი სიტუაცია წარმოი-
სათვე, რომ გამოც ბევრინ ცრუელმორულწილი
უკრავდნენ ტაშის იმას, რომ ბან სამართლიანი
მომთხვეობის გარეშე მოვალეობა არ არის.

1897 ତାରୀଖରେ "ପ୍ରମଣିକାନ୍ତ ପ୍ରକାଶିତ" ପାଦିତ ପରିଚୟରେ ଏହାର ଜୀବନରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ ପରିଚୟ କରାଯାଇଛି । ଏହାର ଜୀବନରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ ପରିଚୟ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରକାଶନ କମିଶନରେ

କାର୍ତ୍ତିକାରୀନେ ହୃଦୟରେଣୁଗ କାଲଟା
ରମ୍ପାଶେଷାଲ୍ଲାଙ୍କ ପୁନାତଳ୍ଲାଘକେ ଶୁଣୁଥିଲା

ჭავაძისა, ეკ. გაბაშვილისა, მასთან ერთად 7 წევრი გამგებისა. რაც შეიძლება ყოველგადა-რი ლონისმიერი იხთარეს საქმის მოთავეთ და აგრეთ ხეალ-ზეგ გახსნიან კიდევაც სკოლას".¹⁰

მართლაც ჩერა დატადა ეს ბროულისული ჭრა-კერის სკოლა, რამდენიმე შემთხვევას მიმდინარე თოვქმის მთლიანად ეკ. გაბაშვილს აწვა. ეკ. გაბაშვილი ამ სიწარელებლის გახსნის ინიციატორი და 25 წლის მანძილზე მისი უცდლელი ხელმძღვანელი იყო. სკოლით დავწევ და აღმო სკოლითვე დაიმათავრებ ჩემს მოლგავე-ობას, — მაბობდა იგი ერთ-ერთ ჭრილიდა და მართლაც ასე მოხად. 25 წლის მანძილზე ერთ-ხელაც ამ შეუწლებისა ზრუნვა ამ სკოლისათვის, რომლის შესხებ აღტაცებული ჭრილა: „ეს ფრიად დიდი სექტე სეპტემბრით უნდა ჩითვა-ლოს და მოულმა ქართველობამ, მარერ-იმერჩა განუჩერებულა ერთად, დიდი და მასთან რაც შეიძლება, უნაკალელ ერთვნელი დედათა სკოლა დაასახლეს ჩემი დედაქალაქის თბილისი, საბათ ერთ ჭერ ჭერ, ერთის პრივატმისი, ერთის ზნეობრივის გაცლენის ქედზე გავეჩრდებიან მომავალი ღაზაბის ბურჯინ და ღაზაბიან ერთად ბურჯინ ენისა, ზნეობისა და თოითმცრნ-ბიერობისა".¹¹

ჭრა-კერისათვის ერთად ამ სკოლაში ზოგად-საგანმანათლებლო საგნგიცი ისწავლებოდა. სკოლა ხუთწლიანი იყო და ასესპობდა საქველ-შოქშო შეწირულებითა და მოწავეთა ნამუშევრების ჩელინიზაციის შედეგად შემოსული თანხებით. სკოლას გამგეობა ჰყავთა, რომლის შემადგრენლობაში შეფილონენ: ოლდა ჰყავება-ძე (ილიას შეუძლებელი, ოლდა ბეკარიშვილი, ინინ მავარიანი, ცისკარიშვილი, იანგილი-შვილი, ეკ. გაბაშვილი. ესრინ ასტელონენ ზოგადსაგანმანათლებლო საგნგიც: ქართულ ენას, არიომეტრიების, ისტორიას, გეოგრაფიას, ბუნებისმეტყველების, სულთა ჭრას და რესულს. ეკ. გაბაშვილის ქალიშვილი (თამარი) ქართულა და რესულ ენას ასწავლიდა. სწავლობრივ სიმღერას და ხატუა-ზაზებასც. „ოცდათო ჭრილითი იარსება ქართველი ჭალი დიდ დრო იყო. და თან იმდენად თავი ისახელა ამ სკოლამ, რომ მოელ საქართველოში სამაგალიო სკოლად გა-ხდა და თოვქმის ყოველ ქართველი და დაბაში მოვრცონ ჩვენებური ჭალთა წრეები, ამგვარივე საქელისმი სკოლები და დლესაც თურქები სთხოვენ ხელისუფლებას ამგვარსაც პროფესიონალურ სკოლების დაასებამ. ცოდნათოთ ჭრაში ვემსახურე ამ სკოლას და ჩემთან ერთად რამდენიმე ინტელეგონტი ქალ მორუს ჩემის ენერგიით და თავადადებით და შემინდიან-თამა-მათ ესთევა, რომ ქართველ დედაქას უნარი აქვს იმუშაოს, იმრონს საზოგადო საქმისთვის ყოველ პირდ ღმისახურებისა და ჭილოს მი-ლების გარეშე".¹²

25 წლის მემთხვევაში განვილზე უწყებულის შემთხვევა, რომ მის სკოლა-ში საქმე ცუდად წასულიყო. იგი დაუდალი ენერგიით შერომობდა, იდგა ამ სკოლის სათავე-ში, ქლებები კარგ მეოქანე დედებად და განათ-ლებულ მასშევილებებიდ ზრდიდა.

ეკ. გაბაშვილის პირად არქიშით, რომელიც გ. ლეონიძის სახელმისა ლიტერატურულ მუ-ზეუში ინახება, ბეკარი ჭრილი და თბოვნა არის ბაკისა და გამოჩენილი პრეტასადმი, რათა ქალთა სკოლისათვის მიეკუთხა ჯეროვანი უკარლება, რომ იგი არ გამზარიყო სილარი-ბის შესწირ ეკერძო, „რვა ჭრილითი, რაც თბილისში არსებობს ქალთა სახელისნო სკოლა. ამ სკოლას თვის მიზნად აქვს დახმარება და ცხოვერებისთვის გამოსაყენებელი საქმების შესწავლა ამ ღარიბ და უმოწყვლეო ქალებისა, რომელიც სხავადასხა გაზირინ დარჩენილ უსწავლელად. მისითვის ამ სკოლაში ასწავლინ თეორეტულის, აბრეშუმის და იქრარების კატეგორიების შრა-კერძოსას, საუკეთენო და სპეციალურად კაბების ჭრა-კერძოსას.

ხელისნობასთან ერთად ზემოსხვეულ სკო-ლაში ასწავლით ქალთულ ჭრა-კითხვები, არით-მეტყველის და საშმაბლო ისტორია-გეოგრაფიას.

გარდა ამისა, სკოლაში რიგინად არის და-კუნებული რუსული ენის შესწავლაც, აქვე ას-წავლინ ხავას, ხაზეს და გალობას.

დღეს სკოლაში ასრული მოწყვეტილი მოწავლე. მათ ხელმძღვანელებად მოწყველნი არიან: ქართული ენის მასწავლებელი, რესული ენისა, რომ ხელსახმეთა, ერთი ჭრა-კერძოს და ორიც სამეცნიეროს მუშაობებილიც. გარდა ამისა, სკოლას ჰყავს დიასახლისი და მოსამსახური.

გამგეობა სკოლისა ყოველ ლონისმიერას ხმარიბას, რომ სკოლა გაუმჯობესდეს და სილ-განმე მოუპოვოს უზრუნველი მიმდავილი, მაგ-რამ ძლევრ ჰუსირებება კერძო პირთა ხელში შეუყრება და საზოგადო მეობრივებელიც. გარდა ამისა, სკოლას ჰყავს დიასახლისი და მოსამსახური.

ამითვების გამგეობა ამ სკოლისა, უმდაბ-ლესად სტანგით თავად-აზნაურა ქრებას კუ-რადღება მიაკციოს ამ ფრიად საკირა დაწეს-ბულებას და ამორინინს მუდმივი უკველ-წლიური აბამარება".¹³

ეს პრაფესიული სკოლა, მართლაც, დიღო მინიჭებულის იყო. აქ სწავლობდა 150, 200-მდე მასწავლე. სკოლის ქეთნდა 4 განყოფი-ლება. ხელსაქმესთან ერთად ქალები ზოგად განთლებასაც ლებულობდნენ. სკოლის დამთავ-რების შემთხვევა ეძლეოდათ ქალების საზოგა-დოთა მმართველობისაცან ტესტითი და ხელ-ისათარი სახელისმინის გარეშე.

ეკ. გაბაშვილს ამ სკოლის თაობაში ბეგრ-ეტ ქეთნდა ხელმძღვანელობასთან უთანმიმო-ბა. იგი მოიხიოვდა ცულად დაბარებებას, რათა

სკოლა გადაუტინა სილარბის გამო დახურეს. ხშირად საზოგადოება ამ საქმისადმი ინდიცერერტულ დამოკიდებულებას იჩინდა. ამის გამო ეკ. გაბაშვილი არა ერთხელ გამოსულა ქალთა განათლებისადმი მთი გულდროილ დამუკიდებულების წინააღმდეგ, ამანა ქართული საზოგადოება არ გრძნობს, რომ ქართველი ქალები თაოთნ, განვეგბ დამშუნა, წართვა საშუალება — ქართული წერა-კითხე, ლაპარაკი სკოლოდა, რომ თავის დროზე იმასაც ხმა ამოერო და კავის შელახული უფლებანი აღდგინა? დიახ, ბრალის ცსდებ მთელ ქართველ საზოგადოებას, რომ ის განვეგბ იყრიცება ყურანი და ხელს უწყობს ქართველი ქალის გადავარდებას. თუ ეს ასე არ არის, რა დაუშვევა ამ ოქმა სკოლის, რომელიც ცდილობს ობლისში, ჩვენ დედქალებში დედა-ამა ქართული წერა-კითხეა მაინც არ დივინწყოს? რად მოიყრუა ყურან და ერთმ აღმიანჩა მაინც რაოგორ არ იყოთხა, რა ქართული სკოლები ასებობონ, რა გაკირებაში არან იმათი მწარმოებელია!¹⁴

ეკ. გაბაშვილი, მართლაც, პედაგოგიური ნიჭით დიად დაწილდობულ აღმიანი იყო, რომელმაც მთლიან თავის სანგრძლივი სიცოცხლე, მწერლობის კვერდით, პედაგოგიურ საქმეს მოახმარა. ახალგაზრდობის აღზრდა-განვითარებისთვის თავდადებული მშენებელი ქალის უშერლო ხელმძღვანელობით ბევრმა შესხლო გზა გაეკვლია და საეტარი სიტყვა უთქვა ერთსა და ხალხის საეტილდლოდ. ამის გამო წერდა მას აღტაცებული მისი მოსწავლე: აპარიტ-

ფერტლო და ჩემთვის დაფუძნებელი აღმიანი ნო... ჩვენი კუთხე, საბჭოთა საქართველო, რომელიც ერთადერთ უღამაზეს კუთხედ თვლუბა, იმყობს თვეენით და თევენგბი სხვა საუკეთესო ნიშით დაგილდებულ აღმიანებით. თევენი სახელი მოუქნილია მთელს ქვეყნისაც და თევენც მოგეხსენებათ, რომ ამეცენად უკუდარი არაფრი არ ასებობს და თევენს შემდეგაც თევენგან წარმიმშობილიყვენენ ისეთი აღმიანები, რომელიც თევენ ლისტებას უფრო მაღლა ასწევენ.

თევენ, რაგორც უზარმაზარი წარსულისა და პრეტიცის მქონე აღმიანში, წინასწარ გაითვალისწინეთ სკოლის გარეთ დაორვებული ახალგაზრდის მდგრადიობა, რომელიც ეტბს გამოსავალს ვზან, მაგრამ უმნილება. მხოლოდ თევენ ერთმ გაუწიეთ შუამდგომლობა და გაუკაუთ გზა ამ დაბურულ გარემოში. თევენ ერთმ შესაბით ეს... და მეც, როგორც ახალგაზრდა ამ ქვეყნად მეც მოვალი აღალნ დოლს არა, პატარ მომავალს მაინც და თუ ჩემი ცხოვების ჩარხი წაღმა დატრიალდა, თევენ თუ არა, თევენს შელაშვილებს მაინც გადაუხდი პატივისცემას!¹⁵

ასეთი სიყვარული და ყურალება დაიმსახურა უმწიველო მოღაწემ თავის აღზრდილა შორის და მშობლიურ ხალხში. პედაგოგმა, რომელმაც თავის სანგრძლივი სიცოცხლე ახალგაზრდა თაობის აღზრდა-განვითარების კათილშობილ საქმეს შესწირა.

შენიშვნები:

¹ ეკ. გაბაშვილი, რჩეული ნაშერები, ტ. II, 1960.

² გ. ლეონიძის სახელობის საქართველოს სახელმწიფო ლიტერატურული მუზეუმი, ეკ. გაბაშვილის აღქიციდან, № 17296-б.

³ ეკ. გაბაშვილი, მოთხოვები, თბ., 1932, გვ. 304.

⁴ იქ 30, გვ. 309-310.

⁵ იქ 30, გვ. 309.

⁶ იქ 30, გვ. 309-310.

⁷ გ. ლეონიძის სახელობის საქართველოს სა-

ხელმწიფო ლიტერატურული მუზეუმი, ეკ. გაბაშვილის აღქიციდან, № 17258-ბ.

⁸ იქ 30, № 17296-б.

⁹ იქ 30, № 17010-ბ.

¹⁰ „ცნობის ფურცელი“, 1897, № 130.

¹¹ გ. ლეონიძის სახელობის საქართველოს სახელმწიფო ლიტერატურული მუზეუმი, ეკ. გაბაშვილის აღქიციდან, № 17237-ბ.

¹² იქ 30, № 17296-ბ.

¹³ იქ 30, № 17284-ბ.

¹⁴ იქ 30, № 17284-ბ.

¹⁵ იქ 30, № 17288-ბ.

ელია გარება

XIII გოლგოთი

წინ გოლგოთით იმ ჩერულ მცირებიც-
 ხოვან მწერალთა ჯგუფს დაუთვინის, რომლის
 კალმიკი მომავალ თაობებსა და ისტორიის ანა-
 ლებს სამუდამოდ შემოუჩანა გარდასულ დრო-
 ში მცხოვრებ აღმიანთა უკუცლელი, სისხლ-
 სის სახეები, მოთა დამზერებული და დაუმცე-
 რალი გნებით, ამალებული სიყვარულის გან-
 დის წალილი მსკვნ ღოროლა. მწერალმა
 დაურჩებდა და აღწერა აგრძელებული აღმიანთა
 სულმდინარე, ანგარებიანი, ეკისტერი მიღრე-
 კილებანი... გოლგოთობის უკულევი ფუნგით
 დავისურათხატა მეცნიერება საუკუნის და-
 სასრულისა და შეოლე საუკუნის კანკი-
 ბრატანეთის კუნძულებში მცხოვრებ საუკუნო
 კლასისა და მისი ზედაფენის წარმომადგენლთა
 პიროვნელი ცხოვრების ამბები, საზოგადოებ-
 რიდი ურთიერთობანი, და როგორც თვითონ
 უყავრდა თქმა: „ქალალუ უკუნუნა ისტო-
 რისა აღმიანთი, მათი ურთიერთობანი და
 გაცტეტი ისე, როგორც ჰერმეტული და ახ-
 რულ ჰილებში პირობის ინახვენ საკუთარ
 წევნში... წევნი ცეკვებთ დაინტერესებულ შეი-
 ხელს შეუძლია მთი იქიდან ამორება, ხილვა,
 ფერისა, გემოსა და სურნელის შეგრძნება“.

ცნობილი ლონდონის ეკისტის შეილი
 წინ გოლგოთით დაიბადა 1867 წელს. მან
 თავით გამოიტანა საშუალო კლასის წარმომადგენლი-
 თა შეილებისათვის განკუთვნილი პრივატეგი-
 რებულს სასწავლებელი და ოქსფორდის უნი-
 ვერსიტეტის იურიდიკული ფაკულტეტი. შემ-
 ცულებისა და პირობაზე მისი სურვილი იყო
 საფუძვლად შეესწიალი საზღვაო სამართალი,
 რის გამოც ორი თე სამი წელი სიკერი გამ-
 ზე მოგზაურობაში გატარა. ასე შემოიარა, ამ
 მთელს სიკოცელეში მოგზაურობის ერთი და-
 უმცხალმა კეცმა, ეკრანის, სამხრეთ არქიპელა-
 გი, ასტრალია, ამერიკა და არსეთი. შემდევ
 1897. წლიდან დაიწყო.

გოლგოთობი ლიტერატურის თათქმის
 ცენტრა დაწერი მოსინგა თავისი კალის ძალა.
 ნოველებსა და პიესებში მწერალმა შესავალი
 დასამასტოერებელი სახე გამოჰყეოთ. იგი ჰი-
 გოლგოთის კეშვერის რეალისტი სექციერთდა, თვალს
 არ არიდებდა არც სიციალურ ცაფით ამბებს.
 სწორებ იმ სოციალურ-ფსიქოლოგიურ თემათა
 სიცემები განამინდა მისი რიკარტი მწერლისა
 და ლრამატერის წარმატება.

ლილი უცრალები მიიღია მწერლის პირვე-
 ლივე პიესის „უერტბის კოლუმნი“. მა პიესაში
 გოლგოთობის ახილა ბურუუაზიულ კანონ-
 მდგერელთა უარისებელმა. პიესას სრულად
 მწერალ მოჩანს, რომ ინგლისის სასამართლოს
 თუ კანონი განჩნია. ერთს, უფრო ლომიბერს,
 შეძლებულთათვეის იყენებს, შეორენს, უფრო
 შეცემსა და პირქეშს. — ლარიბების წინააღმ-
 ლებ, ამავე თემის გალტევებასა და ინგლისის
 სასამართლოს კილევ უფრო ულმძღვან მხილე-
 ბას ედლებდა პიესა „მართლმა ჭულება“.

გოლგოთობი ინგლისელ მწერლითა შორის
 ის პიონერი ვაჩლავ, ვანც თავისი პიესის
 „ბართლის“ გმრატად მუშათა კლასის წარმო-
 მადგენლები გამოიყანა. პიესის შინააგირ
 ცხადყოფს, რომ მწერალს, როგორც თავისი
 ცხრის ლეიის, სისხლებრუულად აღეცემდება მილონიდენდედი 1871-1909 ინგლი-
 სის საზოგადოებრივი ურთიერთობათა, სო-
 ციალური სკოლები დაბირსპერებულს
 ბრძოლა. მართლია, თავისი კლასობრივი შე-
 ზღუდულობის გამო ძალა არ შესწევდა ამ
 ურთიერთობათ გამიშელებული სურათი და-
 ხტა დ პიესაში საქმე ინგლისელისთვის და-
 მახასიათებელ, მობიცებით დამზიდა, მაგრამ
 ის, რაც მწერალმა შეძლო, მისი მხრიდან გმი-
 რობა და შემომედებითი შემრთება იყო.
 მუშათა კლასის წარმომადგენლთა პირველი
 გამოყვანა პიესაში, მათი მხატვრულად დაგვ-

პეტერბურგის „შეკვეთის“ გოლგოთითმ ამინდა გვარეუნებული არის დოკტორა ბიძის საუკუნეობრივი ტრადიციებით განმტკიცებული ფერები გაიინირდნა. სახითა და ფორმით განმტკიცებული ცხელების კიბის დაბა საფეხურზე მდგრადი მოწყრის უფასა და სრული უზუღლებობა. პირავაში აღმიანის ისეთი ამაღალებელი და სათუთა გძინობა, როგორიც სიყვარულია, უხევშად ითვლება ფეხვევშე გვარეუნებულ სიამიასი, გველზეგბიბის, ბლენდინის და თავისი კლანები მზვაობრიბის ფურუ შეგრძნების გამო. ბარინების შეილს უფლება აქვს ერთგული მსახურის ქალიშვილის გრძელებებს ფეხვევშე უხევშად ითვლოს, სიყვარულის ამავშე გამოიჩინოს, გაეტოს, ქალიშვილის სისუსტით ისარგებლოს და ბოლოს გვალწრიულ გრგონას ცოლდ შერთვაზე უარი უთხმას, მმ მოტივით რომ იგი სახელვანი გვარის შეკვილი არ არის და შეკლებულთა, გვარ-გვარის ჭილაგვილონ არა. ასეთებდნ წარმოგვიდგინონ პეტერაში ჩეშპირით აზხან მწერალის. ბოლოს სიცე დარინდნ ქალიშვილი გამოიდებს თავი და თვითონ აღმოჩნდნ და იძენი შენაგონ ძალა, რომ იგი მცე გრგონა-ბალა-მიბა-ქორწინებას უას განცადებეს და ხა-მკიდრორწარმომეულ სატრუკოს განსაცდლისა-კონ დაიხსნის და გათავისუფლებს.

ଗୁର୍କିଶ୍ଚାନ୍ତିକି କାଳାମ ସନ୍ଦାରାଲ ପିଲାଶ ପ୍ରୟୋଗ
କରିଛି । ମାତ୍ରି ରହିଥିବା ଏବଂ ପରାମର୍ଶରେ ଅର୍ଥରେ ଶିଖି
ପିଲାଶ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦା
କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
„ଫୁଲର୍ସାର୍କ୍ୟାବ୍ସ ସାଙ୍ଗେ“ ବ୍ରାହ୍ମପୁରାଣରୁ ମାନିଛି ।

გოლუტურის ს ბოველიდ ერთობლივად სა-
კაცალტ-ს სისტემატიკურა. ამ ნოველებში იპ-
ტარად იგრძნობა ღიად მხატვრის ძარღვანი
მარჯვენას სისხლასაც ფუფქვა. როგორც ვილ-
ზურგის საბჭითა მცველეარი ნ. ღიაცნოვა
აღნიშვნას: „ვილზურგის 1918 წლის მ შექ-
მისილ მოთხოვებში უფრო მშევავ პრინციპები
ბია წამორჩილი, უფრო ღრმა ანგილიზის
და მხატვრული ისტორიის ვალასიანისი
ყოფელთვის უფრო სრულყოფილად დამუშავე-
ბულია. ამ ნოველებს ღიად ემციური შემოქ-
მედების ძალა განანია, შინაარსის მიხედვით
ღრმა, ურაშით კი — საოცრად უბრალო და
პოტენციალი.

კორწინდება კონ კოლუმბობის ბირჟილი უაიკი, როგორც ამას ოფახური ტრადიცია, ადთა და შესი მოითხოვდა, თავისისანების შინაურულ თავყრილობას — ოჯახირ ჩაღმს უნდა აუცილებლად დავსწროს. მა აჯახურ ლხისა მიუ-
ლულ თავისი საყვარელი თვლილი იხსილავდა
ბურეულისის ზედა უკინის წარმომადგენერალის
მომავალიცებულ ღოვლათა და სიკეთობი აც-
სებულა აუკავებულ, სამაგალითო ოჯახს. ყოველივე ეს კოლუმბობიმ შესანიშნავად ღრმული
„მესაკუთრის“ პირებლავე თავში: „ფორსა-
ტების შინაურულ თავყრილობის ღმასწრე რ
ოჯახში, რომლის წევრების ერთმანით არაურილ
ეპიტონებობითა და ისეთ სამ შევრს ვერ ისა-
ვიდით, რომელთაც ერთმანეთი მოსწოდათ —
დაკვირვების შეღება და ძლიმანენდა მი კუშმარი
ტი ვითარების იღმენლ ღულაბს. რომელიც
ოჯახს საზოგადოების უმაღლეს ბირთვად ხდის
და მინიჭურული ფორმით იმავე საზოგადოე-
ბას განასახურებს. მა აჯახური თავყრილო-
ბის ღმასწრეს შეეკრიბა საზოგა-
დოების განვითარების ბერლინ მოცული გზა
ვაეფა ზოგა რამ პატრიარქალურ ცხოველებაზე
იმასე, თუ როგორი იყო პირებლური და დამი-
ანთა გვეცური ცხოვება, როგორ ღლებლები
ბოდნენ ხოლმე ერები და ისევ ნადგურულებილ
ნერ. ეს მოვაკონებდათ განცალუებით მდგრა-
შეცვლას ხს ნერგს, რომელიც ცაგადებენილ
და იზრებდა იქ, სადაც სხვა, ნერგებ სოცეცე-
ლისუნარიანი, სუსტი, მრავალი ნერგს დალუ-
პლა. და ის, ერთ ბეჭდინერ ღლეს ამ ნერგის
აღვიდას უკი უზარმაშაბ ხს იხსლავთ, სს
გაფოთლილს, გაშლილს და აუკავებულს, რო-
ენებ შეგვარტვეთ კიდევ.

1886 ରୁଲିଁ 15 ଉଗନ୍ଦିସି, ସାଲାମିଳି ମହି ମହି କାହାତିରେ
ଶ୍ରୀ, ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଫଳାଳିନିଙ୍କ ବ୍ୟାକିଲିଙ୍କ ବ୍ୟାକିଲିଙ୍କ ଗ୍ରାମ-
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀହାତ୍ଯ ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଅଳମା-
ରିନ ଶାୟରାମାର ଟ୍ୟାଙ୍କାର ନିଲିଙ୍ଗାର୍ଥ ଭୂରାଳୀରୁତ୍ତା
ଏୟାକ୍ଷେପିଲା ଖାଲିଁ. ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି ନିମିଁ ଗାନ୍ଧି ଗାନ୍ଧି
ମାରିତାଣ, ଲାଲ ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଫଳାଳିନିଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି
— ଶ୍ରୀ ଫଳାଳିନିଙ୍କିଲା ଏବଂ ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଲୋକିଙ୍କ ଦିନିଲା
ନିଶିଲିନିଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି — ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି ଏବଂ ନିମିଁ ଗାନ୍ଧି
ଯୁଗ ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର, ଲାଲ ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଏତିରୁତ୍ତା
ନିରାକାର ଆବାଗାନ୍ଧିରୁତ୍ତା, ସାନ୍ତଳମିଳି ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିର-
ତ୍ୱାରା. ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି, ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିର-
ତ୍ୱାରା ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିରାକାର ଆବାଗାନ୍ଧିରୁତ୍ତାରିକି ପାଇବେ ନା-
କିମିତାନାକୁ ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଏବଂ କ୍ଷାଲିଶ୍ଚ ଶ୍ରେଷ୍ଠ-
ବ୍ୟାକିଲି. ଏହି ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଏତିରୁତ୍ତା
ମିଳିଲିଲି ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି, ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିର-
ତ୍ୱାରା. ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି, ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିର-
ତ୍ୱାରା ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିରାକାର ଆବାଗାନ୍ଧିରୁତ୍ତାରିକି ପାଇବେ ନା-
କିମିତାନାକୁ ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଏବଂ କ୍ଷାଲିଶ୍ଚ ଶ୍ରେଷ୍ଠ-
ବ୍ୟାକିଲି. ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟାକିଲି ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିର-
ତ୍ୱାରା ଏବଂ କୃପାର୍ଥ ନିରାକାର ଆବାଗାନ୍ଧିରୁତ୍ତାରିକି ପାଇବେ ନା-
କିମିତାନାକୁ ମନ୍ଦ୍ରାଜିପାତ୍ର ଏବଂ କ୍ଷାଲିଶ୍ଚ ଶ୍ରେଷ୍ଠ-

ଓଲିପାଞ୍ଚା ମାଲକାରୀ
ଖର୍ବ ଗନ୍ଧାରାମତୀ

ეროვნული
ბიბლიოთეკი

კუპერი უკი გონ გოლშეუძრავსათვის ცია მო-
კლენილ ხეატრის, რომელმაც განეცხადებულ
მოგიზგიშე ცეცხლი აღათონ მწერლის სუ-
ში, აღაგზნო მისი ცხოველი ფანტაზია, ააელ-
გარ და ქონ გოლშეუძრავს, თავისი ცკვდვი
ხატიც შეაქმნება აირინის სახით, „ფორსა-
ტების საგაში“. მა რომანში გამომდევნდა
უკლიშე უფრი გოლშეუძრავს ნიჭი ფსიქოლო-
გიურტ-სოციალისტი ნაწილმობის შექმნისა.
ეს გახდავთ ქირონიკი ფახსის, არათ განამდებობდა
განშოგადება ხის იმ პატარა ნერგით, რო-
მელშეც ავტორმა ნაწარმოების დასაწყისში მი-
გვითოთ. ხის ეს პატარა ნერგი, ისე განტოტ-
ება, გაიფლოლება და გაიძარღვება, ისეთი
უზარმაზარი შეიქმნება, „რომ იქნებ შეგზარდეთ
კილურ“ — წინაშეამტკეცველებს მწერალი.
დას, ოჯახის მმები თანდათანიშნით განზღ-
ება, ჩერენ უკი ფახსი კი არა, მოელი კლასის
ქრონიკებს ვეკინობით, ფორსატების მწერალს
ჟერის ბირთვადა და ბურგებად“ მიაჩნია, ის-
ნი მისი აზრით აქცეულის სანაცე ხე-ტყეს წარ-
მოადგენენ“. ეს აზრი ჩანასახოვანი სახით ნა-
წარმოების დასაწყისშიცვა წარმოადგენილი, მაგ-
რამ ბოლოს აეკვებებიან, უკურნებელი სენი-
კო მოედება მთელი ნაწარმობის მხატვრულ
ქსოვილს და აფხა და კარგს შთანთქმას ერთად
უპირებს.

მთავარი დამსახურება მწერლისა ს შორეუ-
სს გახდავთ, რომ მესაკუთრეთ კლასის წარ-
მომადგენლთა შეუფერადებელი, რეალისტუ-
რი, ტიპიური, კონკრეტულ-განშოგადებული სა-
ხები შექმნა. იგი არ ისულებდა დასატური სუ-
რითო და აზეპბერი სიმიზულის კრიტიკის
ფართო სიციალურ საბრეელს უქმნის. მწე-
რალმა გულაბდილად, დაუფარავდა, გულწრულ-
და განაცხადა თავისი და მათ ხემიადი, ქსი-
ქოლოგიურად შიგნირთ გატეხა ციხე, განთქვა
თავისი აზლობელი, გვიჩვენა შეირული
სისტემურული ნათესავების, კეშმარიტი
მხატვრის ფუნქციონ ნახატი სახები, წარმოგვი-
დინა საკუთარი კლასის ლიდილი შეილები და
სთვესი ის, რასაც სხევბი ქალწულებრივი სი-
მორცხვით ყრკლულად მალურნენ და ფარი-
სეველურად ნილბავლენ.

მწერლის შემოქმედებისათვის დამახასი-
თებელია მირითად გვაცელებულ აჯახის გონ-
ხნებული რაღვენ, რა მინჩი კლასის და სა-
ხელმწიფოს ყოველგვარს საყრდენ ბურგად. იგი
თავისმოღების იბრძების, რომ მის ღვიძლ კლასი-
სა და სახელმწიფოს ეს ტარალიცულ საყრდე-
ნი არ მოეშოლოს, არ წაიშალოს აჯახი, ამავე
ტრი, როგორც ნაზი მგრძნობარობის სფერო
სილმახე და მშენებელია, როგორც ხატი და
ნაფრი სხივის სკელისა, იყოს ეკვივანდ და არ-
სებობდეს თავისეული ხელოვნება — აი, რა
დღეადგისათვის იღების იგი.

თეოთონ ფორსატების სავა სამი ძირითადი
ნაწარმოებისაგან შედგება: „მესაკუთრე“, „მარ-

უფია“, „უქრაფება“, ამ ნაწარმოებებს ერთ-
ვის ორი ინტერტულია: „მებრის კუავლიბა“,
და „გამოლენია“. მოლენინ ტრილოგია სა-
მი რომანისაგანა შემდგარი პირველი გაბლაგი:
„ოთორი მანიუნა“, მეორე — „კვერცხლის კვა-
ზი“ და მესამე — „კვედის სილერია“. არც აქ
ულალატა მწერალმა სკუთარ ტრადიციის და
ამ ტრილოგიასაც ორი ინტერტულია დაუროო:
„იღილა“ და „შეხეცულები“. 1930 წელს გოლ-
ტურითმ დაწერა კრებული „ფორსატების ბირაზე“,
მოლენინ ირ წელს კი ისევ ტრი-
ლოგიაზე იმუშავა და გამოაცეყუნა: „მეგობარი
გოგონა“, „აყავეცებული უდაბინა“ და „შეალ-
გალმა“. უკანასკნელ ტრილოგიასა და ბოლო
რომანის დასტატებას გოლტურით თვითონ ვე-
ლო მოესწორ. მისი სიკვდილის შემდგომ კი
ტრილოგია „თავის დასასტულიას სათაურით
დაიბეჭდეს.

„ფორსატების საგა“ მწერლის მიერ გაბაზ-
რებული იყო, როგორც რომანი — სატრა ბუ-
რულუაზელ იყახზე, კლასე, საზოგადოებაზე,
საგის პირველი ნაწილი — „მესაკუთრე“ და-
ურერა და გამოვეყუნდა 1906 წელს, გრე კოდვ
შპარ, როცა თვითონ აერორი აშკარად კრიტი-
კულად იყავშეობდილი მებრის ბურული ინამდევა-
ლის მიმართ და თავის შემოქმედებაში გარე-
მომცველი სამყაროს ნიმდვილ შეულამაზებელ
სურათებს სურათებაზებდა. ფორსატების აქ-
ციების მებარტონენი არიან. კარგად აქვთ შე-
ნიშნული ეს ავტორს. მისი ახლა ნათესავები,
ნაცნობები და კლასაბრივი ძმები, მისი თანა-
მეტოვე ბურუების ზედა ფუძე, კველონ
ექცევების მცდლობელი იყევევ. იმპერიალიშე-
ში გადაზრდილ კაიტალიშმა თან ახლა
ტრის სესაკური მოთხოვნები და XIX საუ-
კუნის დასასტულის ინგლისის ბურუებისის
მისგან დასატული სურათ სტული არ იქნებო-
და, თუ გოლტურით აქციების მებარტონეთა
ნამდელი ხატის ჩვენებას მორილებოდა. ფორ-
სატების სიმიზულისა და შემოსულის ძრი-
თადი შეკვეთი შეარო კრონიკიში დაბარე-
ბული კრიტიკი და მისი პრიცეპტურია, თუმცა
ვეტორს თვითონ „ფულის კეთების“, „ფულის
შეორის“, „მიღვმა-მოლგამის“, „მარილითის
გამიჩინის“, „ბირეზე თამაშის“ სურათების
ჩერებას გაუჩინს. სტრიქონებს შეუ იგრძობა
კი და ნაშაროვნებში ნინც უონას, რომ ეს
ყველაუკერი ავტორმა ზეგერენინ გარგა-
დის. ნაწარმოებში მოხუცი გოლტურინისაგან მე-
საკუთრედ მინათლული მხოლოდ სომხია, მაგ-
რამ მწერლის მახვილ თვალს შეუმნეველი არ
ჩერება, რომ თვითოული ფორსატები მესაკუთრე.
მესაკუთრე თეოთონ სომხის მიმართ მო-
ხდებო გოლტურინი, თუმცა ავტორის მიერ ეს
შეტანიდა, როგორც ფორსატება, საკუ კა-
სისა და მოელი საზოგადოების, მეტე ეპოქისა
და მოელი ინგლისის ლიტერატულ და სამაგლი-
ოთ შევალი არის შერაცხული. რომანირებული

ფერმით დასურათხებული მისა სახე და ხა-
სითი ყოველი ღიას გამოიტანა. იგი
სისხლი სისხლავანი და ხორცი ხორცოვანი
ფორმატი და ორ რამ მანერ არაფრისაიტუ-
ლო არის მასში, ეს განხლავთ სილამზით ტებო-
ბის, სილამზით აღტაცებისა და სილამზით
ამონდების გამსაზოგადობით დაწერილი გრძნო-
ბა, არაფრისაიტულია მასში სიძრწესთან არა
წილნაყარი დარღმანდული ხარჯა ფულისა
პირდი სიმორნებისთვის, შეკვებები და თაუ-
ვანისტები ზეაღმდეგი ქალისა, რომელთანც ა-
ხალგაზრულ ღრუსტრებას ერკევს, და
მშალა მთელი დარჩენილი სიცოცხლე ახალ-
გაზრულობით ცხრილების მი ერთ დღემ გაცემის
დას, რემელ დღესაც სყვავები აჩვებსთან ა-
ღერმშე გალევს. დიაბ, ერთი ღის სიჭაბური-
საოცის დამონბდა მოხუცი ჭოლინი მოელ
დარჩენილ სიცოცხლეს! არაფრისაიტულია მას-
ში არა მარტო ბუნების ჩმის ყოლა, არამედ
განტცაც ბუნებისა. როდესაც დაპერაეს და-
საელოთის ქარი, გამარტინი ერდა გადაწყვეტი,
ნიკასა და ლილია მზეს შეკვების გადაწყვეტი
უძრულება და მზერის დამტებობის შევენირე
სახს ხილვა ენატრება. ცალ ფეხს სამარტი
უდას და კვლა ამჟევინირ სამეზე იცნე-
ბობს. ის, რამაც ბუნებას ეძახნენ, ყოველ-
თვის პოლუობდა გამომახილს მის სულში. იგი
უცემეროდა როგორ იშლებოდნენ გარდები, რო-
გორ დევნება მარცლებელ წენი რაგენ
ჩიმერებელი ხელის გამოსხლება ნაკუშები,
როგორ აფრევევდა ოქასფერ სხივებს მუნის
ფოთლებას და ულორტებს მხე კალვის. უმ-
ზრდა. როგორ იშლებოდნენ და ბრუნინავრენ
თეთრი დამუხარება, როგორ ბზინავრენ იქ-
რასცრად პურის თავთვები. უსმენდა რომო-
ლების გალობა, გრეგოლებს მიმახილს და
ბრუნებული სტენის და ყაფის; თანაც ყოვე-
ლა შევენირი დღე სევდოთ აეკადა მის
გულს, რადგან კარგად უწყოდა, რამდენიმდე
კარგები იყვნენ მისი აბლობელი და რამდენიმდე
შევენირი იყ ბუნება, მიღენი და გულისმომ-
შეველი იქნებოდა მათი დამოპა და გან-
შორება. იციდა ისც, რომ ცხოვრების მიმა-
სისამარნება წარმატებით გამოიტანია
ალარ ხელშევა მისით ტებობა და სი-
ხასული, ფერი, რომ დოდემდე, ეს კვენირება
ბა წარმომოდა და წარმომოდა უფრო უ-
რჩე, ვადრე მოიტურებოდა მისი სიყვარულის
ძალა, მას უსამართლობად მიანიდა. მას სწამ-
და მართლი საქმე, ქვენდა მისი რწმენა და
სიყვარული, იგი თვითონ დანერგა საკუთარ
მეში, საყუთარი ნებისყოფის და ძალის მეო-
ხებით, მოხუცებისთვის ერთად კი ყოველივე ხე-
ლიდან ეცლებოდა. იგი ბოლო დროს მხო-
ლოდ სამ რამეს თუ სცემდა თავკანს: პა-
ტიოსნებას, სილამზებს და საყუთრების შე-
გრძნებას. ბოლოზორინდელი მისი ფერით
საყუთრება და პატიოსნება აღმიანისათვას

მომექანურები და გამასავალებელი რამ იყო.
სილმაზე კი მარად სანეტარი, ზეაღმდებარი
გრძნობა გამლათ რომელიც ზენებრივიდა ან-
სპეციალისტი, ავტოლშემობილებდა და ცა და მალ-
ლებდა აღმიანის. მას უყვარდა მეტსიკა. უყვარ-
და: ბეტონები, მოცამური, პერლერი, გლური,
შემანი. ბოლო ხანებში უფრო მოცარტმა და
შომებში მოხიძლეს, აღმერობდა: რაფელი,
ტიკინი, ბოტრიქილის, დიდად აფასებდა: მილ-
ტონის, ბაირონისა და ტენისონის. არაფრისაიტუ-
ლია მოხუცი ჭოლინის საქციელი, როცა იგი
უანგაროდ ეხმარება ფულათ აირის. ის უუ-
ლად დამარტინს გაუწევს ქალს, რომლის სისხ-
ლე ურარს გადასახა ტრით წევთ სისხლი არ
ერთა, უორსიატერი კი საუთ რამეს არასოდას
სიადიოდნენ. ესის ძალებებშიც მათი სისხლი არ
წევედა. ისინი ხელს არ უმართავნენ. მოხუცი
ჭოლონი კი დაეხმარი, თუმცა ანდერძის ალ-
მასრულებელ ჰერინგისადმი წერილში ასე ჩა-
შერა: „უკანონებებში ჩემს ძმსწულს აირინ
ფორსიტის, დაბატონით თარინ ჟერის, რა
გვარსაც ერთა ატარებს...“ ასე რომ თავის სა-
კუთარ თავსა და გვარ-გვარებს ულალტა კიდევ
და არც ულალტნია, ქალს ლეთებრივია სილა-
მაზებებ კელვ ვამრალცხლა მის აჩსებუში
მოვლენარ ხელი. იქნებ საქეც ვინემე ათხ-
მოცდახუთი წლის კაცს ეძებები არ გაიჩინა,
მგრძნ სილამზე და შევენირება მის ბაზებენ
ეძებდნს, მშინაც, როცა ხილი ეცლებრია, ან
ეს კელვ სათანად ძალა არ შესწევს! სწო-
რედ სილმაზემ და შევენირებამ ძელებებრად
დაბანენს იგი, აღლორძინებს მის სულსა და
გვლში, საღლოც მინალული დამტებრალი ვნე-
ბანი, გამოალის მიძინებული ხელი, აღ-
გნენს და ვიზრე სიყვლილი სმეულდებოდ და
უცემენი თვების, ერთხელ კადა განალე-
ვინებს ბებრის ყვავილობა.

ასე რომ, მოხუცი ჭოლინის ხატი ყოველი
ვი იმ ღადებოთ და კეთილშემობითა შემეტ-
ლი, რაც მშერლის აზრით, XIX საუკუნის
ბერეულაშიას ახასიათებდა. მამა და შეილი, მო-
ხუცი და ახალგაზრულ ჭოლინების ვეტორის
უფიდესი სიმინდებით არან გარემონილია. ეს,
ერთ მხრივ ასხნება იმით, რომ მის კლასო-
რივ ილეილს მახა-შეილი ჭოლინები ანასიე-
რებრი, ხოლო, მეორეს მხრივ, მიისაც, რომ
საკებში მშერლის ჯახისა და მისი პირალუ-
ლი ცხოვრების ამშები ერნევს. ფორსიატები
მისი სისხლი სისხლთავანი და ხორცი ხორც-
თავანი, მისგან განუყოფელი არან.

გოლუორთი ცალინბა საციალური სინამ-
ცვილსაგან იზოლირებულად, მოწყვეტილად
წარმოადგინოს მოხუცი და ახალგაზრულ ჭოლი-
ნის სახე, დაგვისურათხაროს სიცალური სი-
ნამდვილე და ამ სინამდვილეში აჩსებული შეუ-

ელგუჯი გაღრამ
ჯორ გოლუზებირო

რიგებელი წინააღმდეგობანი ხელოვნებისა და სილამაზის გაღუნის შაუკევმდებარს. ისე წარმოადგინოს აძებები, თოტების ხელოვნება, მის-ს აღმა, მისი გავეთა, მისი თაყავანისცემა იყოს ხერხეტი, რომელიც უკეთ შეუძლია სონალურ სინამდვირეში ასესებული წინააღმდეგობათა და-ძლევა და გადაჭრა, სწორედ აյ იჩენს თავს შეურტლის პოზიციის კლასბრძოვით შესდლდე-ლობა, შეიძინოს საზოგადოების ცხოვრებით არსე-ბული კლასობრივი ბრძოლის აღიარებისა. სო-ციალური სინამდვირის სურათების სწორედ ამაგავირ ზარმავდებაში იჩენს თავს მშერლის ბურუუაზე უზრულყობა გვერდი აუკის ამ წინააღმდეგობათა დალევანი, სწორი გზის, კლასობრივი ბრძოლის გზის, ჩევნების. რაც უფრო მუცვდება ეს ბრძოლა, მით უფრო თან-დათან აცვდება, კლასნების ინკლისის საზოგა-დოებრივი ცხოვრების გოლშუორითისეულ კრი-ტიკას. მშერალი ცველვან და ცველაფერში ზო-მიერებას ქადაგებს. იგი აღადაც „საშუალო ხას“ იცია და მის მეტე შეკმინდი იღებული გვირებით: უცლონი, ახალგაზრდა ჯოგირთ-მა კრიტიკისმა სოციალისტობა შესრია: „მე არ ცი ერთი კლასი არა მძრდს, მე მეზიზღება სიცრცე და ფუნქციელობის გამოვლენის ყო-ვებითი უკრძალა“. აირჩინის სილამზით ალ-ზოროვანებრძოლა მოხცეული ჯიშერობა იმ დასკანდებ მიიყვანა, რომ საკირავა უკიდუ-რებს სილატურებს ჩავარდნილ გარეკონილების წუმაში შენვეტრილ ქალებს თანავარინობა გა-უწიოს და მატერიალურად დაეხმაროს, რამეთუ ისინიც პატარაობისას აღბათ, როგორც უბისწო ასტრიანი, თაყავანისცემის იმსახურებლენენ. და-რიბატურათმი მუცვავის სიბრალულის თა-ნაგრძლინისა და საერთოდ მოვარდის სიცვარუ-ლის ქადაგება მშერალის შეკმინდებული კლასის გველმოსაზღობად სკრიტდება. იგი მათვან დათ-მობებას და რეფორმებს გამოიღოს. მშერალი აფრთხოებს თავის მოყვრებს, ღრულად და-თმეთ, ვიდრე ძალით დაგამომონებელი.

„ପୁଣ୍ୟବିରାମିତିକାଳର ସାହଚର୍ତ୍ତବୀ“ ଏହାରେ ପ୍ରମନିତା
ଲ୍ଲାପିତ୍ତ ଅଭିଭାବି ଉତ୍ତମମା „ଶୁଦ୍ଧିଲ୍ଲାପି କୃତର୍ଥିନ୍ଦ୍ରିୟବଳୀ“
ଅବିଭାବିତ କୁଳ ଅଭିଭାବିତ ଉତ୍ତମମା ଏହାରେ ପ୍ରମନିତା
ବିଶିଷ୍ଟକାଳର ପ୍ରମାଣ ତଥା ମେରାଠା ମେତ୍ରିକ୍ୟୁନ୍ଦ୍ରିୟବଳୀ
ବିଶିଷ୍ଟଲ୍ଲାପି କୃତର୍ଥିନ୍ଦ୍ରିୟବଳୀ ମହିମିଶ୍ରବଳୀରୁ କ୍ରମିକରେ
ବିଶିଷ୍ଟଲ୍ଲାପି କୃତର୍ଥିନ୍ଦ୍ରିୟବଳୀ ମହିମିଶ୍ରବଳୀରୁ କ୍ରମିକରେ
ବିଶିଷ୍ଟଲ୍ଲାପି କୃତର୍ଥିନ୍ଦ୍ରିୟବଳୀ ମହିମିଶ୍ରବଳୀରୁ କ୍ରମିକରେ
ବିଶିଷ୍ଟଲ୍ଲାପି କୃତର୍ଥିନ୍ଦ୍ରିୟବଳୀ ମହିମିଶ୍ରବଳୀରୁ କ୍ରମିକରେ
ବିଶିଷ୍ଟଲ୍ଲାପି କୃତର୍ଥିନ୍ଦ୍ରିୟବଳୀ ମହିମିଶ୍ରବଳୀରୁ କ୍ରମିକରେ

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରୂପ ମାଣୀର ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଗୋଲିଶ୍ଵରଙ୍କ-
ଟିଲା ଏଇବାରୀଙ୍କିମାତ୍ର ମନ୍ଦିରଙ୍କରୁକୁ ଦିଲା କୃପ୍ତ-
ରୀପ ଜୀବନର୍ଥିକୁବେ 1891 ଫୁଲାଙ୍କା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମନ୍ଦିର-
କୁଳ ଗୋଲିଶ୍ଵରଙ୍କରୁ ସାହୁଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଭାବ ମନ୍ଦିରଙ୍କରୁ
ଦା ଘାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ନାହିଁ ଦେଖିରୁଥିଲା । ମା-
ତ୍ର ଏହି ଏହି ସ୍ଵର୍ଗାଲ୍ଲାହିର ଆସିଥିବାରେବୁ । ଏହିକାନ୍ତ

— ଯା ଶ୍ରୀପାଦଙ୍କ, ଲୋକ ହିନ୍ଦ ମିଶରଣେ, ଏବଂ ପ୍ରତିଲ୍ୟାଦା ଗର୍ଭତ୍ୱର ହାନିକି ପ୍ରସାଦକିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଦରେ ଉଚ୍ଛଳା ପାରିବାରିର ଅନ୍ତରେ ଆଜିର ପାଦରେ ଉଚ୍ଛଳା ପାରିବାରିର ଅନ୍ତରେ ଆଜିର

— ମୁଁ — ପ୍ରାଦିନରେକା ଲମ୍ବିତ, — ଏହି କଥା
ନାହାଇ? ମୁଁ ଏ ଦିନରେ ମନ୍ଦରେତା, କିନ୍ତୁ ଅଶ୍ରୁରୀତିରେ
ପ୍ରାଦିନରେକାରେ — ଏହାରୁଷ ଏହି ମନ୍ଦରେତାରେ,
ରୂପରେ — ଏହି ଦ୍ୱାରା ଶିଖିବାରେ ଯେଉଁଠିରେ
ଯେବେ, ଦୁଇତିମାତ୍ର ଆମୁଶରେତା, ଏହି ଦ୍ୱାରା
ଚାପିବାକାରୀ, କିନ୍ତୁ ଏହି ଶୈଖିବାରେ ଏହି ଦ୍ୱାରା
ପ୍ରାଦିନରେକା ଏହା, ଯେବେବେ... ଅଛିନି!

აირინმა ბავე ვახსნა, მაგრამ უცეპ ქოლი-
ონმა მხარზე ხელი ჩამოად.

— მაგას თავი გაანებეთ! — გეორგი ლა სომხი.

— oho!

— ଓଡ଼ି, ଅଜ୍ଞାତ?

— ମିତ ପ୍ରକାଶ.

— මාර්, ග්‍යෝගිත දෙක්සැංජුලි හා ගේ අත්ත්, ප්‍රද?

— ଲୋକ, ଗ୍ରେଟିକ୍.

ପରେତି ମିଶ୍ରକାରୀଦେବୀଙ୍କୁ ଖେଳାଲ୍ଲାବିତ, ରାମବିଜ୍ଞାନି-

ელგუჯა შალხავ
კონ გოლუზორითი

କୁଳ ଗ୍ରାମପାଲ୍‌ପାଇଁ କୋଲମ୍ବ ଶାଖିରେ ଏକାଙ୍କ ତାଙ୍କ
ହେଉ ମନ୍ଦରୀରୀ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧରୀ:

— მენ ბოროტი სული ხარ!

“ମେ ହେଲେ-ହେଲେ ତୁମ ଲ୍ଲକ୍ଷ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କ ମିଶ୍ର-
ଶ୍ଵାସରୂପ, — କୁହାର ଗଣ ଗୋଟିଏବନ୍ତି ମେଘ-
ଦାନୀ, — ପୁରୀରୁକ୍ଷଲାଙ୍କ ମି ଲକ୍ଷମ୍ଭୁ ତାରକାରୀ-
ଦିନ, ଗୋଟିଏ ମେ ଲା ଲାଜ ଦେଖିଲିନ୍ତିକିନ୍ତା ମେଘରୁ-
ଦେଖିବା, ହରିପୁ ଦ୍ୱାପରିକୁଳରୁଧିଅଳ ତୁ ହେଲାପ୍ରିଯାଦୀ-
ଲୁହ ଏକମିଳିବାନ୍ତ ମିଶ୍ରକିନ୍ତିରୁ, ହେଲି ଲାହିବର
କାହିଁକି ହେଲାପ୍ରିଯାଦୀରୁଧିଅଳ.

କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯାଏଲା ମିଶନିଲ୍ଲେ ଓ ମିଶନିକ୍ଷେତ୍ରରେ
ଲାଗୁ ଥେବାରେ ବା, ରାଜକୀୟ, ମାନୁଷଙ୍କ ଉପରୀଲୁବୁ, ଏବଂ
ଶ୍ରୀଲଙ୍ଘାନାର ହୃଦୟରେଣ୍ଟିରେ ହାତୀ ଥାଏ, କିନ୍ତୁ ମିଶନା
ପ୍ରକାଶରେ ଗର୍ଭନାମବେ, ସିଯୁଗାରୁତ୍ତମା ଓ ଏହିତଙ୍କୁ
ବସନ୍ତ ଓ ରାତରିରେ ଦିନ ଅନ୍ତର୍ମଧାରୀ ପାଇଁ ଲାଗୁ
କାରାନାକୁ ମିଶନିକ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇଁ ଆଶମୁଖୀରୁତ୍ତମା
ମୁଁ କାହାରେ ପାଇଁ ଆଶମାନିକାଳମି ଏହିମଧିନାକୁ ମିଶନିକ୍ଷେତ୍ରରେ

ହୁଗୋନୋ ଡ ଟିଏପିରେଜ୍ଯା ଟିକ୍ଟ୍: 1905 ଫିଲ୍ମ
ସେପ୍ଟେମ୍ବରଙ୍କରେ ଏହାମ ଦୀ ଖରମ୍ବ ଖାରାଣ ଦ୍ୱାରାରେ
ଏହା ଗଲ୍ଲିଟ୍ରୋନାରେ, ଏହା ହୁଗୋନୋ ଅଳ୍ପକିମ୍ବ ତୁମାରୀ
ବୁଦ୍ଧି ଶିଖିବାରେ ଆହୁରିଷା ରାଜାରେ, ମିନ୍ଦର୍

କଣ ଗୋଲିଶ୍ରୂଣଟିଳେ ମୁହଁର ଅନାଲ୍‌ପ୍ରେସ୍‌ରୁଲ୍
ସିଲାର୍‌ମାର୍କିଳିସ ମାର୍କାଟ୍‌ରୁଲ୍ ଶ୍ରୀଲାଙ୍କା ମିଶ୍ରିତରୁମାଲାଦ
ମହିନରୁ ଏହା ଗୋଲିଶ୍ରୂଣଟିଲେ, ଯତେ ଫ୍ରେଶର୍‌ଲେସ : ଶିର୍ରୁଷ୍ଟ
ରୁଷ୍ଟ ଲେବ୍‌ର ଉପରେ ଉପରେ, ଖରଗନ୍ଧର ଅନାଲ୍‌ଗ୍ରାନିଟିର୍
ଦା ଫ୍ରେଶର୍‌ଲେସ ଅଗରିନ୍କା, „ଆନାଲ୍‌ଗ୍ରାନିଟିର୍“ ଫ୍ରେଶର୍‌ଲେସମ୍ଭାବ
ଅନିମିଳିବା ପାଇଁରୁ, ତା ମିଳି ଅନ୍ତର୍ଭାବରେଣ୍ଟର୍‌ବ୍ୟୁତ ତାପାଳ୍
ମନ୍ତ୍ରିକାରୀ, ରାମ ଏହି ରିଜ୍‌ମ୍‌ଲେବ୍‌ବାର୍କିଙ୍‌ଗ୍ରେନ୍‌ଡ୍ରାଫ୍ଟ କାର୍ତ୍ତା କି ଏହି
ଏହା ଅନ୍ତର୍ଭାବ ରାମର ରୁଚାର ପାଇଁରୁ ଏହା ଅନିମିଳିବା
ବ୍ୟୁତ, ବିନାମ୍ରାତି ରାମର ରୁଚାର ପାଇଁରୁ ଏହା ଅନିମିଳିବା
ବ୍ୟୁତ, ବିନାମ୍ରାତି ରାମର ରୁଚାର ପାଇଁରୁ ଏହା ଅନିମିଳିବା

ჭონ გოლშეურისათვის მანალებელი სტუ-
პირულისა და მარალიული სულის კაფაგისათ-
ვის, სიყვარულის არც ხორციელი მხარეები უ-
ხდა და შემორჩენილი ერთხელ ერთმა კორესპო-
ნენტმა შეკედა შეწყრას და სერიალის კონკრეტო
მიმღებათა: „თვევნ სიყვარული გრამით მხოლოდ
როგორც აღმიანის ამასლებელი გრძნობა და
გმიბობის მის ხორციელ მხარეს, ვნებას. მის მა-
გალიონად კორესპონდენტმა დაუსახელა იტრი-
ნის აზნესნელი სტულენი სიმისს მიღებო.
ასადგრი თიხოებით შომაზე გრძელ აღმავებე-
ლმა ჭონ გოლშეურისმა აქვთ ბასური გასცა
არამეთხე მომზება: „მე სწორდა საწინააღმდე-
ვა რამეში უნდა დატენოს ბრალი... მაგრამ
აღმიანის უნდა გაარჩიოს ერთობისაგან
გრძნობათა

სამინისტრება და ვწების ცალმხრივი, ეგისისტერი და ყავაციულების; ეს ერთი და იგივე ორა. წევები გავლის, თქვენ მეტ გამოიყენებას შეიძინოთ და მიხდებით, რომ იმ ქავების უმრავ-ლებობა, ვინც კერძოდ ის სიყვარულისათვის არიან შექმნილი, უერ იტანენ ხორციელ ძალადობას, უერ იმპენენ მათი არსების ხორციელ ხელყუფას, რადგან სულეორი დეგრადაციის უმდიდრენი შეკრძნებას ისინი სწორედ ამ აშპანის უკავშირებენ.

კოლისხმასაყოფა ამბავია: „ომისა და მშევარებლის“ ავტონის, ანა კარინინს, როგორც ლიტერატურული პერსონაჟის შექმნელს, ქორწინებას უსიყვარულო, კოლექტორა ცხოველი ვწების ვარეშე, ანგარებაზე დამყარებული ფულადი ამბებით შემაგრებული ურთიერთობა, ან შეკვებით და ანადიდებობით ნაკარანას კავშირი რა აღმიანს შორის „კოლექტულ პროტეტულიად“ მიაჩინდა. მიჩინდა კი მიტომ, რომ სთვლიდა: ერთ-ერთი მხარე ყაველგარი გრძნობის ვარეშე, მდიდარი შეულის ხელში ჩაგდების მიზნით, სტებდა გარიგებას და ჰყიდვა თავის ს საკუთარ თავს. ცხოველების პირობების გამაუყობებულად, საჯიფვანდ იმეტებდა საკუთარ სხეული.

გოლშტართის დაბატუბილან ასა წლისთვის სამიზნი მიძღვნილ წერილში პამელა ჭონისი წერს: „ჩემი აზრია „მესაცოტრეში“ ანა კარინინს სიღუაცაა წარმოდგენილი. კარენინ — სოშისა, ანა — აირინი გრინსკი — ბოსინი, კუნი — კიტი... ანა — აირინი განუსახლერელი ინტელეგილონი ალასეპა კარინინ — სოშისა მიმართ ასაგამ ანა ჩენ კარგვარი სიმპათიათ-შეცვერებით რალი ასლობელს ვეკრეტთ მის არსებში. ეს გრძნიბა არა ვაკეცს არინის მიმართ, რადგან ანა იტანება, ეწმება, ვაკებს, დაჭირებულია. მისი იქმა კი აირინშე არ შეიძლება. ანა იმას მინც ცდილობს, რომ კარენინის მიმართ კვთილი იყოს, მართალია, არ გამოყდის, მაგრამ, ხომ ცდილობს...

ცოლ-ქმარა გოლშტართმი მოელ ქვეყანა შემცირებული. როგორც მ. ტრავეშევა წერს, ისინი ზაფხულობით (ფაშისტების საბიძელზე ვამორჩნებდე) იტლიის სტუმები იყვნენ ხოლმე, შერე კი სამხრეთ აფრიკის ჩრდილოეთ სანაბირის ჩრებოდნენ.

1929 წელს გოლშტართმი ინგლისის მეცანაგან „დამასხურების ორენი“ მიიღო. მწერალმა მთელი სიცოცხლე დაიბატულ შემოქმედებით შერმაშაბაზა გადარა. სიყვდილმდე ცოტა ხნით აღრე დაამთავრა ტრილოგია „თავის დასასრული“. 1932 წელს, გოლშტართმი ნობელის პრემია მიანიჭეს. ჭონ გოლშტართმი ლურჯების ტრადიციული სტრუ დაწერა, რომელიც სტკოლმში უნდა წარმოექვა, მაგრამ მეტთაღმა სიყვდილმა არ დააცალა, 1932 წლის

დეკემბერში იგი ლოგინად ჩავარდა, ხოლო 1933 წლის 31-იანვარს მიიცვალა კულეტ.

ადლეს დოლით აღვსრულა ჩემთვის კველა-ზე ძირისად აღმიანი. სიკლილის მაზეზა თვ-ში სისხლის ჩეცცევა... წერდა უზემელი სევ-ლით გულგასენილი ადა-აირინ გოლშტართი. გაუბრუებულ ქალს ეს სატანგველიც არ აქვთ საუკარის სიყვარული. მეულას დამარგავამა მას შერე ოცდასამი წერდა გაცევი იცოცხლა, ორთვე თვალში სინათლე დაეშრი ტა და კველასგან მივწყებული, სტულიად მარტოდ-მარტო დარჩა ამჟეყვანა. თითქოს მის-ზე ამდა იტალიური წეცევა: „იძლევნას იცოც-ხლე, უცელ შენ ახლობლის სიყვალს. შეეს-წარიონ, ადა-აირინ გოლშტართი ჩენს დღი-დაბებულ შემორჩი წუთისოფელს. იგი 1956 წლის 29 მაისს მიიცვალა.

ჭონ გოლშტართმის ნაწარმოებები არამოლეს არ დაჲპარავენ თვის დიდ ლიტერატურას, რადგან მწერლის შემოქმედებაში რეალისტური ფურტებით არის დახატული აღმიანთა ტიპური და-მასალათით ნიშნები, იმ აღმიანთა კრიციპტო საშუალო აღასის ზედაუენას მესაცურვეთა კლასს უკონფიდენცია და ვისაც ასე კარგად იცნობდა მათი გულთამხილავი მწერალი. მესა-კურენი ნაჩვენები და განთობულ აზან შეგ-ნობან და გარეალიც მწერალი არ კრიცება მათი შიგანი სულიერი სამყაროს გვითხველი-სათვის გადმომშლას, მათი აზრია მდინარების ჩენებისა, მათი გლობუსთმების გვიმზებულის ფურტების გვენებით. მწერალმა თვალიათლივ გამოიტანა საშენიშე მთელი ბურჯაუაზიული ინგლისის საზოგადოებ-რივი ცხვრება და განათებელი არ დაუტოვებით უკველი კუთხე-კუნძული. მიართავა, ამ საზოგადოებრივი ყოფის კრიტიკა მის შემოქმედებაში დაბრობანით გამოიტანა. სეარა. სელასთან ერთად, დაჲპარავენ აღრეული სუსი და სიმ-კარე დაცინვასა და ირონიას დაუთმა აფია-ლი, დაბოლოს გოლშტართმი მივარეთა. მა-მართ თანაგრძნობა და გულისტრევილიც გა-მომელავნა მაგრამ არ შეიძლას და-უკარგოთ ის, რომ მან შეგნიდან დამსხვრია საკუთარი კლასის იუს-კომპენსი და სააშერა-ონი გამოიტანა ბურჯაუაზიული ინგლისის გვიმზების მანკიფერებინა. და უკუნძუნებელი სნეულებანი. ამ სნეულებათა წამალსა და მალომის თავისი კლასობრივი შეცნდულობის გამო მწერალმა ერ მიაგნა, მაგრამ მან შეძლო დიდი ცსიქოლოგიური ისტატომით ერვენებინა მთელ ცსიქიასთვის დამასასათებელი მა-ხინი მოვლენები, დოლ სიმართლით და დაუნ-დობლობით აესახა მესაცურვეთა დამასასია-თებელი ნაშონებისებები, გნეზოვალებინა ძის-ნი და იჯახური ვაწრო შეცებიდან მეუძინა სინამდილე ფართო შარაგზაზე გამოეტანა და გამოემსურებინა.

ზეინდ გამსახურდის

„ლია ბარეთის“ პასუხი

ବାଦିକଣ ଲେଖିବା? କିମ୍ବାରାଙ୍ଗ ତ୍ୟକ୍ତି କରିବା
ଲୋକ ମନ୍ଦିରୀରେ ଥିଲାଲୋ, ମେଘ ପରୁଶପରୁଶ ଓ
ଶ୍ରୀଶବିଷ୍ଣୁ ଗପାପିଶ୍ଵର ଗରିବ ଏବଂ ଅଜ୍ଞବିନ୍ଦ
ହୀଲା ଦାରୀତିତାରେ ଯେବେଳେ କାହାର ପରିକଟେ ପ୍ରଥାର
ପରିବର୍ତ୍ତନ ତ୍ୟକ୍ତି ଅଭ୍ୟାସିତ୍ୱରୁକୁଠାରୀ ଏବଂ ଯେବେଳେ
ଉଚ୍ଚପ୍ରକାଶ ପାଇଲାମାତ୍ରାମାତ୍ରା

„ରେଣ୍ଡ ମାରାଟିଶି” ରୈସିଙ୍ ଏଇରୁଗ୍ପ୍ରକାର, ନାହିଁଲେ
“ଅଶ୍ଵର୍ଗ-ଚିତ୍ତର୍ଗ୍ରହିତା” ଗ୍ରାହକିହେଉ ହେଠି ସାବଧାନୀ
ରୈସିଲାଣ ଲାଇ ସାବଧାନୀ ଆଶ୍ଵର୍ଗପ୍ରାପ୍ତ ଗାମ୍ଭିରତା ଯାଏବା
ଏବଂ ଏହା, ଏହା ଏହାରେ ଏ ଗାମ୍ଭିରତାରେ, ଏହା
ଏହାରେ ଏହା ମାନୁଷରୁଖେ ଶ୍ରେଷ୍ଠରୁଦ୍ଧରେ
1) ତେବେଳି ଏଇରୁଗ୍ପରିବାରେ ଏଇରୁଗ୍ପରିବାରେ
ଏଇରୁଗ୍ପରିବାରେ: ଡାଳାଟା
ଏବଂ ଡାଳାଟାରୁ ର୍ଯ୍ୟାଲାଲ ନିଶ୍ଚାନ୍ଦା ଯାଏବା
“ତୁମି
ପାଇଁ”, ବନ୍ଦଳ ସାର୍କ୍‌ରୁକ୍ଷନୀକା ରାଜମନ୍ଦିଶି ଏହା “ତୁମି
ତୁମି”, “ତୁମିକିଁ” ଏକଗିଲାବା ଏହିଥିରୁ ନାହିଁରାଗ (ପ୍ରକାଶ 123). ହେଠି ସାବଧାନୀ ରୈସିଲାଣ ମେ ଏମିନିରୁଦ୍ଧିତ
ମାନୁଷରୁଖ ଦ୍ୱାରାପରିବାରେ, ଏହା ଦାଳାଟାରୁ
ଏହାରୁଥିବା ଏହାରୁଥିବା ମନ୍ଦିରରୁଥିବା, ଏ ଏ ଏ
ମନୋର୍ଗା, ଏହା ତେବେଳ ଏହା ଗ୍ରାମକଣ୍ଠରୁ
ଏହାଲାଟିବୁଥିବା” ମନ୍ଦିରରୁଥିବାଲ୍ଲାଙ୍ଘାରୀ (ୟୁଗରୁ ଶିଥିରୁଥିବା
ଗ୍ରାମକଣ୍ଠରୁଥିବା ମେଲାରୁଥିବା ଏହାରୁଥିବାମନ୍ଦିରରୁଥିବା). ଏହା
ଏହା ଏହା ଏହାରୁଥିବା ତେବେଳ ଏହା ଏହାରୁଥିବା
ମନୋର୍ଗାରୁଥିବା ଏହାରୁଥିବା ଏହାରୁଥିବା

ଓଲା କି ମୋରିଆନ ଲେଖ ପ୍ରାତିରୂପୀଙ୍କ, ଲଗଭିତ୍ତିରୁଙ୍କାରୀ ଅନ୍ଧାଶ୍ଵରାଜୀଙ୍କ ମୋରିଆନ

ଦେଖି ପାଇନ୍ତି କଣାକାରୀଙ୍କ ଚାଲୁକୁ ହୁଏଇଥିଲୁବେଶ୍ଵର ।
“କ୍ଷେତ୍ରକୁଟିଳକର୍ମକିରଣ କୁଟିଳକର୍ମପତ୍ର କାଳିଶ୍ଵରାଳ୍ଲଙ୍ଘ ଘୋଷିତ
ମଧ୍ୟ ମୂରଲୁଗଲାମା” (ପିତରେକା ଫିଲିଂକିଲା ମାନଦ୍ରୁଦ୍ଧ-
ଲ୍ୟାମନକିଲି, 61,30, ୩) । ନାନାକିଶ୍ଵରିଲ୍ୟାବୁଲି କ୍ଷେତ୍ର-
ରମାଯାତ୍ରା, II ପ୍ର. 1963) । “ନ୍ଦ୍ରୀ ଯୁଗ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଅଧ୍ୟା-
ତ୍ତବ୍ଦୀକାଳ ଲ୍ରୁ କାଳକୁଟିଳା ସାହେରାଳୁ” (ପାଇଥିଲାକି,
II, 99,13) । “ଦାରୁତ୍ତ୍ଵେ ସନ୍ଧେତ୍ବ ବିକ୍ରିତାଙ୍କି ମନୋ-
ଲ୍ୟୁସ । ବିଦିତିକାଳ ବିଶ୍ଵାସକୁଟିଳିମୁଁ ପ୍ରାଣିର୍ବ୍ରତ, ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀଳ ପ୍ରକାଶ” (ଶ୍ରୀଶ୍ରଦ୍ଧାକାଳି, 107,26) । “ବୈ-
ଲ୍ଲକ୍ଷ ଶ୍ରୀକୃତ ରାଜ ପ୍ରତିକାଳି” (ମାତ୍ରା, XV,
36) । “ପ୍ରେସରି ପ୍ରେସରି ରୂପତ୍ତରୁମା ମନୋମେଳନକୁ
ମେ, ସାହାତ୍ମକାଳି ଶ୍ରେଷ୍ଠମା ମନୋକାମ ଲ୍ରୁ ପ୍ରା-
ବୀ” (ଶ୍ରୀପାତ୍ର, 49,17) । “ଶ୍ରୀକର୍ମକାଳ ମନୋକାମ ପ୍ରତିକାଳି
କର୍ମକୁଟିଳେ ବିନାନ୍ତରିଲାମା” (ଶ୍ରୀରାମକର୍ମକାଳିକାଳ,
କର୍ମକାଳିକ ପ୍ରକାଶକାରୀ, 11, 398, 6), “କରମେଳିମାନ
ଲ୍ୟାମନକିଲି ପିଗିନ୍ ରାଜ ଦୁ ଶ୍ରୀକର୍ମକାଳ ପ୍ରତିକାଳି
ମିଳିନ୍” (A—397,38,21), “ଏହା ଯୁଗ କର୍ମକାଳ ମାନ ଗୁରୁତ୍ବରେ
ବ୍ୟାପାରକ, କାଳକୁଟିଳା ମାନିବା ମିଳିବା” (II ନେପାର,
21,19, ୧୯, ଅଧ. ପତ୍ର. 73).

ს აგრძოლო, ქართულ ფილოლოგაში ეს ხა-
კონტი ღიანი ხანია გარევეულია და მასშე დავ-
თხოვთ და მარტინ სირტბევლია. ეკრძალ, მე მარტი-
ნობის, ზ. სარჯველისის გამოცემულები, რომე-
ლიც ტაბულის, რომ ძველ ქართულში არ კ-
ს არ მტკიცდება მოქმედ კანონ კულტიურის ზენის
და ობიექტების რიცხვში შეთანხმების კანონი.
(იხ. ზ. სარჯველაძე, „ან სულიერი გამოხატულ
მრავლობით რიცხვში დამტური სახელის ზენის-
თან შეუთანხმებლობის შემთხვევები ძველ
ქართულში“, მცნო, 1969, № 3). წერილი
უამრავი მიგალითია მოტანილი უცხოულ ხელ-
ნიშვნებიდან: „რათა ალექსან ხელი კუალა
მასას“ (A-397, 149 14-15), „დ შეწანიან ალ-
ექტულ ყან რა ქრევანად“ (A-38, 12 ვ. 3-4),
საინტერესოა აგრძოვე მაგალითები პირაპირი
ობებისას და ზენის რიცხვში შეუთანხმებლო-
ბის სისუსტრუქტიონი: „კუალა კუალორხ“
(მონა, აღდ. 27 წ. 9), „წრის გასტრინი“
(ეკატერინა 433, 23-24), „დაურევეს ბატონ
მანინ“ (A-1699, 34 წ. 22-246). ასეთი 80-შედე-
გავალითია მოცემული ანიშნულ გამოკლევა-
ში. (გაცილებით მეტი მაგალითი აქვთ ფრინას
ნიშვნები თავის საღვრეტიოო ღისებრულიაში).
თ. რას წერს ზ. სარჯველაძე: „ჩემი მეტ მო-
რაციანი ფაქტები (სახელმწიფო მრავალრიცხვობი),
ასეთით გამოიტანული უმახვილესობისათვის“ (მო-
რაციების მიზანში, რომ სალიტერატურო ქარ-
თულში სტეპა გარევეული სინტაქსური წესის
მომზადება: - ან სულიერი გამოხატული
იმპოზატორით სახელის რიცხვში შეთანხმების კანონი.

ଓল্লো বেনাকেন কেবাৎ তুম্ভানিদি কৈবৰ্গি মেক-
লোকানিশি দলসমূহৰ পৰায়েতিৰ। অৱগৈৰ্য এইচ
সাঙ্গৰেণ গাঁথালুক কৈবৰ্গি মেজুর মিৰ্বাহীন পুৱা-
ৰেণি। এই সৰিৰুপৰ অলঙ্কাৰ গুৱাখৰুৱালৰে। তাৰ
হৰমল্লোক সাধুতানিস তৰ্ফেন পুৰুষেন্দ্ৰা লু
মোকৰানিক সেঙ্গ মেগালোটোৰ, লোমীলোমাচ পৰাণ
ৱেদাল পৰমোক্ষালুৱাদৰ সৱিপ্তিৰ। পৰিষ্কারৰ

© 2019 323-167600

କୁଳାଳ ପରିମାଣରେ

ივანე ქავთარაძე სპეციალურად შეეხო დაბ
და ხუმ ფუძიანი ჩმენების საკითხს თავის
შემდეგ შრომებში: „რიცხვენადი ჩმენები ძელ
ქართულში“ (ძგრილი „კვასისური“ ენათმეც-
ნიერების 1 ტრიტ, 1946) და „ზნის ძირითადი
კატეგორიების ისტორიისათვის ძველ ქართულ-
ში“ (თბილისი, 1954). აქ პროფ. ი. ქვთარაძე
აღნიშვნას, რომ და ხუმ ფუძიანი ზმენებ
სინიშხვისად იხმარებოდნენ. მას მოჰყვავს მა-
ვალითი „იერუსალიმში ვანინგბიძიან“ სადაც
ხუმ ფუძიანი ობიექტი მხოლოდითშია დას-
მულა:

„შენდამი ავისენ უფალო, სულ (sic) ჩემი“
(ნიშანი SIC პროფ. ი. ქვთარაძეს ეკუთვნის,
ვანინგბიძე მხოლოდითშია). ცხადად,
ე. გვდამშერს შეცდასაც „ლაპარაკი ზეთ-
მეტება: სინიცერესათა რომ იქვე არის მავალი-
თა დაბ ფუძიანი ზმინას მრავალობითანი იმი-
ტერით: „უუალთ ალებ“ (გვ. 241). საინტერე-
სავა აღნიშვნა: „განენერუა ძალი იგი დაფარული“
(კიბ. I; 11,18), „გავეცულმან მსახურმან წარუ-
სენას ნივთი რამე“ (სამართ. ბატ. დავ. 23,8).
„წერისუნა იგი თვისას დაბასა“ (95,114; 9),
„ეშინოდა, ნუკვე ქრისტიანინ მოვიდნენ და
წარისუნენ იგი“ (სურ. მოლ. ცხ. 193,39).

უკვედრა ადამიანს მოვაკი, რათა არა წა-
რისუნენ კეისარმან არმედ არა უსიმინ და წა-
რილო“ (S-3860 [XVIII]-ის 281, 34). როგორც
კედევთ წარისუნეს „და „წარილო“ სინიშხვის-
რად იხმარება. „და ძრეული: ისუ; აღაცერინი პი-
რი ქუასა მას“ (ისტ. ხავე. 10,22). „გახხვნ და
ამინენა გვირგვანი. და უძღვა იგიც“ (ამო-
რანთარეგიანინი, 322,25). მის მეორე ვარიან-
ტით თანამშელისეულ ამირადარეგანიაში:
„კახეს და მერ ათიხენ გვირგვანი დაურილ-
და“ (775,3).

„წილატომსაცვე ზედამოიხეამს სახელსა
წილას საზომისა საბლისასა“ (თარგმანგაბა ეკ-
ლესიატბაში, 172; 13) კ. კეკელიძის გამოცემა,
1920). „უცალი ლოკ თვისას ლორიკასა მო-
ხამ მოწმიბასა ლომბერისასა (S-3860,
XVIII-ის მნატ. 281,42). „უნც მაგ შესა გა-
მორჩევას. რცელულებ არა ესევდეთ, ჩენ ფიც-
ხლავ სულს ამორჩევთ“ (მატ.-ნამე 5223,2).
„უალვილესია გველისა პირთა თითთა ჩაყოფა
და იერნენთ სასავაგა გვსლისა მიხმანა“ (სულ-
ხან, საბა, ტ. 11, 2, 351,21), არა მგრინა, საბა
თკერწენ ნაკლები იპოს ქართული
უნის სულერში ჭიდვა მნახელი მავლითის მო-
ტანა შეიძლებოდა, მაგან ჭერებობით ამას
ფავერებით, თკერი დამიწუნეთ მაგალითი
სულერშითს „კარის გარიგებიდან, სადაც სწე-
რია: „მონაღდერთუხუცუსი მწვდოს მისხვამი“,
აქო და მწვდო კრებოთა ხორცის რმდენმე
ნაჟერს გულისხმობს. იქნებ იგიც თკერთ სიტ-
უა „გვირგვანზე“, „ასახლუზე“, „ლოლიკაზე“,
„გვილუზე“ „სულუზე“ და ა. შ?

ამრადდ, ის ანანური კეშჩარიტება, რომ

ხუმ ფუძიანი ზმენები ჩინდიათ იმარტოლინ
მხოლოდითში დასმულ ობიექტთან, ქონის ჩემის
და გახალეთ, ყოველივე მისი შეცვლა წარმოდგენ
ირკვევა, თუ რამდენად სწორი წარმოდგენა
გავრთ თკერი ძელ ქართულ ზმინაზ.

ახლა განვიხილოთ „ბარკალისა“ და „ბარკა-
ყის“ საკითხი. თკერი მაინტაბინიც გსერდით
დაგეტარებით, რომ „ბარკალი“ ქართულ
ენაზე (ძეგლზე და ახალზე) მხოლოდ
ცოკელზე იმედის, ხოლო „ბარკალისა“ დამა-
ზე. მოვიტონ თკერის ციტატს: „ქართულ ენაზე,
(ძეგლზე და ახალზე) ბარძიანი არის
„ადგინინს ფეხის ნაწილი თეძოსა და მუხლის
თავს შეა“ (გლ), ხოლო ცხოველის იმკვე ნა-
წილს ბარკალი ეწინდება. ასეთ რამებს ან
დახსომება (თუ დამისავერება? გ. გ.) უნდა,
ანთა, კურაგო ყრდონ შეცვევებით ლექსილში,
ჩახდევა საკირო“. თკერის ახალ ეშრილში კი
თკერი უარყავოთ ეს მმაგა და ახლა ამბობთ,
მე მარტო ბარძიან ვსაბრძოლი ბარძიანი ცხო-
ველის ფეხის სახელად არ გამიგონიათ (გვ.
150). რა გაეშუობა, თკერი პირებილი რეცეპტის
წერისას არც „ბარკალი“ გაგვინათ აღმამანის
ფეხის სახელი. ას რომ „არ გამიგონია“ არ
გამართოს საბუთი. საერთოდ, „ბარკაყია“ და
ქართულში არ გვეცდობა, იგი როგორიც სჩინს,
დიალექტიშია, გვიან შემოსული. ამრიგად,
თკერი ამარად დაივიშუებთ, რომ მაბრალებდოთ
შემდეგს: შენ არ იცი არც „ბარკალისა“ და
არც „ბარძიანის“ ნამდვილი მნიშვნელობა, ბარ-
კალ მხოლოდ ცხოველზე ითქმის, ბარძიანი კი
აღმამანზე, ამას გამო ვიტორ ას სიტყვებს იხ-
მარ, ჩაიხდე განმარტებით ლექსილში და
შეიტყვე მათი მნიშვნელობა (განამარტებით
ლექსილში შემოკლებით იმწევებდთ, რო-
გორც „გა-“). სინტერესობა, რატომ ალრ
ისეველიებთ „გა-“-ს თკერის ახალ ეშრილში
(„რი ბარამთი“?). საქმე ის გამართო, რომ
მე ემპირიული მასალით დაგიღმურებული, რომ
ეს სიტყვები გამიარტიბით ლექსილში არ
არის სწორი განმარტებული და რომ ქარ-
თულ ენში არ აძსებობს ასეთი ღილერგუა-
ცია „ბარკალონა“ და „ბარძიანონა“ დაკავშირებით. ას რომ ახლა გვიანლა გატაქმა, დან-
ტერერესებული მკითხველი ილარ ნახავს, თუ
რა წერდოთ „ცასკრის“ 1973 წლის მესამე ნო-
მერის.

ახლა განვიხილოთ დლისითმშისით ფალ-
სიტყვების მორიგი ნომერი. თკერის „ალ ბა-
რათში“ წერთ, რომ მე ულუკუმეტოდ ვა-
მცირებული, თითქოს კამინი „რამეთუ“ „პეტ-
რიშის შრამებში ბერძნული „უნ-“-ისა და
„გრ-“-ის შესატყისად იხმარება (არა ნიშნავს
კეშჩარიტალ“ და „იმატომ რომ“, „კანინგბან“
„რი ბარამთი“, გვ. 153). ნუთუ შეიძლება ას
აბურა აგებდა მკითხველისა, რომელმაც თევის
თვალით ნაბა ჩემს მიერ მითითებული გვერდი
208 პეტრიშის შრომებში I ტომის სიმიზნი-

ଭାରତମିତାଙ୍ଗରୀରୁ “ ମନୀଶ୍ଵରେଣ୍ଟାଲ୍ ପିତା ” (ମହିତ୍ରାଲୀ-
ସମୀକ୍ଷାତା”), ଖୋଗନ୍ତରୁ ଯେ କୀମି ତାରକମାଣ୍ଡିଆ.

ასევე არ იყოდით ზევენ, ჯევენი რეკუნი-ზის ტერიტორიას, რამაც „მეურ“ ძვლე გარიბულად ნიშანავს „იმ მხარეს“, „იქინ გრძელას“. ზევენი გვვინათ, რომ „მიერ“-ს ერთადურთი მიშენე-ლობა აქვს: „მიერან“. მე დოკუმენტურად და-გიმტკიცეთ, რომ „მიერ“ ნიშანადა აგრძელვა „იმ მხარეს“ და მიგითითეთ ი. აბულაძის ლექსიკონში (გვ. 242). თევენ კი მინტ თევენსას გა-იძახით: არა, ოთხათვე არ დასტურებდა მა- („ილი ბარათი“, გვ. 153). რა შემიზი იქ როხ-თავიც განა თოთხათის გარდა არ ასებითობება არ არ ასებითობება სხვა ძევლები. ძევლი ქრისტული ენისა? თუ ოთხათვე არ დასტურებდა, სხვაგან დასტურ-დება, და-მიტომაც შეიტანა პროფ. ი. აბულა-ძემ ეს სიტყვა თავის ლექსიკონში. სხვებულად მიშენელობით (თავმც. უკაცრავად. მე დამა-კაწიდა, რომ თევენ. მას „უზღლობლობა“. გამო-ასახოთ).

„ଭାବୀ ପରିବାରରେ“ ପରିଚୟ

დაგვირწყდათ, რომ ასებობს ფორმები „ალ-შეობა“, „ალ-ტარაფა“, „ალ-სულეიბა“ და სხვ. სდაც აღმა მიმორიგობა არაურ შეზეია ფორმი „ალ-გუალე“, ისევე ორგორი ფასლელა“ ორგვარი მნიშვნელობით გვხდება, როგორც ასელა და როგორც უბრალოდ წასვლა (ი. აბულაძის ლექსითნი, გვ. 12,21). თუმცა როგორსაც აღმა მიმორიგობა, მას ემატება „შემო კრძო“ (იცვე). მაგ. ლუსას სახარების (14,10) „ალ-გუალე“ შემო კრძო“ ნიშნავს „ას-ლას“, ხოლო ისევ ნავეს წიგნის ნიშნავს (17,15) უბრალოდ, „მისულა-ს“. ეს კაველიერე კატეტეტტობაც ირყვევა, ასე რომ, აე „გადაწეწერის“ შეცდომა ვამორიცხულია შემდეგი მიზნის გამო ისუ ნავე უსპენება იმსების შეილებს, თუ თქვენ გელოტავებათ თქვენი საცვიდრო, უტრემის მიზნი წარიდო ფურზისა და რაფიმის კვეპანში, მიდინი იმ ტკეში, რომელიც იქ მდებარეობს და დაეკვირდოთ. ეს ტკე, ცნობილია, გარში მდებარეობდა, კრძოდ, რაფიმის დაბლობზე (18-16). ასე რომ ამ ტკეზე კერატოიდ უერ აუთოლინენ (რუსულ ბაბლიშიც ამ ადგილის წერია უბრალოდ, იმიდა).

მრიგად, „ალ-გუალე“ აქ ნიშნავს უბრალოდ „მინ-ს- და არ ალ-ს- ასევე „ალ-სულეიბა“. ეს ნიშნავს ასელისაც და უბრალოდ, წასულასაც. შესვლასაც (ი. აბულაძის ლექსითნი, გვ. 21). პროფ. ი. აბულაძეს იცვე თახავის ვარიანტებიც კი მოაქეცს, სადაც ერთვის „ალ-სულეიბა“, მეორევან კი მის მიგირ „შესვლა“, რაც ერთი და იმავე ნიშვნელობითა ჩანაბრი (მრ. 6,45). სხვათა უორის, ახალ ქართულმაც ვაჯეცს ანულებისთვის მოვალენა. „მეტერების ჩამორიდა“ სულიც არ ნიშნავს, რომ მცხეთა მთაზე, „ას-მო“ ზენისტების შინანისა აქეც ვალილი. აე კიდევ ერთი რამ უნდა აღნიშნოთ. შეჩემს წერილში ვაბობდა, რომ თქვენ არ აცნობთ მცხელი ალჟემის კართულ ტექსტს. ამაში კიდევ უფრო მცხელ არარქიუნდება მცხელებით, როგორც წახავა, რომ თქვენ იმიწევებათ ისუ ნავეს წიგნს და თან უწინდებთ მას „ისუ ნავინი-ს წიგნს“ (რუს. *Искусство Навин*). ეს არ შეძლება იუს კორექტურული შეცდომა. აქედან ჭავალა, თქვენ რთალით არ გინახავთ ქართული წიგნი ისუ ნავეს და არც გაგიგიათ მისი სახელწოდება ქართულ ენაზე. სხვა არა იუს რა, სახელწოდება დამტმება წიგნია, რომ შელიც არაონდება ვინაბაზ თვალით.

ამაღ განვიხილოთ სიტყვა „გარნა-ს საკონი“. შე ვამბობდი, რომ „გარნა“ ძეველ ქართულში „გარნას“ მნიშვნელობით იმპირიობულებით და ვიმოწებული პეტრე იბერის შემოქმების საძიებელს (გვ. 269). საინიცილის შემდეველს ამეგრი განმარტების საუცველი შისცა უშდგომშია წინადაგებაზ 70-ე გვერზე: „გარნა უგროთა უკლისავე ცნობასა მისა ირყვან საძირთონ სიტყვან და ვერარა ვანელობას მეცნიერებას საღმრთოს, არამედ

ვითარ იდი მხავალეზის მითვევმს, საღმრთოს საიღუმილონ იმრთივშეუნიტრად ცენტრული ცენტრული „გარნა“ არამედ“-თან ერთად შეიჩინად იმპირიობა „გვარი“ მნიშვნელობით, მაგ., ერთ-ერთ კევლი ხელნაწერის მინწერები ვერალობდა: „გვარნა ბავრია, არამედ იბრძანება შეუძლებლობით ერთსა მისისთავა“ (5,45 [XVIII]-ის, მანაურ. 56,15). ასე რომ, „გარნა“ს ერთ-ერთი მნიშვნელობა იყო „გვარა“ და ამასაც ასამდ უარყოფთ გვევრ. საერთოდ, სიტყვა „გვარა“ გვარნა-დან ჩანს ნაწარმობით, გვარანდან კევლი ქართული ენის შეგლებში თაქმის არა გვხდება „გვარა“, ივე უფრო გვინდება. კოველიერ ამის დასაბუთებას ჩეკენ თვესმე შეეცდებით, ახლა კი გადავიდეთ მორიგ ცუნკეტზე.

თქვენს პირველ რეცენზიაში ამტკიცებდით, „ცემელი“ საერთოდ წიგნის ნიშნავს და „ცემელი პირველი“ უარყოფთა მიზნავს. ახალ კი დარწმუნოთ, რომ ბიბლიაში ერთ იდგინის „ცემელი“ ნიშნებს ცხოველის მუცულის ბავებს. მოზედავდ ამისა, თქვენ მანც მისა აბომოთ, ეგერთი ადგილია, სხვაგან კი სხვა რამეს ნიშნავს „ცემელი“. მერამდენერ უნდა შეგასხვონა, რომ პოლისების არსც სწორედ ეს არის: სტრუქტურა ერთ კონტენტში ერთი ნიშვნელობა აქვს, მეორე კონტენტში კი არ არის. ნუთუ მართლა უერ ჩასტყოფით პოლისების არსა? ან იქნება ყველაფური კარგად მოგვხსენებათ და განზრას ამტკიცეთ წერას?

თქვენ ამტკიცებთ, რომ შენა „მონადა“, „მონადა“ არასოდეს ნიშნავს „მონერენს“, თუ მას სულიდა თანდებულ არ აღავს. ძეველი აღმისი განხელებისა კა სპილისისირო კორწმუნდებით. აე „მონადა“ ზოგიერ „თანდებული გარეშე კეხედება, როგორმ მოწევისი გარინ-რა. სულიდა და ეს კარინგებები მოაქეცს პროფ. ი. აბულაძეს თაის ლექსიკოშიც: „მონადა უსამართლოება“ G. — „რათა მოაწის უფალ-მან სიცრულისა მისთეს ზისისა M. მანა. 9,24.

ეველ არ იყო, თანდებულის გაროორებაც პოლირ მეტყედებაში დასაცემია, ისევე როგორც წინადაგების სხვა წევებისა (მაგ. ცემ-მცხებარისა, შეცამენისა, დამტკიცებას და სხვ.). ეს არის ელავბასი, როგორც შე შევითოვთ ჩემს წერილში, თუმც თქვენ მანც ვაიძან, სულიუსი სულ სხვა რამეთა. იქნება ავგიასნოთ, რა არის ელავბასი, თუ არა ისეთი სტრუ-ვების გამოტყედება წინადაგებაში, რომელმაც ადგილად იგულისხმება? (ლიტერატურულ ტერ-მინთა ლექსიკონი, თანლისი, 1957, გვ. 73).

ერთ ადგილის თქვენ შენა „წარტოზნა“-ს ათ-გვერბ ამიართუნა-სთან (გვ. 156). ე. ი. არ იყოთ, რომ „წარტოზნა“ (საწყალის „წარტოზნა“) „წარტოზნა“ ნიშნავს და არა „მირზმევას“ (ი. აბულაძის ლექსიკონ, გვ. 540). ძეველი ქართულის მცოდნების არც უნდა ეშლებოდეს ასე თვითმეტობათ ნიშანებით.

მც „შეტერ-ქართულის“ ნამდვილმა მცოდნებ ძირი უნდა იყრდეს. რომ კედლ ქართულში გვმინირებულ თანხმინენანი უცხო სახელები ზოგადი უცხლელად გამომიღონდნენ, მაგ საჩრა (დაბად. XXIII, 1), ანა (აღმის ათხმავი, ღ. 236, 18.13), ადგი (ღ. 3.38), ეფრემ მცოდნის თარგმნებში გვხვდება „აპოლლოფანი“ (შეტერ იძრი, შრომები, გვ. 238). და სხვ. თქვენ კი ამბობდით ეს ცალკეულ პირთა ამათ ვირცეულობაა, ქართულ ენაში არასოდეს ყოფილა — ან იქნება თქვენის აზრით ადგის ისახავი არად უნდა ჩავადგოთ არც ეფრემ მცოდნის თარგმანი ინდ უნდა ყოველივე ამასც უცხლობლობას “უცხადებოთ”?

„ევლო ქართულის მცოდნებ ისიც უწინა იცოდეს, რომ „ეს“ და „ეგ“ ნაცვალსახელები ზოგჯერ ერთ და იმავე მნიშვნელობით ინდარებონ. რომ არ გაიზრდეთ, მე მიერთოთ პროფ. ი. იმნაშვილის სპეციალურ განვითარების უნივერსიტეტის „შრომები, ტ. 61, 1955, ი. იმნაშვილი, ნაწევრი და იმავე მნიშვნელობით ინდარება: არი იცველ ქართულში“ გვ. 256). აქ პროფ. ი. იმნაშვილი წერს: „ეს და „ეგ“ ნაწევრის (და სათანადო პირობებში ნცვლასანებიც) ჩრირად ერთი და იმავე მნიშვნელობით ინდარება: ორივე უცხებებს პირველ პირანა, მოქმედობა, მოსუბრესან ახლო მყოფ პირს. საერთოდ შეირჩევები, როდენა ეს ეგი ნაცხადდებოდა, მაგრამ ამას მოსდევეს მაგალითები). ჯერებ კი ამტკიცება: „ეს“ და „ეგ“ ნაცვალსახელები ერთმანეთის სავირიპირი ცნებებს გამოატავება: „ეს“ — მოსაურგებელი ახლო მყოფი, „ეგ“ — ვასტაციურებიან იმასთან ახლოს მყოფი. თქვენ კი „ეს“-ის მაგივრ აეგ — ეს ხმარობთ. („ღა ბარათი, გვ. 158). ი. როგორ იცით თქვენი „ღა ბარათი“ 150-ე გვერბზე არის ასეთი წინადაღება: „ამ ვწერიდა: „ქართულ ენაზე (ძველებული და ახლებული) ბარია არის „დაამიანის ფეხის ნაწილი თეძისა და მუხლის თავს შეა“ (გლ). ხოლო ცხოველის ამავე ნაწილს ბარიალი ეწოდება—ო. სინამდვილეში კი უნდა დაგეწერათ: „...წოდება-მეთქა“. ე. ი. აქვევ პირველი პირის ნაცემების ნაწილის მაგივრად მესამე პირის ნიჟევამის ნაწილის ხმარობთ. ქართულის კარგში მცოდნებ სხვათა სიტყვის ნაწილების ხმარების შესი უძიდა იცრდეს. შემდეგ წერთ: „ე. ი. მე ფუბინებოდით, რომ ცხოველს

შარძაყი კი არა, ბარიალი აქვს, რომ ბარიანი თანგარიშში უადგალოდ არის ნაცხადო-ზექო“ (იქევ). ექა უწინ დაგეწერათ „არის ნაცხარა-შეთქა“ და არა „თქო“. „თქო“ სულ სხვა შემთხვევებში ითქმის.

„თქოს“ და „ო“-ს სტრება „შეთქას“ ნაცხლად პროექტიალურ შეტყველებისთვისა და მასასიანებელი. ასეთ „სერიოზულ“ „შეცნირ-რულ“ წერილში ეს დაუშვებელია. ამრიგად, თქვენ გრამატიკის აკომად დაცველმა, უნდა იცოდეთ სხვათა სიტყვის ნაწილების ხმარება ენაში. უემდეგ, 152-ე ვარდშე ერთდღებით ასეთ ფრაზას: „არის კა სტრუა „მიმულისა“ დედნისეულია“ „არის კა“ უხეში პრეცინკალუზით, სალიტერატურო ფორმა იქნებოდა „არის კა“ კა. ეს ვარდებით არა სალიტერატურო ქართული და არასწორია ისა სალიტერატურო ქართულს თვალსაზრისით. სხვათა ურის, ამ საფოთს სპეციალური ვარმევლება მიუსწოდა პროფ. ი. იმნაშვილმა, რომელიც იმავე „ციცარიში“ გამოქვეყნდა (ი. იმნაშვილი, ქართულ სლიტერატურო ენის ნორმალიზაციის საყითხები, III, „რადაც არ უნდა მაგიდეს, თუ რადაც უნდა რამიღდეს“, „ციცარი“ № 9, 1970, გვ. 134, 139).

თქვენ სიზუსტეს დიდ აორლეგეტად, პურისტულ მოგავათ თავი, მაგრამ ზოგჯერ არც ის თანმიმდევრული ხართ საკუთარი პრინციპების დაკვირვება. თქვენ წინააღმდეგი ხართ ჰყავისა, თუ მათ გრამატიკული უფროცა არ ვარჩინა, მაგრამ ხმარობთ ჰყავის სტრული უადგილო. გამალითად, თქვენ წერთ: „ბოლოს ასეთი გამასახული ვასხეთ“ (გვ. 154). თქვენს სრულებრივის წერილ „დახსომებას“ „დამზადების“ მაგივრ (გვ. 122). „დახსომებას“ უხევში პროცენტიალიზმია. თქვენ აიღიალურ მეტა-თული ენის ინტონაციულ ლექსიკონს“, მაგრამ მაინც წერთ „სადაო-ს“ (გვ. 156) და არა „სადაო“-ს, როგორც ეს ლექსიკონშია და ა. ვ. ამრიგად, თქვენ საქმა უხევშე უცდომებს უშევებო ახალ ქართული სალიტერატურო ენის თვალსაზრისითაც.*

ახლა ენახოთ თოკორი სიზუსტით მოგავათ ციცები. თქვენ წერის: „ვაიოქნი ხელი, ფეხი“-ს შესახებ ვერავინ იტკეის ეს პორტური ლიცენციათ“ (გვ. 157). ილია ვაკეშავაძის

* თქვენ წერთ: მორევი მდინარესა აქვს და არ ზღვას (გვ. 158). ნეთე თქვენ, ფრლულორისტები დაგვიიშვილათ ცნობილი ხალხური ლექსი: „კაცის გული ისეთია, ვით მორევი შევი ზღვისა...“

ზოგად გარემონდი

„ღია ბარაზის“ აასეზი

თბილუბებაში კი ეს ცატარტი ასე გამოიყურება: „ფუნქციური გავიწინე, ხელი“ (ი. ჭავჭავაძე, თბილუბებაში, ტ. III, 1953, გვ. 16-17). იღიამ „ერზოლოვის“ თარგმანში დაწურვნა ფრაზა: „ფუნქციური გავიწინე, ხელი“. თქვენ კი ეს ფრაზა ასე მოიწოდეთ: „გავიწინე ხელი, ფუნქცია, რაც სრულად ბურილივთა ქოთულის თვალსაჩირისი. ამავ როგორიცა განივთო მკონცელმა, თუ რისი აქმა, გულრი? კლასიკოსბის. ციტირება არ შეიძლება ასე დაულიდად.

• ଏହି କୁମାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରିଯାତ୍ମକିରୁ ମନ୍ତ୍ରାନ୍ତିକରୀଣାକୁ ମେ-
ତ୍ରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ ଉପରେ

ამის დამტკიცებულებელი საბუთები ჭარბად
იოვიტანე ზემოთაც და ჩემს სპასუხო წე-
რილშიც რომელიც დაბეჭდა „ლოტორტულ
აქართულობი“ გასულ წელს.

თქვენ კი ბრძანებთ: ეს ჰომეროსის ახირება, შენ ნუ ბატალ მას ამ ახირიბაში. მრა-

ତେବେଳ ଧରନ୍ଦରେ, ରମ ମେ ଏବାଂଦ ଲାଗ୍ଜିଟ୍ ହେବ
ଲାଇଟ୍‌ରୁର୍‌ରୁର୍‌ଲୁଲ ସାଫ୍‌ଟର୍‌କ୍ଷେପଣିଙ୍କି” ତେବେଳ୍‌ରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠଲୁ ହେତି ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଥାର୍କର୍‌ରେବା. ତେବେଳ ହେତ
ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ଶାରତାଳୀଙ୍କ ମନୋବିଜ୍ଞାନ, ମାତ୍ରରୁ
ଚାଲୁରୁଷ୍ଟ ରୋଗ ଲେପାଳିଶ୍ଵରୀ, ଲୋକେବିଳ
କରେ, ଏ, ଏହି ଥାର୍କର୍‌ରୁହାର କାହାରେକିବିଳି ଅଛ
କଲାପ ଯୋଗିରୁହାର, ରମ ରନ୍ଦ୍ରାଶାପ କିମ୍ବର୍କରେବିଳି
କ୍ରିଲିନ୍ସ ଧରନ୍ଦରୁହାରଙ୍କ ପ୍ରେସର, ଏହି ଉନ୍ନତି ଥାର୍କର୍-
ଚାଲୁରୁଷ୍ଟ ରୋଗ କିମ୍ବର୍କରୁହାରଙ୍କ ଧରନ୍ଦରେ ଏହିରୁହାର.

ურამატერისაგან". თქვენ მეითხველს უშალავთ
იმ გარემოებას, რომ ეს გახდავა აზრი პომე-
როლოვის ისეთი ეტორიტეტეტისა, როგორი-
ცა ვალამოვიცი, ბასეტი, ლეტტიმორი, ჰეინს-
უორთი, აკდ. პორტოსკი და სხვანი, რომელთა
შემოძიდებული მე მიეცუთთ ჩემს წერილში. ეს
პომეროლოვის ანგანური კეშმარიტებაა და
ასეთ კეშმარიტებებს უნდა გაეცნოთ, ვიდრე
კომიტეტისტრულ ტრიი იმსჯელებული სამე-
როსის პოლური შეტყველების საფთხებზე და
სხვას ასწევლით ჭეკას. ან იქნებ თქვენის
აზრით დასასრული პარგარდის, ჩივაგოს, ოქს-
ფორდის, მოსკოვის, ლენინგრადის უნივერსი-
ტეტები, რომელიც ცენტს აძლევენ ხსენებულ
სურიალისტებს? თქვენ ყოველიარად ცდი-
ლობთ დარწმუნოთ შეითხეველი, რომ ნამდვი-
ლად ცილინდრი სიტყვა „ჰევზამეტრის“ მნიშვნელ-
ლობა, მაგრამ კვალიციური შეითხეველ ამშეი
კვერ დაძრწმუნებოთ, ვინაიდან „ლა ბარათში“
ბრძანებოთ, რომ ჰევზამეტრი თვალი ბირვენდუ-
ლი სახით არც ერთ ენტერ არ გაღიანის, მაგ-
რუსულში ჰევზამეტრის ბოლო სპონცელი
ტერტი ქორეტი იცვლება, მაგრამ საზომს მანკ
ჰევზამეტრი ჰევზამეტრი ჰევზამეტრიათ მხე-
ცველობდან რომ სპასდე და ქორეტორი ინდიკატორი
ორმარცვლიან ტერტებია, ასე, რომ მარცვალ-
თა რაოდენობა არ იცვლება ასეთ შემთხვევა-
ში: და ამიტომ ჩემია სახელი ჰევზამეტრი, ვა-
ნიაიდან საუბარია ძირული, წილმშემარცვლიან
სქემაზე. თქვენ კი ჩემს თვრამეტმარცვლიან
დაქტილურ ლექსს უწოდებთ ჰევზამეტრის, რო-
მელსაც არ გაჩინი ირმარცვლიან ტერტი, ამ
რა არის თქვენი შეცდომა. ჩავ რალა ვეწოდოთ
ჩემდებულმარცვლიან ქართულ ლექსს, რომელ-
საც იცენებს ზოგიერთი ჩემი ფილოლოგი ან-
ტიურ ლიტერატურის ნიმუშების თარგმნისაში
ან იქნებ მას წარართვათ სახელწოდება ჰევზა-
მეტრი და ოტამეტმარცვლიან ლექსს მივაუთ-
ენთ იყო, რახან თქვენ ასე მოისურვეთი ან
იქნებ სიტყვა „ჰევზამეტრი“ „ჩევეულებრივი“

სიტყვასმისარებისა“ შაირსაც უწუშოდთ, 14 მარ-
ცვლიანსაც, 12 შერცლანაც? აა, რაოდენ
საშუალო ცეცუტის ელემენტიარული ტერმინთ-
ლოგიის ცოდნა პომეროსის თარგმანზე რეცენ-
ზიის წერისა.

თქვენი არათანმიმდევრულობა იქმდე მი-
დის, რომ ერთის მხრივ, მეტყოცებათ თითქოს მე
რუსულიდან მეთარგმნოს პომეროსი, (გაუცემა-
რია რა საფუძველზე), თქვენ თავთ ხომ არ
იცით ბერძოლო, ხოლო შეორეს ხმიავ ებლა-
ჟუმებით ერთ ადგილს ჩემს მეტანებურ შეცდო-
მს, სადაც მე „მეათე დღის“ ნაცვლად „მე-
ცხრე დღე“ მიწერია და ამბობთ, თათქოს ბერ-
ძოლ რჩიგინალში მე ვერ გავარჩიო „მეცხრე“. „მეათისაგან“ და რომ მე ბერძნულად ათამდე
თვლა არ ვიცი. თუ მე საერთოდ არ მიანახას
ბერძნული რჩიგინალი, როგორც თქვენ
თვლით, მაშინ გამოიდის რომ ამ შეცდომის წყა-
რო ბერძნული კი არა, რუსული ტესტით უ-
ფილა ე. ი. გვილობის, რომ მე რუსულდაც არ
მოიღია ათამდე თვლით თქვენ ხომ ამტკი-
ცებთ, რომ ჩემი თარგმანი „ვერესაეს მისკვე-
ბა?“ (ვე. 158).

ბოლოს კი თქვენ იმდენად კადნიერდებით,
რომ ბერძნულის თვალსაზრისითაც კი მისწო-
რებთ თარგმანს, თუმც თვით აღიარებთ, რომ
არ იცით ბერძნული. თქვენ მოგვევთ შემდეგი
ციტატა ჩემით თარგმნიალის: „მე როდი მოგსულ-
ვინ ტაროელ შეუმოსაწარ შეულლობად ური-
დან“ (დღიურში სიტყვა „აიბერაონ“ — „უ-
ბოსანიი“, იბ. ილადა I, 152) და მეტნებით:
რატომ დაწერე „შეტისანი“, ვნედის უკროთ-
ის კონექტური, უნც ასე უნდ დაუწერ-
ათ (I). არც კი შეიწუხეთ თავი, ვინე
ბერძნულის მცირნისათვის გვითხათ, თუ რა
სიტყვაა დედანში, თან ისიც არ გცოდნათ,
რომ გნედინი ჩსირად თავისუფალ პერიტრაზას
მიმართავ...

თუმც საკმარისია, დასკვნები მეითხველის-
თვის შიმინდვიდა.

විජයවා

୧୩୩୦୩୬୦୮

ପରିବାସ
ମନ୍ଦିରକାଳୀରୁଷିତ
ଶ୍ଵରୁଙ୍ଗାନ୍ଧୀଜା

ରୁକ୍ଷଗାନପ୍ର ଘାଟେଟା ଦ „ଅଣ୍ଟା
ଏକରାମିଂ“ ଲିଖିପ୍ପରୀବା, ଶାତ୍ରାଂକା-
ନ୍ଧ୍ୟତଥି ଫାରମାରୁପ୍ରଦିତ ହିଂବ-
ଏନ୍ତା ରୂପାପତ୍ରିଳ କିନିଲା ଯେତ-
କ୍ଷେତ୍ରରୁଲ୍ଲିବା.

ერთყვიანული გაახსნა
ევფიატის პროგრესულ
რესოსორის ცუსუფ ზამა-
ნას ფილმის „ბერძნერ-
ბაბა“ წევრებით, მაგრა
ახახულია 1987 წლის არა-
პრე-ისრაელის პროდონის
პროროგში ევფიატურ ზა-
ლდნის პროდონისა და ცეკვ-
რებას ფართო სურათი.

ଭୂଷାଣ ରହୁଥିଲେ ତା ପାଶମା-
ଦ୍ଵାରା ଏକରେତ୍ତେ ରହୁଥିଲେଗଲେ
ଯେତେବେଳେ ଫୁଲମିଳା „ମିନ୍ଟ୍“ ଦ୍ୱାରା
ଅଧିକରିତ ଏବଂ ଏହାକିମିଳା
ଏ ଏହାକି ସାହେଲି ନିରାପଦିକ
ରମିବାକିଛି ମିନ୍ଟ୍ରଙ୍ଗଜାତ.

କୁର୍ରାଟୁଇଅଣ୍ଡିକ୍ ମିନିଟେଙ୍ଗ୍-
ଲ୍ରାଙ୍କାନି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀଦା ପିଲାଦ
ଶାଳାନା ଏଥୁ ସ୍ଵେଚ୍ଛାବୋଲି ଉପଲବ୍ଧ
„ପାରିଶ-୩୦“, ମୁଖ୍ୟୋଦିନ ଫରିଦା-
ଲୁହି ଏହାକିତାରୁଧ୍ରେଣ୍ଟାର୍”, ତା-
ରେ ଏହି ଆଶ-ଶାଳାନାମିଳି, „ମୁ-
ହୋ-୧୯ ଏହା ଶ୍ରୀଦା

କାରଣ୍ଡା ଶର୍କୁଳମେତ୍ରିକା-
ରୂପାଙ୍କ ଥୋର୍କ୍ରୁଲ୍ଯୁଅ ଓଲାଣ୍ଡା-
ରେଗନ୍ଡ୍ରା, ଉଦ୍‌ଦେଖିଲୁଣ୍ଡା କା-
ରେମାଟ୍ରାନ୍କର୍ମାନ୍ତାକୁର୍ମା ଉଚ୍ଚି-
ର୍ଣ୍ଣକୁ ଥୈର୍ମାର୍କ୍ରୁଲ୍ଯୁଅ ଉଚ୍ଚି-
ର୍ଣ୍ଣକୁ, „ନ୍ଯୂଥାଇସ ଓଲ-
ାଣ୍ଡାର୍କାର୍ମାନ୍ତାକୁର୍ମା“ । 1880
ଫ୍ରାଙ୍କ୍ଷେଟ୍ ରୁ ବେତ୍ତା ।

ପ୍ରକାଶକ ପତ୍ର

፭፻፲፯፳፭፻፬

ଏହି ତାରିଖଟାକୁ ଡ୍ୱାଙ୍ଗ-
ଶିଳ୍ପୀଙ୍କର ମନ୍ଦିରଙ୍କ ଥିଲାବା-
ଲୋ ସବେଳୁଙ୍କରଙ୍କ କ୍ରମିକ-
ଶିଳ୍ପଙ୍କୁ, ଲାଲପାଣିଶିଳ୍ପଙ୍କୁ
ନିର୍ମିଲାଯାଇଥାଏ ମିଳିଲା
କ୍ରମିକଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାଙ୍କ
ଶିଳ୍ପଙ୍କର ଅନ୍ଧାର-
ଟାଙ୍କାରୁ, ଆସ୍ତାରୁ ଲେଖାକ୍ଷର-
ବିଳାରୁ.

ଏଣ୍-କୋରଟୁ ପୁଣ ଶ୍ରୀ-
ଶ୍ରୀଶୁନ୍ମନ୍ଦ୍ରୀଙ୍କ ଶ୍ରୀପାନ୍ଧିନୀଙ୍କେଲ୍ଲା
ଅଳ୍ପକାଳୀନ ମେହିତାଳାର୍ଗ୍. ଶିଶୁ
ଶରୀରମଧ୍ୟେ ଥିଲାଗୁଣକର ଘର
ମନୋପା ପ୍ରସଂଗିତ୍ରେ, ତାର କାହିଁ
ହିଲୁଳା ଶ୍ରୀପାନ୍ଧିନୀଙ୍କ ପରିଷକ୍ର୍ମ
ମେତ ଶରୀରେ — ରହୁଣୁଣ୍ଡା
ଦାତ.

ବ୍ୟାକିନୀରେ

ରୋମାନ୍‌କରାତିରୁଦ୍ଧିତ

କୃଷ୍ଣପ୍ରତିଶ୍ରୁତିଗାନ

06-06-307

ମୁଦ୍ରାକଳେଖିତାଙ୍କ

ଲୋକ ରାଜ୍ୟରେ ଶାଖାକ୍ଷେତ୍ରରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗବତରେ,

— ରାତ୍ରିମି ଗାନ୍ଧିଙ୍କିଂ ଟେଲିଭିନ୍
ଶିଶାନିବିଳି? ରାତ୍ରିମି ତାମି-
ଥିଲିଏ ପ୍ରସରିଷ୍ଠ କିମ୍ବାରାତ୍ରି
ଶାଖିକୀୟତାବ୍ୟବର୍ତ୍ତନିକାର୍ଯ୍ୟଙ୍କିଂ ହୁଏବା
ମାତ୍ରିକିଂ ରାତ୍ରିମି?

— ဒေါက အရ ဒေဝါ၊ မြန်-
မော်ပဲ တွေ အင်၊ ခိုက်မြှုပူနှင့်
ဒေ အေးသော် ဒီပြည်မား၊ ဗာဒ္ဓ-
နှစ်တွေ ဒါရာတော်မီ — ဟိုမို
စာဖြစ်ပေါ်လော်၊ အထိတ်များ
လုပ်ဆို ပြောတွေ မြတ်ဖြတ်ပေါ်လော်
စာမိန္ဒရွတ်ပေါ်တော်မီပြု ပြု-
တော် ပြောလော်၊ ဒော် ဂုဏ်ပြုလော်
ဒုရားလော် တော်မီပြုလော် တော်မီ
စာဖြစ်ပေါ်လော်၊ ဇာတ်မီပြုလော်

ଓମ୍ପିଲାନବନ୍ଦରୁ କାଳାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଏବଂ ଲୁହା ଉତ୍ତରାଜ୍ୟ ପାଇବାରେ
ପାଇଲା“, ଯିବୁ ଅନ୍ଧାର ଶ୍ରେଣୀରେ
ରହି ଦେଖିଲୁଗଠ.

କ୍ରିମି ପ୍ରେସରିଯାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ନାହିଁ ଶୈୟକିରଣକାରୀ, କିମ୍ବା ପ୍ରେସରିଯାଙ୍କ
ନାହିଁ ଶୈୟକିରଣରେ ପାଇଁ ନାହିଁ କାହାରେ
ନାହିଁ ପାଇଁ ପାଇଁ କାହାରେ ନାହିଁ
ମେ ପାଇଁ କାହାରେ, କିମ୍ବା କ୍ଷେତ୍ର କାହାରେ
ନାହିଁ ପାଇଁ କାହାରେ ପାଇଁ କାହାରେ, ଅର୍ଥାତ୍
କି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇଁ କାହାରେ ନାହିଁ
ଲୋକଙ୍କ ମନୋବିଜ୍ଞାନଙ୍କରେ କାହାରେ
ଯୁଗମର୍ଦ୍ଦିତ ଏହିବେଳେ, ଯେ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ନାହିଁ ପାଇଁ କାହାରେ ନାହିଁ
ଲୋକଙ୍କ ମନୋବିଜ୍ଞାନଙ୍କରେ କାହାରେ
ଏହିବେଳେ ଏହିବେଳେ

05903-0

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ବୀରାମାନାଥ କ୍ଷେତ୍ରଜୀବିନୀ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁରୁକ୍ଷେତ୍ରମାତ୍ର ଶ୍ରୀରାମିଙ୍ଗାମୀ
କାଶ ପାଦାଳୀ କାମିଶ୍ଵରାମ
“ଶୁଦ୍ଧିଗ୍ରୂହ ଫର୍ମାବାକୁ” ଲୋକ
ଶ୍ରୀରାମାନ୍ତର୍ଯ୍ୟକୁଠିତ ପ୍ରାଣିଙ୍କ ଶାଶ୍ଵତ
ଖର ବିନନ୍ଦନାତିଥି ପ୍ରକାଶିତ

ଶୁଣିମି । ହାତାଲ୍‌ପିଲ୍‌ଲାଦା
ହାତିରୀର୍ବନ୍‌ଦିଲ୍‌ । ତରନ୍‌ତେଜ୍‌ଯୁଗୋଟିଏ
କା କା କା ଉଦ୍‌ବ୍ଲଙ୍ଗଶ୍ରୀ । ତରନ୍‌ତେଜିତମ୍
କୃଶିର ବିନ୍‌ଦୁଷାଖିର ରହିଲୁ-ତାର
ଦିଲ୍‌ । ବିନ୍‌ଦୁଷାଖିର ବିନ୍‌ଦୁଷାଖ
ଗତ । ରହିଲୁଥାପ ବିନ୍‌ଦୁଷାଖ
ରହି ରହିଲୁଥାପ । କାମିକରିତ ନିନ୍‌
ଧରେତାମ୍ ବେଳୁପାଦି, ମାତା
କେନ୍‌ଦ୍ରିୟଦିଲ୍‌ । ତରନ୍‌ତେଜିତମ୍

ସର୍ବତୋ ନାହିଁବି ମାତ୍ରାଲୁଙ୍କ
ତଥୀ ପିତୃଶାଳୀ ଗୋଟିଏଇନ୍ଦ୍ରିୟ
ପିତୃଶାଳୀରୁକ୍ଷବ୍ୟାଙ୍ଗ କରି
ଦୂର୍ଘ୍ରାଦ୍ଵୀପ, ରହିଲୁଣ୍ଡିପ ଲୁଙ୍କ
ଲୁଙ୍କରେ ଦେଇ କଥିଲୁ କୋଣାର୍କ
ଦୂର୍ଘ୍ରାଦ୍ଵୀପ ପାରିଲୁଣ୍ଡିପ
ଶୈଳମୁଖ ମାତ୍ରାଲୁଙ୍କରୁକ୍ଷବ୍ୟାଙ୍ଗ
ମେତାରୁକ୍ଷବ୍ୟାଙ୍ଗ ପିତୃଶାଳୀରୁ

ବିନ୍ଦୁର ରାଜ୍ୟ ଏକାଶରେ
ରୂପରେ ତେବେଳାର୍ଥରୁଣୀ ମିଶା
ବେଳେ ଲୁହାରେଇବି. ମିଶି ଶୁଣି
ତୁମ ହୃଦୟରେ କାହିଁବି

ଲିଳ — ତୀରପ୍ରାତିଲିଙ୍ଗାକୁ ଶିଖିବା
କି ବାଧୁକାଳେ, ଯଦି ମନ୍ଦିରରେ
ପାହାନ୍ତିରେ, ତୁ ପାହାନ୍ତିରେ ଥିଲୁ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ମିମିକରଣ ହେ
ଦି ଡାକ୍‌ଷର୍ଟରଙ୍ଗରେଣ୍ଟା. ପ୍ରମାଣିତ
କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବିକାର୍ଯ୍ୟ ମିଳ ଦ୍ୱାରା
କୋଣାର୍କ ଶକ୍ତିଶାଖାରେ, ପିଲାନ୍ଦାରୁ
ଶା, ଅଧିକ ଡାକ୍‌ଷର୍ଟରଙ୍ଗରେ
କ୍ଷେତ୍ରରେଣ୍ଟା ପ୍ରସିଦ୍ଧିତ୍ଵରେ
ଏକ ଉପର୍ଦ୍ଦର୍ଶକ ହେବାକୁ

၅၀၈၁၆၀

১৬১৮

၀၆၁၆

ନିରାଳେଣ୍ଟ ଲୋହାନି
ୱରତ-ୱରତ ଶୁଣିଲେ କୌଣ୍ଠା
ତୁଳିବିଲେ ଶିଳ ଗାନ୍ଧୀଶ୍ଵର ମିଥ
ସିଙ୍ଗାଲୁର୍ହି ଦିନ୍ତିରୁତୁରୁ
ଯେ ଶ୍ରୀମଦ୍ ମିଶ୍ରକୁଳାଲୁର୍ହି
ଶାଶ୍ଵତଶ୍ରୀଲୁର୍ହିରୀଳା ଶ୍ରୀମଦ୍
ତଥି ଶ୍ରୀରାମଶ୍ରୀଲୁର୍ହି କୃତିସର
ରହୁତାଳୀଳିକ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାଗ
ଶାଶ୍ଵତଶ୍ରୀଲୁର୍ହି ପାତ୍ର
ଏବଂକାରି ଶ୍ରୀରେ, ଏବଂକାରି କଥ
ଶ୍ରୀରାମଶ୍ରୀଲୁର୍ହି ଶ୍ରୀମଦ୍
ବ୍ରଦ୍ଧିକୀଳ ଏବଂଲଙ୍ଘଶିରାଳ ବିନ
ଦ୍ୱାରୀତା ଦିନ୍ତିରୁତୁରୁ
ଦିନ୍ତିରୁତୁରୁ ଆଶ୍ରମିକାଳିତା
ରହୁତାଳୀଳିକ ଶ୍ରୀରାମଶ୍ରୀଲୁର୍ହି
ଅଶ୍ରୀ ଏବଂକାରି ଶ୍ରୀରାମଶ୍ରୀ
ମହିଦାମ.

ଏହାଲୋ ମେଲୁଗୁପ୍ତାଳୁରୀ ଠି
ସତ୍ତିକୁଳୁରୀ ଡିଲାର୍ଜ୍‌ଟ୍ରେନ୍‌ରୀ
ଶେଇରୁଣ୍ଡାରୀ କ୍ରମ୍‌ସ୍ଟ୍ରୀର୍ବାଟାର୍
ରୂପୀଳେ କ୍ରୁଷ୍ଣଲ୍ଲାଙ୍କାର୍ତ୍ତାପ୍ରଭୁ
ଲୁହ କ୍ରମିତେଜିନ୍‌ଟ୍ରେନ୍‌ରୀ ଠିନ୍‌କାର୍ଯ୍ୟ
ରାତ୍ରି ଶାର୍କାପିଲାନ୍.

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

۲۸۶

ପ୍ରକାଶକ

,,ନିର୍ମଳ

ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଥିଲା ଏହାଙ୍କିମୁଣ୍ଡଳ ତା
କୁଟୁମ୍ବରୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗ୍ରାମୀନୀଙ୍କ
ଲୋକ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପାଇଁ ଦେଇଲାମାଣିକୁ

ମାତ୍ରାରଙ୍ଗିଳ ଡାକିନୀଠିରୀ ରା
ଣ୍ୟ ପେନ୍ଦ୍ରେସ୍‌କ୍ରୁସ ପୋଲିସ „ହିନ୍ଦ
ମା ଶ୍ରେଷ୍ଠପାତ୍ରିଳିସ“ ପରେବିଲେ
ମୁ.

ପ୍ରେସିଲ ପ୍ରେସରିଶ୍ରୀ —
ମିଶାର୍କର୍ଡି କ୍ଲାନ୍‌ଇଲିଙ୍ଗ୍ରିସ
ଫର୍ମାର୍କ୍ସ, ରହମାର୍କ୍ସ୍ ଏଟ୍ କ୍ଲାନ୍
କ୍ଲାନ୍ ରେକ୍ରିମ୍‌ପ୍ରୋଫ୍ଲାନ୍‌କ୍ରିମ୍
ରାଇଟ୍‌ର୍‌କ୍ରିମ୍ — ରୁମାନ୍‌ର୍ ବେ
ପ୍ରୋଫ୍ଲାନ୍‌କ୍ରିମ୍ ଗ୍ରାମ୍. ଏହାମୋ
ନେତା ପ୍ରକାରିତରେତଥାର୍ଥିକ୍‌ରୁ
ଦୁଇଜ୍ଞା ଓ ପ୍ରେସରିଶ୍ରୀ ପ୍ରେ
ର୍କାର ବରାକ୍‌ଲ୍ଯାଣ୍ଡର ପାଶୁକ୍‌ରେ
ପ୍ରେସରିଶ୍ରୀ ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟ ପ୍ରେସରିଶ୍ରୀ
ପ୍ରେସରିଶ୍ରୀ ଏହାମୋହିନୀ
ଦେଖିବା — ଏହା କାହାର କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର

ପ୍ରକାଶିତ ଗୀତଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲୁ
ଏହା କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା
ଏହା କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା

ტექნიკური ხელმიძღვანელი ს. ციცაშვილი.

კრიტიკისა და პუბლიცისტიკის განცოდილება მასალებს მიღებს არა უმეტეს ერთი საავტორო კრიტიკისა და ბიბლიოგრაფიის — 95-08-85, პროგრამის 3რ. № 91.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, პლეხანოვის 3რ. № 91.

ტელეცონები: რედაქტორის — 95-08-75. პ. მდ. მდივნის — 95-08-35. ვანუატუიდებების: პოეზიის კრიტიკისა და ბიბლიოგრაფიის — 95-08-85, პროგრამის, ნარკვევისა და კულტურის — 95-08-86.

ვალერია ასაწყობად 24/I-75 წ., ხელმოწერილია დასაბეჭდად 26/II-75 წ., ქალალის ზომა
 70×108 . ფიზიკურ ფორმათა რაოდენობა 10. პირობით ფორმათა რაოდენობა 14. სააღრ-საგ.
 თაბაზი 14,5. შეკვეთა № 311. უე 01801. ტირაჟი 31.050.

საქ. კპ ცკ-ის გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
 Типография Издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14.

683/45
ЗАМЕЧАНИЯ
БИБЛИОТЕКИ

ФАСО 60 ЗБЗ.

ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ ЛИТЕРАТУРНО-
ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ЖУРНАЛ
«ЦИСКАРИ»

ИЗДАТЕЛЬСТВО
ЦК КП ГРУЗИИ
ИНДЕКС 76236